

Sri Aurobindo

Het Goddelijke Leven

Deel II

De Kennis en de Onwetendheid ---

De Spirituele Evolutie

Boek II

DE KENNIS EN DE SPIRITUELE EVOLUTIE

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK XV.....	1
<i>Werkelijkheid en Integrale Kennis.</i>	
HOOFDSTUK XVI.....	28
<i>De Integrale Kennis en het Doel van het Leven, vier Theorieën van Bestaan.</i>	
HOOFDSTUK XVII.....	29
<i>De Vooruitgang naar Kennis --- God, Mens en Natuur</i>	
HOOFDSTUK XVIII.....	22
<i>Het Evolutionaire Proces --- Opstijging en Integratie</i>	
HOOFDSTUK XIX.....	49
<i>Uit de Zevenvoudige Onwetendheid naar de Zevenvoudige Kennis</i>	
HOOFDSTUK XX.....	68
<i>De Filosofie van Wedergeboorte</i>	
HOOFDSTUK XXI.....	95
<i>De Orde van de Wereld</i>	
HOOFDSTUK XXII.....	126
<i>Wedergeboorte en Andere Werelden; Karma, de Ziel en Onsterfelijkheid.</i>	
HOOFDSTUK XXIII.....	162
<i>De Mens en de Evolutie.</i>	
HOOFDSTUK XXIV.....	189
<i>De Evolutie van de Spirituele Mens.</i>	
HOOFDSTUK XXV.....	235
<i>De Drievoudige Transformatie.</i>	
HOOFDSTUK XXVI.....	269
<i>De Opstijging naar het Supramentale</i>	
HOOFDSTUK XXVII.....	320
<i>Het Gnostische Wezen</i>	
HOOFDSTUK XXVIII.....	377
<i>Het Goddelijk Leven</i>	
BIBLIOGRAFISCHE NOTITIE.....	440

HOOFDSTUK XV

Werkelijkheid en Integrale Kennis.

*Dit Zelf moet gewonnen worden door de
Waarheid en door een integrale kennis.*

Mundaka Upanishad¹

*Luister, hoe je Mij zult kennen in Mijn
totaliteit. . . want zelfs van de zoekers, die
verkregen hebben, kent bijna niemand Mij in alle
waarheid van Mijn wezen.*

Gita²

DIT DAN is de oorsprong, dit de natuur, dit de grenzen van de Onwetendheid. Haar oorsprong is een beperking van kennis, haar onderscheiden karakter een scheiding van het wezen van zijn eigen integraliteit en totale werkelijkheid; haar grenzen worden bepaald door deze afscheidende ontwikkeling van bewustzijn, want het sluit ons af van ons ware zelf en het ware zelf en de hele natuur van dingen en verplicht ons om te leven in een klaarblijkelijk oppervlakte bestaan. Een terugkeer of een vooruitgang naar integraliteit, een verdwijning van de beperking, een afbraak van gescheidenheid, een overschrijding van grenzen, een herstel van onze essentiële en totale werkelijkheid moet het teken zijn en tegengestelde karakter van de innerlijke wending naar Kennis. Er moet een vervanging zijn van een beperkt en afscheidend door een essentieel en integraal bewustzijn, geïdentificeerd met de oorspronkelijke waarheid en de gehele waarheid van zelf en bestaan. De integrale Kennis bestaat al in de integrale Werkelijkheid: het is geen nieuw of niet-bestaand ding, dat nog gecreëerd, verkregen, geleerd, uitgevonden of opgebouwd moet worden door het denkvermogen; het moet eerder ontdekt of aan het licht gebracht worden, de Waarheid wordt zelf-geopenbaard aan een spirituele

¹ III. 1. 5.

² VII. 1,3.

inspanning: want het is daar gesluierd in ons diepere en grotere zelf; het is juist de substantie van ons eigen spirituele bewustzijn en door er naar te ontwaken, zelfs in onze oppervlakte zelf, kunnen we het bezitten. Er is een integrale zelfkennis, die we moeten ontdekken en, omdat het wereld-zelf ook ons zelf is, een integrale wereld-kennis. Een kennis, die geleerd kan worden en opgebouwd door het denkvermogen, bestaat en heeft zijn waarde, maar dat wordt niet bedoeld, wanneer we spreken over de Kennis en de Onwetendheid.

Een integraal spiritueel bewustzijn draagt een kennis in zich van alle termen van zijn; zij verbindt het hoogste aan het laagste door alle tussenliggende termen en bereikt een ondeelbaar geheel. Op het hoogste hoogtepunt van dingen opent zij zich voor de werkelijkheid, onuitspreekbaar, omdat deze superbewust aan alles is, behalve haar eigen zelf-gewaarzijn, van het Absolute. Bij het laagste eind van ons wezen neemt zij de Onbewustheid waar, van waaruit onze evolutie begint; maar tegelijkertijd is zij gewaar van de Ene en het Al, zelf-verwikkeld in deze diepten, zij ontsluit het geheime Bewustzijn in het Onbewustzijn. Haar visie ontdekt, interpreterend, openbarend, bewegend tussen deze twee extremen, de manifestatie van de Ene in de Velen, de identiteit van het Oneindige in de ongelijkheid van eindige dingen, de aanwezigheid van de tijdloze Eeuwigheid in de eeuwige Tijd, deze visie verlicht voor haar de betekenis van het universum. Dit bewustzijn maakt geen eind aan het universum; zij neemt het op en transformeert het door er haar verborgen betekenis aan te geven. Zij vernietigt het individuele bestaan niet; zij transformeert het individuele wezen en de natuur door hen hun ware betekenis te openbaren en hen in staat te stellen hun afgescheidenheid van de Goddelijke Werkelijkheid en de Goddelijke Natuur te boven te komen.

Een integrale kennis vooronderstelt een integrale Werkelijkheid; want het is het vermogen van een Waarheidsbewustzijn, dat zelf het bewustzijn van de Werkelijkheid is. Maar ons idee en besef van Werkelijkheid variëren met onze toestand en beweging van het bewustzijn, zijn visie, zijn spanning, zijn inname van dingen; die visie of spanning kan intensief en exclusief of uitgebreid, inclusief en veelomvattend zijn. Het is goed mogelijk, --- en het is op zijn eigen gebied een

geldige beweging voor ons denken en voor een erg hoge lijn van spirituele prestatie, --- om het bestaan te bevestigen van het onuitspreekbare Absolute, om zijn enige Werkelijkheid te benadrukken en voor ons zelf het individuele wezen en de kosmische schepping te ontkennen en te vernietigen, voor ons idee en besef van de werkelijkheid uit te wissen. De werkelijkheid van het individu is Brahman, het Absolute; de werkelijkheid van de kosmos is Brahman, het Absolute: het individu is een fenomeen, een tijdelijke verschijning in de kosmos; de kosmos zelf is een fenomeen, een groter en complexere tijdelijke verschijning. De twee termen, Kennis en Onwetendheid behoren alleen bij deze verschijning; om een absoluut superbewustzijn te bereiken, moeten beiden worden getranscendeerd: egobewustzijn en kosmisch bewustzijn worden vernietigd in die allerhoogste transcendentie en alleen het Absolute blijft er over. Want het absolute Brahman bestaat alleen in zijn eigen identiteit en gaat voorbij alle ander-kennis; daar verdwijnt juist het idee van de kenner en het gekende en daarom van de kennis, waarin zij ontmoeten en een worden, wordt getranscendeerd en verliest zijn geldigheid, zodat voor het denkvermogen en de spraak het absolute Brahman altijd onbereikbaar moet blijven. In tegenstelling tot de visie, die we naar voren hebben gebracht of in de voltooiing ervan, --- de visie van de Onwetendheid zelf alleen, ofwel als een beperkte of als een besloten handeling van de goddelijke Kennis, beperkt in het gedeeltelijk bewuste, besloten in het onbewuste, --- zouden we van dit ander eind van de schaal kunnen zeggen, dat Kennis zelf alleen een hogere Onwetendheid is, omdat het te kort komt voor de absolute Werkelijkheid, die zelfevident is voor Zichzelf, maar onkenbaar voor het denkvermogen. Dit absolutisme correspondeert met een waarheid van denken en met een waarheid van allerhoogste ervaring in het spirituele bewustzijn; maar in zichzelf is het niet het geheel van het volledige en allesomvattende spirituele denken en het put de mogelijkheden niet uit van de allerhoogste spirituele ervaring.

Deze absolute visie van de werkelijkheid, bewustzijn en kennis is gefundeerd op een kant van het vroegste Vedische denken, maar het is niet het geheel van dat denken. In de Upanishads, in het geïnspireerde geschrift van de meest oude Vedanta, vinden we de bevestiging van het Absolute, het ervaringsconcept van de

hoogste en onuitspreekbare Transcendentie, maar we vinden ook, niet in tegenstelling ermee, maar als haar consequentie, een affirmatie van de kosmische Godheid, een ervaringsconcept van het kosmische Zelf en de wording van Brahman in het universum. Op gelijke wijze vinden we de bevestiging van de Goddelijke Werkelijkheid in het individu: dit is ook een ervaringsconcept; het wordt niet bemachtigd als een verschijning, maar als een werkelijk worden. In plaats van een enkele allerhoogste exclusieve affirmatie, die al het andere dan het transcendente Absolute ontkent, vinden we een veelomvattende affirmatie, die tot zijn verste conclusie gebracht wordt: dit concept van de Werkelijkheid en van Kennis, die in een oogopslag het kosmische en Absolute omsluit, valt fundamenteel samen met ons eigen; want zij houdt in, dat de Onwetendheid ook een halfgesluierd deel is van de Kennis en de wereldkennis een deel van de zelfkennis. De Isha Upanishad staat op de eenheid en werkelijkheid van alle manifestaties van het Absolute; zij weigert om de waarheid te begrenzen tot welk aspect ook. Brahman is de stabiele en de mobiele, de inwendige en de uitwendige, alles wat dichtbij is en alles wat veraf is, ofwel spiritueel of in de uitbreiding van Ruimte en Tijd; hij is het Wezen en alle wordingen, de Zuivere en de Stille, die zonder kenmerk of actie is en de Ziener en Denker, die de wereld en haar objecten organiseert: hij is de Ene die alles wordt, waar we gevoelig voor zijn in het universum, de Immanente en dat waarin hij zijn verblijf opneemt. De Upanishad bevestigt, dat de volmaakte en de bevrijdende kennis dat is, wat noch het Zelf uitsluit, noch zijn scheppingen: de bevrijde geest ziet dit alles als wordingen van de Zelfbestaande in een interne visie en door een bewustzijn, dat het universum binnen zichzelf waarneemt in plaats van ervoor naar buiten te kijken, zoals het beperkte en egoïstische denkvermogen, als een ding anders dan zichzelf. Leven in de kosmische Onwetendheid is een blindheid, maar zichzelf beperken in een exclusief absolutisme van Kennis is ook een blindheid: Brahman kennen als tegelijkertijd en samen de Kennis en Onwetendheid, de allerhoogste staat tegelijk verkrijgen door de Wording en de Niet-Wording, de realisatie tezamen relateren van het transcendente en kosmische zelf, de fundatie verkrijgen in het superwereldlijke en een zelfgeware manifestatie in het wereldlijke, is de integrale kennis; dat is het bezit van Onsterfelijkheid. Dit gehele bewustzijn met haar

volledige kennis bouwt de fundatie van het Goddelijk Leven en maakt haar verkrijging mogelijk. Hieruit volgt, dat de absolute werkelijkheid van het Absolute geen rigide onbepaalbare eenheid moet zijn, geen oneindigheid, die leeg is van alles, dat geen zuiver zelfbestaan is, alleen verkrijgbaar door de uitsluiting van de velen en het eindige, maar iets, dat voorbij deze definities is, inderdaad voorbij enige beschrijving, ofwel positief of negatief. Alle affirmaties en ontkenningen geven uitdrukking aan haar aspecten en alleen door zowel een allerhoogste affirmatie als een allerhoogste ontkenning kunnen we het Absolute bereiken.

Aan de ene kant hebben we dan, gepresenteerd aan ons als de Werkelijkheid, een absoluut Zelfbestaan, een eeuwig enkel zelfwezen, en door de ervaring van het stille en inactieve Zelf of het onthechte immobiele Purusha kunnen we in de richting gaan van dit kenmerkloze en relatieloze Absolute, de acties ontkennen van het creatieve Vermogen, of dat nu een illusoir Maya zou zijn of een formerend Prakriti, overgaan van rondcirkelen in kosmische fout in eeuwige Vrede en Stilte, afkomen van ons persoonlijk bestaan en onszelf vinden of verliezen in dat enkele ware Bestaan. Aan de andere kant hebben we een Worden, dat een ware beweging is van het Wezen, en zowel het Wezen als het Worden zijn waarheden zijn waarheden van een absolute Werkelijkheid. De eerste visie is gebaseerd op de metafysische opvatting, die een extreme perceptie formuleert in ons denken, een exclusieve ervaring in ons bewustzijn van het Absolute als een werkelijkheid, leeg van alle relaties en bepalingen: dat legt als haar consequentie een logische en praktische noodzaak op om de wereld van relativiteit te ontkennen als een valsheid van een onwerkelijk zijn, een Niet-Bestaande (Asat), of tenminste een lagere en vergankelijke, tijdelijke en pragmatische zelfervaring, en haar weg te snijden van het bewustzijn om bevrijding te bereiken van de geest van zijn valse percepties of zijn inferieure creaties. De tweede visie is gebaseerd op de opvatting van het Absolute als noch positief noch negatief beperkbaar. Het is voorbij alle relaties in de betekenis, dat hij niet gebonden is door enige relativiteiten of beperkbaar door hen in zijn vermogen van het wezen: hij kan niet vastgebonden worden of omschreven door onze relatieve opvattingen, hoogst of laagst, positief of negatief; hij is noch

gebonden door onze kennis, noch door onze onwetendheid, noch door ons concept van het bestaan, noch door ons concept van niet-bestaan. Maar noch kan hij beperkt worden door enig onvermogen om relaties te bevatten, onderhouden, creëren of manifesteren: integendeel, het vermogen om zichzelf te manifesteren in oneindigheid van eenheid en oneindigheid van veelvoudigheid kan beschouwd worden als een inherente kracht, teken, resultaat van juist zijn absolute, en deze mogelijkheid is in zichzelf een voldoende verklaring van het kosmische bestaan. Het Absolute kan inderdaad niet gebonden worden in zijn natuur om een kosmos van relaties te manifesteren, maar hij kan ook niet gebonden worden om geen kosmos te manifesteren. Hij is zelf geen volslagen leegte; want een leeg Absolute is geen Absolute, --- onze opvatting van een Leegte of Nul is alleen een conceptueel teken van onze mentale onmogelijkheid om haar te kennen of te pakken: zij draagt in zichzelf een of andere onuitsprekbare essentie van alles, dat is en alles, dat kan zijn; en omdat hij in zichzelf deze essentie en deze mogelijkheid bevat, moet hij ook in zichzelf op de een of andere manier van zijn absolute ofwel de permanente waarheid behouden of de inherente, zelfs, wanneer latent, realiseerbare actualiteit of alles, dat fundamenteel is voor ons bestaan of die van de wereld. Deze realiseerbare actualiteit, die geactualiseerd is of deze permanente waarheid, die zijn mogelijkheden inzet, noemen we manifestatie en zien we als universum.

Er is dan in de conceptie of de realisatie van de waarheid van het Absolute geen inherente, onvermijdelijke consequentie van een weigering of een oplossing van de waarheid van het universum. Het idee van een essentieel onwerkelijk universum, dat hoe dan ook gemanifesteerd is door een onverklaarbaar Vermogen van illusie, dat het Absolute Brahman niet beschouwt of erboven en het niet beïnvloedt, is in de grond een overloop, een oplegging, of beschuldiging, *adhyāropa*, van een onvermogen van ons mentale bewustzijn om Dat te beperken. Ons mentale bewustzijn verliest, wanneer zij voorbij haar grenzen gaat, haar eigen manier en middel van kennis en neigt naar inactiviteit of opgave; zij verliest tegelijkertijd grip of neigt geen verdere grip te hebben op haar eerdere inhouden,

geen doorlopende conceptie van de werkelijkheid van dat, wat eens voor haar alles was, wat werkelijk was: wij schrijven aan het absolute Parabrahman,

dat opgevat wordt als voor altijd niet-manifest, een overeenkomende onmogelijkheid toe of scheiding of afstandelijkheid van wat geworden is of voor ons nu onwerkelijk lijkt; hij moest, zoals ons denkvermogen in zijn stilstand of zelfvernietiging, juist door zijn natuur van zuivere absoluutheid leeg zijn van alle connectie met deze wereld van klaarblijkelijke manifestatie, niet in staat tot enige ondersteunende cognitie of dynamisch onderhoud er van, dat hem een werkelijkheid geeft, --- of, als er een zodanige cognitie is, moet het van de natuur zijn van een Is, dat niet is, een magisch Maya. Maar er is geen bindende reden om te veronderstellen, dat deze afgrond moet bestaan; wat ons relatieve menselijke bewustzijn is of niet toe in staat is, is geen test of standaard van een absolute capaciteit; haar concepties kunnen niet toegepast worden op een absoluut zelfgewaarzijn: wat noodzakelijk is voor onze mentale onwetendheid om uit zichzelf te ontsnappen, kan niet de noodzaak van het Absolute zijn, dat geen behoefte heeft tot zelfontsnapping en geen reden om te weigeren om waar te nemen, wat dan ook voor hem waarneembaar is.

Er is dat niet-manifeste Onkenbare; er is dit manifeste kenbare, gedeeltelijk manifest voor onze onwetendheid, totaal manifest voor de goddelijke Kennis, die haar behoudt in zijn eigen oneindigheid. Als het waar is, dat noch onze onwetendheid, noch onze uiterste en wijdeste mentale kennis ons een grip kan geven op het Onkenbare, is het toch ook waar, dat, ofwel door onze kennis of door onze onwetendheid, Dat zichzelf op verschillende manieren manifesteert; want het kan niets anders manifesteren dan zichzelf, omdat niets anders kan bestaan: in deze variëteit van manifestatie is er die Eenheid en door de diversiteit kunnen we die Eenheid aanraken. Maar zelfs zo, zelfs in acceptatie van deze co-existentie, is het nog mogelijk om een uiteindelijk oordeel en vonnis van veroordeling aan de Wording op te leggen en te beslissen over de noodzaak van een verzaking ervan en een terugkeer naar het absolute Wezen. Dit vonnis kan gebaseerd worden op het onderscheid tussen de werkelijke werkelijkheid van het Absolute en de gedeeltelijke en misleidende werkelijkheid van het relatieve universum.

Want we hebben in dit ontvouwen van kennis de twee termen van de Ene en de Velen, zoals we de twee termen hebben van het eindige en het oneindige, van dat, wat wordt en van dat, wat niet wordt, maar altijd is, van dat, wat vorm aanneemt en van dat, wat geen vorm aanneemt, van Geest en Materie, van de allerhoogste Superbewuste en het laagste Onbewustzijn; in dit dualisme, en om er vanaf te komen, is het voor ons open om Kennis te definiëren als het bezit van de ene term en het bezit van de andere als Onwetendheid. Het ultieme van ons leven zou dan een afkeren zijn van de lagere werkelijkheid van het Worden naar de grotere werkelijkheid van het Wezen, een sprong van de Onwetendheid naar de Kennis en een weigering van de Onwetendheid, een vertrek van de velen naar de Ene, van het eindige naar het oneindige, van de vorm naar het vormloze, van het leven van het materiële universum naar de Geest, van de grip van de onbewuste op ons naar het superbewuste Bestaan. Bij deze oplossing wordt er verondersteld, dat er vaste oppositie is, een uiteindelijke onverzoenbaarheid in ieder geval tussen de twee termen van ons wezen. Of anders, als beiden een middel zijn van de manifestatie van de Brahman, is de lagere een valse of onvolmaakte aanwijzing, een middel, dat moet falen, een systeem van waarden, dat ons uiteindelijk niet kan bevredigen. Onbevredigd door de verwarringen van de veelvoudigheid, hooghartig voor zelfs het hoogste licht en vermogen en vreugde, die zij kan openbaren, moeten we er voorbij gaan naar de absolute eenpuntigheid en op zichzelf staan, waarbij alle zelfvariatie ophoudt. Niet in staat door de claim van het Oneindige op ons om voor altijd te verblijven in de bindingen van het eindige of daar bevrediging en grootheid en vrede te vinden, moeten we alle bindingen verbreken van de individuele en universele Natuur, alle waarden, symbolen, beelden, zelfdefinities, beperkingen van het onbeperkbare vernietigen en de kleinheid en verdeling verliezen in het Zelf, dat voor altijd bevredigd is met zijn eigen oneindigheid. Walgend van vormen, gedisillusioniseerd door hun valse en voorbijgaande attracties, vermoeid en ontmoedigd door hun vlietende niet-duurzaamheid en vergeefse ronde van wederkeer, moeten we ontsnappen uit de cycli van de Natuur naar de vormloosheid en kenmerkloosheid van het permanente Wezen. Beschaamd door de Materie en haar banaliteit, ongeduldig door de doelloze beroering en moeilijkheid van het Leven, vermoeid door het

doelloze rennen van het Denkvermogen of overtuigd van de ijdelheid van al zijn doelen en objecten, moeten we onszelf bevrijden in het eeuwige verblijf en zuiverheid van de Geest. Het Onbewuste is een slaap of een gevangenis, het bewuste een ronde van strevingen zonder uiteindelijke kwestie of de omzwervingen van een droom: we moeten ontwaken in het superbewuste, waar alle duisternis van de nacht en halflichten verdwijnen in de zelflichtende zaligheid van het Eeuwige. Het Eeuwige is ons toevluchtsoord; de hele rest zijn valse waarden, de Onwetendheid en haar labyrinten, een zelfverbijstering van de ziel in de fenomenale Natuur.

Onze conceptie van de Kennis en de Onwetendheid weigert deze negatie en de oppositie, waarop zij gefundeerd is: zij wijst naar een grotere, maar moeilijkere zaak van verzoening. Want we zien, dat deze klaarblijkelijk tegengestelde termen van de Ene en de Velen, de Vorm en het Vormloze, het Eindige en het Oneindige, niet zozeer tegengestelden zijn als wel complementen van elkaar; geen afwisselende waarden van de Brahman, die in zijn schepping eeuwigdurend eenheid verliest om zichzelf te vinden in veelvoudigheid en, niet in staat om zichzelf te ontdekken in veelvoudigheid, het weer verliest om eenheid te herontdekken, maar dubbele en gelijkkluidende waarden, die elkaar verklaren; geen hopeloze onverenigbare alternatieven, maar twee gezichten van de ene Werkelijkheid, die ons naar haar kunnen leiden door onze realisatie van beiden samen en niet alleen door ieder gescheiden te testen, --- zelfs, ofschoon zodanig gescheiden testen een legitieme of zelfs een onvermijdelijke stap kan zijn of deel van het proces van kennis. Kennis is zonder twijfel de kennis van de Ene, de realisatie van het Wezen; Onwetendheid is een zelfvergeetachtigheid van het Wezen, de ervaring van afgescheidenheid in de veelvoudigheid en zich bevinden of cirkelen in het verkeerd begrepen doolhof van wordingen: maar dit wordt genezen door de ziel in het Worden, die groeit naar kennis, naar gewaarzijn van het Wezen, dat in de veelvoudigheid al deze bestaansvormen wordt en zo kan worden, omdat hun waarheid daar al is in zijn tijdloze bestaan. De integrale kennis van Brahman is een bewustzijn in bezit van beiden samen en het exclusieve najagen van een van beiden sluit de visie naar een kant van de waarheid van de

alomtegenwoordige Werkelijkheid. Het bezit van het Wezen, dat voorbij al het worden is, brengt ons vrijheid van de bindingen van gehechtheid en onwetendheid in het kosmische bestaan en brengt door die vrijheid een vrij bezit van het Worden en van het kosmische bestaan. De kennis van het Worden is een deel van de kennis; zij handelt alleen als een Onwetendheid, omdat we er in gevangen verblijven, avidyāyām antare, zonder de Eenheid van het Wezen te bezitten, die haar basis is, haar substantie, haar geest, haar oorzaak van manifestatie en zonder haar zou het niet mogelijk zijn.

In feite is de Brahman niet alleen in een kenmerkloze eenheid voorbij alle relatie, maar juist in de veelvoudigheid van het kosmische bestaan. Gewaar van de werken van het verdelende denkvermogen, maar er zelf niet door beperkt, vindt Hij vindt zijn eenheid net zo gemakkelijk in de velen, in relaties, in worden, als in enige terugtrekking uit de velen, uit relaties, uit worden. Wijzelf moeten ook, om zelfs zijn eenheid volledig te bezitten, het bezitten, --- omdat het er is, omdat alles dat is, --- in de oneindige zelfvariatie van de kosmos. De oneindigheid van de veelvoudigheid vindt zichzelf alleen uitgelegd en gerechtvaardigd, wanneer zij besloten is in en eigendom in de oneindigheid van de Ene; maar ook de oneindigheid van de Ene giet zichzelf uit en bezit zichzelf in de oneindigheid van de Velen. In staat te zijn tot die uitgieting van zijn energieën, zowel als zichzelf er niet in verliezen, niet verslagen terug te deinzen voor haar grenzeloosheid en eindeloosheid van variaties en verschillen, zowel als niet zelfverdeeld te zijn door haar variaties, is de goddelijke kracht van de vrije Purusha, de bewuste ziel, in zijn bezit van zijn eigen onsterfelijke zelfkennis. De eindige zelfvariaties van het Zelf, waarin het denkvermogen, dat zelfkennis verliest, is gevangen en verspreid onder de variaties, zijn nog niet de ontkenningen, maar de eindeloze expressie van het Oneindige en hebben geen ander betekenis of reden van bestaan: ook het Oneindige vindt, terwijl zij haar heerlijkheid van grenzeloos wezen bezit, ook de vreugde van juist die grenzeloosheid in haar oneindige zelfdefinitie in het universum. Het Goddelijke Wezen is niet onbekwaam om ontelbare vormen aan te nemen, omdat Hij voorbij alle vormen is in Zijn essentie, noch verliest Hij door hen aan te nemen Zijn goddelijkheid, maar giet eerder in hen de heerlijkheid van

zijn Wezen uit en de glories van Zijn godheid; dit goud houdt niet op goud te zijn, omdat het zich vormt in allerlei soorten ornamenten en zichzelf munt in vele valuta en waarden, noch verliest het Aarde-Vermogen, het principe van al dit uitgebeelde materiële bestaan, haar onveranderbare goddelijkheid, omdat zij zichzelf omvormt tot bewoonbare werelden, haarzelf uitwerpt in de heuvels en valleien en zichzelf toestaat om gevormd te worden in gebruiksvoorwerpen van het hart en huishouden of als hard metaal naar het wapen en de machine. Materie, --- zelf substantie, subtiel of dicht, mentaal of materieel, --- is vorm en lichaam van de Geest en zou nooit gecreëerd zijn, als zij niet een basis gemaakt zou kunnen worden voor de zelfexpressie van de Geest. Het klaarblijkelijke Onbewustzijn van het materiële universum houdt in zichzelf alles duister, wat eeuwig zelfgeopenbaard is in het lichtende Superbewuste; het openbaren in de Tijd is de langzame en opzettelijke heerlijkheid van de Natuur en het doel van haar cycli.

Maar er zijn andere concepties van werkelijkheid, andere concepties van de natuur van kennis, die beschouwing vereisen. Er is de visie, dat alles wat bestaat, een subjectieve creatie van het Denkvermogen is, een bouwsel van het Bewustzijn, en dat het idee van een objectieve zelfbestaande werkelijkheid, onafhankelijk van het Bewustzijn, een illusie is, omdat we geen bewijs hebben en niet kunnen hebben van enig zodanig onafhankelijk zelfbestaan van dingen. Deze manier van zien kan leiden naar de affirmatie van het creatieve Bewustzijn als de enige Werkelijkheid of naar de ontkenning van al het bestaan en de affirmatie van Niet-Bestaan of een onwetende Nul als de enkele Werkelijkheid. Want in een visie hebben de objecten, die geconstrueerd zijn door bewustzijn geen intrinsieke werkelijkheid, zij zijn hoofdzakelijk bouwsels; zelfs het bewustzijn, dat hen construeert, is zelf alleen een flux van percepties, die een verschijning aannemen van verbinding en continuïteit en een besef creëren van continue tijd, maar in werkelijkheid hebben deze dingen geen stabiele basis, omdat zij alleen een verschijning van werkelijkheid zijn. Dit zou betekenen, dat de werkelijkheid tegelijkertijd een eeuwige afwezigheid is van al het zelfbewuste bestaan en van alles, dat de beweging van het bestaan samenstelt: Kennis zou een terugkeer daar

naar toe betekenen vanaf de verschijning van het geconstrueerde universum. Er zou een dubbele en volledige zelfvernietiging zijn, de verdwijning van de Purusha, de stop of vernietiging van Prakriti; want de bewuste Ziel en de Natuur zijn de twee termen van ons wezen en bevatten alles, wat we met bestaan bedoelen, en de negatie van beiden is het absolute Nirvana. Wat dan werkelijk is, moet ofwel een Onbewustzijn zijn, waarin deze flux en deze bouwsels verschijnen of een Superbewustzijn voorbij het hele idee van het zelf of bestaan. Maar deze visie van het universum is alleen waar voor de verschijning van dingen, wanneer we ons oppervlaktebewustzijn beschouwen als het geheel van Bewustzijn; als een beschrijving van de werking van dat Denkvermogen is het geldig: daar lijkt alles ongetwijfeld als een flux en een constructie door een niet permanent bewustzijn. Maar dit kan niet overheersen als een hele rekenschap van het bestaan, als er een grotere en diepere zelfkennis en wereldkennis is, een kennis door identiteit, een bewustzijn, waarvoor die kennis normaal is en een Wezen, voor wie dat bewustzijn het eeuwige zelfgewaarzijn is; want dan kan het subjectieve en het objectieve werkelijk zijn en vertrouwd voor dat bewustzijn en wezen, beiden kunnen iets van zichzelf zijn, kanten van zijn identiteit, authentiek voor zijn bestaan.

Aan de andere kant kan zou dan, als het bouwende Denkvermogen of Bewustzijn werkelijk is en de enige werkelijkheid, het universum van materiële wezens en objecten een bestaan kunnen hebben, maar het is zuiver subjectief-structureel, gemaakt door het Bewustzijn uit zichzelf, door haar onderhouden, in haar oplossend in hun verdwijning. Want, als er niets anders is, geen essentieel Bestaan of Wezen, dat het creatieve Vermogen ondersteunt, en er is ook geen verdurende Leegte of Niets, dan moet dit Bewustzijn, dat alles creëert, zelf een bestaan of een substantie hebben of zijn; wanneer zij bouwsels kan maken, moeten het bouwsels zijn uit haar eigen substantie of vormen van haar eigen bestaan. Een bewustzijn, dat niet dat van een Bestaan is of zelf geen bestaan is, moet een onwerkelijkheid zijn, een opmerkelijke Kracht of een Leegte of in een Leegte, terwijl zij daar onwerkelijke bouwsels opricht, die uit niets gemaakt zijn, --- een propositie, die niet gemakkelijk acceptabel is, tenzij alle andere bewijzen

ongeldig te zijn. Het wordt dan evident, dat, wat we als bewustzijn zien, een Wezen moet zijn of een Bestaan, uit wiens substantie van bewustzijn alles gecreëerd is.

Maar als we zo teruggaan naar de twee-ene of duale werkelijkheid van het Wezen en Bewustzijn, kunnen we ofwel met de Vedanta een oorspronkelijk Wezen veronderstellen of met Sankhya een pluraliteit van wezens, aan wie Bewustzijn of een andere Energie, waaraan wij bewustzijn toekennen, haar bouwsels presenteert. Wanneer een pluraliteit van gescheiden oorspronkelijke wezens alleen werkelijk is, dan is, omdat ieder zijn eigen wereld zou zijn of creëren in zijn eigen bewustzijn, de moeilijkheid rekenschap te geven voor hun relaties in een enkel identiek universum; er moet een Bewustzijn zijn of een Energie, --- overeenkomstig het Sankhya idee van een enkele Prakriti, dat het veld van ervaring is van veel dezelfde Purushas, --- waarin zij elkaar ontmoeten in een identiek mentaal gebouwd universum. Deze theorie van dingen heeft het voordeel van rekenschap geven aan de veelvoud van zielen en veelvoud van dingen en de eenheid in diversiteit van hun ervaring, terwijl het tegelijkertijd een werkelijkheid geeft aan de gescheiden spirituele groei en bestemming van het individuele wezen. Maar als we een Een Bewustzijn kunnen veronderstellen, of een Een Energie, die een veelvoud van beelden van zichzelf creëert, en in haar wereld een pluraliteit van wezens huisvest, is er dus geen moeilijkheid om een een oorspronkelijk Wezen te veronderstellen, dat zichzelf ondersteunt of uitdrukt in een pluraliteit van wezens, --- zielen of spirituele vermogens van zijn een bestaan; er zou ook uit volgen, dat alle objecten, alle beelden van bewustzijn, beelden van het Wezen zouden zijn. Men moet zich dan afvragen, of deze pluraliteit en deze beelden werkelijkheden zijn van het ene Werkelijke Bestaan, of alleen representatieve persoonlijkheden en beelden, of symbolen of waarden, gecreëerd door het Denkvermogen om Het te representeren. Dit zou grotendeels afhankelijk zijn van, of het alleen het Denkvermogen is, zoals wij hem kennen, in actie is of een dieper en groter Bewustzijn, waarvan het Denkvermogen een oppervlakte instrument is, uitvoerder van zijn initiaties, medium van zijn manifestaties. Als het de eerste is, dan kan het universum, dat gebouwd is en gezien door het Denkvermogen, alleen

een subjectieve of symbolische of representatieve werkelijkheid hebben: wanneer het laatste, dan kunnen het universum en haar natuurlijke wezens en objecten ware werkelijkheden zijn van het Ene Bestaan, vormen of vermogens van zijn wezens, gemanifesteerd door zijn kracht van het wezen. Het Denkvermogen zou alleen een vertolker zijn tussen de universele Werkelijkheid en de manifestaties van haar Bewustzijn-Kracht, Shakti, Prakriti, Maya.

Het is duidelijk, dat een Denkvermogen van de natuur van onze oppervlakte intelligentie alleen een secundair vermogen van bestaan kan zijn. Want hij draagt het stempel van onvermogen en onwetendheid als een teken, dat hij een derivaat is en niet de oorspronkelijke schepster; we zien, dat hij de objecten, die hij waarneemt, niet kent of begrijpt, hij heeft geen automatische controle over hen; hij moet een moeizaam gebouwde kennis en controlerend vermogen over hen verkrijgen. Dit initiële onvermogen zou er niet zijn, als deze objecten de eigen bouwwerken waren van het Denkvermogen, creaties van zijn Zelf-Vermogen. Het kan zijn, dat dit zo is, omdat het individuele denkvermogen alleen een frontaal en afgeleid vermogen en kennis heeft en er is een universeel Denkvermogen, dat heel is, begiftigd met alwetendheid, in staat tot almacht. Maar de natuur van het Denkvermogen, zoals wij het kennen, is Onwetendheid, die naar kennis zoekt; hij is een kenner van fracties en werker van verdelingen, die een som probeert te bereiken, om een geheel samen te voegen, --- hij is niet in het bezit van de essentie van dingen of hun totaliteit: een universeel Denkvermogen van hetzelfde karakter zou de som kunnen kennen van zijn verdelingen door de kracht van zijn universaliteit, maar hij zou nog de essentiële kennis ontberen, en zonder de essentiële kennis zou er geen integrale kennis kunnen zijn. Een bewustzijn, dat de essentiële en integrale kennis bezit, uitgaat van de essentie naar het geheel, en van het geheel naar de delen, zou niet langer het Denkvermogen zijn, maar een volmaakt Waarheid-Bewustzijn, dat automatisch in het bezit is van inherente zelfkennis en wereldkennis. Vanuit deze basis moeten we kijken naar de subjectieve visie van de werkelijkheid. Het is waar, dat er niet zoiets is als een objectieve werkelijkheid, onafhankelijk van bewustzijn; maar tegelijkertijd is er een waarheid in objectiviteit en het is, dat de werkelijkheid van dingen resideert

in iets, dat in hen is en onafhankelijk is van de interpretatie, die ons denkvermogen aan hen geeft en van de bouwsels die hij bouwt op zijn observatie. Deze bouwsels stellen het subjectieve beeld of gedaante van het denkvermogen samen van het universum, maar het universum en haar objecten zijn niet hoofdzakelijk een beeld of gedaante. Zij zijn in essentie creaties van bewustzijn, maar van een bewustzijn, dat een is met het wezen, wiens substantie de substantie is van het Wezen en wiens creaties ook van die substantie zijn, daarom werkelijk. In deze visie kan de wereld geen zuiver subjectieve creatie van het Bewustzijn zijn; de subjectieve en de objectieve waarheid van dingen zijn beiden werkelijk, zij zijn twee zijden van dezelfde Werkelijkheid.

In een zeker opzicht zijn, om de relatieve en suggestieve bewoording van onze menselijke taal te gebruiken, alle dingen de symbolen, waardoor we Dat, waardoor wij en zij bestaan, benaderen en dichterbij brengen. De oneindigheid van eenheid is een symbool, de oneindigheid van de veelvoudigheid is een ander symbool: weer, omdat ieder ding in de veelvoudigheid terugverwijst naar de eenheid, omdat ieder ding, dat we eindig noemen, een representatief beeld is, een vorm voorkant, een silhouet, dat iets uitschaduwet van het oneindige, alles, wat zich definieert in het universum, --- al haar objecten, gebeurtenissen, ideeformaties, levensformaties, --- zijn op zijn beurt ieder een clue en een symbool. Voor ons subjectieve denkvermogen is de oneindigheid van het bestaan een symbool, de oneindigheid van niet-bestaan is een ander symbool. De oneindigheid van het Onbewuste en de oneindigheid van het Superbewuste zijn twee polen van de manifestatie van het absolute Parabrahman en ons bestaan tussen deze twee polen en onze overgang van de een naar de ander zijn een progressief bemachtigen, een constante interpretatie, een subjectieve opbouw in onszelf van deze manifestatie van het Ongemanifesteerde. Door een zodanig ontvouwen van ons zelfbestaan moeten we het bewustzijn bereiken van haar onuitspreekbare Aanwezigheid en van onszelf en de wereld en alles, dat is en alles, dat niet is als de ontsluiting van dat, wat zich nooit volledig ontsluit aan iets anders dan haar eigen eeuwige en absolute zelflicht.

Maar deze manier van dingen zien behoort bij de actie van het denkvermogen, dat de relatie interpreteert tussen het Wezen en het uitwendige Worden; het is geldig als een dynamische mentale representatie, die overeenkomt met een zekere waarheid van de van de manifestatie, maar behoudens het beding, dat deze symbolische waarden van dingen de dingen niet zelf hoofdzakelijk aanzienlijke tellers, abstracte symbolen maken, zoals wiskundige formules of andere tekens, die gebruikt worden door het denkvermogen voor kennis: want vormen en gebeurtenissen in het universum zijn betekenisvolle werkelijkheden van de Werkelijkheid; zij zijn zelfexpressies van Dat, bewegingen en vermogens van het Wezen. Iedere vorm is er, omdat zij een uitdrukking is van een of ander vermogen van Dat, dat haar bewoont; iedere gebeurtenis is een beweging in de uitwerking van een of andere Waarheid van het Wezen in zijn dynamische proces van manifestatie. Deze betekenis geeft geldigheid aan de geïnterpreteerde kennis van het denkvermogen, zijn subjectieve constructie van het universum; ons denkvermogen is primair een ontvanger en vertaler, secundair en afgeleidend een schepper. Dit is inderdaad de waarde van alle mentale subjectiviteit, dat zij in zich een of andere waarde van het Wezen reflecteert, die onafhankelijk bestaat van de reflectie, --- of die onafhankelijkheid zich nu presenteert als een fysieke objectiviteit of als een suprafysieke werkelijkheid, waargenomen door het denkvermogen, maar niet waarneembaar door de fysieke zintuigen. Het Denkvermogen is dan niet de oorspronkelijke constructeur van de het universum: hij is een tussenliggend vermogen, geldig voor zekere actualiteiten van het wezen; een tussenpersoon, een intermediair, hij actualiseert mogelijkheden en heeft zijn deel in de schepping, maar de werkelijke schepper is een Bewustzijn, een Energie, die inherent is in de transcendente en kosmische Geest.

Er is een precies tegengestelde visie op werkelijkheid en kennis, die een objectieve Werkelijkheid affirmeert als de enige volledige waarheid en een objectieve kennis als de enige volledig betrouwbare kennis. Deze visie begint bij het idee van fysiek bestaan als het ene fundamentele bestaan en de verwijzing van bewustzijn, denkvermogen, ziel of geest naar de positie van een tijdelijke uitkomst van de fysieke Energie in haar kosmische actie, --- als de ziel of geest

inderdaad enig bestaan hebben. Alles, wat niet fysiek en objectief is, heeft een mindere werkelijkheid, afhankelijk van het fysieke en objectieve; zij moet zichzelf rechtvaardigen aan het fysieke denkvermogen door objectief bewijs of een herkenbare en verifieerbare relatie met de waarheid van fysieke en externe dingen voor haar een paspoort van werkelijkheid gegeven kan worden. Maar het is evident, dat deze oplossing niet in haar striktheid geaccepteerd kan worden, omdat zij geen integraliteit in zich heeft, maar alleen naar een kant van het bestaan kijkt, zelfs alleen naar een gebied of district van het bestaan en de hele rest onverklaard laat, zonder inherente werkelijkheid, zonder betekenis. Wanneer zij tot het uiterste gedreven wordt, zou zij aan een steen of een plumpudding een grotere werkelijkheid geven en gedachte, liefde, moed, genius, grootheid, de menselijke ziel en denkvermogen stellen tegenover een duistere en gevaarlijke wereld en wanneer zij er meesterschap over krijgt, een inferieure, onafhankelijke werkelijkheid of zelfs een niet substantiële en vergankelijke werkelijkheid. Want in deze visie zijn deze dingen, die zo groot zijn voor onze subjectieve visie, alleen geldig als de reacties van een objectief materieel wezen op een objectief materieel bestaan; zij zijn alleen geldig in zoverre als zij omgaan met objectieve werkelijkheden en zichzelf effectief op hen maken: de ziel is, als hij bestaat, alleen een omstandigheid van een objectieve, werkelijke Wereldnatuur. Maar het kan aan de andere kant behouden worden, dat het objectieve alleen waarde aanneemt, als zij een relatie heeft met de ziel; het is een gebied, een gebeurtenis, een middel voor de voortgang van de ziel in de Tijd: het objectieve is gecreëerd als een grond van manifestatie voor het subjectieve. De objectieve wereld is alleen een buitenwaartse vorm van worden van de Geest; het is hier een eerste vorm, een basis, maar het is niet het essentiële ding, de hoofdwaarheid van het wezen. Het subjectieve en het objectieve zijn twee noodzakelijke kanten van de gemanifesteerde Werkelijkheid en van gelijke waarde en in het gebied van het objectieve zelf heeft het suprafysieke object van bewustzijn evenveel recht op acceptatie als de fysieke objectiviteit; zij kan niet, a priori, opzij gezet worden als een subjectieve zinsbegoocheling of hallucinatie.

In feite zijn subjectiviteit en objectiviteit geen onafhankelijke werkelijkheden, zij hangen af van elkaar; zij zijn het Wezen, dat door bewustzijn naar zichzelf kijkt als subject naar het object en hetzelfde Wezen, dat zichzelf offert aan zijn eigen bewustzijn als object aan het subject. De meer partiele visie staat geen substantiële werkelijkheid toe aan enig ding, dat alleen bestaat in het bewustzijn, of, om het nauwkeuriger neer te zetten, aan enig ding, waarvan het innerlijke wezen of besef getuigenis draagt, maar die de uiterlijke, fysieke zintuigen niet voorzien van een grond of niet waarmaken. Maar de uiterlijke zintuigen kunnen alleen een betrouwbaar bewijs dragen, wanneer zij hun versie van het object refereren naar het bewustzijn en dat bewustzijn een betekenis geeft aan hun report, aan hun uitwendigheid haar eigen innerlijke intuïtieve interpretatie toevoegt en het rechtvaardigt door een beredeneerde betrokkenheid; want het bewijs van de zintuigen is altijd op zichzelf onvolmaakt, helemaal niet betrouwbaar en zeker niet definitief, omdat het onvolledig is en constant onderworpen aan fouten. We hebben inderdaad geen middel om het objectieve universum te kennen, behalve door ons subjectieve bewustzijn, waarvan de fysieke zintuigen zelf instrumenten zijn; omdat de wereld niet alleen aan dat, maar in dat verschijnt, is het zo voor ons. Als we werkelijkheid ontkennen aan het bewijs van deze universele getuige voor subjectieve of voor suprafysieke objectiviteiten, is er niet voldoende reden om werkelijkheid toe te kennen aan haar bewijs voor fysieke objectiviteiten; wanneer de innerlijke of suprafysieke objecten van bewustzijn onwerkelijk zijn, heeft ook het objectieve, fysieke universum iedere kans om onwerkelijk te zijn. In ieder geval zijn begrip, discriminatie, verificatie nodig; maar het subjectieve en het suprafysieke moeten een andere methode van verificatie hebben dan datgene, dat we succesvol toepassen op het fysieke en uitwendige objectieve. Subjectieve ervaring kan niet gerefereerd worden aan het bewijs van de uitwendige zintuigen; zij heeft haar eigen standaarden van zien en haar innerlijke methode van verificatie: dus kunnen ook suprafysieke werkelijkheden juist door hun natuur niet gerefereerd worden aan de beoordeling van het fysieke of zintuigdenkvermogen, behalve als zij zich projecteren in het fysieke, en zelfs dan is die beoordeling vaak incompetent en onderworpen aan voorzichtigheid; zij kunnen alleen geverifieerd

worden door andere zintuigen en door een methode van nauwkeurig onderzoek en affirmatie, die van toepassing is op hun eigen werkelijkheid, hun eigen natuur.

Er zijn verschillende ordes van werkelijkheid; de objectieve en fysieke is alleen een orde. Zij is overtuigend voor het fysieke en uitgaande denkvermogen, omdat zij direct duidelijk is voor de zintuigen, terwijl dat denkvermogen van het subjectieve en het suprafysieke geen middel van kennis heeft, behalve van fragmentarische tekens en data en gevolgtrekkingen, die bij iedere stap verantwoordelijk zijn voor fouten. Onze subjectieve bewegingen en innerlijke ervaringen zijn een domein van gebeurtenissen, die zo werkelijk zijn als welke uitwendige fysieke gebeurtenissen ook; maar als het individuele denkvermogen iets kan kennen van zijn eigen fenomenen door directe ervaring, is hij onwetend van wat gebeurt in het bewustzijn van anderen, behalve door analogie met zijn eigen of zodanige tekens, data, gevolgtrekkingen als zijn uitgaande observatie hem kan geven. Ik ben daarom binnenwaarts werkelijk voor mijzelf, maar het onzichtbare leven van anderen heeft alleen een indirecte werkelijkheid voor me, behalve in zoverre als het zich mengt in mijn denkvermogen, leven en zintuigen. Dit is de beperking van het fysieke denkvermogen van de mens, en hij scheidt in hem een gewoonte om alleen volledig te geloven in het fysieke en om alles te betwijfelen of uit te dagen, dat niet in overeenstemming komt met zijn eigen ervaring of zijn eigen gebied van begrip of opgelijnd met zijn eigen standaard of som van gevestigde kennis.

Deze egocentrische houding is in recente tijden verhoogd tot een geldige standaard van kennis; het is impliciet en expliciet gehouden als een axioma, dat alle waarheid gerefereerd moet worden aan de beoordeling van het persoonlijke denkvermogen, rede en ervaring van ieder mens of anders moet het gerefereerd worden of in ieder geval verifieerbaar zijn door een algemene of universele ervaring om geldig te zijn. Maar dit is duidelijk een valse standaard van werkelijkheid en van kennis, omdat dit de heerschappij betekent van het normale en gemiddelde denkvermogen en zijn beperkte capaciteit en ervaring, de uitsluiting van wat supernormaal is of voorbij de gemiddelde intelligentie. In zijn uiterste is deze claim van het individu om de beoordelaar van alles te zijn een

egoïstische illusie, een bijgeloof van het fysieke denkvermogen, in de massa een grote en vulgaire fout. De waarheid erachter is, dat iedere mens voor zichzelf moet denken, voor zichzelf moet kennen overeenkomstig zijn capaciteit, maar zijn oordeel kan alleen geldig zijn op voorwaarde, dat hij klaar is om te leren en altijd open voor een grotere kennis. Er wordt geredeneerd, dat de verlating van de fysieke standaard en het principe van persoonlijke of universele verificatie zal leiden naar grove zinsbegoocheling en de toelating van ongeverifieerde waarheid en subjectieve fantasie in de werkelijkheid van de kennis. Maar fout en zinsbegoocheling en de introductie van persoonlijkheid en iemand's eigen subjectiviteit in de najaging van kennis zijn altijd aanwezig en de fysieke of objectieve standaarden en methoden sluiten hen niet uit. De waarschijnlijkheid van fout is geen reden om de ontdekkingspoging te weigeren en subjectieve ontdekking moet nagejaagd worden door een subjectieve methode van onderzoek, observatie en verificatie; onderzoek in het suprafysieke moet een toepasselijke middelen en methoden ontwikkelen, accepteren en testen, die anders zijn dan degene, waarmee men de bestanddelen onderzoekt van de fysieke objecten en de processen van Energie in de materiële Natuur.

De weigering om op welke algemene vooropgezette grond dan ook te onderzoeken en a priori is een deceptie, die zo nadelig is voor de uitbreiding van kennis als de religieuze deceptie, die in Europa de uitbreiding van de wetenschappelijke ontdekking tegenstreefde. De grootste innerlijke ontdekkingen, de ervaring van het zelfwezen, het kosmische bewustzijn, de innerlijke kalmte van de bevrijde geest, het directe effect van denkvermogen op denkvermogen, de kennis van dingen door het bewustzijn in direct contact met een ander bewustzijn of met haar objecten, de meeste spirituele ervaringen van enige waarde, kunnen niet voor het tribunaal gebracht worden van de gewone geestesgesteldheid, die geen ervaring heeft van deze dingen en zijn eigen afwezigheid of onvermogen van ervaring neemt als een bewijs van hun ongeldigheid of hun niet-bestaan. De fysieke waarheid van formules, generalisaties, ontdekkingen, gebaseerd op fysieke observatie kunnen zo gerefereerd worden, maar zelfs daar is een training van capaciteit noodzakelijk, voordat men werkelijk kan begrijpen en beoordelen; niet

ieder ongeoeffend denkvermogen kan de berekeningen volgen van relativiteit of andere moeilijke wetenschappelijke waarheden of de geldigheid beoordelen, noch van hun resultaat, noch van hun proces. Alle werkelijkheid, alle ervaring, moet inderdaad, om als waarheid gehouden te worden, in staat zijn tot verificatie door eenzelfde of overeenkomende ervaring; dus, in feite, kunnen alle mensen spirituele ervaringen hebben en hen opvolgen en in zichzelf verifiëren, maar alleen, als zij de capaciteit hebben verkregen of de innerlijke methode kunnen volgen, waarmee die ervaring en verificatie mogelijk gemaakt zijn. Het is noodzakelijk om voor een moment bij deze voor de hand liggende en elementaire waarheden te verblijven, omdat de tegengestelde ideeën geheerst hebben in een recente periode van menselijke geesteshouding, --- zij zijn nu alleen op hun terugtocht, --- en hebben in de weg gestaan van de ontwikkeling van een uitgestrekt domein van mogelijke kennis. Het is van allerhoogst belang voor de menselijke geest om vrij te zijn om de diepten te peilen van de innerlijke of subliminale werkelijkheid, van de spirituele en wat nog superbewuste werkelijkheid is en zich niet te ommuren in het fysieke denkvermogen en zijn nauwe domein van objectieve, externe vastigheden; want alleen op die manier kan er bevrijding komen van de Onwetendheid, waarin onze geestesgesteldheid verblijft en een bevrijding naar een volledig bewustzijn, een ware en integrale zelfrealisatie en zelfkennis.

Een integrale kennis vereist een exploratie, een ontsluiting van alle mogelijke domeinen van bewustzijn en ervaring. Want er zijn subjectieve domeinen van ons wezen, die liggen achter het voor de hand liggende oppervlak; deze moeten gepeild worden en wat ook verzekerd is, moet toegelaten worden binnen het gebied van de totale werkelijkheid. Een innerlijk gebied van spirituele ervaring is een erg groot domein van het menselijke bewustzijn; het moet binnengegaan worden tot haar diepste diepten en haar meest uitgestrekte bereiken. Het suprafysieke is zo werkelijk als het fysieke; het kennen is een deel van een volledige kennis. De kennis van het suprafysieke is geassocieerd geweest met de mystiek en het occultisme en het occultisme is verbannen als bijgeloof en een fantastische fout. Maar het occultisme is een deel van het bestaan; een waar occultisme betekent

niet meer dan een onderzoek in de suprafysische werkelijkheden en een ontsluiting van de verborgen wetten van het wezen en de Natuur, van alles wat niet voor de hand liggend is aan de oppervlakte. Het probeert de ontdekking van geheime wetten van het denkvermogen en mentale energie, de geheime wetten van leven en levensenergie, de geheime wetten van het subtielfysische en haar energieën, --- alles, wat de Natuur niet in zichtbare werking heeft gebracht aan de oppervlakte; het jaagt ook de toepassing na van deze verborgen waarheden en vermogens van de Natuur om zo het meesterschap uit te breiden van de menselijke geest voorbij de gewone werkingen van het denkvermogen, de gewone werkingen van het leven, de gewone werkingen van ons fysieke bestaan. In het spirituele domein, dat occult is voor het oppervlakte denkvermogen, zover als zij voorbijgaat aan het normale en binnengaat in supernormale ervaring, is er niet alleen de ontdekking mogelijk van het zelf en de geest, maar de ontdekking van het optillende, informerende en begeleidende licht van spiritueel bewustzijn en het vermogen van de geest, de spirituele weg van kennis, de spirituele weg van handeling. Deze dingen kennen en hun waarheden en krachten binnenbrengen in het leven van de mensheid is een noodzakelijk deel van haar evolutie. Wetenschap zelf is op haar eigen manier een occultisme; want zij brengt de formules aan het licht, die de Natuur verborgen heeft en zij gebruikt haar kennis om de werkingen van haar energieën vrijheid te geven, die zij niet besloten heeft in haar gewone werkingen en haar occulte vermogens en processen te organiseren en in dienst van de mens te stellen, een uitgebreid systeem van fysieke magie, --- want er is en er kan geen andere magie zijn dan de toepassing van geheime waarheden van het wezen, geheime vermogens en processen van de Natuur. Er kan zelfs gevonden worden, dat een suprafysische kennis nodig is voor de completering van de fysieke kennis, omdat de processen van de fysieke Natuur achter hen een suprafysische factor hebben, een mentaal, vitaal en spiritueel vermogen en handeling, die niet waarneembaar zijn voor enig uiterlijk middel van kennis.

Alle aandrang op de enkele of de fundamentele geldigheid van het objectief werkelijke neemt haar standpunt op het besef van de basiswerkelijkheid van de

Materie. Maar het is nu evident, dat Materie op geen enkele wijze fundamenteel werkelijk is; het is een structuur van Energie: het wordt nu zelfs een beetje twijfelachtig of de handelingen en creaties van deze Energie zelf uit te leggen zijn, behalve als de bewegingen van een vermogen van een geheim Denkvermogen of Bewustzijn, waarvan haar processen en stappen van structuur de formules zijn. Het is daarom niet langer mogelijk om Materie als de enige werkelijkheid te nemen. De materiële interpretatie van het bestaan was het resultaat van een exclusieve concentratie, een vooringenomenheid met een beweging van het Bestaan, en een zodanige exclusieve concentratie heeft zijn nut en is daarom toelaatbaar; in recente tijden heeft het zich gerechtvaardigd door de vele immense en de ontelbare kleine ontdekkingen van de fysieke Wetenschap. Maar een oplossing van het hele probleem van bestaan kan niet gebaseerd worden op een exclusieve, eenzijdige kennis, wij moeten niet alleen weten, wat Materie is en wat haar processen zijn, maar wat het denkvermogen en leven zijn en wat hun processen zijn, en men moet ook de geest en de ziel kennen en alles, wat achter het materiële oppervlak is: alleen dan kunnen we een kennis hebben, die voldoende integraal is voor een oplossing van het probleem. Om dezelfde reden hebben deze visies van bestaan, die oprijzen uit een exclusieve of overheersende vooringenomenheid met het Denkvermogen of met het Leven en het Denkvermogen en Leven beschouwen als de enkele fundamentele werkelijkheid, geen voldoende wijde basis voor acceptatie. Een zodanige vooringenomenheid van exclusieve concentratie kan leiden naar een vruchtbaar onderzoek, dat veel licht werpt op het Denkvermogen en het Leven, maar kan niet resulteren in een totale oplossing van het probleem. Het kan net zo goed zijn, dat een exclusieve of overheersende concentratie op het sublieme wezen, dat het oppervlakte bestaan beschouwt als hoofdzakelijk een systeem van symbolen voor een uitdrukking van haar enkele werkelijkheid, een sterk licht zou kunnen werpen op het subliminale en haar processen en de vermogens enorm uitbreiden van het menselijke wezen, maar het zou op zichzelf geen integrale oplossing zijn of ons succesvol leiden naar een integrale kennis van de Werkelijkheid. In onze visie is de Geest, het Zelf de fundamentele werkelijkheid van het bestaan; maar een exclusieve concentratie op deze fundamentele werkelijkheid met de uitsluiting van alle werkelijkheid van

Denkvermogen, Leven of Materie, behalve als een oplegging aan het Zelf of niet substantiële schaduwen, geworpen door de Geest, zou kunnen helpen tot een onafhankelijke en radicale spirituele realisatie, maar niet tot een integrale en geldige oplossing van de waarheid van het kosmische en individuele bestaan.

Een integrale kennis moet dan een kennis van de waarheid zijn van alle kanten van het bestaan, zowel gescheiden als in de relatie van ieder met allen en de relatie van allen met de waarheid van de Geest. Onze huidige toestand is een Onwetendheid en een veelzijdig zoeken; zij zoekt naar de waarheid van alle dingen, maar, --- zoals het evident is van de vasthoudendheid en de variëteit van de speculaties van het menselijke denkvermogen, zo voor de fundamentele Waarheid, die alle andere verklaart, moet de Werkelijkheid aan de basis van alle dingen, --- de fundamentele waarheid van dingen, hun basiswerkelijkheid gevonden worden in een of ander tegelijkertijd fundamenteel en universeel Werkelijk; dat moet, eenmaal ontdekt, alles omarmen en verklaren, --- want “Wanneer Dat gekend wordt, wordt alles gekend”: het fundamenteel Werkelijke, moet noodzakelijkerwijze de waarheid zijn en bevatten van alle bestaan, de waarheid van het individu, de waarheid van het universum, de waarheid van alles, wat voorbij het universum is. Het Denkvermogen is, bij het zoeken naar een zodanige Werkelijkheid en het testen van ieder ding vanaf Materie omhoog om te zien of niet Dat het zou zijn, niet voortgegaan op een verkeerde intuïtie. Alles wat noodzakelijk is, is om het onderzoek tot haar einde te brengen en de hoogste en ultieme niveaus van ervaring te testen.

Maar, omdat we voortgaan van de Onwetendheid naar de Kennis, moesten we eerst de geheime natuur en volledige omvang van de Onwetendheid ontdekken. Wanneer we naar deze Onwetendheid kijken, waarin we normaal leven juist door de omstandigheid van ons gescheiden bestaan in een materieel, in een ruimtelijk en tijdelijk universum, zien we, dat zij aan haar meerduistere kant zichzelf reduceert, van welke richting we ook kijken of haar benaderen in het feit van een veelzijdige zelf-onwetendheid. Wij zijn onwetend van het Absolute, dat de bron is van alle zijn en worden; we nemen partiele feiten van zijn, tijdelijke relaties van het worden voor de hele waarheid van het bestaan, --- dat is de eerste, de

oorspronkelijke onwetendheid. Wij zijn onwetend van het ruimteloze, tijdloze, immobiele en onveranderbare Zelf; we nemen constant mobiliteit en mutatie van het kosmische worden in Tijd en Ruimte voor de hele waarheid van het bestaan, --- dat is de tweede, de kosmische onwetendheid. Wij zijn onwetend van ons universele zelf, het kosmische bestaan, het kosmische bewustzijn, onze oneindige eenheid met alle zijn en worden; we nemen onze beperkte egoïstische geestesgesteldheid, vitaliteit, lichamelijkheid voor ons ware zelf en beschouwen al het andere dan dat als niet-zelf, --- dat is de derde, de egoïstische onwetendheid. Wij zijn onwetend van ons eeuwig worden in de Tijd; wij nemen dit kleine leven in een kleine Tijdsperiode, in een bekrompen veld van Ruimte, voor ons begin, ons midden en ons eind, --- dat is de vierde, de tijdelijke onwetendheid. Zelfs binnen dit korte tijdelijke worden zijn we onwetend van ons grote en complexe wezen, van dat in ons, wat superbewust, onderbewust, intrabewust, omgevingsbewust is voor ons oppervlakte worden; we nemen dat oppervlakte worden met zijn kleine selectie van openlijk gementaliseerde ervaringen voor ons gehele bestaan, --- dat is de vijfde, de psychologische onwetendheid. Wij zijn onwetend van de ware constitutie van ons worden; wij nemen het denkvermogen of leven of lichaam of elke twee van deze of alle drie voor ons ware principe of de hele rekenschap van wat we zijn, verliezen zicht op dat, wat hen samenstelt en bepaalt door haar occulte aanwezigheid en bedoeld is om soeverein door haar verschijning hun werkingen te bepalen, --- dat is de zesde, de constitutionele onwetendheid. Als een resultaat van al deze onwetendheden missen we de ware kennis, bestuur en genieting van ons leven in de wereld; wij zijn onwetend in ons denken, wil, gewaarwordingen, acties, retourneren verkeerde of onvolmaakte antwoorden op ieder punt aan de vragen van de wereld, zwerven rond in een doolhof van fouten en verlangens, strevingen en mislukkingen, pijn en plezier, zonde en struikelingen, volgen een gekromde weg, grijpen blind naar een veranderd doel, --- dat is de zevende, de praktische onwetendheid.

Onze conceptie van de Onwetendheid zal noodzakelijkerwijze onze conceptie van de Kennis bepalen en daarom, omdat ons leven de Onwetendheid is, die tegelijkertijd de Kennis ontkent en er naar zoekt, het doel van de menselijke

inspanning en het doel van het kosmische avontuur bepalen. Integrale kennis zal dan de opheffing betekenen van de zevenvoudige Onwetendheid door de ontdekking van wat zij mist en negeert, een zevenvoudige zelfbevrijding binnen ons bewustzijn: het zal de kennis betekenen van het Absolute als de oorsprong van alle dingen; de kennis van het Zelf, de Geest, het Wezen en van de kosmos als de wording van het Zelf, de wording van het Wezen, een manifestatie van de Geest; de kennis van de wereld als een met ons in het bewustzijn van ons ware zelf, dus onze verdeling ervan opheffen door het afgescheiden idee en leven van het ego; de kennis van onze psychische entiteit en zijn onsterfelijke doorzettingsvermogen in de Tijd voorbij de dood en het aardse bestaan; de kennis van ons grotere en innerlijke bestaan achter het oppervlak; de kennis van ons denkvermogen, leven en lichaam in haar ware relatie met het zelf vanbinnen en het superbewuste, spirituele en supramentale wezen boven hen; de kennis, uiteindelijk, van de ware harmonie en het ware gebruik van ons denken, wil en actie en een verandering van onze hele natuur in een bewuste uitdrukking van de waarheid van de Geest, het Zelf, de Goddelijkheid, de integrale spirituele Werkelijkheid.

Maar dit is geen intellectuele kennis, die geleerd kan worden en gecompleteerd in onze huidige vorm van bewustzijn, het moet een ervaring zijn, een worden, een verandering van bewustzijn, een verandering van zijn. Dit brengt het evolutionaire karakter naar binnen van het Worden en het feit, dat onze mentale onwetendheid alleen een stadium is in onze evolutie. De integrale kennis kan dan alleen komen door een evolutie van ons wezen en onze natuur en dat zou een langzaam proces lijken te betekenen in de Tijd, zoals dat de andere evolutionaire transformaties begeleid heeft. Maar tegenover deze gevolgtrekking staat het feit, dat de evolutie nu bewust is geworden en haar methode en stappen hoeven helemaal niet van hetzelfde karakter te zijn als toen zij onderbewust was in haar proces. De integrale kennis kan, omdat zij moet resulteren uit een verandering van bewustzijn, verkregen worden door een proces, waarin onze wil en inspanning een deel hebben, waarin zij hun eigen stappen en methode kunnen ontdekken en toepassen: haar groei in ons kan voortgaan door een bewuste

zelftransformatie. Het is dan noodzakelijk om te zien, wat waarschijnlijk het principe is van dit nieuwe proces van evolutie en wat de bewegingen zijn van de integrale kennis, die er noodzakelijkerwijze in moeten verschijnen, --- of, met andere woorden, wat is de natuur van het bewustzijn, dat de basis moet zijn van het goddelijke leven en hoe verwacht mag worden, dat dat leven gevormd zal worden of zichzelf vormt, zal materialiseren of zoals men zou kunnen zeggen, “realiseren”.

HOOFDSTUK XVI

De Integrale Kennis en het Doel van het Leven, vier Theorieën van Bestaan.

Wanneer alle verlangens, die aan het hart kleven, er van losgemaakt worden, dan wordt de sterfelijke onsterfelijk, bezit zelfs hier het Eeuwige.

Brihadaranyaka Upanishad³

Hij wordt het Eeuwige en vertrekt in het Eeuwige.

Brihadaranyaka Upanishad⁴

Dit lichaamsloze en onsterfelijke Leven en Licht is de Brahman.

Brihadaranyaka Upanishad⁵

Lang en smal is het oeroude Pad, -- ik heb het aangeraakt, ik heb het gevonden, --- het Pad, waarmee de wijzen, kenners van het Eeuwige, verlossing verkrijgen, daarom vertrekken naar de hoge wereld van het Paradijs.

Brihadaranyaka Upanishad⁶

Ik ben een zoon van de Aarde, de grond is mijn moeder. . . . Moge zij haar veelvoudige schat over mij uitstorten, haar geheime rijkdommen Mogen we over uw schoonheid spreken, O Aarde, die in uw dorpen en wouden en samenstellingen en oorlog en strijd is.

³ IV. 4. 7.

⁴ IV. 4. 6.

⁵ IV. 4. 7.

⁶ IV. 4. 8.

Atharva Veda⁷

Moge de Aarde, heerser over het verleden en de toekomst, voor ons een wijde wereld maken. . . . Aarde, die het water was op de Oceaan en wiens koers de denkers volgen door de magie van hun kennis, zij, die haar hart van onsterfelijkheid bedekt heeft met de Waarheid in de allerhoogste ether, moge zij voor ons licht en vermogen vestigen in dat meest hoge koninkrijk.

Atharva Veda⁸

O Vlam, gij fundeerde de sterfelijke in een allerhoogste onsterfelijkheid voor de toename van geïnspireerde Kennis van dag tot dag, voor de Ziener, die dorst naar de duale geboorte, schiep gij goddelijke zaligheid en menselijke vreugde

Rig Veda⁹

O Godheid, behoed voor ons het Oneindige en geef het eindige overvloed.

Rig Veda¹⁰

MAAR ALVORENS we de principes en het proces onderzoeken van de evolutionaire opstijging van Bewustzijn, is het noodzakelijk om weer te verklaren, wat onze theorie van integrale kennis bevestigt als fundamentele waarheden van de Werkelijkheid en haar manifestatie en wat zij toelaat als de effectieve kanten en dynamische aspecten, maar niet in staat is om te accepteren als voldoende voor een volledige verklaring van het bestaan en het universum. Want waarheid van kennis moet waarheid van leven onderbouwen en het doel van het leven bepalen; het evolutionaire proces zelf is de ontwikkeling

⁷ XII. 1. 12. 44,56.

⁸ XII. 1. 1,8.

⁹ I. 31. 7.

¹⁰ IV. 2. 11.

van een Waarheid van bestaan, hier besloten in een oorspronkelijke Onwetendheid en er vanuit gebracht door een verschijnend Bewustzijn, dat rijst van gradatie naar gradatie van haar zelfontvouwing, tot zij in zichzelf de integrale werkelijkheid van dingen kan manifesteren en een totale zelfkennis. Van de natuur van de Waarheid, van waaruit zij start en die zij moet manifesteren, moet de koers afhangen van de evolutionaire ontwikkeling, --- de stappen van haar proces en hun betekenis.

Eerst affirmeren we een Absolute als de oorsprong en ondersteuning en geheime Werkelijkheid van alle dingen. De Absolute Werkelijkheid is ondefinieerbaar en onuitspreekbaar door mentaal denken en mentale taal; zij is zelfbestaand en zelfevident voor zichzelf, zoals alle absoluten zelfevident zijn, maar onze mentale affirmaties en negatieven, ofwel gescheiden genomen of samen, kunnen haar niet beperken of definiëren. Maar tegelijkertijd is er een spiritueel bewustzijn, een spirituele kennis, een kennis door identiteit, die de Werkelijkheid kan grijpen in haar fundamentele aspecten en haar gemanifesteerde vermogens en beelden. Alles, wat is, komt binnen deze omschrijving en kan, wanneer het gezien wordt door deze kennis in haar eigen waarheid of haar occulte betekenis, beschouwd worden als een uitdrukking van de Werkelijkheid en zelf als een werkelijkheid. Deze gemanifesteerde werkelijkheid is zelfbestaand in deze fundamentele aspecten; want alle basiswerkelijkheden zijn een naar buiten brengen van iets, dat eeuwig en inherent waar is in het Absolute; maar dat alles is niet fundamenteel, alles wat tijdelijk is, is fenomenaal, is vorm en vermogen, afhankelijk van de werkelijkheid, die zij uitdrukt en is door dat werkelijk en door haar eigen waarheid van betekenis, de waarheid van wat zij in zich draagt, omdat zij dat is en niet iets toevalligs, niet zonder basis, illusoir, een vergeefs geconstrueerde figuur. Zelfs wat deformeert en vermomt, zoals valsheid de waarheid vervormt en vermomt, kwaadheid het goede vervormt en vermomt, heeft een tijdelijke werkelijkheid als het ware consequenties van het Onbewuste; maar deze tegengestelde beelden zijn, ofschoon werkelijk in hun eigen gebied, niet essentieel, maar dragen alleen bij aan de manifestatie, en dienen haar als een tijdelijke vorm of vermogen van haar beweging. Het universele is dan werkelijk op

grond van het Absolute, waarvan zij een zelfmanifestatie is en alles, dat zij bevat, is werkelijk op grond van het universele, waaraan zij een vorm en beeld geeft.

Het Absolute manifesteert zich in twee termen, een Zijn en een Worden. Het Zijn is de fundamentele werkelijkheid; het Worden is een effectieve werkelijkheid: het is een dynamisch vermogen en resultaat, een creatieve energie en uitwerking van het Wezen, een constante, hardnekkige, maar veranderbare vorm, proces, uitkomst van zijn onveranderbare, vormloze essentie. Alle theorieën, die het Worden voldoende maken voor zichzelf, zijn daarom halve waarheden, geldig voor een of andere kennis van de manifestatie, verkregen door een exclusieve concentratie op wat zij affirmeren en voorzien, maar anders alleen geldig, omdat het Wezen niet gescheiden is van het Worden, maar er in aanwezig, er van samengesteld, inherent in ieder oneindig klein atoom van haar en in haar grenzeloze uitbreiding en extensie. Wording kan zichzelf alleen geheel kennen, wanneer zij zichzelf kent als Wezen; de ziel in de Wording bereikt zelfkennis en onsterfelijkheid, wanneer hij de Allerhoogste en het Absolute kent en de natuur bezit van het Oneindige en Eeuwige. Dat te doen is het allerhoogste doel van ons bestaan; want dat is de waarheid van ons wezen en moet daarom het inherente doel zijn, de noodzakelijke uitkomst van ons worden: deze waarheid van ons wordt in de ziel een noodzaak van manifestatie, in materie een geheime energie, in het leven een aandrang en tendens, een verlangen en een zoeken, in het denkvermogen een wil, doel, inspanning, doeleinde; te manifesteren, wat van het begin in haar verborgen is, is de hele verborgen trend van de evolutionaire Natuur.

Daarom accepteren we de waarheid, waarop de filosofieën van het suprakosmische Absolute hun plaats innemen; Illusionisme zelf kan, zelfs als we haar uiteindelijke conclusies betwisten, nog geaccepteerd worden als de manier, waarop de ziel in het denkvermogen, het mentale wezen, die dingen moet zien in een spiritueel pragmatische ervaring, wanneer hij zichzelf afsnijdt van de Wording om het Absolute te benaderen en binnen te gaan. Maar ook dit is, omdat het Worden werkelijk is en onvermijdelijk is juist in het zelfvermogen van het Oneindige en Eeuwige, geen volledige filosofie van bestaan. Het is mogelijk voor

de ziel in het Worden om zichzelf als het Wezen te kennen en het Worden te bezitten, om zichzelf te kennen als het Oneindige in essentie, maar ook als het Oneindige, zelfuitgedrukt in het eindige, het tijdloze Eeuwige, dat zichzelf en zijn werken beschouwt in de ondersteunende toestand en de ontwikkelende beweging van de Tijd-eeuwigheid. Deze realisatie is de culminatie van het Worden; het is de vervulling van het Wezen in zijn dynamische werkelijkheid. Dit moet dan ook een deel zijn van de totale waarheid van dingen, want het geeft alleen een volle spirituele betekenis aan het universum en rechtvaardigt de ziel in de manifestatie; een verklaring van dingen, die kosmisch en individueel bestaan alle betekenis ontnemt, kan niet de hele verklaring zijn of de oplossing, die zij voorstelt, de enkele ware kwestie.

De volgende affirmatie, die we naar voren brengen, is, dat de fundamentele werkelijkheid van het Absolute voor onze spirituele perceptie een Goddelijk Bestaan, Bewustzijn en Heerlijkheid van het Wezen is, dat een suprakosmische Werkelijkheid is, zelfbestaand, maar ook de geheime waarheid, die onder de hele manifestatie ligt; want de fundamentele waarheid van het Wezen moet noodzakelijkerwijze de fundamentele waarheid van het Worden zijn. Alles is een manifestatie van Dat; want hij verblijft zelfs in alles, dat zijn tegengestelden lijkt te zijn en zijn verborgen aandrang aan hen om hem te ontsluiten, is de oorzaak van evolutie, op Onbewustzijn om uit zichzelf haar geheime bewustzijn te ontwikkelen, op het klaarblijkelijke Niet-Zijn om in zichzelf het occulte spirituele bestaan te openbaren, op de ongevoelige neutraliteit van Materie om een gevarieerde heerlijkheid van zijn te ontwikkelen, die moet groeien, zichzelf bevrijden van haar mindere termen, haar tegengestelde dualiteiten van pijn en plezier, naar de essentiële heerlijkheid van bestaan, de spirituele Ananda.

Het Wezen is een, maar deze eenheid is oneindig en bevat in zichzelf een oneindige pluraliteit of veelvoudigheid van zichzelf; de Ene is het Al; hij is niet alleen een essentieel Bestaan, maar een Al-Bestaan. De oneindige veelvoudigheid van de Ene en de eeuwige eenheid van de Velen zijn de twee werkelijkheden of aspecten van de ene werkelijkheid, waarop de manifestatie gebaseerd is. Door de reden van deze fundamentele waarheid van de manifestatie presenteert het

Wezen zichzelf aan onze kosmische ervaring in drie posities, --- het suprakosmische Bestaan, de kosmische Geest, en het Individuele Zelf in de Velen. Maar deze veelvoudigheid laat een fenomenale verdeling van het bewustzijn toe, een effectieve Onwetendheid, waarin de Velen, de individuen, ophouden gewaar te worden van de eeuwige zelfbestaande Eenheid en vergeetachtig zijn van de eenheid van het kosmische Zelf, waarin en waardoor zij leven, bewegen en hun wezen hebben. Maar door de kracht van de geheime Eenheid wordt de ziel in wording aangespoord door zijn eigen ongeziene werkelijkheid en door de occulte druk van de evolutionaire Natuur om uit deze toestand van Onwetendheid te komen en uiteindelijk de kennis te herontdekken van het ene Goddelijke Wezen en zijn eenheid ermee en tegelijkertijd zijn spirituele eenheid ontdekken met alle individuele wezens en het hele universum. Hij moet niet alleen gewaarworden van zichzelf in het universum, maar van het universum in zichzelf en van het Wezen van de kosmos als zijn grotere zelf; het individu moet zichzelf universaliseren en in dezelfde beweging gewaarworden van zijn suprakosmische transcendentie. Dit drievoudige aspect van de werkelijkheid moet besloten worden in de totale waarheid van de ziel en van de kosmische manifestatie, en deze noodzaak moet de ultieme trend bepalen van het proces van de evolutionaire Natuur.

Alle visies van bestaan, die ophouden bij de Transcendentie en het ontkennen, moeten een onvolledige rekenschap zijn van de waarheid van het wezen. De pantheïstische visie op identiteit van het Goddelijke en het Universum is een waarheid, want dit alles, wat is, is de Brahman: maar zij houdt op bij de hele waarheid, wanneer zij de suprakosmische Werkelijkheid mist en weglaat. Aan de andere kant gaat ieder gezichtspunt, dat alleen de kosmos affirmeert en het individu aan de andere kant zet als een bijproduct van de kosmische Energie, in de fout door te veel nadruk te leggen op een klaarblijkelijk feitelijk aspect van de wereldactie; het is alleen waar voor het natuurlijke individu, en is zelfs niet de hele waarheid daarvan: want het natuurlijke individu, het natuurwezen, is inderdaad een product van de universele Energie, maar is tegelijkertijd een natuurpersoonlijkheid van de ziel, een expressieve formatie van het innerlijke wezen en persoon, en deze ziel is geen bederfelijke cel of een oplosbaar deel van

de kosmische Geest, maar heeft zijn oorspronkelijke, onsterfelijke werkelijkheid in de Transcendentie. Het is een feit, dat het kosmische Wezen zichzelf uitdrukt door het individuele wezen, maar het is ook een waarheid, dat de Transcendente Werkelijkheid zichzelf uitdrukt door zowel het individuele bestaan als de Kosmos; de ziel is een eeuwig deel van de Allerhoogste en geen fractie van de Natuur. Maar op gelijke wijze moet iedere visie, die het universum alleen als bestaand ziet in het individuele bewustzijn, zeer evident een fragmentarische waarheid zijn; het is gerechtvaardigd door een perceptie van de universaliteit van het spirituele individu en zijn vermogen om het hele universum te omarmen in zijn bewustzijn; maar noch de kosmos, noch het individuele bestaan is de fundamentele waarheid van bestaan; want beiden hangen af van en bestaan door het transcendentie Goddelijke Wezen.

Dit Goddelijke Wezen, Sachchidananda, is tegelijkertijd onpersoonlijk en persoonlijk: het is een Bestaan en de oorsprong en fundatie van alle waarheden, krachten, vermogens, bestaansvormen, maar hij is ook het ene transcendentie Bewuste Wezen en de Al-Persoon, van wie alle bewuste wezens de zelden en persoonlijkheden zijn; want Hij is hun hoogste Zelf en de universele inwonende Aanwezigheid. Het is een noodzaak voor de ziel in het universum --- en daarom de innerlijke trend van de evolutionaire Energie en zijn uiteindelijke intentie, --- deze waarheid van zichzelf te kennen en er in te groeien, om een te worden met het Goddelijke Wezen, om zijn natuur op te heffen naar de Goddelijke Natuur, zijn bestaan naar het Goddelijke Bestaan, zijn bewustzijn naar het Goddelijke Bewustzijn, zijn heerlijkheid van het wezen naar de Goddelijke Heerlijkheid van het Wezen, en dit alles te ontvangen in zijn wording, om de wording een uitdrukking te maken van die hoogste Waarheid, om binnenwaarts in bezit te zijn van een Goddelijk Zelf en Meester over zijn bestaan en tegelijkertijd helemaal in Zijn bezit te zijn en bewogen door Zijn Goddelijke Energie en te leven en handelen in een volledige zelfgave en overgave. Aan deze kant drukken de dualistische en theïstische visies van bestaan, die het eeuwige werkelijke bestaan van God en de Ziel affirmeren en het eeuwige werkelijke bestaan en de kosmische actie van de Goddelijke Energie, ook een waarheid uit van het integrale bestaan; maar hun formulering komt de hele waarheid te kort als zij de essentiële eenheid van God

en de Ziel ontkent of hun capaciteit voor hoogste eenheid of ontkent wat onder de allerhoogste ervaring ligt van de versmelting van de ziel in de Goddelijke Eenheid door liefde, door vereniging van bewustzijn, door fusie van bestaan in bestaan.

De manifestatie van het Wezen in ons universum neemt de vorm aan van een involutie, die het beginpunt is van een evolutie, --- Materie, het laagste stadium, de Geest het hoogtepunt. In de neerdaling naar de involutie kunnen zeven principes onderscheiden worden van het gemanifesteerde wezen, zeven gradaties van het manifesterende Bewustzijn, waar we een perceptie van kunnen krijgen of een concrete realisatie van hun aanwezigheid en immanentie hier of een gereflecteerde ervaring. De eerste drie zijn de oorspronkelijke en fundamentele principes en zij vormen universele toestanden van bewustzijn, waar we naar op kunnen stijgen; wanneer we dat doen, kunnen we gewaarworden van hoogste vlakken of niveaus van fundamentele manifestatie of zelfformulering van de spirituele werkelijkheid, waarin de eenheid van het Goddelijke Bestaan, het vermogen van het Goddelijke Bewustzijn, de zaligheid van de Goddelijke Heerlijkheid van bestaan naar voren gebracht is, --- niet besloten of vermomd zoals hier, want we kunnen hen bezitten in hun volle onafhankelijke werkelijkheid. Een vierde principe van supramentaal Waarheid-Bewustzijn wordt geassocieerd met hen; manifesterende eenheid in oneindige veelvoudigheid is het karakteristieke vermogen van zelfbepaling van het Oneindige. Dit viervoudige vermogen van het allerhoogste bestaan, bewustzijn en heerlijkheid stelt een bovenste hemisfeer van manifestatie samen, die gebaseerd is op de eeuwige zelfkennis van de Geest. Wanneer we deze principes binnengaan of in welk vlak van zijn dan ook, waarin de zuivere aanwezigheid van de Werkelijkheid is, vinden we in hen een volledige vrijheid en kennis. De andere drie vermogens en niveaus van zijn, waar we zelfs nu gewaar van zijn, vormen een lagere hemisfeer van de manifestatie, een hemisfeer van Denkvermogen, Leven en Materie. Dit zijn in zichzelf vermogens van de superieure principes; maar, waar zij zich ook manifesteren in een scheiding van hun spirituele bronnen, ondergaan zij als een resultaat een fenomenale sprong in een verdeeld in plaats van het ware onverdeelde bestaan: deze sprong, deze scheiding creëert een toestand van beperkte kennis, die exclusief geconcentreerd is op zijn eigen beperkte wereldorde

en vergeetachtig van alles, wat er achter is en van de onderliggende eenheid, een toestand daarom van kosmische en individuele Onwetendheid.

In de neerdaling in het materiële niveau, waarvan ons natuurlijke leven een product is, culmineert de sprong in een totaal Onbewustzijn, waaruit een verwickeld Wezen en Bewustzijn tevoorschijn moeten komen door een graduele evolutie. Deze onvermijdelijke evolutie ontwikkelt eerst, zo als zij gebonden is om te ontwikkelen, Materie en een materieel universum; in de Materie verschijnt Leven en levende fysieke wezens; in het Leven manifesteert Denkvermogen en belichaamde denkende en levende wezens; in het Denkvermogen, dat altijd zijn vermogens en activiteiten verhoogt in vormen van Materie, moet onvermijdelijk het Supramentale of Waarheid-Bewustzijn verschijnen juist door de kracht van wat besloten is in het Onbewuste en de noodzaak in de Natuur om hem in manifestatie te brengen. Het Supramentale, dat verschijnt, manifesteert de zelfkennis van de Geest en de hele kennis in een supramentaal levend wezen en moet door dezelfde wet, door een inherente noodzaak en onvermijdelijkheid, de dynamische manifestatie hier naar buiten brengen van het goddelijke Bestaan, Bewustzijn en Heerlijkheid van bestaan. Dit is de betekenis van het plan en orde van de aardse evolutie; deze noodzaak moet al haar stappen en graden, haar principe en haar proces bepalen. Denkvermogen, Leven en Materie zijn de gerealiseerde vermogens van de evolutie en welbekend voor ons; het Supramentale en de drie-enige aspecten van Sachchidananda zijn de geheime principes die nog niet naar voren gebracht zijn en nog gerealiseerd moeten worden in de vormen van de manifestatie, en we kennen ze alleen door aanwijzingen en een partiële en fragmentarische actie, die nog niet losgemaakt zijn van de lagere beweging en daarom niet gemakkelijk herkenbaar. Maar hun evolutie is ook een deel van de bestemming van de ziel in het Worden, --- er moet een realisatie en verlevendiging zijn in het aardeleven en in Materie, niet alleen van het Denkvermogen, maar alles wat er boven is, alles dat inderdaad is neergedaald, maar nog besloten is in het aardeleven en Materie.

Onze theorie van de integrale kennis laat het Denkvermogen toe als een creatief principe, een vermogen van het Wezen, en kent hem zijn plaats toe in de manifestatie; zij accepteert op gelijke wijze Leven en Materie als vermogens van de

Geest en ook in hen is er een creatieve Energie. Maar de visie van dingen, die het Denkvermogen het enkele of allerhoogste creatieve principe maakt en de filosofieën, die aan Leven en Materie dezelfde enkele werkelijkheid of predominantie toekennen, zijn uitdrukkingen van een halve waarheid en niet de integrale kennis. Het is waar, dat, wanneer Materie eerst tevoorschijn komt, het het dominante principe wordt; het lijkt binnen haar eigen gebied de basis van alle dingen te zijn en is het, de samensteller van alle dingen, het einde van alle dingen: maar Materie zelf wordt gevonden als het resultaat van iets, dat geen Materie is, van Energie en deze Energie kan niet iets zijn, dat zelfbestaand is en in de Leegte handelt, maar kan de actie blijken te zijn van een geheim Bewustzijn en Wezen en, wanneer diep, nauwkeurig onderzocht, waarschijnlijk blijken te zijn: wanneer de spirituele kennis en ervaring tevoorschijn komen, wordt dit een zekerheid, --- er wordt gezien, dat de creatieve Energie in Materie een beweging is van het vermogen van de Geest. Materie zelf kan niet de oorspronkelijke en ultieme werkelijkheid zijn. Tegelijkertijd is de visie, die de Materie en de Geest scheidt en hen als tegengestelden neerzet, onacceptabel; Materie is een vorm van de Geest, een woonplaats van de Geest, en hier in de Materie zelf kan er een realisatie zijn van de Geest.

Het is weer waar, dat het Leven, wanneer zij verschijnt, dominant wordt, de Materie verandert in een instrument voor haar manifestatie, en begint waar te nemen, alsof zij zelf het geheime oorspronkelijke principe zou zijn, dat uitbreekt in de schepping en zichzelf sluiert in de vormen van Materie; er is een waarheid in deze verschijning en deze waarheid moet toegelaten worden als een deel van de integrale kennis. Leven is, ofschoon niet de oorspronkelijke Werkelijkheid, nog een vorm, een vermogen ervan, dat naar hier gezonden is als een creatieve aandrang in Materie. Leven moet daarom geaccepteerd worden als het middel voor onze activiteit en de dynamische vorm, waarin we hier het Goddelijke Bestaan moeten gieten; maar het kan zo alleen geaccepteerd worden, omdat zij een vorm is van een Goddelijke Energie, die zelf groter is dan de Levenskracht. Het Levensprincipe is niet de gehele fundatie en oorsprong van dingen; haar creatieve werking kan niet vervolmaakt worden en soeverein vervuld of zelfs haar ware beweging vinden, totdat zij zichzelf kent als een energie van het Goddelijke

Wezen en haar actie optilt en verfijnt tot een vrij kanaal voor de uitstortingen van de superieure Natuur.

Het Denkvermogen wordt op zijn beurt, wanneer hij tevoorschijn komt, dominant; hij gebruikt Leven en Materie als een middel van zijn uitdrukking, een veld voor zijn eigen groei en soevereiniteit en hij begint het werken, alsof het de ware werkelijkheid was en zelfs de schepper, omdat hij de getuige is van het bestaan. Maar het Denkvermogen is ook een beperkt en afgeleid vermogen; hij is een uitkomst van het Bovenmentale of hij is hier een lichtende schaduw, geworpen door het goddelijke Supramentale: hij kan alleen zijn eigen perfectie bereiken door het licht toe te laten van een grotere kennis; hij moet zijn eigen meer onwetende, onvolmaakte en tegenstrijdige vermogens en waarden transformeren in de goddelijke effectieve potenties en harmonieuze waarden van het supramentale Waarheidbewustzijn. Alle vermogens van de lagere hemisfeer met hun structuren van de Onwetendheid kunnen hun ware zelve alleen vinden door transformatie in het licht, dat neerdaalt naar ons van de hogere hemisfeer van een eeuwige zelfkennis.

Al deze drie lagere vermogens van het wezen zijn gebouwd op het Onbewuste en lijken er van uit te gaan en erdoor ondersteund te worden: de zwarte draak van het Onbewuste onderhoudt met haar enorme vleugels en haar rug van duisternis de hele structuur van het materiële universum; haar energieën ontrollen de flux van dingen, haar obscure aanduidingen lijken het startpunt te zijn van bewustzijn zelf en de bron van alle levensimpuls. Het Onbewuste wordt, als gevolg van deze oorsprong en predominantie, nu genomen door een zekere lijn van onderzoek als de werkelijke oorsprong en schepper. Het moet inderdaad geaccepteerd worden, dat een onbewuste kracht, een onbewuste substantie het startpunt zijn van de evolutie, maar het is een bewuste Geest en geen onbewust Wezen, dat tevoorschijn komt in de evolutie. Het Onbewuste en haar primaire werken zijn doordrongen van een opvolging van hogere en hogere vermogens van zijn en worden onderworpen aan Bewustzijn, zodat haar obstructies tegen de evolutie, haar cirkels van beperking, langzaam gebroken worden, de Python rollen van haar duisternis, die beschoten worden door de pijlen van de Zonnegod; zo worden de beperkingen van onze materiële substantie verminderd tot zij

getranscendeerd kunnen worden en denkvermogen, leven en lichaam getransformeerd kunnen worden door een bezit van hen door een grotere wet van goddelijk Bewustzijn, Energie en Geest. De integrale kennis laat de geldige waarheden toe van alle visies van bestaan, die geldig zijn in hun eigen gebied, maar zij probeert af te komen van hun beperkingen en ontkenningen en deze partiële waarheden te harmoniseren en te verzoenen in een grotere waarheid, die alle vele kanten van ons wezen vervult in het ene alomtegenwoordige Bestaan.

Op dit punt moeten we een stap verder gaan en de metafysische waarheid beginnen te beschouwen, die we zo verklaard hebben als een bepaalde, niet alleen van ons denken en innerlijke bewegingen, maar van onze levensrichting, een gids naar een dynamische oplossing van onze zelfervaring en wereldervaring. Onze metafysische kennis, onze visie van de fundamentele waarheid van het universum en de betekenis van het bestaan, zou natuurlijk de bepaler moeten zijn van onze hele conceptie van het leven en de houding er naar toe; het doel van het leven, zoals we het opvatten, moet gestructureerd zijn op die basis. Metafysische filosofie is een poging om de fundamentele werkelijkheden en principes van het wezen vast te zetten als onderscheiden van haar processen en de fenomenen, die resulteren van die processen. Maar van de fundamentele werkelijkheden hangen de processen af: ons eigen proces van het leven, haar doel en methode zouden in overeenstemming moeten zijn met de waarheid van het wezen, die we zien; anders kan onze metafysische waarheid alleen een spel zijn van het intellect zonder enig dynamisch belang. Het is waar, dat het intellect naar waarheid moet zoeken ter wille van zichzelf zonder enige onwettige tussenkomst van een vooropgezet idee van levensnut. Maar, wanneer de waarheid ontdekt is, moet zij toch realiseerbaar zijn in ons innerlijke wezen en onze uiterlijke activiteiten: wanneer het niet zo is, kan zij een intellectueel, maar geen integraal belang hebben; een waarheid voor het intellect, voor ons leven zou het niet meer zijn dan de oplossing van een gedachtepuzzel of een abstracte onwerkelijkheid of een dode letter. De waarheid van het wezen moet de waarheid van het leven besturen; het kan niet zo zijn, dat de twee geen relatie hebben of onderlinge afhankelijkheid. De hoogste betekenis van het leven voor ons, de fundamentele waarheid van het bestaan, moet ook de geaccepteerde betekenis zijn van ons

eigen leven, ons doel, ons ideaal.

Er zijn ruwweg vanuit dit gezichtspunt vier hoofdtheorieën of theoriecategorieën met hun corresponderende mentale houdingen en idealen in overeenstemming met vier verschillende concepties van de waarheid van bestaan. We kunnen deze de suprakosmische, de kosmische en aardse, de superaardse of ander-wereldse en de integrale of synthetische en samengestelde noemen, de theorieën, die proberen om de drie factoren te verzoenen --- of elke twee van hen --- die de ander gezichtspunten neigen te isoleren. In deze laatste categorie zou onze visie vallen van ons bestaan hier als een Worden met het Goddelijke Wezen als haar oorsprong en haar object, een progressieve manifestatie, een spirituele evolutie met het suprakosmische als haar bron en ondersteuning, het ander-wereldlijke als een conditie en verbindende schakel en het kosmische en aardse als haar gebied, en met het menselijke denkvermogen en leven als haar knooppunt en keerpunt van bevrijding naar een hogere en een hoogste vervolmaking. Onze beschouwing moet dan eerst over de drie zijn om te zien van waar zij vertrekken vanuit de integraliserende visie van het leven en in hoeverre de waarheden, waarop zij staan, passen in haar structuur.

In de suprakosmische visie van dingen is alleen de allerhoogste Werkelijkheid volledig werkelijk. Een zekere bedrieglijkheid, een besef van de ijdelheid van kosmisch bestaan en het individuele wezen is een karakteristieke wending van dit zien van dingen, maar niet essentieel, geen onmisbaar bijvoegsel van haar hoofd-denkpincipe. In de extreme vormen van haar wereldvisie heeft het menselijke bestaan geen werkelijke betekenis; het is een fout van de ziel of een delirium van de wil om te leven, een fout of onwetendheid, die op de een of andere manier de absolute Werkelijkheid bewolkt. De enige waarheid is de suprakosmische; of, in ieder geval, is het Absolute, de Parabrahman is de oorsprong en doel van alle bestaan, al het andere is een intermezzo zonder enige blijvende betekenis. Als het zo was, zou er uit volgen, dat het ene ding, dat gedaan moet worden, de enige wijze en noodzakelijke weg van ons wezen, is om weg te komen uit alle leven, of het nu aards of hemels is, zo gauw als onze innerlijke evolutie of een of andere verborgen wet van de geest dat mogelijk maakt. Het is waar, de illusie is werkelijk voor zichzelf, de ijdelheid doet zich voor om vol van doel te zijn ; haar wetten en

feiten --- zij zijn alleen feiten en geen waarheden, empirische en geen werkelijke werkelijkheden --- zijn bindend voor ons, zolang als we rusten in de fout. Maar vanuit enig standpunt van werkelijke kennis, in enige visie van de ware waarheid van dingen, zou al deze zelfbegoocheling weinig beter lijken dan de wetten van een kosmisch gekkenhuis; zolang we gek zijn en in het gekkenhuis moeten blijven, zijn we gedwongen onderworpen aan haar wetten en moeten we, in overeenstemming met ons temperament, het beste of slechtste van hen maken, maar altijd is ons juiste doel om genezen te worden van onze krankzinnigheid en te vertrekken naar licht en waarheid en vrijheid. Welke matigingen ook gebracht kunnen worden in de strengheid van deze logica, welke concessies ook, die leven en persoonlijkheid vooralsnog valideren, moet toch vanuit deze visie de ware wet van het leven welke regel dan ook zijn, die ons zo spoedig mogelijk kan helpen om naar zelfkennis terug te gaan en ons op de meest directe weg naar Nirwana te leiden; het ware ideaal moet een vernietiging zijn van het individu en het universele, een zelfopheffing in het Absolute. Dit ideaal van zelfvernietiging, dat stoutmoedig en duidelijk verkondigd is door de Boeddhisten, is in het Vedantische denken een zelfvinding; maar de zelfvinding van het individu door zijn groei in zijn ware wezen in het Absolute zou alleen mogelijk zijn, wanneer beiden onderling gerelateerde werkelijkheden zijn; het zou niet van toepassing zijn op de uiteindelijke wereldvernietigende zelfaffirmatie van het Absolute in een onwerkelijk of tijdelijk individu door de opheffing van het valse persoonlijke wezen en door de destructie van al het individuele en kosmische bestaan voor dat individuele bewustzijn, --- hoe veel ook van deze fouten echter, hulpeloos onvermijdelijk, zouden kunnen doorgaan in de wereld van Onwetendheid, toegestaan door het Absolute, in een universeel, eeuwig en onverwoestbaar Avidya.

Maar dit idee van de volledige ijdelheid van het leven is niet helemaal een onvermijdelijke consequentie van de suprakosmische theorie van het bestaan. In de Vedanta van de Upanishads wordt het Worden van Brahman geaccepteerd als een werkelijkheid; er is daarom ruimte voor een waarheid van het Worden: er is in die waarheid een juiste wet van leven, een toelaatbare genoegdoening van het hedonistische element in ons wezen, zijn heerlijkheid van tijdelijk bestaan, een

effectief gebruik van zijn praktische energie, van de uitwerkende kracht van bewustzijn er in; maar, wanneer de waarheid en wet van zijn tijdelijk worden eenmaal vervuld is, moet de ziel terugkeren naar zijn uiteindelijke zelfrealisatie, want zijn natuurlijke hoogste vervulling is een verlossing, een bevrijding in zijn oorspronkelijke wezen, zijn eeuwige zelf, zijn tijdloze werkelijkheid. Er is een cirkel van worden, die begint vanuit het eeuwige Wezen en er in eindigt; of er is, vanuit het gezichtspunt van de Allerhoogste als een persoonlijke of superpersoonlijke Werkelijkheid, een tijdelijk spel, een spel van worden en leven in het universum. Hier is er evident geen andere betekenis van leven dan de wil van het Wezen om te worden, de wil van het bewustzijn en de aandrang van zijn kracht naar worden, zijn heerlijkheid van worden; voor het individu houdt, wanneer dat van hem teruggetrokken wordt of vervuld in hem en niet langer actief, het worden op: maar anders zet het universum door of komt altijd terug in de manifestatie, omdat de wil om te worden eeuwig is en zo moet zijn, omdat het de inherente wil is van een eeuwig Bestaan. Er kan gezegd worden, dat een defect in deze visie op dingen de afwezigheid is van enige fundamentele werkelijkheid van het individu, van enige blijvende waarde en betekenis van zijn natuurlijke of zijn spirituele activiteit: maar er kan geantwoord worden, dat deze eis voor een permanente persoonlijke betekenis, want een persoonlijke eeuwigheid is een fout van ons onwetende oppervlakte bewustzijn; het individu is een tijdelijke wording van het Wezen, en dat is een nogal voldoende waarde en betekenis. Er kan aan toegevoegd worden, dat in een puur of een absoluut Bestaan er geen waarden en betekenissen kunnen zijn: in het universum bestaan waarden en zijn onmisbaar, maar alleen als relatieve en tijdelijke bouwsels; er kunnen geen absolute waarden zijn, geen eeuwige en zelfbestaande betekenissen in een Tijdstructuur. Dit klinkt genoeg afdoende en het lijkt, dat er niets meer over gezegd kan worden. En toch blijft de vraag over; want de druk op ons individuele wezen, de eis erop, de waarde, die gezet wordt op individuele perfectie en verlossing is te groot om afgedaan te worden als een voorwerp van een mindere operatie, de oprolling en ontrolling van een onbetekenende spiraal tussen de uitgestrekte cirkelbewegingen van de wording van het Eeuwige in het universum.

De kosmisch-aardse visie, die we vervolgens als de exact tegengestelde

kunnen nemen van de suprakosmische, beschouwt kosmisch bestaan als werkelijk; zij gaat verder en accepteert haar als de enige werkelijkheid, en haar visie is gewoonlijk beperkt tot het leven in het materiële universum. God, wanneer God bestaat, is een eeuwig Worden; of wanneer God niet bestaat, dan is de Natuur, --- welke visie we ook nemen over de Natuur, of we haar beschouwen als een spel van Kracht met Materie of een groot kosmisch Leven of zelfs een universeel onpersoonlijk Denkvermogen in het Leven en de Materie toelaten, --- een eeuwigdurend worden. De aarde is het gebied of zij is een van de tijdelijke gebieden, de mens is de hoogst mogelijke vorm of alleen een van de tijdelijke vormen van het Worden. De mens kan individueel helemaal sterfelijk zijn; de mensheid kan ook alleen voor een zekere korte periode van het bestaan van de aarde overleven; de aarde zelf kan alleen leven dragen voor een nogal lange periode van haar duur in het zonnestelsel; dat systeem kan zelf op een dag ten einde komen of tenminste ophouden om een actieve of productieve factor te zijn in het Worden; het universum, waarin wij leven, kan zichzelf oplossen of weer samentrekken in de zaadtoestand van haar Energie: maar het principe van Worden is eeuwig --- of tenminste zo eeuwig als iets kan zijn in de duistere dubbelzinnigheid van het bestaan. Het is inderdaad mogelijk om een hardnekkigheid in de mens het individu te veronderstellen als een psychische entiteit in de Tijd, een voortdurende aardse of kosmische bezieling of reïncarnatie zonder enig leven erna of ander leven ergens anders: in dat geval kan men ofwel een ideaal van voortdurend toenemende perfectie of benadering tot perfectie veronderstellen of een groei naar een duurzame gelukzaligheid ergens in het universum als het doel van dit eindeloze Worden. Maar in een extreme aardse visie is dit met moeite houdbaar. Zekere speculaties van het menselijke denken hebben in deze richting geneigd, maar zij hebben geen substantiële belichaming aangenomen. Een voortdurende hardnekkigheid in het Worden wordt gewoonlijk geassocieerd met de acceptatie van een groter suprawerelds bestaan.

In de gewone visie van een enkel aards leven of een beperkte kortstondige overgang in het materiële universum zijn, --- want er kunnen mogelijk andere denkende levende wezens zijn op andere planeten, --- een acceptatie van de sterfelijkheid van de mens en een passieve lijdzaamheid ervan of een actief

omgaan met een beperkt persoonlijk of collectief leven en levensdoelen de enige mogelijke keuze. De ene hoge en redelijke koers voor het individuele menselijke wezen is, --- tenzij hij inderdaad tevreden is met najagen van zijn persoonlijke doeleinden of op de een of andere manier zijn leven leven tot het van hem weggaat, --- om de wetten te bestuderen van het Worden en het beste voordeel van hen te nemen om rationeel of intuïtief, binnenwaarts of in de dynamiek van het leven, haar potenties in zichzelf te realiseren of voor zichzelf of in of voor het ras, waarvan hij een lid is; het is zijn zaak om het meeste te maken van zodanige actualiteiten als er bestaan en om de hoogste mogelijkheden te grijpen of er naar toe te gaan, die hier ontwikkeld kunnen worden of in de maak zijn. Alleen de mensheid als geheel kan dit doen met het volledige effect, door de massa van individuele en collectieve actie, in het proces van tijd, in de evolutie van de ras ervaring: maar de individuele mens kan er naar helpen in zijn eigen limieten, kan al deze dingen doen voor zichzelf tot op zekere hoogte in de korte ruimte van leven, die hem toebedeeld is; maar speciaal zijn denken en actie kunnen een contributie zijn naar de huidige intellectuele, morele en vitale welvaart en de toekomstige vooruitgang van het ras. Hij is in staat tot een zekere nobiliteit van zijn; een acceptatie van zijn onvermijdelijke en vroegtijdige individuele annihilatie sluit hem niet uit van een hoog gebruik maken van de wil en het denken, die in hem ontwikkeld zijn en van hen richten op grootse einden, die uitgewerkt zullen of kunnen worden door de mensheid. Zelfs het tijdelijke karakter van het collectieve wezen van de mensheid maakt niet zoveel uit, --- behalve in de meest materiële visie van bestaan: want zolang als het universele Worden de vorm aanneemt van het menselijke lichaam en denkvermogen, zal het denken, de wil, die zij heeft ontwikkeld in haar menselijke schepsel zichzelf uitwerken en het volgen van die intelligentie is de natuurlijke wet en beste regel van het menselijke leven. De mensheid en haar welvaart en vooruitgang gedurende haar voortduring op aarde leveren het grootste gebied en de natuurlijke beperkingen voor het aardse doel van ons wezen; de superieure voortduring van het ras en de grootheid en belangrijkheid van het collectieve leven zou dan de natuur en omvang van onze idealen moeten bepalen. Maar als de voortgang of welvaart van de mensheid uitgesloten werd als niet onze zaak of als een begoocheling, is het individu er; het

bereiken van zijn grootst mogelijke perfectie of het meeste maken van zijn leven op welke manier zijn natuur ook eist, zal dan de betekenis van het leven zijn.

De suprawereldse visie laat de werkelijkheid toe van de materiële kosmos en zij accepteert de tijdelijke duur van de aarde en het menselijke leven als het eerste feit, vanwaar we moeten beginnen; maar zij voegt er een perceptie aan toe van andere werelden of niveaus van bestaan, die een eeuwige of tenminste een meer permanente duur hebben; zij neemt achter de sterfelijkheid van het lichamelijke leven van de mens de onsterfelijkheid van de ziel binnen in hem waar. Een geloof in de onsterfelijkheid, het eeuwige doorzettingsvermogen van de individuele menselijke geest apart van het lichaam is het sleutelwoord van deze conceptie van het leven. Dat op zichzelf noodzaakt haar andere geloof in hogere niveaus van bestaan dan de materiële of de aardse, omdat voor een geest zonder lichaam er geen verblijfplaats kan zijn in een wereld, waarvan iedere werking afhangt van een of ander spel van kracht, ofwel spiritueel, mentaal, vitaal of materieel, in en met de vormen van Materie. Uit deze visie op dingen rijst het idee, dat het ware huis van de mens er voorbij is en dat het aardeleven op een of andere manier alleen een episode is van zijn onsterfelijkheid of een afwijking van een hemelse of spirituele in een materieel bestaan.

Maar wat is dan het karakter, de oorsprong en het einde van deze afwijking? Er is eerst het idee van zekere religies, lang hardnekkig, maar nu grotendeels door elkaar geschud of in diskrediet gebracht, dat de mens een wezen is, dat hoofdzakelijk geschapen is als een materieel levend lichaam op aarde, waarin een nieuwgeboren goddelijke ziel geademd is of waarmee hij anders geassocieerd wordt door het fiat van een almachtige Schepper. Een solitaire episode, dit leven is zijn ene mogelijkheid, van waaruit hij vertrekt naar een wereld van eeuwige zaligheid of naar een wereld van eeuwige misère, ieder zoals de algemene of overwegende balans van zijn handelingen goed of kwaad is of zoals hij een bijzonder geloof, manier van aanbidding, goddelijke mediator, accepteert of weigert, weet of ontkent of anders in overeenstemming met de arbitraire voorbestemmende gril van zijn Schepper. Maar dat is de suprawereldse theorie van het leven in zijn minst rationele vorm van bedenkelijk geloof of dogma. Wanneer we het idee nemen van de schepping van een ziel door de fysieke

geboorte als ons startpunt, kunnen we nog veronderstellen, dat door een natuurlijke wet, algemeen voor allen, de rest van zijn bestaan nagejaagd moet worden in een suprawerelds niveau, wanneer de ziel zijn oorspronkelijke matrix van materie van zich af heeft geschud zoals een vlinder ontsnapte uit de pop en zichzelf dartelt in de lucht op zijn lichte en gekleurde vleugels. Of we kunnen bij voorkeur een voorwereldlijk bestaan van de ziel veronderstellen, een val of neerdaling in de materie en een wederopstijging in het hemelse wezen. Als we het voor-bestaan van de ziel toelaten, is er geen reden om deze laatste mogelijkheid uit te sluiten als een toevallige spirituele gebeurtenis, --- een wezen, dat behoort bij een ander niveau van bestaan, kan, denkbaar, voor een of ander doel het menselijke lichaam en natuur aannemen: maar dit is waarschijnlijk niet het universele principe van het aardebestaan of voldoende grond voor de schepping van het materiële universum.

Er wordt ook soms verondersteld, dat het solitaire leven op aarde alleen een stadium is en de ontwikkeling van het wezen dichter bij zijn oorspronkelijke glorie gebeurt in een opeenvolging van werelden, die zoveel andere stadia zijn van zijn groei, stadia van zijn reis. Het materiële universum, of speciaal de aarde, zal dan een weelderig aangewezen gebied zijn, dat gecreëerd wordt door een goddelijk vermogen, wijsheid of gril voor de bepaling van dit intermezzo. In overeenstemming met de visie, die we kiezen om te nemen over de materie, zullen we er een plaats van beproeving, een gebied van ontwikkeling of een scène van spirituele val en ballingschap in zien. Er is ook een Indiase visie, die de wereld beschouwt als een tuin van het goddelijke Lila, een spel van het goddelijke Wezen met de condities van het kosmische bestaan in deze wereld van een inferieure Natuur; de ziel van de mens neemt deel in de Lila door een verlengde serie geboorten, maar hij is voorbestemd om op het laatst weer op te stijgen naar het juiste niveau van het Goddelijke Wezen en daar een eeuwige nabijheid en gemeenschap te genieten: dit geeft een zekere basis aan het creatieve proces en het spirituele avontuur, wat ofwel afwezig is of niet duidelijk aangegeven in de andere verklaringen van deze soort van zielenbeweging of zielencyclus. Er zijn altijd drie essentiële karakteristieken in al deze variërende verklaringen van het algemene principe: --- ten eerste het geloof in de individuele onsterfelijkheid van

de menselijke geest; ten tweede, als een noodzakelijke consequentie, het idee van zijn tijdelijke verblijf op aarde als een tijdelijke overgang of een vertrek van zijn hoogste eeuwige natuur en van een hemel voorbij als zijn juiste woonplaats; ten derde, een nadruk op de ontwikkeling van het ethische en spirituele wezen als het middel van opstijging en daarom de ene juiste zaak van het leven in deze wereld van Materie.

Dit zijn de drie fundamentele manieren van zien, ieder met zijn mentale houding naar het leven, die aangenomen kunnen worden met betrekking tot ons bestaan; de rest zijn gewoonlijk tussenstations of anders variaties of samenstellingen, die proberen zichzelf meer vrijelijk aan te passen aan de complexiteit van het probleem. Want het is praktisch onmogelijk voor de mens, als ras genomen, om, wat ook een paar individuen slagen om te doen, om zijn leven permanent of geheel te begeleiden door het leidende motief of enig van deze drie houdingen, uniek, met de uitsluiting van de claim van de anderen op zijn natuur. Een verward amalgaam van twee of meer van hen, een conflict of verdeling van zijn levensmotieven tussen hen of een of andere poging tot synthese is zijn manier van omgaan met de verschillende impulsen van zijn complexe wezen en de intuïties van zijn denkvermogen op wie zij een beroep doen voor hun sanctie. Bijna alle mensen wijden het hoofddeel van hun energie aan het leven op aarde, aan de wereldse behoeften, interesses, verlangens, idealen van het individu en het ras. Het zou niet anders kunnen zijn; want de zorg voor het lichaam de voldoende ontwikkeling en voldoening van het vitale en het mentale wezen van de mens, het najagen van hoge individuele en grote collectieve idealen, die beginnen vanuit het idee van een verkrijgbare menselijke perfectie en of dichtere benadering tot perfectie door zijn normale ontwikkeling, worden aan ons opgelegd juist door het karakter van ons aardse wezen; zij zijn deel van zijn wet, zijn natuurlijke impuls en regel, zijn conditie voor groei en zonder deze dingen kon de mens niet zijn volledige menselijkheid bereiken. Enige visie van ons, die hen verwaarloost, onbehoorlijk kleineert of intolerant veroordeelt, is daarom juist door dat feit, wat ook zijn andere waarheid of beloning of nut is, of wat ook zijn geschiktheid wezen voor individuen van een zeker temperament is of in een zeker stadium van spirituele evolutie, ongeschikt om de algemene en volledige regel te

zijn van het menselijke leven. De Natuur zorgt er goed voor dat het ras deze doelen niet zal verwaarlozen, die een noodzakelijk deel zijn van haar evolutie; want zij vallen binnen de methode en stadia van het goddelijke plan in ons, en een waakzaamheid voor haar eerste stappen en voor het onderhoud van haar mentale en materiële grond is een preoccupatie, die zij niet kan toestaan om naar de achtergrond te gaan, omdat deze dingen behoren bij de fundatie en lichaam van haar structuur.

Maar zij heeft in ons ook een besef geïmplanteerd, dat er iets in onze samenstelling is, dat voorbij deze eerste aardse natuur van de mensheid gaat. Door deze reden kan het ras niet gedurende enige lange tijd enige visie van het wezen accepteren of volgen, die dit hogere en subtielere besef negeert en werkt om ons volledig te beperken tot een zuiver aardse manier van leven. De intuïtie van een hiernamaals, het idee en gevoel van een ziel en geest in ons, die anders is dan het denkvermogen, leven en lichaam of groter is, niet beperkt door hun formule, keert terug naar ons en eindigt door in bezit name. De gewone mens bevredigt dit besef gemakkelijk genoeg door zijn uitzonderlijke momenten er aan te wijden of de latere delen van zijn leven, wanneer de leeftijd de levenslust van zijn aardse leven afgestompt zal hebben, of door het te herkennen als iets achter of boven zijn normale actie, waaraan hij meer of minder onvolmaakt zijn natuurlijke wezen kan richten: de uitzonderlijke mens keert zich naar het suprawereldse als het ene doel en wet van zijn leven en vermindert of versterft zo veel mogelijk zijn aardse delen in de hoop zijn hemelse natuur te ontwikkelen. Er zijn tijdperken geweest, waarin de suprawereldse visie een zeer krachtige grip verkregen heeft en er is een weifeling geweest tussen een onvolmaakt menselijk leven, dat niet haar uitgebreide natuurlijke uitbreiding kan nemen en een ziek ascetisch verlangen naar het hemelse leven, wat ook niet meer nodig heeft dan enkele van haar beste zuivere en gelukkige beweging. Dit is een teken van de schepping van een of andere valse oorlog in het wezen door het opzetten van een standaard of middel dat de wet negeert van evolutionaire capaciteit of een te grote stress, die de verzoenende vergelijking mist, die ergens moet bestaan in een goddelijke dispensatie van onze natuur.

Maar uiteindelijk moet er in ons, wanneer het mentale leven zich verdiept, en

subtielere kennis zich ontwikkelt, de perceptie zich openen, dat het wereldse en suprawereldse niet alleen termen van het wezen zijn; er is iets, dat suprakosmisch is en de verst verwijderde oorsprong van ons bestaan. Deze perceptie wordt gemakkelijk geassocieerd door spiritueel enthousiasme, door de hoogte en hartstocht van de aspiratie van de ziel, door de filosofische gereserveerdheid of de strikte logische intolerantie van ons intellect, door de gretigheid van onze wil of door een zieke afkeer in ons vitale wezen, dat ontmoedigd is door de moeilijkheden of teleurgesteld door de resultaten van het leven, --- door een of elk van deze bewegingskrachten, --- met een besef van de volledige ijdelheid en onwerkelijkheid van al het andere dan dit verre Allerhoogste, de ijdelheid van het menselijke leven, de onwerkelijkheid van het kosmische bestaan, de bittere lelijkheid en wreedheid van de aarde, de ontoereikendheid van de hemel, de doelloosheid van de herhaling van geboorten in het lichaam. Hier weer kan de gewone mens niet werkelijk leven met deze ideeën; zij kunnen alleen op zijn hoogst een grijsheid en rusteloze ontevredenheid geven aan het leven, waarin hij nog moet doorgaan: maar de uitzonderlijke mens laat alles los om de waarheid te volgen, die hij gezien heeft en voor hem kunnen zij het nodige voedsel zijn voor zijn spirituele impuls of een stimulus voor het ene succes, dat voor hem het enige ding is, dat er toe doet. Er zijn perioden en landen geweest, waarin deze visie op het wezen zeer krachtig is geworden; een aanzienlijk deel van het ras is afgedwaald naar het leven van de asceet, --- niet altijd met een werkelijke roeping ernaar, --- de rest hield zich aan het normale leven, maar met een onderliggend geloof in haar onwerkelijkheid, een geloof, dat door teveel herhaling en aandrang een demoralisering teweeg kan brengen van de levensimpuls en een toenemende kleinzieligheid van haar motieven, of zelfs, door een subtiele reactie, en absorptie in een gewoon nauw leven door een gemis van onze natuurlijke respons op de grotere vreugde van het Goddelijk Wezen in het kosmische bestaan en een mislukking van het grote progressieve menselijke idealisme, waardoor we aangespoord worden tot een collectieve zelfontwikkeling en een nobele omarming van de strijd en het werk. Hier is er weer een teken van een af andere ontoereikendheid in de verklaring van de suprakosmische Werkelijkheid, misschien een overdrijving of een verkeerd genomen oppositie, een

gemis van de goddelijke vergelijking, van een totaal besef van de schepping en de volledige wil van de Schepper.

Die vergelijking kan alleen gevonden worden, wanneer we de strekking erkennen van onze hele complexe menselijke natuur in haar juiste plaats in de kosmische beweging; wat nodig is, is haar volledige legitieme waarde te geven aan ieder deel van ons samengestelde wezen en veelzijdige aspiratie en de sleutel uit te vinden van hun eenheid zowel als hun verschil. Het vinden moet zijn door een synthese of een integratie en, omdat ontwikkeling duidelijk de wet van de menselijke ziel is, wordt zij het meest waarschijnlijk ontdekt door een evolutionaire synthese. Een synthese van deze soort werd getracht in de oude Indiase cultuur. Zij accepteerde vier legitieme motieven van het menselijke leven, --- de vitale interesses en behoeften van de mens, zijn verlangens, zijn ethische en religieuze aspiratie, zijn ultieme spirituele doel en bestemming, --- met andere woorden, de eisen van zijn vitale, fysieke en emotionele wezen, de eisen van zijn ethische en religieuze wezen, dat bestuurd wordt door een kennis van de wet van God en de Natuur en de mens, en de eisen van zijn spirituele verlangen naar het Hiernamaals, waarvoor hij voldoening zoekt door een ultieme bevrijding van een onwetend werelds bestaan. Zij zorgde voor een periode van educatie en voorbereiding, gebaseerd op dit idee van leven, een periode van normaal leven om de menselijke verlangens en interesses te bevredigen onder de matigende regel van het ethische en religieuze deel in ons, een periode van terugtrekking en spirituele voorbereiding, een laatste periode van verzaking van het leven en bevrijding in de geest. Klaarblijkelijk zou deze voorgeschreven norm, deze afbeelding van de curve van onze reis, wanneer zij toegepast wordt als een universele regel, het feit missen, dat het onmogelijk is om de hele cirkel van ontwikkeling uit te stippelen in een enkel kort leven; maar het werd veranderd door de theorie van een volledige evolutie, nagejaagd door een lange opeenvolging van wedergeboorten, voor men geschikt zou zijn voor een spirituele bevrijding. Deze synthese met zijn spirituele inzicht, grootsheid van visie, symmetrie, volledigheid deed veel om de klank van het menselijke leven te verhogen; maar het stortte uiteindelijk in elkaar: zijn plaats werd ingenomen door een overdrijving van de impuls van verzaking, die de symmetrie vernietigde van het systeem en

het in twee bewegingen van het leven sneed in tegenstelling tot elkaar, het normale leven van interesses en verlangens met een ethische en religieuze kleuring en het abnormale of supranormale innerlijke leven, gebaseerd op verzaking. De oude synthese bevatte in feite in zichzelf het zaad van deze overdrijving en kon er alleen maar in stappen: want als we de ontsnapping uit het leven beschouwen als ons gewenste einde, wanneer we nalaten om enig hoog offer van levensvervulling op te houden, wanneer leven geen goddelijke betekenis in zich heeft, moet de ongeduldigheid van het menselijke intellect en wil eindigen door een kortere weg te berijden en zoveel mogelijk af te komen van enige meer vervelende en talmende processen; wanneer hij dat niet kan doen, of als hij niet in staat is om de kortere weg te volgen, is hij achtergebleven met het ego en zijn genoegdoeningen, maar met niets groter om hier te verkrijgen. Het leven wordt gesplitst in het spirituele en wereldse en er kan alleen een abrupte transitie zijn, geen harmonie of verzoening van deze delen van onze natuur.

Een spirituele evolutie, een ontvouwing hier van het Wezen van binnen van geboorte naar geboorte, waarvan de mens het centrale instrument wordt en het menselijk leven bij haar hoogste het kritische keerpunt aanbiedt, is de link, die nodig is voor de verzoening van het leven en de geest; want het staat ons toe om de totale natuur van de mens in ogeschouw te nemen en de legitieme plaats te erkennen van zijn drievoudige aantrekking, naar de aarde, naar de hemel en naar de allerhoogste Werkelijkheid. Maar een volledige oplossing van haar tegenstellingen kan alleen bereikt worden op deze basis, dat het lagere bewustzijn van het denkvermogen, leven en lichaam haar volledige betekenis niet kan bereiken, totdat zij opgenomen is, opnieuw geformuleerd, getransformeerd door het licht en vermogen en vreugde van het hogere spirituele bewustzijn, terwijl het hogere ook niet in haar volledig juiste relatie staat met het lagere, hoofdzakelijk door weigering, maar door deze veronderstelling en dominantie, deze opneming van haar onvervulde waarden, deze nieuwe formulering en transformatie, --- een spiritualisering en supramentalisering van de mentale, vitale en fysieke natuur. Het aardse ideaal, dat zo krachtig is geweest in het moderne denkvermogen, herstelde de mens en zijn leven op aarde en de collectieve hoop van het ras op een prominente positie en schiep een hardnekkige eis voor een oplossing; dit is

het goede, dat het tot stand gebracht heeft. Maar door het overdrijven en exclusiviteit beperkte zij meer dan nodig het menselijke werkgebied, zij negeerde dat, wat het hoogste is en uiteindelijk het grootste in hem, en door deze beperking miste zij het volledige streven naar haar eigen object. Als het denkvermogen het hoogste was in de mens en de Natuur, dan zou inderdaad deze frustratie niet het resultaat kunnen zijn; toch zou de beperking van het werkgebied er nog zijn, een nauwe mogelijkheid, een omschreven vooruitzicht. Maar als het denkvermogen alleen een gedeeltelijke ontvouwing van bewustzijn is en er vermogens er voorbij zijn, waartoe de Natuur in ons ras in staat is, dan hangt onze hoop op aarde, laat staan wat er voorbij is, niet alleen af van hun ontwikkeling, maar wordt het de ene juiste weg van onze evolutie.

Het denkvermogen en leven zelf kunnen niet tot hun volheid groeien, behalve door de opening van het uitgestrektere en grotere bewustzijn, dat het denkvermogen alleen benadert. Een zo uitgestrekter en groter bewustzijn is het spirituele, want het spirituele bewustzijn is niet alleen hoger dan de rest, maar meer omarmend. Universeel, zowel als transcendent, kan zij het denkvermogen en leven opnemen in haar licht en hen de ware en allerhoogste realisatie geven van alles, waar zij naar zoeken: want zij heeft een groter instrumentarium van kennis, een fontein van dieper vermogen en wil, een onbeperkt bereik en intensiteit van liefde en vreugde en schoonheid. Dit zijn de dingen, waarnaar ons denkvermogen, leven en lichaam zoeken, kennis, vermogen en vreugde en dat weigeren, waardoor al deze arriveren bij hun allerhoogste overvloed is hen uitsluiten van hun eigen hoogste vervulling. Een tegengestelde overdrijving, die alleen een of andere kleurloze zuiverheid van spiritueel bestaan vereist, vernietigt de creatieve actie van de geest en sluit van ons alles uit, wat het Goddelijke manifesteert in zijn wezen: het laat alleen ruimte voor een evolutie zonder besef of vervulling, --- want een afsnijding van alles wat ontwikkeld is, is de enkele culminatie; het verandert het proces van ons wezen in een betekenisloze curve of een onderdompeling in Onwetendheid en keert er uit terug of zet een wiel op van kosmisch Worden met alleen ontsnappingsissue. De tussenliggende, de suprawereldse aspiratie snijdt de vervulling van het wezen boven af door niet door te gaan naar haar hoogste realisatie van eenheid en vermindert het beneden door

geen juiste amplitude toe te staan van het besef van haar aanwezigheid in het materiële universum en haar acceptatie van leven in het aardse lichaam. Een uitgestrekte relatie van eenheid, een integratie, herstelt de balans, verlicht de hele waarheid van het wezen en verbindt de stappen van de Natuur aan elkaar.

In deze integratie staat de suprakosmische Werkelijkheid als de allerhoogste Waarheid van het wezen; het realiseren is hoogste bereik van ons bewustzijn. Maar deze hoogste Werkelijkheid is ook het kosmische wezen, het kosmische bewustzijn, de kosmische wil en leven: hij heeft deze dingen naar voren gebracht, niet buiten zichzelf, maar in zijn eigen wezen, niet als een tegengesteld principe, maar als zijn zelfontvouwing en zelfexpressie. Het kosmische wezen is geen betekenisloze freak of fantasie of een foutkans; er is een goddelijke betekenis en waarheid in hem: de veelvoudige zelfexpressie van de geest is zijn hoogste besef, het Goddelijke zelf is de sleutel van zijn enigma. Een volmaakte zelfexpressie van de geest is het object van ons aardse bestaan. Dit kan niet verworven worden, als we niet bewust geworden zijn van de allerhoogste Werkelijkheid; want alleen door de aanraking van het Absolute kunnen we ons eigen absolute bereiken. Maar noch kan het gedaan worden met de uitsluiting van de kosmische Werkelijkheid: we moeten universeel worden, want zonder opening naar universaliteit blijft het individu onvolledig. Het individu, dat zichzelf scheidt van het Al om het Hoogste te bereiken, verliest zich in de allerhoogste hoogten; wanneer hij in zichzelf het kosmische bewustzijn omvat, herstelt hij zijn heelheid van het zelf en houdt nog steeds zijn allerhoogste voordeel van transcendentie; hij vervult het en zichzelf in de kosmische volledigheid. Een gerealiseerde eenheid van het transcendente, het universele en het individuele is een onmisbare conditie voor de volheid van de zelfexpressieve geest: want het universum is het gebied van zijn totaliteit van zelfexpressie, terwijl door het individu zijn evolutionaire zelfontvouwing hier tot haar toppunt komt. Maar dit veronderstelt niet alleen een werkelijk wezen van het individu, maar de openbaring van onze geheime eeuwige eenheid met de Allerhoogste en met het hele kosmische bestaan. In zijn zelfintegratie moet de ziel van het individu ontwaken naar de universaliteit en naar de transcendentie.

Het suprawereldse bestaan is ook een waarheid van het wezen; want het materiële is niet het enige niveau van ons bestaan; er zijn andere niveaus van

bewustzijn, die we kunnen bereiken en die reeds verborgen verbindingen met ons hebben: niet uitreiken naar welke grotere regionen van de ziel dan ook, die voor ons open zijn, geen ervaringen van hen hebben, niet hun wet kennen en manifesteren in onszelf, is niet aankomen bij de hoogten en volheid van ons wezen. Maar de werelden van een hoger bewustzijn zijn niet de enig mogelijk scène en bewoning van de vervolmaakte ziel; noch kunnen we in enige onveranderende typische wereld het uiteindelijke of totale besef vinden van de zelfuitdrukking van de Geest in de kosmos: de materiële wereld, deze aarde, dit menselijke leven zijn deel van de zelfuitdrukking van de Geest en hebben hun goddelijke mogelijkheid; die mogelijkheid is evolutionair en zij bevat de mogelijkheden van alle andere werelden in zich, ongerealiseerd, maar realiseerbaar. Aardeleven is geen sprong in het moeras van iets, dat niet goddelijk is, vergeefs en miserabel, aangeboden door een of ander Vermogen voor zichzelf als een spektakel of voor de belichaamde ziel als iets wat geleden moet worden en dan van zich afgegooid moet worden: de scène van de evolutionaire ontvouwing van het wezen beweegt zich naar de openbaring van het allerhoogste spirituele licht en vermogen en vreugde en eenheid, maar omvat in zich ook de veelvoudige diversiteit van de zelfbereikende geest. Er is een alziend doel in de aardse schepping; een goddelijk plan werkt zichzelf uit door zijn contradicties en verwardheden, die een teken zijn van de veelzijdige prestatie, waarnaar de groei van de ziel en de inspanning van de Natuur geleid worden.

Het is waar, dat de ziel op kan stijgen naar werelden van een groter bewustzijn voorbij de aarde, maar het is ook waar, dat het vermogen van deze werelden, het vermogen van een groter bewustzijn zichzelf hier moet ontwikkelen; de belichaming van de ziel is het middel voor die belichaming. Alle hogere vermogens van Bewustzijn bestaan, omdat zij vermogens zijn van de Allerhoogste Werkelijkheid. Ons aardse wezen heeft ook dezelfde waarheid; hij is een worden van de Ene Werkelijkheid, die in zich deze grote vermogens moet belichamen. Zijn huidige verschijning is een gesluierd en partieel beeld en ons beperken tot dat eerste beeld, tot de huidige formule van een onvolmaakte mensheid, is onze goddelijke potenties uitsluiten; we moeten een wijdere betekenis brengen in ons menselijke leven en er het meerdere in manifesteren, dat we heimelijk zijn. Onze

sterfelijkheid is alleen gerechtvaardigd in het licht van onze onsterfelijkheid; onze aarde kan zich alleen helemaal kennen en zijn door opening naar de hemelen; het individu kan zichzelf alleen juist zien en zijn wereld goddelijk gebruiken, wanneer hij binnengegaan is in grotere niveaus van zijn en het licht gezien heeft van de Allerhoogste en geleefd heeft in het wezen en vermogen van het Goddelijke en Eeuwige.

Een integratie van deze soort zou niet mogelijk zijn als een spirituele evolutie niet de betekenis zou zijn van onze geboorte en het aardse bestaan; de evolutie van het denkvermogen, leven en geest in de Materie is het teken, dat deze integratie, deze gecompleteerde manifestatie van een geheim zelf, dat er in bevat is, haar betekenis is. Een volledige involutie van alles, dat de Geest is, en zijn evolutionaire zelfontvouwing zijn de dubbele term van zelfexpressie van ons materiële bestaan. Er is een mogelijkheid van zelfexpressie door een altijd ongesluisde lichtende ontwikkeling van het wezen, een mogelijkheid ook van gevarieerde uitdrukking in volmaakte types, die vast en volledig zijn in hun eigen natuur: dat is het principe van worden in de hogere werelden; zij zijn typisch en niet evolutionair in hun levensprincipe; zij bestaan ieder in hun eigen perfectie, maar binnen de limieten van een stationaire wereldformule. Maar er is ook een mogelijkheid van zelfexpressie door zelfvinding, een opstelling, die de vorm aanneemt en door de voortgang gaat van een zelf-sluiering en een avontuur van zelfontdekking: dat is het principe van worden in dit universum, waarvan een involutie van bewustzijn en de verberging van de geest in de Materie de eerste verschijning is.

Een involutie van de geest in de Onbewustheid is het begin; een evolutie in de Onwetendheid met haar spel van de mogelijkheden van een partieel ontwikkelende kennis is de middelste, en de oorzaak van de anomalie van onze huidige natuur, --- onze onvolmaaktheid is het teken van een overgankelijke toestand, een groei, die nog niet af is, een inspanning, die zijn weg vindt; een voltooiing in een opstelling van de zelfkennis van de geest en het zelfvermogen van zijn goddelijke wezen en bewustzijn is de culminatie: dit zijn de drie stadia van deze cyclus van de progressieve zelfuitdrukking van de geest in het leven. De twee stadia, die hun spel al hebben, lijken op het eerste gezicht de mogelijkheid te

ontkennen van het latere voltooiende stadium van de cyclus, maar logischerwijze houden zij haar verschijning in; want als onbewustheid bewustzijn ontwikkeld heeft, moet het partiële bewustzijn, dat al bereikt is, zeker ontwikkelen naar een volledig bewustzijn. De aardenatuur zoekt naar een vervolmaakt en vergoddelijkt leven en dit zoeken is een teken van de Goddelijke Wil in de Natuur. Er zijn ook andere zoekingen en deze vinden ook hun middelen van zelfvervulling; een terugtrekking in de allerhoogste vrede en extase, een terugtrekking in de allerhoogste vrede of extase, een terugtrekking in de zaligheid van de Goddelijke Aanwezigheid zijn open voor de ziel in het aardebestaan: want het Oneindige heeft in zijn manifestatie vele mogelijkheden en wordt niet begrensd door zijn formuleringen. Maar geen van deze terugtrekkingen kan de fundamentele intentie zijn in de Wording zelf hier; want dan zou een evolutionaire vooruitgang niet ondernomen zijn, --- een zodanige progressie kan hier alleen als haar doel een zelfvervulling hebben: een progressieve manifestatie van deze soort kan alleen van betekenis voor haar ziel de openbaring hebben van het Wezen in een volmaakt Worden.

HOOFDSTUK XVII

De Vooruitgang naar Kennis --- God, Mens en Natuur

Gij zijt Dat, O Swetaketu

Chhandogya Upanishad¹

Het levende wezen is niets anders dan de Brahman, de hele wereld is de Brahman.

Vivekachudamani¹²

Mijn allerhoogste Natuur is het levende wezen geworden en deze wereld wordt er door opgehouden. . . . alle wezens hebben dit als hun bron van geboorte.

Gita¹³

Gij zijt man en vrouw, jongen en meisje; oud en versleten loopt gij, gebogen over een staf; gij zijt de blauwe vogel en de groene en de scharlakenrood-ogige. . . .

Swetaswatara Upanishad⁴

Deze wereld is gevuld met wezens die Zijn leden zijn.

Swetaswatara Upanishad⁵

EEN INVOLUTIE van het Goddelijke Bestaan, de spirituele werkelijkheid, in de klaarblijkelijke onbewustheid van de Materie is het startpunt van de evolutie. Maar die Werkelijkheid is in haar natuur een eeuwig Bestaan, Bewustzijn, Heerlijkheid van Bestaan: de evolutie moet dan een verschijning zijn van dit Bestaan, Bewustzijn, Heerlijkheid van Bestaan, niet eerst in haar essentie of totaliteit, maar in evolutionaire vormen, die

¹¹ VI. 8. 7.

¹² Vers 479.

¹³ VII. 5,6.

¹⁴ IV. 3,4.

¹⁵ IV. 10.

het uitdrukken of vermommen. Uit het Onbewuste verschijnt Bestaan in een eerste evolutionaire vorm als substantie van Materie, die gecreëerd is door een onbewuste Energie. Bewustzijn, dat verweekeld en onzichtbaar is in de Materie, verschijnt eerst in de vermomming van vitale vibraties, beziel, maar onderbewust; dan streeft zij, in onvolmaakte formuleringen van een bewust leven, naar zelfvinding door opeenvolgende vormen van die materiële substantie, vormen, die meer en meer aangepast zijn aan haar eigen vollediger expressie. Bewustzijn in leven, dat de primaire ongevoeligheid van een materiële onbezieldeheid en onwetendheid van zich af gooit, werkt om zichzelf meer en meer volledig te vinden in de Onwetendheid, die haar eerste onvermijdelijke formulering is; maar zij verkrijgt eerst alleen een primaire mentale perceptie en een vitaal gewaarzijn van het zelf en dingen, een levensperceptie, die in zijn eerste vormen afhangt van een inwendige gewaarwording, die ontvankelijk is voor de contacten van ander leven en van Materie. Bewustzijn werkt om zo goed als zij kan door de onbekwaamheid van gewaarwording haar eigen inherente heerlijkheid van het wezen te manifesteren; maar zij kan alleen een partiële pijn en plezier formuleren. In de mens verschijnt het energetiserende Bewustzijn als Denkvermogen, duidelijker gewaar van zichzelf en dingen; dit is nog een gedeeltelijk en beperkt, geen integraal vermogen van zichzelf, maar een eerste ontvankelijke potentie en belofte van integrale verschijning is zichtbaar. Die integrale verschijning is het doel van de ontwikkelende Natuur.

De mens is er om zich te affirmeren in het universum, dat is zijn eerste business, maar ook om zich te ontwikkelen en uiteindelijk te overstijgen: hij moet zijn partiële wezen vergroten in een volledig wezen, zijn partiële bewustzijn in een integraal bewustzijn; hij moet meesterschap verkrijgen over zijn omgeving, maar ook wereldvereniging en wereldharmonie; hij moet zijn individualiteit realiseren, maar hem ook vergroten naar een kosmisch zelf en een universele en spirituele heerlijkheid van bestaan. Een transformatie, een zuivering en correctie van alles, dat duister, foutief en onwetend is in zijn geestesgesteldheid, een uiteindelijke aankomst bij een vrije en wijde harmonie en verlichtheid van kennis en wil en gevoel, en actie en karakter, is de evidente intentie van zijn natuur; het is het

ideaal, dat de creatieve Energie opgelegd heeft aan zijn intelligentie, een behoefte, die door haar ingepland is in zijn mentale en vitale substantie. Maar dit kan alleen tot stand gebracht worden door zijn groeien naar een groter wezen en een groter bewustzijn: zelfvergroting, zelfvervulling, zelfevolutie van wat hij gedeeltelijk en tijdelijk is in zijn actuele en klaarblijkelijke natuur tot wat hij volledig is in zijn eerste geheime zelf en geest en daarom zelfs kan worden in zijn manifeste bestaan, is het onderwerp van zijn schepping. Deze hoop is de rechtvaardiging van zijn leven op aarde tussen de fenomenen van de kosmos. De uiterlijke klaarblijkelijke mens, een efemeer wezen, dat onderworpen is aan de begrenzingen van zijn materiële belichaming en gevangen in een beperkte geestesgesteldheid, moet de innerlijke werkelijke Mens worden, meester van zichzelf en zijn omgeving en universeel in zijn wezen. In een levendiger en minder metafysische taal, moet de natuurlijke mens zich ontwikkelen in de goddelijke Mens; de zonen van de Dood moeten zichzelf kennen als de kinderen van Onsterfelijkheid. Gebaseerd op deze verklaring kan de menselijke geboorte beschreven worden als het keerpunt in de evolutie, het kritieke stadium in de aardenatuur.

Hieruit volgt onmiddellijk, dat de kennis, die we moeten bereiken, geen waarheid van het intellect is; het is geen juist geloof, juiste opinies, juiste informatie over zichzelf en dingen, --- dat is alleen het idee van het oppervlakte denkvermogen over kennis. Een of andere mentale opvatting over God en onszelf en de wereld bereiken is een onderwerp, dat goed is voor het intellect, maar niet groot genoeg voor de Geest; het zal ons geen bewuste zonen maken van de Oneindigheid. Het oeroude Indiase denken bedoelde met kennis een bewustzijn, dat de hoogste Waarheid bezit in een directe perceptie en in zelfervaring; om het Hoogste te worden, te zijn, dat we kennen, is het teken, dat we werkelijk de kennis hebben. Door dezelfde reden is het en kan de vorming van ons praktische leven, onze acties, zover als zij in overeenstemming zijn met onze intellectuele noties van waarheid en recht of met een succesvolle pragmatische kennis, --- een ethische of een vitale vervulling, --- niet het ultieme doel zijn van ons leven; ons doel moet het groeien zijn naar ons ware wezen, ons wezen van de Geest, het

wezen van het allerhoogste en universele Bestaan, Bewustzijn, Heerlijkheid, Sachchidananda.

Al ons bestaan hangt af van dat Bestaan, dat ontwikkelt in ons; wij zijn een wezen van dat Bestaan, een toestand van bewustzijn van dat Bewustzijn, een energie van die bewuste Energie, een wil tot heerlijkheid van zijn, heerlijkheid van bewustzijn, heerlijkheid van energie, die geboren is uit die Heerlijkheid: dit is het wortelprincipe van ons bestaan. Maar onze oppervlakte formulering van deze dingen is niet dat, het is een foutieve vertaling naar de termen van de Onwetendheid. Ons ik is niet dat spirituele wezen, dat kan kijken naar het Goddelijke Bestaan en zeggen, "Dat ben ik"; onze geestesgesteldheid is niet dat spirituele bewustzijn; onze wil is niet die kracht van bewustzijn; onze pijn en plezier, zelfs onze hoogste vreugden en extases zijn niet die heerlijkheid van zijn. Aan de oppervlakte zijn we nog een ego uitbeeldend zelf, een onwetendheid, die verandert naar kennis, een wil, die werkt naar ware kracht, een verlangen, dat zoekt naar de heerlijkheid van bestaan. Onszelf worden door onszelf voorbij te gaan, --- zodat we de geïnspireerde frasen van een halfblinde ziener kunnen omkeren, die het zelf niet kende, waarover hij sprak, --- is de moeilijke en gevaarlijke noodzaak, het kruis met een onzichtbare kroon erboven, dat aan ons opgelegd is, het raadsel van de ware natuur van zijn wezen, voorgesteld aan de mens door de donkere Sfinx van het Onbewuste beneden en van vanbinnen en vanboven door de lichtende gesluerde Sfinx van het oneindige Bewustzijn en de eeuwige Wijsheid, die tegenover hem staat als een ondoorgrondelijk goddelijk Maya. Het ego overstijgen en ons ware zelf zijn, gewaar zijn van ons werkelijke wezen, het bezitten, het bezitten van een werkelijke heerlijkheid van zijn, is daarom de ultieme betekenis van ons leven hier; het is een besloten besef van ons individuele en aardse bestaan.

Intellectuele kennis en praktische actie zijn middelen van de Natuur, waardoor we in staat zijn om zoveel van ons wezen, bewustzijn, energie, vermogen van genieting uit te drukken, als we hebben kunnen actualiseren in onze klaarblijkelijke natuur en waardoor we pogen meer te weten, meer uit te drukken en actualiseren, altijd meer te groeien naar het vele, dat we nog moeten

actualiseren. Maar ons intellect en de mentale kennis en wil tot actie zijn niet de enige middelen, niet alle instrumenten van ons bewustzijn en energie: onze natuur, de naam, die we geven aan de Kracht van het wezen in ons in zijn actuele en potentiële spel en vermogen is complex in zijn ordening van het bewustzijn, complex in zijn instrumentatie van kracht. Iedere ontdekte of ontdekbare term en omstandigheid van die complexiteit, die we bedrijfsklaar kunnen maken, moeten we actualiseren in de hoogst en fijnst mogelijke waarden, die voor ons mogelijk zijn en hen gebruiken in hun wijdeste en rijkste vermogens voor het ene object. Dat object is het worden, het bewust worden, het voortdurend toenemen in ons gerealiseerde wezen en gewaarzijn van het zelf en dingen, in onze geactualiseerde kracht en vreugde van zijn, en dat worden dynamisch uitdrukken in een zodanige actie op de wereld en onszelf, dat we en het meer zullen groeien en altijd nog meer naar het hoogst mogelijke bereik, de grootst mogelijke breedte van universaliteit en oneindigheid. Alle levenslange inspanning van de mens, zijn actie, gemeenschap, kunst, ethiek, wetenschap, religie, alle veelvoudige acties waarmee hij zijn mentale, vitale, fysieke, spirituele bestaan uitdrukt en vergroot, zijn episodes in het enorme drama van zijn inspanning van de Natuur en hebben achter hun beperkte klaarblijkelijke doelen geen andere ware betekenis of fundatie. Want met het bereiken voor het individu van de goddelijke universaliteit en allerhoogste oneindigheid, er in leven, het bezitten, dat alleen zijn, weten, voelen en uitdrukken in zijn hele wezen, bedoelden de oude zieners van de Veda met de Kennis; dat was de Onsterfelijkheid, die zij voor de mens neerzetten als zijn goddelijke culminatie.

Maar door de natuur van zijn geestesgesteldheid, door zijn inkijk in zichzelf en zijn uitkijk naar de wereld, door zijn oorspronkelijke beperking in beiden, door zintuig en lichaam voor het relatieve, het voor de hand liggende en het klaarblijkelijke, is de mens verplicht om stap voor stap te bewegen en eerst duister en onwetend in deze immense evolutionaire beweging. Het is niet mogelijk voor hem om eerst het zijn voor te stellen in de volledigheid van haar eenheid: zij presenteert zichzelf aan hem door diversiteit, en zijn zoektocht naar kennis wordt in beslag genomen door drie principiële categorieën, die voor hem al haar

diversiteit opsommen, hijzelf, --- de mens of individuele ziel, --- God, en de Natuur. Het eerste is dat, waarvan hij alleen direct gewaar is in zijn normale onwetende wezen; hij ziet zichzelf, het individu, klaarblijkelijk gescheiden in zijn bestaan, toch altijd onscheidbaar van de rest van het wezen, dat streeft om voldoende te zijn, maar toch altijd onvoldoende is voor zichzelf, omdat het nooit gekend is om apart van de rest in bestaan te komen of te bestaan of te culminereren in zijn bestaan zonder hun hulp en onafhankelijk van het universele wezen en de universele natuur. Ten tweede is er dat, wat hij alleen indirect kent door zijn denkvermogen en lichamelijke zintuigen en zijn effect op hen, toch moet hij altijd streven om meer en meer volledig te weten: want hij ziet ook de rest van zijn wezen, waar hij zo dicht mee geïdentificeerd is en waar hij toch zo van gescheiden is, --- de kosmos, de wereld, de Natuur, andere individuele bestaansvormen, die hij waarneemt als altijd zoals zichzelf en toch altijd anders; want zij zijn hetzelfde in natuur zelfs als de plant en het dier en toch verschillend in natuur. Ieder lijkt zijn eigen weg te gaan, om een afgescheiden wezen te zijn, en toch wordt ieder gedwongen door dezelfde beweging en volgt in zijn eigen gradatie dezelfde uitgestrekte curve van evolutie als hijzelf. Tenslotte ziet hij of voorvoelt hij iets anders, dat hij helemaal niet kent, behalve nogal indirect; want hij kent het alleen door zichzelf en door dat, waar zijn wezen op richt, door de wereld en door dat, waar hij op lijkt te wijzen en wat hij ofwel duister probeert te bereiken en uitdrukken door zijn onvolmaakte beelden of tenminste hen fundeert zonder het te kennen op hun geheime relatie met die onzichtbare Werkelijkheid en occulte Oneindige.

Dit derde en onbekende, dit *tertium quid*, noemt hij God; en met dat woord bedoelt hij iets of iemand, die de Allerhoogste, het Goddelijke, de Oorzaak, het Al is, een van deze dingen of hen allen tegelijk, de vervolmaking of de totaliteit van alles, dat hier gedeeltelijk of onvolmaakt is, het absolute van al deze myriaden relativiteiten, het Onbekende door te leren van wie het werkelijke geheim van het gekende meer en meer begrijpelijk voor hem kan worden. De mens heeft geprobeerd al deze categorieën te ontkennen, --- hij heeft geprobeerd zijn eigen werkelijke bestaan te ontkennen, hij heeft geprobeerd het werkelijke bestaan van

de kosmos te ontkennen, hij heeft geprobeerd het werkelijke bestaan van God te ontkennen. Maar achter al deze ontkenningen zien we dezelfde constante noodzaak van zijn poging tot kennis; want hij voelt de noodzaak om een eenheid te bereiken van deze drie termen, zelfs als het alleen gedaan kan worden door twee van hen te onderdrukken of hen op te laten gaan in de ander, die overgebleven is. Om dat te doen, affirmeert hij alleen zichzelf als oorzaak en de hele rest hoofdzakelijk als scheppingen van zijn denkvermogen, of hij affirmeert alleen de Natuur en de hele rest als niets anders dan fenomenen van Natuurenergie, of hij affirmeert alleen God, het Absolute, en de hele rest als niets meer dan illusies, die Dat werpt op zichzelf of op ons door een onverklaarbaar Maya. Geen van deze ontkenningen kan volledig bevredigen, geen lost het volledige probleem op of kan onweerlegbaar zijn of definitief, --- het minst van allen, degene, waarvoor zijn zintuigbestuurde intellect het meest vatbaar is, maar waarin hij nooit lang kan volharden; de ontkenning van God is een ontkenning van zijn ware zoektocht en zijn eigen allerhoogste Opperste. De tijdperken van naturalistisch atheïsme zijn altijd van korte duur geweest, omdat zij nooit de geheime kennis in de mens kunnen bevredigen: dat kan niet de uiteindelijke Veda zijn, omdat het niet overeenkomt met de Veda van binnen, waaraan alle mentale kennis werkt om naar buiten te brengen; van het moment, dat dit gebrek aan correspondentie gevoeld wordt, is een oplossing, hoe bekwaam het ook mag zijn en hoe logisch compleet, beoordeeld door de eeuwige Getuige in de mens en is tot ondergang veroordeeld: het kan niet het laatste woord van Kennis zijn.

De mens, zoals hij is, is niet voldoende voor zichzelf, noch gescheiden, noch is hij de Eeuwige en het Al; daarom kan hij op zichzelf niet de uitleg van de kosmos zijn, waarvan zijn denkvermogen, leven en lichaam zo evident een oneindig klein detail zijn. Ook de zichtbare kosmos, die hij vindt, is niet voldoende op zichzelf, noch verklaart zij zichzelf zelfs door de ongeziene materiële krachten; want er is teveel, dat hij zowel in de wereld als in zichzelf vindt, die voorbij hen ligt en waarvan zij alleen het gezicht lijken te zijn, een opperhuid of zelfs een masker. Noch zijn intellect, noch zijn intuïties, noch zijn gevoel kennen zonder een Ene of een Eenheid zijn, met wie of met wat deze wereldkrachten en zichzelf in een of

andere relatie staan, die hen ondersteunt en hen hun betekenis geeft. Hij voelt, dat er een Oneindige moet zijn, die deze eindigen behoudt, die in, achter en om de hele zichtbare kosmos is, die de harmonie baseert en de wederzijdse relatie en de essentiële eenheid van veelvoudige dingen. Zijn denken heeft een Absolute nodig, waar deze ontelbare en eindige relativiteiten van afhangen voor hun bestaan, een ultieme Waarheid van dingen, een creërend Vermogen of Kracht of een Wezen, dat al deze ontelbare wezens in het universum voortbrengt of ophoudt. Laat hij hem noemen, wat hij wil, hij moet een Allerhoogste, een Goddelijke, een Oorzaak, een Oneindig en Eeuwig, een Permanente, een Vervolmaking bereiken, waar alles naar neigt en streeft, of een Al, waarmee alles eeuwigdurend en onzichtbaar gelijk mee staat en waarzonder zij niet zouden kunnen zijn.

Toch kan hij dit Absolute niet werkelijk op zichzelf affirmeren en met de uitsluiting van de twee andere categorieën; want dan heeft hij alleen een hevige sprong gemaakt weg van het probleem, dat hij hier moet oplossen, en hij zelf en de kosmos blijven een onverklaarbare mystificatie of een doelloos mysterie. Een zeker deel van zijn intellect en zijn verlangen naar de rest kan gesust worden door een zodanige oplossing, juist zoals zijn fysieke intelligentie gemakkelijk bevredigd wordt door een ontkenning van het Hiernamaals en een verafgoding van de materiële Natuur; maar zijn hart, zijn wil, de sterkste en meest intense delen van zijn wezen blijven achter zonder betekenis, leeg van doeleinde of rechtvaardiging, of worden hoofdzakelijk een lukrake zottigheid, die zichzelf agiteren, zoals een vergeefse en rusteloze schaduw tegen de eeuwige rust van het zuivere Bestaan of tussen de eeuwige onbewustheid van het universum. Wat de kosmos betreft, blijft het daar in het eigenaardige karakter van een zorgvuldig geconstrueerde leugen van het Oneindige, een monsterachtige agressieve en toch werkelijk niet bestaande anomalie, een pijnlijke en miserabele paradox met valse vertoningen van verwondering en schoonheid en heerlijkheid. Of anders is het een enorm spel van blinde, georganiseerde Energie zonder betekenis en zijn eigen wezen een tijdelijke geringe anomalie, die niet begripbaar gebeurt in die zinloze uitgestrektheid. Op die manier ligt er geen bevredigende vervulling voor het bewustzijn, de energie, die zich gemanifesteerd heeft in de wereld en in de mens:

het denkvermogen moet iets vinden, dat alles samenbindt, iets, waardoor de Natuur vervuld wordt in de mens en de mens in de Natuur en beiden vinden zichzelf in God, omdat het Goddelijke uiteindelijk zelfgeopenbaard is zowel in mens als in Natuur.

Een acceptatie, een perceptie van de eenheid van deze drie categorieën is essentieel voor de Kennis; naar hun eenheid zowel als naar hun integraliteit opent het groeiende zelfbewustzijn van het individu en naar wat zij moeten bereiken, wanneer zij van zichzelf en volledig bevredigd moet worden. Want zonder de realisatie van eenheid kan de Kennis van geen van de drie volledig zijn; hun eenheid is voor ieder de conditie van zijn eigen integraliteit. Weer door ieder in zijn volledigheid te kennen, ontmoeten alle drie elkaar in ons bewustzijn en worden een; in een totale kennis wordt alle weten een en ondeelbaar. Anders zouden we alleen door divisie en weigering van twee van hen van de derde een of andere soort eenheid kunnen verkrijgen. De mens moet daarom zijn kennis van zichzelf moeten vergroten, zijn kennis van de wereld en zijn kennis van God, totdat hij in hun totaliteit gewaar wordt van hun wederzijdse verblijf en eenheid. Want, zolang hij hem alleen gedeeltelijk kent, zal er een onvolledigheid zijn, die resulteert in een verdeling en zolang hij hen niet gerealiseerd heeft in een verzoenende eenheid, zal hij niet hun totale eenheid gevonden hebben of de fundamentele betekenissen van het bestaan.

Dit is niet om te zeggen, dat de Allerhoogste niet zelfbestaand is en zelfvoldoende; God bestaat in Zichzelf en niet krachtens de kosmos of de mens, terwijl de mens en de kosmos bestaan krachtens God en niet in zichzelf, behalve zover als hun wezen een is met het wezen van God. Maar zij zijn nog een manifestatie van het vermogen van God en zelfs in Zijn eeuwige bestaan moet hun spirituele werkelijkheid op de een of andere manier aanwezig of inbegrepen, omdat er anders geen mogelijkheid zou zijn voor hun manifestatie of, gemanifesteerd, zouden zij geen betekenis hebben. Wat hier verschijnt als mens is een individueel wezen van het Goddelijke; het Goddelijke, uitgebreid in veelvoudigheid, is het Zelf van alle individuele bestaansvormen.¹⁶ Bovendien

¹⁶ *eko vaśi sarvabhūtāntarātmā* --- *Katha Upanishad*, II. 2. 12.

bereikt de mens door kennis van het zelf en de wereld de kennis van God en hij kan het niet op een andere manier verkrijgen. Niet door weigering van de manifestatie van God, maar door weigering van zijn eigen onwetendheid erover en de resultaten van zijn onwetendheid kan hij het beste het geheel van zijn wezen en bewustzijn en energie en vreugde van zijn verhogen naar en offeren aan het Goddelijke Bestaan. Hij kan dat door zichzelf doen, een manifestatie, of hij kan het door het universum doen, een andere manifestatie. Wanneer hij alleen door zichzelf arriveert, is het mogelijk voor hem om zich onder te dompelen in een individuele onderdompeling of absorptie in het Ondefinieerbare en het universum te verliezen. Wanneer hij alleen door het universum arriveert, kan hij zijn individualiteit laten zinken ofwel in de onpersoonlijkheid van het universele wezen of in een dynamisch zelf van de universele Bewustzijn-Kracht; hij gaat op in het universele zelf of hij wordt een onpersoonlijk kanaal van de kosmische Energie. Wanneer hij arriveert door de gelijke integraliteit van beiden en door hen en voorbij hen beslag legt op alle aspecten van het Goddelijke, gaat hij beiden te boven en vervult hen in dat te boven gaan: hij bezit het Goddelijke in zijn wezen, net zoals hij omgeven, doordrongen, ingenomen is door en in bezit is van het Goddelijke Wezen, Bewustzijn, Licht, Vermogen, Heerlijkheid, Kennis; hij bezit God in zichzelf en God in het Universum. De Al-Kennis rechtvaardigt voor hem zijn schepping van zichzelf en rechtvaardigt door hem vervolmaakt zijn schepping van de wereld, die hij gemaakt heeft. Dit alles wordt volkomen werkelijk en effectief door een opstijging naar een supramentale en allerhoogste supernatuur en de afdaling van haar vermogens naar de manifestatie; maar zelfs, terwijl die voltooiing nog moeilijk is en op afstand, kan de ware kennis subjectief werkelijk gemaakt worden door een spirituele reflectie of ontvangst in de denkvermogen-leven-lichaam Natuur.

Maar deze spirituele waarheid en waar doel van zijn wezen worden niet toegestaan om te verschijnen tot laat in zijn reis: want de vroege voorbereidende business van de mens in de evolutionaire stappen van de Natuur is bevestigen, onderscheid maken en rijk, vast en krachtig en volledig zijn eigen individualiteit

bezitten. Als een consequentie moet hij in het begin zichzelf principieel in bezit nemen met zijn eigen ego. In deze egoïstische fase van zijn evolutie zijn de wereld en anderen minder belangrijk dan hij voor zichzelf, zijn inderdaad alleen belangrijk als hulpmiddelen en gebeurtenissen voor zijn zelfaffirmatie. Ook God is in deze fase minder belangrijk voor hem dan hij is voor zichzelf en daarom worden in vroegere formaties, op de lagere niveaus van religieuze ontwikkeling, God of goden behandeld alsof zij voor de mens bestaan, als allerhoogste instrumenten voor de bevrediging van zijn verlangens, zijn helpers in zijn taak om de wereld, waarin hij leeft, te krijgen om zijn behoeften en wensen en ambities te bevredigen. Deze primaire egoïstische ontwikkeling met al zijn zonden en gewelddadigheden en wreedheden moet in geen geval beschouwd worden, op haar juiste plaats, als een kwaad of een fout van de Natuur; het is noodzakelijk voor het eerste werk van de mens, het vinden van zijn eigen individualiteit en zijn volmaakte losmaking van het lagere onderbewuste, waarin het individu overmeesterd wordt door de massa bewustzijn van de wereld en volledig onderworpen aan de mechanische werkingen van de Natuur. De mens, het individu, moet zijn persoonlijkheid tegen de Natuur affirmeren, onderscheiden, zelf krachtig zijn, al zijn menselijke capaciteiten van kracht en kennis en genieting ontwikkelen, zo dat hij hen naar haar en naar de wereld kan richten met meer en meer meesterschap en kracht; zijn zelfonderscheidende egoïsme is aan hem gegeven als een middel voor dit primaire doeleinde. Totdat hij zo zijn individualiteit ontwikkeld heeft, zijn persoonlijkheid, zijn gescheiden capaciteit, kan hij niet geschikt zijn voor het grotere werk voor hem of met succes zijn faculteiten richten naar hogere, grotere en meer goddelijke einden. Hij moet zichzelf affirmeren in de Onwetendheid, voor hij zichzelf kan vervolmaken in de Kennis.

Want de initiatie van de evolutionaire verschijning uit het Onbewuste werkt uit door twee krachten, een geheim kosmisch bewustzijn en een individueel bewustzijn, dat manifest is aan de oppervlakte. Het geheime kosmische bewustzijn blijft geheim en subliminaal voor het oppervlakte individu; zij organiseert zichzelf aan de oppervlakte door de creatie van gescheiden objecten

en wezens. Maar terwijl zij het gescheiden object en het lichaam en denkvermogen en het leven organiseert van het individuele wezen, creëert zij ook collectieve vermogens van bewustzijn, die grote subjectieve formaties zijn van de kosmische Natuur; maar zij levert voor hen geen georganiseerd denkvermogen en lichaam, zij baseert ze op de groep individuen, ontwikkelt voor hen een groepsdenkvermogen, een veranderend, maar toch continu groep lichaam. Hieruit volgt, dat alleen wanneer de individuen meer en meer bewust worden, het groepswezen ook meer en meer bewust kan worden; de groei van het individu is het onmisbare middel voor de innerlijke groei als onderscheiden van de uiterlijke kracht en expansie van het collectieve wezen. Dit is inderdaad de duale importantie van het individu, dat door hem de kosmische geest zijn collectieve eenheden organiseert en hen zelfexpressief maakt en progressief en door hem de Natuur rijst van Onbewustheid naar het Superbewuste en haar verheft om het Transcendente te ontmoeten. In de massa is het collectieve bewustzijn dichtbij het Onbewuste; zij heeft een onderbewuste, een duistere en stomme beweging, die het individu nodig heeft om hem uit te drukken, om hem naar het licht te brengen, hem te organiseren en hem effectief te maken. Het massa bewustzijn op zichzelf beweegt door een vage, halfgevormde of ongevormde subliminale en gewoonlijk onderbewuste impuls om te rijzen naar de oppervlakte; zij is vatbaar voor een blinde of halfziende unanimiteit, die het individu onderdrukt in de algemene beweging: wanneer zij denkt, is het door het motto, de slogan, het wachtwoord, het algemene ruwe of gevormde idee, de traditionele, de geaccepteerde gewoontelijke notie; zij handelt, wanneer niet door instinct of door impuls, dan door de regel van troep, de kuddementaliteit, de type wet. Dit massabewustzijn, leven, deze actie, kunnen extraordinair effectief zijn, als zij een individu kan vinden of enkele krachtige individuen om haar te belichamen, uit te drukken, leiden, organiseren; haar plotselinge menigtebewegingen kunnen ook onweerstaanbaar zijn op het moment zoals de beweging van een lawine of de vaart van een storm. De onderdrukking of totale onderwerping van het individu in het massabewustzijn kan een grote praktische efficiëntie geven aan een natie of een gemeenschap als het subliminale collectieve wezen een bindende traditie kan bouwen of een groep kan vinden, een klasse, een hoofd om haar geest en richting

te belichamen; de sterkte van krachtige militaire staten, van gemeenschappen met een strakke en strenge cultuur, die rigide opgelegd worden aan haar individuen, het succes van de grote wereldveroveraars hadden achter zich dit geheim van de Natuur. Maar dit is een efficiëntie van het uiterlijke leven, en dat leven is niet de hoogste of laatste term van ons wezen. Er is een denkvermogen in ons, er is een ziel en geest, en ons leven heeft geen ware waarde als zij niet in zich een groeiend bewustzijn heeft, een ontwikkelend denkvermogen, en als het leven en het denkvermogen geen uitdrukking zijn, geen instrument, geen middel van bevrijding en vervulling voor de ziel, de inwonende Geest.

Maar de voortgang van het denkvermogen, de groei van de ziel, zelfs van het denkvermogen en ziel van de collectiviteit hangt af van het individu, van zijn voldoende vrijheid en onafhankelijkheid, van zijn gescheiden vermogen om uit te drukken en in het zijn te brengen, wat nog niet uitgedrukt is in de massa, nog onontwikkeld uit het onderbewustzijn of nog niet naar buiten gebracht van binnenuit of naar beneden gebracht uit het Superbewustzijn. De collectiviteit is een massa, een veld van formatie; het individu is de voorspeller van waarheid, de vormmaker, de schepper. In de massa verliest het individu zijn innerlijke richting en wordt een cel van het massalichaam, dat bewogen wordt door de collectieve wil of idee of de massa-impuls. Hij moet apart staan, zijn gescheiden werkelijkheid affirmeren in het geheel, zijn eigen denkvermogen, dat tevoorschijn komt uit de algemene geestesgesteldheid, zijn eigen leven, dat zichzelf onderscheidt in de algemene levensuniformiteit, zelf als zijn lichaam iets unieks ontwikkeld heeft en herkenbaars in de algemene lichamelijkeheid. Hij moet zelfs aan het eind zich in zichzelf terugtrekken om zichzelf te vinden, en alleen, wanneer hij zichzelf gevonden heeft, kan hij spiritueel een worden met allen; wanneer hij probeert om die eenheid te bereiken in het denkvermogen, in het vitale, in het fysieke en nog geen voldoende sterke individualiteit bereikt heeft, kan hij overmeesterd worden door het massabewustzijn en zijn zielvervulling verliezen, zijn denkvermogenvervulling, zijn levensvervulling, alleen een cel van het massalichaam worden. Het collectieve wezen kan dan sterk en dominant worden, maar zij zal waarschijnlijk haar plooibaarheid verliezen, haar evolutionaire

beweging: de grote evolutionaire perioden van de mensheid hebben plaatsgevonden in gemeenschappen, waar het individu actief, mentaal, vitaal of spiritueel levend werd. Om deze reden vond de Natuur het ego uit, dat het individu zichzelf los zou maken van het onbewustzijn of onderbewustzijn van de massa en een onafhankelijk levend denkvermogen, levensvermogen, ziel, geest worden, terwijl hij zichzelf coördineert met de wereld om hem heen, maar niet erin verdronken en gescheiden niet bestaand en niet effectief. Want het individu is inderdaad deel van het kosmische wezen, maar hij is ook iets meer, hij is een ziel, die neergedaald is uit de Transcendentie. Dit kan hij niet ineens manifesteren, omdat hij te dicht bij het kosmische Onbewuste is, niet dicht genoeg bij het oorspronkelijke Superbewustzijn; hij moet zichzelf vinden als het mentale en vitale ego voor hij zichzelf kan vinden als de ziel of de geest.

Toch is het vinden van zijn egoïstische individualiteit niet zichzelf kennen; het ware spirituele individu is niet het denkvermogen ego, het levensego, het lichaamsego: deze eerste beweging is overheersend een werk van wil, van vermogen, van egoïstische zelfbewerkstelling en alleen secundair van kennis. Daarom moet er een tijd komen, dat een mens onder de duistere oppervlakte van zijn egoïstische wezen moet kijken en moet proberen zichzelf te kennen; hij moet zich ten doel stellen om de werkelijke mens te vinden: zonder dat zou hij stilstaan bij de primaire educatie van de Natuur en nooit naar haar diepere en grotere leringen gaan; hoe groot ook zijn praktische kennis en efficiëntie is, hij zou alleen een beetje hoger zijn dan de dieren. Eerst moet hij zijn ogen richten op zijn eigen psychologie en haar natuurlijke elementen onderscheiden, --- het ego, het denkvermogen en zijn instrumenten, leven, lichaam, --- totdat hij ontdekt, dat zijn hele bestaan in de behoefte staat van een andere uitleg dan de werking van de natuurlijke elementen en van een doel voor zijn activiteiten, dat anders is dan een egoïstische zelfaffirmatie en bevrediging. Hij kan het zoeken in de Natuur en de mensheid en zo op zijn weg starten naar de ontdekking van zijn eenheid met de rest van de wereld: hij kan het zoeken in de supernatuur, in God, en zo starten op zijn weg naar de ontdekking van zijn eenheid met het Goddelijke. In de praktijk probeert hij beide paden en, voortdurend weifelend, zoekt hij

voortdurend om zichzelf te fixeren in de opeenvolgende oplossingen, die het best in overeenstemming zouden kunnen zijn met de verscheidene partiële ontdekkingen, die hij gemaakt heeft in deze dubbele lijn van zoeken en vinden.

Maar door alles probeert hij in dit stadium zichzelf hardnekkig te ontdekken, te kennen, te vervullen; zijn kennis van de Natuur, zijn kennis van God zijn alleen hulpmiddelen naar zelfkennis, naar de perfectie van zijn wezen, naar de verkrijging van het allerhoogste object van zijn individuele zelfbestaan. Gericht op de Natuur en de kosmos kan hij op zich het beeld aannemen van zelfkennis, zelfbeheersing, --- in het mentale en vitale besef, – en meesterschap over de wereld, waarin we onszelf vinden: gericht op God kan hij ook dit beeld aannemen in een hoger spiritueel besef van de wereld en het zelf of hij kan die andere aannemen, die zo familiair en beslissend is voor het religieuze denkvermogen, het zoeken naar een individuele verlossing, of in hemelen voorbij of door een gescheiden onderdompeling in een allerhoogst Zelf of een allerhoogst Niet-Zelf, --- schoonheid of Nirvana. Overal echter is het het individu, dat individuele zelfkennis zoekt en het doel van zijn gescheiden bestaan, met alle rest, zelfs altruïsme en de liefde voor en dienst van de mensheid, zelfwegcijfering of zelfvernietiging, erin geworpen --- met welke subtiele vermommingen dan ook --- als hulpmiddelen en middelen naar die grote vooringenomenheid van zijn gerealiseerde individualiteit. Dit kan alleen een uitgebreid egoïsme lijken, en het gescheiden ego zou dan de waarheid zijn van het wezen van de mens, dat hardnekkig in hem is tot het eind of tenminste tot hij ervan bevrijd is door zijn zelfvernietiging in de kenmerkloze eeuwigheid van het Oneindige. Maar er is een dieper geheim erachter, dat zijn individualiteit rechtvaardigt en zijn eis, het geheim van het spirituele en eeuwige individu, de Purusha.

Door de spirituele Persoon, het Goddelijke in het individu, moet perfectie of bevrijding --- zaligmaking, zoals het genoemd wordt in het Westen --- individueel zijn en niet collectief; want welke perfectie van de collectiviteit ook gezocht moet worden, kan alleen komen door perfectie van de individu's, die haar samenstellen. Omdat het individu Dat is, is zichzelf vinden zijn grote noodzaak. In zijn volledige overgave en zelfgave aan de Allerhoogste is hij het, die zijn

volmaakte zelfvinding vindt in een volmaakte zelfopoffering. In de opheffing van het mentale, vitale, fysieke ego, zelfs van het spirituele ego, heeft het vormloze en grenzeloze Individu de vrede en vreugde van zijn ontsnapping naar zijn eigen oneindigheid. In de ervaring, dat hij niets is en niemand, of alles en iedereen, of de Ene, die voorbij alles is en absoluut, is het de Brahman in het individu, die deze verbazingwekkende samensmelting bewerkstelligt of deze prachtige vereniging, Yoga, van zijn eeuwige eenheid van zijn met zijn uitgestrekte allesomvattende of allerhoogste alles transcenderende eenheid van eeuwig bestaan. Voorbij het ego gaan is imperatief, maar men kan niet voorbij het zelf gaan --- behalve door het allerhoogst, universeel te vinden. Want het zelf is niet het ego; hij is een met het Al en de Ene en door hem te vinden, ontdekken we het Al en het Ene in onszelf: de tegenstelling, de scheiding verdwijnt, maar het zelf, de spirituele werkelijkheid blijft, verenigd met de Ene en het Al door die bevrijdende verdwijning.

Deze hogere zelfkennis begint daarom zo gauw als de mens voorbij zijn vooringenomenheid gekomen is met de relatie van de Natuur en God met zijn oppervlakkige wezen, zijn meest klaarblijkelijke zelf. Een stap is om te weten, dat dit leven niet alles is, om te komen bij de conceptie van zijn eigen tijdelijke eeuwigheid, te realiseren, concreet gewaar te worden van die subjectieve hardnekkigheid, die de onsterfelijkheid van de ziel wordt genoemd. Wanneer hij weet, dat er toestanden zijn voorbij het materiële en de levens achter en voor hem, in ieder geval een voorbestaan en een opvolgend bestaan, is hij op weg om af te komen van zijn tijdelijke onwetendheid door zichzelf te vergroten buiten de onmiddellijke momenten van de Tijd naar het bezit van zijn eigen eeuwigheid. En andere stap voorwaarts is leren dat deze oppervlakte wakende toestand alleen een klein deel van zijn wezen is, beginnen om de kloof te pijlen van het Onbewuste en de diepten van het onderbewuste en het subliminale en de hoogten te schalen van het superbewuste; zo begint hij met de verwijdering van zijn psychologische zelfonwetendheid. Een derde stap is uitvinden, dat er iets anders in hem is dan zijn instrumentele denkvermogen, leven en lichaam, niet alleen een onsterfelijke altijd ontwikkelende individuele ziel, die zijn natuur ondersteund, maar een

eeuwig onveranderbaar zelf en geest, en leren wat de categorieën zijn van zijn spirituele wezen, totdat hij ontdekt, dat alles in hem een uitdrukking van de geest is en de link onderscheidt tussen zijn lagere en hogere bestaan; zo maakt hij zich op om zijn constitutionele zelfonwetendheid te verwijderen. Terwijl hij het zelf en de geest ontdekt, ontdekt hij God; hij ondervindt, dat er een Zelf is voorbij het tijdelijke: hij komt tot de visie van dat Zelf in het kosmische bewustzijn als de goddelijke Werkelijkheid achter de Natuur en deze wereld van wezens; zijn denkvermogen opent voor het denken of het besef van het Absolute, waarvan het zelf en het individu en de kosmos zovele gezichten zijn; de kosmische, de egoïstische, de oorspronkelijke onwetendheid beginnen hun rigiditeit te verliezen van hun greep op hem. In zijn poging om zijn bestaan te gieten in de vorm van deze vergrotende zelfkennis worden zijn hele visie op en motief van leven, denken en actie progressief veranderd en getransformeerd; zijn praktische onwetendheid van zichzelf, zijn natuur en zijn object van bestaan neemt af: hij heeft zijn stap gezet op het pad, dat uit de valsheid en het lijden leidt van een beperkt en gedeeltelijk naar een volmaakt bezit en genieting van een waar en volledig bestaan.

In de loop van deze vooruitgang ontdekt hij stap voor stap de eenheid van de drie categorieën, waarmee hij begonnen is. Want eerst vindt hij, dat hij in zijn gemanifesteerde wezen een is met de kosmos en de Natuur; denkvermogen, leven en lichaam, de ziel in de opeenvolging van de Tijd, het bewuste, het onderbewuste en het superbewuste, --- deze in hun verscheidene relaties en het resultaat van hun relaties zijn de kosmos en zijn de Natuur. Maar hij vindt ook, dat in alles, dat achter hen staat of waarop zij gebaseerd zijn, hij een is met God; want het Absolute, de Geest, het ruimteloze en tijdloze Zelf, het Zelf, dat manifest is in de kosmos en Heer van de natuur, --- dit alles bedoelen we met God, en in dit alles gaat zijn eigen wezen terug naar God en leidt er van af; hij is het Absolute, het Zelf, de Geest, die zelfgeprojecteerd is in een veelvoudigheid van zichzelf in de kosmos en gesluisd in de Natuur. In beide van deze realisaties vindt hij zijn eenheid met alle andere zielen en wezens, --- relatief in de Natuur, omdat hij een is met hen in het denkvermogen, vitaliteit, materie, ziel, ieder kosmisch principe

en resultaat, echter gevarieerd in energie en handeling van energie, rangschikking van principe en rangschikking van resultaat, maar absoluut in God, omdat het ene Absolute, het ene Zelf, de ene Geest altijd het Zelf is van allen en de oorsprong, eigenaar en genietter van hun veelvoudige diversiteiten. De eenheid van God en de Natuur kan niet falen om zich voor hem te manifesteren: want hij vindt aan het eind, dat het Absolute al deze relativiteiten is; hij ziet, dat het de Geest is, waarvan elk ander principe een manifestatie is; hij ontdekt, dat het Zelf al deze wordingen is geworden; hij voelt, dat de Shakti of het Vermogen van het wezen en bewustzijn van de Heer van alle wezens de Natuur is en handelt in de kosmos. Zo bereiken we in de voortgang van onze zelfkennis dat, waarvan door de ontdekking ervan alles gekend is als een met ons zelf en door het bezit waarvan alles eigendom is en genoten in ons eigen zelfbestaan.

Op gelijke wijze moet, krachtens deze eenheid, de kennis van het universum het denkvermogen van de mens leiden naar dezelfde grote openbaring. Want hij kan de Natuur niet kennen als Materie en Kracht en Leven zonder gedreven te worden om de relatie te onderzoeken van mentaal bewustzijn met deze principes en als hij eenmaal de werkelijke natuur van het denkvermogen kent, moet hij onvermijdelijk voorbij iedere oppervlakteverschijning gaan. Hij moet de wil en intelligentie ontdekken, die heimelijk aanwezig zijn in de werkingen van de Kracht, die aan het werk is in materiële en vitale fenomenen; hij moet het waarnemen als een in het wakende bewustzijn, het onderbewuste en het superbewuste: hij moet de ziel vinden in het lichaam van het materiële universum. Terwijl hij de Natuur najaagt door deze categorieën, waarin hij zijn eenheid herkent met de rest van de kosmos, vindt hij een Supernatuur achter alles, dat klaarblijkelijk is, een allerhoogst vermogen van de Geest in de Tijd en voorbij de Tijd, in de Ruimte en voorbij de Ruimte, een bewust Vermogen van het Zelf, dat door haar alle wordingen wordt, van het Absolute, die door haar alle relativiteiten manifesteert. Hij kent haar, met andere woorden, niet alleen als materiële Energie, Levenskracht, Denkvermogenenergie, de vele gezichten van de Natuur, maar als het vermogen van Kenniswil van de Goddelijke Heer van het wezen, de Bewustzijnskracht van het zelfbestaande Eeuwige en Oneindige.

De zoektocht van de mens naar God, die aan het eind de meest vurige en boeiende wordt van al zijn zoektochten, begint met zijn eerste vage ondervragingen van de Natuur en een besef van iets ongeziens, zowel in zichzelf als in haar. Zelfs als, zoals de moderne Wetenschap volhoudt, de religie begonnen is bij animisme, geestaanbidding, duivelaanbidding en de vergoddelijking van natuurlijke krachten, belichamen deze eerste vormen in primitieve beelden alleen een gesluisde intuïtie in het onderbewuste, een duister en onwetend gevoel van verborgen invloeden en onberekenbare krachten, of een vaag besef van het wezen, wil, intelligentie in wat voor ons onbewust lijkt, van het onzichtbare achter het zichtbare, van de heimelijk bewuste geest in dingen, die zichzelf verdeelt in iedere werking van energie. De duisternis en primitieve ontoereikendheid van de eerste percepties doen geen afbreuk aan de waarde of de waarheid van deze grote zoektocht van het menselijke hart en denkvermogen, omdat al onze onderzoeken, --- de Wetenschap zelf inbegrepen --- moeten beginnen bij een duistere en onwetende perceptie van verborgen werkelijkheden en voortgaan naar de meer en meer lichtende visie van de Waarheid, die eerst gemaskerd naar ons toekomt, bekleed, gesluisd door de nevelen van de Onwetendheid. Antropomorfisme is een verbeelde erkenning van de waarheid, dat de mens is wat hij is, omdat God is wat Hij is en dat er een ziel en lichaam is van dingen, de mensheid zelfs in haar onvolledigheid de meest complete manifestatie, die hier bereikt is en goddelijkheid de vervolmaking van wat in de mens onvolmaakt is. Dat ziet hij zelf overal en aanbidt dat, omdat God ook waar is; maar ook hier heeft hij verwarrend de grijpende hand gelegd van de Onwetendheid op een waarheid --- dat zijn wezen en het Wezen een zijn, dat dit een gedeeltelijke reflectie van Dat is, en dat vinden van zijn grotere Zelf overal God vinden is en naderbij de Werkelijkheid in dingen komen, de Werkelijkheid van al het bestaan.

Een eenheid achter diversiteit en disharmonie is het geheim van de variëteit van menselijke religies en filosofieën; want zij allen bereiken een of ander beeld of zijaanwijzing, raken een of ander deel aan van de ene Waarheid of stellen een van haar myriaden aspecten voor. Of zij nu de materiële wereld vaag zien als het lichaam van het Goddelijke of het leven als een grote pulsatie van de adem van

het Goddelijke Bestaan, of alle dingen als gedachten van het kosmische Denkvermogen, of zich realiseren, dat er een Geest is, die groter is dan deze dingen, hun subtielere en toch prachtigere bron en schepper, --- of zij nu God alleen vinden in het Onbewuste of als de ene Bewuste in onbewuste dingen of als een onuitspreekbaar superbewust Bestaan om te bereiken, wie we achter ons aardse wezen moeten laten en het denkvermogen, leven en lichaam vernietigen of, door te boven komen van de verdeling, zien dat Hij al deze tegelijk is en onbevreesd de grote consequenties aanvaarden van die visie, --- of zij Hem nu aanbidden met universaliteit als het kosmische wezen of Hem beperken en zichzelf, als de Positivist, alleen in de mensheid of, aan de andere kant, weggevoerd door de visie van het tijdloze en ruimteloze Onuitspreekbare, Hem weigeren in de Natuur en de Kosmos, --- of zij Hem nu aanbidden in verscheidene vreemde of prachtige of vergrote vormen van het menselijke ego of voor Zijn volmaakte eigendom van de kwaliteiten, waarnaar de mens streeft, zijn Goddelijkheid, die aan hen geopenbaard wordt als een allerhoogst Vermogen, Liefde, Schoonheid, Waarheid, Rechtvaardigheid, Wijsheid, --- of zij Hem nu waarnemen als de Heer van de Natuur, Vader en Schepper, of als de Natuur zelf en de universele Moeder, Hem najagen als de Geliefde en aantrekker van zielen of Hem dienen als de verborgen Meester van alle werken, neerbuigen voor de ene God of de veelvoudige Godheid, de ene goddelijke Mens of het ene Goddelijke in alle mensen, of uitgebreider, de Ene ontdekken, wiens aanwezigheid ons in staat stelt om verenigd te worden in bewustzijn of in werken of in leven met alle wezens, verenigd met alle dingen in Tijd en Ruimte, verenigd met de Natuur en haar invloeden en zelfs haar onbezielde krachten, --- de waarheid erachter moet altijd hetzelfde zijn, omdat alles de ene Goddelijke Oneindigheid is, die allen zoeken. Omdat alles die Ene is, moet er deze eindeloze variëteit zijn in de menselijke benadering naar zijn eigendom; het was noodzakelijk, dat de mens God zo gevarieerd zou vinden om Hem zo volledig te komen kennen. Maar wanneer kennis zijn hoogste aspecten bereikt, is het mogelijk om zijn grootste eenheid te bereiken. Het hoogste en wijdste zien is het wijste; want dan is alle kennis verenigd in zijn ene begrijpelijke betekenis. Alle religies worden gezien als benaderingen van een enkele Waarheid, alle filosofieën als divergerende inzichten,

die verschillende kanten bekijken van een enkele Werkelijkheid, alle Wetenschappen ontmoeten zich samen in een allerhoogste Wetenschap. Want, wat al onze denkvermogenkennis en zintuigkennis en suprazintuiglijke visie zoekt, wordt het meest integraal gevonden in de eenheid van God en mens en de Natuur en dat alles is in de Natuur.

De Brahman, het Absolute is de Geest, het tijdloze Zelf, het Zelf, dat de Tijd bezieet, de Heer van de Natuur, schepper en continent van de kosmos en immanent in alle bestaansvormen, de Ziel, waarvan alle zielen afkomen en waartoe zij zijn aangetrokken --- dat is de waarheid van het Wezen, zoals de hoogste Godconceptie van de mens het ziet. Hetzelfde Absolute, dat geopenbaard is in alle relativiteiten, de Geest, die Zichzelf belichaamd in het kosmische Denkvermogen en Leven en Materie en van wie de Natuur het zelf van energie is, zodat alles, wat zij lijkt te scheppen, het Zelf is en de Geest, die gevarieerd gemanifesteerd zijn in Zijn eigen wezen aan Zijn eigen bewuste kracht voor de heerlijkheid van Zijn gevarieerde bestaan, --- dit is de waarheid van het wezen, waarnaar de kennis van de Natuur van de mens en de kosmos hem leidt en die hij zal bereiken, wanneer zijn Natuurkennis zichzelf verenigt met zijn Godkennis. Deze waarheid van het Absolute is de rechtvaardiging van de cycli van de wereld; het is niet hun ontkenning. Het Zelf-Wezen is al deze wordingen geworden; het Zelf is de eeuwige eenheid van al deze bestaansvormen, --- ik ben Hem. De kosmische energie is niets anders dan de bewuste kracht van dat Zelfbestaande: door die energie neemt Het door de universele natuur ontelbare vormen aan van zichzelf; door zijn goddelijke natuur kan het, terwijl hij het universele omhelst, maar er transcendent voor is, in hen het volledige eigendom bereiken van zijn volledige bestaan, wanneer zijn aanwezigheid en vermogen gevoeld worden in een, in allen en in de relaties van een met allen; --- dit is de waarheid van het wezen, waarnaar de volledige kennis van de mens van zichzelf in God en in de Natuur opstijgt en verwijdt. Een drie-enige kennis, de volledige kennis van God, de volledige kennis van zichzelf, de volledige kennis van de Natuur, geeft hem zijn hoge doel; het kent een uitgestrekt en volledig besef toe aan het werk en de inspanning van de mensheid. De bewuste eenheid van de drie, God, de Ziel en de

Natuur, in zijn eigen bewustzijn is de zekere fundatie van zijn perfectie en zijn realisatie van alle harmonieën: dit zal zijn hoogste en wijdeste status zijn, zijn status van een goddelijk bewustzijn en een goddelijk leven en haar initiatie het startpunt voor zijn volledige evolutie van zijn zelfkennis, wereldkennis, Godkennis.

HOOFDSTUK XVIII

Het Evolutionaire Proces --- Opstijging en Integratie.

Terwijl hij klimt van piek naar piek, . . . maakt Indra hem bewust van dat doel van zijn beweging.

Rig Veda¹⁷

Als een zoon van de Twee Moeders, verkrijgt hij koningschap in zijn ontdekkingen van kennis, hij beweegt op het toppunt, hij verblijft in zijn hoge fundatie.

Rig Veda¹⁸

Ik ben omhoog gegaan van de aarde naar de middenwereld, ik ben omhooggegaan van de middenwereld naar de hemel, van het niveau van het firmament van de hemel ben ik gegaan naar de Zonwereld, het Licht.¹⁹

Yajur Veda²⁰

HET IS nu mogelijk en noodzakelijk, omdat we een voldoende helder idee gevormd hebben van de betekenis van de evolutionaire manifestatie in de aardenatuur en de laatste draai, die zij neemt of voorbestemd is om te nemen, om een meer begrijpende aandacht te richten op de principes van het proces, waarmee zij is gearriveerd op haar huidige niveau en waardoor, vermoedelijk, met welke modificaties ook, haar uiteindelijke ontwikkeling, haar overgang van onze nog dominante mentale onwetendheid naar een supramentaal bewustzijn en een integrale kennis, bestuurd zal worden en effectief gemaakt. Want we vinden, dat de kosmische natuur constant is in haar algemene wet van actie, omdat dat afhangt van een Waarheid van dingen, die niet

¹⁷ I. 10. 2.

¹⁸ III. 55. 7.

¹⁹ De vier niveaus van Materie, Leven, zuiver Denkvermogen en Supramentale.

²⁰ 17. 67.

variabel is in principe, ofschoon in detail van toepassing overvloedig variabel. Al aan het begin kunnen we gemakkelijk zien, dat, omdat dit een evolutie is uit een materiële Onbewustheid naar een spiritueel bewustzijn, een evolutionaire zelfbouw van de Geest op een basis van Materie, er in het proces een ontwikkeling van een drievoudig karakter moet zijn. Een evolutie van vormen van Materie, meer en meer subtiel, en ingewikkeld georganiseerd, om zo de actie toe te laten van een groeiend, een meer en meer complexe en subtiel en bekwame organisatie van bewustzijn, is de onmisbare fysieke fundatie. Een opwaartse evolutionaire voortgang van het bewustzijn zelf van graad naar een hogere graad, een opstijging, is de evidente spiraalvormige lijn of verschijnende curve, die, op deze fundatie, de evolutie moet beschrijven. Een opname van wat alreeds ontwikkeld is in iedere hogere graad, wanneer hij bereikt is en een transformatie, die meer of minder volledig is om zo een volledige veranderde werking toe te laten van het hele wezen en de natuur, een integratie, moet ook deel van het proces zijn, als de evolutie effectief moet zijn.

Het einde van dit drievoudige proces moet een radicale verandering zijn van de actie van de Onwetendheid in een actie van Kennis, van onze basis van onze onbewustheid in een basis van volledig bewustzijn, --- een volledigheid, die op dit moment alleen bestaat in wat voor ons superbewustzijn is. Iedere opstijging brengt met zich een gedeeltelijke verandering en modificatie van de oude natuur, die opgenomen wordt en onderworpen aan een nieuw fundamenteel principe; de onbewustheid zal veranderd worden in een gedeeltelijk bewustzijn, een onwetendheid, die zoekt naar meer en meer kennis en meesterschap: maar op een zeker punt moet er een opstijging zijn, die het onbewustzijn en de onwetendheid vervangt door het principe van kennis, van een fundamenteel waar bewustzijn, het bewustzijn van de Geest. Een evolutie in het Onbewustzijn is het begin, een evolutie in de Onwetendheid is het midden, maar het einde is de bevrijding van de geest in zijn ware bewustzijn en een evolutie in de Kennis. Dit is feitelijk wat we vinden als de wet en methode van het proces, dat tot hier toe gevolgd is en door alle tekenen waarschijnlijk gevolgd zal worden in haar toekomstige werking door de evolutionaire Natuur. Een eerste involutionaire

fundatie, waarin alles ontspruit, dat moet ontwikkelen, een verschijning en actie van de verwikkelde vermogens in of op die fundatie in een opstijgende reeks, en een culminerende verschijning van het hoogste vermogen van allen als de agens van een allerhoogste manifestatie zijn de noodzakelijke stadia van de reis van de evolutionaire Natuur.

Een evolutionair proces moet juist door de termen van het op te lossen probleem een ontwikkeling zijn, in een of ander eerst gevestigd basisprincipe van het wezen of substantie, van iets, dat dat basisprincipe houdt in zichzelf of anders toelaat van buiten zichzelf en verandert door de toelating; want zij moet noodzakelijkerwijze door haar eigen wet van de natuur alles veranderen wat bij haar naar binnen komt en niet al een deel is van haar eigen natuur. Dit moet zelfs zo zijn als het een creatieve evolutie is in de betekenis van altijd nieuwe vermogens van bestaan manifesteren, die niet ingeboren zijn in de eerste fundatie maar er in geïntroduceerd, geaccepteerd in een oorspronkelijke substantie. Wanneer, aan de andere kant, er daar al in de evolutie, --- aanwezig in de eerste fundatie, maar nog niet gemanifesteerd en nog niet georganiseerd, --- het nieuwe principe is of vermogen van bestaan, dat ontwikkeld moet worden, dan zal hij, wanneer hij verschijnt, nog steeds een modificatie moeten accepteren door de natuur en de wet van de basissubstantie: maar hij zal ook die substantie modificeren door zijn eigen vermogen, zijn eigen wet van de natuur. Wanneer hij verder geholpen wordt door een neerdaling van zijn eigen principe, dat al gevestigd is in zijn eigen volle kracht boven het veld van evolutie en neerdrukt in dat veld om haar te bezitten, dan kan het nieuwe vermogen zich zelfs vestigen als een dominant element en aanzienlijk of radicaal het bewustzijn en de actie van de wereld veranderen, waarin hij tevoorschijn komt of waarin hij binnengaat. Maar zijn kracht om te modificeren of te veranderen of om de wet en de werking van de oorspronkelijke substantie te revolutioneren, die gekozen is als de evolutionaire matrix, zal afhangen van zijn eigen essentiële potentie. Het is niet waarschijnlijk, dat hij in staat zal zijn om een volledige transformatie teweeg te brengen als hij niet zelf het oorspronkelijke Principe van Bestaan is, als hij alleen een derivaat is, een instrumentaal vermogen en geen eerste macht.

Hier vindt de evolutie plaats in een materieel universum; de fundatie, de originele substantie, de eerste gevestigde alles conditionerende toestand van dingen is Materie. Het Denkvermogen en het Leven zijn ontwikkeld in de Materie, maar zijn beperkt en gemodificeerd in hun actie door de verplichting om haar substantie te gebruiken voor hun instrumentarium en door hun onderwerping aan de wet van de materiële Natuur, zelfs terwijl zij modificeren wat zij ondergaan en gebruiken. Want zij transformeren haar substantie, eerst in levende substantie en dan in bewuste substantie; zij slagen in het veranderen van haar inertie, immobiliteit en onbewustzijn in een beweging van bewustzijn, gevoel en leven. Maar zij slagen er niet in om haar helemaal te transformeren; zij kunnen haar niet helemaal leven of helemaal bewust maken; de ontwikkelende levensnatuur is gebonden aan de dood; het ontwikkelende denkvermogen is zowel gematerialiseerd als gevitaleerd; hij vindt zichzelf geworteld in onbewustzijn, beperkt door onwetendheid; hij wordt bewogen door ongecontroleerde levenskrachten, die hem aandrijven en gebruiken, hij is gemechaniseerd door de fysieke krachten, waarvan hij moet afhangen voor zijn eigen zelfexpressie. Dit is een teken, dat noch het Denkvermogen noch het Leven het oorspronkelijke scheppende Vermogen is; zij zijn, zoals Materie, tussenliggende, opeenvolgende en seriële instrumenten van het evolutionaire proces. Als een materiële energie geen oorspronkelijk Vermogen is, dan moeten we er naar zoeken in iets boven het Denkvermogen of Leven; er moet een diepere occulte Werkelijkheid zijn, die zich nog moet ontsluiten in de Natuur.

Een oorspronkelijk scheppend of evolutionair Vermogen moet er zijn: maar, ofschoon Materie de eerste substantie is, is het oorspronkelijke en ultieme Vermogen geen onbewuste materiële Energie; want dan zouden leven en bewustzijn afwezig zijn, omdat Onbewustzijn geen bewustzijn kan ontwikkelen, noch een onbezielde Kracht leven ontwikkelen. Er moet daarom, omdat Denkvermogen en Leven dat ook niet zijn, een geheim Bewustzijn zijn, dat groter is dan het Leven Bewustzijn of Denkvermogen Bewustzijn, een Energie, die essentiëler is dan de materiële Energie. Omdat hij groter is dan het Denkvermogen, moet hij een supramentale Bewustzijn-Kracht zijn; omdat hij een

vermogen van essentiële substantie anders dan Materie, moet hij het vermogen zijn van wat de allerhoogste essentie is en substantie van alle dingen, een vermogen van de Geest. Er is een scheppende energie van het Denkvermogen en een scheppende Levenskracht, maar zij zijn instrumentaal en gedeeltelijk, niet oorspronkelijk en beslissend: het Denkvermogen en het Leven modificeren inderdaad de materiële substantie, die zij bewonen en haar energieën en worden niet hoofdzakelijk door hen bepaald, maar de omvang en de manier van deze materiële modificatie en bepaling zijn vastgezet door de inwonende en alles bevattende Geest door een geheim verblijvend licht en verblijvende kracht van het Supramentale, een occulte gnosis, --- een onzichtbare zelfkennis en alkennis. Wanneer er een volledige transformatie moet zijn, kan het alleen zijn door de volledige verschijning van de wet van de Geest; zijn vermogen van het Supramentale of de gnosis moeten binnengegaan zijn in de Materie en hij moet ontwikkelen in de Materie. Hij moet het mentale veranderen in het supramentale wezen, de onbewuste in ons bewust maken, onze materiële substantie spiritualiseren, zijn wet van gnostisch bewustzijn oprichten in ons hele evolutionaire wezen en natuur. Dit moet de culminerende verschijning zijn of tenminste het stadium in de verschijning, die eerst beslissend de natuur verandert van de evolutie door de transformatie van haar actie van Onwetendheid en haar basis van Onbewustzijn.

Deze beweging van evolutie, van een progressieve zelfmanifestatie van de Geest in een materieel universum, moet met iedere stap rekening houden met het feit van de involutie van bewustzijn en kracht in de vorm en activiteit van de materiële substantie. Want het gaat voort door een ontwaken van het verwickelde bewustzijn en kracht en haar opstijging van principe naar principe, van graad naar graad, van vermogen naar vermogen van de geheime Geest, maar dit is geen vrije overdracht naar een hogere toestand. De wet van actie, de kracht van actie van iedere graad of vermogen in zijn verschijning is bepaald, niet door zijn eigen vrije, volle en zuivere wet van de natuur of kracht van energie, maar gedeeltelijk door de materiële organisatie, die ervoor geleverd is en gedeeltelijk door zijn eigen status, verkregen graad, volbracht feit van bewustzijn, die hij in staat is geweest

om op te leggen aan de Materie. Zijn effectiviteit is op een of andere manier opgemaakt uit een balans tussen de actuele omvang van zijn evolutionaire verschijning en de compenserende omvang, tot waar het verschijnende vermogen nog omsloten, doordrongen, verminderd is door de dominantie en voortdurende grip van het Onbewuste. Het denkvermogen, zoals wij het zien, is geen zuiver en vrij denkvermogen, maar een denkvermogen, dat beneveld en verminderd is door een omsluitende onwetendheid, een denkvermogen, dat werkt en strijdt om kennis te leveren uit die onwetendheid. Alles hangt af van de meer of minder verwikkelde of meer of minder ontwikkelde conditie van het bewustzijn, --- nogal verwikkeld in onbewuste materie, aarzelend op de grens tussen involutie en bewuste evolutie in de eerste of niet dierlijke vormen van leven in de materie, terwijl zij bewust ontwikkeld, maar grotendeels beperkt en gehinderd wordt in een denkvermogen, dat gehuisd is in een levend lichaam, dat voorbestemd is om volledig ontwikkeld te worden door het ontwaken van het supramentale in het belichaamde mentale wezen en natuur.

Bij iedere graad in deze series, die verkregen zijn door het ontwikkelende Bewustzijn, behoren haar toepasselijke klasse van bestaansvormen, --- een voor een verschijnen er materiële vormen en krachten, plantaardig leven, dieren en halfdierlijke mensen, ontwikkelde menselijke wezens, onvolmaakt ontwikkelde of meer ontwikkelde spirituele wezens: maar door de continuïteit van het evolutionaire proces is er geen rigide scheiding tussen hen; iedere nieuwe vooruitgang of formatie neemt op wat er voordien was. Het dier neemt in zich levende en onbezielde Materie op; de mens neemt beiden op samen met het dierlijke bestaan. Er zijn groeven achtergebleven door het overgankelijke proces of scheidende demarcaties, die gesetteld zijn door de vaste gewoonte van de Natuur: maar deze onderscheiden de ene serie van de andere, dienen misschien om een terugval te voorkomen, van wat ontwikkeld is geworden, zij heffen de continuïteit van de evolutie niet op of stoppen het niet. Het ontwikkelende Bewustzijn gaat over van een graad naar een andere of van een serie van stappen naar een andere, ofwel door een onwaarneembaar proces of door een of andere binding of crisis of, misschien, door een tussenkomst van bovenaf, --- een of andere

neerdaling of bezieling of invloed van hogere niveaus van de Natuur. Maar, door welk middel dan ook, is het Bewustzijn, dat heimelijk verblijft in de materie, de occulte Inwoner, zo in staat haar weg opwaarts te maken van de lagere naar de hogere gradaties, terwijl zij opneemt wat zij was in wat zij is en voorbereidt om op te nemen in wat zij zal zijn. Zij is, omdat zij zo een eerst een basis gelegd heeft van materieel wezen, materiële vormen, krachten, bestaansvormen, waarin zij onbewust lijkt te liggen, ofschoon zij in werkelijkheid, zoals wij weten, altijd onderbewust aan het werk is, in staat om leven en levende wezens te manifesteren, denkvermogen en denkende wezens te manifesteren in een materiële wereld, en moet daarom in staat zijn om hier het Supramentale ook te manifesteren en supramentale wezens. Zo is de huidige status van de evolutie ontstaan, waarvan de mens de nu klaarblijkelijke culminatie is, maar niet het werkelijke uiteindelijke hoogtepunt; want hij is zelf een overgankelijk wezen en staat op het keerpunt van de hele beweging. Evolutie, die zo continu is, moet op ieder gegeven moment, een verleden hebben met haar fundamentele resultaten nog als bewijs, een heden, waarin de resultaten, die zij uitwerkt in het proces van worden zijn, een toekomst, waarin nog onontwikkelende vermogens en vormen van het wezen moeten verschijnen, totdat er de volle en perfecte manifestatie is. Het verleden is de geschiedenis geweest van een langzame en moeilijke onderbewuste werking met effecten aan de oppervlakte, --- het is een onbewuste evolutie geweest; het heden is middenstadium, een onzekere spiraal, waarin de menselijke intelligentie gebruikt wordt door de geheime evolutionaire Kracht van het wezen en deelneemt aan zijn actie zonder volledig in vertrouwen genomen te worden, --- het is een evolutie, die langzaam bewust wordt van zichzelf; de toekomst moet een meer en meer bewuste evolutie zijn van het spirituele wezen, tot hij volledig verlost is in een zelfgeware actie door het verschijnende gnostische principe.

De eerste fundatie in deze verschijning, de schepping van vormen van Materie, eerst van onbewuste en onbezielde, dan van levende en denkende Materie, de verschijning van de meer en meer georganiseerde lichamen, die aangepast zijn om een groter vermogen van bewustzijn uit te drukken, is bestudeerd van de fysieke

kant, de kant van vorm bouwen, door de Wetenschap; maar erg weinig licht is geworpen op de innerlijke kant, de kant van bewustzijn, en wat weinig geobserveerd is, is eerder van haar fysieke basis en instrumentatie dan van de progressieve werkingen van het Bewustzijn in haar eigen natuur. In de evolutie lijkt, in zover als zij geobserveerd is, ofschoon er een continuïteit is, --- want het Leven neemt de Materie op en het Denkvermogen neemt het submentale Leven op, het Denkvermogen van intelligentie neemt het denkvermogen van leven en gewaarwording op, --- de sprong van een graad van bewustzijn in de series naar een andere graad voor onze ogen immens, de oversteek van de afgrond, ofwel door een brug of door een sprong onmogelijk; we falen om enige concreet en bevredigend bewijs te ontdekken van haar voltooiing in het verleden of van de manier, waarop het voltooid was. Zelfs in de buitenwaartse evolutie, zelfs in de ontwikkeling van fysieke vormen, waar de data duidelijk in bewijs zijn, zijn er missende verbindingen, die altijd missend blijven; maar in de evolutie van het bewustzijn is het nog moeilijker om van de overgang rekenschap te geven, want het lijkt meer op een transformatie dan een overgang. Het kan echter zijn, dat door ons onvermogen om door te dringen in het onderbewuste, om het submentale te peilen, of voldoende een lagere geestestoestand, die verschilt van de onze te begrijpen, we niet in staat zijn om de kleine gradaties waar te nemen, niet alleen in iedere graad van de series, maar aan de grenzen tussen graad en graad: de wetenschapper, die minutieus de fysieke data observeert, is gedreven om te geloven in de continuïteit van de evolutie ondanks de hiaten en missende verbindingen; wanneer we op gelijke wijze de innerlijke evolutie konden waarnemen, konden we zonder twijfel de mogelijkheid en de modus ontdekken van deze formidabele transitie. Maar er is nog een werkelijk, een radicaal verschil tussen graad en graad, juist zoveel dat de overgang van de ene naar de andere een nieuwe schepping lijkt, eerder een wonder of metamorfose dan een natuurlijke voorspelbare ontwikkeling of stil overgaan van een toestand van het wezen naar een andere met zijn goed gemarkeerde stappen, opgesteld in een gemakkelijke sequentie.

Deze afgronden lijken dieper, maar minder breed, wanneer we hoger stijgen op de schaal van de Natuur. Wanneer er rudimenten zijn van de levensreactie in het metaal, zoals recentelijk betwist is, zou het identiek kunnen zijn met de levensreactie in de plant in zijn essentie, maar wat het vitaal-fysieke verschil genoemd is zo aanzienlijk, dat de ene voor ons onbeziend lijkt en de andere, ofschoon niet klaarblijkelijk bewust, een levend wezen genoemd zou kunnen worden. Tussen het hoogste plantenleven en het laagste dierlijke is de afgrond zichtbaar dieper, want het is het verschil tussen denkvermogen en de totale afwezigheid van enige klaarblijkelijke of zelf rudimentaire beweging van denkvermogen: in de ene is de substantie van het mentale bewustzijn niet ontwaakt, ofschoon er leven is van vitale reacties, een onderdrukte of onderbewuste of misschien alleen submentale zintuigvibratie, die intens actief lijkt te zijn; in de andere is, ofschoon het leven eerst minder automatisch en zeker is in de onderbewuste manier van leven en op haar eigen nieuwe manier van open bewustzijn onvolmaakt bepaald, het denkvermogen nog ontwaakt, --- er is een bewust leven, een diepzinnige transitie is gemaakt. Maar de gemeenschap van het fenomeen van leven tussen plant en dier, hoe verschillend ook in hun organisatie, vernauwt de afgrond, zelfs ofschoon zij het niet vult in haar diepzinnigheid. Tussen het hoogste dier en de laagste mens is er een nog diepere ofschoon nauwere afgrond over te steken, de afgrond tussen het zintuigdenkvermogen en het intellect: want hoe we ook kunnen staan op de primitieve natuur van de wilde, we kunnen het feit niet veranderen, dat het meest primitieve menselijke wezen boven en voorbij het zintuigdenkvermogen, de emotionele vitaliteit en de primaire praktische intelligentie, die we delen met de dieren, een menselijk intellect heeft en in staat is --- binnen welke beperkingen ook --- tot reflectie, ideeën, bewuste uitvinding, religieus en ethisch denken en voelen, al het fundamentele, waartoe de mens als ras in staat is; hij heeft dezelfde soort intelligentie, hij verschilt alleen in zijn voorbije instructie en vormende training en de graad van zijn ontwikkelde capaciteit, intensiteit en activiteit. Toch, ondanks deze verdelende groeven, kunnen we niet langer veronderstellen, dat God of een of ander Demiurg ieder geslacht en soort kant-en-klaar gemaakt heeft in een lichaam en in een bewustzijn en daar de zaak heeft achtergelaten, naar zijn werk

gekeken heeft en gezien dat het goed was. Het is evident geworden, dat een heimelijke bewuste of een onbewuste Energie van schepping de transitie heeft bewerkstelligd door snelle of langzame graden, door welk middel, hulpmiddelen, biologische, fysieke of psychologische machinerie dan ook, --- misschien, nadat hij het gemaakt had, niet de zorg nam om haar te bewaren als onderscheiden vormen, wat alleen stapstenen waren en niet langer enige functie hadden, noch enig doel dienden in de evolutionaire Natuur. Maar deze uitleg van kloven is weinig meer dan een hypothese, die we alsnog niet voldoende kunnen verwezenlijken. Het is in ieder geval waarschijnlijk, dat de reden voor deze radicale verschillen gevonden zal moeten worden in de werking van de innerlijke Kracht en niet in het uiterlijke proces van de evolutionaire transitie; wanneer we er dieper naar kijken vanaf die innerlijke kant, vermindert die moeilijkheid van begrijpen en deze transities worden begrijpelijk en inderdaad onvermijdelijk juist door de natuur van het evolutionaire proces en haar principe.

Want als we niet naar de wetenschappelijke of fysieke aspecten kijken, maar naar de psychologische kant van de vraag en onderzoeken, waar het verschil precies aan ligt, dan zullen we zien, dat het bestaat uit de opstijging van het bewustzijn naar een ander principe van het wezen. Het metaal is gefixeerd in het onbewuste en onbezielde principe van de materie; zelfs als we kunnen veronderstellen, dat het enige reacties heeft, die suggestief zijn voor leven er in of tenminste van rudimentaire vibraties, die in de plant ontwikkelden naar leven, is het nog steeds helemaal niet karakteristiek een vorm van leven; het is karakteristiek een vorm van materie. De plant is gefixeerd in een onderbewuste actie van het principe van leven, --- niet dat zij niet onderworpen is aan de materie of leeg van reacties, die alleen hun volle betekenis vinden in het denkvermogen, want zij lijkt submentale reacties te hebben, die in ons de fundatie zijn van plezier of pijn of van aantrekking en afstoting; maar het is nog een vorm van leven, niet van hoofdzakelijk materie, noch is het, zo ver als wij weten, helemaal een mentaal-bewust wezen. Mens en dier zijn beiden mentaal bewuste wezens: maar het dier is gefixeerd in het vitale denkvermogen en zintuigdenkvermogen en kan zijn beperkingen niet overschrijden, terwijl de mens

in zijn zintuigdenkvermogen het licht van een ander principe ontvangen heeft, het intellect, dat werkelijk onmiddellijk een reflectie is en een degradatie van het Supramentale, een straal van de gnosis, gegrepen door de zintuigmentaliteit en getransformeerd door hem in iets anders dan zijn bron: want het is agnostisch, zoals het zintuigdenkvermogen, waarin en waarvoor hij werkt, niet gnostisch; hij probeert grip te krijgen op kennis, omdat hij die niet bezit, hij behoudt niet zoals het Supramentale kennis in zichzelf als zijn natuurlijke voorrecht. Met andere woorden, in ieder van deze vormen van bestaan heeft het universele wezen zijn actie van bewustzijn gefixeerd in een verschillend principe of, zoals tussen mens en dier, in de modificatie van een lager door een hoger, maar nog niet een hoogst gegradeerd principe. Deze schrede van een principe van het wezen naar een ander nogal verschillend principe van het wezen creëert de transities, de groeven, de scherpe lijnen van afstand en maakt niet het hele verschil, maar toch een radicaal karakteristiek verschil tussen wezen en wezen in hun natuur.

Maar het moet beschouwd worden, dat deze opstijging, deze opeenvolgende vastzetting in hogere en hogere principes, niet het prijsgeven van de lagere graden met zich draagt, net zo min als een status van bestaan in de lagere graden de totale afwezigheid betekent van de hogere principes. Dit heelt de tegenstand tegen de evolutionaire theorie, die gecreëerd is door deze scherpe lijnen van verschil; want als de rudimenten van de hogere tegenwoordig zijn in de lagere creatie en de lagere karakters worden opgenomen in het hogere ontwikkelde wezen, dat op zichzelf een ontwijfelbaar evolutionair proces samenstelt. Wat noodzakelijk is, is een werking, die de lagere gradatie van het wezen op een punt brengt, waar het hogere zich er in kan manifesteren; op dat punt zou een druk van een of ander hoger niveau, waar het nieuwe vermogen dominant is, kunnen assisteren naar een meer of minder snelle en beslissende transitie door een binding of serie bindingen, --- een langzame, kruipende, onwaarneembare of zelfs occulte actie wordt gevolgd door een ren en een evolutionaire salto over de grens. Op een of andere zodanige manier lijkt de transitie van de lagere naar de hogere graden van bewustzijn gemaakt te zijn in de Natuur.

In feite zijn leven, denkvermogen, Supramentale aanwezig in het atoom, zijn daar aan het werk, maar onzichtbaar, occult, latent in een onderbewuste of klaarblijkelijk onbewuste actie van de Energie; er is een informerende Geest, maar de uiterlijke kracht en beeld van het wezen, wat we het formele of vormbestaan zouden kunnen noemen, als onderscheiden van het immanente of heimelijk besturend bewustzijn, is verloren in de fysieke actie, is er zo in geabsorbeerd als om gefixeerd te zijn in een stereogetypeerde zelfvergeetachtigheid, niet gewaar van wat zij is en wat zij doet. Het elektron en atoom zijn in deze visie eeuwige somnambules; ieder materieel object bevat een uiterlijk of vormbewustzijn, dat verward, geabsorbeerd is in de vorm, in slaap, dat lijkt een onbewustzijn te zijn, dat gedreven wordt door een onbekend en niet gevoeld innerlijk Bestaan, --- hij, die wakker is in de slaper, de universele Inwoner van de Upanishads, --- een uiterlijke geabsorbeerd vormbewustzijn, dat, anders dan dat van de menselijke somnambule, nooit wakker is geweest en niet altijd of nooit op het punt van ontwaken is. In de plant is dit uiterlijke vormbewustzijn nog in de toestand van slaap, maar een slaap, vol van zenuwdromen, altijd op het punt van ontwaken, maar nooit ontwakend. Het leven is verschenen: met andere woorden de kracht van het besloten wezen is zoveel geïntensifieerd, heeft zichzelf verhoogd tot een zodanige hoogte van vermogen om een nieuw principe van actie te ontwikkelen of ertoe in staat te zijn, die we zien als vitaliteit, levenskracht. Zij is vitaal responsief geworden aan het bestaan, ofschoon niet mentaal gewaar, en heeft een nieuwe graad van activiteiten naar voren gebracht van een hogere en subtielere waarde dan enige zuivere fysieke actie. Tegelijkertijd is zij in staat om levencontacten en fysieke contacten van andere vormen te ontvangen dan haar eigen en van de universele Natuur en hen te veranderen in deze nieuwe levenswaarden, in bewegingen en fenomenen van een vibratie van vitaliteit. Dit is een ding, dat vormen van hoofdzakelijk materie niet kan doen; zij kunnen contacten niet veranderen in levenswaarden of enige soort waarde, gedeeltelijk, omdat hun vermogen van receptie, --- ofschoon het bestaat, wanneer occult bewijs te vertrouwen is, --- niet voldoende wakker is om iets te doen dan stom te ontvangen en onwaarneembaar te reageren, gedeeltelijk omdat de energieën, die overgebracht worden door de contacten te subtiel zijn om

gebruikt te worden door de ruwe anorganische dichtheid van de gevormde Materie. Leven in de boom wordt bepaald door haar fysieke lichaam, maar zij neemt het fysieke bestaan op en geeft het een nieuwe waarde of systeem van waarden, --- de levenswaarde.

De transitie naar het denkvermogen en besef, die verschijnen in het dierlijke wezen, dat, wat we bewust leven noemen, wordt op dezelfde manier in werking gesteld. De kracht van het wezen wordt zo geïntensifieerd, rijst naar een zo grote hoogte als om een nieuw principe van bestaan toe te laten of te ontwikkelen, --- klaarblijkelijk nieuw tenminste in de wereld van Materie, --- geestesgesteldheid. Het dierlijke wezen is mentaal gewaar van het bestaan, zijn eigen en anderen, brengt hogere en subtielere graden van activiteiten naar voren, ontvangt een wijder gebied van contacten, mentaal, vitaal, fysiek, van vormen, anders dan zijn eigen, neemt het fysieke en vitale bestaan op en verandert alles, dan zij kan krijgen van hen in zintuigwaarden en vitaalmentale waarden. Hij voelt het lichaam, hij voelt het leven, maar hij voelt ook het denkvermogen; want hij heeft niet alleen blinde zenuwreacties, maar bewuste gewaarwordingen, herinneringen, impulsen, wilsuitingen, emoties, mentale associaties, de substantie van voelen en denken en wil. Hij heeft zelfs een praktische intelligentie, gebaseerd op geheugen, associatie, stimulerende behoefte, observatie, een vermogen van hulpmiddel; hij is in staat tot sluwheid, strategie, planning; hij kan uitvinden, zijn uitvindingen tot op zekere hoogte aanpassen, in dit of dat detail tegemoetkomen aan de vraag van de nieuwe omstandigheid. Alles is in hem geen halfbewust instinct; het dier bereidt de menselijke intelligentie.

Maar, wanneer we bij de mens aankomen, zien we het allemaal bewust worden; de wereld, die hij in zich verenigt, begint in hem aan zichzelf haar eigen natuur te openbaren. Het hogere dier is geen somnambule, --- zoals de zeer laagste vormen nog hoofdzakelijk of bijna zijn, --- maar hij heeft alleen een beperkt wakend denkvermogen, dat in staat is tot wat juist noodzakelijk is voor zijn vitale bestaan: in de mens vergroot de bewuste geestesgesteldheid zijn waakzaamheid en kan zich, ofschoon in het begin niet volledig zelfbewust, ofschoon nog alleen bewust aan de oppervlakte, meer en meer openen naar zijn

innerlijke en integrale wezen. Zoals in de twee lagere opstijgingen is er een verhoging van de kracht van het bewuste bestaan naar een nieuw vermogen en nieuw gebied van subtiele activiteiten; er is een overgang van het vitale denkvermogen naar het reflecterende en denkende denkvermogen, er is een hoger vermogen van observatie en uitvinding ontwikkeld, dat data opneemt en verbindt, bewust van proces en resultaat, een kracht van verbeelding en esthetische schepping, een hogere meer plastische gevoeligheid, de coördinerende en interpreterende rede, de waarden, niet langer van een reflex of reactief, maar van een beheersende, begrijpende, zelflosmakende intelligentie. Zoals in de lagere opstijgingen, zo is er hier ook een verwijding van het gebied van bewustzijn; de mens is in staat om meer op te nemen van de wereld en van zichzelf zowel als om aan zijn kennis hogere en vollediger beelden te geven van bewuste ervaring. Zo is er hier ook het derde constante element van de opstijging; het denkvermogen neemt de lagere graden op en geeft aan hun actie en reactie intelligente waarden. De mens heeft niet alleen zoals de dieren het besef van zijn lichaam en leven, maar een intelligent besef en idee van leven en een bewuste en observerende perceptie van het lichaam. Hij neemt ook het mentale leven van het dier op, zowel als het materiële en lichamelijke; ofschoon hij iets verliest in het proces, geeft hij, wat hij behoudt, een hogere waarde; hij heeft het intelligente besef en het idee van zijn gewaarwordingen, emoties, wilsuitingen, impulsen, mentale associaties; wat de ruwe substantie was van zijn denken en voelen en wil, alleen in staat tot grove bepalingen, verandert hij in afgemaakt werk en kunstzinnigheid van deze dingen. Want ook het dier denkt, maar op een automatische manier, hoofdzakelijk gebaseerd op een mechanische serie van herinneringen en mentale associaties, terwijl hij snel of langzaam de suggesties van de Natuur accepteert en alleen ontwaakt is voor een meer bewuste persoonlijke actie, wanneer er een noodzaak is van dichtbij observatie en hulpmiddel; hij heeft enige eerste ruwe substantie van de praktische rede, maar niet de gevormde idee vormende en reflectieve faculteit. Het ontwakende bewustzijn in het dier is de ongeschoolde primitieve handwerksman van het denkvermogen, in de mens is het de geschoolde vakman en kan, --- maar dit probeert hij niet genoeg, --- niet alleen de artiest worden, maar meester en adept.

Maar hier moeten we twee bijzonderheden observeren van deze menselijke en op dit moment hoogste ontwikkeling, die ons brengt bij het hart van de zaak. Eerst openbaart deze opname van de lagere delen van het leven zichzelf als naar beneden keren van het oog van de meester van de geheime ontwikkelende geest of van het universele Wezen in het individu van de hoogte, waarnaar hij gereikt heeft naar alles, wat nu beneden hem ligt, een naar beneden staren met het dubbele of tweelingvermogen van de bewustzijnskracht van het wezen, --- het vermogen van wil, het vermogen van kennis, --- om zo van dit nieuw, verschillend en wijder gebied van bewustzijn en perceptie en natuur, het lagere leven en haar mogelijkheden te begrijpen en haar, haar ook, omhoog te brengen naar een hoger niveau, haar hogere waarden te geven, uit haar hogere potenties te halen. En dit doet hij, omdat hij haar evident niet wil doden of vernietigen, maar, omdat heerlijkheid van bestaan zijn eeuwige business is en een harmonie van verschillende spanningen, geen zoete, maar monotone melodie de methode van zijn muziek, wil hij de lagere noten ook insluiten en, door hen op te laden met een diepere en fijnere betekenis, meer heerlijkheid uit hen te krijgen dan mogelijk was in de ruwere formulering. Maar aan het eind legt hij aan hen toch als een conditie voor zijn gecontinueerde acceptatie hun toestemming op om hogere waarden toe te laten, en, totdat zij toestemmen, kan hij hard genoeg met hen omgaan zelfs tot hen onder de voet te lopen, wanneer hij gericht is op perfectie en zij opstandig zijn. En dat is inderdaad het ware meest innerlijk doel en bedoeling van ethiek, discipline en ascese, om het vitale en fysieke en lagere mentale leven een lesje te geven en te temmen, te zuiveren en voor te bereiden om geschikte instrumenten te zijn, zodat zij getransformeerd zouden kunnen worden in tonen van de hogere mentale en uiteindelijk de supramentale harmonie, maar niet om hen te verminken en te vernietigen. Opstijging is de eerste noodzaak, maar een integratie is een begeleidende intentie van de geest in de Natuur.

Dit neerwaartse oog van kennis en wil met een visie naar een allround verhoging, verdieping en een subtielere, fijnere en rijkere intensivering is de geheime manier van de Geest vanaf het begin. De plantenziel neemt, zoals we zouden kunnen zeggen, een zenuwmateriële visie van zijn hele fysieke bestaan om

er zo alle mogelijke vitaal-fysieke intensiteit uit te krijgen; want hij lijkt enige intense prikkelingen in zich te hebben van een stomme levensvibratie, --- misschien, ofschoon dat voor ons moeilijk voor te stellen is, intenser, relatief tot zijn lagere rudimentaire schaal dan het dierlijke denkvermogen en lichaam in zijn hogere en krachtigere schaal zouden kunnen tolereren. Het dierlijke wezen neemt een gementaliseerd zintuigvisie van zijn vitale en fysieke bestaan om er zo alle mogelijke zintuiglijke waarden uit te krijgen, veel acuter in veel opzichten dan die van de mens als hoofdzakelijk gewaarwording of zintuig-erotie of voldoening van vitaal verlangen en plezier. De mens, die naar beneden kijkt vanaf het niveau van wil en intelligentie, laat deze lagere intensiteiten los, maar om uit het denkvermogen en leven en zintuig een hogere intensiteit te krijgen in andere waarden, intellectueel, esthetisch, moreel, spiritueel, mentaal dynamisch of praktisch --- zoals hij het verwoordt; door deze hogere elementen vergroot hij en verhoogt hij zijn gebruik van levenswaarden en maakt hij het subtiel. Hij laat de dierlijke reacties en genietingen niet los, maar mentaliseert ze helderder, fijner en sensitiever. Dit doet hij zelfs op zijn normale en zijn lagere niveaus, maar, terwijl hij ontwikkelt, onderwerpt hij zijn lagere wezen aan een zwaardere test, begint van hem een op pijn van weigering iets als een transformatie te eisen: dat is de manier van het denkvermogen om zich voor te bereiden voor een spiritueel leven er voorbij.

Maar de mens keert zijn blik niet alleen naar beneden en om hem heen, wanneer hij zijn hogere niveau bereikt heeft, maar opwaarts naar wat boven hem is en binnenwaarts naar wat occult binnen hem is. In hem is niet alleen de neerwaartse blik van het universele Wezen in de evolutie bewust geworden, maar zijn bewuste opwaartse en inwaartse blik ontwikkelt ook. Het dier leeft alsof hij bevredigd is met wat de Natuur voor hem gedaan heeft, als er enige opwaartse blik is van de geheime geest binnen zijn dierlijke wezen, hoeft hij er niets bewust mee te doen, dat is nog de zaak van de Natuur: de mens maakt het eerst deze opwaartse blik bewust zijn eigen business. Want reeds door zijn eigendom van intelligente wil, ofschoon het de gedeformeerde straal van de gnosis is, begint hij de dubbele natuur aan te nemen van Sachchidananda; hij is niet langer, zoals

het dier, een onontwikkeld bewust wezen, dat volledig gedreven wordt door Prakriti, een slaaf van de uitvoerende Kracht, ermee gespeeld door de mechanische energieën van de Natuur, maar is begonnen om een ontwikkelende bewuste ziel te zijn, of Purusha, die tussenbeide komt met wat haar enkele affaire was, die wenst er een zeggenschap in te hebben en uiteindelijk er meester over te zijn. Hij kan het nog niet doen, hij zit nog teveel in haar netten, te veel verward in haar gevestigde mechanisme: maar hij voelt, --- ofschoon alsnog te vaag en onzeker, --- dat de geest binnen hem wenst op te stijgen naar nog hogere hoogten, zijn grenzen te verwijderen; iets vanbinnen, iets occults, weet, dat het niet de intentie is van de diepere bewuste Ziel-Natuur, de Purusha-Prakriti, om bevredigd te worden met zijn huidige laagheid en beperkingen. Klimmen naar hogere hoogten, een groter werkgebied verkrijgen, transformeren van zijn lagere natuur, is altijd een natuurlijke impuls geweest van de mens, zo gauw als hij zijn plaats voor zichzelf gemaakt heeft in de fysieke en vitale wereld van de aarde en een beetje vrije tijd heeft om zijn verdere mogelijkheden in ogenschouw te nemen. Het moet zo zijn, niet door enige valse en jammerlijke fantasierijke illusie in hem, maar eerst, omdat hij het onvolmaakte, nog ontwikkelende mentale wezen is en moet streven naar meer ontwikkeling, naar perfectie, en nog meer, omdat hij in staat is, zoals andere aardse wezens niet kunnen, om gewaar te worden van wat dieper is dan het denkvermogen, van de ziel binnen in hem, en van wat boven het denkvermogen is, van het Supramentale, van de geest, in staat om er voor te openen, het toe te laten, er naar op te stijgen, het vast te pakken. Het ligt in zijn menselijke natuur, in alle menselijke natuur, om zichzelf voorbij te gaan door bewuste evolutie, om te klimmen voorbij wat hij is. Niet alleen individuen, maar na verloop van tijd ook het ras, als een algemene regel van zijn en leven, wanneer niet in al haar leden, kunnen de hoop hebben, wanneer zij een voldoende wil ontwikkelt, om te rijzen boven de imperfecties van onze huidige zeer ongoddelijke natuur en tenminste op te stijgen naar een superieure mensheid, om nader op te stijgen, zelfs, wanneer zij het niet absoluut kan bereiken, naar een goddelijke mensheid of supermensheid. In ieder geval is het de aandrang van de evolutionaire Natuur in hem om te streven naar opwaartse ontwikkeling, om het ideaal op te richten, om de inspanning te maken.

Maar waar is de limiet van bewerkstelling in de evolutionaire zelfwording van het wezen door zichzelf te overtreffen? In het denkvermogen zelf zijn graden van de serie en iedere graad is weer een serie in zichzelf; er zijn opvolgende elevaties, die we gemakshalve niveaus en subniveaus zouden kunnen noemen van het mentale bewustzijn en het mentale wezen. De ontwikkeling van ons mentale zelf is grotendeels een opstijging van deze trap; we kunnen onze standplaats innemen op ieder van hen, terwijl we nog een afhankelijkheid behouden op de lagere stadia en een vermogen van onregelmatige opstijging naar hogere niveaus of van een respons op invloeden van superieure lagen van ons wezen. Op dit moment nemen we normaal nog onze eerste veilige standplaats op het laagste subniveau van de intelligentie, dat we het fysiekmentale zouden kunnen, omdat zij afhangt voor haar bewijs van het feit en de besef van de werkelijkheid van het fysieke brein, het fysieke zintuigdenkvermogen, de fysieke zintuigorganen; daar zijn we de fysieke mens, die het meeste belang hecht aan objectieve dingen en aan zijn uiterlijke leven, weinig intensiteit heeft van het subjectieve of innerlijke bestaan en wat hij er van heeft ondergeschikt maakt aan de grotere claims van de uitwendige werkelijkheid. De fysieke mens heeft een vitaal deel, maar zij is hoofdzakelijk samengesteld uit de kleinere instinctieve en impulsieve formaties van levensbewustzijn, die tevoorschijn komen uit het onderbewuste, samen met een gebruikelijke menigte of ronde gewaarwordingen, verlangens, hoop, gevoelens, voldoeningen, die afhankelijk zijn van uiterlijke dingen en uiterlijke contacten en betrokken bij het praktische, het onmiddellijk realiseerbare en mogelijke, het gewone, het algemene en gemiddelde. Hij heeft een mentaal deel, maar dit is ook gebruikelijk, traditioneel, praktisch, objectief, en respecteert, wat behoort bij het domein van het denkvermogen, hoofdzakelijk voor haar nut voor de ondersteuning, comfort, gebruik, voldoening en entertainment van zijn fysieke en zintuiglijke bestaan. Want het fysieke denkvermogen neemt zijn standplaats in op de materie en de materiële wereld, op het lichaam en het lichamelijke leven, op zintuigervaring en op een normale praktische geestesgesteldheid en zijn ervaring. Alles, wat niet van deze orde is, bouwt het fysieke denkvermogen op als een begrensde superstructuur, die afhankelijk is van de uitwendige zintuigmentaliteit. Op dezelfde manier beschouwt hij deze hogere inhouden van

het leven ofwel als behulpzame hulpmiddelen of als een overbodige, maar plezierige luxe van voorstellingen, gevoelens, en gedachteabstracties, niet als innerlijke werkelijkheden; of, zelfs, als hij hen als werkelijkheden ontvangt, voelt hij ze niet concreet en substantieel in hun eigen juiste substantie, subtieler dan de fysieke substantie en haar grovere concreetheid, --- hij behandelt ze als een subjectieve, minder substantiële extensie van fysieke werkelijkheden. Het is onvermijdelijk, dat het menselijke wezen zo zijn eerste standpunt zou moeten innemen in de Materie en het uiterlijke feit en externe bestaan hun rechtmatige belangrijkheid geeft; want dit is de eerste provisie van de Natuur voor ons bestaan, waarop zij hogelijk staat: de fysieke mens is benadrukt in ons en is overvloedig vermenigvuldigd in de wereld door haar als haar kracht voor de conservering van de zekere, maar iets inerte, materiële basis, waarop zij zichzelf kan onderhouden, terwijl zij haar hogere menselijke ontwikkelingen probeert; maar in deze mentale formatie is er geen vermogen voor progressie of alleen voor een materiële progressie. Het is onze eerste mentale status, maar het mentale wezen kan niet altijd op deze laagste sport blijven van de menselijke evolutionaire ladder.

Boven het fysieke denkvermogen en dieper van binnen dan de fysieke gewaarwording is er, wat we een intelligentie van het levensdenkvermogen zouden kunnen noemen, dynamisch, vitaal, zenuw, opener, ofschoon nog duister, voor het psychische, in staat tot een eerste zielformatie, ofschoon alleen van een duisterdere levensziel, --- niet het psychische wezen, maar een frontale formatie van de vitale Purusha. Deze levensziel voelt en maakt concreet contact met de dingen van de levenswereld, en probeert hen hier te realiseren; hij hecht immense belangrijkheid aan de voldoening en vervulling van het levenswezen, de levenskracht, de vitale natuur: zij kijkt naar het fysieke bestaan als een veld van zelfvervulling van levensimpulsen, voor het spel van ambitie, vermogen, sterk karakter, liefde, passie, avontuur, voor het individu, het collectief, het algemene menselijke zoeken en gevaar en waagstuk, voor allerlei soorten van levensexperiment en nieuwe levenservaring, en alleen maar voor dit reddende element, dit grotere vermogen, interesse, betekenis, zou het fysieke bestaan voor

hem geen waarde hebben. Deze levensmentaliteit wordt ondersteund door ons geheime subliminale vitale wezen en is in gesluierd contact met een levenswereld, waarvoor zij zich gemakkelijk kan openen en zo de ongeziene dynamische krachten en werkelijkheden voelen achter het materiële universum. Er is een innerlijk levensdenkvermogen, dat voor zijn percepties geen bewijs nodig heeft van de fysieke zintuigen, niet beperkt is door hen; want op dit niveau wordt ons innerlijke leven en het innerlijke leven van de wereld werkelijk voor ons, onafhankelijk van het lichaam en van de symbolen van de fysieke wereld, die we alleen natuurlijke fenomenen noemen, alsof de Natuur geen groter fenomenen had en geen grotere werkelijkheden dan die van de grove Materie. De vitale mens, die bewust of onbewust gevormd wordt door deze invloeden, is de mens van verlangen en gewaarwording, de mens van kracht en actie, de mens van passie en emotie, het kinetische individu: hij kan grote nadruk leggen en legt een grote nadruk op het materiële bestaan, maar hij geeft haar, zelfs wanneer hij grotendeels in beslag genomen wordt door haar huidige actualiteiten, een duw naar levenservaring, naar kracht van verwerkelijking, naar levensverlenging, naar levensvermogen, naar levensaffirmatie en levensuitbreiding, die de eerste aandrang is van de Natuur naar vergroting van het wezen; op een hoogste intensiteit van deze levensaandrang wordt hij de verbreker van bindingen, de zoeker van nieuwe horizonten, de verstoorder van het verleden en het heden in het belang van de toekomst. Hij heeft een mentaal leven, dat dikwijls verslaafd is aan de vitale kracht en zijn verlangens en passies en deze probeert hij te bevredigen door het denkvermogen: maar, wanneer hij zichzelf sterk interesseert in mentale dingen, dan kan hij de mentale avonturier worden, de opener van de weg naar nieuwe denkvermogenformaties of de voorvechter van een idee, het gevoelige type artiest, de dynamische dichter van het leven of de profeet of kampioen van een zaak. Het vitale denkvermogen is kinetisch en daarom een grote kracht in de werking van de evolutionaire Natuur.

Boven dit niveau van vitale geestesgesteldheid en nog meer naar binnen uitgebreid is er een denkvermogeniveau van zuiver denken en intelligentie, waarvoor de dingen van de mentale wereld de meest belangrijke werkelijkheden

zijn; degenen, die onder haar invloed zijn, de filosoof, de denker, de wetenschapper, de intellectuele schepper, de man van het idee, de man van het geschreven en gesproken woord, de idealist en de dromer zijn het huidige mentale wezen op zijn hoogst verkregen hoogtepunt. Deze mentale mens heeft zijn levensdeel, zijn leven van passies en verlangens en ambities en levenshoop van allerlei soorten en zijn lagere zintuiglijke en fysieke bestaan, en dit lagere deel kan vaak zijn nobelere element uitbalanceren of belasten, zodat, ofschoon het het hoogste deel van hem is, het niet dominant wordt en vormend in zijn hele natuur: maar dit is niet typisch voor hem in zijn grootste ontwikkeling, want daar worden het vitale en fysieke gecontroleerd door en onderworpen aan de denkende wil en intelligentie. De mentale mens kan zijn natuur niet transformeren, maar hij kan haar controleren en harmoniseren en haar een wet opleggen van een mentaal ideaal, een balans opleggen of een sublimerende en verfijnende invloed, en een hoge consistentie geven aan de meerpersoonlijke verwarring en conflict of het samengevatte lapwerk van ons verdeelde en halfgeconstrueerde wezen. Hij kan de toeschouwer en bestuurder zijn van zijn eigen denkvermogen en leven, kan hen bewust ontwikkelen en in zoverre een zelschepper worden.

Dit denkvermogen van zuivere intelligentie heeft achter zich ons innerlijke en subliminale denkvermogen, dat direct alle dingen aanvoelt van het denkvermogenniveau, dat open is voor de actie van een wereld van mentale krachten, en de ideevormende en andere onvoorspelbare invloeden kan voelen, die handelen op de materiële wereld en het levensniveau, maar die we op dit moment alleen kunnen afleiden en niet direct kunnen ervaren: deze ontastbaren en onvoorspelbaren zijn voor de mentale mens werkelijk en duidelijk en hij beschouwt ze als waarheden, die eisen om gerealiseerd te worden in onze natuur of de natuur van de aarde. Op het innerlijke vlak kunnen het denkvermogen en denkvermogenziel, onafhankelijk van het lichaam, een volledige werkelijkheid voor ons worden, en we kunnen bewust zoveel in hen leven als in het lichaam. Om zo in het denkvermogen en in de dingen van het denkvermogen te leven, om eerder een intelligentie te zijn dan een leven en een lichaam, is onze hoogste positie, met niet veel spiritualiteit, in de graden van de Natuur. De mentale mens,

de mens van een zelfdominerend en zelfvormend denkvermogen en wil, bewust van een ideaal, en gericht op haar realisatie, het hoge intellect, de denker, de wijze, minder kinetisch dan de vitale mens en onmiddellijk effectief, die de mens is van actie en uiterlijke snelle levensvervulling, maar zo krachtig en uiteindelijk zelfs krachtiger om nieuwe vergezichten te openen voor het ras, is het normale hoogtepunt van de evolutionaire formatie van de Natuur op het menselijke vlak. Deze drie graden van geestesgesteldheid, helder in zichzelf, maar heel vaak gemengd in onze samenstelling, zijn voor onze gewone intelligentie alleen psychologische typen, die toevallig ontwikkeld zijn en we ontdekken geen andere betekenis in hen; maar in feite zijn zij vol betekenis, want zij zijn stappen van de evolutie van de Natuur van het mentale wezen naar zijn zelf voorbijgaan, en, omdat het denkende denkvermogen de hoogste stap is, die zij nu kan bereiken, is de vervolmaakte mentale mens het zeldzaamste en hoogste van haar normale menselijke schepselen. Om verder te gaan moet zij het spirituele principe in het denkvermogen brengen en actief maken in het denkvermogen, leven en lichaam.

Want dit zijn haar evolutionaire beelden, die opgebouwd zijn uit de oppervlakte geestesgesteldheid; om meer te doen moet zij overvloediger het ongeziene materiaal gebruiken, dat verborgen is onder onze oppervlakte, inwaarts duiken en deze geheime ziel naar buiten brengen, de psyche, of opstijgen boven ons normale mentale niveau naar niveaus van intuïtief bewustzijn, dat dicht is van licht, dat betrokken is van de spirituele gnosis, opstijgende niveaus van een zuiver spiritueel denkvermogen, waarin we in direct contact staan met het oneindige, in aanraking met het zelf en de hoogste werkelijkheid van dingen, Sachchidananda. In onszelf, achter ons oppervlakte natuurlijke wezen, is er een ziel, een innerlijk denkvermogen, een innerlijk levensdeel, dat kan openen naar deze hoogten zowel als naar de occulte geest in ons, en deze dubbele opening is het geheim van een nieuwe evolutie; door dat breken van deksels en muren en grenzen rijst het bewustzijn naar een grotere opstijging en een grotere integratie, die, zoals de evolutie van het denkvermogen gementaliseerd heeft, zo door deze nieuwe evolutie alle vermogens van onze natuur zal spiritualiseren. Want de mentale mens is niet de laatste inspanning van de Natuur geweest of het hoogste bereik, --- ofschoon

hij in het algemeen vollediger ontwikkeld is in zijn eigen natuur dan degenen, die zichzelf verkregen hebben onder of geaspireerd hebben boven hem; zij heeft de mens aangewezen voor een nog hoger en moeilijker niveau, hem geïnspireerd met het ideaal van een spiritueel leven, in hem de evolutie begonnen van een spiritueel wezen. De spirituele mens is haar allerhoogste supernormale inspanning van de menselijke schepping; want, nadat zij de mentale schepper, denker, wijze, profeet van een ideaal, het zelfgecontroleerde, zelfgedisciplineerde, geharmoniseerde mentale wezen ontwikkeld had, probeerde zij om hoger te gaan en dieper naar binnen, en de ziel en innerlijk denkvermogen en hart naar voren te roepen, van boven de krachten naar beneden te roepen van het spirituele denkvermogen en hogere denkvermogen en bovenmentale en onder hun licht en door hun invloed de spirituele wijze, ziener, profeet, Godminnaar, Yogi, gnosticus, Sufi, mysticus te scheppen.

Dit is de enige manier van de mens van ware zelfovertreffing: want zolang als we leven in het oppervlakte wezen, of onszelf geheel baseren op Materie, is het onmogelijk om hoger te gaan en vergeefs om te verwachten, dat er enige nieuwe overgang kan zijn van een radicaal karakter in ons evolutionaire wezen. De vitale mens, de mentale mens hebben een immense effect gehad op het aardeleven, zij hebben de mensheid voorwaarts gedragen van het hoofdzakelijk menselijke dier naar wat hij nu is. Maar zij kunnen alleen binnen de grenzen van de reeds gevestigde evolutionaire formule van het menselijke wezen acteren; zij kunnen de menselijke cirkel vergroten, maar niet het principe veranderen of transformeren van het bewustzijn of haar karakteristieke werking. Enige poging om buitensporig het mentale te verhogen of buitensporig de vitale mens te overdrijven, --- een Nietzscheaanse supermensheid, bijvoorbeeld, --- kan alleen het menselijke schepsel kolossaal maken, zij kan hem niet transformeren of vergoddelijken. Een verschillende mogelijkheid opent, wanneer we van binnen kunnen leven in het innerlijke wezen en hem de directe heerser kunnen maken van leven of onszelf kunnen stationeren op de spirituele en intuïtieve vlakken van het wezen en van daar en door hun vermogen onze natuur veranderen.

De spirituele mens is het teken van deze nieuwe evolutie, deze nieuwere en hogere inspanning van de Natuur. Maar deze evolutie verschilt van het voorbije proces van de evolutionaire Energie in twee opzichten: zij wordt uitgevoerd door een bewuste inspanning van het menselijke denkvermogen, en is niet begrensd tot een bewuste progressie van de oppervlakte natuur, maar wordt vergezeld door een poging om de muren te breken van de Onwetendheid en onszelf inwaarts uit te breiden in het geheime principe van ons huidige wezen en buitenwaarts in het kosmische wezen, zowel als opwaarts naar een hoger principe. Wat de Natuur tot nu toe verkregen heeft, was een vergroting van de bindingen van onze oppervlakte Kennis-Onwetendheid; in de spirituele inspanning is gepoogd om de Onwetendheid te vernietigen, inwaarts te gaan en de ziel te ontdekken en verenigd te worden in bewustzijn met God en met al het bestaan. Dit is het laatste doel van het mentale stadium van de evolutionaire Natuur in de mens; het is de initiële stap naar een radicale transmutatie van de Onwetendheid in de Kennis. De spirituele verandering begint bij een invloed van het innerlijke wezen en het hogere spirituele denkvermogen, een actie, die gevoeld wordt en geaccepteerd aan de oppervlakte; maar dit kan op zichzelf alleen leiden naar een verlicht mentaal idealisme of naar de groei van een religieus denkvermogen, een religieus temperament en enige devotie in het hart en eerbied in het gedrag; het is een eerste benadering van het denkvermogen naar de geest, maar hij kan geen radicale verandering maken: er moet meer gedaan worden, we moeten dieper van binnen leven, we moeten ons huidige bewustzijn voorbijgaan en onze huidige status van de Natuur overtreffen.

Het is evident, dat, wanneer we zo dieper van binnen kunnen leven en gestadig onze innerlijke krachten naar buiten kunnen brengen in de uiterlijke instrumentatie of onszelf omhoog brengen om te verblijven op hogere en wijdere niveaus en hun vermogens te brengen om te steunen op het fysieke bestaan, niet hoofdzakelijk invloeden ontvangen die van hen neerdalen, wat alles is wat we nu kunnen doen, er een verhoging kon beginnen van onze kracht van het bewuste wezen om zo een nieuw principe van bewustzijn te creëren, een nieuwe reeks activiteiten, nieuwe waarden voor alle dingen, een verwijding van ons bewustzijn

en leven, een opname en transformatie van de lagere graden van ons bestaan, --- in het kort, het hele evolutionaire proces, waarmee de Geest in de Natuur een hoger type wezen creëert. Iedere stap kon een pas betekenen, hoever ook van het doel, of een dichte benadering, die leidt naar een groter en goddelijker wezen, een grotere en goddelijkere kracht en bewustzijn, kennis en wil, besef van bestaan en heerlijkheid in bestaan; er zou een initieel ontvouwen zijn naar een goddelijk leven. Alle religie, alle occulte kennis, alle supernormale (als tegengesteld aan abnormale) psychologische ervaring, alle Yoga, alle psychische ervaring en discipline zijn wegwijzers en aanwijzingen, die ons de weg wijzen van voortgang van de occulte zelfontvouwende geest.

Maar het menselijke ras is nog bezwaard door een zekere aantrekking naar het fysieke, zij gehoorzaamt nog aan de aantrekking van onze nog niet veroverde aardematerie; zij wordt gedomineerd door het hersendenkvermogen, de fysieke intelligentie: zo teruggehouden door veel bindingen, aarzelt zij voor de aanwijzing of valt terug voor de te dichte eis van de spirituele inspanning. Zij heeft ook nog een grote capaciteit van sceptische dwaasheid, een immense indolentie, een enorme intellectuele en spirituele timiditeit en conservatisme, wanneer zij uit de groeven van de gewoonte geroepen worden: zelfs het constante bewijs van het leven zelf, dat waar zij kiest om te veroveren, zij kan veroveren, --- getuige de wonderen van dat nogal inferieure vermogen, de fysieke Wetenschap, --- weerhoudt haar niet van twijfelen; zij slaat de nieuwe roep af en laat het antwoord aan enkele individuen. Maar dat is niet genoeg, wanneer de stap naar voren voor de mensheid is; want alleen als het ras vooruitgang boekt, kunnen voor haar de overwinningen van de Geest verzekerd zijn. Want dan, zelfs als er een sprong is van de Natuur, een val in haar inspanning, zal de Geest van binnen, die een geheim geheugen aanwendt, --- soms gerepresenteerd aan de lagere kant, die van neerwaartse gravitatie, als een atavistische kracht in het ras, maar werkelijk de kracht van een hardnekkig geheugen in de Natuur, dat ons ofwel omhoog of omlaag kan trekken, --- haar weer omhoog roepen en de volgende opstijging zal zowel makkelijker zijn als duurzamer, door de voorbije inspanning; want die inspanning en zijn impuls en zijn resultaat kunnen niet

opgeslagen blijven in het onderbewuste denkvermogen van de mensheid. Wie kan zeggen, welke overwinningen van deze soort verkregen zouden kunnen zijn in onze voorbije cycli en hoe dichtbij de volgende opstijging zou kunnen zijn? Het is inderdaad niet noodzakelijk of mogelijk, dat het hele ras zichzelf zou moeten transformeren van mentale naar spirituele wezens, maar een algemene toelating van het ideaal, een wijdverspreide inspanning, een bewuste concentratie zijn noodzakelijk om de stroom van de tendens te dragen naar haar definitieve prestatie. Anders zal, wat uiteindelijk verkregen zal worden, een prestatie zijn door de enkelen, die een nieuwe orde van wezens initiëren, terwijl de mensheid zichzelf het vonnis van ongeschiktheid heeft opgelegd en terug zou kunnen vallen in een evolutionaire achteruitgang of een stationaire immobiliteit; want de constante opwaartse inspanning heeft de mensheid levend gehouden en haar plaats onderhouden voor haar in de voorste gelederen van de schepping.

Het principe van het proces van evolutie is een fundatie, van die fundatie een opstijging, in die opstijging een omkering van het bewustzijn en, van de grotere hoogten en wijdheid verkregen, een actie van verandering en nieuwe integratie van de hele natuur. De eerste fundatie is Materie; de opstijging is die van de Natuur; de integratie is een eerst onbewuste en halfbewuste automatische verandering van de Natuur door de Natuur. Maar zo gauw als een meer volledige bewuste participatie van het wezen begonnen is in deze werkingen van de Natuur, is een verandering in de functionering van het proces onvermijdelijk. De fysieke fundatie van Materie blijft, maar Materie kan niet langer de fundatie zijn van het bewustzijn; bewustzijn zelf zal niet langer in haar oorsprong een opborrelen zijn uit het Onbewuste of een besloten stroom van een occulte innerlijke subliminale kracht onder de druk van contacten met het universum. De fundatie van het ontwikkelende bestaan zal de nieuwe spirituele status zijn boven ons of de ongesluisde ziel in ons; het is een stroom van licht en kennis en wil vanaf boven en een ontvangst van vanbinnen, die de reacties zal bepalen van het wezen op de kosmische ervaring. De hele concentratie van het wezen zal verwisseld worden van beneden opwaarts en van vanbuiten naar binnen; ons hogere en innerlijke wezen, dat nu onbekend voor ons is, zal onszelf worden, en het uiterlijke of

oppervlakte wezen, dat we nu voor onszelf houden, zal alleen een open voorkant zijn of een annex, waardoor het ware wezen het universum ontmoet. De uiterlijke wereld zelf zal innerlijk worden voor het spirituele gewaarzijn, een deel van zichzelf, intiem omarmd in een kennis en gevoel van eenheid en identiteit, doordrongen door een intuïtieve beschouwing van het denkvermogen, beantwoord door het directe contact van het bewustzijn met bewustzijn, genomen in een verkregen integraliteit. De oude onbewuste fundatie zelf zal bewust gemaakt worden in ons door de binnenstroming van licht en gewaarzijn van boven en haar diepten geannexeerd aan de hoogten van de geest. Een integraal bewustzijn zal de basis worden van een totale harmonisatie van leven door de totale transformatie, vereniging, integratie van het wezen en de natuur.

HOOFDSTUK XIX

Uit de Zevenvoudige Onwetendheid naar de Zevenvoudige Kennis

Zeven stappen heeft de grond van de Onwetendheid, zeven stappen heeft de grond van de Kennis.

Mahopanishad¹

Hij vond het uitgestrekte Denken met zeven hoofden, dat geboren is uit de Waarheid; hij schiep een of andere vierde wereld en werd universeel. . . .

De Zonen van de Hemel, de Helden van de Almachtige, die het directe denken denken, geven een stem aan de Waarheid, stichtten het niveau van illuminatie en ontvingen de eerste verblijfplaats van het Offer. . . . De Meester van Wijsheid gooiden de stenen verdedigingen neer en riepen de Kuddes van Licht, . . . de Kuddes, die in het geheim op de brug staan over de Valsheid tussen de twee werelden beneden en de ene boven; verlangend naar Licht in de duisternis, bracht hij de Stralen-Kuddes omhoog en legde vanonder de sluier de drie werelden bloot; hij verbrijzelde de stad, die verborgen ligt in de hinderlaag, en hakte de boom uit de Oceaan, en ontdekte de Dageraad en de Zon en het Licht en de Wereld van Licht.

Rig Veda²²

De Meester van wijsheid in zijn eerste geboren worden in de allerhoogste ether van het grote Licht, --- veel zijn geboorten, zeven zijn monden van het Woord, zeven zijn Stralen, --- verbrijzelt de duisternis met zijn schreeuw.

Rig Veda²³

²¹ V. 1.

²² X. 67. 1-5.

²³ IV. 50. 4.

ALLE EVOLUTIE is in essentie een verhoging van de kracht van bewustzijn in het manifeste wezen, zodat hij omhoog gebracht kan worden in de grotere intensiteit van wat nog niet manifest is, van materie in leven, van leven in het denkvermogen, van het denkvermogen in de geest. Dit moet de methode zijn van onze groei van een mentale in een spirituele en supramentale manifestatie, uit een nog halfdierlijke mensheid in een goddelijk wezen en een goddelijk leven. Er moet een nieuwe spirituele hoogte, wijdsheid, diepte, subtiliteit, intensiteit van ons bewustzijn, van haar substantie, haar kracht, haar gevoeligheid, een elevatie, uitbreiding, plasticiteit, integrale capaciteit van ons wezen verkregen worden en een aanname van het denkvermogen en alles dat beneden het denkvermogen is in dat grotere bestaan. In een toekomstige transformatie zal het karakter van de evolutie, het principe van het evolutionaire proces, ofschoon gemodificeerd, niet fundamenteel veranderen, maar op een grotere schaal en in een bevrijde beweging royaal doorgaan. Een verandering in een hoger bewustzijn of toestand van zijn is niet alleen het hele doel en proces van religie, van alle hogere ascese, van Yoga, maar het is ook juist de trend van ons leven zelf, het geheime doel, dat gevonden is in de som van haar arbeid. Het principe van het leven in ons zoekt constant zichzelf te confirmeren en vervolmaken op de niveaus van het denkvermogen, vitaliteit en lichaam, die zij al bezit; maar zij is ook zelfgedreven om verder te gaan en deze aanwinsten te transformeren in middelen voor de bewuste geest om te ontvouwen in de Natuur. Wanneer het hoofdzakelijk een of ander deel van onszelf is, het intellect, hart, wil of vitaal verlangen-zelf, dat, ontevreden over zijn eigen onvolmaaktheid en met de wereld, streeft om ervan weg te komen naar een grotere hoogte van bestaan, tevreden om de rest van de natuur te verlaten om voor zichzelf te zorgen of te verdwijnen, dan zou een zodanig resultaat van totale transformatie niet gebeuren --- of, tenminste, hier niet gebeuren. Maar dit is niet de integrale trend van ons bestaan; er is een arbeid van de Natuur in ons om op te stijgen met ons hele zelf naar een hoger principe van het wezen dan zij hier al ontwikkeld heeft, maar het is niet haar hele wil in deze opstijging om zichzelf te vernietigen, omdat dat hogere principe exclusief geaffirmeerd zou kunnen worden

door de weigering en vernietiging van de Natuur. De kracht van het bewustzijn verhogen, totdat zij overgaat van een mentale, vitale en fysieke instrumentatie in de essentie en het vermogen van de geest is het onmisbare ding, maar dat is niet het enkele object of het hele ding, dat gedaan moet worden.

Onze roep moet zijn om te leven op een nieuwe hoogte in ons hele wezen: wij moeten niet, om die hoogte te bereiken, onze dynamische delen weg laten vallen in de onbepaalde substantie van de Natuur en door dit bevrijdende verlies verblijven in een zaligvolle stilte van de Geest; dat kan altijd gedaan worden en het brengt een grote rust en vrijheid, maar wat de Natuur zelf begeleidt van ons is, dat het geheel, dat we zijn, zou moeten opstijgen in een spiritueel bewustzijn en een manifest en veelvoudig vermogen van de geest worden. Een integrale transformatie is het integrale doel van het Wezen in de Natuur; dit is het inherente besef van haar universele aandrang van zelftranscendentie. Om deze reden is het proces van de Natuur niet begrensd tot een verhoging van zichzelf naar een nieuw principe; de nieuwe hoogte is geen nauwe intense pinakel, zij brengt met zich een verwijding en vestigt een groter veld van het leven, waarin het vermogen van het nieuwe principe voldoende spel en ruimte zou kunnen hebben voor zijn verschijning. Deze actie van elevatie en uitbreiding is niet besloten tot een uiterst mogelijk grootte in het essentiële spel van het nieuwe principe zelf; hij bevat een opname van dat, wat lager is, in de hogere waarden: het goddelijke en spirituele leven zal niet alleen in zichzelf het mentale, vitale, fysieke leven getransformeerd en gespiritualiseerd opnemen, maar zij zal hen een veel wijder en voller spel geven dan voor hen open was, zolang zij leefden op hun eigen niveau. Ons mentale, fysieke, vitale bestaan hoeft niet vernietigd te worden door zelfovertreffing, noch worden zij verminderd en verzwakt door gespiritualiseerd te worden; zij kunnen veel rijker, groter, krachtiger en volmaakter worden en worden het: in hun goddelijke verandering breken zij in mogelijkheden, die in hun ongespiritualiseerde conditie niet praktisch of voorstelbaar zouden kunnen zijn.

Deze evolutie, dit proces van verhoging en verwijding en integralisatie, is in haar natuur een groei en een opstijging uit de zevenvoudige onwetendheid naar de integrale kennis. De crux van die onwetendheid is het constitutionele; zij lost

zichzelf op in een veelvoudige onwetendheid van een waar karakter van ons worden, een niet gewaarzijn van ons totale zelf, waarvan de sleutel een beperking is door het niveau, dat we bewonen en door het huidige dominante principe van onze natuur. Het niveau, dat we bewonen is het niveau van Materie; het huidige dominante principe in onze natuur is de mentale intelligentie met het zintuigdenkvermogen, dat afhangt van Materie als zijn ondersteuning en voetstuk. Als een consequentie is de preoccupatie van de mentale intelligentie en zijn vermogens met het materiële bestaan, zoals zij aan hem getoond wordt door de zintuigen en met het leven, zoals zij geformuleerd is in een compromis tussen het leven en de materie, een speciaal stempel van de constitutionele Onwetendheid. Dit natuurlijke materialisme of gematerialiseerde vitalisme, dit klampen van onszelf aan ons beginnen, is een vorm van zelfrestrictie, die de omvang van ons bestaan beperkt, die erg hardnekkig is voor het menselijke leven. Het is een eerste noodzaak van ons fysieke bestaan, maar wordt naderhand gesmeed door een primaire onwetendheid in een ketting, die elk van zijn stappen opwaarts hindert: de poging om te groeien uit deze beperking van de heelheid, vermogen en waarheid van de geest door de gematerialiseerde mentale intelligentie en uit deze onderwerping van de ziel aan de materiële Natuur is de eerste stap naar een werkelijke vooruitgang van onze mensheid. Want onze onwetendheid is niet totaal; het is een beperking van bewustzijn, --- het is geen volledige onwetendheid, die de stempel is van dezelfde Onwetendheid is in zuivere materiële bestaansvormen, degenen, die niet alleen materie als hun niveau hebben, maar materie als hun dominante principe. Het is een partiële, een beperkende, een verdelende en, grotendeels, een vervalsende kennis; uit die beperking en falsificatie moeten we groeien naar de waarheid van ons spirituele wezen.

Deze preoccupatie met het leven en de materie is in het begin juist en noodzakelijk, omdat de eerste stap, die de mens moet nemen is dit fysieke bestaan, zo goed als hij kan, te kennen en te bezitten door toepassing van zijn denken en intelligentie tot zoveel ervaring er van als zijn zintuigdenkvermogen hem kan geven; maar dit is alleen een voorlopige stap, en als we daar stoppen,

hebben we geen werkelijke vooruitgang geboekt: we zijn waar we waren en hebben alleen meer fysieke armslag verkregen om in te bewegen en meer vermogen voor ons denkvermogen om een relatieve kennis te vestigen en een onvoldoende en precair meesterschap en voor ons levensverlangen om dingen rond te duwen en stoten en door elkaar te schudden tussen de gedrang van fysieke krachten en bestaansvormen. De hoogste verwijding van een fysieke objectieve kennis, zelfs als zij de meest afgelegen solaire systemen omarmt en de diepste lagen van de aarde en de zee en de meest subtiële vermogens van materiële substantie en energie, is geen essentiële verwerving voor ons, niet het ene ding, dat het meest noodzakelijk is voor ons om te verwerven. Dat is, waarom het gospel van het materialisme, ondanks de duizelingwekkende triomfen van de fysieke Wetenschap, zichzelf altijd aan het eind bewijst een vergeefse en hulpeloze richting te zijn en dat is ook, waarom de fysieke Wetenschap zelf met al haar prestaties, ofschoon zij comfort kan bewerkstelligen, nooit geluk en volheid van het wezen kan verwerven voor het menselijke ras. Ons ware geluk ligt in de ware groei van ons hele wezen, in een victorie door het hele gebied van ons bestaan, in een meesterschap van het innerlijke zowel als en meer dan het uiterlijke, het verborgene, zowel als de openlijke natuur; onze ware volledigheid komt niet door wijdere cirkels te beschrijven op het niveau, waar we begonnen, maar door transcendentie. Om deze reden moeten we, na de eerste noodzakelijke fundatie in het leven en de materie, onze kracht van bewustzijn verhogen, verdiepen, verwijden, haar subtieler maken; we moeten eerst onze mentale zelden bevrijden en een vrijer, fijner en nobeler spel binnengaan van ons mentale bestaan: want het mentale is veel meer dan het fysieke ons ware bestaan, omdat we zelfs in onze instrumentele of expressieve natuur overwegend denkvermogen zijn en geen materie, veel eerder mentale dan fysieke wezens. Die groei naar het volle mentale wezen is de eerste overgankelijke beweging naar menselijke vervolmaking en vrijheid; zij vervolmaakt niet werkelijk, zij bevrijdt de ziel niet, maar zij tilt ons een stap op uit de materiële en vitale absorptie en bereidt de losmaking voor van de greep van de Onwetendheid.

Onze verwerving om volmaaktere mentale wezens te worden is, dat we bij de mogelijkheid komen van een subtieler, hoger en wijder bestaan, bewustzijn, kracht, geluk en heerlijkheid van het wezen; in proportie met zoals we rijzen op de schaal van het denkvermogen, komt een groter vermogen van deze dingen naar ons toe: ons mentale bewustzijn verkrijgt voor zichzelf tegelijkertijd meer visie en vermogen en meer subtiliteit en plasticiteit, en we zijn in staat om meer van het vitale en fysieke bestaan zelf te omarmen, haar beter te kennen, haar beter te gebruiken, haar nobelere waarden te geven, een breder gebied, een meer gesublimeerde actie, --- een uitgebreide schaal, hogere issues. De mens is in zijn karakteristieke vermogen van de natuur een mentaal wezen, maar in de eerste stappen van zijn verschijning is hij meer van het gementaliseerde dier, gepreoccupeerd zoals het dier met zijn lichamelijke bestaan; hij gebruikt zijn denkvermogen voor het gebruik, interesses, verlangens van het leven en het lichaam, als hun dienaar en gezant, nog niet als hun heerser en meester. Zoals hij groeit in het denkvermogen en in proportie zoals zijn denkvermogen zijn zelfheid en onafhankelijkheid aanneemt tegen de tirannie van het leven en de materie, groeit hij in statuur. Aan de ene kant controleert en verlicht het denkvermogen door zijn emancipatie het leven en de lichamelijkeheid; aan de andere beginnen de zuivere mentale doelen, occupaties, strevingen naar kennis een waarde te krijgen. Het denkvermogen, dat bevrijd is van een lagere controle en preoccupatie, introduceert in het leven een bestuur, een verheffing, een verfijning, een fijnere balans en harmonie; de vitale en fysieke bewegingen worden gericht en geordend, zelfs getransformeerd, zover als zij kunnen door een mentale bemiddeling; zij worden onderricht om instrumenten van de rede te zijn en gehoorzaam aan een verlichte wil, een ethische perceptie en een esthetische intelligentie: hoe meer dit tot stand gebracht kan worden, hoe meer het ras werkelijk menselijk wordt, een ras van mentale wezens.

Deze perceptie van het leven werd naar voren gebracht door de Griekse denkers, en een levendige opbloei in het zonlicht van dit ideaal verleent een zo grote fascinatie aan het Hellenistische leven en cultuur. In latere tijden is deze perceptie verloren, en toen zij terugkwam, keerde zij veel verminderd terug,

gemengd met meer troebele elementen: de beroering van een spiritueel ideaal, dat onvolmaakt gegrepen werd door het begrip en helemaal niet gerealiseerd in de praktijk van het leven, maar aanwezig met haar positieve en negatieve mentale en morele invloeden, en boven tegen haar de druk van een dominante, een buitensporige vitale drang, die niet zijn vrije zelfbevredigde beweging kon krijgen, stond in de weg van de soevereiniteit van het denkvermogen en de harmonie van het leven, haar gerealiseerde schoonheid en balans. Een opening naar hogere idealen, een groter gebied van leven werd verkregen, maar de elementen van een nieuw idealisme werden alleen gegoten in haar actie als een invloed, konden haar niet domineren en transformeren en uiteindelijk werd de spirituele inspanning, zo verkeerd begrepen en ongerealiseerd, opzij geworpen: haar morele effecten bleven, maar, ontdaan van het onderhoudende spirituele element, nam zij af naar ondoelmatigheid; de vitale drang, geassisteerd door een immense ontwikkeling van fysieke intelligentie, werd de preoccupatie van het ras. Een opleggende toename van een zekere soort kennis en efficiëntie was het eerste resultaat; de meest recente uitkomst is een hachelijk spirituele ongezondheid geweest en een uitgestrekte wanorde.

Want het denkvermogen zelf is niet genoeg; zelfs zijn grootste spel van intelligentie creëert alleen een gekwalificeerd halflicht. Een oppervlakte mentale kennis van het fysieke universum is een nog onvolmaaktere gids; voor het denkende dier zou het genoeg kunnen zijn, maar niet voor het ras van mentale wezens in het werk van een spirituele evolutie. Zelfs de waarheid van fysieke dingen kan niet volledig gekend worden, noch kan het juiste gebruik van ons materiële bestaan ontdekt worden door de fysieke Wetenschap en een uiterlijke kennis alleen of mogelijk gemaakt door het meesterschap van het fysieke en mechanische proces alleen: om te weten, om juist te gebruiken, moeten we voorbij de waarheid gaan van het fysieke fenomeen en proces, we moeten weten wat er vanbinnen en erachter is. Want we zijn niet hoofdzakelijk belichaamde denkvermogens; er is een spiritueel wezen, een spiritueel principe, een spiritueel niveau van de Natuur. Daarin moeten we onze kracht van bewustzijn verhogen om daardoor ons gebied van het wezen en veld van actie nog groter, zelfs

universeel en oneindig te verwijden, om daardoor ons lagere leven op te nemen en haar te gebruiken voor grotere doeleinde en op een groter plan, in het licht van de spirituele waarheid van het bestaan. Ons werk van het denkvermogen en strijd van het leven kunnen niet tot enige oplossing komen, totdat we voorbij de obsessieve leiding zijn gegaan van een inferieure Natuur, ons natuurlijke zijn geïntegraliseerd hebben in het wezen en bewustzijn, geleerd hebben om onze natuurlijke instrumenten te benutten door de kracht en voor de vreugde van de Geest. Dan alleen kan de constitutionele onwetendheid, de onwetendheid van de werkelijke bouw van ons bestaan, waar we van lijden, veranderen in een ware en effectieve kennis van ons wezen en worden. Want wat we zijn, is geest, --- die momenteel het denkvermogen predominant gebruikt, leven en lichaam onderdanig, met materie als ons oorspronkelijke veld, maar niet ons enige veld van ervaring; maar dit is het alleen momenteel. Onze onvolmaakte mentale instrumentatie is niet het laatste woord van onze mogelijkheden; want er zijn in ons, slapend of onzichtbaar en onvolmaakt actief, andere principes voorbij het denkvermogen en dichter bij de spirituele natuur, er zijn meer directe vermogens en lichtende instrumenten, er is een hogere status, er zijn grotere gebieden van dynamische actie, dan degene, die behoren bij ons huidige fysieke, vitale en mentale bestaan. Deze kunnen onze eigen status worden, deel van ons wezen, zij kunnen principes, vermogens en instrumenten zijn van onze eigen vergrote natuur. Maar daarvoor is het niet genoeg om tevreden te zijn met een vage of een extatische opstijging naar de geest of een vormloze exaltatie door de aanraking van zijn oneindigheden; hun principe moet ontwikkelen, zoals leven ontwikkeld is, zoals het denkvermogen ontwikkeld is en hun eigen instrumentatie organiseren, hun eigen voldoening. Dan zullen we de ware constitutie bezitten van ons wezen en zullen we de Onwetendheid veroverd hebben.

De verovering van onze constitutionele onwetendheid kan niet volledig zijn, kan niet integraal dynamisch worden, wanneer we onze psychologische onwetendheid niet veroverd hebben; want de twee zijn samengebonden. Onze psychologische onwetendheid bestaat uit een beperking van onze zelfkennis tot die kleine golf of oppervlakkige stroom van ons wezen, die het bewuste wakende

zelf is. Dit deel van ons wezen is een oorspronkelijke flux van vormloze of alleen halfgeformuleerde bewegingen, die doorgaan in een automatische continuïteit, ondersteund en samengehouden door een actief oppervlaktegeheugen en een passief onderliggend bewustzijn in haar stroom van moment naar moment van de tijd, georganiseerd en geïnterpreteerd door onze rede en onze getuigende en deelnemende intelligentie. Er achter bevindt zich een occult bestaan en energie van ons geheime wezen zonder welk het oppervlakkige bewustzijn en activiteit niet zouden hebben kunnen bestaan of gehandeld. Alleen in Materie is een activiteit manifest, --- onbewust in de buitenkant van dingen, wat alles is wat we kennen; want het inwonende Bewustzijn in de Materie is geheim, subliminaal, niet gemanifesteerd in de onbewuste vorm en de verwikkelde energie: maar in ons is bewustzijn gedeeltelijk manifest, gedeeltelijk ontwaakt geworden. Maar dit bewustzijn is bedekt en onvolmaakt; zij is gebonden door haar gewoonlijke zelfbeperking en beweegt in een beperkte cirkel, --- behalve, wanneer er flitsen, aanduidingen of opwellingen zijn uit de heimelijkheid in ons, die de beperkingen verbreekt van de formatie of stroom voorbij hen of de cirkel verwijdt. Maar deze toevallige bezoeken kunnen ons niet ver verwijden voorbij onze huidige capaciteiten, zijn niet genoeg om onze status te revolutioneren. Dat kan alleen gedaan worden, wanneer we hen kunnen brengen in de hogere onontwikkelde lichten en vermogens, die potentieel zijn in ons wezen en hen bewust en normaal in het spel krijgen; hiervoor moeten we in staat zijn om vrijelijk aan te trekken van die gebieden van ons wezen, waarvoor zij ingeboren zijn, maar die op dit moment onderbewust of eerder heimelijk intrabewust of omgevingbewust of anders superbewust voor ons zijn. Of, --- het nog meerdere, dat ook mogelijk is, --- we moeten binnengaan in deze innerlijke en hogere delen van onszelf door een binnenwaartse onderdompeling of gedisciplineerde penetratie en hun geheimen met ons mee naar de oppervlakte brengen. Of, terwijl we een nog radicalere verandering verkrijgen van ons bewustzijn, moeten we leren om vanbinnen te leven en niet langer aan de oppervlakte en zijn en handelen vanuit de innerlijke diepten en vanuit een ziel, die soeverein is geworden over de natuur.

Dat deel van ons, dat we strikt onderbewust kunnen noemen, omdat het onder het niveau van het denkvermogen en bewust leven is, inferieur en duister, beslaat de zuiver fysieke en vitale elementen van onze constitutie van het lichamelijk wezen, niet gementaliseerd, niet geobserveerd door het denkvermogen, ongecontroleerd door hem in hun actie. Zij kan gehouden worden om het stomme occulte bewustzijn te omvatten, dynamisch, maar niet door ons gevoeld, dat opereert in de cellen en zenuwen en de hele lichamelijke substantie en hun levensprocessen en automatische response bijstelt. Zij omvat ook die laagste werkingen van het ondergedompelde zintuigdenkvermogen, die meer in werking zijn in het dier en in het plantenleven; in onze evolutie zijn we voorbijgegaan aan de behoefte van enige grote georganiseerde actie van dit element, maar het blijft ondergedompeld en duister aan het werk onder onze bewuste natuur. Deze duistere activiteit breidt zich uit naar een verborgen en bedekt mentaal substraat, waarin voorbije impressies en alles, dat geweigerd wordt in het oppervlakte denkvermogen, zinkt en daar slapend blijft en op kan stromen in de slaap of in enige afwezigheid van het denkvermogen, droomvormen aanneemt, vormen van mechanische denkvermogenactie of suggestie, vormen van automatische vitale reactie of impuls, vormen van fysieke abnormaliteit of zenuwverstoring, vormen van morbiditeit, ziekte, onbalans. Uit het onderbewuste brengen we gewoonlijk zoveel naar het oppervlak als ons wakende zintuigvermogen en intelligentie nodig hebben voor hun doeleinde; bij hen zo omhoog brengen zijn we niet gewaar van hun natuur, oorsprong, werking, en begrijpen hen niet in hun eigen waarden, maar door een vertaling in de waarden van ons wakende menselijke besef en intelligentie. Maar de opstijgingen van het onderbewustzijn, haar effecten op het denkvermogen en lichaam, zijn grotendeels automatisch, niet opgeroepen en onvrijwillig; want we hebben geen kennis en daarom geen controle over het onderbewuste. Alleen door een ervaring, die abnormaal voor ons is, het meest algemeen in ziekte of een of andere verstoring van de balans, kunnen we direct gewaar worden van iets in de stomme wereld, stom, maar zeer actief, van ons lichamelijke wezen en vitaliteit of bewust groeien van de geheime bewegingen van het mechanische submenselijk fysieke en vitale denkvermogen, dat onder ons oppervlak ligt, --- een bewustzijn, dat van ons is, maar niet van ons lijkt te zijn,

omdat het geen deel is van onze gekende geestesgesteldheid. Dit en veel meer leeft besloten in het onderbewuste.

Een neerdaling in het onderbewuste zou ons niet helpen om dit gebied te onderzoeken, want het zou ons onderdompelen in incoherentie of in de slaap of in een saaie trance of een comateuze verdoving. Een nauwkeurig mentaal onderzoek of inzicht kan ons enig indirect of constructief idee geven van deze verborgen activiteiten; maar alleen door ons terug te trekken in het subliminale of door op te stijgen in het superbewuste en vandaar neer te kijken of onszelf uit te breiden in deze duistere diepten, kunnen we direct en totaal gewaar worden van en in controle over de geheimen van onze onderbewuste fysieke, vitale en mentale natuur. Dit gewaarzijn, deze controle zijn van het hoogste belang. Want het onderbewuste is de Onbewuste in het proces van bewust worden; zij is een ondersteuning en zelfs een wortel van onze inferieure delen van het wezen en hun bewegingen. Zij onderhoudt en versterkt alles in ons, dat het meest vasthoudt en weigert om te veranderen, onze mechanische herhalingen van onintelligent denken, onze hardnekkige halsstarrigheden van gevoel, gewaarwording, impuls, neigingen, onze ongecontroleerde vastigheden van karakter. Het dier in ons, --- het duivelse ook, --- heeft zijn leger van terugtrekking in de dichte jungle van het onderbewuste. Daar doordringen, licht binnenbrengen en een controle vestigen is onmisbaar voor de volledigheid van enig hoger leven, voor enige integrale transformatie van de natuur.

Het deel van ons, dat we gekarakteriseerd hebben als intrabewust en omgevingsbewust is een nog potenter en veel waardevoller element in de constitutie van ons wezen. Zij omvat de grotere actie van een innerlijke intelligentie en innerlijk zintuigvermogen, van een innerlijk vitaal, zelf van een innerlijk subtiel-fysiek wezen, dat ons wakende wezen ophoudt en omarmt, dat niet naar de voorkant wordt gebracht, dat subliminaal is, in de moderne frase. Maar, wanneer we dit verborgen zelf kunnen binnengaan en onderzoeken, vinden we, dat ons wakende besef en intelligentie voor het grootste deel een selectie zijn van wat we heimelijk zijn of kunnen zijn, een uiterlijk geprojecteerd en nogal verminkte en ge vulgariseerde editie van ons werkelijke, ons verborgen wezen of

een opgooi uit zijn diepten. Ons oppervlaktewezen is gevormd met de subliminale hulp door een evolutie uit het Onbewuste voor het nut van ons huidige mentale en fysieke leven op aarde; dit, dat erachter is, is een formatie, die bemiddelt tussen het Onbewuste en de grotere niveaus van Leven en Denkvermogen, die gecreëerd zijn door de involutionaire neerdaling en wiens druk geholpen heeft om de evolutie van het Denkvermogen en Leven naar boven te brengen in de Materie. Onze oppervlakte responsies op het fysieke bestaan hebben achter hen de ondersteuning van een activiteit in deze gesluisde delen, zijn vaak responsies van hen, die gemodificeerd zijn door een mentale weergave. Maar ook dat grote deel van onze geestesgesteldheid en vitaliteit, dat geen respons is op de buitenwereld, maar voor zichzelf leeft of zich naar buiten werpt op het materiële bestaan om haar te gebruiken en te bezitten, onze persoonlijkheid, is de uitkomst, de amalgameerde formulering van vermogens, invloeden, motieven, die voortkomen uit deze potente intrabewuste geheimhouding.

Weer breidt het subliminale zichzelf uit in een omsluitend bewustzijn, waardoor zij de schok ontvangt van de stromen en golfcircuits, die zichzelf uitstorten uit het universele Denkvermogen, het universele Leven, de universele subtielere Materiekrachten. Deze, die niet door ons worden waargenomen aan de oppervlakte, worden waargenomen en toegelaten door ons subliminale zelf en veranderd in formaties, die ons bestaan krachtig kunnen beïnvloeden zonder onze kennis. Wanneer de muur, die dit innerlijke bestaan scheidt van het uiterlijke zelf scheidt, gepenetreerd zou worden, dan zouden we de bronnen van ons huidige denkvermogen energieën en de levensactie kunnen kennen en er mee omgaan en hun resultaat kunnen controleren, in plaats van hun resultaten ondergaan. Maar, ofschoon grote delen er van zo gekend kunnen worden door een penetratie en naar binnen kijken of een vrijere communicatie, kunnen we alleen door naar binnen te gaan achter de sluier van het oppervlakkige denkvermogen en van binnen te leven, in een innerlijk denkvermogen, een innerlijk leven, in meest innerlijke ziel van ons wezen, volledig zelfgewaard zijn, --- door dit en door rijzen naar een hoger niveau van het denkvermogen dan dat, wat ons wakende bewustzijn bewoont. Een vergroting en completering van onze huidige

evolutionaire status, die nu nog zo gehinderd wordt en beknot, zou het resultaat zijn van een zodanig innerlijk leven; maar een evolutie er voorbij kan alleen komen door ons bewust worden in wat nu superbewust is voor ons, door een opstijging naar de ingeboren hoogten van de Geest.

In het superbewustzijn voorbij ons huidige niveau van gewaarzijn zijn de hogere niveaus besloten van het mentale wezen zowel als de ingeboren hoogten van het supramentale en zuivere spirituele wezen. De eerste onmisbare stap in een opwaartse evolutie zou de elevatie zijn van onze kracht van bewustzijn in deze hogere delen van het Denkvermogen, vanwaar we al, maar zonder de bron te kennen, veel van onze grotere mentale bewegingen ontvangen, degene, speciaal, die komen met een groter vermogen en licht, de openbarende, die inspirerende, de intuïtieve. Wanneer op deze mentale hoogten, in deze uitgestrektheden, het bewustzijn er in zou kunnen slagen hen te bereiken of zichzelf er onderhouden en zich daar centreren, zou iets van de directe aanwezigheid en vermogen van de Geest, iets zelfs --- hoe secundair en indirect ook --- van het Supramentale een eerste expressie ontvangen, zichzelf initieel manifesteren, tussenbeide kunnen komen in het bestuur van ons lagere wezen en helpen hem te hervormen. Naderhand zou, door de kracht van dat hervormde bewustzijn, de loop van onze evolutie kunnen rijzen door een verhevenere opstijging en voorbij het mentale komen naar de supramentale en de allerhoogste spirituele natuur. Het is mogelijk zonder een actuele opstijging in deze momenteel superbewuste mentale niveaus of zonder een constant of permanent leven in hen, door openheid naar hen, door ontvangst van hun kennis en invloeden, om af te komen tot op zekere hoogte van onze constitutionele en psychologische onwetendheid; het is mogelijk om gewaar te zijn van onszelf als spirituele wezens en, ofschoon onvolmaakt, ons gewone menselijke leven en bewustzijn te spiritualiseren. Er zou een bewuste communicatie kunnen zijn en begeleiding van deze grotere meer lichtende geestesgesteldheid en een ontvangst van zijn verlichtende en transformerende krachten. Dat is binnen het bereik van het uiterst ontwikkelde of spiritueel ontwaakte menselijke wezen; maar het zou niet meer dan een voorlopig stadium zijn. Om een integrale zelfkennis te bereiken, een volledig bewustzijn en vermogen

van het wezen, is er een opstijging noodzakelijk voorbij het niveau van ons normale denkvermogen. Een zodanige opstijging is op dit moment mogelijk in een geabsorbeerd superbewustzijn; maar dat zou alleen kunnen leiden naar een binnenkomst in de hogere niveaus in een toestand van immobiele of extatische trance. Wanneer de controle van dat hoogste spirituele wezen in het wakende leven gebracht moet worden, moet er een bewuste verhoging en verwijding zijn in de immense gebieden van het nieuwe wezen, het nieuwe bewustzijn, de nieuwe potenties van actie, een opname --- zo integraal mogelijk --- van ons huidige wezen, bewustzijn, activiteiten en een transmutatie van hen in goddelijke waarden, die een transfiguratie zouden bewerkstelligen van ons menselijke bestaan. Want waar er ook een radicale transitie gemaakt moet worden, is er altijd deze drievoudige beweging --- opstijging, verwijding van veld en basis, integratie --- in de methode van de Natuur van zelftranscendentie.

Enige zodanige evolutionaire verandering moet noodzakelijkerwijze geassocieerd worden met een weigering van onze huidige vernauwende tijdelijke onwetendheid. Want we leven nu niet alleen van moment tot moment van de tijd, maar onze hele visie is beperkt tot ons leven in het huidige lichaam tussen een enkele geboorte en dood. Zoals onze beschouwing niet verder gaat in het verleden, zo strekt zij zich niet verder uit in de toekomst; zo zijn we beperkt door ons fysieke geheugen en gewaarzijn van het huidige leven in een kortstondige lichamelijke formatie. Maar deze beperking van ons tijdelijke bewustzijn is intiem afhankelijk van de preoccupatie van onze geestesgesteldheid met het materiële niveau en leven, waarin zij momentaal handelt; de beperking is geen wet van de geest, maar een tijdelijke provisie voor een bedoelde eerste werking van onze gemanifesteerde natuur. Wanneer de preoccupatie afgenomen is of opzij gezet, een uitbreiding van het denkvermogen bewerkstelligd, een opening in het subliminale en superbewuste, in het innerlijke en hogere wezen gecreëerd, is het mogelijk ons hardnekkig bestaan in de tijd te realiseren zowel als ons eeuwig bestaan er voorbij. Dit is essentieel, wanneer we onze zelfkennis in de juiste focus moeten krijgen; want op dit moment zijn ons hele bewustzijn en actie besmet door een fout van spiritueel perspectief, dat ons weerhoudt om de natuur,

doeleinde en condities van ons wezen in de juiste proportie en relatie te zien. Een geloof in onsterfelijkheid is een zodanig vitaal punt gemaakt in de meeste religies, omdat het een zelfevidente noodzaak is, als we moeten rijzen boven de identiteit met het lichaam en haar preoccupatie met het materiële niveau. Maar een geloof is niet voldoende om deze fout van perspectief radicaal te veranderen: de ware zelfkennis van ons wezen in de tijd kan alleen naar ons komen, wanneer we leven in het bewustzijn van onze onsterfelijkheid; we moeten ontwaken naar een concreet besef van ons eeuwigdurend wezen in de Tijd en van ons tijdloze bestaan.

Want onsterfelijkheid in haar fundamentele betekenis betekent niet hoofdzakelijk een of ander soort persoonlijke overleving van de lichamelijke dood; we zijn onsterfelijk door de eeuwigheid van ons zelfbestaan zondert begin en eind, voorbij de hele successie van fysieke geboorten en overlijden, die we doorgaan, voorbij de afwisselingen van ons bestaan in deze en andere werelden: het tijdloze bestaan van de geest is de ware onsterfelijkheid. Er is, zonder twijfel, een secundaire betekenis van het woord, dat haar waarheid heeft; want, als gevolg van deze ware onsterfelijkheid, bestaat er een eeuwigdurende continuïteit van ons tijdelijke bestaan en ervaring van leven naar leven, van wereld naar wereld na de oplossing van het fysieke lichaam: maar dit is een natuurlijke consequentie van onze tijdloosheid, die zichzelf hier uitdrukt als een eeuwigdurendheid in de eeuwige Tijd. De realisatie van tijdloze onsterfelijkheid komt door de kennis van het zelf in de Niet-geboorte en het Niet-worden en van de onveranderbare geest in ons: de realisatie van tijdonsterfelijkheid komt door de kennis van het zelf in de geboorte en het Worden en wordt vertaald in een besef van de hardnekkige identiteit van de ziel door alle veranderingen van het denkvermogen en leven en lichaam; dit is ook niet hoofdzakelijk overleving, het is tijdloosheid vertaald in de Tijdmanifestatie. Door de eerste realisatie worden we vrij van de duistere onderwerping aan de ketting van geboorte en dood, dat allerhoogste object van zovele Indiase disciplines; door de tweede realisatie, toegevoegd aan de eerste, zijn we in staat om vrijelijk, met de juiste kennis, zonder onwetendheid, zonder binding door de ketting van onze acties, de ervaringen van de geest te bezitten in

zijn opvolgingen van tijd-eeuwigheid. Een realisatie van tijdloos bestaan op zichzelf zou die waarheid van die ervaring van het hardnekkige zelf in de eeuwige Tijd niet omvatten; een realisatie van overleving van de dood op zichzelf zou nog ruimte kunnen geven voor een begin of eind aan ons bestaan. Maar in beide realisaties, die waarlijk voorgesteld worden als kant of ander kant van een waarheid, is bewust bestaan in eeuwigheid en niet in de binding van het uur en de opeenvolging van momenten de substantie van de verandering: dus om te bestaan is een eerste conditie van het goddelijke bewustzijn en het goddelijke leven. Om vanuit die innerlijke eeuwigheid van het wezen de loop en het proces van het worden te bezitten en besturen, is de tweede, de dynamische conditie, met als zijn praktische uitkomst, een spiritueel zelfbezit en zelfmeesterschap. Deze veranderingen zijn alleen mogelijk door een terugtrekking uit onze absorberende materiële preoccupatie, --- die geen weigering of verwaarlozing noodzaakt van het leven in het lichaam, --- en een constant leven op de innerlijke en hogere niveaus van het denkvermogen en de geest. Want de verhoging van ons bewustzijn in haar spirituele principe wordt bewerkstelligd door een opstijging en een binnenwaarts terugstappen --- deze beide bewegingen zijn essentieel --- uit ons vergankelijke leven van moment tot moment in het eeuwige leven van ons onsterfelijke bewustzijn; maar daarmee komt ook een verwijding van ons gebied van bewustzijn en veld van actie in de tijd en een opname en hoger gebruik van ons mentale, ons vitale, ons lichamelijke bestaan. Daar komt een kennis omhoog van ons wezen, niet langer als een bewustzijn, dat afhangt van het lichaam, maar als een eeuwige geest, die alle werelden gebruikt en alle levens voor onderscheiden zelfervaring; we zien, dat het een spirituele entiteit is, die in bezit is van een continu ziellevens, die eeuwigdurend zijn activiteiten ontwikkeld door opvolgende fysieke existenties, een wezen, dat zijn eigen worden bepaalt. In die kennis, niet als idee, maar gevoeld juist in onze substantie, wordt het mogelijk om niet als slaven te leven van een blinde Karmische impuls, maar als meesters --- alleen onderworpen aan het Goddelijke binnen ons --- van ons wezen en onze natuur.

Tegelijkertijd komen we af van de egoïstische onwetendheid; want zolang we op enig punt daardoor gebonden zijn, moet het goddelijke leven ofwel niet verkrijgbaar zijn of onvolmaakt in haar zelfexpressie. Want het ego is een falsificatie van onze ware individualiteit door een beperkte zelfidentificatie ervan met dit leven, dit denkvermogen, dit lichaam: het is een scheiding van andere zielen, die ons opsluit in onze eigen individuele ervaring en ons weerhoudt van leven als het universele individu: het is een scheiding van God, ons hoogste Zelf, die het ene Zelf is in alle bestaansvormen en de goddelijke Inwoner binnen ons. Terwijl ons bewustzijn verandert in de hoogten en diepten en wijidheid van de geest, kan het ego daar niet langer overleven: hij is te smal en zwak om te blijven bestaan in die uitgestrektheid en lost er in op; want hij bestaat door zijn beperkingen en verdwijnt door het verlies van zijn beperkingen. Het wezen breekt uit zijn gevangenschap in een gescheiden individualiteit, wordt universeel, neemt een kosmisch bewustzijn aan, waarin hij zichzelf identificeert met het zelf en de geest, het leven, het denkvermogen, het lichaam van alle wezens. Of hij breekt omhoog uit naar een allerhoogste pinakel en oneindigheid en eeuwigheid van zelfbestaan, dat onafhankelijk is van zijn kosmische of zijn individuele bestaan. Het ego stort ineen, terwijl hij zijn muur van scheiding verliest, in de kosmische immensiteit; of hij valt in nietsheid, niet in staat om te ademen in de hoogten van de spirituele ether. Wanneer iets van zijn bewegingen blijft door de gewoonte van de Natuur, vallen deze ook nog weg en worden vervangen door een nieuw onpersoonlijk zien, voelen, handelen. Deze verdwijning van het ego brengt niet de vernietiging van onze ware individualiteit, ons spiritueel bestaan met zich mee, want dat was altijd universeel en een met de Transcendentie; maar er is een transformatie, die het gescheiden ego vervangt door de Purusha, een bewust gezicht en beeld van het universele wezen en een zelf en vermogen van het transcendente Goddelijke in de kosmische Natuur.

In dezelfde beweging, juist door de ontwaking in de geest, is er een oplossing van de kosmische onwetendheid; want we hebben de kennis van onszelf als een tijdloze onveranderbare zelf, dat zichzelf bezit in de kosmos en voorbij de kosmos: deze kennis wordt de basis van het Goddelijke Spel in de tijd, verzoent de ene met

de velen, de eeuwige eenheid en de eeuwige veelvoudigheid, verenigt de ziel weer met God en ontdekt het Goddelijke in het universum. Door deze realisatie kunnen we het Absolute benaderen als de bron van alle omstandigheden en relaties, de wereld bezitten in onszelf in een hoogste wijdsheid en in een bewuste afhankelijkheid van haar bron, en door haar zo op te nemen haar verhogen en door haar de absolute waarden realiseren, die convergeren in het Absolute. Wanneer onze zelfkennis zo compleet gemaakt is in al zijn essenties, dan zal onze praktische onwetendheid, die in zijn extreme zichzelf uitbeeldt als verkeerd handelen, lijden, valsheid, fout en de oorzaak is van alle verwarringen en disharmonie van het leven, zijn plaats afgeven aan de juiste wil van zelfkennis en zijn valse of onvolmaakte waarden terugtrekken voor de goddelijke waarden van de ware Bewustzijnskracht en Ananda. Want juist bewustzijn, juist handelen, en juist zijn, niet in de onvolmaakte menselijke betekenis van onze zielige moraliteiten, maar in de grote en lumineuze beweging van een goddelijk leven, zijn de condities vereniging met God, eenheid met alle wezens, een leven, dat bestuurd wordt en gevormd van binnen buitenwaarts, waarin de bron van alle denken, wil en handeling de Geest zal zijn, die door de waarheid werkt en de goddelijke wet, die niet gebouwd zijn en geconstrueerd door het denkvermogen van Onwetendheid, maar zelfbestaand zijn en spontaan in hun zelfvervulling, niet zozeer een wet als de waarheid, die handelt in haar eigen bewustzijn en in een vrij, lumineus, plastisch, automatisch proces van haar kennis.

Dit zou de methode en het resultaat lijken te zijn van de bewuste spirituele evolutie; een transformatie van het leven van de Onwetendheid in het goddelijke leven van de waarheidbewuste geest, een verandering van de mentale in een spirituele en supramentale manier van zijn, een zelfuitbreiding uit de zevenvoudige onwetendheid naar de zevenvoudige kennis. Deze transformatie zou de natuurlijke completering zijn van het opwaartse proces van de Natuur, omdat zij de krachten van het bewustzijn verhoogt van principe tot hoger principe, totdat het hoogste, het spirituele principe uitgedrukt wordt en dominant in haar, het kosmische en individuele bestaan opneemt op de lagere niveaus in haar waarheid en alles transformeert in een bewuste manifestatie van de Geest. Het

ware individu, het spirituele wezen, komt tevoorschijn, individueel, maar toch universeel, universeel, maar toch zelftranscendent: het leven verschijnt niet langer als een formatie van dingen en een actie van het wezen, die gecreëerd zijn door de gescheiden Onwetendheid.

HOOFDSTUK XX

De Filosofie van Wedergeboorte

Een einde hebben deze lichamen van een belichaamde ziel, die eeuwig is; . . . hij wordt niet geboren, noch sterft hij, noch zal hij niet, omdat hij er geweest is, er niet meer zijn. Hij is ongeboren, oeroud, eeuwigdurend; hij wordt niet geslagen met het afslachten van het lichaam. Zoals een mens zijn uitgeleefde kledingstukken van zich afgooit en andere neemt, die nieuw zijn, zo werpt het belichaamde wezen zijn lichamen af en voegt zich samen met andere, die nieuw zijn. Zeker is de dood van dat, wat geboren is en zeker is de geboorte van dat, wat doodgaat. . . .

*Gita*²⁴

Er is een geboorte en groei van het zelf. Volgens zijn acties neemt het belichaamde wezen opvolgend vormen aan op vele plaatsen; vele vormen, grof en subtiel, neemt hij aan door de kracht van zijn eigen kwaliteiten van de natuur. . . .

*Swetaswatara Upanishad*²⁵

GEBOORTE is het eerste spirituele mysterie van het fysieke universum, dood is de tweede, die het dubbele punt van perplexiteit geeft aan het mysterie van geboorte; want het leven, dat anders een zelfevident feit van bestaan zou zijn, wordt zelf een mysterie, dankzij deze twee, die haar begin en haar einde lijken te zijn en toch op duizenden manieren zichzelf verraadt als geen van deze dingen, maar eerder tussenliggende stadia in een occult proces van het leven. Op het eerste gezicht zou geboorte een voortdurende uitbarsting kunnen lijken van leven in een algemene dood, een hardnekkige

²⁴ II. 18, 20, 22, 27.

²⁵ V. 11,12.

omstandigheid in de universele levenloosheid van de Materie. Bij nader onderzoek begint het meer waarschijnlijk te zijn, dat het leven iets is, dat verwickeld is in de Materie of zelfs een inherent vermogen van de Energie, die de Materie creëert, maar alleen in staat is om te verschijnen, wanneer zij de noodzakelijke condities krijgt voor de affirmatie van haar karakteristieke fenomenen en voor een geschikte zelforganisatie. Maar in de geboorte van het leven is er iets meer, dat deelneemt in de verschijning, --- er is een element, dat niet langer materieel is, een sterke stroming omhoog van een of ander vlam van de ziel, een eerste evidente vibratie van de geest.

Alle bekende omstandigheden en resultaten van geboorte vooronderstellen een onbekende ervoor, en er is een suggestie van universaliteit, een wil van volharding van leven, een onbeslistheid in de dood, die lijken te wijzen naar een onbekendheid hierna. Wat we waren voor de geboorte en wat we zijn na de dood, zijn de vragen, terwijl het antwoord van de een afhangt van het antwoord van de ander, die het intellect van de mens zichzelf moet geven vanaf het begin zonder zelfs nu te berusten in enige uiteindelijke oplossing. Het intellect kan inderdaad bijna het uiteindelijke antwoord niet geven: want dat moet juist in haar natuur liggen voorbij de data van het fysieke bewustzijn en herinnering, ofwel van het ras of van het individu, toch zijn dit de enkele data, die het intellect gewoonlijk consulteert met iets als enig vertrouwen. In de armoede van materialen en deze onzekerheid zwenkt hij van de ene hypothese naar de andere en noemt ieder op hun beurt een conclusie. Bovendien hangt de oplossing af van de natuur, bron en object van de kosmische beweging, en zoals we deze bepalen, zo zullen we moeten besluiten over geboorte en leven en dood, het ervoor en het erna.

De eerste vraag is, of het ervoor en het erna zuiver fysiek en vitaal zijn of op de een of andere manier, en predominant, mentaal en spiritueel. Als Materie het principe van het universum zou zijn, zoals de materialist beweert, als de waarheid van dingen gevonden zou moeten worden in de eerste formule, die Bhrigu, zoon van Varuna, bereikte, toen hij mediteerde op de eeuwige Brahman, "Materie is het Eeuwige, uit Materie worden alle dingen geboren en door Materie bestaan alle wezens en naar Materie vertrekken alle wezens en keren terug," dan zouden geen

verdere vragen mogelijk zijn. Het ervoor van onze lichamen zou een bijeenvergaren zijn van hun bestanddelen uit de verschillende fysieke elementen door de werking van het zaad en het voedsel en onder de invloed misschien van occulte, maar altijd materiële energieën, en het ervoor van ons bewuste wezen een voorbereiding door afstamming of door enige andere fysiek vitale of fysiek mentale werking in de universele Materie, die zijn actie specialiseert en het individu opbouwt door de lichamen van onze ouders, door het zaad en de genen en het chromosoom. Het erna van het lichaam zou een oplossing zijn in de materiële elementen en het erna van het bewuste wezen een terugval in de Materie met enige overleving van de effecten van zijn activiteit in het algemene denkvermogen en leven van de mensheid: deze laatste nogal illusoire overleving zou onze enige kans zijn op onsterfelijkheid. Maar, omdat de universaliteit van de Materie niet langer gehouden kan worden om enige voldoende uitleg te geven over het bestaan van het Denkvermogen, --- en Materie zelf inderdaad niet langer uitgelegd worden door Materie alleen, want zij lijkt niet zelfbestaand te zijn, --- zijn we nu teruggeworpen van deze gemakkelijke en voor de hand liggende oplossingen op andere hypothesen.

Een van deze is de oude religieuze mythe en het dogmatische mysterie van een God, die voortdurend onsterfelijke zielen creëert uit zijn eigen wezen of anders door zijn "adem" of levensvermogen, die of dat binnenkomt, zoals aangenomen moet worden, in de materiële Natuur of eerder in de lichamen, die hij er in schept en hen inwendig verlevendigt met een spiritueel principe. Als een mysterie van het geloof is dit houdbaar en hoeft niet onderzocht te worden, want de mysteriën van het geloof zijn bedoeld om boven de vraag en nauwkeurig onderzoek uit te gaan; maar voor de rede en de filosofie komt het overtuigingskracht te kort en past niet in de bekende orde van dingen. Want zij bevat twee paradoxen, die meer rechtvaardiging nodig hebben, voordat zij zelfs enige consideratie kunnen worden verleend; ten eerste, de voortdurende schepping van wezens, die een begin hebben in de tijd, maar geen eind in de tijd, en bovendien worden geboren bij de geboorte van het lichaam, maar niet eindigen bij de dood van het lichaam; ten tweede, hun aanname van een kant en klare massa van gecombineerde

kwaliteiten, deugden, ondeugden, capaciteiten, defecten, temperamentvolle en andere voordelen en handicaps, helemaal niet door hen gemaakt door groei, maar voor hen gemaakt door het arbitraire fiat, --- wanneer niet door wet van afstamming, --- waar zij toch voor en voor het volmaakte gebruik, waarvan zij verantwoordelijk gehouden worden door hun Schepper.

We zouden zekere dingen --- voorlopig, tenminste --- kunnen behouden als legitieme veronderstellingen van de filosofische rede en fair de last van afkeuren werpen op de hun ontkenner. Onder deze postulaten is het principe, dat wat geen eind heeft, ook noodzakelijkerwijze geen begin moet hebben; alles, wat begint of geschapen is heeft een einde door ophouden van het proces, dat het heeft geschapen en onderhouden of de oplossing van de materialen, waaruit zij is samengesteld of het eind van de functie, waarvoor zij tot leven kwam. Als er een uitzondering is op deze wet, moet het zijn door een neerdaling van de geest in de materie, die de materie bezielt met goddelijkheid of de materie haar eigen onsterfelijkheid geeft; maar de geest zelf, die zo neerdaalt, is onsterfelijk, niet gemaakt of geschapen. Wanneer de ziel was geschapen om het lichaam te bezielen, wanneer hij afhankelijk was van het lichaam om tot bestaan te komen, kan hij geen reden hebben of basis voor het bestaan na de verdwijning van het lichaam. Het is natuurlijk om verondersteld te worden, dat de adem of het vermogen, dat gegeven wordt voor de animatie van het lichaam, zou terugkeren bij hun uiteindelijke oplossing naar hun Maker. Wanneer, aan de andere kant, zij nog steeds volhardt als een onsterfelijk belichaamd wezen, dan moet er een subtiel en psychisch lichaam zijn, waarin hij zich continueert, en het is vrijwel zeker, dat dit psychische lichaam en haar bewoner pre-existent moeten zijn aan het materiële vehikel: het is irrationeel om te veronderstellen, dat zij oorspronkelijk geschapen werden om die korte en vergankelijke vorm te bewonen; een onsterfelijk wezen kan niet de uitkomst zijn van zo een efemeer incident in de schepping. Wanneer de ziel blijft, maar in een onbelichaamde conditie, dan kan hij geen oorspronkelijke afhankelijkheid hebben van een lichaam voor zijn bestaan; hij moet bestaan hebben als een onbelichaamde geest voor de geboorte,

op dezelfde wijze als hij volhardt in zijn onbelichaamde spirituele entiteit na de dood.

We kunnen weer aannemen, dat, waar we in de Tijd een zeker stadium van ontwikkeling zien, er een verleden moet zijn geweest voor die ontwikkeling. Daarom moet de ziel, wanneer hij dit leven binnengaat met een zekere ontwikkeling van persoonlijkheid, zich hebben voorbereid in andere voorafgaande levens, hier of ergens anders. Of, als hij alleen een kant en klaar leven en persoonlijkheid opneemt, dat niet door hem voorbereid is, voorbereid misschien door een fysieke, vitale en mentale erfelijkheid, dan moet hij zelf iets nogal onafhankelijk zijn van dat leven en persoonlijkheid, iets, dat alleen toevallig verbonden is met het denkvermogen en het lichaam en daarom werkelijk beïnvloed kan worden door wat gedaan wordt of ontwikkeld in dit mentale en lichamelijke leven. Wanneer de ziel werkelijk is en onsterfelijk, geen geconstrueerd wezen of beeld van het wezen, moet hij ook eeuwig zijn, zonder begin in het verleden, als net zo eindloos in de toekomst; maar, als hij eeuwig is, moet hij, ofwel een onveranderlijk zelf zijn, dat niet beïnvloed wordt door het leven en haar termen of een tijdloos Purusha, een eeuwige en spirituele Persoon, die in de tijd een stroom van veranderende persoonlijkheid manifesteert of veroorzaakt. Wanneer hij een zodanige Persoon is, kan hij deze stroom van persoonlijkheid alleen manifesteren in een wereld van geboorte en dood door de aanneming van opeenvolgende lichamen, --- in een woord, door constante of herhaalde wedergeboorte in de vormen van de Natuur.

Maar de onsterfelijkheid of eeuwigheid van de ziel legt zich niet onmiddellijk op, zelfs als we de uitleg van alle dingen door eeuwige Materie weigeren. Want we hebben ook de hypothese van de schepping van een tijdelijke of klaarblijkelijke ziel door een of ander vermogen van de oorspronkelijke Eenheid, van waaruit alle dingen begonnen, waardoor zij leven en waarin zij ophouden. Aan de ene kant kunnen we op de fundatie van zekere moderne ideeën of ontdekkingen de theorie oprichten van een kosmisch Onbewuste, dat een tijdelijke ziel creëert, een bewustzijn, dat na een kort spel vernietigd wordt en teruggaat in het Onbewuste. Of er kan een eeuwig Worden zijn, dat zichzelf manifesteert in een kosmische

Levenskracht met de verschijning van Materie als een objectief einde van haar werkingen en de verschijning van het Denkvermogen als het andere subjectieve einde, terwijl de interactie van deze twee fenomenen van de Levenskracht ons menselijke bestaan creëert. Aan de andere kant hebben we de oude theorie van een alleen bestaande Superbewuste, een eeuwig onveranderbaar Wezen, die door Maya een illusie toelaat of creëert van individueel ziellevens in deze wereld van fenomenaal Denkvermogen en Materie, die beiden uiteindelijk onwerkelijk zijn, --- zelfs, als zij een tijdelijke en fenomenale werkelijkheid hebben of aannemen, --- omdat een onveranderbaar en eeuwig Zelf of Geest de enige entiteit is. Of we hebben de Buddhistische theorie van een Niets of Nirvana en, op de een of andere manier daaraan opgelegd, een eeuwige actie van energie van opeenvolgend worden, Karma, dat de illusie creëert van een hardnekkig zelf of ziel door een constante continuïteit van associaties, ideeën, herinneringen, gewaarwordingen, beelden. In hun invloed op het levensprobleem zijn al deze drie verklaringen praktisch een; want zelfs de Superbewuste is voor de doeleinden van de universele actie een equivalent van het Onbewuste; hij kan alleen gewaar zijn van zijn eigen onveranderbare zelfbestaan: de schepping van een wereld van individuele wezens door Maya is een oplegging aan dit zelfbestaan; het vindt misschien plaats in een soort zelfgeabsorbeerde slaap van bewustzijn, *susupti*,²⁶ waaruit nog al het actieve bewustzijn en alle modificatie van fenomenaal worden tevoorschijn komen, juist, zoals in de moderne theorie ons bewustzijn een niet permanente ontwikkeling is uit het Onbewuste. In alle drie theorieën is de klaarblijkelijke ziel of spirituele individualiteit van het schepsel niet onsterfelijk in de betekenis van eeuwigheid, maar heeft een begin en einde in de Tijd, is een schepping door Maya of door de Natuurkracht of kosmische Actie uit het Onbewuste of de Superbewuste, en is daarom niet permanent in zijn bestaan. In alle drie is wedergeboorte ofwel niet noodzakelijk of anders illusoir; het is ofwel een prolongatie door herhaling of een illusie, of het is een additioneel ronddraaiend wiel tussen de vele wielen van de complexe machinerie van het Worden, of het is uitgesloten, omdat een enkele geboorte alles is, wat gevraagd

²⁶ Prajna van de Mandukya Upanishad, het Zelf, gelegen in de diepe slaap, is de heer en schepper van dingen.

kan worden door een bewust wezen, dat toevallig verwekt is als deel van een onbewuste creatie.

In deze visies kan, of we nu het ene Eeuwige Bestaan voorstellen als een vitaal Worden of als een onveranderbaar of niet modificeerbaar spiritueel Wezen of een naamloos en vormloos Niet-wezen, dat, wat we de ziel noemen, alleen een veranderende massa zijn of stroom van fenomenen van bewustzijn, die tot bestaan is gekomen in de zee van werkelijk of illusoir worden en zal daar ophouden te bestaan, --- of het kan zijn, dat het een tijdelijk spiritueel substraat is, een bewuste reflectie van het Superbewuste Eeuwige, dat door zijn aanwezigheid de massa fenomenen ondersteunt. Hij is niet eeuwig, en zijn enige onsterfelijkheid is een grotere of mindere continuïteit in het Worden. Hij is geen werkelijke en altijd bestaande Persoon, die de stroom of massa van ervaringen onderhoudt en ervaart. Dat, wat hen ondersteunt, dat, wat werkelijk en altijd bestaat, is ofwel het ene eeuwige Worden of het ene eeuwige en onpersoonlijke Wezen of de continue stroom van Energie in zijn werkingen. Voor een theorie van deze soort is het niet onmisbaar, dat een psychische entiteit altijd hetzelfde zou moeten volharden en lichaam na lichaam, vorm na vorm zou moeten aannemen, totdat hij uiteindelijk opgelost is door een of ander proces, dat de oorspronkelijke impuls helemaal tenietdoet, die de cyclus creëerde. Het is heel goed mogelijk, dat, terwijl iedere vorm ontwikkeld wordt, een bewustzijn ontwikkelt in overeenstemming met de vorm, en terwijl de vorm oplost, het corresponderende bewustzijn ermee oplost; de Ene, die alles vormt, blijft alleen voor altijd bestaan. Of, terwijl het lichaam verzameld wordt uit de algemene elementen van de Materie en haar leven begint met de geboorte en eindigt met de dood, zo kan het bewustzijn ontwikkeld worden uit de algemene elementen van het denkvermogen en op gelijke wijze beginnen met geboorte en eindigen met de dood. Ook hier is de Ene, die door Maya of op een andere manier de kracht levert, die de elementen schept, de enige werkelijkheid, die blijft bestaan. In geen van deze theorieën van bestaan is wedergeboorte een absolute noodzaak of een onvermijdelijk resultaat van de theorie.²⁷

²⁷ In de Buddhistische theorie is wedergeboorte imperatief, omdat Karma het oplegt; geen ziel, maar

In werkelijkheid vinden we echter een groot verschil; want de oude theorieën bevestigen, de moderne ontkennen wedergeboorte als een deel van het universele proces. Het moderne denken begint bij het fysieke lichaam als de basis van ons bestaan en erkent de werkelijkheid van geen andere wereld, behalve dit materiële universum. Wat zij hier ziet, is een mentaal bewustzijn, dat geassocieerd is met het leven van het lichaam, dat in haar geboorte geen teken geeft van voorgaand individueel bestaan en in haar einde geen teken achterlaat van opvolgend individueel bestaan. Wat er was voor de geboorte, is de materiële energie met zijn zaad van leven, of op zijn best een energie van levenskracht, die volhardt in het zaad, dat doorgegeven wordt door ouders en door zijn mysterieuze infusie van voorbije ontwikkelingen in dat onbeduidende vehikel, een bijzondere mentale en fysieke stempel geeft aan het nieuwe en individuele denkvermogen en lichaam, dat zo vreemd gecreëerd is. Wat blijft na de dood, is dezelfde materiële energie of levenskracht, die volhardt in het zaad, dat doorgegeven wordt aan de kinderen en actief voor de verdere ontwikkeling van het mentale en fysieke leven, dat ermee gedragen wordt. Niets blijft er van ons over, behalve wat we zo doorgeven aan anderen of wat de Energie, die het individu gevormd heeft door zijn pre-existente en zijn omgevende actie, door geboorte en door de omgeving, als een resultaat zou kunnen nemen van zijn leven en zijn werken in zijn opvolgende actie; wat ook zou kunnen helpen door kans of door de fysieke wet om de mentale en vitale bestanddelen te bouwen en de omgeving van andere individuen, kan alleen enige overleving hebben. Achter zowel de mentale als de fysieke fenomenen is er misschien een universeel Leven, waarvan we geïndividualiseerde, evolutionaire en fenomenale wordingen zijn. Dit universele Leven creëert een werkelijke wereld en werkelijke wezens, maar de bewuste persoonlijkheid in deze wezens is niet, of hoeft het tenminste niet te zijn, het teken of de vorm van bewustzijn van een eeuwige, noch zelfs van een hardnekkige ziel of suprafysieke Persoon: er is niets in deze formule van het bestaan, dat ons dwingt te geloven in een psychische

Karma is de link van een klaarblijkelijk voortzettend bewustzijn, --- want het bewustzijn verandert van moment tot moment: er is deze klaarblijkelijke continuïteit van bewustzijn, maar er is geen werkelijke onsterfelijke ziel, die een geboorte aanneemt en door de dood gaat van het lichaam om wedergeboren te worden in een ander lichaam.

entiteit, die langer duurt dan de dood van het lichaam. Er is hier geen reden en weinig ruimte voor de toelating van wedergeboorte als een deel van het schema van dingen.

Maar wat, als gevonden wordt, dat met de toename van onze kennis, zoals zekere onderzoeken en ontdekkingen lijken te voorspellen, dat de afhankelijkheid van het mentale wezen of de psychische entiteit in ons van het lichaam niet zo volledig is, als we eerst natuurlijk concluderen, dat het zo is uit de studie van de data van het fysieke bestaan en het fysieke universum alleen? Wat, als gevonden werd, dat de menselijke persoonlijkheid de dood van het lichaam overleeft en beweegt tussen andere niveaus en dit materiële universum? Het heersende moderne idee van een tijdelijk bewust bestaan zou zich dan moeten uitbreiden en een Leven toelaten, dat een wijder gebied heeft dan het fysieke universum en ook een persoonlijke individualiteit toelaat, die niet afhankelijk is van het materiële lichaam. Zij zou praktisch het oude idee weer moeten aannemen van een subtielere vorm of lichaam, dat bewoond wordt door een psychische entiteit. Een psychische of zielentiteit, die met zich het menselijke bewustzijn draagt, of als er geen zodanige oorspronkelijke ziel zou zijn, dan zou het ontwikkelde en hardnekkige mentale individu doorgaan na de dood in deze subtielere hardnekkige vorm, die, ofwel voor hem gecreëerd moet zijn voor deze geboorte of door de geboorte zelf of gedurende het leven. Want, ofwel een psychische entiteit bestaat vooraf in andere werelden in een subtielere vorm en komt vandaar ermee naar zijn korte aardse verblijf, of de ziel ontwikkelt hier in de materiële wereld zichzelf, en met hem wordt een psychisch lichaam ontwikkeld in de loop van de Natuur en blijft voortbestaan na de dood in andere werelden of door reïncarnatie hier. Dit zouden twee mogelijke alternatieven zijn.

Een ontwikkelend universeel Leven kan op aarde de groeiende persoonlijkheid ontwikkeld hebben, die nu onszelf geworden is, voordat hij helemaal een menselijk lichaam binnenging; de ziel in ons kan ontwikkeld zijn in lagere levensvormen, voordat de mens geschapen werd. In dat geval heeft onze persoonlijkheid eerder dierlijke vormen bewoond, en het subtielere lichaam zou een plastische formatie zijn, die gedragen wordt van geboorte naar geboorte, maar die

zich aanpast aan welke fysieke vorm dan ook, die de ziel bewoont. Of het ontwikkelende Leven kan in staat zijn om een persoonlijkheid op te bouwen, die in staat is tot overleving, maar alleen in de menselijke vorm, wanneer die geschapen is. Dit zou gebeuren door de kracht van een plotselinge groei van het mentale bewustzijn, en tegelijkertijd zou een omhulsel van de subtiële denkvermogenssubstantie ontwikkelen en helpen om dit mentale bewustzijn te individualiseren en dan zou functioneren als het innerlijke lichaam, juist zoals de grove fysieke vorm door haar organisatie onmiddellijk individualiseert en het dierlijke denkvermogen en leven huisvest. Op de eerder suppositie moeten we toegeven, dat het dier ook de oplossing van fysieke lichaam overleeft en een of andere soort zielformatie heeft, die na de dood andere dierlijke vormen in beslag neemt op aarde en uiteindelijk een menselijk lichaam. Want er is weinig waarschijnlijkheid, dat de dierlijke ziel voorbij de aarde gaat en andere niveaus van leven binnengaat dan het fysieke en voortdurend hier terugkeert, totdat hij klaar is voor de menselijke incarnatie; de bewuste individualisatie van het dier lijkt niet voldoende om een zodanige overgang te dragen of zich aan te passen aan een ander-wereldlijk bestaan. Op de tweede suppositie zou het vermogen om zo de dood van het fysieke leven te overleven in andere toestanden van bestaan alleen aankomen met het menselijke stadium van de evolutie. Wanneer de ziel, inderdaad, niet een zodanige geconstrueerde persoonlijkheid is, die ontwikkeld is door het Leven, maar een hardnekkige niet ontwikkelende werkelijkheid met een aardse leven en lichaam als zijn noodzakelijke gebied, dan zou de theorie van wedergeboorte in de betekenis van de Pythagorese transmigratie toegelaten moeten worden. Maar als hij een hardnekkige ontwikkelende entiteit is, die in staat is om voorbij het aardse stadium te gaan, dan zou het Indiase idee van een overgang naar andere werelden en een terugkeer naar de aardse geboorte mogelijk worden en hoogst waarschijnlijk. Maar het zou niet onvermijdelijk zijn; want er kan verondersteld worden, dat de menselijke persoonlijkheid, wanneer hij eenmaal in staat is om andere niveaus te bereiken, niet van hen hoeft terug te komen: hij zou natuurlijk, in de afwezigheid van een of andere dwingende reden, zijn bestaan najagen op het hogere niveau, waarnaar hij opgestegen is; hij zou klaar zijn met de aardse levensevolutie. Alleen, wanneer hij geconfronteerd wordt

met actueel bewijs van een terugkeer naar de aarde, zou een grotere suppositie verplicht zijn en de toelating van een herhaalde geboorte in menselijke vormen wordt onvermijdelijk.

Maar zelfs dan hoeft de ontwikkelende vitalistische theorie zichzelf niet te spiritualiseren, hoeft niet het werkelijke bestaan toe te laten van een ziel of zijn onsterfelijkheid of eeuwigheid. Zij kan de persoonlijkheid nog beschouwen als een fenomenale creatie van het universele Leven door de interactie van het levensbewustzijn en de fysieke vorm en kracht, maar met een wijdere, variabelere en subtielere actie van beiden op elkaar en een andere historie, dan zij eerst voor mogelijk had gezien. Zij kan zelfs een soort vitalistisch Boeddhisme bereiken, Karma toelaten, maar het alleen toelaten als de actie van de universele Levenskracht; zij zou als een van haar resultaten de continuïteit toelaten van de stroom van de persoonlijkheid in wedergeboorte door mentale associatie, maar zou enig werkelijke zelf kunnen ontkennen voor het individu of enig eeuwig wezen, dat anders is dan dit altijd actieve vitale Worden. Aan de andere kant, kan zij, omdat zij een verandering in het denken gehoorzaamt, die nu een beetje kracht begint te verzamelen, een universeel Zelf toe te laten of een kosmische Geest als de primaire werkelijkheid en het Leven als zijn vermogen of vertegenwoordiging en zo een vorm bereiken van gespiritualiseerd vitaal Monisme. Ook in deze theorie zou een wet van wedergeboorte mogelijk zijn, maar niet onvermijdelijk; het zou een fenomenaal feit kunnen zijn, een actuele wet van leven, maar het zou geen logisch resultaat zijn van de theorie van het wezen en zijn onvermijdelijke consequentie.

Adwaita van de Mayavada startte, zoals het Boeddhisme, met het al geaccepteerde geloof --- deel van de ontvangen voorraad van een antieke kennis --- van suprafysieke niveaus en werelden en een commercie tussen hen de onze, die een overgang bepaalde van de aarde en, ofschoon dit een minder primitieve ontdekking lijkt geweest te zijn, een terugkeer naar de aarde van de menselijke persoonlijkheid. In ieder geval had hun denken achter zich een oude perceptie en zelfs ervaring, of tenminste een eeuwenlange traditie, van een ervoor en erna voor de persoonlijkheid, die niet beperkt was tot de ervaring van het fysieke

universum; want zij baseerden zich op een visie over het zelf en de wereld, die het suprafysieke bewustzijn al beschouwden als het primaire fenomeen en het fysieke wezen als alleen een secundair en afhankelijk fenomeen. Rond deze data moesten zij de natuur bepalen van de eeuwige Werkelijkheid en de oorsprong van het fenomenale worden. Daarom lieten zij de passage toe van de persoonlijkheid van deze naar andere werelden en zijn terugkeer in de vorm van het leven op aarde; maar deze wedergeboorte, zo toegelaten, was in de Buddhistische visie geen werkelijke wedergeboorte van een werkelijk spiritueel Persoon in de vormen van het materiële bestaan. In de latere Adwaita visie was de spirituele werkelijkheid er, maar zijn klaarblijkelijke individualiteit en daarom zijn geboorte en wedergeboorte waren deel van een kosmische illusie, een bedrieglijke, maar effectieve constructie van het universele Maya.

In het Buddhistische denken werd het bestaan van het Zelf ontkent, en wedergeboorte kon alleen een continuïteit betekenen van de ideeën, gewaarwordingen en acties, die een denkbeeldig individu samenstelden, dat bewoog tussen verschillende werelden, --- laat ons zeggen, tussen verschillend georganiseerde niveaus van idee en gewaarwording; want, in feite, is het alleen de bewuste continuïteit van de flux, die een fenomeen creëert van het zelf en een fenomeen van de persoonlijkheid. In de Adwaitische Mayavada was er de toelating van een Jivatman, een individueel zelf, en zelfs van een werkelijk zelf van het individu;²⁸ maar deze concessie voor onze normale taal en ideeën eindigt bij alleen klaarblijkelijk zijn. Want het draait er op uit, dat er geen werkelijk en eeuwig individu is, geen “ik” of “jij”, en daarom kan er geen werkelijk zelf zijn van het individu, zelfs geen waar universeel zelf, maar alleen een Zelf, dat apart is van het universum, altijd ongebooren, altijd ongemodificeerd, altijd onaangedaan door de veranderingen van de fenomenen. Geboorte, leven, dood, de hele massa van individuele en kosmische ervaring, worden in het laatste instantie niet meer dan een illusie of een tijdelijk fenomeen; zelfs binding en bevrijding kunnen alleen een zodanige illusie zijn, een deel van tijdelijke fenomenen: zij dragen alleen bij aan

²⁸ Het Zelf is in dit opzicht een, hij kan niet de velen zijn of zichzelf vermenigvuldigen; er kan daarom geen enig waar individu zijn, alleen op zijn hoogst een Zelf, dat alomtegenwoordig is en ieder denkvermogen en lichaam bezielde met het idee van een “ik”.

de bewuste continuïteit van de illusoire ervaringen van het ego, zelf een creatie van de grote Illusie, en het ophouden van de continuïteit en het bewustzijn in het superbewustzijn van Dat, wat alleen was, is en altijd zal zijn, of eerder, wat niets te maken heeft met de Tijd, voor altijd ongeboren is, tijdloos en onuitspreekbaar.

Dus, terwijl er in de vitalistische visie van dingen een werkelijk universum en een werkelijk, ofschoon kort worden is van het individuele leven, dat, zelfs ofschoon er geen altijddurend Purusha is, toch een aanzienlijke belangrijkheid geeft aan onze individuele ervaring en handelingen, --- want deze zijn waarlijk effectief in een werkelijk worden, --- in de Mayavada theorie, hebben deze dingen geen werkelijke belangrijkheid of waar effect, maar alleen iets, zoals een droomconsequentie. Want zelfs bevrijding vindt alleen plaats in de kosmische droom of hallucinatie door de erkenning van de illusie en het ophouden van het geïndividualiseerde denkvermogen en lichaam; in werkelijkheid is er niemand gebonden en niemand bevrijd, want het enkelbestaande Zelf is onaangeraakt door deze illusies van het ego. Om te ontsnappen aan de allesvernietigende steriliteit, die het logische resultaat zou zijn, moeten we een praktische werkelijkheid verlenen, hoe vals het uiteindelijk zou kunnen zijn, aan deze droomconsequentie en een immense importantie aan onze binding en de individuele bevrijding, zelfs, ofschoon het leven van het individu alleen een fenomeen is en voor het ene werkelijke Zelf zowel de binding als de bevrijding niet bestaand zijn en niet kunnen zijn. In deze verplichte concessie aan de tirannieke valsheid van Maya moet de enkele ware importantie van het leven en ervaring liggen in de mate, waarin zij zich voorbereiden op de ontkenning van het leven, voor de zelfeliminatie van het individu, voor het einde van de kosmische illusie.

Dit is echter een extreme visie en consequentie van de monistische these, en het oudere Advaita Vedantisme, dat begint bij de Upanishads, gaat niet zover. Zij laat een actueel en tijdelijk worden toe van het Eeuwige en daarom een werkelijke universum; het individu neemt ook een voldoende werkelijkheid aan, want ieder individu is in zichzelf het Eeuwige, dat een naam en vorm heeft aangenomen en door hem de ervaringen onderhoudt van het leven, dat draait op een altijd draaiend wiel van geboorte in de manifestatie. Het wiel wordt in beweging

gehouden door het verlangen van het individu, dat de effectieve oorzaak wordt van de wedergeboorte en door het afkeren van het denkvermogen van de kennis van het eeuwige zelf naar de preoccupaties van het tijdelijke worden. Met het ophouden van dit verlangen en van deze onwetendheid, draait het Eeuwige in het individu zich af van de mutaties van de individuele persoonlijkheid en ervaring naar zijn tijdloze, onpersoonlijke en onveranderbare wezen.

Maar deze werkelijkheid van het individu is nogal tijdelijk; het heeft geen blijvende fundatie, zelfs geen eeuwigdurende wederkeer in de Tijd. Wedergeboorte is, ofschoon een erg belangrijke actualiteit in deze rekenschap van het universum, geen onvermijdelijke consequentie van de relatie tussen individualiteit en het doel van de manifestatie. Want de manifestatie lijkt geen doel te hebben, behalve de wil van het Eeuwige naar werldschepping en zij kan alleen eindigen door de terugtrekking van die wil: de kosmische wil zou zichzelf kunnen uitwerken zonder enige machinerie van wedergeboorte en het verlangen van het individu, dat haar onderhoudt; want zijn verlangen kan alleen een veer zijn van de machinerie, zij kan niet de oorzaak zijn of de noodzakelijke conditie van kosmisch bestaan, omdat hij zelf in dit opzicht een resultaat is van de schepping en niet bestaat voor het Worden. De wil tot schepping zou dan zichzelf kunnen volbrenging door een tijdelijke aanname van individualiteit in iedere naam en vorm, een enkel leven van vele niet permanente individuen. Er zou een zelfvorming zijn van het ene bewustzijn in correspondentie met het type van ieder gecreëerd wezen, maar zij zou net zo goed kunnen beginnen in ieder individueel lichaam met de verschijning van de fysieke vorm en eindigen met haar ophouden. Het individu zou het individu volgen, zoals de golf een golf volgt, terwijl de zee altijd hetzelfde blijft;²⁹ iedere formatie van het bewuste wezen zou omhoog

²⁹ Dr. Schweitzer beweert in zijn boek over Indiaas denken, dat dit de werkelijke betekenis was van de leringen van de Upanishads en dat wedergeboorte een latere uitvinding was. Maar er zijn ontelbare belangrijke passages in bijna alle Upanishads, die positief de wedergeboorte affirmeren en in ieder geval geven de Upanishads de overleving toe van de persoonlijkheid na de dood en zijn overgang naar andere werelden, wat onverenigbaar is met deze interpretatie. Wanneer er een overleving is in andere werelden en ook een uiteindelijke bestemming van bevrijding in de Brahman voor zielen, die hier belichaamd zijn, legt wedergeboorte zichzelf op en er is geen reden om te veronderstellen, dat het een latere theorie was. De schrijver is evident beïnvloed door de associaties met de Westerse Filosofie om een hoofdzakelijk

stromen uit het universele, rondstromen voor haar toegekende tijd en dan terugzinken in de Stilte. De noodzaak voor dit doel van een geïndividualiseerd bewustzijn, dat hardnekkig continue is, dat naam na naam aanneemt en vorm na vorm tussen verschillende niveaus, achteruit en vooruit, beweegt, is niet klaarblijkelijk en legt zich, zelfs als een mogelijkheid, niet sterk op; er is nog minder ruimte voor een evolutionaire vooruitgang, die onvermijdelijk nagejaagd wordt van vorm naar hogere vorm, zoals verondersteld moet worden door een theorie van wedergeboorte, die de involutie en de evolutie affirmeert van de Geest in de Materie als de significante formule van ons aardse bestaan.

Het is denkbaar, dat het eeuwige inderdaad gekozen heeft om zichzelf zo te manifesteren of eerder om zichzelf te verbergen in het lichaam; hij kan gewild hebben om een individuele overgang te worden of zo te verschijnen van geboorte naar de dood en van de dood naar een nieuw leven in een cyclus van een hardnekkig en wederkerig menselijk en dierlijk bestaan. Het Ene gepersonificeerde Wezen zou passeren door verschillende vormen van worden naar eigen smaak of volgens een of andere wet van de consequenties van de handelingen, tot de sluiting kwam door een verlichting, een terugkeer naar de Eenheid, een terugtrekking van de Enkele en Identieke uit die bijzondere individualisatie. Maar een zodanige cyclus zou geen oorspronkelijke of uiteindelijke bepalende Waarheid hebben, die haar enige betekenis zou geven. Er is niets, waarvoor het noodzakelijk zou zijn; het zou zuiver een spel zijn, een Lila. Maar, als onmiddellijk toegelaten wordt, dat de Geest zichzelf verward heeft in de Onbewustheid en zichzelf manifesteert in het individuele wezen door een evolutionaire gradatie, dan neemt het hele proces betekenis en consistentie aan; de progressieve opstijging van het individu wordt een sleutelnoot van deze kosmische betekenis, en de wedergeboorte van de ziel in het lichaam wordt een natuurlijke en onvermijdelijke consequentie van de waarheid van het Worden en haar inherente wet. De wedergeboorte is een onmisbare machinerie voor de uitwerking van een spirituele evolutie; het is de enig mogelijke effectieve conditie,

pantheïstische betekenis te lezen in het subtielere en complexe denken van de oude Vedanta.

het voor de hand liggende dynamische proces van een zodanige manifestatie in het materiële universum.

Onze verklaring van de evolutie in de Materie is, dat het universum een zelfscheppend proces is van een allerhoogste Werkelijkheid, wiens aanwezigheid de geest de substantie van dingen maakt, --- alle dingen zijn er als de vermogens en middelen en vormen van de geest van manifestatie. Een oneindig bestaan, een oneindig bewustzijn, een oneindige kracht en wil, een oneindige heerlijkheid van het wezen is de Werkelijkheid, heimelijk achter de verschijningen van het universum; haar goddelijke Supramentale of Gnosis heeft de kosmische orde opgesteld, maar haar indirect opgesteld door de drie ondergeschikte en beperkende termen, waarvan we hier bewust zijn, Denkvermogen, Leven en Materie. Het materiële universum is het laagste stadium van een neerwaartse onderdompeling van de manifestatie, een involutie van het gemanifesteerde wezen van deze drie-enige Werkelijkheid in de klaarblijkelijke onwetendheid van zichzelf, dat, wat we nu het Onbewuste noemen; maar uit deze onwetendheid was de evolutie van dat gemanifesteerde wezen in een hersteld zelfgewaarzijn vanaf het allereerste moment onvermijdelijk. Het was onvermijdelijk, omdat wat verward is, moet ontwikkelen; want hij is er niet alleen als een bestaan, een kracht, die verborgen is in zijn klaarblijkelijke tegengestelde, en iedere zodanige kracht moet in zijn binnenste natuur bewogen worden om zichzelf te vinden, om zichzelf te realiseren, om zichzelf te bevrijden in het spel, maar de werkelijkheid daarvan verbergt hem, het is het zelf, dat de Onwetendheid verloren heeft en die daarom de hele geheime betekenis, de constante aandrang van zijn handeling moet zijn om hem te zoeken en opnieuw ontdekken. Door het bewuste individuele wezen is deze herontdekking mogelijk; in hem wordt het ontwikkelende bewustzijn georganiseerd en in staat tot ontwaken voor haar eigen Werkelijkheid. De immense belangrijkheid van het individuele wezen, die toeneemt als hij rijst op de schaal, is het meest opmerkelijke en significante feit van een universum, dat startte zonder bewustzijn en zonder individualiteit in een ongedifferentieerde Onwetendheid. Deze belangrijkheid kan alleen gerechtvaardigd worden, wanneer het Zelf als individu niet minder werkelijk is dan het Zelf als kosmisch Wezen of

Geest en beiden vermogens zijn van het Eeuwige. Alleen zo kan de noodzaak van de groei verklaard worden van het individu en zijn ontdekking van zichzelf als een conditie voor de ontdekking van het kosmische Zelf en Bewustzijn en van de allerhoogste Werkelijkheid. Wanneer we deze oplossing adopteren, is dit het eerste resultaat, de werkelijkheid van het hardnekkige individu; maar uit die eerste consequentie volgt het andere resultaat, dat wedergeboorte van een of andere soort niet langer een mogelijke machinerie is, die al of niet geaccepteerd kan worden, het wordt een noodzaak, een onvermijdelijke uitkomst van de wortelnatuur van ons bestaan.

Want het is niet langer voldoende om een illusoir of tijdelijk individu te veronderstellen, dat gecreëerd is in iedere vorm door het spel van het bewustzijn; individualiteit kan niet langer opgevat worden als een accompagnement van het spel van het bewustzijn in het beeld van het lichaam, die al of niet de vorm kan overleven, al of niet zijn valse continuïteit kan prolongeren van het zelf van vorm naar vorm, van leven naar leven, maar die het zeker niet hoeft te doen. In deze wereld is, wat we het eerst lijken te zien, een individu, die een individu vervangt zonder enige continuïteit, terwijl, wanneer de vorm oplost, de valse of overgankelijke individualiteit ermee oplost, de universele Energie of een of ander universeel Wezen alleen voor altijd blijft; dat kan heel goed het hele principe van de kosmische manifestatie zijn. Maar als het individu een hardnekkige werkelijkheid is, een eeuwige deel of vermogen van het Eeuwige, als zijn groei van bewustzijn het middel is, waarmee de Geest in dingen zijn wezen ontsluit, dan openbaart de kosmisch zichzelf als een geconditioneerde manifestatie van het spel van de eeuwige Ene in het wezen van Sachchidananda met de eeuwige Velen. Dan moet er, verzekerd achter alle veranderingen van onze persoonlijkheid, terwijl hij de stroom van zijn veranderingen ophoudt, een ware Persoon zijn, een werkelijk spiritueel Individu, een waar Purusha. De Ene, die uitgebreid is in universaliteit, bestaat in ieder wezen en affirmeert zichzelf in deze individualiteit van zichzelf. In het individu ontsluit hij zijn totale bestaan door eenheid met allen in de universaliteit. In het individu ontsluit hij ook zijn transcendentie als de Eeuwige in wie alle universele eenheid gebaseerd is. Deze drie-eenheid van

zelfmanifestatie, dit wonderbaarlijke Lila van de veelvoudige Identiteit, deze magie van Maya of proteïsch wonder van de bewuste waarheid van het wezen van het Oneindige, is de lumineuze openbaring, die tevoorschijn komt door een langzame evolutie van de oorspronkelijke Onwetendheid.

Als er geen noodzaak was van zelf-vinden, maar alleen een eeuwige genieting van het spel van het wezen van Sachchidananda, --- en een zodanige eeuwige genieting is de natuur van zekere allerhoogste toestanden van bewustzijn, --- dan hadden evolutie en wedergeboorte niet in werking hoeven komen. Maar er is een involutie geweest van deze eenheid in het verdelende Denkvermogen, een onderdompeling in de zelfvergeetachtigheid, waardoor het altijd tegenwoordige besef van de volledige eenheid verloren is, en het spel van gescheiden verschil, --- fenomenaal, omdat de werkelijke eenheid in het verschil onverkort achterblijft, --- komt naar voren als de dominante werkelijkheid. Dit spel van verschil heeft haar allerhoogste term gevonden van het besef van verdeling door de neerslag van het verdelende Denkvermogen in een vorm van het lichaam, waarin hij bewust wordt van zichzelf als een gescheiden ego. Een dichte en solide basis is gelegd voor dit spel van verdeling in een wereld van gescheiden vormen van Materie door een involutie van het actieve zelfbewustzijn van Sachchidananda in de fenomenale Onwetendheid. Deze fundatie in Onwetendheid maakt de verdeling zeker, omdat zij imperatief een terugkeer veronderstelt naar het bewustzijn van eenheid; maar het is toch, ofschoon effectief obstructief, fenomenaal en begrensaar, omdat zij binnen zich, boven zich, haar ondersteunend de al-bewuste Geest is en de klaarblijkelijke Onwetendheid blijkt alleen een concentratie te zijn, een exclusieve actie van het bewustzijn, dat in trance is in de zelfvergeetachtigheid door een onpeilbare onderdompeling in de absorptie van het vormende en creatieve materiële proces. In een fenomenaal universum, dat zo gecreëerd is, wordt de gescheiden vorm de fundatie en het startpunt van al haar levensactie; daarom moet de individuele Purusha in het uitwerken van zijn kosmische relaties met de Ene in zijn fysieke wereld zichzelf baseren op de vorm, een lichaam aannemen; hij moet het lichaam zijn eigen fundatie maken en het startpunt van zijn ontwikkeling van het leven en het denkvermogen en de geest in het fysieke

bestaan. Die aannname van het lichaam noemen we geboorte, en in haar kan alleen hier de ontwikkeling plaatsvinden van het zelf en het spel van relaties tussen het individu en het universele en alle andere individuen; alleen in haar kan de groei zijn van een progressieve ontwikkeling van ons bewuste wezen naar een allerhoogste herontdekking van de eenheid met God en met allen in God: de hele som van wat we Leven noemen in de fysieke wereld is een vooruitgang van de ziel en gaat voort door geboorte in het lichaam en heeft dat voor zijn steunpunt, zijn conditie van actie en zijn conditie van evolutionaire persistentie.

Geboorte is dan een noodzaak van de manifestatie van de Purusha op het fysieke niveau; maar zijn geboorte, of het nu menselijk is of enig andere, kan in deze wereldorde geen geïsoleerde toeval zijn of een plotselinge excursie van een ziel in lichamelijkheid zonder enig voorbereidend verleden er voor of enige vervulling hierna. In een wereld van involutie en evolutie, niet alleen van de fysieke vorm, maar van een bewust wezen door het leven en denkvermogen naar de geest, zou een zodanige geïsoleerde aannname van het leven in het menselijke lichaam niet de regel kunnen zijn van het individuele bestaan van de ziel; het zou een nogal onbetekenende en inconsequente opstelling zijn, een freak, waarvoor de natuur en het systeem van dingen hier geen plaats hebben, een tegengesteld geweld, dat het ritme zou breken van de zelfmanifestatie van de Geest. De intrusie van een zodanige regel van individueel ziellevens in een evolutionaire spirituele vooruitgang zou het een effect maken zonder oorzaak en een oorzaak zonder effect; het zou een fragmentarisch heden zijn zonder een verleden of een toekomst. Het leven van het individu moet hetzelfde ritme van betekenis hebben, dezelfde wet van vooruitgang als het kosmische leven; haar plaats in dat ritme kan geen afgedwaalde doelloze interventie zijn, zij moet een duurzame instrumentatie zijn van het kosmische doeleinde. Noch kunnen we in een zodanige orde een geïsoleerde komst uitleggen, een ene geboorte van de ziel in het menselijke lichaam, die zijn eerste en zijn laatste ervaring zou zijn van de soort, door een eerder bestaan in andere werelden met een toekomst voor zich in nog andere gebieden van ervaring. Want hier is het leven op aarde, leven in het fysieke universum, geen toevallige zitplaats, of kan het niet zijn, voor de

omzwervingen van de ziel van wereld naar wereld; er is een grote en langzame ontwikkeling, die, zoals we nu weten, onberekenbare ruimten van Tijd nodig heeft voor zijn evolutie. Het menselijke leven is zelf alleen een term in een gegradeerde reeks, waardoor de geheime Geest in het universum geleidelijk zijn doeleinde ontwikkelt en het uiteindelijk uitwerkt door het vergrotende en opstijgende individuele zielbewustzijn in het lichaam. Deze opstijging kan alleen plaatsvinden door wedergeboorte binnen de opstijgende orde; een individueel bezoek, dat het kruist en voortgaat op een of andere andere lijn ergens anders, zou niet kunnen passen in het systeem van dit evolutionaire bestaan.

Noch is de menselijke ziel, het menselijke individu, een vrije zwerveling, die grillig of licht zich haast van gebied naar gebied, in overeenstemming met zijn onbelemmerde keuze of in overeenstemming met zijn vrije en spontane variabele actie en resultaat van actie. Dat is een stralende gedachte van zuivere spirituele vrijheid, die zijn waarheid zou kunnen hebben op niveaus voorbij of in een eventuele bevrijding, maar eerst niet waar is voor het aardeleven, voor het leven in het fysieke universum. De menselijke geboorte in deze wereld is aan haar spirituele kant een complex van twee elementen, een spirituele Persoon en een ziel van de persoonlijkheid; de eerdere is het eeuwige wezen van de mens, de latere is zijn kosmische en veranderbare wezen. Als de spirituele onpersoonlijke persoon is hij een in zijn natuur en wezen met de vrijheid van Sachchidananda, die hier met zijn involutie heeft ingestemd of gewild in de Onwetendheid voor een zekere ronde van zielervaring, die ander onmogelijk is, en heimelijk presideert over zijn evolutie. Als een ziel van de persoonlijkheid is hij zelf deel van die lange ontwikkeling van zielervaring in de vormen van de Natuur; zijn eigen evolutie moet de wetten volgen en de lijnen van de universele evolutie. Als een geest is hij een met de Transcendentie, die immanent is in de wereld en haar bevat; als een ziel is hij onmiddellijk een met en deel van de universaliteit van Sachchidananda, die zelf-uitgedrukt is in de wereld: zijn zelfuitdrukking moet door de stadia gaan van de kosmische uitdrukking, zijn zielervaring volgt de omwentelingen van het wiel van Brahman in het universum.

De universele Geest, die verward is in dingen in de Onwetendheid van het fysieke universum, ontwikkelt zijn natuur-zelf in een opvolging van fysieke vormen op de gegradeerde reeks van Materie, Leven, Denkvermogen en Geest. Hij komt eerst tevoorschijn als een geheime ziel in materiële vormen, die nogal onderworpen zijn aan de oppervlakte aan de onwetendheid; hij ontwikkelt als een ziel nog geheim, maar komt bijna tevoorschijn in vitale vormen, die op de grenzen staan tussen onwetendheid en het partiële licht van het bewustzijn, dat onze onwetendheid is; hij ontwikkelt zich nog verder als de initiële bewuste ziel in het dierlijke denkvermogen en, uiteindelijk, als de meer uiterlijke bewuste, maar nog niet volledig bewuste ziel in de mens: het bewustzijn is er overal in onze occulte delen van het wezen, de ontwikkeling is in de manifesterende Natuur. Deze evolutionaire ontwikkeling heeft een universeel, zowel als een individueel aspect: het Universele ontwikkelt de gradaties van zijn wezen en de geordende variatie van de universaliteit van zichzelf in de reeks van zijn ontwikkelde vormen van het wezen; de individuele ziel volgt de lijnen van deze kosmische reeks en manifesteert wat voorbereid is in de universaliteit van de Geest. De universele Mens, de kosmische Purusha in de mensheid, ontwikkelt in het menselijke ras het vermogen, dat gegroeid is in de mensheid van onder haar en nog zal groeien naar het Supramentale en de Geest en zal de Godheid worden in de mens, die gewaar is van zijn ware en integrale zelf en de goddelijke universaliteit van zijn natuur. Het individu moet deze lijn van ontwikkeling gevolgd hebben; hij moet gepresideerd hebben over een zielervaring in de lagere vormen van het leven, voordat hij de menselijke evolutie op zich nam: zoals de Ene in staat was om in zijn universaliteit deze lagere vormen aan te nemen van de plant en het dier, zo moet het individu, nu menselijk, in staat zijn geweest om hen aan te nemen in zijn voorgaande stadia van bestaan. Hij verschijnt nu als een menselijke ziel, de Geest, die de innerlijke en uiterlijke vorm accepteert van de mensheid, maar hij is niet meer beperkt door deze vorm, dan hij beperkt was door de plant of diervormen, die eerder door hem aangenomen waren; hij kan vandaar verder gaan naar een grotere zelfexpressie in een hogere schaal van de Natuur.

Om iets anders te veronderstellen, zou veronderstellen zijn, dat de geest, die nu resideert over de menselijke zielervaring, oorspronkelijk gevormd was door een menselijke geestesgesteldheid en het menselijke lichaam, daardoor bestaat en er niet apart van kan bestaan, er nooit onder of boven kan gaan. In feite zou het dan redelijk zijn om te veronderstellen, dat hij dan niet onsterfelijk is, maar in bestaan is gekomen door de verschijning van het menselijke denkvermogen en lichaam in de evolutie en zou verdwijnen bij hun verdwijning. Maar het lichaam en het denkvermogen zijn niet de scheppers van de geest, de geest is de schepper van het denkvermogen en het lichaam; hij ontwikkelt deze principes uit zijn wezen, hij is niet in het wezen uit hen ontwikkeld, hij is geen samenstelling van hun elementen of een resultante van hun ontmoeting. Wanneer hij blijkt te ontwikkelen uit het denkvermogen en het lichaam, is dat, omdat hij zichzelf geleidelijk ontwikkelt in hen en niet, omdat hij door hen geschapen is of door hen bestaat; terwijl hij zich manifesteert, worden zij geopenbaard als ondergeschikte termen van zijn wezen en zullen uiteindelijk opgenomen worden uit hun huidige imperfectie en getransformeerd in zichtbare vormen en instrumenten van de geest. Onze conceptie van de geest is van iets, dat niet samengesteld is door naam en vorm, maar verscheidene vormen aanneemt van het lichaam en het denkvermogen, in overeenstemming met de verscheidene manifestaties van zijn zielwezen. Dit doet hij hier door een opeenvolgende evolutie; hij ontwikkelt opeenvolgende vormen en opeenvolgende lagen van bewustzijn: want hij is niet altijd gebonden een vorm aan te nemen en geen andere of een soort van geestesgesteldheid te bezitten, die zijn enige mogelijke subjectieve manifestatie is. De ziel is niet gebonden door de formule van de mentale mensheid: hij is daar niet mee begonnen en zal er niet eindigen; hij had een voormenselijk verleden, hij heeft een supermenselijke toekomst.

Wat we zien van de Natuur en van de menselijke natuur, rechtvaardigt deze beschouwing van een geboorte van de individuele ziel van vorm naar vorm, totdat hij het menselijke niveau bereikt van het gemanifesteerde bewustzijn, dat zijn instrument is om op te stijgen naar nog hogere niveaus. We zien, dat de Natuur ontwikkelt van stadium naar stadium en in ieder stadium haar verleden opneemt

en haar transformeert in substantie van zijn nieuwe ontwikkeling. We zien ook, dat de menselijke natuur van hetzelfde maaksel is; het hele aardeverleden is er daar in. Zij heeft een element van materie, dat opgenomen wordt door het leven, een element van het leven, dat opgenomen wordt door het denkvermogen, een element van het denkvermogen, dat opgenomen wordt door de geest: het dier is nog aanwezig in haar mensheid; juist de natuur van het menselijke wezen vooronderstelt een materieel en vitaal stadium, dat zijn verschijning voorbereidde in het denkvermogen en een dierlijk verleden, dat een eerste element vormde van zijn complexe mensheid. En laten we niet zeggen, dat het komt, omdat de materiële Natuur door evolutie zijn leven en zijn lichaam en zijn dierlijke denkvermogen ontwikkelde, en dat alleen naderhand een ziel neerdaalde in de vorm, die zo gecreëerd werd: er is een zekere waarheid achter dit idee, maar niet de waarheid, die die formule zou suggereren. Want dat veronderstelt een kloof tussen de ziel en het lichaam, tussen de ziel en het leven, tussen de ziel en het denkvermogen, dat niet bestaat; er is geen lichaam zonder ziel, geen lichaam, dat zelf geen vorm van de ziel is: de Materie zelf is substantie en vermogen van de geest en zou niet kunnen bestaan, als zij iets anders was, want niets kan bestaan, dat geen substantie en vermogen van Brahman is; en wanneer Materie dat is, dan moeten het Leven en het Denkvermogen duidelijker en zekerder dat zijn en bezielde door de aanwezigheid van de Geest. Wanneer de Materie en het Leven niet al bezielde zouden zijn, dan kon de mens niet verschenen zijn of alleen als een interventie of een toeval, niet als een deel van de evolutionaire orde.

We bereiken dan noodzakelijkerwijze deze conclusie, dat de menselijke geboorte een term is die de ziel moet bereiken in een lange opeenvolging van wedergeboortes en dat hij die gehad heeft voor zijn voorgaande en voorbereidende termen in de opeenvolging van de lagere vormen van het leven op aarde; hij is door de hele ketting gegaan, die het leven gespannen heeft in het fysieke universum op de basis van het lichaam, het fysieke principe. Dan rijst de volgende vraag, of, nu de mensheid eenmaal bereikt is, deze opeenvolging van wedergeboorten nog voortduurt en, als dat zo is, door welke reeks of door welke afwisselingen. En, eerst, moeten we ons afvragen, of de ziel, als hij bij de

mensheid eenmaal bereikt heeft, terug kan gaan naar het dierlijke leven en lichaam, een teruggang, die de oude populaire theorieën van transmigratie hebben verondersteld als een gewone beweging. Het lijkt onmogelijk, dat hij zo terug zou gaan met enige totaliteit, en dat om deze reden de overgang van het dierlijke naar het menselijke leven een beslissende conversie betekent van bewustzijn, net zo beslissend als de conversie van vitaal bewustzijn van de plant naar het mentale bewustzijn van het dier. Het is zeker onmogelijk, dat een conversie, die zo beslissend is gemaakt door de Natuur, omgekeerd zou worden door de ziel en de beslissing van de geest in haar, als het ware op niets uit zou lopen. Het zou alleen mogelijk kunnen zijn voor menselijke zielen, verondersteld dat zulke bestaan, in wie de conversie niet beslissend was, zielen, die genoeg ontwikkeld waren om een menselijk lichaam te maken, in beslag nemen of aannemen, maar niet genoeg om de veiligheid te verzekeren van deze aanname, niet genoeg om zeker te blijven in zijn prestatie en trouw aan het menselijke type van bewustzijn. Of op zijn hoogst kan er, wanneer we veronderstellen, dat zekere dierlijke neigingen heftig genoeg zijn om een nogal gescheiden bevrediging van hun eigen soort te eisen, een soort van gedeeltelijke wedergeboorte, een losse vasthouding zijn van een dierlijke vorm door de menselijke ziel, met een onmiddellijke opvolgende terugkeer naar zijn normale vooruitgang. De beweging van de Natuur is altijd voldoende complex voor ons om niet dogmatisch een zodanige mogelijkheid te ontkennen, en, als het een feit zou zijn, dan zou dit beetje waarheid er kunnen zijn achter het overdreven populaire geloof, dat een dierlijke wedergeboorte van de ziel aanneemt, wanneer hij eenmaal gehuisvest is in de mens als nogal normaal en mogelijk als een menselijke reïncarnatie. Maar of de dierlijke terugval mogelijk is of niet, de normale wet moet de wederkeer zijn van de geboorte in nieuwe menselijke vormen voor een ziel, die eenmaal tot mensheid in staat is geworden.

Maar waarom een opeenvolging van menselijke geboorten en niet alleen een? Door dezelfde reden, die de menselijke geboorte zelf het culminerende punt heeft gemaakt van de voorbije opeenvolging, de voorgaande opwaartse reeks, --- moet het zo zijn juist door de noodzaak van de spirituele evolutie. Want de ziel heeft

niet beëindigd, wat hij moet doen door hoofdzakelijk te ontwikkelen in de mensheid; hij moet die mensheid nog ontwikkelen in haar hogere mogelijkheden. Klaarblijkelijk heeft de ziel, die in een Caribische of een onvermoede primitieve of een Apache van Parijs of een Amerikaanse gangster gehuisvest is, nog niet de noodzaak uitgeput van menselijke geboorte, heeft nog niet al zijn mogelijkheden uitgewerkt of de hele betekenis van de mensheid, heeft nog niet de hele betekenis uitgewerkt van Sachchidananda in de universele Mens; noch heeft dat de ziel, die gehuisvest is in een vitalistische Europeaan, die in beslag wordt genomen door dynamische productie en vitaal plezier of in een Aziatische boer, die geheel in beslag genomen wordt door de onwetende ronde van huiselijk en economisch leven. Wij kunnen redelijkerwijze betwijfelen, of zelfs een Plato of een Shankara de kroon markeert en daarom het einde van de opbloei van de geest in de mens. Wij zijn geneigd om te veronderstellen, dat deze de limiet zouden kunnen zijn, omdat deze en andere als zij voor ons het hoogste punt lijken, dat het denkvermogen en de ziel van de mens kunnen bereiken, maar dat zou de illusie kunnen zijn van onze huidige mogelijkheid. Er kan een hogere of op zijn minst grotere mogelijkheid zijn, die het Goddelijke nog bedoelt te realiseren in de mens, en, als dat zo is, zijn het de stappen, die door deze hoogste zielen gebouwd zijn, die nodig waren om de weg er naar boven samen te stellen en de poorten te openen. In ieder geval moet dit huidige hoogste punt bereikt worden, voordat we einde kunnen schrijven op de wederkeer van de menselijke geboorte van het individu. De mens is er om te gaan van de onwetendheid en van het kleine leven, dat hij is in het denkvermogen en het lichaam naar de kennis en het grote goddelijke leven, dat hij kan omvatten door het ontvouwen van de geest. Tenminste moet de opening van de geest in hem, de kennis van zijn werkelijke zelf en het leiden van het spirituele leven verkregen worden, voordat hij definitief en voor altijd elders kan gaan. Er kan ook voorbij deze initiële culminatie een grote opbloei zijn van de geest in het menselijke leven, waarvan we vooralsnog de eerste aanduidingen hebben; de onvolmaaktheid van de Mens is niet het laatste woord van de Natuur, maar ook zijn vervolmaking is niet de laatste piek van de Geest.

Deze mogelijkheid wordt een zekerheid, wanneer het huidige leidende principe van het denkvermogen, zoals de mens haar ontwikkeld heeft, het intellect, nog niet het hoogste principe is. Wanneer het denkvermogen zelf andere vermogens heeft, als nog alleen onvolmaakt in het bezit van de hoogste types van het menselijke individu, dan is de verlenging van de lijn van de evolutie en als een consequentie van de opstijgende lijn van wedergeboorte om hen te belichamen, onvermijdelijk. Als het Supramentale ook een vermogen van het bewustzijn is, dat hier besloten is in de evolutie, dan kan de lijn van wedergeboorte zelfs daar niet stoppen; zij kan niet ophouden in haar opstijgen voor het mentale vervangen is door de supramentale natuur en een belichaamd supramentaal wezen de leider wordt van het aardse bestaan.

Dit is dan de rationele en filosofische fundatie voor een geloof in wedergeboorte; het is een onvermijdelijke logische conclusie, wanneer er tegelijkertijd een evolutionair principe bestaat in de Aardenatuur en een werkelijkheid van de individuele ziel, die in de evolutionaire Natuur geboren wordt. Als er geen ziel is, dan kan er een mechanische evolutie zijn zonder noodzaak of betekenis en is geboorte alleen deel van deze curieuze, maar betekenisloze machinerie. Als het individu alleen een tijdelijke formatie is, die begint en eindigt met het lichaam, dan kan de evolutie een spel zijn van de Al-ziel of het Kosmisch Bestaan, dat klimt door een vooruitgang van hogere en hogere soorten naar zijn eigen hoogste mogelijkheid in dit Worden of naar zijn hoogste bewuste principe; wedergeboorte bestaat niet en is niet noodzakelijk als een mechanisme van die evolutie. Of, als het Al-bestaan zichzelf uitdrukt in een hardnekkige, maar illusoire individualiteit, wordt wedergeboorte een mogelijkheid of een illusoir feit, maar zij heeft geen evolutionaire noodzaak en is geen spirituele noodzaak; zij is alleen een middel om de illusie te accentueren en voort te zetten naar haar hoogste tijdlimiet. Als er een individuele ziel is of Purusha, die niet afhankelijk is van het lichaam, maar haar bewoont en gebruikt voor zijn doeleinde, dan begint wedergeboorte mogelijk te zijn, maar het is geen noodzaak, als er geen evolutie is van de ziel in de Natuur: de aanwezigheid van de individuele ziel in een individueel lichaam kan een voorbijgaand fenomeen zijn,

een enkele ervaring zonder een verleden hier of een toekomst; zijn verleden en zijn toekomst kunnen ergens anders zijn. Maar als er een evolutie van bewustzijn is in een evolutionair lichaam en een ziel, die het lichaam bewoont, een werkelijk en bewust individu, dan is het evident, dat het de progressieve ervaring van die ziel in de Natuur is, die de vorm aanneemt van deze evolutie van bewustzijn: wedergeboorte is zelfevident een noodzakelijk deel, de enkel mogelijke machinerie van een zodanige evolutie. Zij is zo noodzakelijk als geboorte zelf; want zonder haar zou geboorte een initiële stap zijn zonder vervolg, het begin van een reis zonder haar verdere stappen en aankomst. Wedergeboorte geeft aan de geboorte van een onvolledig wezen haar belofte van volledigheid en haar spirituele betekenis.

HOOFDSTUK XXI

De Orde van de Werelden

Zeven zijn deze werelden, waarin de levenskrachten bewegen, die verborgen zijn in het geheime hart als hun verblijfplaats, zeven bij zeven.

Mundaka Upanishad⁸⁰

Moge de Volken van de vijf Geboorten mijn offer aanvaarden, degene, die geboren zijn uit het Licht en waardig voor aanbidding; moge de Aarde ons beschermen voor aards kwaad en het Middengebied voor calamiteiten van de goden. Volg de schijnende draad, die gespannen is over de middenwereld, bescherm de lichtende paden, die gebouwd zijn door het denken; weef een ongeschonden werk, wordt het menselijke wezen, schept het goddelijke ras. . . . Zieners van de waarheid zijt gij, scherp de schijnende speren, waarmee je de weg baant naar dat, wat Onsterfelijk is; kenners van de geheime niveaus, vormen hen, de stappen, waardoor de goden onsterfelijkheid verkregen.

Rig Veda³¹

Dit is de eeuwige Boom met zijn wortels boven en zijn takken naar beneden; dit is Brahman, dit is de Onsterfelijke; in hem zijn alle werelden gehuisvest en geen gaat hem voorbij. Dit en Dat zijn een.

Kata Upanishad⁸²

³⁰ II. 1. 8.

³¹ X. 53. 5, 6, 10.

³² II. 3. 1.

WANNEER EEN spirituele evolutie van bewustzijn in de materiële wereld en een constante of herhaalde wedergeboorte van het individu in een aards lichaam zijn toegelaten, is de volgende vraag, die opkomt, of deze evolutionaire beweging iets is, dat gescheiden is en volledig in zichzelf of deel van een grotere universele totaliteit, waarvan de materiële wereld alleen een gewest is. Deze vraag heeft zijn antwoord al geïmpliceerd in de gradaties van de involutie, die aan de evolutie voorafgaat en haar mogelijk maakt; want, als die prioriteit een feit is, dan moeten er werelden zijn of tenminste niveaus van een hoger wezen en zij moeten een of andere verbinding hebben met de evolutie, die mogelijk gemaakt is door hun bestaan. Het kan zijn, dat al wat zij doen voor ons door hun effectieve aanwezigheid of druk op het aardebestaan, de bevrijding is van de verwikkelde principes van het leven en het denkvermogen en de geest en hen in staat stellen om hun heerschappij te manifesteren en handhaven in de materiële Natuur. Maar het zou in de hoogste graad onwaarschijnlijk zijn, dat de connectie en interventie daar op zouden houden; het is waarschijnlijk, dat er, wanneer gesluierd, communicatie over en weer onderhouden wordt tussen het materiële leven en het leven op andere niveaus van bestaan. Het is nu noodzakelijk om nauwkeuriger te kijken naar dit probleem, het in zichzelf te beschouwen en de natuur en limieten te bepalen van deze connectie en inter-communicatie, in zo ver als het de theorie van de evolutie beïnvloedt en de wedergeboorte in de materiële Natuur.

Over de neerdaling van de Ziel in de Onwetendheid kan gedacht worden als een abrupte overhaasting of een onmiddellijke sprong van een zuiver spiritueel wezen uit de superbewuste spirituele Werkelijkheid in het eerste onbewustzijn en het opvolgende ontwikkelende fenomenale leven van de materiële Natuur. Als dat zo was, zou er het Absolute boven zijn en het Onbewuste beneden, met de materiële wereld eruit geschapen, en de issue, de terugkeer zou dan een overeenkomende abrupte of overhaaste overgang zijn van een materieel belichaamd wereldwezen naar een transcendente Stilte. Er zouden geen tussenliggende vermogens of werkelijkheden zijn, anders dan de Materie en de Geest, geen andere niveaus dan de materiële, geen andere werelden dan de

wereld van Materie. Maar dit idee is te beslist en eenvoudig een constructie en kan geen wijder zicht overleven van de complexe natuur van het bestaan.

Er zijn ongetwijfeld verschillende mogelijke organisaties van het kosmische bestaan, waardoor een zodanige extreme en rigide wereld-balancerings denkbaar tot bestaan zou hebben kunnen komen. Er zou een conceptie hebben kunnen zijn van deze soort en een fiat in een Al-Wil, of een idee, een beweging van de ziel naar een egoïstische materieel leven van de Onwetendheid. De eeuwige individuele ziel, die aangespoord werd door een of andere onverklaarbaar verlangen, dat in hem omhooggekomen is, kan verondersteld worden om het avontuur gezocht te hebben van de duisternis en een onderdompeling genomen te hebben van zijn ingeboren Licht in de diepten van een Onwetendheid, waaruit de wereld van Onwetendheid opsteeg; of een collectiviteit van zielen kan zo bewogen zijn geweest, de Velen: want een individu kan geen kosmos samenstellen; een kosmos moet ofwel onpersoonlijk of veelpersoonlijk zijn of de creatie van de zelfuitdrukking van een universeel of oneindig Wezen. Dit verlangen kan een Al-ziel met zich naar beneden getrokken hebben om een wereld te bouwen, die gebaseerd is op het vermogen van het Onbewuste. Als het dat niet is, dan kan de eeuwige alwetende Al-ziel zijn zelfkennis abrupt ondergedompeld hebben in deze duisternis van het Onbewuste, terwijl hij de individuele zielen in zich meedraagt om hun opwaartse evolutie te beginnen door een opstijgende schaal van leven en bewustzijn. Of, als het individu niet pre-existent is, als we alleen een creatie zijn van het Al-bewustzijn of een fictie van de fenomenale Onwetendheid, kan elke schepster deze myriaden van individuele wezens ontvangen hebben door de evolutie van namen en vormen uit een oorspronkelijke Prakriti zonder onderscheid; de ziel zou een tijdelijk product zijn van de substantie zonder onderscheid van de onbewuste krachsubstantie, die de eerste verschijning is van dingen in het materiële universum.

Op die suppositie, of op elke van hen, zouden er alleen twee niveaus van bestaan kunnen zijn: aan de ene kant is er het materiële universum, dat geschapen is uit het Onbewuste door de blinde onwetendheid van de Kracht of de Natuur, die waarschijnlijk gehoorzaam is aan een of ander innerlijk niet gevoeld

Zelf, dat haar somnambulistische activiteiten bestuurt; aan de andere kant is er de superbewust Ene, waarnaar we terugkeren uit het Onbewuste en de Onwetendheid. Of anders kunnen we ons voorstellen, dat er alleen een niveau is, het materiële bestaan; er is geen superbewuste, apart van de Ziel van het materiële universum. Als we vinden, dat er andere niveaus van het bewuste wezen zijn, en dat er al andere werelden bestaan dan het materiële universum, dan zou het moeilijk zijn om deze ideeën te verwezenlijken; maar we kunnen ontsnappen uit die annullering, wanneer we veronderstellen, dat deze werelden opeenvolgend geschapen zijn door of voor de ontwikkelende Ziel in de loop van zijn opstijging uit de Onbewustheid. In elk van deze visies zou de hele kosmos een evolutie zijn uit het Onbewuste, ofwel met het materiële universum als zijn enkele en voldoende stadium en scène of anders met een opstijgende schaal van werelden, terwijl de ene ontwikkelt uit de andere, die onze terugkeer helpt te graderen naar de oorspronkelijke Werkelijkheid. Ons enige visie is geweest, dat de kosmos een zelfgegradeerde devolutie is uit het superbewuste Sachchidananda; maar in dit idee zou het niets zijn dan een evolutie van het Onbewuste naar een of andere soort kennis, die voldoende is om, door de vernietiging van een of andere primaire onwetendheid of een of ander ontstaan verlangen, de vernietiging toe te staan van een onechte ziel of een ontsnapping uit een verkeerd wereldavontuur.

Maar zulke theorieën houden ofwel een voornaamste belangrijkheid in en ontstaan vermogen van het denkvermogen of een voornaamste belangrijkheid van het individuele wezen; beiden hebben inderdaad een grote plaats, maar de ene eeuwige Geest is het oorspronkelijke vermogen en het oorspronkelijke bestaan. Het Idee, dat conceptueel creatief is, --- niet het Werkelijk-Idee, dat het Wezen is, dat gewaar is van wat er in zichzelf is en automatisch zelf-creatief door de kracht van dat Waarheid-gewaarzijn, --- is een beweging van het denkvermogen; verlangen is een beweging van het leven in het denkvermogen; het leven en het denkvermogen moeten dan pre-existente vermogens zijn en moeten de bepalenden geweest zijn van de schepping van de materiële wereld en in dat geval kunnen zij op gelijke wijze werelden scheppen van hun eigen suprafysieke

natuur. Of anders moeten we veronderstellen, dat wat handelde geen verlangen was in een individueel of een universeel Denkvermogen of Leven, maar een wil in de Geest, --- een wil van het Wezen, dat iets van zichzelf in werking stelt of van zijn Bewustzijn, terwijl hij een creatief idee realiseert of een zelfkennis of aan aandrang van zijn zelfactieve Kracht of een verandering naar een zekere formulering van zijn heerlijkheid van bestaan. Maar als deze wereld niet geschapen is door de universele Heerlijkheid van bestaan, maar voor het verlangen van de individuele ziel, zijn gril van een onwetende egoïstische genieting, dan zou het mentale Individu en niet het Kosmische Wezen of een Transcendente Godheid de schepper en getuige zijn van het universum. In de voorbije trend van het menselijke denken heeft het individuele wezen zich altijd enorm groot vertoond in het voorste plan van dingen en in de voornaamste dimensies van belangrijkheid; wanneer deze proporties nog onderhouden konden worden, zou deze oorspronkelijkheid denkbaar toegelaten kunnen worden: want een wil naar het leven in de Onwetendheid of een opstijging ernaar in de individuele Purusha moet inderdaad een deel zijn van de werkende beweging van het Bewustzijn in de involutionaire neerdaling van de Geest in de materiële Natuur. Maar de wereld kan geen schepping zijn van het individuele denkvermogen of een theater, dat opgericht is door hem voor zijn eigen spel van bewustzijn; noch kan zij enkel geschapen zijn voor het spel en de genoegdoening of frustratie van het ego. Terwijl we ontwaken naar een besef van de hoogste belangrijkheid van het universele en de afhankelijkheid van het individuele erop, wordt een theorie van deze soort een onmogelijkheid voor onze intelligentie. De wereld is te uitgestrekt in haar beweging voor een zodanige rekenschap van haar werking om geloofwaardig te zijn; alleen een kosmisch Vermogen of een kosmisch Wezen kan de schepper zijn en handhaver van de kosmos en hij moet ook een kosmische en niet alleen een individuele werkelijkheid, betekenis en doeleinde hebben.

Op dezelfde wijze moet dit wereldscheppende of deelnemende Individu en zijn verlangen naar of toestemming aan de Onwetendheid, ontwaakt geweest zijn, voordat de wereld helemaal bestond; hij moet daar geweest zijn als een element in

een of ander suprakosmisch Superbewuste, waar hij vandaan komt en waarnaar hij terugkeert uit het leven van het ego: wij moeten een oorspronkelijke immanentie veronderstellen van de Velen in de Ene. Het wordt dan denkbaar, dat een wil of een impuls of een spirituele noodzaak geroerd kan hebben, in een of andere buitenwereldlijk Oneindige, in enige van de Velen, die hen naar beneden haastten en de schepping dwongen van deze wereld van de Onwetendheid. Maar, omdat de Ene het voornaamste feit is van het bestaan, omdat Velen afhangen van de Ene, de zielen zijn van de Ene, wezens van het Wezen, moet deze waarheid ook het fundamentele principe bepalen van het kosmische bestaan. Daar zien we, dat het universele voorafgaat aan het individuele, hem zijn gebied geeft, dat is, waarin hij kosmisch bestaat, zelfs, ofschoon zijn oorsprong in het Transcendente is. De individuele ziel leeft hier door de Al-Ziel en hangt er vanaf; de Al-Ziel bestaat zeer evident niet door het individu of hangt er vanaf: hij is geen som van individuele wezens, een pluralistische totaliteit, die gecreëerd wordt door het bewuste leven van individuen; wanneer een Al-Ziel bestaat, moet het de ene Kosmische Geest zijn, die de ene kosmische Kracht ondersteunt in zijn werken, en hij herhaalt hier, gemodificeerd in de termen van kosmisch bestaan, de primaire relatie van de afhankelijkheid van de Velen van de Ene. Het is ondenkbaar, dat de Velen onafhankelijk of door een vertrek uit de Ene Wil een kosmisch bestaan verlangden en door hun verlangen het allerhoogste Sachchidananda dwongen om onvrijwillig of met verdraagzaamheid neer te dalen in de Onwetendheid; dat zou zijn als de ware afhankelijkheid van dingen helemaal om draaien. Als de wereld direct ontstaan was door de wil of de spirituele impuls van de Velen, wat mogelijk is en zelfs waarschijnlijk in een zekere betekenis, moet er eerst een Wil geweest in Sachchidananda met die strekking; anders kon de impuls --- die hier de Al-Wil vertaalt in verlangen, want wat verlangen wordt in het ego is Wil in de Geest, --- nergens opgekomen zijn. De Ene, de Al-Ziel, door wie alleen het bewustzijn van het Individu bepaald wordt, moet eerst de sluier accepteren van de onbewuste Natuur, voordat het Individu ook de sluier op kan zetten van de Onwetendheid in het materiële universum.

Maar als we eenmaal deze Wil toelaten van het allerhoogste en kosmische Wezen als de onmisbare conditie van het bestaan van het materiële universum, is het niet langer mogelijk om Verlangen te accepteren als het scheppende principe; want verlangen heeft geen plaats in het Allerhoogste of in het Al-wezen. Hij kan niets te wensen hebben; verlangen is het resultaat van onvolledigheid, van ontoereikendheid, van iets, dat geen eigendom is of genoten en dat het wezen zoekt als eigendom of genot. Een allerhoogst en universeel Wezen kan de heerlijkheid hebben van zijn al-bestaan, maar aan die heerlijkheid moet verlangen vreemd zijn, --- zij kan alleen de natuurlijke toevoeging zijn van het onvolledige evolutionaire ego, dat een product is van de kosmische actie. Bovendien moet, als het Al-bewustzijn van de geest gewild heeft om zich onder te dompelen in de onbewustheid van de Materie, dat zijn, omdat dat een mogelijkheid was van haar zelfcreatie of manifestatie. Maar een enkel materieel universum en een evolutie daar uit niet *bewustzijn* naar spiritueel bewustzijn kan niet de ene solitaire en gelimiteerde mogelijkheid zijn van manifestatie van het Al-wezen. Dat zou alleen kunnen zijn, als Materie het oorspronkelijke vermogen en de oorspronkelijke vorm was van het gemanifesteerde wezen en de geest geen andere keuze had, niet kon manifesteren, behalve door Onbewustzijn in Materie als een basis. Dit zou ons brengen bij een materialistisch evolutionair Pantheïsme; we zouden de wezens, die het universum bevolken, als zielen van de Ene moeten beschouwen, zielen, die hier in Haar geboren zijn en opwaarts ontwikkelen door onbezielde, bezielde en mentaal ontwikkelde vormen tot de herontdekking van hun volledige en onverdeelde leven in het superbewuste Pantheon en zijn kosmische Eenheid zou tussenbeide komen als het eind en doel van hun evolutie. In dat geval is alles hier ontwikkeld, het leven, het denkvermogen, de ziel zijn omhooggekomen uit de Ene in het materiële universum door de kracht van zijn verborgen wezen, en alles zal zich hier vervullen in het materiële universum. Dan is er geen gescheiden niveau van Superbewustzijn, want het Superbewuste is alleen hier, niet ergens anders; er zijn geen suprafysieke werelden; er is geen actie van een suprafysiek principe, uitwendig aan de Materie, geen druk van een al bestaand Denkvermogen en Leven op het materiële niveau.

Er moet dan gevraagd worden, wat Denkvermogen en Leven zijn, en er zou geantwoord kunnen worden, dat zij producten zijn van Materie of van de Energie in Materie. Of anders zijn zij vormen van bewustzijn, die omhoogkomen als resultaten van een evolutie van Onbewustzijn naar Superbewustzijn: bewustzijn zelf is alleen een brug van transitie; zij is de geest, die gedeeltelijk gewaar wordt van zichzelf voor de onderdompeling in zijn normale trance van lumineus superbewustzijn. Zelfs als bewezen wordt, dat er niveaus zijn van groter Leven en Denkvermogen zijn, zouden zij alleen onderworpen constructies zijn van dit intermediaire bewustzijn, dat opgericht is op de weg naar die spirituele culminatie. Maar de moeilijkheid hier is, dat het Denkvermogen en het Leven te verschillend zijn van Materie om producten van Materie te zijn; Materie zelf is een product van Energie, en het denkvermogen en het leven moeten beschouwd worden als superieure producten van dezelfde Energie. Wanneer we het bestaan toelaten van een kosmische Geest, dan moet de Energie spiritueel zijn; het leven en het denkvermogen moeten onafhankelijke producten zijn van een spirituele energie en zelf vermogens van manifestatie van de Geest. Het wordt dan irrationeel om te veronderstellen, dat de Geest en de Materie alleen bestaan, dat zij de twee tegenovergestelde werkelijkheden zijn en dat Materie de enkel mogelijke basis is van de manifestatie van de Geest; het idee van een enkele materiële wereld wordt onmiddellijk onhoudbaar. De Geest moet in staat zijn om zijn manifestatie te baseren op het Denkvermogen principe of op het Leven principe en niet alleen op het principe van Materie; dan kunnen er werelden zijn en zouden er logischerwijze zijn van het Denkvermogen en werelden van het Leven; er zouden zelfs werelden kunnen zijn, die gebaseerd zijn op een subtieler en plastischer, bewuster principe van Materie.

Drie vragen komen dan op, wederzijds gerelateerd of wederzijds afhankelijk: of er enig bewijs is of een ware aanduiding van het bestaan van zodanige, andere werelden; of zij, als zij bestaan, van de natuur zijn, die we aangegeven hebben, stijgend of dalend in de orde en binnen de beredeneerde uiteenzetting van een hiërarchische reeks tussen de Materie en de Geest; als dat hun schaal van het wezen is, zijn zij dan op een andere manier nogal onafhankelijk en niet

verbonden, of is er een relatie en interactie van de hogere werelden met de wereld van Materie? Het is een feit, dat de mensheid bijna van het begin van haar bestaan of zo ver terug als de geschiedenis en de traditie kunnen gaan, geloofd hebben in het bestaan van andere werelden en in de mogelijkheid van communicatie tussen hun vermogens en wezens en het menselijke ras. In de laatste rationalistische periode van het menselijke denken, waar we uit tevoorschijn komen, is dit geloof opzij geschoven als een eeuwenlang bijgeloof; al het bewijs of alle aanduidingen van haar waarheid zijn *a priori* geweigerd als fundamenteel vals en zonder recht op onderzoek, omdat zij incompatibel was met de axiomatische waarheid, dat alleen Materie en de materiële wereld en haar ervaringen werkelijk zijn; alle andere ervaring, die de indruk wekt om waar te zijn, moet ofwel een hallucinatie zijn of een bedrog of een subjectief resultaat van bijgelovige lichtgelovigheid en imaginatie of anders, wanneer het een feit is, dan iets anders, dan wat het de indruk wekte om te zijn en verklaarbaar door een fysieke oorzaak: geen bewijs zou geaccepteerd kunnen worden van een zodanig feit, tenzij het objectief is en fysiek in haar karakter; zelfs, wanneer het feit zeer klaarblijkelijke suprafysiek is, kan zij niet geaccepteerd worden als zodanig, tenzij zij volledig onverklaarbaar is door enige andere voorstelbare hypothese of denkbare conjectuur.

Het zou evident moeten zijn, dat deze eis van fysiek geldig bewijs van een suprafysiek feit irrationeel en onlogisch is; het is een irrelevante houding van het fysieke denkvermogen, dat aanneemt, dat alleen het objectieve en fysieke fundamenteel werkelijk is en al het andere opzij zet als hoofdzakelijk subjectief. Een suprafysiek feit kan van invloed zijn op de fysieke wereld en fysieke resultaten produceren; zij zou zelfs een effect kunnen produceren op onze fysieke zintuigen en manifest voor hen worden, maar dat kan niet haar onveranderbare actie zijn en normaalste karakter of proces. Zij moet gewoonlijk een direct effect produceren of een tastbare indruk op ons denkvermogen en ons levenswezen, die de delen zijn van ons, die van dezelfde orde als zichzelf, en kan alleen indirect of door hen, wanneer helemaal, de fysieke wereld en het fysieke leven beïnvloeden. Wanneer zij zichzelf objectiveert, moet het aan een subtieler zintuig in ons zijn en

alleen afgeleid voor ons uiterlijke fysieke zintuig. Deze afgeleide objectivering is zeker mogelijk; als er een associatie is van de actie van het subtiële lichaam en haar zintuigorganisatie met de actie van het materiële lichaam en haar fysieke organen, dan kan het suprafysieke uitwendig waarneembaar voor ons worden. Dit is, wat bijvoorbeeld gebeurt met de faculteit, die het tweede zicht genoemd wordt; het is het proces van al die fysieke fenomenen, die lijken gezien te worden en gehoord door de uiterlijke zintuigen en niet inwendig waargenomen worden door representatieve of vertolkende of symbolische beelden, die het stempel dragen van een innerlijke ervaring of een evident karakter hebben van formaties in een subtiële substantie. Er kunnen dan verschillende soorten bewijs zijn van het bestaan van andere niveaus van het wezen en communicatie met hen; objectivering voor het uiterlijke zintuig, subtiel-zintuig contacten, denkvermogen contacten, leven contacten, contacten via het subliminale in speciale toestanden van het bewustzijn, die verder gaan dan onze normale strekking. Ons fysieke denkvermogen is niet het geheel van ons, noch, ofschoon hij zelfs bijna het geheel van ons oppervlakte bewustzijn domineert, het beste of grootste deel van ons; de werkelijkheid kan niet beperkt worden tot een enkel gebied van deze nauwheid of tot de dimensies, die bekend zijn binnen zijn rigide cirkel.

Wanneer gezegd wordt, dat subjectieve ervaring of subtiel-zintuiglijke beelden gemakkelijk bedrieglijk kunnen zijn, omdat we geen erkende methode hebben of standaard van verificatie en een te grote neiging om het extraordinaire en wonderbaarlijke of bovennatuurlijke toe te laten als haar nominale waarde, zou dat toegegeven kunnen worden: maar fout is geen privilege van de innerlijke subjectieve en subliminale delen van ons, het is ook een apanage van het fysieke denkvermogen en zijn objectieve methoden en standaarden, en een zodanige verantwoordelijkheid aan fout kan niet de reden zijn voor het uitsluiten van een groot en belangrijk domein van ervaring; het is eerder een reden om het nauwkeurig te onderzoeken en in haar haar eigen ware standaarden en haar karakteristieke, passende en geldige middelen van verificatie uit te vinden. Ons subjectieve wezen is de basis van onze objectieve ervaring, en het is niet waarschijnlijk, dat alleen zijn fysieke objectiveringen waar zijn en de rest

onbetrouwbaar. Het subliminale bewustzijn, is, wanneer zij op de juiste manier wordt ondervraagd, een getuige van de waarheid en haar getuigenis over en over bevestigd wordt, zelfs in het fysieke en objectieve gebied; die getuigenis kan dan niet veronachtzaamd worden, wanneer zij onze attentie roept voor dingen binnen ons of voor dingen, die behoren bij niveaus of werelden van een suprafysieke ervaring. Tegelijkertijd is geloof op zichzelf geen bewijs van de werkelijkheid; zij moet zich baseren op iets, dat meer geldig is, voordat men het kan accepteren. Het is evident, dat de geloven van het verleden geen voldoende basis zijn voor kennis, zelfs, ofschoon zij niet volledig genegeerd kunnen worden: want een geloof is een mentale constructie en kan een verkeerd bouwsel zijn; zij kan vaak beantwoorden aan een innerlijke aanduiding en dan heeft zij een waarde, maar, zo vaak als niet, verminkt zij de aanduiding, gewoonlijk door een vertaling in termen, die familiair zijn voor onze fysieke en objectieve ervaring, zoals wat de hiërarchie van de niveaus omzette naar een fysieke hiërarchie en geografische ruimte-uitbreiding, de zeldzamere hoogten van de subtiële substantie veranderde in materiële hoogten en de woningen van de goden op de toppen van fysieke bergen plaatste. Alle waarheid, suprafysiek of fysiek, moet niet alleen gefundeerd worden op mentaal geloof, maar op ervaring, --- maar in ieder geval, moet de ervaring van het soort zijn, fysiek, subliminaal, of spiritueel, die geschikt is voor de orde van de waarheden, waarin we bekrachtigd zijn om binnen te gaan; hun geldigheid en betekenis moeten nauwkeurig worden onderzocht, maar in overeenstemming met hun eigen wet en door een bewustzijn, dat hen kan binnengaan en niet in overeenstemming met de wet van een ander domein of door een bewustzijn, dat alleen in staat is tot waarheden van een andere orde; alleen zo kunnen we zeker zijn van onze stappen en stevig onze sfeer van kennis vergroten.

Als we de aanduidingen van de suprafysieke wereldwerkelijkheden nauwkeurig onderzoeken, die we ontvangen in onze innerlijke ervaring en vergelijken met de rekenschap van zulke aanduidingen, die voortgeduurd heeft om naar ons naar beneden te komen van de aanvang van menselijke kennis, en als we een interpretatie pogen en een opgetelde orde, zullen we vinden, dat wat deze

innerlijke ervaring het meest intiem aan ons overbrengt, het bestaan is en de actie op ons van grotere niveaus van zijn en bewustzijn dan het zuiver materiële vlak, met haar beperkte bestaan en actie, waar we gewaar van zijn in onze nauwe aardse formule. Deze domeinen van het grotere wezen zijn helemaal niet ver en gescheiden van ons eigen wezen en bewustzijn; want, ofschoon zij bestaan in zichzelf en hun eigen spel en proces en formulering van bestaan en ervaring hebben, penetreren en omsluiten zij toch tegelijkertijd het fysieke niveau met hun onzichtbare aanwezigheid en invloeden, en hun vermogens lijken hier te zijn in de materiële wereld zelf achter haar acties en objecten. Er zijn twee hoofddordes van ervaring in ons contact met hen; een is zuiver subjectief, ofschoon in zijn subjectiviteit voldoende levendig en tastbaar, de andere is meer objectief. In de subjectieve orde vinden we, dat wat zichzelf hier voor ons vormt als levensintentie, levensimpuls, levensformulering, reeds bestaat in een groter, subtieler, plastischer gebied van mogelijkheden, en deze pre-existente krachten en formaties drukken op ons om zich ook te realiseren in de fysieke wereld; maar alleen een deel slaagt er in om er door te komen en zelfs dat verschijnt gedeeltelijk in een vorm en omstandigheid, die beter past bij het systeem van aardse wet en volgorde. Deze overhaasting vindt normaal plaats zonder onze kennis; wij zijn niet gewaar van de actie van deze vermogens, krachten en invloeden op ons, maar nemen hen als formaties van ons eigen leven en denkvermogen, zelfs wanneer onze rede of wil hen verwerpt en streeft om niet overmeesterd te worden: maar, wanneer we inwaarts gaan, weg van het beperkte oppervlakte bewustzijn, en een subtieler besef en dieper gewaarzijn ontwikkelen, beginnen we een aanduiding te krijgen van de oorsprong van deze bewegingen en zijn we in staat om hun actie en proces te bekijken, om hen te accepteren of weigeren of modificeren, hen een doorgang te verlenen en gebruik van ons denkvermogen en wil en ons leven en leden of het te weigeren. Op dezelfde manier worden we gewaar van grotere domeinen van het denkvermogen, een spel, ervaring, formatie van een grotere plasticiteit, een wemelende overvloedigheid van alle mogelijke mentale formuleringen, en we voelen hun contacten met ons en hun vermogens en invloeden, die op onze delen handelen van het denkvermogen op dezelfde occulte manier als die andere, die handelen op onze delen van leven.

Deze soort ervaring is, hoofdzakelijk, van een zuiver subjectief karakter, een druk van ideeën, suggesties, emotionele formaties, impulsen voor gewaarwording, actie, dynamische ervaring. Hoe groot een deel van deze druk ook getraceerd kan worden naar ons eigen subliminale zelf of naar de belegering van de universele Denkvermogenkrachten of Levenskrachten, die bij onze eigen wereld horen, er is een element, dat het stempel draagt van een andere oorsprong, een hardnekkig suprawerelds karakter.

Maar de contacten stoppen hier niet: want er is ook een opening van ons denkvermogen en levensdelen naar een groot gebied van subjectief-objectieve ervaringen, waarin deze niveaus zich niet langer presenteren als extensies van het subjectieve wezen en bewustzijn, maar als werelden; want de ervaringen daar zijn georganiseerd, zoals zij zijn in onze eigen wereld, maar op een ander niveau, met een ander proces en wet van actie en in een substantie, die hoort bij de suprafysieke Natuur. Deze organisatie bevat, zoals op onze aarde, het bestaan van wezens, die een vorm hebben of aannemen, zichzelf manifesteren of natuurlijk gemanifesteerd zijn in een belichamende substantie, maar een substantie, die anders is dan de onze, een subtiele substantie, die alleen tastbaar is voor een subtiel zintuig, een suprafysieke vormmaterie. Deze werelden en wezens hoeven niets met ons en ons leven te maken te hebben, zij hoeven geen actie op ons uit te voeren: maar vaak treden zij ook in geheime communicatie met het aardebestaan, gehoorzamen er aan of belichamen het en zijn bemiddelaars en instrumenten van de kosmische vermogens en invloeden, waarvan we subjectieve ervaring hebben, of handelen zelf door hun eigen initiatie op het leven van de aardse wereld en motieven en gebeurtenissen. Het is mogelijk om hulp te ontvangen of begeleiding of nadeel of misleiding van deze wezens; het is zelfs mogelijk om onderworpen te worden aan hun invloed, om bezeten te zijn door hun invasie of dominantie, om door hun geïnstrumentaliseerd te worden voor hun goede of kwade doeleinde. Bij tijden lijkt de voortgang van het aardse leven een uitgestrekt veld van strijd te zijn tussen suprafysieke Krachten van ieder karakter, degene, die streven om te verhogen, aan te moedigen en verlichten en degene, die streven om af te wijken, onderdrukken of te voorkomen of zelfs onze

opwaartse evolutie te verbrijzelen of de zelfexpressie van de ziel in het materiële universum. Sommige van deze Wezens, Vermogens of Krachten zijn zodanig, dat we over hen denken als goddelijk; zij zijn lichtend, goedaardig of krachtig behulpzaam: er zijn anderen, die Titanisch, gigantisch of demonisch zijn, onordelijke Invloeden, aanstichters of scheppers vaak van uitgestrekte en formidabele innerlijke omwentelingen of van acties, die de normale menselijke maat te boven gaan. Er kan ook een gewaarzijn zijn van invloeden, aanwezigheden, wezens, die niet bij andere werelden voorbij de onze lijken te horen, maar hier zijn als een verborgen element achter de sluier in de aardse natuur. Zoals een contact met het suprafysieke mogelijk is, zo kan er ook een contact subjectief of objectief plaats vinden --- of tenminste geobjectiveerd --- tussen ons eigen bewustzijn en het bewustzijn van andere eens belichaamde wezens, die overgegaan zijn naar een suprafysieke status in deze andere regionen van bestaan. Het is ook mogelijk, om voorbij een subjectief contact te gaan of een subtiel-zintuiglijke perceptie en om, in zekere subliminale toestanden van bewustzijn, actueel binnen te gaan in andere werelden en iets van hun geheimen te kennen. De meer objectieve orde van ander-wereldlijke ervaring nam het meest de voorstelling van de mensheid in het verleden in beslag, maar het werd door populair geloof in een grove-objectieve verklaring gezet, die deze fenomenen al te veel assimileerde tot degene, van de fysieke wereld, waar we familiair mee zijn; want het is de normale tendens van ons denkvermogen om alles te veranderen in vormen of symbolen, die passen bij zijn eigen soort en termen van ervaring.

Dit is altijd, om het in haar meest gegeneraliseerde termen te zetten, het normale gebied en karakter geweest van ander-wereldlijk geloof en ervaring in alle perioden van het verleden van het ras; namen en vormen verschillen, maar de algemene kenmerken zijn opvallend gelijkvormig geweest in alle landen en tijdperken. Welke exacte waarde moeten we geven aan deze hardnekkige geloven of aan deze massa van supernormale ervaring? Het is niet mogelijk voor iemand, die deze contacten heeft gehad met enige intimiteit en niet alleen door verstrooide abnormale incidenten, om hen opzij te zetten als hoofdzakelijk bijgeloof of hallucinatie; want ze zijn te hardnekkig, werkelijk, effectief, organisch in hun

druk, te constant geconfirmeerd door hun actie en resultaten om zo opzij geworpen te worden: een appreciatie, een interpretatie, een mentale organisatie van deze kant van onze capaciteit van ervaring is onmisbaar.

Een uitleg, die naar voren gebracht kan worden, dat de mens zelf de suprafysieke werelden creëert, die hij bewoont of denkt, dat hij ze na de dood bewoont, de goden creëert, zoals de oude frase liep, --- het wordt zelf geclaimd, dat God zelf gecreëerd werd door de mens, een mythe was van zijn bewustzijn, en nu vernietigd is door de mens! Al deze dingen zouden dan een soort mythe kunnen zijn van het ontwikkelende bewustzijn, waarin hij in staat is om te verblijven, een bekoring in zijn eigen gebouwen, en door een soort realiserende dynamisering zichzelf onderhouden in zijn eigen voorstellingen. Maar zuivere voorstellingen zijn zij niet, zij kunnen alleen door ons zo behandeld worden, zolang als de dingen, die zij representeren, hoe incorrect ook, geen deel van onze eigen ervaring zijn. Toch kunnen er mythen en voorstellingen denkbaar zijn, die gebruikt worden door het vermogen van de creatieve Bewustzijnskracht om zijn eigen ideekrachten te materialiseren; deze potente beelden zouden een vorm en lichaam aan kunnen nemen, blijven bestaan in een of andere subtiële gematerialiseerde wereld van denken en reageren op hun schepper: als dat zo is, dan zouden we kunnen veronderstellen, dat andere werelden bouwsels zijn van dit karakter. Maar, als dat zo zou zijn, wanneer het subjectieve bewustzijn zo werelden en wezens kan creëren, zou het goed kunnen, dat de objectieve wereld ook een mythe is van het Bewustzijn of zelfs van ons bewustzijn, of dat het Bewustzijn zelf een mythe is van de oorspronkelijke Onwetendheid. Zo zwaaien we, op deze lijn van denken, terug naar een visie van het universum, waarin alle dingen een zekere tint van onwerkelijkheid aannemen, behalve het al-productieve Onbewustzijn, waaruit zij gecreëerd zijn, de Onwetendheid, die hen creëert en, het zou kunnen, een superbewust of onbewust onpersoonlijk Wezen, in wiens indifferentie alles uiteindelijk verdwijnt of teruggaat en daar ophoudt.

Maar we hebben geen bewijs en er is geen waarschijnlijkheid, dat het denkvermogen van de mens op deze manier een wereld kan creëren, waar er eerder geen was, creëren *in vacuo* zonder een substantie om in te bouwen of op te

bouwen, ofschoon het goed zou kunnen zijn, dat hij iets kan toevoegen aan een wereld, die al gemaakt is. Het Denkvermogen is inderdaad een potente bemiddelaar, potenter dan we dadelijk voorstellen; hij kan formaties maken, die zichzelf effectueren in ons eigen bewustzijn en leven en het bewustzijn en leven van anderen en zelfs een effect hebben op de onbewuste Materie; maar een volledig oorspronkelijke creatie in de leegte ligt voorbij zijn mogelijkheden. Wat we eerder kunnen wagen, is, dat, terwijl hij groeit, het denkvermogen van de mens binnengaat in relaties met nieuwe gebieden van het wezen en bewustzijn, die helemaal niet door hem gecreëerd zijn, nieuw voor hem, die al pre-existent zijn in het Al-Bestaan. In zijn toenemende innerlijke ervaring opent hij nieuwe niveaus van het wezen in zichzelf; terwijl de geheime centra van zijn bewustzijn hun knopen oplossen, kan hij door hen capabel worden om die grote werkelijkheden te ontvangen, directe invloeden van hen ontvangen, hen binnengaan, hen voorstellen in zijn aardse denkvermogen en innerlijke besef. Hij creëert beelden, symboolvormen, reflectieve vormen van hen, waar zijn denkvermogen mee om kan gaan; in dit besef alleen creëert hij het Goddelijke Beeld, dat hij aanbidt, creëert vormen van de goden, creëert nieuwe niveaus en werelden in hem en door deze beelden zijn de werkelijke werelden en vermogens, die ons bestaan overtreffen, in staat om bezit te nemen van het bewustzijn in de fysieke wereld, om hun potentie er in te gieten, om haar te transformeren met het licht van hun hogere wezen. Maar dit alles is geen creatie van de hogere werelden van het wezen; het is een openbaring van hen aan het bewustzijn van de ziel op het materiële niveau, terwijl zij zich ontwikkelt uit de Onwetendheid. Het is een schepping hier van hun vormen door een receptie van hun vermogens; er is een vergroting van ons subjectieve leven op dit niveau door de ontdekking van haar ware relatie met hogere niveaus van haar eigen wezen, waarvan zij was gescheiden door de sluier van de materiële Onwetendheid. Deze sluier bestaat, omdat de ziel in het lichaam deze grotere mogelijkheden achter zich heeft gelaten, zodat hij zich exclusief zijn bewustzijn en kracht zou kunnen concentreren op zijn primaire werk in deze fysieke wereld van zijn; maar dat primaire werk kan alleen een vervolg hebben doordat de sluier tenminste gedeeltelijk opgelicht wordt of anders doordringbaar gemaakt wordt, zodat de hogere niveaus van het

Denkvermogen, Leven en de Geest hun betekenissen zouden kunnen gieten in het menselijke bestaan.

Het is mogelijk om te veronderstellen, dat deze hogere niveaus en werelden later gecreëerd zijn dan de manifestatie van de materiële kosmos, om te evolutie te helpen, of in een of andere betekenis als resultaat ervan. Dit is een notie, die het fysieke denkvermogen, dat in al zijn ideeën begint vanuit het materiële universum, als het enige, dat hij kent, heeft geanalyseerd en waarmee hij om kan gaan in een begin van beheersing, gemakkelijk zou kunnen accepteren, wanneer hij verplicht wordt om een suprafysiek bestaan toe te laten; hij zou dan het materiële, het Onbewuste, kunnen houden als het startpunt en de ondersteuning van alle zijn, omdat het ongetwijfeld het startpunt is voor ons van de evolutionaire beweging, waarvan de materiële wereld de scène is. Ons denkvermogen zou nog materie en materiële kracht kunnen houden als het eerste bestaan, --- zo geaccepteerd en verzorgd door haar, omdat zij het eerste is, dat hij kent, het ene, dat altijd zeker aanwezig is en kenbaar, --- en het spirituele en suprafysieke onderhouden in een afhankelijkheid van de verzekerde fundatie in de Materie.³³ Maar hoe dan werden deze andere werelden gecreëerd, door welke kracht, door welke instrumentaliteit? Het zouden het Leven en het Denkvermogen kunnen zijn, die ontwikkelen uit het Onbewuste, die tegelijkertijd deze andere werelden of niveaus ontwikkeld hebben in het subliminale bewustzijn van de levende wezens, die er in verschijnen. Voor het sublieme wezen zouden in het leven en na de dood, --- want het innerlijke wezen overleeft de dood van het lichaam, --- deze werelden werkelijk kunnen zijn, omdat hij gevoelig is voor zijn wijdere gebied van bewustzijn; hij zou in hen bewegen met dat besef van werkelijkheid, derivatief misschien, maar overtuigend, en hij zou zijn ervaring van hen omhoog sturen als geloof en voorstelling naar het oppervlakte wezen. Dit is een mogelijke rekenschap, als we het Bewustzijn accepteren als het werkelijke creatieve Vermogen of bemiddelaar en alle dingen als formaties van het bewustzijn; maar zij zou niet aan de suprafysieke niveaus van het wezen de

³³ Er zijn zekere uitdrukkingen in de Rig Veda, die deze visie lijken te belichamen. Over de Aarde (het materiële principe) wordt gesproken als de fundatie van alle werelden of de zeven werelden worden beschreven als de zeven niveaus van de Aarde.

onstoffelijke of minder tastbare werkelijkheid geven, die het fysieke denkvermogen aan hen zou willen hechten; zij zouden dezelfde werkelijkheid hebben in zichzelf als de fysieke wereld of niveau van fysieke ervaring heeft in haar eigen orde.

Als op deze of een of andere andere manier de hogere werelden na de schepping van de materiële wereld, de primaire schepping, ontwikkeld zouden zijn, door een grotere, geheime evolutie uit het Onbewuste, moet het gedaan zijn door een of andere Al-Ziel in zijn verschijning, door een proces, waarvan we geen kennis kunnen hebben en voor het doel van de evolutie hier, als hulpmiddelen voor haar of al haar grotere consequenties, zodat het leven en het denkvermogen en de geest in staat zouden zijn om zich te bewegen in velden van een vrijer werkgebied met een repercussie van deze grotere vermogens en ervaringen op de materiële zelfexpressie. Maar tegenover deze hypothese staat het feit, dat we vinden, dat deze hogere werelden in onze visie en ervaring van hen op geen enkele manier gebaseerd zijn op het materiële universum, op geen enkele manier haar resultaten, maar eerder op grotere termen van het wezen, grotere en vrijere gebieden van bewustzijn, en alle actie van het materiële niveau ziet er meer uit als het resultaat en niet de oorsprong van deze grotere termen, derivatief van hen, zelfs gedeeltelijk afhankelijk van hen in haar evolutionaire inspanning. Immense gebieden van vermogens, invloeden, fenomenen dalen heimelijk op ons neer uit het Bovenmentale en de hogere mentale en vitale gebieden, maar van deze kan alleen een deel, een selectie, als het ware, of beperkt aantal ten tonele verschijnen en zichzelf realiseren in de orde van de fysieke wereld; de rest wacht hun tijd af en de juiste omstandigheid voor de openbaring in een fysieke term en vorm, voor hun deel in de aardse³⁴ evolutie, die tegelijkertijd een evolutie is van alle vermogens van de Geest.

Dit karakter van andere werelden verwerpt al onze pogingen om de eerste belangrijkheid te geven aan ons eigen niveau van het wezen en aan ons eigen deel

³⁴ Met het aardse bedoelen we niet, noodzakelijkerwijze, deze ene aarde en haar periode van duur, maar gebruiken aarde in de wijdere wortelbetekenis van het Vedantische Prithivi, het aardeprincipe, dat woonplaatsen creëert van de fysieke vorm voor de ziel.

in de wereldse manifestatie. Wij scheppen God niet als een mythe van ons bewustzijn, maar zijn instrumenten voor een progressieve manifestatie van het Goddelijke in het materiële wezen. Wij creëren geen goden, hun vermogens, maar eerder is een zodanige goddelijkheid, zoals we manifesteren, de partiele reflectie en de vorming hier van eeuwige godheden. Wij creëren de hogere niveaus niet, maar zijn de bemiddelaars, waardoor zij hun licht, vermogen, schoonheid openbaren, in welke vorm en omvang dan ook, die aan hen gegeven kan worden door de Natuurkracht op het materiële niveau. Het is de druk van de Levenswereld, die leven in staat stelt zich te evolueren en zich hier te ontwikkelen in de vormen, die we al kennen; die toenemende druk drijft haar om in ons te streven naar een grotere openbaring van zichzelf en zal op zekere dag de sterfelijke bevrijden uit zijn onderwerping aan de nauwe beperkingen van zijn huidige incompetente en beperkende lichamelijkheid. De druk van de Mentale wereld evolueert en ontwikkelt het denkvermogen hier en helpt ons om een hefboomwerking te vinden voor onze mentale zelfverheffing en uitbreiding, zodat we kunnen hopen, ons zelf van intelligentie voortdurend te vergroten en zelfs de gevangenismuren te breken van onze materiegebonden fysieke geestesgesteldheid. De druk van supramentale en spirituele werelden bereiden hier de ontwikkeling voor van het manifeste vermogen van de Geest en daardoor de opening van ons wezen op het fysieke niveau naar de vrijheid en oneindigheid van het superbewuste Goddelijke; dat contact, die druk kan alleen uit het klaarblijkelijke Onbewustzijn, dat ons startpunt was, de albewuste Godheid bevrijden, die in ons besloten is. In deze orde van dingen is ons menselijke bewustzijn het instrument, de bemiddelaar; zij is het punt in de ontwikkeling van licht en vermogen uit het Onbewustzijn, waar bevrijding mogelijk wordt: een grotere rol dan deze kunnen we niet aan haar toekennen, maar dit is groot genoeg, want zij maakt onze mensheid allerbelangrijkst voor het allerhoogste doel van de evolutionaire Natuur.

Tegelijkertijd zijn er enige elementen in onze sublieme ervaring, die een vraagpunt opbrengen tegen enige invariabele prioriteit van andere werelden op het materiële bestaan. Enige zodanige indicatie is, dat in de visie van de na de

dood ervaringen een hardnekkige traditie is van residentie in condities, die een suprafysieke prolongatie lijken te zijn van de aardecondities, de aardennatuur, de aarde ervaring. Een ander is, dat we, speciaal in de Levenswerelden, formuleringen vinden, die overeenkomst lijken te vertonen met de inferieure bewegingen van het aardebestaan; hier zijn de principes van duisternis, valsheid, onvermogen, en kwaad al belichaamd, die we verondersteld hebben als opvolgend op de evolutie uit het materiële Onbewustzijn. Het lijkt zelfs het feit te zijn, dat de vitale werelden het natuurlijke thuis zijn van de Vermogens, die het menselijke leven het meest verstoren; dit is inderdaad logisch, want door ons vitale wezen laten zij ons heen en weer slingeren en zij moeten daarom vermogens zijn van een groter en krachtiger levensbestaan. De neerdaling van het Denkvermogen en het Leven in de evolutie hoeft geen zodanige onaangename ontwikkelingen gecreëerd te hebben van de beperking van het wezen en bewustzijn: want deze neerdaling is in zijn natuur een beperking van kennis; bestaan en cognitie en heerlijkheid van zijn beperken zichzelf in een mindere waarheid en goede en schoonheid en haar inferieure harmonie, en bewegen volgens die wet van een nauwer licht, maar in een zodanige beweging zijn duisternis en lijden en kwaad geen verplichte fenomenen. Als we hen bestaand vinden in deze werelden van een ander denkvermogen en een ander leven, zelfs, ofschoon zij hen niet doordringen, maar alleen hun gescheiden provincie in beslag nemen, moeten we, ofwel concluderen, dat zij in bestaan gekomen zijn door een projectie uit de inferieure evolutie, opwaarts van beneden, door iets in de subliminale delen van de Natuur, die daar uitbarsten in een grotere formatie van het kwaad hier, of dat zij al gecreëerd waren als deel van een parallelle gradatie naar de involutionaire neerdaling, een gradatie, die een trap vormt voor evolutionaire opstijging naar de Geest, juist zoals het involutionaire een trap was voor de neerdaling van de Geest. In de latere hypothese zou de opstijgende gradatie een dubbel doel kunnen hebben. Want zij zou preformaties kunnen bevatten van het goede en het kwade, die moeten ontwikkelen in de aarde als deel van de strijd, die noodzakelijk is voor de evolutionaire groei van de Ziel in de Natuur; dit zouden formaties zijn, die voor zichzelf bestaan, voor hun eigen onafhankelijke bevrediging, formaties, die het volledige type van deze dingen zouden presenteren, ieder in zijn eigen gescheiden

natuur, en tegelijkertijd zouden zij hun karakteristieke invloed uitoefenen op evolutionaire wezens.

Deze werelden van een groter Leven zouden dan in zichzelf zowel de meer lichtende als de donkerdere formaties behouden van het leven van onze wereld in een medium, waarin zij hun onafhankelijke uitdrukking vrijelijk konden bereiken, hun eigen volledige vrijheid van het type en de natuurlijke volledigheid en harmonie van goed of van kwaad, --- wanneer inderdaad dat onderscheid van toepassing is in deze gebieden, --- een volledigheid en onafhankelijkheid, die onmogelijk is in ons bestaan, waar alles vermengd is in de complexe interactie, die noodzakelijk is voor het veld van een veelzijdige evolutie, die leidt naar een uiteindelijke integratie. Want we vinden, dat wat we vals, donker of kwaad noemen, daar een waarheid lijkt te hebben van zichzelf en volledig tevreden lijkt te zijn met haar eigen type, omdat zij dat bezit in een volle expressie, die in haar een besef creëert van een bevredigd vermogen van haar eigen wezen, een overeenstemming, een volledige aanpassing van al haar omstandigheden aan haar principe van bestaan; zij geniet daar haar eigen bewustzijn, haar eigen zelfvermogen, haar eigen heerlijkheid van zijn, onaangenaam voor onze denkvermogens, maar voor zichzelf vol van vreugde van bevredigd verlangen. Deze levensimpulsen, die voor de aardenatuur buitensporig zijn en bovenmatig en hier verschijnen als pervers en abnormaal, vinden in hun eigen provincie van zijn een onafhankelijke vervulling en een onbeperkt spel van hun type en principe. Wat voor ons goddelijk of titanisch, Rakshasisch, demonisch en daarom supernatuurlijk, is, ieder in zijn eigen domein, normaal voor zichzelf en geeft de wezens, die deze dingen belichamen, het gevoel van zelfnatuur en de harmonie van hun eigen principe. Disharmonie zelf, strijd, onvermogen, lijden gaan binnen in een zeker soort levensbevrediging, dat zichzelf tegengewerkt zou voelen en ontoereikend zonder hen. Wanneer deze vermogens gezien worden in hun geïsoleerde werking, terwijl zij hun eigen levensgebouwen opbouwen, zoals zij doen in die geheime werelden, waar zij domineren, nemen we helderder hun oorsprong en reden van bestaan waar en de reden ook van de greep, die zij hebben op het menselijke leven en de hechting van de mens aan zijn eigen

onvolmaaktheden, aan zijn levensdrama van victorie en falen, geluk en lijden, gelach en tranen, zonde en deugd. Hier op deze aarde bestaan deze dingen in een onbevredigende en daarom onbevredigde en duistere toestand van strijd en mengsel, maar openbaren daar hun geheim en hun motief van het wezen, omdat zij daar gevestigd zijn in hun ingeboren vermogen en volledige vorm van de natuur in hun eigen wereld en hun eigen exclusieve atmosfeer. De hemelen en hellen van de mens of werelden van licht en werelden van duisternis, hoe vol van verbeeldingskracht ook in hun opbouw, gaan voort uit een perceptie van deze vermogens, die bestaan in hun eigen principe en hun invloeden werpen op hem in het leven van een leven, dat verder ligt, dat hem van de elementen voorziet van zijn evolutionaire bestaan.

Op dezelfde manier als de vermogens van het Leven zelfgefundeerd zijn, volmaakt en vol in een groter Leven voorbij ons, zo zijn ook de vermogens van het Denkvermogen, zijn ideeën en principes, die ons aardewezen beïnvloeden, gefundeerd om in de Groter Denkvermogenwereld hun eigen gebied van volheid van zelfnatuur te hebben, terwijl zij hier in het menselijke bestaan alleen partiele formaties uitwerpen, die veel moeite hebben om zichzelf te vestigen door hun ontmoeting en mengsel met andere vermogens en principes; deze ontmoeting, dit mengsel buigt hun volledigheid, mengt hun zuiverheid, betwist en verwerpt hun invloed. Deze andere werelden, dan, zijn niet evolutionair, maar typisch; maar het is een, ofschoon niet de enkele reden van hun bestaan, dat zij dingen leveren, die moeten rijzen in de evolutionaire manifestatie, zowel als dingen opgegooid in de evolutie met een veld van bevrediging van hun eigen betekenis, waar zij in hun eigen recht kunnen bestaan; deze gevestigde conditie is een basis, van waaruit hun functies en werkingen gegoten kunnen worden als elementen in het complexe proces van de evolutionaire Natuur.

Wanneer we vanuit dit gezichtspunt naar de traditionele verklaringen van de mens kijken van ander-wereldlijk bestaan, zullen we vinden, dat zij het meest wijzen naar werelden van een groter leven, dat bevrijd is van de beperkingen en onvolmaaktheden of onvolledigheid van het Leven in de aardenatuur. Deze verklaringen zijn evident grotendeels opgebouwd door voorstellingsvermogen,

maar er is ook een element van intuïtie en voorvoeling, een gevoel van wat Leven kan zijn en zeker is in een of ander domein van haar gemanifesteerde of haar realiseerbare natuur; er is ook een element van waar subliminaal contact en ervaring. Maar het denkvermogen van de mens vertaalt, wat hij ziet of ontvangt of mee in contact komt van ander-natuur, in beelden, die passen bij zijn eigen bewustzijn; zij zijn zijn vertalingen van suprafysieke werkelijkheden in zijn eigen significante vormen en beelden en door deze vormen en beelden gaat hij de communicatie binnen met de werkelijkheden en kan hen tot op zekere hoogte aanwezig en effectief maken. De ervaring van een na de dood voortgang van een gemodificeerd aardeleven kan uitgelegd worden als te danken aan deze soort van vertaling; maar het is ook gedeeltelijk verklaarbaar als de creatie van een subjectieve na de dood toestand, waarin hij nog leeft in beelden van gewoonte-ervaring voor hij binnengaat in ander-wereldlijke werkelijkheden, gedeeltelijk als een overgang door Levenswerelden, waar het type dingen zichzelf uitdrukt in formaties, die hun oorsprong vinden in degene, waar hij aan gehecht was in zijn aardse lichaam of verwant aan hen en daarom een natuurlijke attractie uitoefenen op het vitale wezen na haar vertrek uit het lichaam. Maar apart van deze subtielere Levenstoestanden bevatten de traditionele verklaringen van anderwereldlijk bestaan, ofschoon als een zeldzamer meer verheven element, dat niet besloten is in de populaire notie van deze dingen, een hogere graad van toestanden van bestaan, die duidelijk van een mentaal en niet van een vitaal karakter zijn en anderen, die gefundeerd zijn op een of ander spiritueel-mentaal principe; deze hogere principes worden geformuleerd in toestanden van het wezen, waarin onze innerlijke ervaring kan rijzen of de ziel kan binnengaan. Het principe van gradatie, dat we geaccepteerd hebben, is daarom gerechtvaardigd, op de voorwaarde, dat we erkennen, dat het een manier is om onze ervaring te organiseren en dat andere manieren, die voortkomen uit andere gezichtspunten, mogelijk zijn. Want een classificatie kan altijd geldig zijn vanuit het principe en gezichtspunt, dat zij aangenomen heeft, terwijl vanuit een ander principes en gezichtspunten een andere classificatie van dezelfde dingen op gelijke wijze geldig kan zijn. Maar voor ons doeleinde is het systeem, dat we gekozen hebben van de grootste waarde, omdat het fundamenteel is en beantwoordt aan een waarheid

van de manifestatie, die van het allerhoogste praktische belang is; het helpt ons om ons eigen samengestelde bestaan te begrijpen en de loop van de involutie en de evolutionaire beweging van de Natuur. Tegelijkertijd zien we, dat de andere werelden geen dingen zijn, die nogal apart staan van het materiële universum en de aardenatuur, maar hen penetreren en omsluiten met hun invloeden en op hen een geheime invloed hebben van formerende en directe kracht, die niet gemakkelijk calculeerbaar is. Deze organisatie van ander-wereldlijke kennis en ervaring levert ons de aanwijzing naar de natuur en de lijnen van actie van deze invloed.

Het bestaan en invloed van andere werelden zijn een feit van primair belang voor de mogelijkheden en voor de omvang van onze evolutie in de aardse Natuur. Want als het fysieke universum het enige gebied was van de manifestatie van de oneindige Werkelijkheid en tegelijkertijd het gebied van haar hele manifestatie, dan zouden we moeten veronderstellen, dat, omdat alle principes van haar wezen van de Materie tot de Geest volledig verwickeld zijn in de klaarblijkelijk onbewuste Kracht, die de basis is van de eerste werkingen van dit universum, zij worden er hier volledig door ontwikkeld en alleen hier, zonder enige andere hulp of druk, behalve die van het geheime Superbewustzijn er in. Er zou dan een systeem zijn van dingen, waarin het principe van de Materie altijd het eerste principe moet blijven, de essentiële en oorspronkelijk bepalende conditie van het gemanifesteerde bestaan. De Geest zou tenslotte inderdaad in een beperkte mate zijn natuurlijke dominantie kunnen bereiken; hij zou zijn basis van fysieke materie een elastischer instrument kunnen maken, dat niet helemaal de acties verbiedt van zijn eigen hoogste wet en natuur of tegen die actie, zoals zij nu is in haar niet elastische weerstand. Maar de Geest zou altijd afhankelijk zijn van de Materie voor zijn gebied en zijn manifestatie; hij zou geen ander gebied kunnen hebben: hij zou er niet buiten kunnen gaan naar een andere soort manifestatie; en ook er in zou hij niet erg goed enig ander principe van zij wezen kunnen bevrijden in de soevereiniteit over de materiële fundatie; de Materie zou de enige hardnekkige determinant blijven van zijn manifestatie. Het Leven zou niet dominant of bepalend kunnen worden, het Denkvermogen zou niet de meester en

de schepper kunnen worden; hun grenzen van capaciteit zouden gefixeerd zijn door de capaciteiten van de Materie, die zij zouden kunnen vergroten of modificeren, maar niet in staat zouden zijn om radicaal of bevrijdend te transformeren. Er zou geen plaats zijn voor enige vrije en volle manifestatie van enig vermogen van het wezen, alles zou voor altijd beperkt zijn door de condities van een verduisterende materiële formatie. De Geest, het Denkvermogen, het Leven zouden geen ingeboren gebied hebben of een volledige omvang van hun eigen karakteristieke vermogen en principe. Het is niet gemakkelijk om te geloven in de onvermijdelijkheid van deze zelfbeperking, als de Geest de schepper is en deze principes een onafhankelijk bestaan hebben en geen producten, resultaten of fenomenen zijn van de energie van de Materie.

Maar, gegeven het feit, dat de oneindige Werkelijkheid vrij is in het spel van zijn bewustzijn, is hij niet gebonden om zichzelf te verwickelen in de onwetendheid van de Materie, voordat hij zich helemaal kan manifesteren. Het is mogelijk voor hem om juist de tegengestelde orde van dingen te creëren, een wereld, waarin de eenheid van het spirituele wezen de matrix is en de eerste conditie van enige formatie of actie, de Energie, die aan het werk is, is een zelfgewaar, spiritueel bestaan in beweging, en al zijn namen en vormen zij een zelfbewust spel van de spirituele eenheid. Of het zou een orde kunnen zijn, waarin het ingeboren vermogen van de Geest van bewuste Kracht of Wil vrijelijk en direct zijn eigen mogelijkheden in zichzelf zou realiseren en niet, zoals hier, door het beperkte medium van de Levenskracht in de materie; die realisatie zou onmiddellijk het eerste principe zijn van de manifestatie en het object van al zijn vrije en zaligvolle actie. Het zou weer een orde kunnen zijn, waarin het vrije spel van een oneindige wederzijdse zelfheerlijkheid in een veelvoudigheid van wezens, die niet alleen bewust zijn van hun besloten of onderliggende eeuwige eenheid, maat van hun huidige vreugde van eenheid, het object zouden zijn; in een zodanig systeem zou de actie van het principe van zelfbestaande Zaligheid het eerste principe zijn en de universele conditie. Het zou weer een wereldorde kunnen zijn, waarin het Supramentale het dominante principe zou zijn vanaf het begin; de natuur van de manifestatie zou dan een veelvoudigheid van wezens zijn,

die door het vrije en lumineuze spel van hun goddelijke individualiteit alle veelvoudige vreugde van hun verschil vinden in de eenheid.

Noch hoeft de serie hier te stoppen: want we observeren, dat bij ons het Denkvermogen gehinderd wordt door het Leven in de Materie en alle mogelijke moeilijkheden vindt in het domineren van de weerstand van deze twee verschillende vermogens en dat het Leven op gelijke wijze beperkt wordt door de sterfelijkheid, de inertie en de instabiliteit van de Materie; maar er kan evident een wereldorde zijn, waarin geen enkele van deze twee belemmeringen een deel vormt van de eerste condities van het bestaan. Er is de mogelijkheid van een wereld, waarin het Denkvermogen vanaf het begin dominant zou zijn, vrij om te werken op zijn eigen substantie of materie als een nogal plastisch materiaal, of waar de Materie nogal evident het resultaat zou zijn van de universele Denkvermogenkracht, die zichzelf uitwerkt in het leven. Dat is het zelfs hier in werkelijkheid; maar hier is de Denkvermogenkracht verward vanaf het begin, voor een lange tijd onderbewust, en zelfs, wanneer hij tevoorschijn gekomen is, nooit in vrij bezit van zichzelf, maar onderworpen aan zijn omhullende materiaal, terwijl hij daar zichzelf zou bezitten en meester zijn van zijn materiaal, dat veel subtieler zou zijn en elastisch, dan in een predominant materieel universum. Zo zou ook het Leven haar eigen wereldorde kunnen hebben, waar zij soeverein zou zijn, in staat om haar eigen elastischere en vrijelijk variabele verlangens en tendensen op te stellen, niet bedreigd op ieder moment door de desintegrerende krachten en daarom hoofdzakelijk in beslag genomen door de zorg van zelfbehoud en beperkt in haar spel door deze staat van precaire spanning, die haar instincten beperkt van een vrije formatie, vrije zelfgratificatie en vrij avontuur. De gescheiden dominantie van ieder principe van het wezen is een eeuwige mogelijkheid in de manifestatie van het wezen, --- altijd gegeven, dat zij principes zijn, die onderscheiden zijn in hun dynamisch vermogen en wijze van werking, zelfs, ofschoon een in oorspronkelijke substantie.

Dat zou geen verschil kunnen maken, wanneer dit alles alleen een filosofische mogelijkheid zou zijn of een potentie in het wezen van Sachchidananda, die zij nooit realiseert of nog niet gerealiseerd heeft, of, wanneer gerealiseerd, nog niet

binnen het gebied van het bewustzijn heeft gebracht van wezens, die leven in het fysieke universum. Maar al onze spirituele en psychische ervaring draagt affirmatieve getuigenis, brengt ons altijd een constante en, in haar hoofdprincipes, een invariabel bewijs van het bestaan van hogere werelden, vrijere niveaus van bestaan. Wanneer we onszelf niet neergebonden hebben, zoals zoveel van het moderne denken, aan het dogma, dat alleen fysieke ervaring of ervaring, gebaseerd op het fysieke zintuig waar is, de analyse van fysieke ervaring alleen door de rede verifieerbaar is, en al het andere alleen het resultaat is van fysieke ervaring en fysiek bestaan en alles hier voorbij een fout, zelfverwarring, en hallucinatie is, zijn we vrij om dit bewijs te accepteren en de werkelijkheid van deze niveaus toe te laten. We zien, dat zij, praktisch, verschillende harmonieën zijn van de harmonie van het fysieke universum; zij nemen, zoals het woord "niveau" suggereert, een verschillend niveau in beslag in de schaal van zijn en adopteren een verschillend systeem en order van haar principes. We hoeven niet te onderzoeken, voor ons huidige doeleinde, of zij overeenstemmen in tijd en ruimte met onze eigen wereld of dat zij bewegen in een verschillend veld van ruimte en in een andere stroom van de tijd, --- in ieder geval is het in een subtielere substantie en met andere bewegingen. Alles, wat ons direct aangaat, is te weten, of zij verschillende universums zijn, ieder volledig in zichzelf, en die op geen enkele manier elkaar ontmoeten, wederzijds kruisen of de anderen beïnvloeden of eerder verschillende schalen van een gegradeerd en in elkaar gevlochten systeem van zijn, delen daarom van een complex universeel systeem. Het feit, dat zij binnen kunnen gaan in het gebied van ons mentale bewustzijn, zou natuurlijk de geldigheid suggereren van het tweede alternatief, maar op zichzelf niet helemaal beslissend zijn. Maar we vinden, dat deze hogere niveaus in werkelijkheid op ieder moment handelen op en in communicatie met ons eigen niveau van zijn, ofschoon deze actie niet natuurlijk aanwezig is voor ons gewone wakende of uiterlijke bewustzijn, omdat dat voor het grootste deel beperkt is tot een ontvangst en gebruik van de contacten van de fysieke wereld: maar op het moment, dat we teruggaan in ons sublieme wezen of ons wakende bewustzijn vergroten voorbij het gebied van de fysieke contacten, worden we gewaar van iets van deze hogere actie. We vinden zelfs, dat het menselijke wezen zichzelf

gedeeltelijk kan projecteren naar deze hogere niveaus onder zekere condities, zelfs, wanneer hij in het lichaam is; *a fortiori* moet hij in staat zijn om het te doen, wanneer hij uit het lichaam is, en het dan volledig te doen, omdat er dan niet langer de belemmerende conditie is van het fysieke leven, dat neergebonden is aan het lichaam. De consequenties van deze relatie en dit vermogen van overdracht zijn van immense belang. Aan de ene kant rechtvaardigen zij onmiddellijk, in ieder geval als een actuele mogelijkheid, de oude traditie van tenminste een tijdelijk verblijf van het menselijke, bewuste wezen in andere werelden dan de fysieke na de oplossing van het fysieke lichaam. Aan de andere kant openen zij voor ons de mogelijkheid van een actie van de hogere niveaus op het materiële bestaan, die de vermogens kan bevrijden, die zij vertegenwoordigen, de vermogens van het leven, denkvermogen en de geest voor de evolutionaire intentie, die inherent is in de Natuur juist door het feit van hun belichaming in de Materie.

Deze werelden komen in hun oorspronkelijke schepping niet opeenvolgend in de orde na het fysieke universum, maar ervoor, --- ervoor, wanneer niet in tijd, dan in hun opvolgende sequentie. Want, zelfs, als er een opstijging is, zowel als een neerdalende gradatie, dan moet deze opstijgende gradatie in haar eerste natuur een provisie zijn voor de evolutionaire verschijning in de Materie, een vormend vermogen voor haar inspanning, dat behulpzaam aan haar bijdraagt en aan nadelige elementen, en niet een hoofdzakelijk consequentie van de aardse evolutie; want, dat is noch een rationele waarschijnlijkheid, noch heeft het een spirituele of dynamische en pragmatische betekenis. Met andere woorden, de hogere werelden zijn niet tot bestaan gekomen door een druk van het lagere fysieke universum, --- laat ons zeggen, van Sachchidananda in het fysieke Onbewustzijn, of anders door de aandrang van zijn wezen, terwijl hij tevoorschijn komt uit het Onbewustzijn in het Leven en het Denkvermogen en de Geest en de noodzaak ervaart om werelden of niveaus te creëren, waarin deze principes een vrijer spel zullen hebben en waarin de menselijke ziel zijn vitale, mentale of spirituele tendensen zou kunnen versterken. Zij zijn nog minder de creaties van de menselijke ziel zelf, of het nu zijn dromen zijn of het resultaat van de

constante zelfprojecties van de mensheid in haar dynamische en creatieve wezen voorbij de limieten van het fysieke bewustzijn. Het enige, dat de mens duidelijk creëert in deze richting, zijn de reflex beelden van deze niveaus in zijn eigen belichaamde bewustzijn en de geschiktheid van zijn eigen ziel om op hen te reageren, van hen gewaar te worden, om bewust deel te nemen in de wederzijdse verweving van hun invloeden met de actie op het fysieke niveau. Hij zou inderdaad de resultaten of projecties kunnen bijdragen van zijn eigen hogere vitale en mentale actie aan de actie van deze niveaus: maar, als dat zo is, dan zijn deze projecties, alles wel beschouwd, alleen een terugkeer van de hogere niveaus op zichzelf, een terugkeer van de aarde van hun vermogens, die naar beneden zijn gekomen van hen naar het aardedenkvermogen, omdat deze hogere vitale en mentale actie zelf het resultaat is van invloeden, die doorgegeven zijn van boven. Het is ook mogelijk, dat hij een zekere soort subjectieve annex kan scheppen aan deze suprafysieke niveaus, of tenminste aan de lagere van hen, omgevingen van een half onwerkelijk karakter, die eerder zelfgecreëerde omhullingen zijn van zijn bewuste denkvermogen en leven dan ware werelden; zij zijn de reflecties van zijn eigen wezen, een oppervlakkige omgeving, die correspondeert met zijn poging gedurende het leven om deze werelden uit te beelden. --- hemelen en hellen, die geprojecteerd zijn door de beeldcreërende faculteit in zijn menselijke vermogen van het bewuste wezen. Maar geen van deze twee contributies betekenen helemaal een totale creatie van een werkelijk niveau van het wezen, dat gefundeerd is op en handelt in zijn eigen gescheiden principe.

Deze niveaus of systemen zijn dan tenminste even oud en co-existent met dat, wat zich presenteert aan ons als het fysieke universum. We zijn ertoe geleid om te concluderen, dat de ontwikkeling van het Leven, Denkvermogen en Geest in het fysieke wezen hun bestaan voorondersteld; want deze vermogens zijn hier ontwikkeld door twee samenwerkende krachten, een opwaarts neigende kracht van beneden, een opwaarts trekkende en naar beneden drukkende kracht van boven. Want er is de noodzaak in het Onbewustzijn om naar buiten te brengen, wat er latent van binnen is, en daar is de druk van de superieure principes in de hogere niveaus, die niet alleen deze algemene noodzaak helpt om zich te

realiseren, maar hogelijk de speciale manieren zou kunnen bepalen, waarin zij uiteindelijk gerealiseerd wordt. Deze opwaartse trekkende actie en deze druk, deze aandrang van boven, de constante invloed verklaren van de spirituele, mentale en vitale werelden op ons hebben op het fysieke vlak. Het is evident, dat, gegeven een complex universum en zeven principes, wederzijds verweven in ieder deel van haar systeem en daarom natuurlijk getrokken om te handelen op en antwoorden op elkaar, waar zij ook bij elkaar kunnen komen, een zodanige actie is, een zodanige constante druk en invloed, een onvermijdelijke consequentie is, moet inherent zijn juist in de natuur van het gemanifesteerde universum.

Een geheime continue actie van de hogere vermogens en principes van hun eigen niveaus op het aardse wezen en de natuur door het subliminale zelf, dat zelf een projectie is van deze niveaus in de wereld, die geboren is uit het Onbewustzijn, moet een effect hebben en een betekenis. Haar eerste effect is de bevrijding geweest van het Leven en het Denkvermogen uit de Materie; haar laatste effect is de assistentie geweest van de verschijning van een spiritueel bewustzijn, een spirituele wil en een spiritueel besef van bestaan in het aardse wezen, zodat hij niet langer alleen gepreoccupeerd is met zijn meest uiterlijke leven of met dat en mentaal najagen en interesses, maar hij heeft geleerd om vanbinnen te kijken, om zijn innerlijke wezen te ontdekken, zijn spirituele zelf, om te streven om de aarde en haar beperkingen voorbij te gaan. Terwijl hij meer en meer innerlijk groeit, beginnen zijn mentale, vitale, spirituele grenzen te verbreden, de bindingen, die het Leven, Denkvermogen, Ziel hielden aan hun eerste beperkingen te lossen of te knappen, en de mens, het mentale wezen, begint een glimp te krijgen van een groter koninkrijk van het zelf en de wereld, die gesloten is voor het eerste aardeleven. Zonder twijfel kan hij, zolang als hij hoofdzakelijk leeft aan zijn oppervlak, alleen een soort superstructuur bouwen, ideaal en voorstellend, en ideevormend op de grond van zijn normale nauwe bestaan. Maar als hij de inwaartse beweging maakt, die zijn eigen hoogste visie hem voorgehouden heeft als zijn grootste spirituele noodzaak, dan zal hij daar in zijn innerlijke wezen een groter Bewustzijn vinden, een groter Leven. Een actie van vanbinnen en een actie van vanboven kan de predominantie van de materiële

formule te boven komen, het vermogen van het Onbewustzijn verminderen en er uiteindelijk een eind aan maken, de orde van het bewustzijn omkeren, de Materie vervangen door de Geest als zijn bewuste fundering van het wezen en zijn hogere vermogens bevrijden naar hun complete en karakteristieke expressie in het leven van de ziel, die belichaamd is in de Natuur.

HOOFDSTUK XXII

Wedergeboorte en Andere Werelden;

Karma, de Ziel en Onsterfelijkheid.

Hij gaat over in zijn vertrek van deze wereld naar het fysieke Zelf; hij gaat over naar het Zelf van het leven; hij gaat over naar het Zelf van het denkvermogen; hij gaat over naar het Zelf van de kennis; hij gaat over naar het Zelf van zaligheid; hij beweegt door deze werelden volgens zijn wil.

Taittiriya Upanishad.³⁵

Zij zeggen inderdaad, dat het bewuste wezen gemaakt is van verlangen. Maar van welk verlangen hij ook is gekomen, hij komt van die wil, en van welke wil hij is gekomen, hij doet die actie, en wat zijn actie ook is, daar naar (het resultaat ervan) reikt hij. . . . Er aan gehouden door zijn Karma, ³⁶ gaat hij in zijn subtiele lichaam naar wat zijn denkvermogen ook aanhangt, dan, wanneer hij aan het eind komt van zijn Karma, zelfs welke actie hij ook hier doet, keert hij terug van die wereld naar deze wereld voor Karma.

Brihadaranyaka Upanishad.³⁷

Toegerust met kwaliteiten, een doener van werken en schepper van hun consequenties, oogst hij het resultaat van zijn acties; hij is de heerser van het leven en hij beweegt in zijn reis volgens zijn eigen handelingen; hij heeft een

³⁵ III. 10. 5.

³⁶ Actie, karma. In de visie, die uitgedrukt wordt in dit vers van de Upanishad wordt het Karma of actie in dit leven in de wereld uitgeput door het leven in de wereld er voorbij, waarin haar resultaten vervuld worden en de ziel naar de aarde terugkeert voor vers Karma. De oorzaak van de geboorte in deze wereld, van Karma, van de overgang van de ziel naar ander-wereldlijk bestaan en zijn terugkeer hier, is helemaal het eigen bewustzijn, de wil en het verlangen van de ziel.

³⁷ IV, 4. 5, 6.

idee en een ego en zal gekend worden door de kwaliteiten van zijn intelligentie en zijn kwaliteit van het zelf. Kleiner dan het honderdste van de tip van een haar, is de ziel van het levende wezen in staat tot oneindigheid. Hij is man, noch vrouw, noch onzijdig, maar hij wordt verenigd met welk lichaam ook, dat hij neemt als zijn eigen..

Swetaswatara Upanishad⁸⁸

Stervelingen, zij verkregen onsterfelijkheid.

Rig Veda³⁹

ONZE EERSTE conclusie over het onderwerp van reïncarnatie is geweest, dat de wedergeboorte van de ziel in opvolgende aardse lichamen een onvermijdelijke consequentie is van de oorspronkelijke betekenis en het proces van de manifestatie in de aardenatuur; maar deze conclusie leidt naar verdere problemen en verdere resultaten, waarvan het nodig is om ze toe te lichten. Daar rijst eerst de vraag van het proces van wedergeboorte; wanneer dat proces niet snel succesvol is, dan volgt geboorte onmiddellijk op de dood van het lichaam om zo een ononderbroken reeks van leven te onderhouden voor dezelfde persoon, wanneer er intervallen zijn, rijst dat op zijn beurt de vraag van het principe en proces van de overgang naar andere werelden, dat de scène moet zijn van deze intervallen, en de terugkeer naar het aardeleven. Een derde vraag is het proces van de spirituele evolutie zelf en de mutaties, die de ziel ondergaat in zijn overgang van geboorte naar geboorte door de stadia van zijn avontuur.

Wanneer het fysieke universum de enige gemanifesteerde wereld zou zijn, of als zij een nogal afgescheiden wereld zou zijn, dan zou de wedergeboorte als een deel van het evolutionaire proces besloten zijn tot een constante successie van onmiddellijke transmigraties van het ene lichaam naar het andere; dood zou

³⁸ V. 7-10.

³⁹ I. 110. 4.

onmiddellijk gevolgd worden door een nieuwe geboorte zonder enige mogelijkheid van een interval, --- de overgang van de ziel zou een spirituele omstandigheid zijn in een ononderbroken reeks van een dwangmatige, mechanische, materiële procedure. De ziel zou geen vrijheid hebben van de Materie; hij zou eeuwigdurend gebonden zijn aan zijn instrument, het lichaam, en afhankelijk van haar voor de continuïteit van zijn gemanifesteerde bestaan. Maar we hebben gevonden, dat er een leven is op andere niveaus na de dood en voor de volgende geboorte, een leven, dat volgt op het oude en voorbereidend voor een nieuw stadium van aards bestaan. Ander niveaus co-existeren met de onze, zijn deel van een complex systeem en handelen constant op het fysieke, dat hun eigen uiteindelijke en laagste term is, ontvangen haar reacties, laten een geheime communicatie en commercie toe. De mens wordt bewust van deze niveaus, kan zelfs in zekere toestanden zijn bewustzijn in hen projecteren, er gedeeltelijk in leven, daarom waarschijnlijk met een volle volledigheid na de oplossing van het lichaam. Een zodanige mogelijkheid van projectie in andere werelden of niveaus van het wezen wordt dan voldoende actueel om praktisch zijn eigen realisatie nodig te maken, onmiddellijk en misschien steevast volgend op het menselijke aardeleven, wanneer de mens vanaf het begin toegerust is met een zodanig vermogen van zelfoverdracht, als hij er alleen uiteindelijk aankomt door een graduele progressie. Want het is mogelijk, dat hij in het begin niet voldoende ontwikkeld zou zijn om zijn leven of zijn denkvermogen verder te dragen in grotere Levenswerelden of Mentale werelden en gedwongen zou zijn om een onmiddellijke transmigratie te aanvaarden van een aards lichaam naar een andere als zijn enige huidige mogelijkheid van voortduring.

De noodzaak voor een interregnum tussen geboorte en geboorte en een overgang naar andere werelden rijst uit een dubbele oorzaak: er is een aantrekking van de andere niveaus voor het mentale en vitale wezen in de samengestelde natuur van de mens als gevolg van hun affiniteit met deze niveaus, en er is een nut of zelfs een noodzaak voor een interval voor assimilatie van de gecompleteerde levenservaring, een uitwerking van wat opzijgezet moet worden, een voorbereiding voor de nieuwe belichaming en de nieuwe aardse

ervaring. Maar deze behoefte aan een periode van assimilatie en deze aantrekking van andere werelden voor verwante delen van ons wezen zou alleen effectief kunnen worden, wanneer de mentale en vitale individualiteit voldoende ontwikkeld is in de halfdierlijke fysieke mens; tot dan zouden zij misschien niet bestaan of misschien niet actief zijn: de levenservaringen zouden te simpel zijn en te elementair om assimilatie nodig te hebben en het natuurlijke wezen te onontwikkeld om in staat te zijn tot een complex assimilatieproces; de hogere delen zouden niet voldoende ontwikkeld zijn om zichzelf te verheffen naar hogere niveaus van bestaan. Er kan dan in de afwezigheid van zodanige verbindingen met andere werelden een theorie van wedergeboorte zijn, die alleen een constante transmigratie toe laat; hier zijn het bestaan van andere werelden en het verblijf van de ziel in andere niveaus geen actuele of in ieder stadium een noodzakelijk deel van het systeem. Er kan een andere theorie zijn, waarin de overgang de verplichte regel is voor allen en er daar geen onmiddellijke wedergeboorte is; de ziel heeft een interval van voorbereiding nodig voor de nieuwe incarnatie en nieuwe ervaring. Een compromis tussen de twee theorieën is ook mogelijk; de transmigratie zou de eerste heersende regel kunnen zijn, terwijl de ziel nog niet rijp is voor een hoger wereldbestaan; de overgang naar ander niveaus zou de opvolgende wet zijn. Er zou zelfs een derde stadium kunnen zijn, zoals soms gesuggereerd wordt, waarin de ziel zo krachtig ontwikkeld is, zijn natuurlijke delen spiritueel levend, dat hij geen interval nodig heeft, maar onmiddellijk een geboorte kan aannemen voor een snellere evolutie zonder de vertraging van een periode van tussenpozen.

In de populaire ideeën, die afkomen van de religies, die reïncarnatie toelaten, is er een onregelmatigheid, die, volgens de wijze van populaire geloven, zij met geen moeite verzoend hebben. Aan de ene kant is er het geloof, vaag genoeg, maar nogal algemeen, dat de dood onmiddellijk gevolgd wordt of met iets als een onmiddellijkheid, door de aanname van een ander lichaam. Aan de andere kant is er het oude religieuze dogma van een leven na de dood in hellen en hemelen, of, het zou kunnen, in andere werelden of gradaties van het wezen, die de ziel verkregen heeft of opgelopen door zijn verdiensten of gebreken in dit fysieke

bestaan; de terugkeer naar de aarde komt alleen tussenbeide, wanneer die verdienste of dat gebrek uitgeput zijn en het wezen klaar is voor een ander aardse bestaan. Deze onregelmatigheid zou verdwijnen, als we een variabele beweging toelaten, die afhangt van het stadium van evolutie, die de ziel bereikt heeft in zijn manifestatie in de Natuur; alles zou dan zich dan richten op de graad van zijn capaciteit voor het binnengaan in een hogere toestand dan het aardse leven. Maar in de gewone notie van reïncarnatie is het idee van spirituele evolutie niet expliciet, het is alleen impliciet in het feit, dat de ziel een punt moet bereiken, waarop hij in staat is om de noodzaak te transcenderen van wedergeboorte en terug te keren naar zijn eeuwige bron; maar als er geen graduele of gegradeerde evolutie is, dan kan dit punt ook goed bereikt worden door een chaotische zigzag beweging, waarvan de wet niet gemakkelijk bepaalbaar is. De definitieve oplossing van de vraag hangt af van psychisch onderzoek en ervaring; hier kunnen we alleen in ogeschouw nemen, of er in de natuur van dingen of in de logica van het evolutionaire proces enige klaarblijkelijke of inherente noodzaak is voor een van beide bewegingen, want de onmiddellijke transitie van lichaam naar lichaam of van de vertraging of het interval voor een nieuwe reïncarnatie van het zelfbelichamende psychische principe.

Een soort halve noodzaak voor het leven in andere werelden, eerder een dynamische en praktische dan een essentiële noodzaak, komt omhoog juist uit het feit, dat de verschillende wereldprincipes onderling verweven zijn met elkaar en op een bepaalde manier wederzijds afhankelijk en het effect, dat dit feit moet hebben op het proces van de spirituele evolutie. Maar dit zou tegengewerkt kunnen worden voor een tijd door de grotere trekkracht of aantrekking van de aarde of de overwegende fysiekheid van de evoluerende natuur. Ons geloof in de geboorte van een opstijgende ziel in de menselijke vorm en zijn herhaalde geboorte in die vorm, waarzonder hij zijn menselijke evolutie niet kan completeren, rust, vanuit het gezichtpunt van de redenerende intelligentie, op de basis, dat de progressieve transit van de ziel naar hogere en hogere gradaties van aardse bestaan en, wanneer hij het menselijke niveau eenmaal bereikt heeft, zijn herhaalde menselijke geboorte een volgorde samenstellen, die noodzakelijk is voor

de groei van de natuur; een kort menselijk leven op aarde is evident onvoldoende voor het evolutionaire doeleinde. In de vroegere stadia van een reeks van menselijke reïncarnaties, gedurende een periode van de rudimentaire mensheid, is er op het eerste gezicht een mogelijkheid van een vaak herhaalde onmiddellijke transmigratie, --- de herhaalde aanname van een nieuwe menselijke vorm in een verse geboorte, dat het voorgaande lichaam onmiddellijk opgelost wordt door een ophouden of verdrijving van de georganiseerde Levensenergie en de consequente fysieke desintegratie, die we dood noemen. Maar welke noodzaak van het evolutionaire proces zou een zodanige reeks van onmiddellijke wedergeboorten afdwingen? Het zou evident alleen imperatief kunnen zijn, zolang als de psychische individualiteit --- niet de geheime zielentiteit zelf, maar de zielformatie in het natuurlijke wezen --- weinig geëvolueerd is, onvoldoende ontwikkeld, dus onvoldoende gevormd, dat hij niet kon volharden, behalve door de afhankelijkheid van de ononderbroken continuïteit van de mentale, vitale en fysieke individualiteit van dit leven: nog niet in staat om te volharden in zichzelf, zijn voorbije mentale formatie en Levensformatie op zij te leggen en na een gebruikelijk interval nieuwe formaties te bouwen, zou hij verplicht zijn om onmiddellijk zijn rudimentaire, ruwe persoonlijkheid over te zetten voor behoud naar een nieuw lichaam. Het is twijfelachtig, of we gerechtvaardigd zouden zijn om enige zodanige volledig onvoldoende ontwikkeling toe te kennen aan een wezen, dat zo sterk geïndividualiseerd is, dat hij zover is gekomen als het menselijke bewustzijn. Zelfs bij zijn laagste normaliteit is het menselijke individu nog een ziel, die handelt door een onderscheiden mentaal wezen, hoe verkeerd zijn denkvermogen ook gevormd kan zijn, hoe beperkt en belemmerd ook, hoe geheel in beslag genomen en opgesloten in het fysieke en vitale bewustzijn en niet in staat of onwillig om zichzelf los te maken van zijn lagere formaties. Toch kunnen we nog veronderstellen, dat er een neerwaartse hechting is, die zo sterk is, dat het wezen gedwongen wordt om zich onmiddellijk te haasten tot een heropname van het fysieke leven, omdat zijn natuurlijke formatie niet werkelijk geschikt voor iets anders of thuis op enig hoger niveau. Of de levenservaring zou weer zo kort en onvolledig kunnen zijn, zodat de ziel gedwongen wordt tot een onmiddellijke wedergeboorte voor zijn continuïteit. Er kunnen andere behoeftes,

invloeden of oorzaken zijn in de complexiteit van het Natuurproces, zoals een sterke wil van aardse verlangens, die druk uitoefent voor vervulling, die een onmiddellijke transmigratie zou afdwingen van dezelfde hardnekkige vorm van de persoonlijkheid in het nieuwe lichaam. Maar toch zou het alternatieve proces van een reïncarnatie, een wedergeboorte van de Persoon, niet alleen in een nieuw lichaam, maar in een nieuwe formatie van de persoonlijkheid, de normale lijn zijn, die genomen wordt door de psychische entiteit, wanneer hij eenmaal het menselijke stadium van zijn evolutionaire cyclus heeft bereikt.

Want de ziel persoonlijkheid moet, terwijl hij ontwikkelt, voldoende vermogen verkrijgen over zijn eigen natuurformatie en voldoende zelfexpressieve mentale en vitale individualiteit om te volharden zonder de ondersteuning van het materiële lichaam, zowel als om enige excessieve vasthoudende hechting te boven te komen aan het fysieke vlak en het fysieke leven: hij zou voldoende geëvolueerd zijn om te blijven bestaan in het subtiële lichaam, waarvan we weten, dat het het karakteristieke geval of omhulsel is en de juiste subtiefysieke ondersteuning van het innerlijke wezen. De zielpersoon, het psychische wezen, overleeft en draagt het denkvermogen en het leven met zich mee op zijn reis, en in het subtiële lichaam stapte hij uit zijn materiële huisvesting; beiden moeten dan voldoende ontwikkeld zijn voor de overgang. Maar de overdracht naar niveaus van het Mentale bestaan of het Levenbestaan impliceert ook een denkvermogen en leven, dat voldoende gevormd en ontwikkeld is om over te stappen zonder desintegratie en voor een tijd te bestaan op deze hogere niveaus. Als deze condities bevredigd zouden zijn, een voldoende ontwikkelde psychische persoonlijkheid en een subtiel lichaam en een voldoende ontwikkelde mentale en vitale persoonlijkheid, dan zou een overleving van de zielpersoon zonder een onmiddellijke nieuwe geboorte verzekerd zijn en de trekkracht van de andere werelden zou in werking komen. Maar dit op zichzelf zou een terugkeer betekenen naar de aarde met dezelfde mentale en vitale persoonlijkheid en er zou geen vrije evolutie zijn in de nieuwe geboorte. Er moet een individualisering zijn van de psychische persoon zelf, die voldoende is, zodat hij niet afhankelijk is van zijn voorbije mentale en levensformaties, net zo min als van zijn voorbije lichaam, maar om hen ook af te schudden na

verloop van tijd en voort te gaan naar een nieuwe formatie voor nieuwe ervaring. Voor dit afleggen van de oude en voorbereiding van nieuwe vormen moet de ziel voor enige tijd tussen twee geboorten ergens anders verblijven dan op het volledige materiële niveau, waarin we nu bewegen; want hier zou geen verblijfplaats zijn voor een lichaamloze geest. Een kort verblijf zou inderdaad mogelijk zijn, wanneer er subtiele omhulsels zijn van het aardebestaan, die bij de aarde horen, maar van een vitaal of mentaal karakter zijn: maar zelfs dan zou er geen reden zijn voor de ziel om daar voor een lange periode rond te hangen, tenzij hij nog belast is met een overweldigende hechting aan het aardeleven. Een overleving van het materiële lichaam door de persoonlijkheid impliceert een suprafysiek bestaan, en dit kan alleen zijn in een of ander vlak van het wezen, dat past bij het evolutionaire stadium van het bewustzijn, of, wanneer er geen evolutie is, in een tijdelijk tweede huis van de geest, wat zijn natuurlijke plaats van huisvesting zou zijn tussen leven en leven, --- tenzij het inderdaad zijn oorspronkelijke wereld is, vanwaar hij niet terugkeert in de materiële Natuur.

Waar zou dan het tijdelijke verblijf in het suprafysieke plaatsvinden? Wat zou de andere habitat zijn van de ziel? Het zou lijken, dat het op het mentale vlak zou moeten zijn, in mentale werelden, beiden, omdat op de mens, het mentale wezen, de aantrekking van dat niveau, dat al actief is in het leven, de overhand moet hebben, wanneer het obstakel van de hechting aan het lichaam er niet is, en omdat het mentale vlak evident de ingeboren en juiste habitat moet zijn van een mentaal wezen. Maar dit volgt er niet automatisch uit door de complexiteit van het wezen van de mens; hij heeft een vitaal, zowel als een mentaal bestaan, --- zijn vitale deel vaak krachtiger en prominenter dan het mentale, --- en achter zijn mentale wezen staat een ziel, waar hij de vertegenwoordiger van is. Er zijn, daarnaast, veel vlakken of niveaus van wereldbestaan en de ziel moet hen passeren om zijn natuurlijk huis te bereiken. In het fysieke vlak zelf of er dichtbij wordt geloofd, dat er lagen zijn van een grotere en grotere subtiliteit, die beschouwd kunnen worden als subvlakken van het fysieke met een vitaal en mentaal karakter; dit zijn tegelijkertijd omgevende en doordringende lagen, waardoor de uitwisseling plaatsvindt tussen de hogere werelden en de fysieke

wereld. Het zou dan mogelijk kunnen zijn voor het mentale wezen, zolang zijn geestesgesteldheid niet voldoende ontwikkeld is, zolang het hoofdzakelijk beperkt is tot de meer fysieke vormen van de mentale en levensactiviteit, om gevangen te worden en vertraagd in deze media. Hij kan zelfs verplicht worden om daar volledig te rusten tussen geboorte en geboorte; maar dit is niet waarschijnlijk en zou alleen kunnen gebeuren, als en in zover als zijn hechting aan de aardevormen van zijn activiteit zo groot was, dat de completering van de natuurlijke opwaartse beweging uitgesloten of gehinderd wordt. Want de na de dood toestand van de ziel moet op de een of andere manier overeenkomen met de ontwikkeling van het wezen op aarde, omdat dit leven na de dood geen vrije opwaartse terugkeer is van een tijdelijke neerwaartse afwijking naar sterfelijkheid, maar een normale wederkerende omstandigheid, die tussenbeide komt om het proces te helpen van een moeilijk spirituele evolutie in het fysieke bestaan. Er is een relatie, die het menselijke wezen in zijn evolutie op de aarde ontwikkelt met de hogere vlakken van bestaan, en dat moet een predominant effect hebben op zijn verblijf tussen geboorten op deze vlakken; het moet zijn richting bepalen na de dood en ook de plaats, periode en karakter bepalen van zijn zelfervaring daar.

Het kan ook zijn, dat hij voor een tijd verwijlt in een van deze aanhechtingen van de andere werelden, die gecreëerd zijn door zijn gewoontegeloven of door het type van zijn aspiraties in het sterfelijke lichaam. We weten, dat hij beelden creëert van deze superieure vlakken, die vaak mentale vertalingen zijn van zekere elementen in hen, en zijn beelden opzet in een systeem, een vorm van actuele werelden; hij bouwt ook veel soorten verlangenwerelden op, waaraan hij een sterk besef hecht van innerlijke werkelijkheid: het is mogelijk, dat deze constructies zo sterk kunnen zijn, dat zij voor hem een oppervlakkige na de dood omgeving creëren, waarin hij kan verwijlen. Want het beeldvormende vermogen van het menselijke denkvermogen, zijn verbeelding, die in zijn fysieke leven alleen een onmisbaar hulpmiddel is voor zijn verwerving van kennis en zijn levenscreatie, kan in een hogere schaal een creatieve kracht worden, die het mentale wezen in staat zou stellen om voor een tijd te leven tussen zijn eigen beelden, totdat zij

opgelost werden door de druk van de ziel. Al deze bouwsels zijn van de natuur van grotere Levensconstructies; in hen vertaalt zijn denkvermogen enige van de werkelijke condities van de grotere mentale en vitale werelden in termen van zijn fysieke ervaring, vergroot, geprolongeerd, verlengd naar een conditie voorbij fysiekheid: hij draagt door deze vertaling de vitale vreugde en vitaal lijden van het fysieke wezen naar suprafysieke condities, waar zij een grotere omvang, volheid en duurzaamheid hebben. Deze constructieve omgevingen moeten daarom in ogenschouw genomen worden, in zover als zij enige suprafysieke habitat hebben, als aanhechtingen van de vitale of van de lagere mentale vlakken van het bestaan.

Maar er zijn ook de ware vitale werelden, --- oorspronkelijke constructies, georganiseerde ontwikkelingen, inheemse habitats van het universele Levensprincipe, de kosmische vitale Anima, die handelt in zijn eigen gebied en in zijn eigen natuur. Op zijn reis tussen geboorten kan hij daar gehouden worden gedurende een periode door de kracht van het predominant vitale karakter van de invloeden, die zijn aardse bestaan gevormd hebben, --- want deze invloeden zijn aangeboren voor de vitale wereld en hun grip op hem zou hem voor een tijd vasthouden in hun juiste gebied: hij kan gehouden worden in de greep van dat, wat hem in zijn greep hield, zelfs in het fysieke wezen. Enige residentie van de ziel in geannexeerde gebieden of in zijn eigen constructies zou alleen een overgangsstadium kunnen zijn van het bewustzijn in zijn overgang van de fysieke naar de suprafysieke toestand; hij moet deze structuren passeren naar de werelden van de suprafysieke Natuur. Hij kan onmiddellijk binnengaan in de werelden van ander leven of eerst, als een overgangsstadium, in een of ander gebied blijven van subtielfysieke ervaring, waarvan de omgeving voor hem een prolongatie kan lijken van de omstandigheden van het fysieke leven, maar in vrijere condities, die passen bij een subtieler medium en in een of andere soort gelukkige vervolmaking van het denkvermogen of het leven of een fijner lichamenlijk bestaan. Voorbij deze subtielfysieke vlakken van ervaring en de levenswerelden zijn er ook mentale en spiritueel-mentale vlakken, waartoe de ziel een toegang tussen de geboorten lijkt te hebben en waarin hij zijn reis tussen de

geboorten kan voortzetten; maar het is niet waarschijnlijk om daar bewust te leven, als er niet een voldoende mentale of zielontwikkeling is geweest in dit leven. Want deze niveaus moeten normaal de hoogste zijn, die het evoluerende wezen tussen de geboorten kan bewonen, omdat iemand, die niet voorbij de mentale sport gegaan is op de ladder van het wezen, niet in staat zou zijn om op te stijgen naar enige supramentale of bovenmentale toestand; of, als hij zo ontwikkeld was, dat hij het mentale niveau kon overslaan en het zo ver kon behouden, dan zou het voor hem niet mogelijk zijn om terug te keren, zolang als de fysieke evolutie hier geen organisatie ontwikkeld heeft van een bovenmentaal of supramentaal leven in de Materie.

Maar, zelfs dan, zijn de mentale werelden waarschijnlijk niet het normale laatste stadium van de na de dood overgang; want de mens is niet helemaal mentaal: de ziel, het psychische wezen, en niet het denkvermogen, is de reiziger tussen dood en geboorte, en het mentale wezen is alleen een predominant element in het beeld van zijn zelfexpressie. Er moet dan een uiteindelijk oord zijn op een vlak van zuiver psychisch bestaan, waarin de ziel de wedergeboorte af zou wachten; daar zou hij de energieën kunnen assimileren van zijn voorbije ervaring en leven en zijn toekomst voorbereiden. Gewoonlijk zou verwacht worden, dat het normaal ontwikkelde menselijke wezen, die opgestegen is naar een voldoende vermogen van geestesgesteldheid, succesvol door al deze vlakken zou gaan, subtiel-fysiek, vitaal en mentaal, op zijn weg naar zijn psychische verblijfplaats. In ieder stadium zou hij de fracties van gevormde persoonlijkheidsstructuur, die tijdelijk en oppervlakkig zijn, uitputten en er van afkomen, die behoorden bij het voorbije leven; hij zou zijn mentale omhulsel en levensomhulsel afwerpen, zoals hij al zijn lichaamsomhulsel afgeworpen heeft: maar de essentie van de persoonlijkheid en zijn mentale, vitale en fysieke ervaringen zouden blijven in een latent geheugen of als een dynamische potentie voor de toekomst. Maar als de ontwikkeling van het denkvermogen onvoldoende zou zijn, dan is het mogelijk, dat hij niet in staat zou zijn om bewust voorbij het vitale niveau te gaan en het wezen zou ofwel terugvallen van daar, terugkeren van zijn vitale hemelen of vagevuren naar de aarde, of zou, meer consistent, onmiddellijk overgaan in een

soort psychische assimilerende slaap, die in co-existentie is met de periode tussen de geboorte; om ontwaakt te zijn in de hoogste vlakken zou een zekere ontwikkeling onmisbaar zijn.

Dit alles is echter een zaak van dynamische waarschijnlijkheid en dat is, ofschoon het in de praktijk bijdraagt aan een noodzaak, ofschoon gerechtvaardigd door zekere feiten van subliminale ervaring, voor het redenerende denkvermogen op zichzelf nog niet nogal afdoende. We moeten vragen, of er een enkele meer essentiële noodzaak is voor deze intervallen tussen de geboorten, of tenminste enige van een zodanig groot vermogen, dat zij leiden naar een onweerstaanbare conclusie. We zullen een zodanige noodzaak vinden in het beslissend deel, dat gespeeld wordt door de hogere vlakken in de aarde-evolutie en de relatie, die zij gecreëerd heeft tussen hen en het evoluerende zielbewustzijn. Onze ontwikkeling vindt plaats in, in grote mate, door hun superieure, maar verborgen actie op het aardeniveau. Alles is vervat in het onbewuste of het onderbewuste, maar in potentie; de actie van boven helpt een verschijning af te dwingen. Een continuering van die actie is noodzakelijk om de voortgang te vormen en bepalen van de mentale en vitale vormen, die onze evolutie neemt in de materiële natuur; want deze progressieve momenten kunnen niet hun volledige momentum vinden in of voldoende hun implicaties ontwikkelen tegen de weerstand van een onbewuste of inerte en onwetende materiële Natuur, behalve door een constante, ofschoon occulte toevlucht tot hogere suprafysieke krachten van hun eigen karakter. Deze toevlucht, de actie van deze gesluisde alliantie vindt principieel plaats in ons subliminale wezen en niet aan de oppervlakte: van daar verschijnt het actieve vermogen van ons bewustzijn, en alles, dat hij realiseert, stuurt hij voortdurend terug naar het subliminale wezen om opgeslagen, ontwikkeld te worden en weer te verschijnen in sterkere vormen hierna. Deze interactie van ons grotere verborgen wezen en onze oppervlakte persoonlijkheid is het hoofdgeheim van de snelle ontwikkeling, dat werkt in de mens als hij eenmaal voorbij de lagere stadia is gegaan van het Denkvermogen, dat ondergedompeld is in de Materie.

Deze toevlucht moet doorgaan in het stadium tussen de geboorten; want een nieuwe geboorte, een nieuw leven, is geen opname van de ontwikkeling, precies

waar hij gestopt is in de laatste, zij herhaalt niet hoofdzakelijk onze voorbije oppervlakte persoonlijkheid en formatie van de natuur en zet hen niet voort. Er is een assimilatie, een opzij zetting en versterking en herschikking van de oude karakters en motieven, een nieuwe ordening van de ontwikkelingen van het verleden en een selectie voor de doeleinden van de toekomst, waarzonder de nieuwe start niet vruchtbaar kan zijn of de evolutie voorwaarts kan dragen. Want iedere geboorte is een nieuwe start; zij ontwikkelt inderdaad uit het verleden, maar is niet haar mechanische voortzetting: wedergeboorte is geen constante herhaling, maar een progressie, het is de machinerie van een evolutionair proces. Deel van deze herschikking speciaal de opzij zetting van voorbije sterke vibraties van de persoonlijkheid, kan alleen geëffectueerd worden door een uitputting van de druk van voorgaande mentale, vitale, fysieke motieven na de dood, en deze inwendige bevrijding of verlichting tussen de geboorten van de bagage moet doorgezet worden op de vlakken, die passen bij de motieven, die opzij gezet moeten worden of op een andere manier gemanipuleerd, deze vlakken, die zelf van die natuur zijn; want alleen daar kan de ziel de activiteiten nog voortzetten, die uitgeput moeten worden en geweigerd uit het bewustzijn, zodat hij kan overgaan naar een nieuwe formatie. Het is ook waarschijnlijk, dat de integrerende positieve voorbereiding uitgevoerd zou worden en het karakter van het nieuwe leven bepaald zou worden door de ziel zelf in een toevlucht naar zijn ingeboren habitat, een vlak van psychische rust, waar hij alles terug zou trekken in zichzelf en zijn nieuwe stadium af zou wachten in de evolutie. Dit zou een overgang betekenen van de ziel, progressief door subtielfysieke, vitale en mentale werelden naar de psychische verblijfplaats, vanwaar hij zou terugkeren naar zijn aardse pelgrimage. Het aardse bijeenbrengen en de ontwikkeling van de materialen, die zo voorbereid zijn, hun uitwerking in het aardeleven, zou de consequentie zijn van deze toevlucht tussen de geboorten, en de nieuwe geboorte zou een gebied zijn van resulterende activiteit, een nieuw stadium of spiraalvormige curve in de individuele evolutie van de belichaamde geest.

Want, wanneer we zeggen, dat de ziel op aarde successief het fysieke, het vitale, het mentale, het spirituele wezen evolueert, bedoelen we niet, dat hij ze

creëert en dat zij geen voorgaand bestaan hadden. Integendeel, wat hij doet, is deze principes manifesteren van zijn spirituele entiteit onder de condities, die opgelegd zijn door een wereld van de fysieke Natuur; deze manifestatie neemt de vorm aan van een structuur van een frontale persoonlijkheid, die de vertaling is van het innerlijke zelf in de termen en mogelijkheden van het fysieke bestaan. In feite moeten we het oude idee accepteren, dat de mens in hem niet alleen de fysieke ziel heeft of Purusha met zijn geschikte natuur, maar een vitaal, een mentaal, een psychisch, een supramentaal, een allerhoogst spiritueel wezen;⁴⁰ en ofwel de hele of grotere aanwezigheid of kracht van hem is besloten in zijn subliminale of latent en niet geformuleerd in zijn superbewuste delen. Hij moet hun vermogens naar voren brengen in zijn actieve bewustzijn en naar hen ontwaken in zijn kennis. Maar ieder van deze vermogens van zijn wezen is in relatie met zijn eigen juiste vlak van bestaan en allen hebben daar hun wortels. Door hen neemt de subliminale toevlucht plaats van het wezen naar de vormende invloeden van boven, een toevlucht, die meer en meer bewust kan worden, als we ontwikkelen. Het is dan logisch, dat volgens de ontwikkeling van hun vermogens in onze bewuste evolutie, het de toevlucht tussen de geboorten zou moeten zijn, die de natuur van onze geboorte hier en haar evolutionaire object en proces noodzaakt. De omstandigheden en de stadia van die toevlucht moeten complex zijn en niet van het primitieve en besliste eenvoudige karakter, dat de populaire geloven zich voorstellen: maar in zichzelf kan het geaccepteerd worden als een onvermijdelijke consequentie juist van de oorsprong en de natuur van het zieleven in het lichaam. Alles is een dicht geweven web, een evolutie en een interactie, wiens verbindingen gesmeed zijn door de Bewustzijn-Kracht, die volgt uit de waarheid van zijn eigen motieven, in overeenstemming met een dynamische logica van deze eindige werkingen van het Oneindige.

Wanneer deze visie van wedergeboorte en de tijdelijke overgang van de ziel naar andere vlakken van bestaan correct is, nemen zowel wedergeboorte als het leven na de dood een verschillende betekenis aan van de kleur, die hen gegeven wordt door het lang geldige geloof over reïncarnatie en het verblijf na de dood in

⁴⁰ *Taittiriya Upanishad.*

werelden voorbij ons. Reïncarnatie wordt algemeen verondersteld twee aspecten te hebben, metafysisch en moreel, een aspect van spirituele noodzaak, een aspect van kosmische rechtvaardigheid en ethische discipline. De ziel --- in deze visie of voor dit doeleinde verondersteld om een werkelijk individueel bestaan te hebben --- is op aarde als een resultaat van verlangen en onwetendheid; hij moet op aarde blijven of er altijd naar terugkeren, zolang hij verlangen nog niet versleten heeft en ontwaakt is voor het feit van zijn onwetendheid en voor de ware kennis. Dit verlangen dwingt hem om altijd naar een nieuw lichaam terug te keren; hij moet altijd het draaiende wiel van geboorte volgen, totdat hij verlicht en bevrijd is. Hij blijft echter niet altijd op de aarde, maar wisselt af tussen de aarde en andere werelden, hemels en hels, waar hij zijn geaccumuleerde opslag van verdienste of gebrek uitput als gevolg van de vaststelling van zonde of deugd en dan terugkeert naar de aarde en een of andere soort aards lichaam, soms menselijk, soms dierlijk, soms zelfs plantaardig. De natuur van deze nieuwe incarnatie en haar fortuinen worden automatisch bepaald door de voorbije acties van de ziel, Karma; wanneer de som van de voorbije actie goed was, is de geboorte in een hogere vorm, het leven gelukkig of succesvol of onberekenbaar fortuinlijk; wanneer slecht, dan kan een lagere vorm van de Natuur ons huisvesten of, wanneer menselijk, zal het leven ongelukkig, niet succesvol, vol van lijden en onfortuinlijk zijn. Wanneer onze voorbije acties en karakter gemengd waren, dan geeft de Natuur ons, als een goede accountant, in overeenstemming met de hoogte en waarden van ons eerdere gedrag, een goed gesorteerde betaling van gemengd geluk en lijden, succes en mislukking, het zeldzaamste goede en de zwaarste misfortuin. Tegelijkertijd kan een sterke persoonlijke wil of verlangen in het voorbije leven ook onze nieuwe avatar bepalen. Er wordt vaak een mathematisch aspect gegeven aan deze betalingen van de Natuur, want we worden verondersteld om een precieze straf op te lopen voor onze misdaden, de replica ondergaan of terugbetalen of het equivalent van wat we hebben toegebracht of opgevoerd; de onverbiddelijke regel van een tand voor tand is het frequente principe van de Karmische Wet: want deze Wet is een rekenkundige met zijn abacus, zowel als een rechter met zijn code van lang straffen voor voorbije misdaden en wandaden. Er moet ook opgemerkt worden, dat in dit systeem er een dubbele bestraffing is

en een dubbele beloning voor zonde en deugd; want de zondaar wordt eerst gemarteld in de hel en naderhand gekweld voor dezelfde zonden in een ander leven hier en de rechtschapene of de puritein wordt beloond met hemelse vreugden en naderhand weer vertroeteld voor dezelfde deugden en goede daden in een nieuw aards bestaan.

Dit zijn zeer summiere populaire noties en bieden geen vaste voet aan de filosofische rede en geen antwoord op een zoektocht naar een ware betekenis van het leven. Een uitgestrekt wereldsysteem, dat alleen bestaat als een gemak om eindeloos te draaien op een wiel van Onwetendheid met geen kwestie, behalve een uiteindelijke verandering van er uitstappen, is geen wereld met enige werkelijke redenen van bestaan. Een wereld, die alleen dient als een school van zonde en deugd en bestaat uit een systeem van beloningen en zweepslagen, doet geen beter beroep op onze intelligentie. De ziel of geest binnen ons kan, wanneer hij goddelijk, onsterfelijk of hemels is, niet hier gezonden worden enkel om op school gezet te worden voor dit soort ruw en primitief moreel onderwijs; wanneer hij de Onwetendheid binnengaat, moet het zijn, omdat er een of ander groter principe is of mogelijkheid van zijn wezen, dat uitgewerkt moet worden door de Onwetendheid. Wanneer, aan de andere kant, het een wezen is van het Oneindige, dat ondergedompeld is voor een of ander kosmisch principe in de duisternis van de Materie en groei naar zelfkennis binnen zich, dan moet zijn leven hier en de betekenis van dat leven iets meer zijn dan dat van een kind, dat vertroeteld en geslagen wordt naar deugdzame manieren; het moet een groei zijn uit een aangenomen onwetendheid naar zijn eigen volle spirituele gestalte met een uiteindelijke overgang naar een onsterfelijk bewustzijn, kennis, sterkte, schoonheid, goddelijke zuiverheid en vermogen, en voor een zodanige spirituele groei is deze wet van Karma al te kinderachtig. Zelfs, wanneer de ziel iets is, dat gecreëerd is, een kinderlijk wezen, dat moet leren van de Natuur en moet groeien naar onsterfelijkheid, moet het door een grotere wet van groei zijn en niet door een of andere goddelijke code van primitieve of barbaarse rechtvaardigheid. Dit idee van Karma is een constructie van een kleiner deel van het menselijke vitale denkvermogen, dat betrokken is bij zijn onbeduidende regels van het leven en zijn

verlangens en vreugden en smarten en hun nietige standaarden oprichten in een wet en doel van de kosmos. Deze noties kunnen niet acceptabel zijn voor het denkende denkvermogen; zij hebben te evident het stempel van een constructie, die gevormd is door onze menselijke onwetendheid.

Maar dezelfde oplossing kan omhoog gebracht worden naar een hoger niveau van de rede en een grotere plausibiliteit gegeven en de kleur van een kosmisch principe. Want het kan eerst gebaseerd worden op de onaantastbare grond, dat alle energieën in de Natuur hun eigen natuurlijke consequentie moeten hebben; wanneer enige zonder zichtbaar resultaat zijn in het huidige leven, kan het wel zijn, dat de uitkomst alleen vertraagd is, niet voor altijd achtergehouden. Ieder wezen oogst de oogst van zijn werken en daden, de wederkeringen van de actie, die voortgebracht worden door de energieën van zijn natuur, en degene, die niet klaarblijkelijk zijn in zijn huidige geboorte, moeten overgehouden worden voor een opvolgend bestaan. Het is waar, dat het resultaat van de energieën en acties van het individu niet naar zichzelf zou toevallen, maar naar anderen, wanneer hij gegaan is; want dat zien we voortdurend gebeuren, --- het gebeurt inderdaad zelfs gedurende de levenstijd van een mens, dat de vruchten van zijn energieën geoogst worden door anderen; maar dit is, omdat er een solidariteit is en een continuïteit van leven in de Natuur en het individu kan niet helemaal, zelfs, als hij dat wil, alleen voor zichzelf leven. Maar, wanneer er een continuïteit is van zijn eigen leven door wedergeboorte voor het individu en niet alleen een continuïteit van het massa leven en het kosmische leven, als hij een altijd ontwikkelende zelf, natuur en ervaring heeft, dan is het onvermijdelijk, dat ook voor hem de werking van zijn energieën niet abrupt afgesneden moeten worden, maar hun consequentie moet dragen op een bepaalde tijd in zijn continue en ontwikkelende bestaan. Het wezen, natuur, omstandigheden van de mens zijn het resultaat van zijn eigen innerlijke en uiterlijke activiteiten, niet iets toevallig en onverklaarbaar: hij is, wat hij zichzelf gemaakt heeft; de voorbije mens was de vader van de mens, die er nu is, de huidige mens is de vader van de mens, die er zal zijn. Ieder wezen oogst, wat hij zaait; van wat hij doet, profiteert hij, voor wat hij doet, lijdt hij. Dit is de wet en de ketting van Karma, van Actie, van het werk van de Natuur-Energie, en

zij geeft een betekenis aan de totale Kracht van ons bestaan, natuur, karakter, actie, die absent zijn in andere theorieën van het leven. Het is evident in dit principe, dat het voorbije en huidige Karma van een mens zijn toekomstige geboorte moet bepalen en zijn gebeurtenissen en omstandigheden; want deze moeten ook de vrucht zijn van zijn energieën: alles, wat hij was en deed in het verleden, moet de schepper zijn van alles, wat hij nu is en ervaart in zijn heden, en alles, wat hij is en doet in het heden moet de schepper zijn van wat hij zal zijn en ervaren in de toekomst. De mens is de schepper van zichzelf; hij is ook de schepper van zijn lot. Dit alles is volmaakt rationeel en onaanvechtbaar, zo ver als het gaat en de wet van Karma kan geaccepteerd worden als een feit, als een deel van de kosmische machinerie; want het is zo evident --- wanneer wedergeboorte eenmaal is toegelaten --- dat het praktisch onbetwistbaar is.

Er zijn, echter, twee toevoegingen aan deze eerste propositie, die minder algemeen en authentiek zijn en een twijfelachtige notie binnenbrengen; want, ofschoon zij deels waar kunnen zijn, zij zijn overdreven en zij scheppen een verkeerd perspectief, omdat zij naar voren gebracht worden als de hele betekenis van Karma. De eerste is, dat zoals de natuur van de energieën is, zo de natuur moet zijn van de resultaten, --- het goede moet goede resultaten brengen, het kwade moet kwade resultaten brengen: de tweede is, dat het hoofdwoord van Karma rechtvaardigheid is en dat daarom goede daden de vrucht moeten dragen van geluk en goed fortuin en kwade daden de vrucht moeten dragen van verdriet, misère en misfortuin. Omdat er een kosmische rechtvaardigheid moet zijn, die op een of andere manier naar de onmiddellijke en zichtbare werkingen kijkt van de Natuur in het leven en hen controleert, maar niet klaarblijkelijk is voor ons in de feiten van het leven, zoals door ons gezien, moet het aanwezig zijn en evident in de totaliteit van haar ongeziene handelwijzen; het moet de subtiel en nauwelijks zichtbare, maar sterke en ferme geheime draad zijn, die de anders incoherente details samenhoudt van haar handelwijzen met haar schepsels. Wanneer er gevraagd wordt, waarom alleen acties, goede of slechte daden alleen, een resultaat zouden hebben, zou toegeven kunnen worden, dat goede of kwade gedachten, gevoelens, handelingen allen hun corresponderende resultaten hebben,

maar, omdat actie het grotere deel van het leven is en de test en geformuleerd vermogen van de waarden van het wezen van de mens, omdat hij niet altijd verantwoordelijk is voor zijn gedachten en gevoelens, omdat zij vaak onvrijwillig zijn, maar verantwoordelijk is of gehouden moet worden voor wat hij doet, omdat dat het onderwerp is van zijn keuze, zijn het hoofdzakelijk zijn acties, die zijn lot construeren; zij zijn de hoofd- of de meest krachtige determinanten van zijn wezen en zijn toekomst. Dit is de hele wet van Karma.

Maar we moeten eerst observeren, dat een wet of ketting van Karma alleen een buitenwaartse machinerie is en niet opgeheven kan worden naar een grotere positie als de enkele en absolute determinant van de levenswerkingen van de kosmos, tenzij de kosmos zelf volledig mechanisch in haar karakter. Er wordt inderdaad door velen eraan vastgehouden, dat alles Wet en Proces is en dat er geen bewuste Wezen of bewuste Wil is in of achter de kosmos; wanneer dat zo is, dan is er hier een Wet en Proces, die onze menselijke rede bevredigt en onze mentale standaarden van recht en rechtvaardigheid en zij heeft de schoonheid en de waarheid van een volmaakte symmetrie en een mathematische nauwkeurigheid van werking. Maar het is niet alles Wet en Proces, er is ook een Wezen en Bewustzijn; er is niet alleen een machinerie, maar ook een kosmische Geest in dingen, niet alleen Natuur en wet van de kosmos, maar een kosmische Geest, niet alleen een proces van het denkvermogen en leven en lichaam, maar een ziel in het natuurlijke schepsel. Als dat niet zo was, dan kon er geen wedergeboorte zijn van een ziel en geen veld voor een wet van Karma. Maar, wanneer de fundamentele waarheid van ons wezen geestelijk is en niet mechanisch, moeten wij het zelf zijn, onze ziel, die fundamenteel zijn eigen evolutie bepaalt, en de wet van Karma kan alleen een van de processen zijn, die hij gebruikt voor dat doeleinde: onze Geest, ons Zelf moeten groter zijn dan dit Karma. Er is een Wet, maar er is ook een spirituele vrijheid. Wet en Proces zijn een kant van ons bestaan en hun heerschappij is over ons uiterlijke denkvermogen, leven en lichaam, want deze zijn hoofdzakelijk onderworpen aan het mechanisme van de Natuur. Maar zelfs hier is hun mechanische vermogen alleen absoluut over het lichaam en materie; want de Wet wordt complexer en

minder rigide, het Proces wordt plastischer en minder mechanisch, wanneer het fenomeen van het Leven binnenkomt en dit is nog meer zo, wanneer het Denkvermogen tussenbeide komt met zijn subtiliteit; een innerlijke vrijheid begint al tussenbeide te komen en, hoe meer we naar binnengaan, hoe meer het vermogen van keuze van de ziel in toenemende mate gevoeld wordt: want Prakriti is het veld van wet en proces, maar de ziel, de Purusha is de gever van de sanctie, *anumantā*, en zelfs, wanneer hij gewoonlijk kiest om een getuige te blijven en een automatische sanctie toegeeft, kan hij, wanneer hij wil, de meester van zijn natuur zijn, Ishwara.

Het is niet denkbaar, dat de geest vanbinnen een automaat is in de handen van Karma, een slaaf in dit leven van zijn voorbije acties; de waarheid moet minder rigide zijn en plastischer. Wanneer een zekere hoeveelheid van resultaten van voorbij Karma geformuleerd is in het huidige leven, moet het zijn met de toestemming van het psychische wezen, die presideert over de nieuwe formatie van zijn aarde-ervaring en niet hoofdzakelijk instemt met een buitenwaarts dwingend proces, maar met een geheime Wil en Begeleiding. Die geheime Wil is niet mechanisch, maar spiritueel; de begeleiding komt van een Intelligentie, die mechanische processen kan gebruiken, maar niet hun subject is. Zelfexpressie en ervaring zijn wat de ziel zoekt door zijn geboorte in het lichaam; wat ook noodzakelijk is voor de zelfexpressie en ervaring van dit leven, of het nu tussenbeide komt als een automatische uitkomst van voorbije levens of als een vrije selectie van resultaten en een continuïteit of als een nieuwe ontwikkeling, wat ook een middel van schepping is van de toekomst, dat geformuleerd zal worden: want het principe is niet de uitwerking van een mechanisme van de Wet, maar de ontwikkeling van de natuur door kosmische ervaring, zodat zij uiteindelijk uit de Onwetendheid zou kunnen groeien. Er moeten daarom twee elementen zijn, Karma als een instrument, maar ook het geheime Bewustzijn en de Wil van binnen, die werken door het denkvermogen, leven en lichaam als de gebruiker. Noodlot, ofwel zuiver mechanisch of door onszelf geschapen, een ketting van onze eigen fabricage, is alleen een factor van ons bestaan; het Wezen en zijn bewustzijn en zijn wil zijn een nog meer belangrijke factor. In de Indiase

astrologie, die alle levensomstandigheden beschouwt als Karma, hoofdzakelijk vooraf bepaald of aangegeven in de kaarten van de sterren, is er nog een provisie gemaakt voor de energie en de kracht van het wezen, die veel of een deel kan veranderen of afschaffen van wat zo geschreven is of zelfs alles, behalve de meest imperatieve en sterkste bindingen van Karma. Dit is een redelijke rekenschap van de balans: maar aan de berekening moet ook het feit toegevoegd worden, dat de bestemming niet eenvoudig is, maar complex; de bestemming, die ons fysieke wezen bindt, bind hem zolang of in zover als een grotere wet niet tussenbeide komt. Actie behoort tot het fysieke deel van ons, het is de fysieke uitkomst van ons wezen; maar achter onze oppervlakte is er een vrijer Levensvermogen, een vrijer Mentaal vermogen, dat een andere energie heeft en een andere bestemming kan creëren en binnen kan brengen om het primaire plan te modificeren, en, wanneer de ziel en het zelf tevoorschijn komen, wanneer we bewuste spirituele wezens worden, dan kan die verandering de grafiek van ons fysieke noodlot opheffen of volledig omvormen. Karma kan dan, --- of tenminste enige mechanische wet van Karma, --- niet geaccepteerd worden als de enkele determinant van omstandigheden en de hele machinerie van wedergeboorte en van onze toekomstige evolutie.

Maar dit is niet alles; want de verklaring van de Wet is foutief door een te simplistische voorstelling en de arbitraire selectie van een beperkt principe. Actie is een resultante van de energie van het wezen, maar deze energie is niet van een enkele soort; de Bewustzijnskracht van de Geest manifesteert zichzelf in veel soorten energie: er zijn innerlijke activiteiten van het denkvermogen, activiteiten van het leven, van verlangen, passie, impuls, karakter, activiteiten van de zintuigen en het lichaam, een najagen van waarheid en kennis, een najagen van schoonheid, een najagen van het ethisch goede of kwade, een najagen van vermogen, liefde, vreugde, geluk, fortuin, succes, plezier, alle soorten levensbevrediging, levensvergroting, een najagen van individuele of collectieve objecten, een najagen van gezondheid, kracht, capaciteit, bevrediging van het lichaam. Dit alles maakt een uiterst complexe som van de veelvoudige ervaring en veelzijdige actie van de Geest in het leven, en zijn gevarieerdheid kan niet opzij

gezet worden ten gunste van een enkel principe, noch kan het gestampt worden in zo veel secties van een enkele dualiteit van het ethisch goede en kwade; ethiek, het onderhoud van menselijke standaarden van moraliteit, kan daarom niet de enkele preoccupatie zijn van de kosmische Wet of het enkele principe van de determinatie van de werking van Karma. Wanneer het waar is, dat de natuur van de energie, die naar voren gebracht wordt, de natuur moet bepalen van het resultaat of de uitkomst, dan moet met al deze verschillen in de natuur van de energie rekening gehouden worden en ieder moet zijn geschikte consequentie hebben. Een energie van zoeken naar waarheid en kennis moet zijn natuurlijke uitkomst hebben, --- zijn beloning of vergoeding, als je wil, --- een groei naar waarheid, een toename in kennis; een energie, die gebruikt wordt voor valsheid, zou resulteren in een toename in valsheid in de natuur en een diepere onderdompeling in de Onwetendheid. Een energie van najagen van schoonheid zou als zijn uitkomst een toename hebben in het besef van schoonheid, de genieting van schoonheid, of, wanneer zo gericht, in de schoonheid en harmonie van het leven en de natuur. Een najagen van fysieke gezondheid, kracht en capaciteit zou een sterk mens creëren of de succesvolle atleet. Een energie, die naar buiten gebracht wordt voor het najagen van ethisch goed, moet als zijn uitkomst of beloning of vergoeding een toename hebben in deugd, het geluk van ethische groei of de zonnige gelukzaligheid en houding en zuiverheid van een eenvoudige en natuurlijke goedheid, terwijl de straf van tegengestelde energieën een diepere dompeling zou zijn in kwaad, een grotere disharmonie en perversie van de natuur en, in geval van een exces, een groot spiritueel verderf, *mahatī vinaṣṭih*. Een energie, die naar voren gebracht wordt voor het vermogen of andere vitale doeleinden, leidt naar een toename van de capaciteit om deze resultaten op te eisen of naar de ontwikkeling van een vitale sterkte en overvloed. Dit is de gewone rangschikking van dingen in de Natuur en, als rechtvaardigheid voor haar geëist zou worden, is dit zeker rechtvaardigheid, dat de energie en de capaciteit, die naar voren worden gebracht, in hun eigen soort een passend antwoord van haar krijgen. De prijs van het ras is toegekend door haar aan de snelle, de overwinning in de strijd aan de moedige en sterke en bekwame, de beloningen van kennis aan het capabele intellect en de eerlijke zoeker: deze

dingen geeft zij niet aan de goede mens, die lui is of zwak of onbekwaam of dom, hoofdzakelijk, omdat hij rechtvaardig is en respectabel; wanneer hij deze vermogens van het leven begeert, moet hij zich voor hen kwalificeren en de juiste soort energie naar voren brengen. Wanneer de Natuur iets anders deed, kon zij goed beschuldigd worden van onrechtvaardigheid; er is geen reden om haar te beschuldigen van onrechtvaardigheid voor deze volmaakte juiste en normale opstelling of van haar een rectificatie te eisen van de balans in een toekomstig leven, zodat aan de goede mens als een natuurlijke beloning voor zijn deugd een hogere post gegeven zou worden of een grotere bank balans of een gelukkig, gemakkelijk en goed bestemd leven. Dat kan niet de betekenis zijn van wedergeboorte of een voldoende basis voor de kosmische wet van Karma.

Er is inderdaad in ons leven een zeer groot element, dat we geluk of fortuin noemen, dat ons resultaat van inspanning hindert of de prijs geeft zonder inspanning of aan een inferieure energie: de geheime oorzaak van deze grillen van Bestemming, --- of oorzaken, want de wortels van Fortuin kunnen veelvoudig zijn, --- moeten zonder twijfel gedeeltelijk gezocht worden in ons verborgen verleden; maar het is moeilijk om de eenvoudige oplossing te accepteren, dat goed geluk een beloning is van een vergeten deugdelijke actie in een voorbij leven en pech een vergelding voor een zonde of een misdaad. Wanneer we de rechtvaardige mens hier zien lijden, is het moeilijk om te geloven, dat dit toonbeeld van deugd in het laatste leven een schurk was en betaalt, zelfs na zijn voorbeeldige conversie door een nieuwe geboorte, voor zonden, die hij begaan heeft; noch kunnen we, wanneer de goddeloze triomfeert, gemakkelijk veronderstellen, dat hij in zijn vorige leven een heilige was, die plotseling een verkeerde afslag genomen heeft, maar doorgaat met het ontvangen van een cash teruggave voor zijn voorgaande verdienste. Een totale verandering van deze soort tussen leven en leven is mogelijk, ofschoon niet waarschijnlijk om frequent te zijn, maar om de nieuwe tegengestelde persoonlijkheid op te zadelen met de beloningen of straffen van de oude, ziet er uit als een doelloze en zuiver mechanische procedure. Deze en vele andere moeilijkheden komen op, en de te simpele logica van de correlatie is niet zo sterk, als zij claimt te zijn; het idee van vergelding van Karma als een

compensatie voor de onrechtvaardigheid van het leven en de Natuur is een zwakke basis voor de theorie, want zij brengt een licht en oppervlakkig menselijk gevoel en standaard naar voren als de betekenis van de kosmische Wet en is gebaseerd op een ondeugdelijke redenering; er moet een andere en sterkere fundatie zijn voor de wet van Karma.

Hier komt, zoals zo vaak, de fout door ons forceren van een standaard, die de creatie is van ons menselijke denkvermogen in de grotere, vrijere en meer veelomvattende wegen van de kosmische Intelligentie. In de actie, die toegekend wordt aan de wet van Karma, worden twee waarden geselecteerd uit de velen, die gecreëerd zijn door de Natuur, moreel goed en kwaad, zonde en deugd, en vitaal-fysiek goed en kwaad, buitenwaarts geluk en lijden, buitenwaarts goed fortuin en misfortuin, en er wordt verondersteld, dat er een vergelijking tussen hen moet zijn, de een moet de beloning of de straf zijn van de ander, de uiteindelijke sanctie, die hij ontvangt in de geheime rechtvaardigheid van de Natuur. Deze zinswending is evident gemaakt vanuit het gezichtspunt van een algemeen vitaal-fysiek verlangen in onze leden: omdat geluk en goed fortuin zijn, wat het lagere deel van ons vitale wezen het meest verlangt, misfortuin en lijden, wat zij het meeste haat en vreest, gaat zij voort, wanneer zij de morele eis aan zich accepteert voor de buiging van haar neigingen, voor zelfbeperking om kwaad te doen en zelfinspanning naar doen wat goed is, om een koop te sluiten, om een kosmische Wet op te zetten, die haar zal compenseren voor deze krachtige zelfdwang en haar te helpen door de draad van bestraffing om op het moeilijke pad te blijven van zelfontkenning. Maar het ware ethische wezen heeft geen systeem nodig van beloningen en straffen om het pad van het goede te volgen en het pad van het kwade te mijden; deugd is voor hem zijn eigen beloning, zonde brengt met zich zijn eigen straf in het lijden of een val uit zijn eigen wet van de natuur: dit is de ware ethische standaard. Aan de andere kant verlaagt een systeem van beloning en straffen onmiddellijk de ethische waarden van het goede, verandert deugd in zelfzuchtigheid, een commerciële onderhandeling van zelfinteresse, en vervangt het juiste motief van onthouding van kwaad door een lager motief. Menselijke wezens hebben de regel opgericht van beloning en straf

als een sociale noodzaak om het doen te beperken van dingen, die schadelijk zijn voor de gemeenschap en te bemoedigen, wat er behulpzaam voor is; maar om dit menselijke hulpmiddel op te richten in een algemene wet van de kosmische Natuur of een wet van het allerhoogste Wezen of de allerhoogste wet van bestaan, is een procedure van twijfelachtige waarde. Het is menselijk, maar ook kinderlijk, om de onvoldoende en nauwe standaard op te leggen van onze eigen Onwetendheid aan de grotere en ingewikkeldere werkingen van de kosmische Natuur of aan de actie van de allerhoogste Wijsheid en allerhoogste Goede, die ons trekt of optilt naar zichzelf door een spiritueel vermogen, dat langzaam werkt in onszelf door ons innerlijke wezen en niet door een wet van verleiding en dwang aan onze uiterlijke vitale natuur. Wanneer de ziel door een evolutie gaat door een veelzijdige en complexe ervaring, moet enige wet van Karma of terugkeer naar actie en uitgave van Energie, wanneer hij zichzelf moet inpassen in die ervaring, ook complex zijn en kan niet van een simpele of onbeduidende textuur zijn of rigide en eenzijdig in zijn invloed.

Tegelijkertijd zou een partiele waarheid van het feit, niet van het fundamentele of algemene principe, toegelaten kunnen worden voor deze doctrine; want, ofschoon de lijnen van de actie van energie onderscheiden zijn en onafhankelijk, kunnen zij samen handelen en naar elkaar, ofschoon niet door enige rigide gefixeerde wet van correspondentie. Het is mogelijk, dat in de totale methode van de wederkeringen van de Natuur er een streng van connectie tussenbeide komt of eerder van interactie tussen het vitaal-fysiek goede en slechte en ethisch goede en slechte, een beperkte correspondentie en ontmoetingspunt tussen divergente dualiteiten, die niet bijdragen aan een onscheidbare coherentie. Onze eigen variërende energieën, verlangens, bewegingen zijn samen gemengd in hun werking en kan een gemengd resultaat naar voren brengen: ons vitale deel eist een substantiële en externe beloning voor de deugd, voor de kennis, voor iedere intellectuele, esthetische, morele of fysieke inspanning; zij gelooft ferm in straf voor zonde en zelfs voor onwetendheid. Dit zou goed ofwel een overeenkomstige kosmische actie kunnen creëren of er anders aan beantwoorden; want de Natuur neemt ons, zoals we zijn en past haar bewegingen tot op zekere hoogte aan aan

onze behoefte of onze eisen aan haar. Wanneer we de actie accepteren van onzichtbare Krachten op ons, dan zouden er ook onzichtbare Krachten kunnen zijn in de Levensnatuur, die bij hetzelfde vlak behoren van Bewustzijnskracht als dit deel van ons wezen, Krachten, die bewegen volgens hetzelfde plan of hetzelfde vermogensmotief als onzere lagere vitale natuur. Er kan vaak geobserveerd worden, dat wanneer een zelfassertief vitaal egoïsme doorgaat met het met de voeten betreden van alles, dat zijn wil of verlangen tegenwerkt op zijn weg zonder beperking of scrupule, hij een massa reacties omhoog brengt tegen zichzelf, reacties van haat, antagonisme, ongemak in de mens, die hun resultaat nu kunnen hebben of hierna, en nog formidabelere tegengestelde reacties in de universele Natuur. Het is, alsof het geduld van de Natuur, haar welwillendheid om gebruikt te worden, uitgeput zou zijn; juist de krachten, die het ego van de sterke vitale mens gegrepen heeft en gebogen heeft voor zijn doeleinde, rebelleren en keren zich tegen hem, degene, die hij onder de voet gelopen heeft, rijzen op en ontvangen vermogen voor zijn neerval: de onbeschaamde vitale kracht van de Mens slaat tegen de troon van de Noodzaak en wordt in stukken geslagen of de lamme voet van Bestraffing bereikt tenslotte de succesvolle overtreder. Deze reactie op zijn energieën zou hem kunnen overkomen in een ander leven en niet onmiddellijk, het zou een last kunnen zijn van consequentie, die hij opneemt in zijn terugkeer naar het veld van deze Krachten; het zou kunnen gebeuren op een kleine, zowel als op een grote schaal, voor een klein vitaal wezen en zijn kleine fouten, zowel als in deze grotere gevallen. Want het principe zal hetzelfde zijn; het mentale wezen in ons, dat zoekt naar succes door een misbruik van de kracht, die de Natuur toelaat, maar er tenslotte tegen reageert, ontvangt de tegenwerkende wederkeer in vermomming van nederlaag en lijden en mislukking. Maar de promotie van deze mindere lijn van oorzaken en resultaten op de status van een niet variabele absolute Wet of de hele kosmische regel van actie van een allerhoogst Wezen is niet geldig; zij behoren bij het middelste gebied tussen de binnenste of allerhoogste Waarheid van dingen en de onpartijdigheid van de materiële Natuur.

In ieder geval zijn de reacties van de Natuur in essentie niet bedoeld als een beloning of straf; dat is niet hun fundamentele waarde, die eerder een inherente waarde van natuurlijke relaties is en, in zover als zij de spirituele evolutie beïnvloedt, een waarde van de lessen van ervaring in de kosmische training van de ziel. Wanneer we vuur aanraken, brandt het, maar er is geen principe van straf in deze relatie van oorzaak en gevolg, het is een les van relatie en een les van ervaring; zo is er in alle omgang van de Natuur met ons een relatie van dingen en er is een corresponderende les van ervaring. De actie van de kosmische Energie is complex en dezelfde Krachten kunnen handelen op verschillende manieren volgens de omstandigheden, op de behoefte van het wezen, op de intentie van het Kosmische Vermogen in zijn actie; ons leven wordt niet alleen beïnvloed door haar eigen energieën, maar door de energieën van anderen en door universele Krachten, en deze hele uitgestrekte wisselwerking kan niet enkel bepaald worden in haar resultaten door de ene factor van een allesbeheersende morele wet en zijn exclusieve attentie voor de verdiensten en gebreken, de zonden en deugden van individuele menselijke wezens. Noch kan goed fortuin en slecht fortuin, plezier en pijn, geluk en misère en lijden genomen worden alsof zij hoofdzakelijk bestonden als beloning en afschrikking voor het natuurlijke wezen in zijn keuze van goed en kwaad. Voor ervaring, voor groei van het individuele wezen gaat de ziel wedergeboorte binnen; vreugde en verdriet, pijn en lijden, fortuin en misfortuin zijn delen van die ervaring, middelen van die groei: de ziel kan zelfs armoede, misfortuin, en lijden accepteren en kiezen als behulpzaam voor zijn groei, stimuleringen van een snelle ontwikkeling, en rijkdommen en voorspoed en succes weigeren als gevaarlijk en bijdragend tot een relaxatie van zijn spirituele inspanning. Geluk en succes, die geluk brengen, zijn zonder twijfel een legitieme eis van de mensheid; het is een poging van het Leven en de Materie om een bleke reflectie te vangen of een ruw beeld van gelukzaligheid: maar een oppervlakkig geluk en een materieel succes, hoe wenselijk ook voor onze vitale natuur, zijn niet het hoofdobject van ons bestaan; wanneer dat de intentie was geweest, dan zou het leven anders gearrangeerd geweest zijn in de kosmische ordinantie van dingen. Het hele geheim van de omstandigheden van wedergeboorte centreert rondom de ene kapitale behoefte van de ziel, de behoefte tot groei, de behoefte tot

ervaring; dat bestuurt de lijn van zijn evolutie en de hele rest is bijkomstig. Kosmisch bestaan is geen uitgestrekt administratief systeem van universele rechtvaardigheid met een kosmische Wet van vergelding en beloning als zijn machinerie of als een goddelijke Wetgever en Rechter in zijn centrum. Het wordt door ons eerst gezien als een grote automatische beweging van energie van de Natuur, en erin komt een zelfontwikkellende beweging tevoorschijn van bewustzijn, een beweging daarom van de Geest, die zijn eigen wezen uitwerkt in de beweging van de energie van de Natuur. In deze beweging vindt de cyclus plaats van de wedergeboorte, en in die cyclus bereidt de ziel, het psychische wezen, zichzelf voor, --- of de Goddelijke Wijsheid of de kosmische Bewustzijn-Kracht bereidt het voor hem en door zijn actie, --- wat ook nodig is voor de volgende stap in zijn evolutie, de volgende formatie van de persoonlijkheid, de komende knoop van noodzakelijke ervaringen, die voortdurend geleverd en georganiseerd worden uit de continue flux van de verleden, heden en de toekomstige energieën voor iedere nieuwe geboorte, voor iedere nieuwe stap van de Geest achteruit of voorwaarts of anders nog in een cirkel, maar altijd een stap in de groei van het wezen naar zijn bestemde zelfontvouwing in de Natuur.

Dit brengt ons bij een ander element van de gewone conceptie van wedergeboorte, die niet acceptabel is, omdat het een voor de hand liggende fout is van het fysieke denkvermogen, --- het idee van de ziel zelf als een beperkte persoonlijkheid, die onveranderd overleeft van de ene geboorte naar de andere. Dit te simpele en oppervlakkige idee van de ziel en persoonlijkheid is geboren uit de onbekwaamheid van het fysieke denkvermogen om te kijken voorbij zijn eigen klaarblijkelijke zelfformatie in dit enkele bestaan. In haar conceptie moet, wat terugkeert in de reïncarnatie niet alleen hetzelfde spirituele wezen zijn, dezelfde psychische entiteit, maar dezelfde formatie van de natuur, die het lichaam bewoonde van de laatste geboorte; het lichaam verandert, de omstandigheden zijn verschillend, maar de vorm van het wezen, het denkvermogen, het karakter, de dispositie, het temperament, de neigingen, zijn hetzelfde: John Smit is in zijn nieuwe leven dezelfde John Smit, die hij was in zijn laatste avatar. Maar als dat zo zou zijn, dan zou er helemaal geen spiritueel nut zijn of betekenis in

wedergeboorte; want er zou een herhaling zijn van dezelfde kleine persoonlijkheid, dezelfde kleine mentale en vitale formatie tot het eind van de Tijd. Voor de groei van het belichaamde wezen naar de volle gestalte van zijn werkelijkheid, is niet alleen een nieuwe ervaring, maar een nieuwe persoonlijkheid onmisbaar; herhaling van dezelfde persoonlijkheid zou alleen behulpzaam zijn, wanneer er iets incompleet is geweest in zijn formatie van zijn ervaring, dat uitgewerkt diende te worden in hetzelfde kader van het zelf, in hetzelfde bouwsel van het denkvermogen en met dezelfde gevormde capaciteit van energie. Maar dit zou normaal nogal overbodig zijn: de ziel, die John Smit is geweest, kan niet iets verwerven of zichzelf vervullen door voor altijd John Smit te blijven; hij kan geen groei verkrijgen of perfectie door hetzelfde karakter, interesses, bezigheden, types van innerlijke en uiterlijke bewegingen voor altijd te herhalen. Ons leven en wedergeboorte zouden altijd dezelfde wederkerende decimaal zijn; het zou geen evolutie zijn, maar de betekenisloze continuïteit van een eeuwige herhaling. Onze hechting aan onze huidige persoonlijkheid vereist een zodanige continuïteit, een zodanige herhaling; John Smit wil altijd John Smit zijn: maar de eis is voor de hand liggend onwetend en, wanneer hij bevredigd zou worden, zou dat een frustratie zijn, geen vervulling. Alleen door een verandering van het uiterlijke zelf, een constante progressie van de natuur, een groei in de geest, kunnen we ons bestaan rechtvaardigen.

De persoonlijkheid is alleen een tijdelijke mentale, vitale, fysieke formatie, die het wezen, de werkelijke Persoon, de psychische entiteit, naar voren brengt aan de oppervlakte, --- hij is niet het zelf in zijn blijvende werkelijkheid. Bij iedere terugkeer naar de aarde maakt de Persoon, de Purusha, een nieuwe formatie, bouwt een nieuw persoonlijk kwantum, dat geschikt is voor een nieuwe ervaring, voor een nieuwe groei van zijn wezen. Wanneer hij zijn lichaam verlaat, houdt hij dezelfde vitale en mentale vorm voor een tijdje, maar de vormen of omhulsels lossen op en wat overblijft, zijn alleen de essentiële elementen van het voorbije kwantum, waarvan sommige gebruikt zouden kunnen worden, maar andere niet in de volgende incarnatie. De essentiële vorm van voorbije persoonlijkheid zou kunnen blijven als een element tussen velen, een persoonlijkheid tussen veel

persoonlijkheden van dezelfde Persoon, maar in de achtergrond, in het subliminale achter de sluier van het oppervlakte denkvermogen en leven en lichaam, terwijl zij bijdragen aan wat ook van zichzelf nodig is voor de nieuwe formatie; maar hij zal zelf niet de hele formatie zijn of opnieuw het oude onveranderde type van natuur bouwen. Het kan zelfs zijn, dat het nieuwe kwantum of structuur van het wezen, een nogal tegengesteld karakter en temperament ten toon spreidt, nogal andere capaciteiten, andere zeer verschillende neigingen; want latente potenties zouden klaar kunnen zijn om tevoorschijn te komen, of iets, dat al in actie is, maar onontwikkeld, zou achtergehouden kunnen zijn in het laatste leven, dat uitgewerkt moest worden, maar behouden was voor een latere en meer geschikte combinatie van de mogelijkheden van de natuur. Het hele verleden is er inderdaad, met zijn geaccelereerde impuls en potenties voor de formatie van de toekomst, maar alles ervan is niet zogenaamd aanwezig en actief. Hoe groter de variëteit van formaties, die in het verleden hebben bestaan en benut kunnen worden, hoe rijker en meer veelvoudig de geaccumuleerde bouwsels van ervaring, hoe meer hun essentiële resultaat van capaciteit van kennis, vermogen, actie, karakter, veelvoudig antwoord op het universum naar voren gebracht kunnen worden en geharmoniseerd in de nieuwe geboorte, hoe talrijker de gesluierde mentale, vitale, subtiel-fysieke persoonlijkheden, die combineren om de nieuwe persoonlijkheid aan de oppervlakte te verrijken, hoe groter en overvloediger die persoonlijkheid zal zijn en dichterbij de mogelijke transitie uit het gecompleteerde mentale stadium van de evolutie naar iets er voorbij. Een zodanige complexiteit en bijeenbrengen van veel persoonlijkheden in een persoon kan een teken zijn van een zeer ver gevorderd stadium van de evolutie van het individu, wanneer er een sterk centraal wezen is, dat alles bij elkaar houdt en werkt naar harmonisatie en integratie van de hele veelzijdige beweging van de natuur. Maar deze overvloedige opname van het verleden zou geen herhaling van de persoonlijkheid zijn; het zou een nieuwe formatie zijn en grote voltooiing. De wedergeboorte bestaat niet als een machinerie voor de hardnekkige vernieuwing of prolongatie van een onveranderende persoonlijkheid, maar als een middel voor de evolutie van het spirituele wezen in de Natuur.

Het wordt onmiddellijk evident, dat in dit plan van wedergeboorte de valse belangrijkheid, die ons denkvermogen hecht aan de herinnering van voorbije levens helemaal verdwijnt. Wanneer wedergeboorte inderdaad bestuurd werd door een systeem van beloningen en straffen, wanneer de hele intentie van het leven was om de belichaamde geest te leren om goed en moreel te zijn, --- verondersteld, dat dat de intentie is in de dispensatie van Karma en het niet is, wat het lijkt in de presentatie ervan, een mechanische wet van beloning en vergelding, zonder enige hervormende betekenis of doeleinde, --- dan is er evident een grote domheid en onrechtvaardigheid in het ontkennen van alle herinnering van zijn voorbije geboorten en acties aan het denkvermogen in zijn nieuwe incarnatie. Want het ontnemt het wedergeboren wezen alle kans om te realiseren, waarom hij beloond is of gestraft of om enig voordeel te krijgen van de les van de profiteerbaarheid van deugd en de onvoordeligheid van de zonde, die aan hem verleent is of aan hem opgelegd. Zelfs, omdat het leven vaak de tegengestelde les lijkt te onderwijzen, --- want hij ziet de goede lijden voor hun goedheid en de goddelozen gedijen door hun goddeloosheid, --- zal hij eerder waarschijnlijk concluderen in dit perverse besef, omdat hij geen herinnering heeft van een verzekerd en constant resultaat van ervaring, dat hem zou laten zien, dat lijden van de goede mens was dankzij zijn voorbije goddeloosheid en de voorspoed van de zondaar dankzij de pracht van zijn voorbije deugden, zodat deugd het beste beleid is op de lange duur voor enige redelijke en verstandige ziel, die deze dispensatie van de Natuur binnengaat. Er kan gezegd worden, dat het psychische wezen van binnen herinnert; maar een zodanige geheime herinnering zou weinig effect lijken te hebben of waarde aan de oppervlakte. Of er kan gezegd worden, dat hij realiseert, wat gebeurt is en zijn les leert, wanneer hij zijn ervaringen bekijkt en assimileert, na het verlaten van het lichaam: maar dit intermitterende geheugen helpt klaarblijkelijk niet bij de volgende geboorte; want de meeste van ons volharden in zonde en fout en laten geen waarneembare tekenen zien van geprofiteerd te hebben door het onderwijs van voorbije ervaring.

Maar als een constante ontwikkeling van het wezen door een ontwikkelende kosmische ervaring de betekenis is en de bouw van een nieuwe persoonlijkheid in

een nieuwe geboorte de methode is, dan zou enig hardnekkig of volledig geheugen van het voorbije leven of levens een ketting kunnen zijn en een serieus obstakel: het zou een kracht zijn voor prolongatie van het oude temperament, karakter, preoccupaties, en een enorme last, die de vrije ontwikkeling hindert van de nieuwe persoonlijkheid en zijn formulering van een nieuwe ervaring. Een heldere en gedetailleerde herinnering van voorbije levens, haat, rancunes, hechtingen, verbindingen zou op gelijke wijze een verbazingwekkend ongemak zijn; want het zou het wedergeboren wezen binden aan een nutteloze herhaling of een dwangmatige voortzetting van zijn oppervlakte verleden en heftig in de weg staan van zijn naar buiten brengen van nieuwe mogelijkheden uit de diepten van de geest. Wanneer inderdaad een mentaal leren van dingen het hart was van de materie, als dat het proces was van onze ontwikkeling, dan zou geheugen een groot belang hebben: maar, wat gebeurt, is een groei van de zielpersoonlijkheid en een groei van de natuur door een assimilatie in onze substantie van het wezen, een creatieve en effectieve absorptie van de essentiële resultaten van voorbije energieën; in dit proces is bewuste herinnering van geen belang. Zoals de boom groeit door een onderbewuste of een onbewuste assimilatie van de actie van de zon en de regen en de wind en absorptie van aarde-elementen, zo groeit het wezen door een subliminale of intrabewuste assimilatie en absorptie van zijn resultaten van verleden worden en een uitgave van potenties van toekomstig worden. De wet, die ons het geheugen ontnemt van voorbije levens, is een wet van kosmische Wijsheid en dient, bewijst geen slechte dienst aan zijn evolutionaire doeleinde.

De afwezigheid van enig geheugen van voorbije ervaringen is verkeerd en zeer onwetend genomen als een weerlegging van de actualiteit van wedergeboorte; want, als zelfs in dit leven het moeilijk is om alle herinneringen te behouden van ons verleden, wanneer zij dikwijls naar de achtergrond vervagen of helemaal vervagen, wanneer er geen herinnering blijft van onze minderjarigheid en we toch met al deze leemte van het geheugen kunnen groeien en zijn, wanneer het denkvermogen zelfs in staat is tot totaal geheugenverlies van voorbije gebeurtenissen en zijn eigen identiteit en het toch hetzelfde wezen is, dat er is en

de verloren herinnering op een dag hersteld kan worden, dan is het evident, dat een zo radicale verandering als een transitie naar andere werelden, gevolgd door een nieuwe geboorte in een nieuw lichaam normaal helemaal het oppervlakte of mentale geheugen zou behoren weg te wissen, en dat zou niet de identiteit van de ziel te niet doen of de groei van de natuur. Deze uitwissing van het oppervlakte mentale geheugen is geheel meer zeker en nogal onvermijdelijk, wanneer er een nieuwe persoonlijkheid is van hetzelfde wezen en een nieuwe instrumentatie, die de plaats inneemt van de oude, een nieuw denkvermogen, een nieuw leven, een nieuw lichaam: men kan niet verwachten, dat het nieuwe brein in zichzelf de beelden draagt, die behouden werden door het oude brein; het nieuwe leven of denkvermogen kan niet gesommeerd worden om de geschrapte impressies te houden van het oude denkvermogen en leven, die opgelost zijn en niet meer bestaan. Er is zonder twijfel het subliminale wezen, dat zou kunnen herinneren, omdat hij niet lijdt onder de belemmeringen aan de oppervlakte; maar het oppervlakte denkvermogen wordt afgesneden van het subliminale geheugen, dat alleen een of andere heldere herinnering zou kunnen behouden of een onderscheiden impressie van voorbije levens. Deze scheiding is noodzakelijk, omdat de nieuwe persoonlijkheid opgebouwd moet worden aan de oppervlakte zonder bewuste referentie naar wat van binnen is; zoals met de rest van het oppervlakkige wezen, zo is ook onze oppervlakte persoonlijkheid inderdaad gevormd door een actie van vanbinnen, maar van die actie is hij zich niet bewust, hij lijkt voor zichzelf zelfgevormd te zijn of kant en klaar of gevormd door een of andere verkeerd begrepen actie van de universele Natuur. En toch blijven fragmentarische herinneringen van voorbij geboorten, ondanks deze haast onoverkomelijke obstakels; er zijn zelfs enige gevallen van verbazingwekkend exacte en volledige herinnering in het kinderdenkvermogen. Uiteindelijk begint, in een zeker stadium van ontwikkeling van het wezen, wanneer het innerlijke begint te domineren over het uiterlijke en naar voren komt, herinneringen van voorbije levens soms te verschijnen, alsof uit een of andere ondergedompelde laag, maar gemakkelijk in de vorm van een perceptie van de substantie en vermogen van voorbije persoonlijkheden, die effectief zijn in de compositie van het wezen in het huidige leven, dan in enig precies en accuraat detail van gebeurtenis en

omstandigheid, ofschoon dit ook opnieuw kan gebeuren in delen of herontdekt kan worden door concentratie vanuit de subliminale visie, vanuit een of ander geheim geheugen of vanuit onze innerlijke bewuste substantie. Maar deze gedetailleerde herinnering is van minder belang voor de Natuur in haar normale werk en zij maakt een kleine of geen provisie ervoor: het is de vorming van de toekomstige evolutie van het wezen, waar zij bij betrokken is; het verleden wordt achteruit gezet, achter de sluier gehouden en alleen gebruikt als een occulte bron van materialen voor het heden en de toekomst.

Deze conceptie van de Persoon en de Persoonlijkheid, wanneer geaccepteerd, moet tegelijkertijd onze gangbare ideeën modificeren over de onsterfelijkheid van de ziel; want, wat normaal bedoeld wordt, wanneer we vasthouden aan het onsterfelijke bestaan van de ziel, is de overleving na de dood van een definitieve onveranderende persoonlijkheid, die was en altijd hetzelfde zal blijven door de eeuwigheid. Het is het zeer onvolmaakte oppervlakkige “ik” van het moment, evident beschouwd door de Natuur als een tijdelijke vorm en niet waard om te preservareren, waarvoor we dit verbazingwekkende recht op overleving en onsterfelijkheid eisen. Maar de eis is extravagant en kan niet toegestaan worden; het “ik” van het moment kan alleen overleving verdienen, als hij instemt met verandering, om niet langer zichzelf te zijn, maar iets anders, groter, beter, meer lichtend in kennis, meer gevormd in het beeld van de eeuwige, innerlijke schoonheid, meer en meer progressief naar de goddelijkheid van de geheime Geest. Die geheime Geest of goddelijkheid van het Zelf in ons is onvergankelijk, omdat hij ongeboren en eeuwig is. De psychische entiteit vanbinnen, zijn vertegenwoordiger, het spirituele individu in ons, is de Persoon, die we zijn; maar het “ik “ van dit moment, het “ik” van dit leven is alleen een formatie, een tijdelijke persoonlijkheid van deze innerlijke Persoon: het is een stap van de vele stappen van onze evolutionaire verandering, en hij dient zijn ware doeleinde alleen, wanneer er voorbij gaan naar een verdere stap, die nader leidt naar een hogere graad van bewustzijn en wezen. De innerlijke Persoon overleeft de dood, net zo als hij pre-existent is voor de geboorte; want deze constante overleving is een weergave van de eeuwigheid van onze tijdloze Geest in de termen van de Tijd.

Waar onze normale eis van overleving naar vraagt, is een overeenkomstige overleving voor ons denkvermogen, ons leven, zelfs ons lichaam; het dogma van de opstanding van het lichaam getuigt van deze laatste eis, --- net zo als het de wortel is geweest van een levenslange inspanning van de mens om het elixer te ontdekken van onsterfelijkheid of enig magisch, alchemistisch of wetenschappelijk middel om fysiek de dood van het lichaam te overwinnen. Maar deze aspiratie zou alleen kunnen slagen, als het denkvermogen, leven en lichaam iets zouden kunnen opnemen van de onsterfelijkheid en goddelijkheid van de inwonende Geest. Er zijn zekere omstandigheden, waarin de overleving van de uiterlijke mentale persoonlijkheid, de vertegenwoordiger van de innerlijke mentale Purusha, mogelijk zou kunnen zijn. Het zou kunnen gebeuren, als ons mentale wezen zou krachtig geïndividualiseerd zou worden, aan de oppervlakte en zo veel een met het innerlijke denkvermogen en innerlijke mentale Purusha en tegelijkertijd zo plastisch open voor de progressieve actie van het Oneindige, dat de ziel niet langer de oude vorm van het denkvermogen op hoeft te lossen en een nieuwe creëren om voort te gaan. Een overeenkomstige individualisatie, integratie, en openheid van het vitale wezen aan de oppervlakte zou alleen een overeenkomstige overleving mogelijk maken van het levensdeel in ons, de uiterlijke vitale persoonlijkheid, vertegenwoordiger van het innerlijke levenswezen, de vitale Purusha. Wat dan werkelijk zou kunnen gebeuren, is, dat de muur tussen het innerlijke zelf en de uiterlijke mens afgebroken zou worden en het permanente mentale en vitale wezen van vanbinnen, de mentale en vitale vertegenwoordigers van de onsterfelijke psychische entiteit, het leven zouden besturen. De natuur van ons denkvermogen en van ons leven zouden dan een continue progressieve expressie kunnen zijn van de ziel en geen knoop van successieve formaties, die alleen in hun essentie behouden worden. Onze mentale persoonlijkheid en levenspersoonlijkheid zouden dan bestaan zonder oplossing van geboorte naar geboorte; zij zouden dan in deze betekenis onsterfelijk, hardnekkig overlevend, continue zijn in hun besef van identiteit. Dit zou evident een immense overwinning zijn van de ziel en het denkvermogen en het leven over het Onbewuste en de beperkingen van de materiële Natuur.

Maar een zodanige overleving zou alleen kunnen volharden in het subtiele lichaam; het wezen zou nog zijn fysieke vorm moeten afleggen, naar andere werelden overgaan en bij zijn terugkeer een nieuw lichaam moeten opnemen. De ontwaakte mentale Purusha en vitale Purusha, die het mentale omhulsel en het levensomhulsel preserveren, die normaal afgelegd worden, zouden dan met hem terugkeren naar een nieuwe geboorte en een levendig en samenhangend besef houden van een permanent wezen van het denkvermogen en leven, dat samengesteld is door het verleden en doorgaat in het heden en de toekomst; maar de basis van het fysieke bestaan, het materiële lichaam, zou zelfs niet behouden kunnen worden door deze verandering. Het fysieke wezen zou alleen kunnen voortduren, als door een of ander middel zijn fysieke oorzaken van achteruitgang en onderbreking te boven gekomen zouden kunnen worden en tegelijkertijd het zo plastisch gemaakt zou kunnen worden en progressief in zijn structuur en zijn functionering, dat hij zou antwoorden op iedere verandering, die van hem geëist wordt door de voortgang van de innerlijke Persoon⁴¹; hij moet in staat zijn in de pas te blijven met de ziel in zijn formatie van de zelfexpressieve persoonlijkheid, zijn lang ontvouwen van een geheime spirituele goddelijkheid en de langzame transformatie van het mentale in het goddelijke mentale of spirituele bestaan. Deze voltooiing van een drievoudige onsterfelijkheid, --- onsterfelijkheid van de natuur, die de essentiële onsterfelijkheid completeert van de Geest en de psychische overleving van de dood, --- zou de kroon kunnen zijn van wedergeboorte en een hoogst belangrijke indicatie van de verovering van het materiële Onbewuste en de materiële Onwetendheid, zelfs juist in de fundatie van de heerschappij van de Materie. Maar de ware onsterfelijkheid zou nog de eeuwigheid zijn van de Geest; de fysieke overleving zou alleen relatief kunnen zijn, beëindigbaar door de wil, een tijdelijk teken van de overwinning van de Geest hier over Dood en Materie.

⁴¹ *Zelfs, wanneer de Wetenschap, --- fysieke Wetenschap of occulte Wetenschap, --- de noodzakelijke condities zouden moeten ontdekken of middelen voor een onbepaalde overleving van het lichaam, dan zou de ziel, als het lichaam zich niet aan kon passen om een passend instrument te worden van uitdrukking voor de innerlijke groei, een of andere manier vinden om het te verlaten en naar een nieuwe incarnatie overgaan. De materiële of fysieke oorzaken van de dood zijn niet haar enige of haar ware oorzaak; haar ware meest innerlijke reden is de spirituele noodzaak van de evolutie van een nieuw wezen.*

HOOFDSTUK XXIII

De Mens en de Evolutie.

De ene Godheid, geheim in alle wezens, allesdoordringend, het innerlijke Zelf van allen, presiderend over alle actie, getuige, bewuste kenner en absolute . . . de Ene in controle over de velen, die passief zijn in de Natuur, vormt een zaad op veel manieren.

Swetaswatara Upanishad.⁴²

De Godheid beweegt in dit Veld, terwijl Hij ieder web van dingen gescheiden modificeert op veel manieren. . . . De Ene, hij presideert over alle baarmoeders en naturen; hijzelf, de baarmoeder van allen, hij brengt de natuur van het wezen tot rijpheid en hij geeft aan allen, die gerijpt moeten worden, hun resultaat van ontwikkeling en kent alle kwaliteiten toe aan hun werkingen.

Swetaswatara Upanishad.⁴³

Hij vormt een vorm van dingen op veel manieren.

Katha Upanishad⁴⁴

Wie heeft deze occulte waarheid waargenomen, dat het Kind wezen geeft aan de Moeders door de werkingen van zijn natuur? Een nageslacht uit de schoot van vele Wateren, hij komt uit hen voort, een ziener, in het bezit van zijn hele wet van de natuur. Gemanifesteerd, groeit hij in de schoot van hun slinksheid en wordt hoog, mooi en glorieus.

Rig Veda⁴⁵

⁴² VI. 11,12.

⁴³ V. 3-5.

⁴⁴ II. 2. 12.

⁴⁵ I. 95. 4,5.

Van het niet-wezen naar het ware wezen, van de duisternis naar het Licht, van de dood naar Onsterfelijkheid.

Brihadaranyaka Upanishad⁴⁶

EEN SPIRITUELE evolutie, een evolutie van bewustzijn in de Materie in een constante ontwikkelende zelfformatie tot de vorm de inwonende Geest kan openbaren, is dan de sleutelnotie, het centrale betekenisvolle motief van het aardse bestaan. Deze betekenis is besloten aan het begin door de involutie van de Geest, de Goddelijke Werkelijkheid, in een dicht materieel Onbewustzijn; een sluier van Onbewustzijn, een sluier van ongevoeligheid van Materie verbergt de universele Bewustzijn-Kracht, die werkt in haar, zodat de Energie, die de eerste vorm is, de Kracht van schepping aanneemt in het fysieke universum, zelf onbewust blijkt te zijn en toch het werk doet van een uitgestrekte occulte Intelligentie. De duistere mysterieuze schepster eindigt inderdaad door het geheime bewustzijn te bevrijden uit haar dikke en duistere gevangenis; maar zij bevrijdt haar langzaam, beetje bij beetje, in kleine oneindig kleine druppels, in dunne stralen, in smalle levendige verdichtingen van energie en substantie, van leven, van denkvermogen, alsof het alles was, dat zij eruit kon krijgen door het lompe obstakel, het saaie, onwillige medium van een onbewuste substantie van het bestaan. Eerst huist zij zichzelf in vormen van Materie, die helemaal onbewust verschijnen, dan baant zij zich met moeite een weg naar geestesgesteldheid in de gedaante van levende Materie en verkrijgt het onvolmaakt in het bewuste dier. Dit bewustzijn is eerst rudimentair, grotendeels een halfbewust of juist bewust instinct; zij ontwikkelt langzaam, totdat zij in meer georganiseerde vormen van levende Materie haar climax bereikt van intelligentie en boven zichzelf uitstijgt in de Mens, het denkende dier, dat zich ontwikkelt in het redenerende mentale wezen, maar die zelfs bij zijn hoogste verheffing de vorm van de oorspronkelijke dierlijkheid met zich draagt, het dode gewicht van

⁴⁶ I. 3. 28.

onderbewustzijn van het lichaam, de neerwaartse trek van gravitatie naar de oorspronkelijke Inertie en Onwetendheid, de controle van een onbewuste, materiële Natuur over haar bewuste evolutie, haar vermogen van beperking, haar wet van moeilijke ontwikkeling, haar immense kracht van achteruitgang en frustratie. Deze controle door het oorspronkelijke Onbewustzijn over het bewustzijn, dat uit haar tevoorschijn komt, neemt de algemene vorm aan van een geestesgesteldheid, die met moeite een weg baant naar kennis, maar zelf, in wat haar fundamentele natuur lijkt, een Onwetendheid is. Zodanig gehinderd en belast moet de mentale mens uit zichzelf nog het volle bewuste wezen ontwikkelen, een goddelijke mensheid of een spirituele en supramentale supermensheid, die het volgende product zal zijn van de evolutie. Die transitie zal de overgang markeren van de evolutie in de Onwetendheid naar een grotere evolutie in de Kennis, die gefundeerd is en voortgaat in het licht van het Superbewuste en niet langer in de duisternis van de Onwetendheid en het Onbewuste.

Deze aardse evolutionaire werking van de Natuur van de Materie naar het Denkvermogen en er voorbij heeft een dubbel proces: er is een buitenwaarts zichtbaar proces van fysieke evolutie met geboorte als zijn machinerie, --- want iedere ontwikkelde vorm van lichaam, die zijn eigen geëvolueerde vermogen van bewustzijn huist, wordt onderhouden en in continuïteit gehouden door erfelijkheid; er is tegelijkertijd een onzichtbaar proces van zielevolutie met wedergeboorte in opstijgende gradaties van vorm en bewustzijn als zijn machinerie. De eerste zou op zichzelf alleen een kosmische evolutie betekenen; want het individu zou een snel omkomend instrument zijn en het ras, een meer blijvende collectieve formatie, zou de werkelijke stap zijn in de progressieve manifestatie van de kosmische Inwoner, de universele Geest: wedergeboorte is een onmisbare conditie voor enige lange duur en evolutie van het individuele wezen in het aardebestaan. Iedere gradatie van de kosmische manifestatie, ieder type van vorm, dat de inwonende Geest kan huisvesten, wordt door wedergeboorte veranderd in een middel voor de individuele ziel, de psychische entiteit, om meer en meer te manifesteren van zijn besloten bewustzijn; ieder

leven wordt een stap in de victorie over de Materie door een grotere vooruitgang van bewustzijn er in, die uiteindelijk Materie zelf een middel zal maken voor de volle manifestatie van de Geest.

Maar deze rekenschap van het proces en betekenis van de aardse schepping is op ieder punt blootgesteld aan de uitdaging in het denkvermogen van de mens zelf, omdat de evolutie nog halfweg is op zijn reis, nog in de Onwetendheid is, nog in het denkvermogen een half geëvolueerde mensheid aan het zoeken is voor zijn eigen doeleinde en betekenis. Het is mogelijk om de theorie van de evolutie aan te vechten op grond, dat zij onvoldoende gefundeerd is en dat zij overbodig is als een verklaring van het proces van het aardse bestaan. Het staat open voor twijfel, of, zelfs als evolutie wordt toegegeven, of de mens de capaciteit heeft om in een hoger evolutionair wezen te ontwikkelen. Het staat ook open voor twijfel, of de evolutie waarschijnlijk nog verder wil gaan, dan zij al gegaan is of dat een supramentale evolutie, de verschijning van een voltooid Waarheid-Bewustzijn, een wezen van Kennis, helemaal waarschijnlijk is in de fundamentele Onwetendheid van de aardse Natuur. Een andere constructie, noch theologisch, noch evolutionair kan opgelegd worden aan de werkingen van de Geest in de manifestatie hier, en het kan goed zijn, voor verder te gaan, om bondig de lijn van denken te formuleren, die een zodanige constructie mogelijk maakt.

Wanneer we toegeven, dat de schepping een manifestatie is van de Tijdloze Eeuwige in een Tijd Eeuwigheid, wanneer we toegeven, dat er zeven gradaties van Bewustzijn zijn en dat het materiële Onbewustzijn neergelegd is als een basis voor de wederopstijging van de Geest, wanneer we toegeven, dat wedergeboorte een feit is, een deel van de aardse orde, dan is een spirituele evolutie van het individuele wezen nog geen onvermijdelijke consequentie van enige van deze toegevingen of zelfs van hen allemaal tezamen. Het is mogelijk om een andere visie te nemen van de spirituele betekenis en het innerlijke proces van het aardse bestaan. Wanneer ieder ding, dat gecreëerd is, een vorm is van het manifeste Goddelijke Bestaan, dan is ieder goddelijk in zichzelf door de spirituele aanwezigheid er van binnen, wat ook zijn verschijning is, zijn beeld of karakter in de Natuur. In iedere vorm van manifestatie neemt het Goddelijke de heerlijkheid

van het bestaan en er is geen behoefte aan verandering of vooruitgang er in. Welke geordende display of hiërarchie ook van geactualiseerde mogelijkheden noodzakelijk gemaakt is door de natuur van het Oneindige Wezen, wordt voldoende voorzien door de talloze variatie, de wemelende veelvoud van vormen, types van bewustzijn, naturen, die we overal om ons heen zien. Er is geen teleologisch doeleinde in de schepping en kan er niet zijn, want alles is er in het Oneindige: het Goddelijke heeft niets, dat hij nodig heeft om te verwerven of wat hij niet heeft; als er een schepping is en een manifestatie, is het voor de heerlijkheid van de schepping, van de manifestatie, niet voor enig doel. Er is dan geen reden voor een evolutionaire beweging met een culminatie, die bereikt moet worden, of een doel, dat uitgewerkt moet worden en in werking gesteld of een aandrang naar uiteindelijke perfectie.

In feite zien we, dat de principes van de schepping permanent en niet veranderend zijn: ieder type wezen blijft zichzelf en probeert niet of heeft geen enkele behoefte om anders te worden als zichzelf; wanneer we toegeven, dat sommige types van bestaan verdwijnen en anderen tot bestaan komen, komt dat, omdat de Bewustzijn-Kracht in het universum zijn levensheerlijkheid terugtrekt uit degenen, die verdwijnen en zich keert naar het scheppen van anderen voor zijn plezier. Maar ieder type leven, terwijl het duurt, heeft haar eigen patroon en blijft trouw met welke kleine variaties dan ook, aan dat patroon: zij is gebonden aan haar eigen bewustzijn en kan er niet weg van gaan naar ander-bewustzijn; beperkt door haar eigen natuur kan zij deze grenzen niet overschrijden en overgaan naar ander-natuur. Wanneer de Bewustzijn-Kracht van het Oneindige Leven heeft gemanifesteerd, nadat hij Materie heeft gemanifesteerd en het Denkvermogen na het manifesteren van het Leven, volgt er niet uit, dat hij zal doorgaan met het manifesteren van het Supramentale als de volgende aardse creatie. Want het Denkvermogen en het Supramentale behoren tot nogal verschillende hemisferen, het Denkvermogen bij de lagere status van de Onwetendheid, het Supramentale bij de hogere toestand van de Goddelijke Kennis. Deze wereld is een wereld van Onwetendheid en bedoeld om alleen dat te zijn; er hoeft geen intentie te zijn om de vermogens naar beneden te brengen van

de hogere hemisfeer in de lagere helft van het bestaan of hun besloten aanwezigheid hier te manifesteren; want, als zij hier al helemaal bestaan, is het in een occulte niet communiceerbare immanentie en alleen om de schepping te onderhouden, niet om haar te vervolmaken. De mens is het hoogtepunt van deze onwetende schepping; hij heeft het allerhoogste bewustzijn bereikt en kennis, waartoe hij in staat is: wanneer hij probeert verder te gaan, zal hij alleen draaien in grotere cirkels van zijn eigen geestesgesteldheid. Want dat is de curve van zijn bestaan hier, een eindig cirkelen, dat het Denkvermogen draagt in zijn revoluties en altijd terugkeert naar het punt, vanwaar hij begonnen is; het Denkvermogen kan niet buiten zijn eigen cyclus gaan, --- ieder idee van een rechte lijn of beweging of van een voortgang, die oneindig naar boven of naar opzij reikt in het Oneindige is een begoocheling. Wanneer de ziel van de mens voorbij de mensheid moet gaan, om ofwel een supramentale of een nog hogere status te bereiken, moet hij uit zijn kosmische bestaan stappen, ofwel naar een vlak of wereld van Zaligheid of Kennis of naar het ongemanifesteerde Eeuwige en Oneindige.

Het is waar, dat de Wetenschap nu een evolutionair aards bestaan affirmeert: maar, wanneer de feiten, waarmee de Wetenschap omgaat, betrouwbaar zijn, dan zijn de generalisaties, die zij durft te maken, van korte levensduur; zij houdt hen gedurende enige decennia of enige eeuwen, en gaat dan over naar een andere generalisatie, een andere theorie van dingen. Dit gebeurt zelfs in de fysieke Wetenschap, waar de feiten solide verzekerd zijn en verifieerbaar door experiment, --- in de psychologie, --- die hier relevant is, want de evolutie van het bewustzijn komt in beeld, --- is haar instabiliteit nog groter; zij gaat daar over van de ene theorie naar de andere voor de eerste goed gefundeerd is; inderdaad houden verscheidene tegenstrijdige theorieën het gebied samen. Er kan geen ferm metafysisch bouwsel opgesteld worden op deze verschuivende drijfzanden. Afstamming, waarop de Wetenschap haar concept bouwt van de evolutie, is zeker een vermogen, een machinerie om het type of soort in onveranderd bestaan te houden: de demonstratie, dat het ook een instrument is voor een hardnekkige en progressieve variatie is zeer aanvechtbaar; haar tendens is eerder conservatief dan evolutionair, --- zij lijkt met moeite het nieuwe karakter te accepteren, dat de

Leven-Kracht aan haar probeert op te leggen. Alle feiten laten zien, dat een type kan variëren binnen zijn eigen specificatie van de natuur, maar er is niets om te laten zien, dat hij er voorbij kan gaan. Er is nog niet werkelijk vastgesteld, dat een apensoort in de mens is ontwikkeld; want het zou eerder lijken, dat een type, dat op de aap leek, maar altijd karakteristiek van zichzelf is en niet van aapachtigheid, binnen zijn eigen tendensen van de natuur het huidige menselijke wezen ontwikkelde en werd, wat we nu als mens kennen. Het is zelfs niet vastgesteld, dat de inferieure rassen van de mens uit zichzelf de superieure rassen ontwikkelden; die van een inferieure organisatie en capaciteit verdwenen, maar er is niet aangetoond, dat zij de menselijke rassen van vandaag achterlieten als hun afstammelingen: maar toch is een zodanige ontwikkeling binnen het type voorstelbaar. De voortgang van de Natuur van Materie naar Leven, van Leven naar Denkvermogen, kan toegeven worden: maar er is nog geen bewijs, dat Materie ontwikkelde in Leven of Levensenergie in Denkvermogenenergie; alles wat toegeven kan worden, is dat Leven gemanifesteerd is in Materie, Denkvermogen in levende Materie. Want er is geen voldoende bewijs, dat enige plantaardige soort ontwikkelde in een dierlijk bestaan of dat enige organisatie van onbezielde materie ontwikkelde in een levend organisme. Zelfs, als hierna ontdekt zou worden, dat onder zekere chemische of ander condities leven haar verschijning maakt, dan is alles wat bevestigd zal worden door dit toeval, dat onder zekere fysieke omstandigheden Leven zich manifesteert, niet, dat zekere chemische condities de samenstellers zijn van het Leven, haar elementen zijn of de evolutionaire oorzaak zijn van een transformatie van onbezielde in bezielde Materie. Hier bestaat, zoals ergens anders, iedere gradatie van het wezen in zichzelf en door zichzelf, wordt gemanifesteerd, in overeenstemming met zijn eigen karakter door zijn eigen passende energie, en de gradaties boven of onder hem zijn geen oorsprongen en resulterende sequenties, maar alleen graden in de continue schaal van de aardenatuur.

Wanneer gevraagd zou worden, hoe dan al deze verscheidene gradaties en types van zijn tot bestaan komen, kan geantwoord worden, dat zij fundamenteel gemanifesteerd werden in de Materie door de Bewustzijn-Kracht er in, door het

vermogen van het Werkelijk-Idee, dat zijn eigen significante vormen en types bouwt voor het kosmische bestaan van de inwonende Geest: de praktische of fysieke methode zou aanzienlijk kunnen variëren in verschillende gradaties en stadia, ofschoon een basis gelijkvormigheid van lijn zichtbaar kan zijn; het creatieve Vermogen zou niet een maar veel processen kunnen gebruiken of veel krachten neerzetten om samen te werken. In de Materie is het proces een creatie van oneindig kleine deeltjes, die opgeladen zijn met een immense energie, hun associatie door design en aantal, de manifestatie van grotere oneindig kleine deeltjes op die primaire basis, de groepering en associatie van deze tezamen om de verschijning te funderen van waarneembare objecten, aarde, water, mineralen, metalen, het hele materiële koninkrijk. In het Leven begint ook de Bewustzijn-Kracht met oneindig kleine vormen van plantaardig leven en oneindig kleine microscopische diertjes; zij creëert een oorspronkelijk plasma en vermenigvuldigt het, creëert de levende cel als een eenheid, creëert andere soorten kleine biologische organismen, zoals het zaad en het gen, gebruikt altijd dezelfde methode van groepering en associatie om zo door gevarieerde werking verscheidene levende organismen op te bouwen. Een constante creatie van types is zichtbaar, maar dat is geen ontwijfelbaar bewijs van evolutie. De types zijn soms ver van elkaar, soms dichtbij in overeenstemming met elkaar, soms identiek in basis, maar verschillend in detail; allen zijn patronen, en een zodanige variatie in patronen met een identieke rudimentaire basis voor allen is een teken van een bewuste Kracht, die speelt met zijn eigen Idee en erdoor allerlei mogelijkheden van creatie ontwikkelt. Dierlijke soorten kunnen bij het tot geboorte komen beginnen met een gelijk rudimentair embryonaal of fundamenteel patroon voor allen, hij kan tot een bepaald stadium zekere overeenkomsten opvolgen van ontwikkeling op enige of alle van zijn lijnen; er kunnen ook soorten zijn, die androgyn, amfibie, tussenliggend zijn tussen het ene type en een ander: maar dit alles hoeft niet te betekenen, dat de types ontwikkelden van de een uit de ander in een evolutionaire reeks. Andere krachten dan afstammingsvariëaties zijn aan het werk geweest in het naar voren brengen van de verschijning van nieuwe karakteristieken; er zijn fysieke krachten, zoals voedsel, lichtstralen en anderen, die we alleen beginnen te kennen, er zijn zeker anderen, die we nog niet kennen;

er zijn onzichtbare levenskrachten aan het werk en duistere psychologische krachten. Want deze subtielere vermogens moeten zelfs toegelaten worden in de fysieke evolutionaire theorie om rekenschap te geven voor natuurlijke selectie; als de occulte of onderbewuste energie in sommige types beantwoordt aan de behoefte van de omgeving, in andere niet reagerend blijft en niet in staat om te overleven, is dit een duidelijk teken van een variërende levensenergie en psychologie, van een bewustzijn en een kracht, die anders zijn dan de fysieke, die aan het werk is om variatie te maken in de Natuur. Het probleem van de methode van werking is nog te vol van duistere en onbekende factoren voor enige huidige mogelijke structuur van theorie om definitief te zijn.

De mens is een type tussen vele types, die zo geconstrueerd zijn, een patroon tussen de veelvoud van patronen in de manifestatie in de Materie. Hij is de meest complexe, die gecreëerd is, de rijkste in inhoud van bewustzijn en de nieuwsgierige vernuftigheid van zijn bouwsel; hij is het hoofd van de aardse schepping, maar hij gaat er niet boven uit. Net zo als anderen heeft hij ook zijn eigen ingeboren wet, limieten, een speciaal soort bestaan, *svabhāva*, *svadharma*; binnen die limieten kan hij uitbreiden en ontwikkelen, maar hij kan niet buiten hen gaan. Wanneer er een perfectie is, die hij moet bereiken, moet het een perfectie zijn in zijn eigen soort, binnen zijn eigen wet van het wezen, --- het volle spel ervan, maar door observatie van zijn modus en maat, maar niet door transcendentie. Om boven zichzelf uit te gaan, om naar de supermens te groeien, om de natuur op te nemen en vermogens van een god zou een tegenstelling zijn van zijn zelfwet, onpraktisch en onmogelijk. Iedere vorm en manier van het wezen heeft zijn eigen toepasselijke manier van de heerlijkheid van het zijn; om door het denkvermogen de beheersing te zoeken en het gebruik en de genieting van de omgeving, waar hij toe in staat is, is juist het objectief van de mens, het mentale wezen: maar om verder te kijken, om achter een verborgen object aan te rennen of doel van bestaan, om te streven om aan de mentale statuur voorbij te gaan is een teleologisch element brengen in het bestaan, dat niet zichtbaar is in de kosmische structuur. Wanneer een supramentaal wezen moet gaan verschijnen in de aardse schepping, moet het een nieuwe en onafhankelijke manifestatie zijn;

juist, zoals het Leven en het Denkvermogen zich in de Materie gemanifesteerd hebben, zo moet het Supramentale zich daar manifesteren en de geheime Bewuste-Energie moet de noodzakelijke patronen creëren voor deze nieuwe gradatie van zijn potenties. Maar er is geen teken van enige zodanige intentie in de werkingen van de Natuur.

Maar als er een superieure schepping bedoeld is, dan kan die nieuwe gradatie, dat nieuwe type of patroon zich zeker niet uit de mens ontwikkelen; want in dat geval zou er een of ander ras of soort of makelij van menselijke wezens zijn, die al het materiaal van de supermens in zich heeft, net zoals het bijzondere dierlijke wezen, dat ontwikkelde in de mensheid de essentiële elementen van de menselijke natuur potentieel of aanwezig in zich had: er is geen zodanig ras, soort of type, op zijn hoogst zijn er alleen gespiritualiseerde mentale wezens, die er naar zoeken om te ontsnappen uit de aardse schepping. Wanneer door enige occulte wet van de Natuur een zodanige menselijke ontwikkeling van het supramentale wezen bedoeld is, zou het alleen kunnen zijn door enkelen in de mensheid, die zichzelf onthechten van het ras om zo de eerste fundatie te worden voor dit nieuwe patroon van het wezen. Er is geen reden om te veronderstellen, dat het hele ras deze perfectie zou kunnen ontwikkelen; het kan geen mogelijkheid zijn, die gegeneraliseerd is in het menselijke schepsel.

Als de mens inderdaad geëvolueerd is in de Natuur uit het dier, zien we nu toch, dat geen ander dierlijk type enige tekenen laat zien van een evolutie voorbij zichzelf; wanneer er dan deze evolutionaire stress was in het dierlijke koninkrijk, dan moet het teruggezonden zijn in de stilte zo gauw het object vervuld was door de verschijning van de mens: zo is het ook waarschijnlijk, dat, wanneer er enige zodanige stress is voor een nieuwe stap in de evolutie, voor zelf voorbijgaan, het verblijft in stilte zo gauw als het object vervuld is door de verschijning van het supramentale wezen. Maar er is in werkelijkheid geen zodanige stress: het idee van menselijke voortgang is zeer waarschijnlijk een illusie, want er is geen teken, dat de mens, eenmaal tevoorschijn gekomen uit het dierlijke stadium, radicaal vooruitgegaan is gedurende zijn rasgeschiedenis; op zijn hoogst is hij vooruitgegaan in kennis van de fysieke wereld, in de Wetenschap, in omgang met

zijn omgeving, in zijn zuiver uitwendig en utilitaristisch gebruik van de geheime wetten van de Natuur. Maar anders is hij, wat hij altijd was in de vroege aanvang van de beschaving: hij gaat door met de manifestatie van dezelfde capaciteiten, dezelfde kwaliteiten en gebreken, dezelfde inspanningen, blunders, prestaties, frustraties. Als er vooruitgang is geweest, is het in een cirkel, op zijn hoogst misschien een verwijdende cirkel. De hedendaagse mens is niet wijzer dan de oude zieners en wijzen en denkers, niet spiritueler dan de grote zoekers van weleer, de eerste machtige mystici, niet superieur in de kunst of de ambachten dan de oude artiesten en handwerklieden; de oude rassen, die verdwenen zijn, lieten een net zo potente, intrinsieke oorspronkelijkheid, uitvinding, capaciteit van omgaan met het leven zien, en, wanneer de moderne mens in dit respect iets verder gegaan is, niet door enige essentiële voortgang, maar in graad, omvang, overvloedigheid, is het, omdat hij de prestaties van zijn voorlopers overgeërfd heeft. Niets rechtvaardigt het idee, dat hij ooit zijn eigen weg zal uithouwen uit de half-kennis, half-onwetendheid, die het stempel is van zijn soort, of, zelfs als hij een hogere kennis ontwikkelt, dat hij kan breken uit de uiterste grens van de mentale cirkel.

Het is aanlokkelijk en niet onlogisch om de wedergeboorte te beschouwen als het potentiële middel van een spirituele evolutie, de factor, die het mogelijk maakt, maar het is nog niet zeker, dat, wanneer we toegeven, dat wedergeboorte een feit is, dit haar betekenis is. Alle oude theorieën over reïncarnatie veronderstelden, dat het een constante transmigratie is van de ziel van dier naar mens, maar ook van menselijke naar dierlijke lichamen: het Indiase idee voegde de verklaring van Karma toe, van een terugkeer voor het goede of kwade gedaan, van een resultaat van voorbije wil en inspanning; maar er was geen suggestie van een progressieve evolutie van type naar hoger type, nog minder van geboorte in een soort wezen, dat nog nooit bestaan had, maar nog geëvolueerd moet worden in de toekomst. Wanneer er evolutie is, dan is de mens het laatste stadium, omdat er door hem de weigering kan zijn van het aardse en belichaamde leven en een ontsnapping in een of andere hemel of Nirvana. Dat was het einde, dat voorgesteld is door de oude theorieën en, omdat dit fundamenteel en

onveranderbaar een wereld van Onwetendheid is, --- zelfs als al het kosmische bestaan niet in haar natuur een toestand van Onwetendheid is, --- is die ontsnapping waarschijnlijk het ware einde van de cyclus.

Dit is een lijn van redenering, die een aanzienlijke bewijskracht en belangrijkheid heeft, en het was noodzakelijk om het te verklaren, zelfs als het te kort is voor zijn belangrijkheid, om het tegemoet te treden. Want, ofschoon sommige van zijn proposities geldig zijn, is zijn visie van dingen niet volledig en zijn bewijskracht is niet afdoende. En eerst kunnen we zonder veel moeite afkomen van de tegenwerping tegen het teleologische element, dat het idee van een vooraf bepaalde evolutie van onbewustzijn naar superbewustzijn, de ontwikkeling van een rijzende orde van wezens met een culminerende transitie van het leven van de Onwetendheid naar een leven in de Kennis, brengt in de structuur van het aardse bestaan. De tegenwerping tegen een teleologische kosmos kan gebaseerd worden op twee zeer verschillende gronden, --- een wetenschappelijke redenering, die voortgaat op de aanname, dat alles het werk is van een onbewuste Energie, die automatisch handelt door mechanisch processen en geen element van doeleinde in zich kan hebben, en een metafysische redenering, die voortgaat op de perceptie, dat het Oneindige en Universele alles al in zich hebben, dat het niet iets kan hebben, dat niet volbracht is om te volbrengen, iets om aan zichzelf toe te voegen, om uit te werken, om te realiseren, en er daarom geen element in kan zijn van voortgang, geen oorspronkelijk of verschijnend doeleinde.

De wetenschappelijke of materialistische tegenwerping kan zijn geldigheid niet behouden, als er een geheim Bewustzijn is in of achter de klaarblijkelijk onbewuste Energie in de Materie. Zelf in het Onbewuste lijkt er tenminste een aandrang te zijn van inherente noodzaak, die de evolutie van vormen produceert en in de vormen een ontwikkelend Bewustzijn, en er zou goed aan vastgehouden kunnen worden, dat deze aandrang de evolutionaire wil is van een geheim Bewust Wezen en zijn push van een progressieve manifestatie het bewijs van een ingeboren intentie in de evolutie. Dit is een teleologisch element en het is niet irrationeel om het toe te geven: want het bewuste of zelfs het onbewuste streven

rijst op vanuit een waarheid van het bewuste wezen, die dynamisch geworden is en neergezet om zichzelf te vervullen in een automatisch proces van de materiële Natuur; de teleologie, het element van doeleinde in de knoop is de vertaling van de zelfwerkende Waarheid van het Wezen in de termen van een zelfeffectief Wil-Vermogen van dat Wezen, en, wanneer bewustzijn er is, dan moet er ook een zodanig Wil-Vermogen zijn en is de vertaling normaal en onvermijdelijk. De Waarheid van het Wezen, die zich onvermijdelijk vervult, zou het fundamentele feit zijn van de evolutie, maar Wil en zijn doel moet er zijn als deel van de instrumentatie, als een element in het werkende principe.

De metafysische tegenwerping is serieuzer; want het lijkt zelfevident, dat het Absolute geen doeleinde kan hebben in de manifestatie, behalve de heerlijkheid van de manifestatie zelf: een evolutionaire beweging in de Materie als deel van de manifestatie moet vallen binnen deze universele verklaring; zij kan er alleen zijn voor de heerlijkheid van de ontvouwende, de progressieve uitvoering, de objectloze seriële zelfopenbaring. Een universele totaliteit zou ook beschouwd kunnen worden als iets volledig in zichzelf; als een totaliteit heeft zij niets te verkrijgen of toe te voegen aan haar volheid van het wezen. Maar hier is de materiële wereld geen integrale totaliteit, zij is deel van een geheel, een graad in een gradatie; zij zou daarom in zich niet alleen de aanwezigheid van onontwikkelde materiële principes toelaten of vermogens, die behoren bij het geheel, die verward zijn binnen haar Materie, maar ook een neerdaling er in van dezelfde vermogens van de hogere gradaties van het systeem om hier hun verwante bewegingen te bevrijden uit de striktheid van een materiële beperking. Een manifestatie van de grotere vermogens van het Bestaan zou, totdat het hele wezen manifest is in de materiële wereld in termen van de hogere, een spirituele creatie, beschouwd kunnen worden als een teleologie van de evolutie. Deze teleologie brengt geen enkele factor binnen, die niet behoort bij de totaliteit; zij stelt alleen de realisatie voor van de totaliteit in het deel. Er kan geen tegenwerping zijn tegen de toelating van een teleologische factor in een deelbeweging van de universele totaliteit, wanneer het doeleinde, --- geen doeleinde in het menselijke besef, maar de drang naar een intrinsieke Waarheid noodzaak, bewust in de wil van de inwonende

Geest, --- de perfecte manifestatie daar is van alle mogelijkheden, die inherent zijn in de totale beweging. Alles bestaat hier zonder twijfel voor de heerlijkheid van het bestaan, alles is een spel of Lila; maar een spel draagt in zich ook een object om tot stand gebracht te worden en zonder die vervulling van dat object geen volledigheid van betekenis zou hebben. Een drama zonder ontknoping zou een artistieke mogelijkheid kunnen zijn --- die alleen bestaat voor het plezier van kijken naar de karakters en het plezier in opgestelde problemen zonder een oplossing of met een voor altijd uitgestelde dubieuze balans van oplossing; het drama van de aarde evolutie zou denkbaar van dat karakter kunnen zijn, maar een bedoelde of inherente vooraf bepaalde ontknoping is ook en meer overtuigend mogelijk. Ananda is het geheime principe van het hele wezen en de ondersteuning van alle activiteit van het wezen; maar Ananda sluit een heerlijkheid niet uit in de uitwerking van een Waarheid, die inherent is in het wezen, immanent in de Kracht of Wil van het wezen, opgehouden in het verborgen zelfgewaarzijn van haar Bewustzijn-Kracht, die het dynamische en uitvoerende middel is van al haar activiteiten en de kenner van hun betekenis.

Een theorie van spirituele evolutie is niet identiek aan een wetenschappelijke theorie van vormevolutie en fysieke levensevolutie; hij moet rusten op zijn eigen inherente rechtvaardiging: hij zou de wetenschappelijke rekenschap kunnen accepteren van de fysieke evolutie als een ondersteuning of een element, maar de ondersteuning is niet onmisbaar. De wetenschappelijke theorie is alleen betrokken bij de buitenwaartse en zichtbare machinerie en proces, met het detail van de uitvoering van de Natuur, met de fysieke ontwikkeling van dingen in de Materie en de wet van ontwikkeling van het Leven en het Denkvermogen in de Materie; haar rekenschap van het proces zou aanzienlijk veranderd moeten worden of zou men misschien helemaal moeten laten vallen in het licht van een nieuwe ontdekking, maar dat zal het zelfevidente feit niet beïnvloeden van een spirituele evolutie, een evolutie van Bewustzijn, een vooruitgang van de manifestatie van de ziel in het materiële bestaan. In zijn buitenwaartse aspecten is dit, wat de theorie van de evolutie gaat worden, --- er is in de schaal van het aardse bestaan een ontwikkeling van vormen, van lichamen, een progressief

complexe en competente organisatie van Materie, van Leven in de materie, van Bewustzijn in de levende Materie; hoe beter in deze schaal de vorm georganiseerd is, hoe meer zij in staat is om een beter georganiseerd, een meer complex en capabel, een meer ontwikkeld of geëvolueerd Leven en Bewustzijn te huisvesten. Wanneer de evolutionaire hypothese eenmaal naar voren is gebracht en de feiten die haar ondersteunen gerangschikt, dan wordt dit aspect van het aardse bestaan zo opvallend, dat zij onbetwistbaar verschijnt. De precieze machinerie, waardoor dit gedaan wordt of de exacte genealogie of chronologische opvolging van types van het wezen is een secundaire, ofschoon in zichzelf een interessante en belangrijke vraag; de ontwikkeling van een vorm van leven uit een voorgaande minder ontwikkelde vorm, natuurlijke selectie, de strijd van het leven, de overleving van de verkregen karakteristieken zou wel of niet geaccepteerd kunnen worden, maar het feit van een opeenvolgende schepping met een ontwikkelend plan er in is de ene conclusie, die van primaire consequentie is. Een andere zelfevidente conclusie is, dat er een gegraduateerde noodzakelijke opvolging is in de evolutie, eerst de evolutie van de Materie, vervolgens de evolutie van Leven in de Materie, dan de evolutie van het Denkvermogen in de levende Materie, en in dit laatste stadium een dierlijke evolutie, gevolgd door een menselijke evolutie. De eerste drie termen van de opvolging zijn te evident om betwistbaar te zijn. Er kan gedebatteerd worden, of er een opvolging was van de mens naar het dier of een simultane initiële ontwikkeling, de mens, die het dier voorbij streefde in de Denkvermogen evolutie; een theorie is zelfs naar voren gebracht, dat de mens niet de laatste was, maar de eerste en oudste van de dierlijke soorten. Deze prioriteit van de mens is een oeroude conceptie, maar zij was niet universeel; zij is geboren uit het besef van de heldere suprematie van de mens tussen aardse schepselen, terwijl de waardigheid van deze suprematie een prioriteit van geboorte lijkt te eisen: maar in het evolutionaire feit is de superieure niet voorafgaan, maar later komend in verschijning, de minder ontwikkelde gaat vooraf aan de meer ontwikkelde en bereidt hem voor.

In feite is het idee van de prioriteit van de lagere vormen van het Leven niet helemaal afwezig in het oeroude denken. Apart van mythische rekenschap van

schepping vinden we al in het oude en middeleeuwse denken in India uitspraken, die de prioriteit van het dier bevoorrechten boven de mens in de tijdopvolging in een besef, dat akkoord gaat met de moderne evolutionaire conceptie. Een Upanishad verklaart, dat het Zelf of de Geest, nadat hij besliste over de levensformatie, eerst de dierlijke soorten vormde, zoals de koe en het paard, maar de goden, -- die in het denken van de Upanishads vermogens van Bewustzijn zijn en vermogens van de Natuur, --- vonden, dat zij onvoldoende voertuigen waren, en de Geest schiep uiteindelijk de vorm van de mens, waarvan de goden zagen, dat zij uitstekend gemaakt was en voldoende en zij gingen er binnen voor hun kosmische functies. Dit is een heldere parabel van de schepping van meer en meer ontwikkelde vormen, tot er een was gevonden, die capabel was om een ontwikkeld bewustzijn te huisvesten. In de Puranas wordt verklaard, dat de tamasische dierlijke schepping de eerste was in de tijd. Tamas is het Indiase woord voor het principe van inertie van het bewustzijn en kracht: een bewustzijn, dat saai en traag en incompetent is in haar spel, wordt tamasisch genoemd; een kracht, een Levensenergie, die indolent en beperkt is in zijn capaciteit, gebonden aan een nauw gebied van instinctieve impulsen, die niet ontwikkelt, die niet verder zoekt, die niet aangezet wordt tot een grotere kinetische actie of een meer lumineuze bewuste actie, zou toegekend worden aan dezelfde categorie. Het dier, waarin deze minder ontwikkelde kracht aanwezig is, gaat vooraf in de schepping; het meer ontwikkelde menselijke bewustzijn, waarin een grotere kracht van kinetische Denkenergie en licht van perceptie aanwezig is, is een latere schepping. De Tantra spreekt van een ziel, die uit zijn status gevallen is, terwijl hij door vele honderd duizenden geboortes gaat in plantaardige of dierlijke vormen, voordat hij het menselijke niveau kan bereiken en klaar kan zijn voor de verlossing. Hier wordt weer de conceptie geïmpliceerd, van plantaardige en dierlijke levensvormen als de lagere treden van een ladder, de mensheid als de laatste of culminerende ontwikkeling van het bewuste wezen, de vorm, die de ziel moet bewonen om in staat te zijn tot een spiritueel motief en een spirituele kwestie uit de geestesgesteldheid, leven en lichamelijkeheid. Dit is inderdaad de normale conceptie, en het beveelt zichzelf zo sterk aan, zowel aan de rede als aan

de intuïtie, dat het haast geen debat nodig heeft, --- de conclusie is haast onontkoombaar.

Tegen deze achtergrond van een ontwikkelend evolutionair proces moeten we naar de mens kijken, zijn oorsprong en eerste verschijning, zijn status in de manifestatie. Er zijn hier twee mogelijkheden; ofwel er was een plotselinge verschijning van een menselijk lichaam en bewustzijn in de aarde natuur, een abrupte schepping of een onafhankelijke automatische manifestatie van de redenerende geestesgesteldheid in de materiële wereld, die tussenbeide kwam op een voorgaande overeenkomstige manifestatie van onderbewuste levensvormen en van levende bewuste lichamen in de Materie, of anders was er een evolutie van de mensheid uit het dierlijke wezen, langzaam misschien in haar voorbereiding en haar stadia van ontwikkeling, maar met sterke sprongen van verandering op de beslissende punten van de overgang. De latere theorie biedt geen moeilijkheid: want het is zeker, dat veranderingen van karakteristieken in het type, ofschoon niet van het fundamentele type zelf, naar voren gebracht kunnen worden in de soort of klasse, --- dit is inderdaad al door de mens zelf gedaan en zijn mogelijkheden worden opvallend uitgewerkt op een kleine schaal door de experimentele Wetenschap, --- en het kan redelijk worden aangenomen, dat de geheime bewuste Energie in de Natuur grootschalige werking kan effectueren van het soort en aanzienlijke en beslissende ontwikkelingen kan voortbrengen door middel van zijn eigen creatieve conventies. De noodzakelijke conditie voor de verandering van het normale dierlijke naar het menselijke karakter van bestaan zou een ontwikkeling zijn van de fysieke organisatie, die een snelle progressie zou bekwamen, een omkering of omslag van het bewustzijn, een reiken naar een nieuwe hoogte en neerkijken vandaar naar de lagere stadia, een verhoging en verwijding van de capaciteit, die het wezen in staat zouden stellen om de oude dierlijke faculteiten op te nemen met een grotere en meer plastische, een menselijke intelligentie en om tegelijkertijd of later grotere en subtielere vermogens te ontwikkelen, die passen bij het nieuwe type wezen, vermogens van de rede, reflectie, complexe observatie, georganiseerde uitvinding, denken en ontdekking. Wanneer er een verschijnende Bewustzijn-Kracht is, dan zou er geen

moeilijkheid zijn in de transitie, het instrument zou geleverd worden, behalve de moeilijkheid van de obstructie en de weerstand van het materiële Onbewustzijn. Het dier heeft al enige van de corresponderende kwaliteiten op een beperkte schaal, alleen voor actie, in een rudimentaire ruwe en simpele organisatie, met een zeer inferieure omvang en plasticiteit, een nauwere en meer casuele eis van de faculteit; maar speciaal de werking van deze faculteiten is meer mechanisch, minder opzettelijk, gemarkeerd met het karakter van een automatisme van Natuur Energie, die een werking drijft van primitief bewustzijn en niet, zoals in de mens, van een bewuste Energie, die zijn eigen werkingen observeert en tot op grote hoogte dirigeert en bestuurt en opzettelijk zijn eigen werkingen verandert of modificeert. Andere dierlijke gewoonten van bewustzijn zijn niet fundamenteel verschillend van die van de mens; alles wat hij moest doen, was hen ontwikkelen en vergroten op een hoger mentaal niveau en waar dan ook mogelijk, hen mentaler te maken, te verfijnen, subtieler te maken, --- in het kort, hen de verlichting te brengen van zijn nieuwe begrip en intellectuele capaciteit en een vermogen van beredeneerde controle, die onthouden was aan het dier. Deze verandering of ommekeer zou, eenmaal geëffectueerd, het vermogen van het menselijke denkvermogen, om op zichzelf en dingen te werken, te creëren, te weten, te speculeren, zich ontwikkelen in de loop van zijn evolutie, zelfs als, zoals denkbaar is, zij in het begin klein in omvang waren, dichterbij het dier, nog vergelijkenderwijs eenvoudig en ruw in hun actie. Een zodanige ommekeer is gemaakt in iedere radicale transitie van de Natuur: Levenskracht, die tevoorschijn komt, keert zich naar de Materie, legt een vitale inhoud op aan de werkingen van de materiële Energie, terwijl hij ook zijn eigen nieuwe bewegingen en werkingen ontwikkelt; het Levensmentale verschijnt in levenskracht en Materie en legt zijn inhoud van bewustzijn op aan hun werkingen, terwijl hij ook zijn eigen actie ontwikkelt en faculteiten; een nieuwe grotere verschijning en ommekeer, de verschijning van de mensheid, is in lijn met de precedenten van de Natuur; het zou een nieuwe toepassing zijn van het algemene principe.

Deze theorie is daarom gemakkelijk te accepteren: haar werking is begrijpelijk. Maar de andere hypothese presenteert aanzienlijke moeilijkheden. Aan de ene

kant van het bewustzijn kan van de nieuwe manifestatie, de mens, rekenschap gegeven worden door een naar boven stromen van besloten Bewustzijn uit de involutie in de universele Natuur. Maar in dat geval moet zij al een of andere materiële vorm gehad hebben, die bestaand was als voertuig van verschijning, terwijl het voertuig zelf aangepast werd door de kracht van de verschijning zelf aan de behoeftes van een nieuwe innerlijke schepping; of anders kan een snelle divergentie van voorgaande fysieke types of patronen een nieuw wezen tot bestaan gebracht hebben. Maar welke hypothese ook geaccepteerd wordt, dit betekent een evolutionair principe, --- er is alleen een verschil in de methode en machinerie van de divergentie of de transitie. Of er kan, aan de andere kant, geen naar boven stroming geweest zijn, maar een neerdaling van geestesgesteldheid van een Mentaal niveau boven ons, misschien de neerdaling van een ziel of mentaal wezen in de aardse Natuur. De moeilijkheid zou dan de verschijning zijn van het menselijk lichaam, een te complex en moeilijk orgaan om plotseling gecreëerd of gemanifesteerd te zijn; want een zodanige wonderbaarlijke snelheid van proces, dat nogal mogelijk is op een suprafysiek vlak van het wezen, lijkt niet te passen tussen de normale mogelijkheden of potenties van de materiële Energie. Het zou daar alleen kunnen gebeuren door een interventie van een suprafysieke kracht of wet van de Natuur of door een schepper Denkvermogen, dat met vol vermogen handelt en direct op de Materie. Een actie van een suprafysieke Kracht en een schepper zouden toegeven kunnen worden in iedere nieuwe verschijning in de Materie; iedere zodanige verschijning is in de grond een wonder, in werking gesteld door een geheim Bewustzijn, ondersteund door een gesluisde Mentale Energie of Levensenergie: maar de actie wordt nergens gezien als direct, open, zelfvoldoende; hij wordt altijd bovenop een al gerealiseerde fysieke basis geplaatst en handelt door een extensie van een of ander gevestigd proces van de Natuur. Het is meer denkbaar, dat er een opening was van een of ander bestaand lichaam voor een suprafysieke instroming, zodat zij getransformeerd werd in een nieuw lichaam; maar van geen zodanige gebeurtenis kan lichtvaardig aangenomen worden, dat zij heeft plaats gevonden in de voorbije geschiedenis van de materiële Natuur: om te gebeuren lijkt zij ofwel de bewuste interventie nodig te hebben van een onzichtbaar mentaal wezen om het lichaam te vormen, dat hij wilde gaan

bewonen of anders een voorgaande ontwikkeling van een mentaal wezen in de Materie zelf, die al in staat zou zijn om een suprafysiek vermogen te ontvangen en hem op te leggen aan de rigide en nauwe formules van zijn fysieke bestaan. Anders moeten we veronderstellen, dat er een pre-existent lichaam was, dat al zoveel ontwikkeld was, dat zij geschikt was voor de ontvangst van een uitgebreide mentale instroming of capabel voor een plooibaar antwoord op de neerdaling er in van een mentaal wezen. Maar dit zou een voorgaande evolutie veronderstellen van het denkvermogen in het lichaam tot het punt, dat een zodanige ontvankelijkheid mogelijk zou zijn. Het is nogal denkbaar, dat een zodanige evolutie van beneden en een zodanige neerdaling van boven samenwerkten in de verschijning van de mensheid in de aardenatuur. De geheime psychische entiteit, die er al was in het dier, zou zelf het mentale wezen naar beneden hebben kunnen roepen, de Mentale Purusha, in de werkelijkheid van de levende Materie om de vitaal-mentale energie op te nemen, die al aan het werk was en hem op te tillen in een hogere geestesgesteldheid. Maar dit zou nog een proces van evolutie zijn, het hogere vlak, dat alleen tussenbeide komt om de verschijning en vergroting te assisteren van zijn eigen principe in de aardse Natuur.

Vervolgens zou kunnen worden toegegeven, dat ieder type of patroon van bewustzijn en wezen in het lichaam, eenmaal gevestigd, trouw moet zijn aan de wet van het wezen van dat type, aan zijn eigen ontwerp en regel van de natuur. Maar het kan ook zeer goed zijn, dat een deel van de wet van het menselijke type zijn impuls is naar zelfvoorbijgang, dat voor het middel voor een bewuste transitie gezorgd is tussen de spirituele vermogens van de mens; het bezit van een zodanige capaciteit zou een deel kunnen zijn van het plan, waarop de creatieve Energie hem gebouwd heeft. Er kan toegeven worden, dat wat de mens tot nu toe principieel gedaan heeft, is te handelen binnen de cirkel van zijn natuur, op een spiraal van natuurlijke beweging, soms neerdalend, soms opstijgend, --- er is geen rechte lijn geweest van voortgang geweest, geen onweerlegbare, fundamentele of radicale voorbijgang van zijn voorbije natuur: wat hij gedaan heeft, is om zijn capaciteiten te scherpen, subtiel te maken, er meer en meer complex en plastisch gebruik van te maken. Er kan niet waarlijk gezegd worden,

dat er geen zodanig ding geweest is als menselijke vooruitgang sinds de verschijning van de mens of zelfs in zijn recente vast te stellen geschiedenis; want hoe groot de ouden, hoe allerhoogst sommige van hun prestaties en creaties, hoe indrukwekkend hun vermogens van spiritualiteit, van intellect en karakter, er is in latere ontwikkelingen een toenemende subtiliteit, complexiteit, veelvoudige ontwikkeling van kennis en mogelijkheid in de prestaties van de mens, in zijn politiek, maatschappij, leven, wetenschap, metafysica, alle soorten kennis, kunst, literatuur geweest; zelfs in zijn spirituele inspanning, minder verrassend verheven en minder massief in vermogen van spiritualiteit dan die van de ouden, is er deze toenemende subtiliteit, plasticiteit, peiling van de diepten, uitbreiding van het zoeken geweest. Er zijn neervallen geweest van een hoger type cultuur, een scherpe tijdelijke neerdaling in een zekere verduistering, ophouden van de spirituele drang, onderdompelingen in een barbaars, natuurlijk materialisme; maar dit zijn tijdelijke fenomenen, op zijn slechts een neerwaartse curve van de spiraal van voortgang. Deze voortgang heeft inderdaad het ras niet voorbij zich gedragen, naar een zelfvoorbijgang, een transformatie van het mentale wezen. Maar dat hoefde niet verwacht te worden; want de actie van de evolutionaire Natuur in een type van het wezen en bewustzijn is om eerst het type te ontwikkelen naar zijn allerhoogste capaciteit door juist een zodanige subtiel maken en toenemende complexiteit, totdat hij klaar is voor haar barsten van de schaal, de gerijpte beslissende verschijning, ommekeer, omkering van het bewustzijn naar zichzelf, die een nieuw stadium samenstellen in de evolutie. Wanneer er verondersteld wordt, dat haar volgende stap het spirituele en supramentale wezen is, dan kan de stress van de spiritualiteit in het ras genomen worden als een teken, dat dat de intentie van de Natuur is, het teken ook van de capaciteit van de mens om in zichzelf de transitie te laten werken of haar te helpen. Wanneer de verschijning in het dierlijke wezen van een type, in overeenstemming in sommige opzichten met de apensoort, maar al van het begin begiftigd met de elementen van de mensheid, de methode was van de menselijke evolutie, dan zou de verschijning in het menselijke wezen van een spiritueel type, dat overeenkomst vertoont met de mentaal-dierlijke mensheid, maar al een stempel heeft van de spirituele aspiratie er op, de voor de hand liggende methode

zijn van de Natuur voor de evolutionaire productie van het spirituele en supramentale wezen.

Er wordt pertinent gesuggereerd, dat wanneer een zodanige evolutionaire culminatie bedoeld is en de mens haar medium moet zijn, het alleen een klein aantal speciaal ontwikkelde menselijke wezens zal zijn, die het nieuwe type zullen vormen en bewegen naar het nieuwe leven; wanneer dat eenmaal gedaan is, dan zal de rest van de mensheid terugzinken van een spirituele aspiratie, die niet langer nodig is voor het doeleinde van de Natuur en stil blijven in haar normale status. Er kan op gelijke wijze geredeneerd worden, dat de menselijke gradatie behouden moet worden, wanneer er werkelijk een opstijging is van de ziel door reïncarnatie door de evolutionaire graden naar het spirituele hoogtepunt; want anders zal de meest noodzakelijke van alle tussenliggende stappen afwezig zijn. Er moet onmiddellijk toegegeven worden, dat er niet de minste waarschijnlijkheid of mogelijkheid is van het hele menselijke ras om te rijzen in een blok naar het supramentale niveau; wat gesuggereerd wordt, is niets, dat zo revolutionair en verbazend is, maar alleen de capaciteit in de menselijke geestesgesteldheid, wanneer hij een zeker niveau bereikt heeft of een zeker punt van stress van de evolutionaire impuls, om druk uit te oefenen naar een hoger vlak van bewustzijn en haar belichaming in het wezen. Het wezen zal door deze belichaming noodzakelijkerwijze een verandering ondergaan van de normale constitutie van zijn natuur, zeker een verandering van zijn mentale en emotionele en zintuiglijke constitutie en ook tot op grote hoogte van het lichaamsbewustzijn en de fysieke conditionering van ons leven en energieën; maar de verandering van het bewustzijn zal de hoofdfactor zijn, de initiële beweging, de fysieke modificatie zal een ondergeschikte factor zijn, een consequentie. Deze transmutatie van het bewustzijn zal altijd mogelijk zijn voor het menselijke wezen, wanneer de vlam van de ziel, de psychische ontsteking, potent worden in het hart en het denkvermogen en de natuur klaar is. De spirituele aspiratie is ingeboren in de mens; want hij is, anders dan het dier, gewaar van onvolmaaktheid en beperking en voelt, dat er iets verkregen kan worden, voorbij wat hij nu is: deze drang naar zelfvoorbijgang zal waarschijnlijk nooit uitsterven in het ras. De menselijke

mentale status zal er altijd zijn, maar zal er niet alleen zijn als een graad in de schaal van de wedergeboorte, maar als een open stap naar de spirituele en supramentale status.

Er moet geobserveerd worden, dat de verschijning van het menselijke denkvermogen en lichaam op de aarde een cruciale stap markeert, een beslissende verandering in de loop en het proces van de evolutie; het is niet hoofdzakelijk een continuering van de oude lijnen. Tot deze komst van een ontwikkeld denkend denkvermogen in de Materie, werd de evolutie geëffectueerd, niet door de zelfgeware aspiratie, intentie, wil of zoeken van het levende wezen, maar onderbewust of subliminaal door de automatische werking van de Natuur. Dit was zo, omdat de evolutie begon vanuit het Onbewuste en het geheime Bewustzijn was nog niet voldoende uit tevoorschijn gekomen om te werken door de zelfgeware participerende individuele wil van haar levende schepsel. Maar in de mens is de noodzakelijke verandering gemaakt, --- het wezen is ontwaakt en gewaar geworden van zichzelf; er is in zijn Denkvermogen een wil manifest gemaakt om te ontwikkelen, om te groeien in kennis, om het innerlijke bestaan te verdiepen en het uiterlijke bestaan te verwijden, om de capaciteiten van de natuur te vergroten. De mens heeft gezien, dat er een hogere status van bewustzijn kan zijn dan zijn eigen; de evolutionaire aandrang is er in zijn delen van het denkvermogen en leven, de aspiratie om zichzelf voorbij te gaan is geleverd en geleed in hem: hij is bewust geworden van een ziel, heeft het Zelf en de Geest ontdekt. In hem is dan de vervanging van de onderbewuste evolutie door een bewuste evolutie denkbaar en praktisch geworden en er kan goed geconcludeerd worden, dat de aspiratie, de aandrang, de hardnekkige inspanning in hem een zeker teken is van de wil van de Natuur voor een hogere manier van vervulling, de verschijning van een grotere status.

In de voorgaande stadia van de evolutie moesten de eerste zorg en inspanning van de Natuur gericht worden op een verandering in de fysieke organisatie, want alleen zo zou er een verandering kunnen zijn van het bewustzijn; dit was een noodzaak, die opgelegd werd door de ontoereikendheid van de kracht van bewustzijn, die al in de formatie was, om een verandering in het lichaam te

bewerkstelligen. Maar in de mens is een ommekeer mogelijk, inderdaad onvermijdelijk; want door zijn bewustzijn, door haar transmutatie en niet langer door een nieuw lichamelijk organisme als een eerste instrumentatie kan en moet de evolutie geëffectueerd worden. In de innerlijke werkelijkheid van dingen was een verandering van bewustzijn altijd het hoofdfeit, de evolutie heeft altijd een spirituele betekenis gehad en de fysieke verandering was alleen instrumenteel; maar deze relatie was besloten door de eerste abnormale balans van twee factoren, het lichaam van de uitwendige Onbewuste, dat zwaarder woog dan het spirituele element, het bewuste wezen, en het in belangrijkheid verduisterde. Maar als de balans eenmaal rechtgezet is, moet niet langer de verandering van het lichaam voorafgaan aan de verandering van het bewustzijn; het bewustzijn zal zelf door haar mutatie welke mutatie ook noodzakelijk maken en in werking stellen, die nodig is voor het lichaam. Er moet opgemerkt worden, dat het menselijke denkvermogen al een capaciteit heeft laten zien om de Natuur te helpen in de evolutie van nieuwe types planten en dieren; hij heeft nieuwe vormen gecreëerd van zijn omgeving, aanzienlijke veranderingen ontwikkeld door kennis en discipline in zijn eigen geestesgesteldheid. Het is geen onmogelijkheid, dat de mens de Natuur ook bewust zou helpen in zijn eigen spirituele en fysieke evolutie en transformatie. De aandrang er naar is er al en gedeeltelijk effectief, ofschoon nog onvolledig begrepen en geaccepteerd door de oppervlakte geestesgesteldheid; maar op een dag zal hij kunnen begrijpen, dieper in zichzelf gaan en het middel ontdekken, de geheime energie, de bedoelde werking van de Bewustzijn-Kracht van binnen, die de verborgen werkelijkheid is van wat we Natuur noemen.

Dit zijn allemaal conclusies, die zelfs bereikt kunnen worden uit de observatie van de buitenwaartse fenomenen van de voortgang van de Natuur, haar oppervlakte evolutie van het wezen en van het bewustzijn in de fysieke geboorte en het lichaam. Maar er is de andere, de onzichtbare factor; er is wedergeboorte, de voortgang van de ziel door opstijging van graad naar graad van het evoluerende bestaan, en in de graden naar hogere en hogere types lichamelijke en mentale instrumentatie. In deze voortgang is de psychische entiteit nog gesluierd,

zelfs in de mens, het bewuste mentale wezen, door zijn instrumenten, door het denkvermogen en het leven en lichaam; hij is niet in staat om volledig te manifesteren, teruggehouden om naar voren te komen, waar hij zich kan onderscheiden als de meester van zijn natuur, verplicht om zich te onderwerpen aan een zekere determinatie door de instrumenten, een dominantie van Purusha door Prakriti. Maar in de mens is het psychische deel van zijn persoonlijkheid in staat om zich te ontwikkelen met een veel grotere snelheid dan in de inferieure schepping, en er kan een tijd aankomen, wanneer de zielentiteit dicht bij het punt is, waarop hij tevoorschijn zal komen van achter de sluier in de openheid en de meester worden van zijn instrumentatie in de Natuur. Maar dit zal betekenen, dat de geheime inwonende geest, de Demon, de Godheid van binnen op het punt staat om te verschijnen; en wanneer hij verschijnt, kan er nauwelijks getwijfeld worden, dat zijn vraag, zoals het inderdaad al in het Denkvermogen is, wanneer hij de innerlijke psychische invloed ondergaat, een goddelijker, een spiritueler bestaan zal zijn. In de natuur van het aardeleven, waar het denkvermogen een instrument is van de Onwetendheid, kan dit alleen geëffectueerd worden door een verandering van bewustzijn, een transitie van een fundatie in Onwetendheid naar een fundatie in Kennis, van het mentale naar een supramentaal bewustzijn, een supramentale instrumentatie van de Natuur.

Er is geen beslissende geldigheid in de redenering, dat, omdat dit een wereld is van Onwetendheid, een zodanige transformatie alleen verkregen kan worden door een overgang naar de voorbije hemel of helemaal niet verkregen kan worden en de eis van de psychische entiteit is zelf onwetend en vervangen moet worden door een samensmelting van de ziel in het Absolute. Deze conclusie zou alleen enkel geldig kunnen zijn, wanneer Onwetendheid de hele betekenis, substantie en vermogen was van de wereldmanifestatie of wanneer geen element was in de Wereldnatuur zelf, waardoor er een overstijgen zou kunnen zijn van de onwetende geestesgesteldheid, die nog steeds onze huidige status van het wezen belast. Maar de Onwetendheid is alleen een deel van deze Wereldnatuur; het is niet het geheel ervan, niet het oorspronkelijke vermogen of de schepper: zij is in haar hogere oorsprong een zelfbeperkende Kennis en zelfs in haar lagere oorsprong, haar

verschijning uit het louter materiële Onbewuste, is zij een onderdrukt Bewustzijn, dat werkt om zichzelf te vinden, zichzelf te ontdekken, om de Kennis te manifesteren, dat haar ware karakter is, als de fundatie van het bestaan. In het universele Denkvermogen zelf zijn er gebieden boven onze geestesgesteldheid, die instrumenten zijn van de kosmische waarheidcognitie, en in deze kan het mentale wezen zeker oprijzen; want hij rijst al naar hen op in supernormale condities of ontvangt van hen zonder hen al te kennen of te bezitten, intuïties, spirituele aanduidingen, grote instromingen van verlichting of spirituele capaciteit. Al deze gebieden zijn bewust van wat er voorbij hen is, en de hoogste van hen is direct open voor het Supramentale, gewaar van het Waarheidsbewustzijn, dat er voorbijgaat. Bovendien zijn, in het evoluerende wezen zelf, deze grote vermogens van bewustzijn hier, terwijl zij de Denkvermogenwaarheid ondersteunen, haar actie funderen, die hen afschermt; dit Supramentale en deze Waarheidsvermogens houden de Natuur op door hun geheime aanwezigheid: zelfs de waarheid van het Denkvermogen is hun resultaat, een verminderde werking, een representatie in partiele beelden. Het is daarom niet alleen natuurlijk, maar lijkt onvermijdelijk, dat deze hogere vermogens van Bestaan zich hier in het Denkvermogen zouden manifesteren, zoals het Denkvermogen zichzelf gemanifesteerd heeft in het Leven en de Materie.

De aandrang van de mens naar spiritualiteit is de innerlijke drive van de geest in hem naar verschijning, de aandrang van de Bewustzijn-Kracht van het wezen naar de volgende stap van zijn manifestatie. Het is waar, dat de spirituele drang grotendeels van een andere wereld is geweest of in zijn extreem naar een spirituele negatie gekeerd is en zelfopheffing van het mentale individu; maar dit is alleen een kant van zijn tendens, die onderhouden wordt en dominant gemaakt door de noodzaak om uit het koninkrijk te stappen van de fundamentele Onwetendheid, het obstakel van het lichaam te boven te komen, het obscure vitale af te werpen, af te komen van de onwetende geestesgesteldheid, de noodzaak om eerst en als het belangrijkste, door een weigering van al deze belemmeringen voor het spirituele wezen, tot een spirituele status te komen. De andere, de dynamische kant van de spirituele drang is niet afwezig geweest, --- de

aspiratie naar een spiritueel meesterschap en mutatie van de Natuur, naar een spirituele perfectie van het wezen, een vergoddelijking van het denkvermogen, het hart en juist het lichaam: er is zelfs de droom geweest of een psychische voorschouw van een vervulling, die boven de individuele transformatie uitgaat, een nieuwe aarde en hemel, een stad van God, een goddelijke neerdaling op de aarde, een heerschappij van de spiritueel volmaakte, een koninkrijk van God, niet alleen in ons, maar ook erbuiten, in een collectief menselijk leven. Hoe obscuur ook sommige van de vormen geweest zijn, die aangenomen zijn door deze aspiratie, de aanwijzing, die zij bevatten van de drang van het occulte spirituele wezen van binnen om tevoorschijn te komen in de aardenatuur is onmiskenbaar.

Wanneer een spiritueel ontvouwen op de aarde de verborgen waarheid is van onze geboorte in de Materie, wanneer het fundamenteel een evolutie is van het bewustzijn, die plaats heeft gevonden in de Natuur, dan kan de mens, zoals hij is, niet de laatste term zijn van die evolutie: hij is een te onvolmaakte uitdrukking van de Geest, het denkvermogen zelf een te beperkte vorm en instrumentatie; het Denkvermogen is alleen een middelste term van bewustzijn, het mentale wezen kan alleen een overgankelijk wezen zijn. Wanneer de mens dan incapabel is om zijn geestesgesteldheid te boven te gaan, dan moet hij voorbijgegaan worden en het Supramentale en de supermens moeten zich manifesteren en de leiding nemen over de schepping. Maar als het denkvermogen in staat is om te openen naar wat hem voorbijgaat, dan is er geen reden, waarom de mens zelf niet het Supramentale zou bereiken en de supermensheid of tenminste zijn geestesgesteldheid, leven en lichaam uitlenen aan een evolutie van die grotere term van de Geest, die zich manifesteert in de Natuur.

HOOFDSTUK XXIV

De Evolutie van de Spirituele Mens.

Zoals de mens tot Mij komt, zo accepteer Ik hem. Het is mijn pad, dat mensen volgen van alle kanten. . . . Welke vorm de aanbidder ook kiest om met geloof te aanbidden, Ik zet stevig geloof in hem er in, en met dat geloof zet hij zijn smachten in zijn adoratie en wordt van zijn verlangen vrijgesteld door mij. Maar beperkt is die vrucht. Degenen, wiens offer aan de goden is, aan de elementaire geesten, bereiken de goden, bereiken de elementaire geesten, maar degenen, wiens offer aan Mij is, komen tot Mij

*Gita.*⁴⁷

In deze is er geen Verwondering en de Macht; de verborgen waarheden bestaan niet voor het denkvermogen van de onwetende.

*Rig Veda*⁴⁸

Terwijl een ziener de occulte waarheden uitwerkt en hun ontdekkingen van kennis, bracht hij de zeven Handwerklieden van de hemel tot bestaan en in het licht van de dag spraken zij en wrochten de dingen van hun wijsheid.

*Rig Veda*⁴⁹

Zienerswijsheden, geheime woorden, die hun betekenis uitspreken aan de ziener.

*Rig Veda*⁵⁰

Niemand kent de geboorte van deze; zij weten elkaars manier van verwekking: maar de Wijze neemt deze verborgen geheimen waar, zelfs die,

⁴⁷ IV. 11; VII. 21-23; IX. 25.

⁴⁸ VII. 61. 5.

⁴⁹ IV. 16. 3.

⁵⁰ IV. 3. 16.

*welke de grote Godin, de veelgetinte Moeder,
draagt als haar tepel van kennis.*

Rig Veda⁵¹

*Zeker gemaakt van de betekenis van de
hoogste spirituele kennis, gezuiverd in hun
wezen.*

Mundaka Upanishad⁵²

*Hij streeft door deze middelen en heeft de
kennis: in hem gaat deze geest binnen in zijn
allerhoogste status. . . . Bevredigd in kennis,
hun spirituele wezen opgebouwd, bereikt de
Wijze, in vereniging met het spirituele zelf, de
Alomtegenwoordige overal en gaan het Al
binnen.*

Mundaka Upanishad⁵³

IN DE vroegste stadia van de evolutionaire Natuur ontmoeten we de domme geheimenis van haar onbewustzijn; er is geen openbaring van enige betekenis of doel in haar werken, geen hint van enig ander principe van het wezen dan die eerste formulering, die haar onmiddellijke preoccupatie is en voor altijd haar enige zaak lijkt te zijn: want in haar primaire werken verschijnt alleen de Materie, de enkele domme en strakke kosmische werkelijkheid. Een Getuige van de schepping, wanneer er een bewust geweest zou zijn, maar zonder instructie, zou alleen gezien hebben, dat een materiële wereld en materiële objecten verschenen uit een uitgestrekte afgrond van een klaarblijkelijk niet-bestaan en een Energie, die bezig was met de creatie van de Materie, een materiële wereld en materiële objecten, die de oneindigheid creëert van de Onbewuste in het schema van een grenzeloos universum of een systeem van ontelbare universa, die zich om hem heen uitstrekten in de Ruimte zonder enig zeker einde of begrenzing, een onvermoeibare schepping van nevelen en sterklusters en zonnen en planeten, die alleen voor zichzelf bestaan, zonder betekenis er in, leeg van oorzaak of doeleinde. Het zou voor hem een verbazingwekkende machinerie hebben kunnen lijken zonder een nut, een

⁵¹ VII. 56. 2, 4.

⁵² III. 2. 6.

⁵³ III. 2. 4, 5.

machtige betekenisloze beweging, een eeuwigdurend spektakel zonder een getuige, een kosmisch gebouw zonder een inwoner; want hij zou geen teken hebben van een inwonende Geest, geen wezen voor wiens heerlijkheid het gemaakt was. Een creatie van deze soort kon alleen de uitkomst zijn van een onbewuste Energie of een illusiecinema, een schaduwspel of poppenspel van vormen, gereflecteerd op een superbewust, indifferent Absolute. Hij zou geen bewijs gezien hebben van een ziel en geen hint van het Denkvermogen of het Leven in dit onmeetbare en onbepaalbare display van de Materie. Het zou voor hem niet mogelijk geleden hebben of voorstelbaar, dat er helemaal in dit verlaten universum, dat voor altijd onbezield en ongevoelig is, een uitbraak van krioelend leven zou kunnen zijn, een eerste vibratie van iets, dat occult en onberekenbaar is, levend en bewust, een geheime spirituele entiteit, die zijn weg voelt naar het oppervlak.

Maar na enige eeuwigheden, terwijl hij nog een keer uitkijkt over dat vergeefse panorama, zou hij tenminste in een klein hoekje van het universum dit fenomeen waargenomen kunnen hebben, een hoek, waar de Materie voorbereid is, haar werkingen voldoende gefixeerd, georganiseerd, stabiel gemaakt, aangepast als een scène van een nieuwe ontwikkeling, --- het fenomeen van een levende Materie, een Leven in dingen, dat tevoorschijn gekomen was en zichtbaar geworden: maar de Getuige zou nog niets begrepen hebben, want de evolutionaire Natuur versluiert nog haar geheim. Hij zou een Natuur gezien hebben, die alleen betrokken was bij de vestiging van deze uitbarsting van het Leven, deze nieuwe schepping, maar het Leven, dat leeft voor zichzelf zonder betekenis er in, --- een uitgelaten en overvloedige schepster, die bezig is met het verspreiden van het zaad van haar nieuwe vermogen en het vestigen van een veelvoud van haar vormen in een mooie en weelderige verkwisting of, later, eindeloos geslacht en soort vermenigvuldigt voor het zuivere plezier van de schepping: een kleine aanraking van levende kleur en beweging zou gevlogen hebben in de immense kosmische woestijn en niets meer. De Getuige zou niet voorgesteld kunnen hebben, dat een denkend denkvermogen verschijnen zou in dit kleine eiland van het leven, dat een bewustzijn zou kunnen ontwaken in het Onbewuste, dat een

nieuwere en subtieler vibratie naar het oppervlak zou komen en duidelijker het bestaan van de ondergedompelde Geest zou verraden. Het zou voor hem eerst geleken hebben, dat het Leven op de een of andere manier gewaar geworden is van zichzelf en dat alles was; want dit geringe nieuwgeboren denkvermogen leek alleen een dienaar van het leven te zijn, een uitvinding om het leven te helpen om te leven, een machinerie voor haar onderhoud, voor aanval en verdediging, voor zekere behoeften en vitale bevredigingen, voor de bevrijding van het levensinstinct en de levensimpuls. Het zou voor hem niet mogelijk geleken hebben, dat in dit kleine leven, zo onaanzienlijk tussen de onmetelijkheden, in een enkele soort uit deze onbeduidende veelvoudigheid, een mentaal wezen zou verschijnen, een Denkvermogen, dat het Leven dient, maar ook het Leven in de Materie zijn dienaren maakt, hen gebruikt voor de vervulling van zijn eigen ideeën, wil, wensen, --- een mentaal wezen, dat alle soorten zou creëren van gereedschappen, werktuigen, instrumenten uit de Materie voor allerlei soorten nuttigheden, er uit steden, huizen, tempels, theaters, laboratoria, fabrieken opzetten, er uit beelden uitbeitelen en grotkathedralen uithouwen, architectuur, sculptuur, schildering, poëzie uitvinden en een honderd ambachten en kunsten, de wiskunde en fysica ontdekken van het universum en het verborgen geheim van haar structuur, leven dankzij het Denkvermogen en zijn interesses, voor gedachte en kennis, zich ontwikkelen in de denker, de filosoof en de wetenschapper en, als een allerhoogste uitdaging aan de heerschappij van de Materie, in zichzelf ontwaken naar de verborgen Godheid, de jager worden naar de onzichtbare, de mystieke en de spirituele zoeker.

Maar als na verscheidene tijdperken of cycli de Getuige weer had gekeken en dit wonder had gezien in vol proces, dan zou hij, zelfs dan misschien, verduisterd door zijn oorspronkelijke ervaring van de enkele werkelijkheid van de Materie in het universum, het nog niet begrepen hebben; het zou voor hem nog onmogelijk geleken hebben, dat de verborgen Geest geheel zou kunnen verschijnen, volledig in zijn bewustzijn en op de aarde verblijven als de zelfkenner en de wereldkenner, de heerser en bezitter van de Natuur. “Onmogelijk!” zou hij kunnen zeggen, “alles, wat gebeurd is, is niet veel, een kleine borreling van sensitieve grijze substantie

van het brein, een zonderlinge freak in een beetje onbezielde Materie, die rond beweegt op een kleine stip in het Universum.“ Aan de andere kant zou een nieuwe Getuige, die tussenbeide komt aan het eind van het verhaal, geïnformeerd over de voorbije ontwikkelingen, maar niet geobsedeerd door de deceptie van het begin, uit kunnen roepen, “Ah, dan was dit het bedoelde wonder, de laatste van velen, --- de Geest, die ondergedompeld was in het Onbewuste, is er uitgebroken en bewoont nu, ongesluierd, de vorm van dingen, die hij gesluierd had gecreëerd als zijn verblijfplaats en de scène van zijn verschijning.” Maar in feite zou een meer bewuste Getuige de aanduiding ontdekt hebben in een vroegere periode van het ontvouwen, zelfs in iedere stap van haar proces; want in ieder stadium, ofschoon nog aanwezig, vermindert de stomme heimelijkheid van de Natuur, een hint wordt gegeven van de volgende stap, een openlijkere betekenisvolle voorbereiding is zichtbaar. Al, in wat onbewust lijkt te zijn in het Leven, worden de tekenen van de sensaties, die naar de oppervlakte komen, zichtbaar; in bewegend en ademend Leven is de verschijning van het sensitieve Denkvermogen klaarblijkelijk en de voorbereiding het denkende Denkvermogen is niet volledig verborgen, terwijl er in het denkende Denkvermogen, wanneer hij ontwikkelt, er in een vroeg stadium de rudimentaire strevingen verschijnen en naderhand het meer ontwikkelde zoeken van een spiritueel bewustzijn. Zoals een plantenleven in zichzelf de duistere mogelijkheid bevat van het bewuste dier, zoals het dierlijke denkvermogen opgewonden is door de bewegingen van gevoel en perceptie en de rudimenten van conceptie, die eerst de grond zijn voor de mens, de denker, zo wordt de mens, het mentale wezen gesublimeerd door de inspanning van de evolutionaire Energie om uit hem de spirituele man te ontwikkelen, het volle bewuste wezen, de mens, die zijn eerste materiële zelf voorbijgaat en ontdekker wordt van zijn ware zelf en hoogste natuur.

Maar als dit geaccepteerd moet worden als de intentie in de Natuur, dan zijn er twee vragen, die zichzelf onmiddellijk opzetten en roepen voor een definitief antwoord, --- eerst, de exacte natuur van de transitie van het mentale naar het spirituele wezen en, wanneer dat gegeven is, het proces en de methode van de evolutie van het spirituele uit de mentale mens. Het zou op het eerste gezicht

evident lijken, dat, zoals iedere gradatie niet alleen uit zijn voorgaande graad verschijnt, maar er in, zoals het Leven tevoorschijn komt in de Materie en grotendeels beperkt is en bepaald in haar zelfexpressie door haar materiële condities, zoals het Denkvermogen tevoorschijn komt in het Leven in de Materie en op gelijke wijze beperkt is door en bepaald wordt in zijn zelfexpressie door de levenscondities en materiële condities, zo moet de Geest ook verschijnen in een Denkvermogen, dat belichaamd is in het Leven in de Materie en moet grotendeels beperkt worden en bepaald door de mentale condities, waarin hij zijn wortels heeft, zowel als in de levenscondities, de materiële condities van zijn bestaan hier. Er kan zelfs behouden worden, dat, als er enige spirituele evolutie geweest is van het spirituele in ons, het alleen als een deel is van de mentale evolutie, een speciale werking van de geestesgesteldheid van de mens; het spirituele element is geen onderscheiden of gescheiden entiteit en kan geen onafhankelijke verschijning hebben of een supramentale toekomst. Het mentale wezen kan een spirituele interesse ontwikkelen of een preoccupatie en kan misschien in opvolging een spirituele, zowel als een intellectuele geestesgesteldheid ontwikkelen, een fijne zielbloem van zijn mentale leven. Het spirituele kan een dominante trend worden in sommige mensen, juist zoals in anderen er een predominante artistieke of pragmatische trend is; maar er kan niet zoiets zijn als een spiritueel wezen, dat het mentale opneemt en transformeert in de spirituele natuur. Er is geen evolutie van de spirituele mens; er is alleen een evolutie van een nieuw en mogelijk een fijner en zeldzamer element in het mentale wezen. Dit is dan, wat naar buiten gebracht moet worden, --- de heldere onderscheiding tussen het spirituele en het mentale, de natuur van deze evolutie en de factoren, die het mogelijk maken en onvermijdelijk, dat deze verschijning er zou moeten zijn van de Geest in zijn ware onderscheiden karakter, die niet, zoals het nu voor het grootste gedeelte in zijn proces is of zo lijkt te zijn in zijn manier van verschijning, een ondergeschikt of een dominerend kenmerk blijft van onze geestesgesteldheid, maar die zichzelf definieert als een nieuw vermogen, dat uiteindelijk het mentale deel zal overtreffen en het zal vervangen als de leider van het leven en de natuur.

Het is nogal waar, dat voor een oppervlakte visie het Leven alleen een werking lijkt van de Materie, het denkvermogen een activiteit van het Leven, en er lijkt uit te volgen, dat wat we de ziel of de geest noemen, alleen een vermogen van de geestesgesteldheid is, de ziel een fijnere vorm van het Denkvermogen, spiritualiteit een hogere activiteit van het belichaamde mentale wezen. Maar dit is een oppervlakkige visie van dingen als gevolg van de concentratie van het denken op de verschijning en het proces en die niet kijkt naar wat er achter het proces ligt. Men zou net zo goed op dezelfde lijnen geconcludeerd hebben, dat elektriciteit of werking is van water en wolkenmateriaal, omdat in een zodanig gebied bliksem verschijnt; maar een dieper onderzoek heeft aangetoond, dat zowel de wolk als het water, aan de andere kant, de energie van elektriciteit als hun fundatie hebben, hun samenstellende vermogen van energiesubstantie: dat, wat een resultaat lijkt te zijn, is --- in zijn werkelijkheid, ofschoon niet in zijn vorm --- de oorsprong; het effect is in de essentie pre-existent aan de klaarblijkelijke oorzaak, het principe van de verschijnende activiteit is precedent aan zijn huidige gebied van actie. Zo is het in de hele evolutionaire Natuur; de Materie zou niet beziend hebben kunnen worden als het principe van het Leven er niet was geweest om de Materie samen te stellen en tevoorschijn te komen als een fenomeen van Leven in de Materie; het Leven in de Materie zou niet hebben kunnen beginnen met voelen, waarnemen, denken, redeneren, wanneer het principe van het Denkvermogen er niet was geweest achter het leven en de substantie, om hen samen te stellen als zijn gebied van werking en te verschijnen in het fenomeen van een denkend leven en lichaam: zo is ook de spiritualiteit, die tevoorschijn komt in het Denkvermogen, het teken van een vermogen, dat zelf het leven, denkvermogen en lichaam gefundeerd heeft en samengesteld en nu tevoorschijn komt als een spiritueel wezen in een levend en denkend lichaam. Hoever deze verschijning zal gaan, of hij dominant zal worden en zijn instrument zal transformeren, is een volgende vraag; maar wat eerst noodzakelijk geponeerd moet worden is het bestaan van de Geest als iets anders dan het Denkvermogen en groter dan het Denkvermogen, spiritualiteit als iets anders dan geestesgesteldheid en het spirituele wezen daarom als iets dat onderscheiden is van het mentale wezen: de Geest is een evolutionaire verschijning, omdat het het

oorspronkelijke involutionaire element en factor is. Evolutie is een inverse actie van de involutie: wat een ultieme en laatste afgeleide is in de involutie, is de eerste om te verschijnen in de evolutie; wat het oorspronkelijke en primaire was in de involutie, is in de evolutie de laatste en allerhoogste verschijning.

Het is weer waar, dat het moeilijk is voor het denkvermogen van de mens om volledig de ziel of zelf of enig spiritueel element in hem te onderscheiden van de mentale en vitale formatie, waarin hij zijn verschijning maakt; maar dat is alleen zolang de verschijning niet volledig is. In het dier is denkvermogen niet nogal onderscheiden van zijn eigen levensmatrix en levensmaterie; zijn bewegingen zijn zo verward in de levensbewegingen, dat hij zich niet van hen kan losmaken, niet apart kan staan en hen kan observeren; maar in de mens is het denkvermogen gescheiden geworden, hij kan gewaar worden van zijn mentale werkingen als onderscheiden van zijn levenswerkingen, zijn denken en wil kunnen zichzelf vrijmaken van zijn gewaarwordingen en impulsen, verlangens en emotionele reacties, kunnen van hen losgemaakt worden, hen observeren en controleren, hun functioneren goedkeuren of annuleren: hij kent de geheimen van zijn wezen nog niet goed genoeg om beslissend en met zekerheid gewaar te zijn van zichzelf als een mentaal wezen in een leven en een lichaam, maar hij heeft die indruk en kan binnenwaarts die positie innemen. Zo verschijnt ook de ziel in de mens niet als iets nogal onderscheiden van het denkvermogen en van het gementaliseerde leven; zijn bewegingen zijn verward in de mentale bewegingen, zijn werkingen lijken mentale en emotionele activiteiten te zijn; het mentale menselijke wezen is niet gewaar van een ziel in hem, die apart staat van het denkvermogen en het leven en lichaam, die zichzelf losmaakt, die hun actie en formatie ziet en controleert en vormt: maar, terwijl de innerlijke evolutie voortgaat, is dit precies, wat kan, moet gebeuren en ook gebeurt, --- het is een lang uitgestelde, maar onvermijdelijke volgende stap in onze evolutionaire bestemming. Er kan een beslissende verschijning zijn, waarin het wezen zichzelf afscheidt van het denken en zichzelf ziet in een innerlijke stilte als de geest in het denkvermogen, of zichzelf scheidt van de levensbewegingen, verlangens, gewaarwordingen, kinetische impulsen, en gewaar is van zichzelf als de geest, die

het leven ondersteunt, of zich afscheidt van het lichaamsbesef en zichzelf kent als de geest, die de Materie bezielt: dit is de ontdekking van onszelf als de Purusha, een mentaal wezen of een levensziel of een subtiel zelf, die het lichaam ondersteunen. Dit wordt door velen genomen als een voldoende ontdekking van het ware zelf en tot op zekere hoogte hebben zij gelijk; want het Zelf of de Geest vertegenwoordigen zichzelf zo met betrekking tot de activiteiten van de Natuur, en deze openbaring van zijn aanwezigheid is genoeg om het spirituele element los te maken: maar zelfontdekking kan verder gaan, zij kan zelfs alle relatie opzij zetten met vorm of actie van de Natuur. Want er wordt gezien, dat deze zelve vertegenwoordigingen zijn van een goddelijke Entiteit, waarvoor het denkvermogen, leven en lichaam alleen vormen zijn en instrumenten: wij zijn dan de Ziel, die naar de Natuur kijkt, al haar dynamiek in ons kent, niet door mentale perceptie en observatie, maar door een intrinsiek bewustzijn en haar directe besef van dingen en zijn intieme exacte visie, in staat daarom door zijn verschijning om een dichtbij controle te houden op onze natuur en haar te veranderen. Wanneer er een volledige stilte is in het wezen, ofwel een stilte van het hele wezen of een stilte erachter, die niet wordt beïnvloed door de oppervlaktebewegingen, dan kunnen we gewaar worden van een Zelf, een spirituele substantie van ons wezen, een bestaan, dat zelfs de zielindividualiteit teboven gaat, die zichzelf uitspreidt in universaliteit, alle afhankelijkheid voorbijgaat aan enige natuurlijke vorm of actie, zichzelf opwaarts uitbreidt in een transcendentie, waarvan de limieten niet zichtbaar zijn. Deze bevrijdingen van het spirituele deel in ons zijn de beslissende stappen van de spirituele evolutie in de Natuur.

Alleen door deze beslissende bewegingen wordt het ware karakter van de evolutie evident; want tot dan zijn er alleen voorbereidende bewegingen, een druk van de psychische Entiteit op het denkvermogen, leven en lichaam om een ware zielactie te ontwikkelen, een druk van de Geest of het Zelf voor de bevrijding van het ego, van de oppervlakte onwetendheid, een richten van het denkvermogen en het leven naar een of andere occulte Werkelijkheid, --- inleidende ervaringen, partiele formuleringen van een gspiritualiseerd denkvermogen, een gspiritualiseerd leven, maar geen volledige verandering, geen waarschijnlijkheid

van een volledige ontsluiting van de ziel of het zelf of een radicale transformatie van de natuur. Wanneer er een beslissende verschijning is, is een teken ervan de status of actie in ons van een inherent, intrinsiek, zelfbestaand bewustzijn, dat zichzelf kent door het hoofdzakelijke feit, dat zij er is, alles kent wat er is in zichzelf op dezelfde manier, door identiteit ermee, zelfs alles begint te zien, dat voor ons denkvermogen uitwendig lijkt op dezelfde manier, door een beweging van identiteit of door een intrinsiek direct bewustzijn, dat omsluit, doordringt, binnengaat in haar object, zichzelf ontdekt in het object, gewaar is er in van iets, dat niet het denkvermogen of leven of lichaam is. Er is dan evident een spiritueel bewustzijn, dat anders is, dan het mentale en zij getuigt van het bestaan van een spiritueel wezen in ons, dat anders is dan onze oppervlakte mentale persoonlijkheid. Maar eerst zou dit bewustzijn zich kunnen beperken tot een status van het wezen, dat gescheiden is van de actie van onze onwetende oppervlakte natuur, terwijl zij zichzelf beperkt tot kennis, tot een zien van dingen met een spiritueel besef en visie van het bestaan. Voor actie kan zij nog afhankelijk zijn van de mentale, vitale, lichamelijke instrumenten, of zij kan hen toestaan te handelen in overeenstemming met hun eigen natuur en zelf tevreden blijven met zelfervaring en zelfkennis, met een innerlijke bevrijding, een uiteindelijke vrijheid: maar zij kan ook en gebruikelijk een zekere autoriteit, bestuur, invloed uitoefenen en doet dat ook, op het denken, de levensbeweging, de fysieke actie, een zuiverende opheffende controle, die hen dwingt om zich te bewegen in een hogere en zuiverdere waarheid van henzelf, om te gehoorzamen of een instrumentatie te zijn van een instroming van een of ander goddelijker Vermogen of een lumineuze richting, die niet mentaal is, maar spiritueel en herkend kan worden, omdat het een zeker goddelijk karakter heeft, --- de inspiratie van een groter Zelf of de eis van de Heerser van alle wezen, de Ishwara. Of de natuur zou de aanwijzingen kunnen gehoorzamen van de psychische entiteit, bewegen in een innerlijk licht, een innerlijke leiding volgen. Dit is al een aanzienlijke evolutie en geeft rekenschap van een begin tenminste van een psychische en spirituele transformatie. Maar het mogelijk om verder te gaan; want het spirituele wezen kan, wanneer hij eenmaal binnenwaarts bevrijd is, in het denkvermogen de hogere toestanden van het wezen ontwikkelen, die zijn

eigen natuurlijke atmosfeer zijn en een supramentale energie en actie naar beneden brengen, die passen bij het Waarheid-Bewustzijn; de gewone mentale instrumentatie, levensinstrumentatie, fysieke instrumentatie zelf, zou dan volledig getransformeerd kunnen worden en niet langer deel worden van een onwetendheid, hoeveel verlicht ook, maar van een supramentale schepping, die de ware actie zou zijn van een spiritueel Waarheidsbewustzijn en Kennis.

In het begin is deze waarheid van de geest en van de spiritualiteit niet zelfevident voor het denkvermogen; de mens wordt mentaal gewaar van zijn ziel als iets anders dan zijn lichaam, superieur voor zijn normale denkvermogen en leven, maar hij heeft er geen helder besef van, alleen een gevoel van iets van zijn effect op zijn natuur. Omdat deze effecten een mentale vorm aannemen of een levensvorm, is het verschil niet stevig en beslist getrokken, de zielperceptie heeft geen onderscheiden en verzekerde onafhankelijkheid nodig. Inderdaad zeer algemeen wordt een complex van halve effecten van de psychische druk op de mentale en vitale delen, een formatie, vermengd met mentale aspiratie en vitale verlangens, foutief genomen voor de ziel, juist zoals het gescheiden ego genomen wordt voor het zelf, ofschoon het zelf in zijn ware wezen universeel is, zowel als individueel in zijn essentie, --- of juist als een mengsel van mentale aspiratie en vitaal enthousiasme en hartstocht, opgetild door een of andere soort sterk of hoog geloof of zelftoewijding of altruïstische vurigheid foutief genomen wordt voor spiritualiteit. Maar deze vaagheid en deze verwarringen zijn onvermijdelijk als een tijdelijk stadium van de evolutie, die, omdat de onwetendheid haar startpunt is en de hele stempel van onze eerste natuur, noodzakelijk moet beginnen met een onvolmaakte intuïtieve perceptie en een instinctieve drang of zoeken zonder enige verkregen ervaring of heldere kennis. Zelfs de formaties, die de eerste effecten zijn van de perceptie of de aandrang of de eerste aanwijzingen van een spirituele evolutie, moeten onvermijdelijk van deze onvolledige en tentatieve natuur zijn. Maar de fout, die zo gecreëerd is, komt erg in de weg van een waar begrip, en er moet daarom de nadruk gelegd worden, dat de spiritualiteit geen hoge intellectualiteit is, geen idealisme, geen ethische ommekeer van het denkvermogen of morele zuiverheid en soberheid, geen religiositeit of een vurige

en geëxalteerde emotionele ijver, zelfs geen samenstelling van al deze excellente dingen; een mentaal geloof, overtuiging of vertrouwen, een emotionele aspiratie, een regulering van gedrag volgens een religieuze of ethische formule zijn geen spirituele prestatie en ervaring. Deze dingen zijn van aanzienlijke waarde voor het denkvermogen en leven; zij zijn van waarde voor de spirituele evolutie zelf als voorbereidende bewegingen, die de natuur disciplineren, zuiveren of er een geschikte vorm aan geven; maar zij horen nog bij de mentale evolutie, --- het begin van een spirituele realisatie, ervaring, verandering is er nog niet. Spiritualiteit is in zijn essentie een ontwaken naar de innerlijke werkelijkheid van ons wezen, naar een geest, zelf, ziel, die anders is dan ons denkvermogen, leven en lichaam, een innerlijke aspiratie om te weten, te voelen, om dat te zijn, om het contact binnen te gaan met de grotere Werkelijkheid, die er voorbij is, en het universum te doordringen, die ook ons eigen wezen bewoont, om in gemeenschap te zijn met Het en vereniging met Het, en een omkeer, een conversie, een transformatie van ons hele wezen als een resultaat van de aspiratie, het contact, de vereniging, een groei of ontwaken naar een nieuw worden of nieuw zijn, een nieuw zelf, een nieuwe natuur.

In feite moet de creatieve Bewustzijn-Kracht in ons aardebestaan voorwaarts leiden, in een bijna simultaan proces, maar met aanzienlijke prioriteit en grotere stress van het inferieure element, een dubbele evolutie. Er is een evolutie van onze buitenwaartse natuur, de natuur van het mentale wezen in het leven en het lichaam, en er is er in, naar voren drukkend voor zelfbevrijding, omdat met de verschijning van het denkvermogen die bevrijding mogelijk is geworden, tenminste een voorbereiding, zelfs het begin van een evolutie van ons innerlijke wezen, onze occulte subliminale en spirituele natuur. Maar de hoofdpreoccupatie van de Natuur moet noodzakelijkerwijze nog en voor een lange tijd de evolutie zijn van het denkvermogen tot zijn grootst mogelijke gebied, hoogte, subtiliteit; want alleen zo kan de ontsluiting voorbereid worden van een volledige intuïtieve intelligentie, van het Bovenmentale, van het Supramentale, de moeilijke overgang naar een hogere instrumentatie van de Geest. Wanneer de enkele intentie de openbaring zou zijn van de essentiële spirituele Werkelijkheid en een ophouden

van ons wezen in haar zuivere bestaan, dan zou deze aandrang op de mentale evolutie geen doeleinde hebben: want op ieder punt van de natuur kan er een uitbraak zijn van de Geest en een absorptie van ons wezen er in; een intensiteit van het hart, een totale stilte van het denkvermogen, een enkele absorberende passie van de wil zou genoeg zijn om die culminerende beweging tot stand te brengen. Wanneer de uiteindelijke intentie van de Natuur ander-werelds was, dan zou ook dezelfde wet standhouden; want overal, op ieder punt van de natuur, kan er een voldoende vermogen zijn voor de ander-wereldse aandrang om door te breken door en weg van de aardse actie en binnen te gaan in een spiritueel elders. Maar als haar intentie een veelomvattende verandering is van het wezen, is deze dubbele evolutie begrijpelijk en rechtvaardigt zichzelf; want het is voor dat doeleinde onmisbaar.

Dit legt echter een moeilijke en langzame spirituele vooruitgang op: want eerst moet de spirituele verschijning wachten bij iedere stap tot de instrumenten klaar zijn; daarna is, terwijl de spirituele formatie tevoorschijn komt, zij onontwarbaar vermengd met de vermogens, motieven, impulsen van een onvolmaakt denkvermogen, leven en lichaam, --- er is een trek aan haar om deze vermogens, motieven en impulsen accepteren en te dienen, een neerwaartse gravitatie en hachelijk mengsel, een constante verleiding om te vallen of een deviatie, tenminste een kluistering, een gewicht, een achteruitgang; er is een noodzaak om terug te keren naar een verkregen stap om iets van de natuur op te brengen, dat terughangt en een verdere stap voorkomt; uiteindelijk is er juist door het karakter van het denkvermogen, waarin hij moet werken, een beperking van het verschijnende spirituele licht en vermogen en een aandrang op hem om te bewegen door segmenten, om een lijn te volgen of een andere en helemaal de verkrijging te verlaten of tot later te verlaten van zijn eigen totaliteit. Deze belemmering, dit obstakel van het denkvermogen, leven en lichaam, --- de zware inertie en hardnekkigheid van het lichaam, de troebele passies van het levendeel, de obscuriteit en twijfelende onzekerheden, ontkenningen, anders formuleringen van het denkvermogen, --- is een verhindering, die zo groot en niet tolereerbaar is, dat de spirituele drang ongeduldig wordt en rigoureuus probeert om deze

opponenten te onderdrukken, om het leven te weigeren, het lichaam te versterven, het denkvermogen te verstillen en zijn eigen gescheiden zaligmaking te verkrijgen, de geest, die vertrekt naar de zuivere geest en er helemaal een ongoddelijke en obscure Natuur van weigert. Apart van de allerhoogste roeping, de natuurlijke druk van het spirituele deel in ons om terug te keren naar zijn eigen hoogste element en status, is dit aspect van de vitale en fysieke Natuur als een belemmering voor zuivere spiritualiteit een dwingende reden voor ascetisme, voor illusionisme, voor de tendens naar ander-wereldlijkheid, de aandrang naar terugtrekking uit het leven, de passie voor een zuiver en onvermengd Absolute. Een zuiver spiritueel absolutisme is een beweging van het zelf naar zijn eigen allerhoogste zelfheid, maar zij is ook onmisbaar voor het eigen doeleinde van de Natuur; want zonder haar zou het mengsel, de neerwaartse gravitatie, de spirituele verschijning onmogelijk maken. De extremist van dit absolutisme, de solitaire, de asceet, is de standaarddrager van de geest, zijn okerkleurige mantel is zijn vlag, het teken van de weigering van alle compromis, --- omdat inderdaad de strijd van verschijning niet kan eindigen door een compromis, maar alleen door een totale spirituele victorie en de volledige overgave van de lagere natuur. Wanneer dat hier onmogelijk is, dan moet het inderdaad ergens anders bereikt worden; wanneer de Natuur onderwerping weigert aan de verschijnende geest, dan moet de ziel zich van haar terugtrekken. Er is zo een tweevoudige tendens in de spirituele verschijning, aan de ene kant een drive naar de vestigen ten koste van alles van het spirituele bewustzijn in het wezen, zelfs tot de weigering van de Natuur, aan de andere kant een druk naar de uitbreiding van de spiritualiteit naar onze delen van de natuur. Maar, totdat de eerste volledig is volbracht, kan de tweede alleen onvolmaakt en weifelend zijn. De fundatie van het zuivere spirituele bewustzijn is het eerste object in de evolutie van de spirituele mens, en dit en de drang van dat bewustzijn naar contact met de Werkelijkheid, het Zelf of het Goddelijke Wezen moeten de eerste en belangrijkste zijn of zelfs, totdat het volmaakt bewerkstelligd is, de enkele preoccupatie zijn van de spirituele zoeker. Het is het ene ding, dat nodig is om gedaan te worden door ieder op welke lijn ook, die mogelijk is voor hem, door ieder, in overeenstemming met de spirituele capaciteit, die in zijn natuur ontwikkeld is.

Wanneer we de verkregen loop van de evolutie van het spirituele wezen in ogeschouw nemen, moeten we het beschouwen van twee kanten, --- een beschouwing van de middelen, de lijnen van ontwikkeling, die gebruikt worden door de Natuur en een visie van de actuele resultaten, die er door verkregen zijn in het menselijke individu. Er zijn vier hoofdlijnen, die de Natuur gevolgd heeft in haar poging om het innerlijke wezen te openen, --- religie, occultisme, spiritueel denken en een innerlijke spirituele realisatie en ervaring: de eerste drie zijn benaderingen, de laatste is de beslissende avenue van ingang. Al deze vier vermogens hebben gewerkt door een simultane actie, meer of minder verbonden, soms in een variabele samenwerking, soms in dispuut met elkaar, soms in een gescheiden onafhankelijkheid. Religie heeft een occult element toegelaten in haar ritueel, ceremonie, sacramenten; zij heeft geleund op het spirituele denken, er soms een overtuiging of theologie van afgeleid, soms haar ondersteunende filosofie, --- de eerdere, is gewoonlijk de westerse methode, de latere de oosterse: maar spirituele ervaring is het uiteindelijke doel en prestatie van religie, haar hemel en hoogtepunt. Maar religie heeft ook soms occultisme uitgebannen of haar eigen occulte element gereduceerd tot een minimum; zij heeft het filosofische denkvermogen weggedrukt als een droge intellectuele vreemde, met haar hele gewicht geleund op overtuiging en dogma, piëtistische emotie en ijver en moreel gedrag; zij heeft spirituele realisatie en ervaring tot een minimum gereduceerd of onnodig gemaakt. Occultisme heeft soms een spiritueel doel naar voren gebracht als haar doel, en volgde occulte kennis en ervaring als een benadering er naar, formuleerde een of andere soort mystieke filosofie: maar vaker heeft zij zichzelf beperkt tot occulte kennis en praktijk zonder enige spirituele vistas; zij heeft zich gericht op wonderdoenerij of hoofdzakelijk magie of zelfs afgeweken naar duivelaanbidding. Spirituele filosofie heeft zeer gebruikelijk geleund op religie als haar ondersteuning of haar weg tot ervaring; het is de uitkomst geweest van realisatie en ervaring of heeft haar structuren gebouwd als een benadering er naar: maar zij heeft ook alle hulp geweigerd --- of alle belemmering --- van religie en voortgegaan in haar eigen kracht, ofwel bevredigd met mentale kennis of vol vertrouwen om haar eigen pad van ervaring en effectieve discipline te ontdekken. Spirituele ervaring heeft alle drie middelen gebruikt als een startpunt, maar heeft

ook afgedaan met hen allen, terwijl zij vertrouwde op haar eigen zuivere kracht: terwijl zij occulte kennis en vermogens ontmoedigde als gevaarlijke verlokkingen en verwarrende obstakels, heeft zij alleen de pure waarheid van de geest gezocht; terwijl zij filosofie onnodig maakte, is zij in de plaats daarvan aangekomen door de vurigheid van het hart of door een mystieke binnenwaartse spiritualisatie; terwijl zij de hele religieuze overtuiging, aanbidding en praktijk achter zich liet, en hen beschouwde als een inferieur stadium of eerste benadering, is zij verder gegaan, terwijl zij al deze ondersteuningën achterliet, naakt van al deze versierselen, naar het loutere contact met de spirituele Werkelijkheid. Al deze variaties waren noodzakelijk; de evolutionaire inspanning van de Natuur heeft geëxperimenteerd op alle lijnen om haar ware weg te vinden en haar hele weg naar het allerhoogste bewustzijn en de integrale kennis.

Want ieder van deze middelen of benaderingen corresponderen met iets in ons totale wezen en daarom met iets, dat noodzakelijk is voor het totale doel van haar evolutie. Er zijn vier benodigdheden van de zelfuitbreiding van de mens, wanneer hij niet dit wezen moet blijven van de oppervlakte onwetendheid, die obscuur zoekt naar de waarheid van dingen en systematische fragmenten en secties van kennis verzameld en systematiseert, het kleine beperkte en halfcompetente schepsel van de kosmische Kracht, die hij nu is in zijn fenomenale natuur. Hij moet zichzelf kennen en ontdekken en al zijn potenties benutten: maar om zichzelf en de wereld volledig te kennen, moet hij achter zijn eigen gaan en zijn uitwendige, hij moet diep duiken onder zijn eigen mentale oppervlak en het fysieke oppervlak van de Natuur. Dit kan hij alleen doen door zijn innerlijke mentale, vitale, fysieke te kennen en het psychische wezen en zijn vermogens en bewegingen en de universele wetten en de processen van het occulte Denkvermogen en Leven, die achter de materiële voorkant staan van het universum: dat is het gebied van het occultisme, wanneer we het woord in zijn wijdeste betekenis nemen. Hij moet ook het verborgen Vermogen kennen of Vermogens, die de wereld controleren: wanneer er een Kosmisch Zelf of Geest is of een Schepper, moet hij in staat zijn om in relatie te gaan met Het of Hem en in staat te zijn om in welk contact of gemeenschap dan ook te blijven, dat mogelijk

is, in een of andere toon te komen met de meester Wezens van het universum of met het universele Wezen en zijn universele wil of een allerhoogst Wezen en Zijn allerhoogste wil, de wet volgen, die Het hem geeft en het toegekende en geopenbaarde doel van zijn leven en gedrag, zichzelf verheffen naar de hoogste hoogten, die Het vereist van hem in zijn leven nu of in zijn bestaan hierna; wanneer er geen zodanige universele of allerhoogste Geest of Wezen is, dan moet hij weten, wat er is en hoe zich op te tillen uit zijn huidige onvolmaaktheid en impotentie. Deze benadering is het doel van de religie: haar doel is om de mens te verbinden met het Goddelijke en door zo te doen het denken en leven en vlees te sublimeren, zodat zij het bewind zouden kunnen toelaten van de ziel en de geest. Maar deze kennis moet iets meer zijn dan een overtuiging of een mystieke openbaring; zijn denkende denkvermogen moet in staat zijn om het te accepteren, het te correleren met het principe van dingen en de geobserveerde waarheid van het universum: dit is het werk van de filosofie, en in het gebied van de waarheid van de geest kan het alleen gedaan worden door een spirituele filosofie, ofwel intellectueel in haar methode of intuïtief. Maar alle kennis en inspanning kunnen hun rijpheid alleen bereiken, wanneer zij veranderd worden in ervaring en een deel van het bewustzijn zijn geworden en haar gevestigde werkingen; in het spirituele gebied moeten al deze religieuze, occulte of filosofische kennis en inspanning, om vrucht te dragen, eindigen in een opening van het spirituele bewustzijn, in ervaringen, die dat bewustzijn funderen en voortdurend verhogen, uitbreiden en verrijken en in de opbouw van een leven en actie, die in overeenstemming is met de waarheid van de geest: dit is het werk van de spirituele realisatie en ervaring.

Juist in de natuur van dingen moet alle evolutie eerst doorgaan door een langzaam ontvouwen; want ieder nieuw principe, dat zijn vermogens evolueert, moet zijn weg maken uit een involutie in Onbewustzijn en Onwetendheid. Hij heeft een moeilijke taak om zichzelf uit de involutie te trekken, uit de greep van de duisternis van het oorspronkelijke medium, tegen de trek en de spanningen, de instinctieve oppositie en de obstructie van het Onbewustzijn en het belemmerende mengsel en de blinde obstinate achteruitgangen van de

Onwetendheid. De Natuur affirmeert eerst een vage drang en tendens, dat het teken is van de druk van de occulte, subliminale, ondergedompelde werkelijkheid naar het oppervlak; er zijn dan kleine halfonderdrukte aanduidingen van het ding, dat er moet zijn, onvolmaakte aanvagen, ruwe elementen, rudimentaire verschijningen, kleine, onbetekenende, bijna niet herkenbare hoeveelheden. Naderhand zijn er kleine of grote formaties; een meer karakteristieke en herkenbare kwaliteit begint zichzelf te laten zien, eerst gedeeltelijk, hier en daar of in een lage intensiteit, dan meer levendig, meer formerend; tenslotte is er een beslissende verschijning, een ommekeer van het bewustzijn, het begin van de mogelijkheid van haar radicale verandering: maar er moet nog veel gedaan worden in iedere richting, een lange en moeilijke groei naar perfectie ligt voor de evolutionaire inspanning. Het ding, dat gedaan is, moet niet alleen geconfirmeerd worden, verzekerd tegen terugval en de neerwaartse gravitatie, tegen mislukking en vernietiging, maar geopend worden naar alle gebieden van haar mogelijkheden, haar totaliteit van volledige zelfverkrijging, haar allerhoogste hoogte, subtiliteit, rijkdommen, wijidheid; zij moet dominant worden, allesomarmend, veelomvattend. Dit is overal het proces van de Natuur en het negeren is de intentie missen in haar werken en verloren raken in het doolhof van haar procedure.

Dit proces heeft plaatsgevonden in de evolutie van de religie in het menselijke denkvermogen en bewustzijn; het werk, dat er door gedaan is voor de mensheid, kan niet begrepen worden of op de juiste manier gewaardeerd, als we de condities negeren van het proces en hun noodzaak. Het is evident, dat de eerste aanvagen van de religie ruw moeten zijn en onvolmaakt, haar ontwikkeling belemmerd door mengsels, fouten, concessies aan het menselijke denkvermogen en het vitale deel, die vaak van een zeer onspiritueel karakter zouden kunnen zijn. Onwetende en schadelijke en zelfs desastreuze elementen kunnen naar binnen kruipen en tot fouten en kwaad leiden; het dogmatisme van het menselijke denkvermogen, zijn zelfassertiieve nauwheid, zijn intolerantie en uitdagende egoïsme, zijn hechting aan zijn beperkte waarheden en nog grotere hechting aan zijn fouten, of aan het geweld, fanatisme, militante en onderdrukkende zelfaffirmatie van het vitale, haar

verraderlijke actie op het denkvermogen om een sanctie te krijgen voor haar eigen verlangens en neigingen, kunnen erg gemakkelijk het religieuze gebied binnendringen en de religie blokkeren van haar hogere spirituele doel en karakter; onder de naam van religie kan veel onwetendheid schuil gaan, veel fouten en een extensieve verkeerde opbouw toegestaan zijn, veel misdaden zelfs en delicten tegen de geest begaan worden. Maar deze geschakeerde geschiedenis behoort bij alle menselijke inspanning, en, als het zou pleiten tegen de waarheid en de noodzaak van religie, dan zou het ook pleiten tegen de waarheid en noodzaak van iedere andere lijn van menselijke inspanning, tegen alle actie van de mens, zijn idealen, zijn denken, zijn kunst, zijn wetenschap.

Religie heeft zichzelf geopend voor ontkenning door haar claim om de waarheid te bepalen door goddelijke autoriteit, door inspiratie, door een hoogheilige en onfeilbare soevereiniteit, die aan haar gegeven is van uit de hoogte; zij heeft gezocht om zich op te leggen aan het menselijke denken, voelen, gedrag, zonder discussie of vraag. Dit is een excessieve en premature claim, ofschoon opgelegd in zekere zin aan het religieuze idee door het imperatieve en absolute karakter van de inspiraties en illuminaties, die haar garantie en rechtvaardiging zijn en door de noodzaak van geloof als een occult licht en vermogen van de ziel tussen de onwetendheid, twijfels, zwakheid, onzekerheden van het denkvermogen. Geloof is onmisbaar voor de mens, want zonder haar zou hij niet voorwaarts kunnen gaan in zijn reis door het Onbekende; maar zij zou niet opgelegd moeten worden, zij zou moeten komen als een vrije perceptie of een imperatieve richting van de innerlijke geest. Een claim tot ongevraagde acceptatie zou alleen gerechtvaardigd kunnen zijn, wanneer de spirituele inspanning al de voortgang van de mens verkregen had naar het hoogste Waarheidbewustzijn, totaal en integraal, vrij van al het onwetende mentale en vitale mengsel. Dit is het ultieme object voor ons, maar het is nog niet volbracht, en de premature claim heeft het ware werk verduisterd van het religieuze instinct in de mens, dat hem moet leiden naar de Goddelijke Werkelijkheid, om alles te formuleren, wat hij al verkregen heeft in die richting en om ieder menselijk wezen een vorm te geven van spirituele discipline,

een manier van zoeken, aanraken, de Goddelijke Waarheid benaderen, een manier, die past bij de potenties van zijn natuur.

De wijde en soepele methode van de evolutionaire Natuur, die de overvloedige omvang levert en de ware intentie preserveert van het religieuze zoeken van het menselijke wezen, kan herkend worden in de ontwikkeling van religie in India, waar elk aantal van religieuze formuleringen, cultus en disciplines toegestaan zijn, zelfs aangemoedigd om zij aan zij te bestaan en ieder mens was vrij om dat te accepteren en volgen, wat paste bij zijn denken, voelen, temperament, bouwsel van de natuur. Het is juist en redelijk, dat deze plasticiteit er zou moeten zijn, die past bij een experimentele evolutie: want de werkelijke zaak van de religie is de voorbereiding van het denkvermogen, leven en lichamelijke bestaan van de mens voor het spirituele bewustzijn om hen op te nemen; zij moet hem leiden naar het punt, waar het innerlijke spirituele licht volledig begint te verschijnen. Op dit punt moet de religie leren zich te onderwerpen, niet te staan op haar uiterlijke karakters, maar de volle omvang te geven aan de innerlijke geest zelf om zijn eigen waarheid en werkelijkheid te ontwikkelen. In de tussentijd moet zij zoveel van de geestesgesteldheid, vitaliteit, lichamelijkheid van de mens opnemen als zij kan en al zijn activiteiten een ommekeer geven naar de spirituele richting, de openbaring van een spirituele betekenis in hen, de afdruk van een spirituele verfijning, het begin van een spiritueel karakter. In deze poging komen de fouten van de religie naar binnen, want zij worden veroorzaakt juist door de natuur van de materie, waarmee zij omgaat, --- die inferieure substantie dringt juist de vormen binnen, die bedoeld zijn om als intermediair te dienen tussen het spirituele en het mentale, vitale en fysieke bewustzijn, en vaak vermindert, degradeert en corrumpeert zij hen: maar in deze poging ligt het grootste nut van de religie als een bemiddelaar tussen de geest en de natuur. Waarheid en fout leven altijd samen in de menselijke evolutie en de waarheid moet niet geweigerd worden door haar vergezellende fouten, hoewel deze geëlimineerd moeten worden, --- vaak een moeilijke zaak en, wanneer ruw gedaan, resulterend in een chirurgische schade, die toegebracht wordt aan het lichaam van de religie; want, wat we als een fout zien, is zeer frequent het symbool of een vermomming of een

corruptie of een verkeerde formatie van een waarheid, die verloren is in de brute radicaliteit van de werking, --- de waarheid wordt samen met de fout weggesneden. De Natuur laat zelf over het algemeen toe, dat het goede maïs en het onkruid gedurende een lange tijd samengroeien, omdat alleen zo haar eigen groei, haar vrije evolutie mogelijk is.

De evolutionaire Natuur moet in haar eerste ontwaken van de mens naar een rudimentair spiritueel bewustzijn beginnen met een vaag besef van het Oneindige en het Onzichtbare, dat het fysieke wezen omringt, een besef van de beperking en impotentie van het menselijke denkvermogen en wil en van iets, dat groter is dan zichzelf, besloten in de wereld, van Potenties, die voordelig of nadelig zijn, die het resultaat van zijn actie bepalen, een Vermogen, dat achter de fysieke wereld is, waarin hij leeft en dat misschien haar en hem geschapen heeft, of Vermogens, die haar bewegingen informeren en besturen, terwijl zij zelf misschien bestuurd worden door het grotere Onbekende, dat achter hen ligt. Hij had moeten bepalen, wat zij zijn en middelen van communicatie moeten vinden, zodat hij hen zou kunnen verzoenen en hen zijn tot hulp zou kunnen roepen; hij zocht ook naar middelen, waarmee hij de bronnen uit kon vinden en controleren van de verborgen bewegingen van de Natuur. Dit zou hij niet onmiddellijk kunnen doen met zijn rede, omdat zijn rede eerst alleen om kon gaan met fysieke feiten, maar dit was het domein van het Onzichtbare en had een suprafysieke visie en kennis nodig; hij moest het doen door een uitbreiding van de faculteit van intuïtie en instinct, die er al was in het dier. Deze faculteit, geprolongeerd in het denkende wezen en gementaliseerd, moet gevoeliger en actiever geweest zijn in de vroege mens, ofschoon nog hoofdzakelijk op een lagere schaal, want hij moest er grotendeels op vertrouwen voor al zijn eerste noodzakelijke ontdekkingen: hij moest ook vertrouwen op de hulp van subliminale ervaring; want ook het subliminale moet actiever geweest zijn, meer gereed om in hem naar boven te stromen, meer capabel om zijn fenomenen aan de oppervlakte te formuleren, voordat hij leerde om volledig af te hangen van zijn intellect en zintuigen. De intuïties, die hij zo ontving door contact met de Natuur, zijn denkvermogen systematiseerde en zo de vroegere vormen van religie creëerde. Dit actieve en

parate vermogen van intuïtie gaven hem ook het besef van suprafysieke krachten achter het fysieke, en zijn instinct en een zekere subliminale of supernormale ervaring van suprafysieke wezens, waarmee hij op de een of andere manier kon communiceren, keerden hem naar de ontdekking van effectieve en kanaliserende middelen voor de dynamische benutting van deze kennis; zo werden magie en andere vormen van occultisme gecreëerd. Op enige tijd moet het hem gedaagd hebben, dat hij iets in zich had, dat niet fysiek was, een ziel, die het lichaam overleefde; zekere supernormale ervaringen, die actief werden door de druk om het onzichtbare te kennen, moeten geholpen hebben om zijn eerste ruwe ideeën te formuleren van deze entiteit binnen hem. Hij begon zich alleen later te realiseren, dat, wat hij waargenomen had in de actie van het universum, er ook was in een of ander vorm in hem en dat er in hem ook elementen waren, die beantwoorden aan onzichtbare vermogens en krachten voor goed en kwaad; zo zouden zijn religie-ethische formaties beginnen en zijn mogelijkheden van spirituele ervaring. Een amalgaam van primitieve intuïties, occult ritueel, religiesociale ethiek, mystieke kennis of ervaringen, gesymboliseerd in mythe, maar met hun besef, gepreserveerd door een geheime initiatie en discipline is het vroege, eerste zeer oppervlakkige en uitwendige stadium van de menselijke religie. In het begin waren deze elementen, zonder twijfel, ruw en arm en onvolkomen, maar zij verkregen diepte en omvang en namen toe in sommige culturen naar een grote amplitude en betekenis.

Maar terwijl de mentale en levenontwikkeling toenamen, --- want dat is de eerste preoccupatie van de Natuur in de mens en zij weifelt niet om het voorwaarts te duwen ten koste van andere elementen, die hierna volledig opgenomen moeten worden, --- is er een tendens naar intellectualisering, en de eerste noodzakelijke, intuïtieve, instinctieve en subliminale formaties zijn bedekt met de structuren, die opgericht zijn door een groeiende kracht van de rede en mentale intelligentie. Terwijl de mens de geheimen en processen van de fysieke Natuur ontdekt, beweegt hij zich verder en verder af van zijn vroege toevlucht tot occultisme en magie; de aanwezigheid en gevoelde invloed van goden en onzichtbare vermogens wijkt terug, omdat meer en meer verklaard wordt door

natuurlijke werkingen, de mechanische procedure van de Natuur: maar hij voelt nog steeds de behoefte van een spiritueel element en spirituele factoren in zijn leven en houdt daarom gedurende een tijd twee activiteiten samen in actie. Maar de occulte elementen van de religie, ofschoon nog behouden als geloof of gepreserveerd, maar ook begraven in riten en mythen, verliezen hun betekenis en verdwijnen en het intellectuele element neemt toe; uiteindelijk waar en wanneer de intellectualiserende tendens te sterk wordt, is er een beweging om alles weg te snijden, behalve overtuiging, instituut, formele praktijk en ethiek. Zelfs het element van spirituele ervaring neemt af en het wordt als voldoende beschouwd om alleen op geloof, emotionele vurigheid en moreel gedrag te vertrouwen; het eerste amalgaam van religie, occultisme en mystiek ervaring wordt onderbroken en er is een tendens, helemaal niet universeel of volledig, maar nog geprononceerd of zichtbaar, voor ieder van deze vermogens om zijn eigen weg te volgen naar zijn eigen doel in zijn eigen gescheiden en vrije karakter. Een volledige ontkenning van religie, occultisme en alles dat suprafysiek is, is de laatste uitkomst van dit stadium, een harde, droge vlaag van het oppervlakkige intellect, dat de beschermende structuren weghakt, die toevluchtoorden zijn voor de diepere delen van onze natuur. Maar de evolutionaire Natuur houdt haar achterliggende intenties nog levend in de denkvermogens van een enkele en gebruikt de grotere mentale evolutie van de mens om hen te verheffen naar een hoger niveau en diepere kwesties. In de huidige tijd zelf, na een tijdperk van triomfantelijke intellectualiteit en materialisme, kunnen we bewijzen zien van dit natuurlijke proces, --- een terugkeer naar innerlijke zelfontdekking, een innerlijk zoeken en denken, een nieuwe poging naar mystieke ervaring, een grijpen naar het innerlijke zelf, een herontwaken naar een of ander besef van de waarheid en het vermogen van de geest begint zichzelf te manifesteren; de zoektocht van de mens naar zijn zelf en ziel en een diepere waarheid van dingen neigt te herleven en zijn verloren kracht aan te nemen en nieuw leven te geven aan de oude overtuigingen, nieuwe geloven op te richten of zich onafhankelijk van sektarische religies te ontwikkelen. Het intellect zelf, dat dicht bij de natuurlijke limieten gekomen is van de capaciteit van fysieke ontdekking, dat zijn grond aangeraakt heeft en gevonden heeft, dat het niets meer verklaart dan het uiterlijke proces van

de Natuur, is begonnen, nog tentatief en weifelend, om een oog van onderzoek te richten op de diepere geheimen van het denkvermogen en de levenskracht en op het domein van het occulte, dat hij *a priori*, geweigerd had, om te weten, wat er in zou kunnen zijn, dat waar is. Religie zelf heeft haar vermogen van overleving laten zien en ondergaat een evolutie, waarvan de uiteindelijke betekenis nog duister is. In deze nieuwe fase van het denkvermogen, die we zien beginnen, hoe ruw en weifelend ook, kan de mogelijkheid gedetecteerd worden van een druk naar een of andere beslissende ommekeer en vooruitgang van de spirituele evolutie in de Natuur. De religie, rijk, maar met een zekere duisternis in haar eerste infrarationele stadium, had geneigd, onder het overgewicht van het intellect, over te gaan naar een heldere, maar kale rationele tussenruimte; maar zij moet uiteindelijk de opwaartse curve volgen van het menselijke denkvermogen en vollediger op haar toppen rijzen naar haar ware en grootste gebied in de sfeer van een suprarationeel bewustzijn en kennis.

Wanneer we naar het verleden kijken, kunnen we nog steeds de bewijzen zien van deze lijn van de natuurlijke evolutie, ofschoon de meeste van haar vroegere stadia verborgen voor ons zijn in de ongeschreven pagina's van de prehistorie. Er is genoeg mee genomen, dat de religie in haar aanvangen niets meer was dan een massa animisme, fetisjisme, magie, totemisme, taboe, mythe, bijgelovige symbolen, met de medicijnman als priester, een mentale zwam van primitieve onwetendheid, --- later op zijn hoogst een vorm van Natuuraanbidding. Het zou best zo hebben kunnen zijn in het primitieve denkvermogen, ofschoon we de voorwaarde hebben kunnen toevoegen, dat achter veel van zijn geloven en praktijken er een waarheid is geweest van een inferieure, maar zeer effectieve soort, die we verloren hebben met onze superieure ontwikkeling. De primitieve mens leeft veel in een laag en smal gebied van zijn levenswezen, en dit correspondeert op het occulte vlak met een onzichtbare Natuur, die van een zelfde karakter is en wiens occulte vermogens tot activiteit geroepen kunnen worden door een kennis en methoden, waartoe de lagere vitale intuïties en instincten een deur van toegang zouden kunnen openen. Dit zou geformuleerd kunnen worden in een eerste stadium van religieus geloof en praktijk, dat occult zou zijn na een

ruwe onontwikkelde wijze in haar karakter en interesses, nog niet spiritueel; haar hoofdelement zou een binnenroepen zijn van kleine levensvermogens en elementaire wezens voor de hulp van kleine levensverlangens en een ruw, fysiek welzijn.

Maar dit primitieve stadium, --- als het inderdaad zodanig is en niet, wat we er nog van zien, een val of een overblijfsel, een terugval van een hogere kennis, die behoorde bij een voorgaande cyclus van beschaving of de ondermijnde overblijfselen van een dode en overbodige cultuur, --- kan alleen een begin zijn geweest. Zij werd gevolgd, na welke stadia dan ook, door het meer geavanceerde type van religie, waarvan we een verslag hebben in de literatuur of overlevende documenten van de vroege geciviliseerde volken. Dit type, dat samengesteld is uit een polytheïstisch geloof en aanbidding, een kosmologie, een mythologie, een complexiteit van ceremonieën, praktijken, rituelen en ethische verplichtingen, die soms diep wederzijds verweven zijn met het sociale systeem, was gewoonlijk een nationale of stamreligie, intiem expressief van het stadium van evolutie van het denken en het leven, dat door de gemeenschap bereikt was. In de uiterlijke structuur missen we nog steeds de ondersteuning van een diepere spirituele betekenis, maar deze opening werd ingevuld in de grotere, meer ontwikkelde culturen door een sterke achtergrond van occulte kennis en praktijken, of anders door zorgvuldig bewaakte geheimen met een eerste element van spirituele wijsheid en discipline. Occultisme gebeurt vaker als een toevoeging of superstructuur, maar is niet altijd aanwezig; de aanbidding van goddelijke vermogens, opoffering, een oppervlakte eerbiedigheid, en sociale ethiek zijn de hoofdfactoren. Een spirituele filosofie of idee van de betekenis van het leven lijkt eerst afwezig te zijn, maar zijn aanvangen zijn vaak gevat in de mythen en mysteriën en komen in een of twee gevallen volledig uit hen tevoorschijn, zodat hij een sterk gescheiden bestaan aanneemt.

Het is inderdaad mogelijk, dat de mysticus of de beginnende occultist overal de schepper was van religie en zijn geheime ontdekkingen oplegde in de vorm van geloof, mythe en praktijk aan het massa menselijke denkvermogen; want het individu ontvangt altijd de intuïties van de Natuur en neemt een stap voorwaarts

en sleept en trekt de rest van de mensheid achter hem aan. Maar zelfs als we het krediet van deze nieuwe creatie geven aan het onderbewuste massa denkvermogen, dan is het het occultistische en mystieke element in dat denkvermogen, dat haar geschapen heeft en hij moet individuen gevonden hebben, waardoor hij tevoorschijn kon komen; want een massa ervaring of ontdekking of uitdrukking is niet de eerste methode van de Natuur; op een punt of enkele punten wordt het vuur ontstoken en spreidt van hart naar hart, van altaar naar altaar. Maar de spirituele aspiratie en ervaring van de mystici was gebruikelijk gevat in geheime formules en alleen aan enkele ingewijden gegeven; het werd aan de rest overgedragen of eerder voor hen behouden in een massa religieuze en traditionele symbolen. Deze symbolen waren de kern van het hart van de religie in het denkvermogen van een vroege mensheid.

Uit dit tweede stadium kwam een derde tevoorschijn, die probeerde om de geheime spirituele ervaring te bevrijden en de kennis en stelde het ter beschikking van allen als een waarheid, die een algemene aantrekkingskracht zou kunnen hebben en universeel beschikbaar gemaakt moet worden. Een tendens had de overhand om niet alleen het spirituele element juist de kern te maken van de religie, maar het verkrijgbaar te maken voor alle aanbidders door een exoterische leer; zoals iedere esoterische school zijn systeem had van kennis en discipline, zo zou iedere religie haar systeem van kennis, haar overtuiging en haar spirituele discipline moeten hebben. Hier, in deze twee vormen van spirituele evolutie, de esoterische en de exoterische, de weg van de mystiek en de weg van de religieuze mens, zien we een dubbel principe van de evolutionaire Natuur, het principe van een intensieve en geconcentreerde evolutie in een kleine ruimte en het principe van expansie en extensie, zodat de nieuwe creatie gegeneraliseerd kan worden in een zo groot gebied als mogelijk. De eerste is de geconcentreerde, dynamische en effectieve beweging; de tweede neigt naar verwarring en status. Als een resultaat van deze nieuwe ontwikkeling werd de spirituele aspiratie, die eerst zorgvuldig als een schat bewaard werd door enkelen, meer gegeneraliseerd in de mensheid, maar verloor haar zuiverheid, hoogte en intensiteit. De mystici fundeerden hun inspanning op een vermogen van

suprarationele kennis, intuïtief, geïnspireerd, openbarend en op de kracht van het innerlijke wezen om binnen te gaan in de occulte waarheid en ervaring: maar deze vermogens waren niet in het bezit van de mens in de massa of alleen in bezit in een ruwe, onontwikkelde en fragmentarische, initiële vorm, waarop niets veilig gefundeerd kon worden; zo moest voor hen de waarheid in deze nieuwe ontwikkeling bekleed worden in intellectuele vormen van overtuiging en doctrine, in emotionele vormen van aanbidding en in een simpel maar betekenisvol ritueel. Tegelijkertijd werd de sterke spirituele nucleus gemengd, verwaterd, vermengd; zij dreigde binnengedrongen te worden en nageaapt te worden door de lagere elementen van het denkvermogen en het leven en de fysieke natuur. Dit mengsel en vermenging en deze invasie van het onechte, deze ontwijding van de mysteriën en het verlies van hun waarheid en betekenis, zowel als het misbruik van het occulte vermogen, dat komt door communicatie met onzichtbare krachten, werd het meest gevreesd door de vroege mystici en voorkomen door geheimhouding, door strikte discipline, door beperking tot enkele geschikte ingewijden. Een ander lastig resultaat of gevaar van de diffuse beweging en de opvolgende invasie is de intellectuele formalisering geweest van spirituele kennis in dogma en de materialisatie van de levende praktijk in een dode massa van cultus en ceremonie en ritueel, een mechanisatie, waardoor de geest gebonden was om in de loop van de tijd uit het lichaam van de religie te vertrekken. Maar dit risico moest genomen worden, want de uitbreidende beweging was een inherente noodzaak van de spirituele drang in de evolutionaire Natuur.

Zo kwamen de religies tot stand, die hoofdzakelijk of in de massa vertrouwen op overtuiging en ritueel voor enig spiritueel resultaat, maar nog standhouden door hun waarheid van ervaring, de fundamentele innerlijke werkelijkheid, die oorspronkelijk aanwezig was in hen en voortduren, zolang als er mensen zijn die hen voortzetten of vernieuwen, een middel voor hen, die aangeraakt zijn door de spirituele impuls om het Goddelijke te realiseren en de geest te bevrijden. Deze ontwikkeling heeft verder geleid naar een verdeling in twee tendensen, de katholieke en de protestante, een, een tendens naar enige conservering van het oorspronkelijke plastische karakter van religie, haar veelzijdigheid en beroep op

de hele natuur van het menselijke wezen, de andere, ontwrichtend voor deze katholiciteit en aandringend op een zuivere afhankelijkheid van geloof, aanbidding en vereenvoudigd gedrag om zo een snel en kant en klaar beroep te doen op de algemene rede, hart en ethische wil. Deze ommekeer heeft geneigd een excessieve rationalisatie te creëren, een in diskrediet brengen en veroordeling van de meeste occulte elementen, die een communicatie proberen te vestigen met wat onzichtbaar is, een vertrouwen op het oppervlakte denkvermogen als het voldoende vehikel van de spirituele inspanning; een zekere droogheid en een nauwheid en gebrek van het spirituele leven is een frequente consequentie geweest. Bovendien heeft het intellect zoveel ontkend, zoveel eruit geworpen, heeft overvloedig ruimte gevonden en opportuniteit om meer te ontkennen, totdat hij alles ontkent, om spirituele ervaring te ontkennen en spiritualiteit en religie er uit te gooien, zodat alleen het intellect zelf overblijft als het enkele overlevende vermogen, Maar het intellect, leeg van de geest, kan alleen externe kennis opstapelen en machinerie en efficiëntie en eindigt in een opdrogen van de geheime bronnen van vitaliteit en een decadentie zonder enig innerlijk vermogen om het leven te redden of een nieuw leven te creëren of enige andere uitweg dan de dood en ontbinding en een nieuw begin uit de oude Onwetendheid.

Het zou mogelijk geweest zijn voor het evolutionaire principe om haar ongerepte heelheid van beweging behouden te hebben, terwijl zij druk zette, door een uitbreiding en geen onderbreking van de wijzere oude harmonie, naar een grotere synthese van het principe van concentratie en het principe van diffusie. In India is er, zoals we gezien hebben, een hardnekkigheid geweest van de oorspronkelijke intuïtie en een totale beweging van de evolutionaire Natuur. Want religie in India heeft zich niet beperkt door enige overtuiging of dogma; zij heeft niet alleen een uitgebreid aantal verschillende formuleringen toegelaten, maar bevatte succesvol in zichzelf alle elementen, die opgegroeid zijn in de loop van de evolutie van religie en weigerde om er enige uit te bannen of weg te nemen; zij ontwikkelde occultisme tot haar uiterste grenzen, accepteerde alle soorten filosofieën, volgde tot haar hoogste, diepste of grootste uitkomst iedere mogelijk lijn van spirituele realisatie, spirituele ervaring, spirituele zelfdiscipline. Haar

methode is de methode geweest van de evolutionaire Natuur zelf, om alle ontwikkelingen toe te staan, alle middelen van communicatie en actie van de geest op de leden, alle manieren van vereniging tussen de mens en het Allerhoogste of Goddelijke, om iedere mogelijke weg van vooruitgang te volgen naar het doel en het zelfs tot haar uiterste te testen. Alle stadia van evolutie zijn er in de mens en iedere moet toegestaan worden of voorzien van zijn middel van benadering van de geest, een benadering, die past bij zijn capaciteit, *adhikāra*. Zelfs de primitieve vormen, die overleefden, werden niet uitgebannen, maar werden opgetild naar een diepere betekenis, terwijl er nog de druk was naar de hoogste spirituele pinakels in de zeldzaamste allerhoogste ether. Zelfs het exclusieve type religie met geloofsovertuiging werd niet zelf uitgesloten; mits haar affiniteit met het algemene doel en principe helder was, werd zij toegelaten in de oneindige variëteit van de algemene orde. Maar deze plasticiteit probeerde zichzelf te ondersteunen op een gefixeerd religiesociaal systeem, dat zij doordrong met het principe van een gegradeerde uitwerking van de menselijke natuur, die op haar hoogten gericht was op een allerhoogste spirituele inspanning; deze sociale standvastigheid, die misschien eens nodig was voor de eenheid van het leven, als zij ook geen gesettelde en zekere basis was voor de spirituele vrijheid, is aan de ene kant een vermogen voor behoud geweest, maar ook het ene obstakel voor de ingeboren geest van de volledige katholiciteit, een element van excessieve kristallisatie en beperking. Een gefixeerde basis zou onmisbaar kunnen zijn, maar wanneer zij gesetteld is in essentie, moet dit ook zijn in haar vormen, die in staat zijn tot plasticiteit, evolutionaire verandering; het moet een orde zijn, maar een groeiende orde.

Desalniettemin was het principe van deze grote en veelzijdige religieuze en spirituele evolutie goed en door in zichzelf het hele leven en menselijke natuur op te nemen, door de groei van het menselijke intellect aan te moedigen en nooit tegen hem in te gaan of grenzen te stellen aan zijn vrijheid, maar hem eerder in te roepen als de hulp van het spirituele zoeken, voorkwam zij het conflict of de onredelijke predominantie, die in het Westen leidde tot de beperking en opdroging van het religieuze instinct en de onderdompeling in het pure materialisme en

secularisme. Een methode van deze plastische en universele soort, die alle overtuigingen en vormen toelaat, maar er bovendien gaat en ieder soort element toestaat, zou ontelbare consequenties kunnen hebben, waartegen de purist bezwaar zou kunnen maken, maar haar grote rechtvaardigende resultaat is een voorbeeldloze veelvoudige rijkheid geweest en een meer dan duizendjarige hardnekkigheid en onneembare duurzaamheid, algemeenheid, universaliteit, hoogte, subtiliteit en veelzijdige wijdheid van spirituele verkrijging en zoeken en inspanning. Inderdaad alleen door een zodanige algemeenheid en plasticiteit kan het wijdere doel van de evolutie zichzelf uitwerken met enige volheid. Het individu eist van religie een deur van opening naar spirituele ervaring of een middel om zich er naar te keren, een gemeenschap met God of een duidelijk licht van begeleiding op de weg, een belofte van het hiernamaals of een gelukkiger supra-aardse toekomst; deze behoeften kunnen gehaald worden op een smallere basis van geloofsovertuiging en sektarische cultus. Maar er is ook het wijdere doeleinde van de Natuur om de spirituele evolutie in de mens voor te bereiden en te bevorderen en hem te veranderen in een spiritueel wezen; de religie dient haar als een middel om zijn inspanning en zijn ideaal in die richting aan te wijzen en ieder, die klaar is, te voorzien van de mogelijkheid om een stap te nemen op de weg er naar toe. Dit einde dient zij door de immense variëteit van de cultus, die zij gecreëerd heeft, sommige uiteindelijk, gestandaardiseerd en definitief, anderen plastischer, gevarieerd en veelzijdig. Een religie, die zelf een verzameling is van religies en die tegelijkertijd ieder mens voorziet van zijn eigen richting van innerlijke ervaring, zou het meest consonant zijn met het doeleinde van de Natuur: zij zou een rijke kweekvijver zijn van spirituele groei en opbloei, een uitgebreide veelvormige school van de discipline, inspanning, zelfrealisatie van de ziel. Welke fouten Religie ook begaan heeft, dit is haar functie en haar grote en onmisbare nut en dienst, --- het behoud van dit groeiende licht van begeleiding op onze weg door de onwetendheid van het denkvermogen naar het volledige bewustzijn en de volledige zelfkennis van de Geest.

Occultisme is in haar essentie de inspanning van de mens om een kennis te bereiken van geheime waarheden en potenties van de Natuur, die hem zal optillen

uit de slavernij van zijn fysieke limieten van het wezen, een poging in het bijzonder het mysterieuze, occulte, buitenwaarts nog onontwikkelde directe vermogen van het Denkvermogen op het Leven en zowel Denkvermogen als Leven over Materie te bezitten en organiseren. Er is tegelijkertijd een inspanning om communicatie te vestigen met werelden en entiteiten, die behoren bij de suprafysieke hoogten, diepten en tussenliggende niveaus van het kosmische Wezen en deze gemeenschap te gebruiken voor de meesterschap van een hogere Waarheid en voor een hulp aan de mens in zijn wil om zichzelf soeverein te maken over de vermogens en de krachten van de Natuur. Deze menselijke aspiratie neemt zijn standpunt op het geloof, intuïtie of aanduiding, dat we geen hoofdzakelijke schepselen van de modder zijn, maar zielen, denkvermogens, willen, die alle mysteriën kunnen kennen van deze en iedere wereld en niet alleen de pupillen worden van de Natuur, maar haar adepten en meesters. De occultist probeerde het geheim ook te kennen van fysieke dingen en in deze inspanning bevorderde hij astronomie, creëerde chemie, gaf een impuls aan andere wetenschappen, want hij benutte ook geometrie en de wetenschap van getallen; maar nog meer probeerde hij de geheimen te kennen van de supernatuur. In deze betekenis zou occultisme beschreven kunnen worden als de wetenschap van het supernatuurlijke; maar zij is in feite alleen de ontdekking van het suprafysieke, de overgang van de materiële limiet, --- het hart van het occultisme is geen onmogelijke hersenschim, die hoopt voorbij of buiten alle kracht van de Natuur te gaan en een pure fantasie en arbitrair mirakel almachtig effectief te maken. Wat voor ons supernatuurlijk lijkt, is in feite ofwel een spontane inval van het fenomeen van andere Natuur in de fysieke Natuur of, in het werk van de occultist, een bezit van de kennis en vermogen van hogere ordes of graden van het kosmische Wezen en Energie en de richting van hun krachten en processen naar de productie in de fysieke wereld door aangrijpen van mogelijkheden van onderlinge verbinding en middelen voor een materiële bewerkstelling. Er zijn vermogens van het denkvermogen en de levenskracht, die niet besloten zijn geweest in de huidige systematisering van de Natuur van het denkvermogen en leven in de materie, maar die potentieel zijn en naar voren gebracht kunnen worden om materiële dingen en gebeurtenissen te belasten of zelfs ingebracht

worden en toegevoegd aan de huidige systematisering om zo de controle van het denkvermogen te vergroten over ons eigen leven en lichaam of te handelen op de denkvermogens, levens, lichamen van anderen of op de bewegingen van kosmische Krachten. De moderne admissie van hypnotisme is een voorbeeld van een zodanige ontdekking en gesystematiseerde toepassing, --- ofschoon nog nauw en beperkt, beperkt door haar methode en formule, --- van occulte vermogens, die anders ons alleen aanraken door een terloopse of een verborgen actie, wiens proces onbekend is voor ons of onvolmaakt gevangen door enkelen; want we ondergaan de hele tijd een batterij suggesties, gedachtesuggesties, impulsuggesties, wilsuggesties, emotionele en zintuiglijke suggesties, gedachtegolven, levensgolven, die over ons komen of in ons van anderen of van de universele Energie, maar handelen en hun effecten produceren zonder onze kennis. Een gesystematiseerde inspanning om deze bewegingen te kennen en hun wet en mogelijkheden, om de vermogens te beheersen en gebruiken van de Natuurkracht achter hen of ons te beschermen tegen hen, zou vallen binnen een gebied van occultisme: maar het zou zelfs alleen een klein deel zijn van dat gebied; want wijd en veelvoudig zijn de mogelijke velden, gebruiken, processen van dit uitgestrekte gebied van weinig onderzochte Kennis.

In moderne tijden heeft, terwijl de fysieke Wetenschap haar ontdekkingen vergrootte, en de geheime materiële krachten van de Natuur bevrijdde in een actie, die bestuurd werd door menselijke kennis voor menselijk gebruik, occultisme zich teruggetrokken en werd uiteindelijk opzijgezet op de grond, dat het fysieke alleen werkelijk is en het Denkvermogen en Leven alleen departementale activiteiten zijn van de Materie. Op deze basis heeft, terwijl zij geloofde, dat materiële Energie de sleutel is van alle dingen, de Wetenschap geprobeerd om te bewegen naar een controle van het denkvermogen en leven processen door een kennis van de materiële instrumentatie en proces van onze normale en abnormale denkvermogen en levenswerkingen en activiteiten; het spirituele wordt genegeerd als alleen een vorm van geestesgesteldheid. Er kan geobserveerd worden in de voorbijgang, dat wanneer deze inspanning slaagde, het niet zonder gevaar zou zijn voor het bestaan van het menselijke ras, zelfs omdat

nu zekere andere wetenschappelijke ontdekkingen misbruikt worden of onhandig gebruikt door een mensheid, die mentaal en moreel niet klaar is voor de omgang met vermogens, die zo groot zijn en zo gevaarlijk; want het zou een kunstmatige controle zijn, die toegepast wordt zonder enige kennis van de geheime krachten, die ten grondslag liggen aan ons bestaan en haar onderhouden. Occultisme kon in het Westen zo gemakkelijk opzij geduwd worden, omdat zij nooit haar meerderheid bereikte, nooit rijpheid verkreeg en een filosofische en gedegen systematische fundatie. Zij gaf te gemakkelijk toe aan de romantiek van het supernatuurlijke of maakte de fout om haar hoofdeffect te concentreren op de ontdekking van formules en effectieve manieren van gebruik van het gebruik van supernormale vermogens. Zij week af naar witte en zwarte magie of naar een romantisch en goochelaarstoebehoren van occulte mystiek en de overdrijving van wat per slot van rekening een beperkte en karige kennis was. Deze tendensen en deze onzekerheid van mentale fundering maakte het moeilijk om een doel dat meegaand en kwetsbaar was, te verdedigen en makkelijk om in diskrediet te brengen. In Egypte en het Oosten bereikte deze lijn van kennis een grotere en meer veelomvattende inspanning: deze overvloedigere volwassenheid kan nog intact gezien worden in het opmerkelijke systeem van de Tantras; het was niet alleen een veelzijdige wetenschap van het supernormale, maar leverde de basis van alle occulte elementen van religie en ontwikkelde zelf een groter en krachtiger systeem van spirituele discipline en zelfrealisatie. Want het hoogste occultisme is datgene, dat de geheime bewegingen ontdekt en de dynamische supernormale mogelijkheden van Denkvermogen en Leven en geest en hen gebruikt in hun ingeboren kracht of door een toegepast proces voor de grotere effectiviteit van ons mentale, vitale en spirituele wezen.

Occultisme wordt geassocieerd in populair idee met magie en magische formule en een verondersteld mechanisme van het supernatuurlijke. Maar dit is alleen een kant, noch is het helemaal een bijgeloof, zoals vergeefs voorgesteld is door degenen, die niet diep genoeg gekeken hebben of helemaal niet naar deze bedekte kant van de geheime Natuurkracht of geëxperimenteerd met zijn mogelijkheden. Formules en hun toepassing, een mechanisatie van latente

krachten, kunnen verbazingwekkend effectief zijn in het occulte gebruik van het mentale vermogen en levensvermogen, juist, zoals het is in de fysieke Wetenschap, maar dit is alleen een ondergeschikte methode en een beperkte richting. Want mentale en levenskrachten zijn plastisch, subtiel en variabel in hun actie en hebben niet de materiële vastheid; zij hebben een subtiel en plastische intuïtie nodig in de kennis van hen, in de interpretatie van hun actie en proces en in hun toepassing, --- zelfs in de interpretatie en actie van hun gevestigde formules. Een te hoge nadruk op mechanisatie en rigide formulering zal waarschijnlijk resulteren in sterilisatie of een geformaliseerde beperking van kennis en, aan de pragmatische kant, teveel fouten, onwetende conventie, misbruik en falen. Nu we het bijgeloof ontgroeien van de enkele waarheid van de Materie, is een zwaai terug naar het oude occultisme en naar nieuwe formules, zowel als naar een wetenschappelijk onderzoek van de nog verborgen geheimen en vermogens van het Denkvermogen en een dichtbij studie van psychische en abnormale of supernormale psychologische fenomenen, mogelijk en, in delen, al zichtbaar. Maar als het is om zichzelf te vervullen, dan moeten de ware fundatie, het ware doel en richting, de noodzakelijke beperkingen en voorzorgen van deze lijn van onderzoek opnieuw ontdekt worden; haar meest belangrijke doel moet de ontdekking zijn van verborgen waarheden en vermogens van de mentale kracht en levensvermogen en de grotere krachten van de besloten geest. Occulte wetenschap is, essentieel, de wetenschap van het subliminale, het subliminale in onszelf en het subliminale in de wereldnatuur, en van alles, dat in verbinding is met het subliminale, het onderbewuste en superbewuste inbegrepen, en het gebruik ervan als een deel van de zelfkennis en wereldkennis en voor de juiste dynamisering van die kennis.

Een intellectuele benadering van de hoogste kennis, het bezit van het denkvermogen ervan, is een onmisbare hulp voor deze beweging van de Natuur in het menselijke wezen. Gewoonlijk is, aan ons oppervlak, het hoofdinstrument van de mens van denken en actie de rede, het observerende, begrijpende en arrangerende intellect. In iedere totale vooruitgang of evolutie van de Geest moeten niet alleen de intuïtie, inzicht, innerlijk besef, devotie van het hart, een

diepe en directe levenservaring van de dingen van de Geest ontwikkeld worden, maar het intellect moet ook verlicht en bevredigd worden; ons denkende en reflecterende denkvermogen moet geholpen worden om een beredeneerd en gesystematiseerd idee te begrijpen, te vormen van het doel, de methode, de principes van deze hoogste ontwikkeling en activiteit van onze natuur en waarheid van alles, dat er achter ligt. Spirituele realisatie en ervaring, een intuïtieve en directe kennis, een groei van het innerlijke bewustzijn, een groei van de ziel en van een intieme zielperceptie, zielvisie en een zielbesef, zijn inderdaad de juiste middelen van deze evolutie: maar de ondersteuning van de reflectieve en kritische rede is ook van het grootste belang; als velen het er zonder kunnen stellen, omdat zij een direct en levendig contact hebben met de innerlijke werkelijkheden en tevreden zijn met ervaring en inzicht, is het toch in de hele beweging onmisbaar. Als de allerhoogste waarheid een spirituele Werkelijkheid is, dan moet het intellect van de mens weten, wat de natuur is van die oorspronkelijke Waarheid en het principe van haar relaties met de rest van het bestaan, met onszelf en met het universum. Het intellect is op zichzelf niet in staat om ons in contact te brengen met de concrete spirituele werkelijkheid, maar hij kan helpen door een mentale formulering van de waarheid van de Geest, die hij uitlegt aan het denkvermogen en zelfs toegepast kan worden in het meer directe zoeken: deze hulp is van een hoogst belang.

Ons denkende denkvermogen is hoofdzakelijk betrokken bij de verklaring van de algemene spirituele waarheid, de logica van haar absolute en de logica van haar relativiteiten, hoe zij tegenover elkaar staan of naar elkaar leiden en wat de mentale consequenties zijn van het spirituele theorema van het bestaan. Maar naast dit begrip en deze intellectuele verklaring, die zijn principiële recht en deel zijn, probeert het intellect een kritische controle uit te voeren; hij zou de extatische of andere concrete spirituele ervaringen toe kunnen laten, maar zijn eis is om te weten op welke zekere en goed geordende waarheden van het wezen zij gefundeerd zijn. Inderdaad zou onze rede, zonder een zodanige waarheid, die gekend en verifieerbaar is, deze ervaringen onzeker en onbegrijpelijk kunnen vinden, zou zich van hen terug kunnen trekken als mogelijk niet gefundeerd op

een waarheid of anders hen wantrouwen in hun vorm, wanneer niet in hun fundatie, alsof aangedaan door een fout, zelfs een afwijking van het voorstellende vitale denkvermogen, de emoties, de zenuwen of de zintuigen; want deze zouden misleid kunnen worden, bij hun overgang of overdracht van het fysieke en zintuiglijke naar het onzichtbare, in een najagen van misleidende lichten of tenminste tot een verkeerde ontvangst van dingen, die geldig zijn in zichzelf, maar ontsierd door een verkeerde of onvolmaakte interpretatie van wat ervaren wordt of een verwarring en wanorde van de ware spirituele waarden. Wanneer de rede zich verplicht voelt om de dynamiek van het occultisme toe te laten, dan zal hij ook daar het meeste betrokken zijn bij de waarheid en het juiste systeem en de werkelijke betekenis van de krachten, die hij in het spel gebracht ziet; hij moet onderzoeken of de betekenis, dat is, wat de occultist er aan hecht of iets anders en misschien dieper, dat verkeerd geïnterpreteerd is in haar essentiële relaties en waarden of niet haar ware plaats gegeven is in het geheel van ervaring. Want de actie van ons intellect is in de eerste plaats de functie van begrijpen, maar secundair kritisch en uiteindelijk organiserend, controlerend en formatief.

De middelen, waardoor deze behoefte bevredigd kan worden en waarvan onze natuur van het denkvermogen ons heeft voorzien, is filosofie, en in dit gebied moet het een spirituele filosofie zijn. Zodanige systemen zijn in aantallen opgekomen in het Oosten: want bijna altijd is er, waar er dan ook een aanzienlijke spirituele ontwikkeling geweest is, een filosofie uit opgekomen, die het gerechtvaardigd heeft aan het intellect. De methode was eerst een intuïtief zien en een intuïtieve uitdrukking, zoals in het onpeilbare denken en de diepzinnige taal van de Upanishads, maar naderhand werd er een kritische methode ontwikkeld, een ferm systeem van dialectiek, een logische organisatie. De latere filosofieën waren een intellectuele rekenschap⁵⁴ of een logische rechtvaardiging van wat gevonden was in de innerlijke realisatie; of zij leverden zelf een mentale grond of een systematische methode voor de realisatie en de ervaring.⁵⁵ In het Westen, waar de syncretische tendens van het bewustzijn vervangen werd door het analytische en scheidende, namen de spirituele drang

⁵⁴ Bijv., de Gita

⁵⁵ Bijv., de Yoga filosofie van Patanjali.

en de intellectuele rede bijna aan het begin afscheid; filosofie nam vanaf het eerste begin een ommezwaai naar een zuiver intellectuele en beredeneerde uitleg van dingen. Desalniettemin waren er systemen, zoals de Pythagoresche, Stoïcijnse en Epicuristische, die niet alleen dynamisch waren voor het denken, maar voor het gedrag van het leven en ontwikkelden een discipline, een inspanning naar innerlijke perfectie van het wezen; dit bereikte een hoger spiritueel niveau van kennis in latere Christelijke en Neo paganistische gedachtestructuren, waar het Oosten en het Westen elkaar ontmoetten. Maar later werd de intellectualisering volledig en de connectie van de filosofie met het leven en haar energieën of met de geest en zijn dynamiek werd ofwel doorgesneden of besloten tot het kleine, dat de metafysische idee kan inprenten op het leven en actie door een abstracte en secundaire invloed. Religie heeft zichzelf in het Westen niet ondersteund door een filosofie maar door een geloofsovertuigingstheologie; soms verschijnt een spirituele filosofie door een zuivere kracht van individueel genie, maar het is niet zoals in het Oosten een noodzakelijke bijkomstige omstandigheid geweest in iedere aanzienlijke lijn van spirituele ervaring en inspanning. Het is waar, dat een filosofische ontwikkeling van spiritueel denken niet volledig onmisbaar is; want de waarheden van de geest kunnen directer en vollediger bereikt worden door de intuïtie en door een concreet innerlijk contact. Er moet ook gezegd worden, dat de kritische controle van het intellect over de spirituele ervaring belemmerd kan worden en onbetrouwbaar, want het is een inferieur licht, dat gericht is op een gebied van hogere verlichting; het ware controlerende vermogen is een innerlijke onderscheiding, een psychisch besef en tact, een superieure interventie van begeleiding van boven of een ingeboren en lumineuze innerlijke begeleiding. Maar toch is deze lijn van ontwikkeling ook noodzakelijk, omdat er een brug moet zijn tussen de geest en de intellectuele rede: het licht van een spirituele of tenminste een gespiritualiseerde intelligentie is noodzakelijk voor de volheid van onze totale innerlijke evolutie, en zonder dat zou, wanneer een andere diepere begeleiding afwezig is, de innerlijke beweging onregelmatig en ongedisciplineerd zijn, troebel en vermengd met onspirituele elementen of eenzijdig of incompleet in haar algemeenheid. Voor de transformatie van de Onwetendheid in de integrale Kennis

is de groei in ons van een spirituele intelligentie, die klaar is om een hoger licht te ontvangen en het te kanaliseren voor alle delen van onze natuur een tussenliggende noodzaak van groot belang.

Maar geen van deze drie lijnen van benadering kan op zichzelf volledig de grotere en achterliggende intentie van de Natuur vervullen; zij kunnen het spirituele wezen niet creëren in de mentale mens, tenzij en tot zij de deur openen naar spirituele ervaring. Alleen door een innerlijke realisatie van waar deze benaderingen naar zoeken, door een overweldigende ervaring of door veel ervaringen, die een innerlijke verandering opbouwen, door een transmutatie van het bewustzijn, door een bevrijding van de geest van zijn huidige sluier van het denkvermogen, leven en lichaam, kan het spirituele wezen tevoorschijn komen. Dat is de uiteindelijke lijn van de vooruitgang van de ziel, waarnaar de anderen wijzen en, wanneer hij klaar is om zich los te maken uit de voorbereidende benaderingen, dan is het werkelijke werk begonnen en is het keerpunt van de verandering niet langer ver weg. Tot dan is alles, dat het menselijke wezen bereikt heeft, een familiariteit met het idee van dingen voorbij hem, met de mogelijkheid van een ander-wereldlijke beweging, met het ideaal van een of andere ethische perfectie; hij kan ook een of ander contact gemaakt hebben met grotere Vermogens of Werkelijkheden, die zijn denkvermogen of hart of leven helpen. Er kan een verandering zijn, maar niet de transmutatie van het mentale in het spirituele wezen. Religie en haar denken en ethiek en occult mysticisme in oude tijden produceerden de priester en de tovenaars, de man van vroomheid, de rechtvaardige mens, de mens van wijsheid, veel hoogtepunten van de mentale mensheid; maar alleen nadat de spirituele ervaring door het hart en het denkvermogen begon, zien we de heilige opkomen, de profeet de Rishi, de Yogi, de ziener, de spirituele wijze, en de mysticus, en de religies, waarin deze types van de spirituele mensheid tot bestaan kwamen, hebben voortgeduurd, hebben de globe bedekt en de mensheid al zijn spirituele aspiratie en cultuur gegeven.

Wanneer spiritualiteit zichzelf losmaakt in het bewustzijn en zijn kenmerkende karakter aanneemt, is het eerst alleen een kleine kern, een groeiende tendens, een exceptioneel licht van ervaring tussen de grote massa van het normale

onverlichte menselijke denkvermogen, vitaliteit, lichamelijkheid, die het uiterlijke zelf vormt en onze natuurlijke preoccupatie volledig in beslag neemt. Er zijn voorzichtige aanvangen en een langzame evolutie en weifelende verschijning. Een eerdere eerste inleidende vorm ervan creëert een zekere soort religiositeit, die niet het zuivere spirituele temperament is, maar van de natuur is van het denkvermogen of leven, die in zichzelf een spirituele ondersteuning of factor zoekt of vindt; in dit stadium is de mens het meeste betrokken bij het gebruik van zodanige contacten als hij kan krijgen of construeren met wat voorbij hem is om zijn mentale ideeën en morele idealen te helpen of te dienen of zijn vitale en fysieke interesses; de ware ommekeer naar een of andere spirituele verandering is niet gekomen. De eerste ware formaties nemen de vorm aan van een spiritualisatie van onze natuurlijke activiteiten, een doordringende invloed op hen of een richting: er is een voorbereidende invloed of een instroming in een of ander deel of tendens van het denkvermogen of leven, --- een gespiritualiseerde ommekeer van het denken met verheffende verlichtingen, of een gespiritualiseerde ommekeer van het emotionele of esthetische wezen, een gespiritualiseerde ethische formatie in het karakter, een gespiritualiseerde drang in een of andere levensactie of andere dynamische vitale beweging van de natuur. Een gewaarzijn komt misschien van een innerlijk licht, van een begeleiding of een gemeenschap, of van een grotere Controle dan het denkvermogen en de wil, waaraan iets in ons gehoorzaamt; maar alles is nog niet opnieuw gegoten in de vorm van die ervaring. Maar, wanneer deze intuïties en illuminaties groeien in hardnekkigheid en zichzelf kanaliseren, een sterke innerlijke formatie maken en eis om het hele leven te besturen en de natuur over te nemen, dan begint daar de spirituele formatie van het wezen; daar verschijnt de heilige, de toegewijde, de spirituele wijze, de ziener, de profeet, de dienaar van God, de soldaat van de geest. Allen nemen hun standplaats in in een deel van het natuurlijke wezen, dat opgetild wordt door een spiritueel licht, vermogen of extase. De wijze en de ziener leven in het spirituele denkvermogen, hun denken of hun visie wordt bestuurd en gevormd door een innerlijk of een groter goddelijk licht van kennis; de toegewijde leeft in de spirituele aspiratie van het hart, zijn zelfopoffering en zijn zoeken; de heilige wordt bewogen door het ontwaakte psychische wezen in de het innerlijke

hart, dat krachtig gegroeid is om het emotionele en vitale wezen te besturen; de anderen staan in de vitale kinetische natuur, die gedreven wordt door een hogere spirituele energie en er door gericht naar een geïnspireerde actie, een Godgegeven werk of missie, de dienst van een of ander goddelijk Vermogen, idee of ideaal. De laatste en hoogste verschijning is de bevrijde mens, die het Zelf en de Geest in hem gerealiseerd heeft, binnengegaan in het kosmische bewustzijn, overgegaan in vereniging met het Eeuwige en, in zover als hij het leven en de actie nog accepteert, handelt door het licht en het Vermogen, dat in hem werkt door zijn menselijke instrumenten van de Natuur. De grootste formulering van deze spirituele verandering en verkrijging is de totale bevrijding van de ziel, denkvermogen, hart en actie, een gieten van hen allen in het besef van het kosmische Zelf en de Goddelijke Werkelijkheid.⁵⁶ De spirituele evolutie van het individu heeft dan zijn weg gevonden en zijn gebied van Himalayaanse eminenties opgebracht en haar pieken van de hoogste natuur. Voorbij deze hoogte en grootheid opent zich alleen de supramentale opstijging en de niet communiceerbare Transcendentie.

Dit is dan tot nu toe de loop geweest van de evolutie van de Natuur van de spirituele mens in het menselijke mentale wezen, en er kan gevraagd worden, wat de exacte som is van deze verkrijging en haar actuele betekenis. In de recente reactie naar het leven van het denkvermogen in de Materie, zijn deze grote richting en deze zeldzame verandering gestigmatiseerd als geen ware evolutie van bewustzijn, maar eerder een gesublimeerde ruwheid van onwetendheid, die afwijkt van de ware menselijke evolutie, die enkel een evolutie zou moeten zijn van levensvermogen, het praktische fysieke denkvermogen, de rede, die het denken bestuurt en het gedrag en de ontdekkende en organiserende intelligentie. In dit tijdperk werd religie opzij geduwd als een verouderd bijgeloof en spirituele realisatie en ervaring in diskrediet gebracht als een schaduwachtig mysticisme; de mysticus is in deze visie de mens, die zich afkeert naar het onwerkelijke, naar occulte regionen van een zelf geconstrueerd land van hersenschimmen en zijn weg daar verliest. Deze beoordeling komt voort uit een visie van dingen, die zelf

⁵⁶ *Dit is de essentie van het spirituele ideaal en realisatie, die ons voorgehouden wordt door de Gita.*

gebonden is om in diskrediet te geraken, omdat zij uiteindelijk afhangt van de valse perceptie van het materiële als alleen werkelijk en het buitenwaartse leven als alleen belangrijk. Maar apart van deze extreme materialistische visie van dingen, kan zij en wordt nog behouden door het intellect en het fysieke denkvermogen, die verlangen naar de menselijke levensvervulling, --- en dat is de heersende geestesgesteldheid, de dominante moderne trend, --- dat de spirituele tendens in de mensheid tot zeer weinig gekomen is; zij heeft het probleem van het leven niet opgelost, noch enige van de problemen, waardoor de mensheid gegrepen is. De mysticus maakt zich ofwel los van het leven als de anderwereldlijke asceet of de in hogere sferen verkerende visionair en kan daarom het leven niet helpen, of anders brengt hij geen betere oplossing of resultaat dan de praktische mens of de mens van het intellect en de rede: door zijn interventie verstoort hij eerder de menselijke waarden, verstoort hen met zijn vreemde en niet verifieerbare licht, dat duister is voor het menselijke begrip en verwacht de duidelijke praktische en vitale zaken, die het leven voor ons zet.

Maar dit is niet het standpunt, van waaruit de ware betekenis van de spirituele evolutie in de mens of de waarde van spiritualiteit beoordeeld kan worden of getaxeerd; want haar ware werk is niet de oplossing van de menselijke problemen op de voorbije en huidige mentale basis, maar om een nieuwe fundering te creëren van ons wezen en ons leven en kennis. De asceet of de anderwereldlijke tendens van de mysticus is een extreme affirmatie van zijn weigering om de beperking te accepteren, die opgelegd worden door de materiële Natuur: want juist zijn reden van bestaan is om haar voorbij te gaan; wanneer hij haar niet kan transformeren, moet hij haar verlaten. Tegelijkertijd heeft de spirituele mens niet helemaal op afstand gestaan van het leven van de mensheid; want het besef van eenheid met alle wezens, de spanning van een universele liefde en compassie, de wil om de energieën te spenderen voor het goede van alle schepselen,⁵⁷ staan centraal voor de dynamische opbloei van de geest: hij heeft zich gekeerd naar

⁵⁷ *Gita. De Buddhistische verheffing van de universele compassie, karuṇā, en de sympathie (vasudhaiva kuṭumbakam, de hele aarde is mijn familie), om het hoogste principe van actie te zijn, de Christelijke nadruk op liefde laten deze dynamische kant zien van het spirituele wezen.*

hulp, hij heeft begeleid, zoals de oude Rishis deden of de profeten, of zich gebogen om te creëren en, waar hij het zo gedaan heeft met iets van het directe vermogen van de Geest, zijn de resultaten verbazingwekkend geweest. Maar de oplossing van het probleem, die spiritualiteit biedt, is geen oplossing met externe middelen, ofschoon deze ook gebruikt zijn, maar door een innerlijke verandering, een transformatie van het bewustzijn en de natuur.

Wanneer er geen beslissend, maar alleen een bijdragend resultaat, een aanwas van sommige nieuwe fijnere elementen aan de som van het bewustzijn, de algemene consequentie is geweest en er geen levenstransformatie is geweest, komt dat, omdat de mens in de massa altijd de spirituele impuls ontweken heeft, het spirituele ideaal herroepen heeft of haar alleen behouden heeft als een vorm en de inwaartse verandering geweigerd heeft. De spiritualiteit kan niet opgeroepen worden om met het leven om te gaan door een niet-spirituele methode of te proberen haar ziekten te genezen door de panaceeën, de politieke, sociale of andere mechanische remedies, die het denkvermogen voortdurend probeert en die altijd gefaald hebben en zullen blijven falen om iets op te lossen. De meest drastische veranderingen, die gemaakt worden door deze middelen, veranderen niets; want de oude ziekten bestaan in een nieuwe vorm: het aspect van de buitenwaartse omgeving wordt veranderd, maar de mens blijft wat hij was; hij is nog steeds een onwetend mentaal wezen, dat zijn kennis misbruikt of niet effectief gebruikt, bewogen door het ego en bestuurd door vitale verlangens en passies en de behoeftes van het lichaam, niet spiritueel en oppervlakkig in zijn zienswijze, onwetend van zijn eigen zelf en de krachten, die hem drijven en gebruiken. Zijn levensconstructies hebben een waarde als uitdrukkingen van zijn individuele en collectieve wezen in het stadium, dat zij bereikt hebben of als een machinerie voor het gemak en welzijn van zijn vitale en fysieke delen en een veld en medium voor zijn mentale groei, maar zij kunnen hem niet voorbij zijn huidige zelf nemen of dienen als een machinerie om hem te transformeren; zijn en hun perfectie kan alleen komen door zijn verdere evolutie. Alleen een spirituele verandering, een evolutie van zijn wezen van het oppervlakkige mentale naar het diepere spirituele bewustzijn, kan een werkelijk en effectief verschil maken. De

ontdekking van het spirituele wezen in zichzelf is de hoofdzaak van de spirituele mens en de hulp van anderen naar dezelfde evolutie is zijn werkelijke dienst aan het ras; tot dat gedaan is, kan een buitenwaartse hulp helpen en verlichten, maar niets of weinig meer is mogelijk.

Het is waar, dat de spirituele tendens geweest is om meer voorbij het leven te kijken als naar het leven. Het is ook waar, dat de spirituele verandering individueel en niet collectief geweest is; haar resultaat is succesvol geweest in de mens, maar niet succesvol of alleen indirect werkend in de menselijke massa. De spirituele evolutie van de Natuur is nog aan de gang en onvolledig, --- men zou bijna kunnen zeggen, alleen nog beginnend, --- en haar hoofdpreoccupatie is de affirmatie en ontwikkeling geweest van een basis van het spirituele bewustzijn en kennis en meer en meer een fundatie te creëren of formatie van de visie van wat eeuwig is in de waarheid van de geest. Alleen, wanneer de Natuur volledig deze intense evolutie en formatie door het individu geconfirmeerd heeft, kan iets radicaals verwacht worden van een uitbreidend of dynamisch diffuus karakter of enige poging tot collectief spiritueel leven, --- zulke pogingen zijn gedaan, maar hoofdzakelijk als een veld van bescherming voor de groei van de spiritualiteit van het individu, --- een succesvolle permanentie verwerven. Want tot dan moet het individu gepreoccupeerd zijn met zijn eigen probleem van de volledige verandering van zijn denkvermogen en leven in conformiteit met de waarheid van de geest, die hij aan het verkrijgen is of heeft verkregen in zijn innerlijke wezen en kennis. Enige premature poging tot een grootschalig collectief spiritueel leven is blootgesteld aan bederf door een of andere onvolledigheid van de spirituele kennis aan zijn dynamische kant, door de imperfecties van de individuele zoekers en door de invasie van het gewone denkvermogen en het vitale en fysieke bewustzijn, dat de waarheid opneemt en haar mechaniseert, verduistert en corrumpeert. De mentale intelligentie en zijn hoofdvermogen van de rede kunnen het principe en het hardnekkige karakter van het menselijk leven niet veranderen, hij kan alleen verscheidene mechanisaties, manipulaties, ontwikkelingen en formuleringen beïnvloeden. Maar noch is het denkvermogen als een geheel, zelfs gespiritualiseerd, in staat om hen te veranderen; spiritualiteit bevrijdt en verlicht

het innerlijke wezen, zij helpt het denkvermogen om te communiceren met wat hoger is dan zichzelf, om zelfs te ontsnappen van zichzelf, zij kan door een innerlijke invloed de uiterlijke natuur zuiveren en verheffen van individuele menselijke wezens: maar zolang als zij moet werken in de menselijke massa door het denkvermogen als instrument, kan zij een invloed uitoefenen op het aardeleven, maar geen transformatie teweegbrengen van dat leven. Om deze reden is er een heersende tendens in het spirituele denkvermogen om bevredigd te worden met een zodanige invloed en in het belangrijkste om vervulling te zoeken in ander leven ergens anders of helemaal enige uitgaande inspanning los te laten en alleen te concentreren op een individuele spirituele zaligmaking of perfectie. Een hogere instrumentele dynamiek dan het denkvermogen is nodig om een natuur volledig te transformeren, die gecreëerd is door de Onwetendheid.

Een andere tegenwerping tegen de mysticus en zijn kennis wordt opgedrongen, niet tegen zijn effect op het leven, maar tegen zijn methode van de ontdekking van de Waarheid en tegen de Waarheid, die hij ontdekt. Een tegenwerping tegen de methode is, dat hij zuiver subjectief is, niet waarlijk onafhankelijk van het persoonlijke bewustzijn en haar constructies, niet verifieerbaar. Maar deze grond van haarkloverij heeft geen grote waarde: want het object van de mysticus is zelfkennis en Godkennis, en dat kan alleen bereikt worden door een inwaartse en niet door een buitenwaartse starende blik. Of het is de allerhoogste Waarheid van dingen, die hij zoekt, en dat kan ook niet bereikt worden door een buitenwaarts onderzoek door de zintuigen of door enig nauwkeurig onderzoek of onderzoek, dat zichzelf baseert op buitenkanten en oppervlakken of door speculatie, die gebaseerd is op onzekere data van een indirect middel van kennis. Het moet komen door directe visie of contact van het bewustzijn met de ziel en het lichaam van de Waarheid zelf of door een kennis door identiteit, door het zelf, dat een wordt met het zelf van dingen en met hun waarheid van vermogen en hun waarheid van essentie. Maar er wordt op aangedrongen, dat het actuele resultaat van deze methode geen algemene waarheid is voor allen, er zijn grote verschillen; de gesuggereerde conclusie is, dat deze kennis helemaal geen waarheid is, maar een subjectieve mentale formatie. Maar deze tegenwerping is gebaseerd op een

verkeerd begrip van de natuur van spirituele kennis. Spirituele waarheid is een waarheid van de geest, geen waarheid van het intellect, geen mathematisch theorema of een logische formule. Het is een waarheid van het Oneindige, een in een oneindige diversiteit, en zij kan een oneindige variëteit van aspecten en formaties aannemen: in de spirituele evolutie is het onvermijdelijk, dat er een veelzijdige overgang zou zijn en reiken naar de ene Waarheid, een veelzijdig bemachtigen ervan; deze veelzijdigheid is het teken van de benadering van de ziel naar een levende werkelijkheid, niet naar een abstractie of een geconstrueerde figuur van dingen, die versteend kan worden in een dode of steenachtige formule. De harde logische en intellectuele notie van de waarheid als een enkel idee, die we allemaal moeten accepteren, een idee of systeem van ideeën, dat alle andere ideeën of systemen verwerpt, of een enkel beperkt feit of enkele formules van feiten, dat allen moeten erkennen, is een ongeoorloofde overdracht van de beperkte waarheid van het fysieke veld naar het veel complexere en plastischer veld van het leven en denkvermogen en de geest.

Deze overgang is verantwoordelijk geweest voor veel leed; zij brengt in het denken nauwheid, beperking, een intolerantie van de noodzakelijke variatie en veelvoudigheid van gezichtspunten, zonder welk er geen totaliteit kan zijn van waarheidsvinding, en door de nauwheid en beperking veel obstinaatheid in fouten. Zij reduceert filosofie tot een eindeloos doolhof van steriele disputen; religie is binnengedrongen door deze overtreding en geïnfecteerd met geloofsovertuigingsdogma, dweepzucht en intolerantie. De waarheid van de geest is een waarheid van het wezen en bewustzijn en niet de waarheid van het denken: mentale ideeën kunnen alleen enig facet, enige mentaal vertaald principe of vermogen er van vertegenwoordigen of formuleren of haar aspecten opnoemen, maar om haar te kennen, moet men er in groeien en haar zijn; zonder dat groeien en zijn kan er geen ware spirituele kennis zijn. De fundamentele waarheid van spirituele ervaring is een, zijn bewustzijn is een, zij volgt overal dezelfde algemene lijnen en tendensen van ontwaken en de groei in het spirituele wezen; want dit zijn de imperatieven van het spirituele bewustzijn. Maar er zijn ook, gebaseerd op deze imperatieven, talloze mogelijkheden van variatie van ervaring en

uitdrukking: de centralisatie en harmonisatie van deze mogelijkheden, maar ook de intensieve enkele navolging van enige lijn van ervaring, zijn beiden noodzakelijke bewegingen van de verschijnende spirituele Bewustzijn-Kracht in ons. Bovendien moet de accommodatie van het denkvermogen en het leven naar de spirituele waarheid, zijn expressie in hen, variëren met de mentaliteit van de zoeker, zolang als hij niet gestegen is boven alle behoefte voor een zodanige accommodatie of zodanige beperkende uitdrukking. Dit mentale en vitale element heeft de opposities gecreëerd, die de spirituele zoekers nog verdelen, of binnengaan in hun van mening verschillende affirmaties van de waarheid, die zij ervaren. Dit verschil en deze variatie is noodzakelijk voor de vrijheid van de spirituele zoektocht en spirituele groei: om over verschillen te stappen is goed mogelijk, maar dat is het meest gemakkelijk gedaan in zuivere ervaring; in mentale formulering moet het verschil blijven, totdat men het denkvermogen helemaal te boven kan gaan en in een hoogst bewustzijn de veelzijdige waarheid van de Geest integraal maken, verenigen en harmoniseren.

In de evolutie van de spirituele mens moeten er noodzakelijkerwijze veel stadia zijn en in ieder stadium een grote variëteit van individuele formaties van het wezen, het bewustzijn, het leven, het temperament, de ideeën, het karakter. De natuur van het instrumentele denkvermogen en de noodzaak van omgaan met het leven moet uit zichzelf een oneindige variëteit creëren, in overeenstemming met het stadium van ontwikkeling en de individualiteit van de zoeker. Maar, apart daarvan, hoeft zelfs het domein van de zuivere spirituele zelfrealisatie en zelfuitdrukking geen enkele witte monotoon te zijn, er kan een grote diversiteit in de fundamentele eenheid zijn; het allerhoogste Zelf is een, maar de zielen van het Zelf zijn velen en, zoals de formatie van de ziel van natuur is, zo zal zijn spirituele zelfexpressie zijn. Een diversiteit in eenheid is de wet van de manifestatie; de supramentale unificatie en integratie moeten deze diversiteiten harmoniseren, maar hen afschaffen is niet de intentie van de Geest in de Natuur.

HOOFDSTUK XXV

De Drievoudige Transformatie.

Een bewust wezen is in het centrum van het zelf, dat heerst over verleden en toekomst; hij is als vuur zonder rook. . . . Dat moet men met geduld losmaken van zijn eigen lichaam.

Katha Upanishad.⁵⁸

Een intuïtie in het hart ziet die waarheid.

Rig Veda⁵⁹

Ik verblijf in het spirituele wezen en vernietig van daar de duisternis, die geboren is uit onwetendheid met de schijnende lamp van de kennis.

Gita.⁶⁰

Deze stralen zijn neerwaarts gericht, hun fundatie is boven: mogen zij diep in ons worden gezet. . . . O Varuna, ontwaak hier; maak uw heerschappij wijd; mogen we verblijven in de wet van uw werken en zonder blaam zijn voor de Oneindige Moeder.

Rig Veda⁶¹

De Zwaan, die zich settelt in de zuiverheid . . . geboren uit de Waarheid, --- zelf de Waarheid, het Uitgestrekte.

Katha Upanishad⁶²

⁵⁸ II.1. 12, 13; II. 3. 17.

⁵⁹ I. 24. 12.

⁶⁰ X. 11.

⁶¹ I. 24. 7, 11, 15.

⁶² II. 2. 2.

ALS HET de enkele intentie is van de Natuur in de evolutie van de spirituele mens om hem te ontwaken naar de allerhoogste Werkelijkheid en hem van zichzelf te bevrijden, of van de Onwetendheid, waarin zij zich als het Vermogen van het Eeuwige gemaskerd heeft, door een vertrek naar een hogere status van het wezen ergens anders, wanneer deze stap in de evolutie een afsluiting en uitgang is, dan is haar werk in essentie al voltooid en is er niets meer te doen. De wegen zijn gebouwd, de capaciteit om hen te volgen is ontwikkeld, het doel of laatste hoogte van de schepping is manifest; alles wat over is, is voor iedere ziel om individueel het juist stadium te bereiken en een ommekeer van zijn ontwikkeling, binnen te gaan in de spirituele wijzen en door zijn eigen gekozen pad uit dit inferieure bestaan te stappen. Maar we hebben verondersteld, dat er een verdere intentie is, --- niet alleen een bevrijding van de Geest, maar een radicale en integrale transformatie van de Natuur. Er is een wil in haar om een ware manifestatie te effectueren van het belichaamde leven van de Geest, om te completeren, wat zij begonnen is door een overgang van de Onwetendheid naar de Kennis, om haar masker af te werpen en zichzelf te openbaren als de lumineuze Bewustzijn-Kracht, die in haar het eeuwige Bestaan en haar universele Heerlijkheid van het wezen draagt. Het ligt dan voor de hand, dat er iets is, dat nog niet voltooid is, er komt een heldere visie, dat er nog veel gedaan moet worden, *bhūri aspaṣṭa kartvam*; er moet nog een hoogte bereikt worden, een wijdheid nog bedekt worden door het oog van de visie, de vleugel van de wil, de zelfaffirmatie van de Geest in het materiële universum. Wat het evolutionaire Vermogen gedaan heeft, is om enkele individuen gewaar te maken van hun zielen, bewust van hun zelve, gewaar van het eeuwige wezen, dat zij zijn, om hen in gemeenschap te brengen met de Goddelijkheid of de Werkelijkheid, die besloten is door haar verschijningen: een zekere verandering van de natuur bereidt deze illuminatie voor, begeleidt haar of volgt haar op, maar is geen volledige en radicale verandering, die een zeker en gesetteld nieuw principe vestigt, een nieuwe creatie, een permanente nieuwe orde van zijn in het veld van de aardse Natuur. De spirituele mens is geëvolueerd, maar niet het supramentale wezen, dat van die tijd af de leider van die Natuur zal zijn.

Dit komt, omdat het principe van spiritualiteit zichzelf nog moet affirmeren in zijn eigen volledige recht en soevereiniteit; het is tot nu toe een vermogen geweest voor het mentale wezen om aan zichzelf te ontsnappen of om zichzelf te verfijnen en zichzelf te verheffen naar een spirituele houding, het is van nut geweest voor de bevrijding van de Geest van het denkvermogen en voor de vergroting van het wezen in een gespiritualiseerd denkvermogen en hart, maar niet, --- of eerder nog niet voldoende --- voor de zelfaffirmatie van de Geest in zijn eigen dynamische en soevereine meesterschap, vrij van de beperkingen van het denkvermogen en van de mentale instrumentatie. De ontwikkeling van een andere instrumentatie is begonnen, maar moet nog volledig en effectief worden; maar zij heeft naast te moeten ophouden om een zuivere individuele zelfcreatie te zijn in een oorspronkelijke Onwetendheid, iets supernormaals voor het aardeleven, dat altijd verworven moet worden als een individuele prestatie door een moeilijke inspanning. Het moet de normale natuur worden van een nieuw type wezen; zoals het Denkvermogen hier gevestigd worden op een basis van Onwetendheid, terwijl hij zoekt naar Kennis en groeit in Kennis, zo moet het Supramentale hier gevestigd worden op de basis van Kennis, die groeit in zijn eigen grotere Licht. Maar dit kan niet zo zijn, zolang als het spiritueel-mentale wezen niet volledig opgestegen is naar het Supramentale en zijn vermogens naar beneden gebracht heeft in het aardse bestaan. Want de afgrond tussen het Denkvermogen en het Supramentale moet overbrugd worden, de gesloten overgangen geopend en de wegen van opstijging en neerdaling gecreëerd, waar nu een leegte en een stilte is. Dit kan alleen gedaan worden door de drievoudige transformatie, waar we al een terloopse opmerking naar gemaakt hebben: er moet eerst een psychische verandering zijn, de conversie van onze hele huidige natuur in een zielinstrumentatie; daarop of daarmee moet er een spirituele verandering zijn, de neerdaling van een hoger Licht, Kennis, Vermogen, Kracht, Zaligheid, Zuiverheid in het hele wezen, zelfs in de laagste uithoeken van het leven en het lichaam, zelfs in de duisternis van ons onderbewuste; het laatste moet de supramentale transmutatie erbij komen, --- er moet als de kronende beweging een opstijging in het Supramentale plaatsvinden en de transformerende neerdaling van het supramentale Bewustzijn in ons volledige wezen en natuur.

In het begin is de ziel in de Natuur, de psychische entiteit, wiens ontvouwen de eerste stap is naar een spirituele verandering, een volledig gesluierd deel van ons, ofschoon we daardoor bestaan en voortduren als individuele wezens in de Natuur. De andere delen van onze natuurlijke compositie zijn niet alleen veranderlijk, maar vergankelijk; maar de psychische entiteit in ons duurt voort en is fundamenteel altijd hetzelfde: hij bevat alle essentiële mogelijkheden van onze manifestatie, maar wordt niet door hen samengesteld; hij is niet beperkt door wat hij manifesteert, niet omsloten door de onvolledige vormen van de manifestatie, niet ontluisterd door de imperfecties en onzuiverheden, de defecten en verdorvenheden van het oppervlaktewezen. Hij is een altijd-zuivere vlam van de goddelijkheid in dingen en niets dat naar hem toekomt, niets, dat onze ervaring binnenkomt kan zijn zuiverheid vervuilen of de vlam uitdoven. Deze spirituele substantie is smetteloos en lumineus en, omdat zij volmaakt lumineus is, is hij onmiddellijk, intiem, direct gewaar van de waarheid van het wezen en de waarheid van de natuur; hij is diep bewust van de waarheid en het goede en schoonheid, omdat waarheid en het goede en schoonheid verwant zijn aan zijn eigen ingeboren karakter, vormen van iets, dat inherent is in zijn eigen substantie. Hij is ook gewaar van alles, dat deze dingen tegenspreekt, van alles, dat afwijkt van zijn eigen ingeboren karakter, van valsheid en kwaad en het lelijke en ongepaste; maar hij wordt deze dingen niet, noch wordt hij aangeraakt of veranderd door deze tegengestelden van zichzelf, die zo krachtig zijn uiterlijke instrumentatie van het denkvermogen, leven en lichaam beïnvloeden. Want de ziel, het permanente wezen in ons, brengt het denkvermogen, leven en lichaam naar voren en gebruikt ze als zijn instrumenten, ondergaat de omsluiting van hun condities, maar hij is een ander en groter dan zijn leden.

Wanneer de psychische entiteit van het begin ongesluierd was geweest en bekend aan zijn ministers, geen afgezonderde Koning in een afgeschermd kamer, dan zou de menselijke evolutie een snelle zielopbloei geweest zijn, niet de moeilijke, geschakeerde en mismaakte ontwikkeling, die het nu is; maar de sluier is dik en we kennen het geheime Licht in ons niet, het licht in de verborgen crypte van het meest innerlijke heiligdom van hart. Aanduidingen rijzen naar

onze oppervlakte uit de psyche, maar ons denkvermogen detecteert hun bron niet; hij neemt hen voor zijn eigen activiteiten, omdat, voor zij naar de oppervlakte komen, zij bekleed zijn in een mentale substantie: zo, onwetend van zijn autoriteit, volgt hij ze of volgt hij ze niet in overeenstemming met zijn voorliefde of draai op het moment. Wanneer het denkvermogen gehoorzaamt aan de drang van het vitale ego, dan is er weinig kans, dat de psyche de natuur helemaal kan controleren of in ons iets kan manifesteren van zijn geheime spirituele substantie en aangeboren beweging; of, wanneer het denkvermogen overmoedig is om te handelen in zijn eigen kleinere licht, gehecht aan zijn eigen beoordeling, wil en actie van kennis, dan zal de ziel ook gesluierd blijven en stil en wachten op de verdere evolutie van het denkvermogen. Want het psychische deel van binnen is er om de natuurlijke evolutie te ondersteunen, en de eerste natuurlijke evolutie moet de ontwikkeling zijn van het lichaam, leven en denkvermogen, opvolgend, en deze moeten ieder handelen in hun eigen soort of samen in hun slecht bij elkaar passend partnerschap om te groeien en ervaring te hebben en evolueren. De ziel verzamelt de essentie van al onze mentale, vitale en lichamelijke ervaring en assimileert het voor de verdere evolutie van ons bestaan in de Natuur; maar deze actie is occult en niet doorgedrongen aan de oppervlakte. In de vroege materiële en vitale stadia van de evolutie van het wezen is er inderdaad geen bewustzijn van de ziel; er zijn psychische activiteiten, maar de instrumentatie, de vorm van deze activiteiten zijn vitaal en fysiek --- of mentaal, wanneer het denkvermogen actief is. Want zelfs het denkvermogen herkent, zolang hij primitief is of ontwikkeld is, maar nog extern, het diepere karakter niet. Het is gemakkelijk om onszelf te beschouwen als fysieke wezens of wezens van leven of mentale wezens, die het leven en het lichaam gebruiken en het bestaan van de ziel helemaal te ontkennen: want het enige definitieve idee, dat we hebben van de ziel, is van iets, dat de dood overleeft van onze lichamen; maar wat dit is, weten we niet, omdat zelfs als we soms bewust zijn van zijn aanwezigheid, we normaal niet bewust zijn van zijn onderscheiden werkelijkheid noch voelen we duidelijk zijn directe actie in onze natuur.

Terwijl de evolutie voortgaat, begint de Natuur langzaam en tentatief onze occulte delen te manifesteren; zij leidt ons om meer en meer in onszelf te kijken of legt het er op aan om helderder herkenbare aanduidingen en formaties van hen te initiëren aan de oppervlakte. De ziel in ons, het psychische principe, is al begonnen om geheime vorm aan te nemen; hij brengt een zielpersoonlijkheid naar voren en ontwikkelt hem, een onderscheiden psychisch wezen om hem te vertegenwoordigen. Dit psychische wezen blijft nog achter de sluier in ons subliminale deel, zoals het ware mentale, het ware vitale, of het ware of subtiele fysieke wezen in ons: maar, zoals zij, handelt hij op het oppervlakteleven door de invloeden en aanduidingen, die hij werpt op dat oppervlak; deze vormen een deel van de oppervlaktetotaal, dat het conglomerat effect is van de innerlijke invloeden en naar boven stromingen, de zichtbare formatie en superstructuur, die we normaal ervaren en over denken als onszelf. Aan dit onwetende oppervlak worden we flauw gewaar van iets, dat een ziel genoemd kan worden als onderscheiden van het denkvermogen, leven of lichaam; we voelen het niet alleen als ons mentale idee of een vaag instinct van onszelf, maar als een waarneembare invloed in ons leven en karakter en actie. Een zeker sensitief gevoel voor alles, dat waar is en goed en mooi, fijn en zuiver en nobel, een antwoord er op, een vraag er naar, een druk op het denkvermogen en leven om het te accepteren en formuleren in ons denken, gevoelens, gedrag, karakter wordt het meest gebruikelijk herkend, het meest algemene en karakteristieke, ofschoon niet het enkele teken van deze invloed van de psyche. Van de mens, die dit element niet in zich heeft of helemaal niet reageert op deze drang, zeggen we, dat hij geen ziel heeft. Want deze invloed kunnen we het gemakkelijkst herkennen als een fijner of zelfs een goddelijke deel in ons en het krachtigste voor de langzame ommekeer naar een of ander doel naar perfectie in onze natuur.

Maar deze psychische invloed of actie komt niet nogal zuiver omhoog naar de oppervlakte of blijft niet onderscheiden in zijn zuiverheid; als hij dat deed, zouden we in staat zijn om helder het zielelement in ons te onderscheiden en bewust en volledig zijn dictaten te volgen. Een occulte mentale en vitale en subtielfysieke actie komt tussenbeide, mengt ermee, probeert het te gebruiken en het te

veranderen in zijn eigen profijt, stelt zijn goddelijkheid in de schaduw, verstoort of vermindert zijn zelfexpressie, veroorzaakt hem zelfs om af te wijken of te struikelen of bezoedelt hem met de onzuiverheid, kleinheid en fouten van het denkvermogen en leven en lichaam. Wanneer hij de oppervlakte bereikt, zo vermengd en verminderd, wordt hij opgepakt door de oppervlaktenatuur in een duistere ontvangst en onwetende formatie, en er is of er kan door deze oorzaak een nog verdere afwijking zijn en mengsel zijn. Er wordt een twist gegeven, een verkeerde richting wordt verleend, een verkeerde toepassing, een verkeerde formatie, een foutief resultaat van wat in zichzelf zuivere substantie en actie van ons spirituele wezen is; een formatie van bewustzijn is dienovereenkomstig gemaakt, die een mengsel is van de psychische invloed en zijn aanduidingen dooreen gegooid met mentale ideeën en opinies, vitale verlangens en driften, gewoonlijke fysieke tendensen. Daar vloeien ook met de verduisterde zielinvloed de onwetende, ofschoon goedbedoelde inspanningen samen van deze uiterlijke delen naar een hogere richting; een mentale ideevorming van een zeer gemengd karakter, vaak obscure zelfs in haar idealisme, soms zelfs desastreus foutief genomen, een ijver en passie van het emotionele wezen, dat zijn nevel en schuim van gevoelens, sentimenten, sentimentalisme, een dynamisch enthousiasme van de levensdelen, vurige antwoorden van het fysieke, de sensaties en opwindingen van de zenuw en het lichaam omhoog gooit, --- al deze invloeden vloeien samen in een samengestelde formatie, die vaak wordt genomen als de ziel en haar gemengde en verwarde actie voor de zielberoering, voor een psychische ontwikkeling en actie of een gerealiseerde innerlijke invloed. De psychische entiteit is zelf vrij van smet of mengsel, maar wat van hem naar boven komt, wordt niet beschermd door die immuniteit; daarom wordt deze verwarring mogelijk.

Bovendien verschijnt het psychische wezen, de zielpersoonlijkheid in ons, niet volgroeid en lumineus, hij evolueert, gaat door een langzame ontwikkeling en formatie; zijn beeld van het wezen kan eerst ononderscheiden zijn en kan naderhand voor een lange tijd zwak en onontwikkeld blijven, niet onzuiver, maar onvolmaakt: want hij berust zijn formatie, zijn dynamische zelfbouw op het

vermogen van de ziel, dat werkelijk en meer of minder succesvol, tegen de weerstand van de Onwetendheid en de Onbewustheid, die naar voren gebracht is in de evolutie aan het oppervlak. Zijn verschijning is het teken van de zielverschijning in de Natuur, en, wanneer die verschijning vooralsnog klein is en onvolkomen, dan zal de psychische persoonlijkheid ook in de groei belemmerd zijn en wankel. Hij is ook, door de duisternis van ons bewustzijn, gescheiden van zijn innerlijke werkelijkheid, in een onvolmaakte communicatie met zijn eigen bron in de diepten van het wezen; want de weg is nog verkeerd gebouwd, gemakkelijk versperd, de draden vaak afgesneden of overvol met communicaties van een andere soort en in voortgang uit een andere oorsprong: zijn vermogen om, wat hij ontvangt, te benadrukken op de uiterlijke instrumenten, is ook onvolmaakt; in zijn behoefte moet hij voor de meeste dingen afhangen van deze instrumenten en hij vormt zijn druk naar expressie en actie op hun data en niet enkel op de foutloze percepties van de psychische entiteit. In deze condities kan hij niet voorkomen, dat het ware psychische licht verminderd en vervormd wordt in het denkvermogen in hoofdzakelijk een idee of een opinie, het psychische gevoel in het hart in een feilbare emotie of hoofdzakelijk een sentiment, de psychische wil tot actie in de levensdelen in een blind vitaal enthousiasme of een vurige opwindning: hij accepteert zelfs deze verkeerde vertalingen voor behoefte naar iets beters en probeert zichzelf door hen te vervullen. Want het is een deel van het werk van de ziel om het denkvermogen en het hart en het vitale wezen te beïnvloeden en hun ideeën, gevoelens, enthousiasme, dynamiek om te keren in de richting van wat goddelijk en lumineus is; maar dit moet eerst onvolmaakt, langzaam gedaan worden en met een mengsel. Terwijl de psychische persoonlijkheid sterker wordt, begint hij zijn communicaties te vergroten met de psychische entiteit er achter en zijn vereniging te verbeteren met het oppervlak: hij kan zijn aanduidingen overbrengen naar het denkvermogen en het hart en het leven met een grotere zuiverheid en kracht; want hij is meer in staat om een sterkere controle uit te oefenen en te reageren tegen valse mengsels; nu maakt hij zich meer en meer onderscheiden gevoeld als een vermogen in de natuur. Maar op dezelfde manier zou deze evolutie langzaam en lang zijn, als zij enkel overgelaten zou worden aan de moeilijke automatische actie van de evolutionaire

Energie; alleen, wanneer de mens ontwaakt naar de kennis van de ziel en een behoefte voelt om het naar voren te brengen en haar meester te maken van zijn leven en actie, komt er een snellere bewuste methode van evolutie tussenbeide en wordt een psychische transformatie mogelijk.

Deze langzame ontwikkeling kan geholpen worden door de heldere perceptie van het denkvermogen en de hardnekkigheid voor iets van binnen, dat de dood van het lichaam overleeft en een inspanning om zijn natuur te kennen. Want eerst wordt deze kennis bemoeilijkt door het feit, dat er veel elementen in ons zijn, veel formaties, die zichzelf presenteren als zielelementen en foutief genomen kunnen worden voor de psyche. In de vroege Griekse en sommige andere tradities over het leven na de dood laten de beschrijvingen, die gegeven worden, zeer duidelijk zien, dat, wat toen verkeerd genomen was voor de ziel, een onderbewuste formatie was, een subfysieke impressievorm of schaduwvorm van het wezen of anders een geestesverschijning of geest van de persoonlijkheid. Deze geest, die foutief genomen de geest genoemd werd, is soms een vitale formatie, die de karakteristieken van de mens reproduceert, zijn levensmaniërismes, soms een subtiel-fysieke verlenging van de oppervlaktevorm van de mentale schil: op zijn best is het een bekleding van de levenspersoonlijkheid, die nog een tijd aan de voorkant blijft na het vertrek van het lichaam. Apart van deze verwarringen, geboren uit een na de dood contact met afgelegde hersenschimmen of overblijfselen van de schillen van de persoonlijkheid, komt de moeilijkheid dankzij onze onwetendheid van de subliminale delen van onze natuur en de vorm en vermogens van het bewuste wezen of Purusha, die over hun actie presideert; ten gevolge van deze onervarenheid kunnen we gemakkelijk iets van het innerlijke denkvermogen of vitale zelf foutief nemen voor de psyche. Want zoals het Wezen een is, maar toch veelvoudig, zo heeft dezelfde wet de overhand in onszelf en onze leden; de Geest, de Purusha is een, maar past zichzelf aan aan de formaties van de Natuur. Over iedere gradatie van ons wezen presideert een vermogen van de Geest; we hebben in ons en ontdekken, wanneer we diep genoeg binnenwaarts gaan, een mentaal zelf, een levenszelf, een fysiek zelf; er is een wezen van het denkvermogen, een mentale Purusha, dat iets van zichzelf uitdrukt aan de

oppervlakte in de gedachten, percepties, activiteiten van onze mentale natuur, een wezen van leven, dat iets van zichzelf uitdrukt in de impulsen, gevoelens, gewaarwordingen, verlangens, externe levensactiviteiten van onze vitale natuur, een fysiek wezen, een wezen van het lichaam, dat iets van zichzelf uitdrukt, in de instincten, gewoonten, geformuleerde activiteiten van onze fysieke natuur. Deze wezens of deel zelve van het zelf in ons zijn vermogens van de Geest en daarom niet beperkt door hun tijdelijke uitdrukking, want wat zo geformuleerd wordt, is alleen een fragment van zijn mogelijkheden; maar de uitdrukking creëert een tijdelijke mentale, vitale of fysieke persoonlijkheid, die groeit en ontwikkelt op dezelfde wijze als het psychische wezen of zielpersoonlijkheid groeit en ontwikkelt in ons. Ieder heeft zijn eigen onderscheiden natuur, zijn invloed, zijn actie op het geheel van ons; maar aan onze oppervlakte vermengen al deze invloeden en al deze actie, zoals zij opkomen en creëren een verzameld oppervlakte wezen, dat een samenstel is, een amalgaam van hen allen, een uiterlijke hardnekkige en toch verplaatsende en mobiele formatie voor de doeleinden van dit leven en haar beperkte ervaring.

Maar dit samenstel is, door zijn compositie, een heterogene samenstelling, geen enkele harmonieus en homogeen geheel. Dat is de reden, waarom er een constante verwarring is en zelfs een conflict in onze leden, waartoe onze mentale rede en wil aangezet zijn om te controleren en harmoniseren en vaak veel moeilijkheden hebben om uit hun verwarring of conflict een of andere orde of begeleiding te creëren; op dezelfde wijze drijven we gewoonlijk teveel op of worden we gedreven door de stroom van onze natuur en handelen uit wat er ook het meest in opkomt op die tijd en de instrumenten in beslag neemt van het denken en actie, --- zelfs onze ogenschijnlijk opzettelijke keuze is meer een automatisch, dan we ons kunnen voorstellen; onze coördinatie van onze veelsoortige elementen en van onze opvolgende gedachten, gevoelens, impulsen, acties door de rede en wil is onvolledig en een halve maatregel. In het dierlijke wezen handelt de Natuur door haar eigen mentale en vitale intuïties; zij werkt een orde uit door de dwang van gewoonte en instinct, die het dier impliciet gehoorzaamt, zodat de verschuivingen van zijn bewustzijn niet uitmaken. Maar de mens kan niet

helemaal op dezelfde manier handelen zonder zijn voorrecht van de mensheid te verbeuren; hij kan zijn wezen geen chaos laten zijn van instincten en impulsen, die gereguleerd worden door het automatisme van de Natuur: het denkvermogen is bewust geworden in hem en is daarom zelfgedwongen om een of andere poging te maken, hoe elementair ook in velen, om de veelvoudige componenten, de verschillende en tegenstrijdige tendensen te zien en controleren en aan het eind meer en meer volmaakt te harmoniseren, die zijn oppervlakte wezen op lijken te maken. Hij slaagt er in om een soort geregelde chaos of geordende verwarring in zich op te zetten, of slaagt er tenminste om te denken, dat hij zichzelf richt door zijn denkvermogen en wil, zelfs, ofschoon in feite die richting alleen partieel is; want niet alleen een ongelijk consortium van gewoonte aandrijfkrachten, maar ook nieuwe verschijnende vitale en fysieke tendensen en impulsen, die niet altijd berekenbaar en controleerbaar zijn, en veel niet coherente en disharmonieuze mentale elementen gebruiken zijn rede en wil, komen binnen in en bepalen zijn zelfbouw, zijn natuurontwikkeling, zijn levensactie. De mens is in zichzelf een uniek Persoon, maar hij is ook in zijn manifestatie van het zelf een meervoudig persoon; hij zal nooit slagen om meester te zijn over zichzelf, totdat de Persoon zich oplegt aan zijn meervoudige persoonlijkheid en hem bestuurt: maar dit kan alleen onvolmaakt gedaan worden door de oppervlakte mentale wil en rede; het kan alleen perfect gedaan worden als hij naar binnen gaat en welk centraal wezen dan ook vindt door zijn dominante invloed aan het hoofd van al zijn uitdrukking en actie. In de meest innerlijke waarheid is zijn ziel dit centrale wezen, maar in het uiterlijke feit is het vaak het een of andere van deelwezens in hem, dat regeert, en deze vertegenwoordiger van de ziel, dit waarnemende zelf kan hij foutief nemen voor het meest innerlijke zielprincipe.

Deze regel van verschillende zelden ligt aan de wortel van de stadia van de ontwikkeling van de menselijke persoonlijkheid, die we al hebben moeten differentiëren, en we kunnen hen nu beschouwen vanuit het gezichtspunt van het bestuur van de natuur door het innerlijke principe. In sommige menselijke wezens is het de fysieke Purusha, het wezen van het lichaam, die het denkvermogen, de wil en de actie domineert; er wordt dan de fysieke mens

gecreëerd, die hoofdzakelijk in beslag genomen wordt door zijn lichamelijke leven en gewoontebehoefden, impulsen, levensgewoonten, mentale gewoonten, lichaamsgewoonten, die weinig of helemaal niet daar voorbij kijkt, al zijn andere tendensen en mogelijkheden onderwerpt en beperkt tot die smalle formatie. Maar zelfs in de fysieke mens zijn er andere elementen en hij kan niet helemaal leven als het menselijke dier, dat in beslag genomen wordt door geboorte en dood en voortplanting en de bevrediging van de algemene impulsen en verlangens en het onderhoud van het leven en het lichaam: dit is zijn normale type persoonlijkheid, maar het wordt gekruist, hoe wankel ook, door de invloeden, waardoor hij voort kan gaan, wanneer zij ontwikkeld zijn naar een hogere menselijke evolutie. Wanneer de innerlijke subtiel-fysieke Purusha er op staat, kan hij het idee bereiken van een fijner, mooier en volmaakter fysiek leven en hopen of pogen het te realiseren in zijn eigen of in het collectieve of groepbestaan. In anderen is het het vitale zelf, het wezen van het leven, dat het denkvermogen, de wil, de actie domineert en regeert; dan wordt de vitale mens gecreëerd, in beslag genomen door zelfaffirmatie, zelfvergroting, levensvergroting, bevrediging van ambitie en passie en impuls en verlangen, de claims van zijn ego, dominantie, vermogen, opwinding, strijd en worsteling, innerlijk en uiterlijk avontuur: al het andere is incidenteel of onderworpen aan deze beweging en opbouw en uitdrukking van het vitale ego. Maar er zijn in de vitale mens ook nog andere elementen of kunnen er zijn van een groeiend mentaal of spiritueel karakter, zelfs als deze toevallig minder ontwikkeld zijn dan zijn levenspersoonlijkheid en levensvermogen. De natuur van de vitale mens is actiever, sterker en mobieler, meer turbulent en chaotisch, vaak tot het punt van nogal ongereguleerd te zijn, dan dat van de fysieke mens, die zich aan de bodem vasthoudt en een zekere materiële houding en balans heeft, maar hij is meer kinetisch en creatiever: want het element van het vitale wezen is geen aarde maar lucht; hij heeft meer beweging, minder status. Een krachtig vitaal denkvermogen en wil kunnen de kinetische, vitale energieën vatten en besturen, maar het is meer door een krachtige dwang en beperking, dan door een harmonisatie van het wezen. Wanneer, echter, een sterke vitale persoonlijkheid, denkvermogen en wil de redenerende intelligentie zover kan krijgen om een ferme ondersteuning te geven en hun minister te zijn,

dan kan een zekere soort krachtige formatie gemaakt worden, meer of minder gebalanceerd, maar altijd krachtig, succesvol en effectief, die zichzelf op kan leggen aan de natuur en omgeving en een sterke zelfaffirmatie kan bereiken in leven en actie. Dit is de tweede stap van geharmoniseerde formulering, die mogelijk is in de opstijging van de natuur.

In een hoger stadium van de evolutie van de persoonlijkheid zou het wezen van het denkvermogen kunnen heersen; daar wordt dan de mentale mens gecreëerd, die predominant leeft in het denkvermogen, zoals de anderen leven in de vitale of de fysieke natuur. De mentale mens neigt de rest van zijn wezen te onderwerpen aan zijn mentale zelfexpressie, mentale doelen, mentale interesses of aan een mentaal idee of ideaal: door de moeilijkheid van deze onderwerping en zijn potente effect, wanneer verkregen, is het tegelijkertijd moeilijker voor hem en makkelijker om een harmonie te bereiken van zijn natuur. Het is makkelijker, omdat de mentale wil, eenmaal in controle, het leven en het lichaam en hun eisen kan overtuigen door het vermogen van de redenerende intelligentie en tegelijkertijd hen domineren, samen drukken of onderdrukken, hen arrangeren en harmoniseren, hen dwingen om instrumenten te zijn, zelfs hen tot een minimum reduceren, zodat zij het mentale leven niet zullen storen of haar naar beneden trekken uit haar ideevormende en idealiserende beweging. Het is moeilijker, omdat het leven en het lichaam de eerste vermogens zijn en, als zij een beetje sterk zijn, kunnen zij zich opleggen met een haast onweerstaanbare hardnekkigheid aan de mentale heerser. De mens is een mentaal wezen en het denkvermogen is de leider van zijn leven en lichaam; maar dit is een leider, die veel geleid wordt door zijn volgers en soms geen andere wil heeft dan wat zij aan hem opleggen. Het denkvermogen is ondanks zijn vermogen vaak impotent voor het onbewuste en onderbewuste, die zijn helderheid verduisteren en hem wegdragen op het tij van instinct of impuls; ondanks zijn helderheid wordt hij voor de gek gehouden door vitale en emotionele suggesties om sanctie te geven aan onwetendheid en fout, aan verkeerd denken en verkeerd handelen of is verplicht om toe te kijken, terwijl de natuur volgt, wat hij weet dat fout, gevaarlijk en kwaad is. Zelfs, wanneer hij sterk is en helder en dominant, kan het

Denkvermogen, ofschoon hij een zekere, een aanzienlijke gementaliseerde harmonie oplegt, niet het hele wezen en de hele natuur integreren. Deze harmonisaties door een inferieure controle zijn bovendien niet afdoende, omdat het een deel van de natuur is, dat domineert en zichzelf vervult, terwijl de anderen worden gedwongen en hun volheid ontkend. Zij kunnen stappen op de weg zijn, maar niet definitief; daarom is er in de meeste mensen geen zodanige enkele dominantie en geëffectueerde partiele harmonie, maar alleen een predominantie en voor de rest een instabiel evenwicht van een persoonlijkheid, die half gevormd is, half in formatie, soms een onevenwichtigheid of onbalans, tengevolge van een gebrek aan centraal bestuur of de verstoring van een eerder verkregen partiele houding. Alles moet overgankelijk zijn, totdat een eerste maar niet uiteindelijke, ware transformatie verkregen is door ons werkelijke centrum te vinden. Want het ware centrale wezen is de ziel, maar dit wezen staat naar achter en is in de meeste menselijke naturen alleen de geheime getuige of, men zou kunnen zeggen, een constitutionele heerser, die zijn ministers toestaat om voor hem te heersen, zijn rijk naar hen delegeert, stil toestemming geeft aan hun beslissingen en alleen nu en dan een woord inbrengt, dat zij op ieder moment opzij kunnen zetten en anders handelen. Maar dit is zolang als de zielpersoonlijkheid, die naar voren gebracht wordt door de psychische entiteit, nog niet voldoende ontwikkeld is; wanneer deze sterk genoeg is voor de innerlijke entiteit om zichzelf door hem op te leggen, dan kan de ziel naar voren komen en de natuur controleren. Door het naar voren komen van deze ware monarch en zijn opnemen van de teugels van het bestuur, kan er een werkelijke harmonisatie plaatsvinden van ons wezen en ons leven.

Een eerste conditie van de volledige verschijning van de ziel is een direct contact in het oppervlakte wezen met de spirituele Werkelijkheid. Omdat hij daar vandaan komt, keert het psychische element in ons altijd naar wat dan ook in de fenomenale Natuur lijkt te horen bij een hogere Werkelijkheid en geaccepteerd kan worden als haar teken en karakter. Eerst zoekt hij deze Werkelijkheid door het goede, het ware, het mooie, door alles, wat zuiver en fijn en hoog en nobel is: maar, ofschoon deze aanraking door uiterlijke tekenen en karakters de natuur

kan modificeren en voorbereiden, kan het haar niet volledig of meest inwaarts en diepgaand veranderen. Want voor een zodanige meest innerlijke verandering is het directe contact met de Werkelijkheid zelf onmisbaar, omdat niets anders zo diep de fundaties van ons wezen aan kan raken en hem beroeren of de natuur door zijn beroering gieten in een ferment van transmutatie. Mentale representaties, emotionele en dynamische beelden hebben hun nut en waarde; Waarheid, het Goede en Mooie zijn in zichzelf primair en potent beelden van de Werkelijkheid, en zelfs in hun vormen, zoals gezien door het denkvermogen, zoals gevoeld door het hart, zoals gerealiseerd in het Leven, kunnen lijnen van een opstijging zijn: maar in een spirituele substantie en wezen van hen en van zichzelf moet Dat, dat zij vertegenwoordigen, in onze ervaring komen.

De ziel kan proberen om dit contact hoofdzakelijk te verkrijgen door het mentale denkvermogen als intermediair en instrument; hij zet een psychische indruk op het intellect en het grotere denkvermogen van inzicht en intuïtieachtige intelligentie en keert hen in die richting. Op zijn hoogste wordt het denkvermogen altijd getrokken naar het onpersoonlijke; in zijn zoektocht wordt hij bewust van een spirituele essentie, een onpersoonlijke Werkelijkheid, die zich uitdrukt in al deze uiterlijke tekenen en karakters, maar meer is dan enige formatie of manifesterend beeld. Hij voelt iets, waarvan hij intiem en onzichtbaar gewaar wordt, --- een allerhoogste Waarheid, een allerhoogst Goede, een allerhoogste Schoonheid, een allerhoogste Zuiverheid, een allerhoogste Zaligheid; hij draagt de toenemende aanraking, minder en minder tastbaar en abstract, meer en meer spiritueel werkelijk en concreet, de aanraking en druk van een Eeuwigheid en Oneindigheid, die alles is, dat is en meer. Er is een druk van deze Onpersoonlijkheid, die probeert om het hele denkvermogen om te vormen in een vorm van zichzelf; tegelijkertijd wordt het onpersoonlijke geheim en wet van dingen meer en meer zichtbaar. Het denkvermogen ontwikkelt in het denkvermogen van de wijze eerst de hoge mentale denker, dan de spirituele wijze, die voorbij de abstracties is gegaan van het denken naar het begin van een directe ervaring. Als een resultaat wordt het denkvermogen zuiver, groot, stil, onpersoonlijk; er is een overeenkomstige verstillende invloed op de delen van het

leven: maar anders kan het resultaat onvolledig blijven; want de mentale verandering leidt natuurlijker naar een innerlijke status en een uiterlijke kalmte, maar, gehouden in deze zuiverende kalmte, niet getrokken, zoals de vitale delen naar een ontdekking van nieuwe levensenergie, voert geen druk uit voor een vol dynamisch effect op de natuur.

Een hogere inspanning door het denkvermogen verandert deze balans niet; want de tendens van het gespiritualiseerde denkvermogen is om omhoog te gaan en, omdat boven zichzelf het denkvermogen zijn grip verliest op vormen, gaat hij binnen in een uitgestrekte, vormloze en kenmerkloze onpersoonlijkheid. Hij wordt gewaar van het onveranderende Zelf, de loutere Geest, de zuivere naaktheid van een essentieel Bestaan, het vormloze Oneindige en het naamloze Absolute. Deze culminatie kan directer bereikt worden door onmiddellijk te neigen voorbij alle vormen en beelden, voorbij alle ideeën van goed of kwaad of waar of vals of mooi of niet mooi naar Dat, dat alle dualiteiten te boven gaat, naar de ervaring van een allerhoogste eenheid, oneindigheid, eeuwigheid of andere onuitsprekelijke sublimatie van de ultieme en extreme perceptie van het denkvermogen van het Zelf en de Geest. Een gespiritualiseerd bewustzijn wordt verkregen en het leven valt stil, het lichaam houdt op nodig te hebben en te protesteren, de ziel gaat zelf op in spirituele stilte. Maar deze transformatie door het denkvermogen geeft ons geen integrale transformatie; de psychische transmutatie wordt vervangen door een spirituele verandering op de zeldzame en hoge toppunten, maar dit is niet de volledige goddelijke verlevendiging van de Natuur.

Een tweede benadering, die gemaakt wordt door de ziel naar het directe contact, is door het hart: dit is zijn eigen dichtere en snellere manier, omdat zijn occulte zetel daar is, juist achter in het hartcentrum, in nauw contact met het emotionele wezen in ons; er opvolgend kan hij het beste handelen door de emoties in het begin met zijn ingeboren vermogen, met zijn levenskracht van concrete ervaring. Door een liefde en adoratie van het Al-Mooie en Al-zaligvolle, het Al-Goede, het Ware, de spirituele Werkelijkheid van liefde, wordt de benadering gemaakt; de esthetische en emotionele delen komen samen om de ziel, het leven, de hele natuur te offeren aan dat, wat zijn aanbidden. Deze benadering door

adoratie kan alleen zijn volle vermogen en impuls krijgen, wanneer het denkvermogen voorbij de onpersoonlijkheid gaat naar het gewaarzijn van een allerhoogst Persoonlijk Wezen: dan wordt alles intensief, levendig, concreet; de emotie, van het hart, het gevoel, het gespiritualiseerde besef bereiken hun absolute; een volledige zelfgave wordt mogelijk, imperatief. De ontstane spirituele mens maakt zijn verschijning in de emotionele natuur als de toegewijde, de bhakta; wanneer hij, bovendien, direct gewaar worden van zijn ziel en zijn dictaten, zijn emotionele verenigt met zijn psychische persoonlijkheid en zijn leven en vitale delen verandert door zuiverheid, God-extase, de liefde van God en de mens en alle schepselen in een ding van spirituele schoonheid, vol van goddelijk licht en goed, ontwikkelt hij in een heilige en bereikt de hoogste innerlijke ervaring en meest aanzienlijke verandering van de natuur, die past bij zijn manier van benadering naar het Goddelijke Wezen. Maar voor het doeleinde van een integrale transformatie is dit ook niet genoeg; er moet een transmutatie zijn van het denkende mentale en alle vitale en fysieke delen van bewustzijn in hun eigen karakter.

Deze grotere verandering kan alleen gedeeltelijk verkregen worden door aan de ervaringen van het hart een consecratie toe te voegen, van de pragmatische wil, die er in moet slagen om de adhesie met zich mee te dragen --- want anders kan het niet effectief zijn --- van het dynamische vitale deel, dat de mentale dynamiek ondersteunt en onze eerste instrument is van uiterlijke actie. Deze consecratie van de wil in het werk gaat voort door een graduele eliminatie van de egowil en zijn bewegingsvermogen van verlangen; het ego onderwerpt zichzelf aan een of andere hogere wet en wist zichzelf tenslotte uit, lijkt niet te bestaan of bestaat alleen om een hoger Vermogen te dienen of een hogere Waarheid of om zijn wil en handelingen te offeren aan het Goddelijke Wezen als een instrument. De wet van het wezen en actie of het licht van de Waarheid, dat dan de zoeker begeleidt, kan een helderheid of vermogen of principe zijn, die hij waarneemt op de hoogste hoogte, waartoe zijn denkvermogen in staat is; of het kan een waarheid zijn van de goddelijke Wil, die hij aanwezig voelt en werkend in hem of hem begeleidt door een Licht of een Stem of een Kracht of een goddelijk Persoon of Aanwezigheid.

Aan het eind bereikt men op deze manier een bewustzijn, waarin men de Kracht voelt of de Aanwezigheid, die vanbinnen werkt en alle acties beweegt of bestuurt en de persoonlijke wil volledig overgeven is aan of geïdentificeerd met die grotere Waarheid-Wil, Waarheid-Vermogen, of Waarheid- Aanwezigheid. Een combinatie van al deze drie benaderingen, de benadering van het denkvermogen, de benadering van de wil, de benadering van het hart, creëert een spirituele of psychische conditie van het oppervlakte wezen en natuur, waarin er een grotere en meer complexe openheid is voor het psychische licht in ons en voor het spirituele Zelf of de Ishwara, voor de Werkelijkheid, die nu boven gevoeld wordt en die ons omsluit en doordringt. In de natuur is er een krachtigere en veelzijdige verandering, een spirituele bouw en zelfcreatie, de verschijning van samengestelde perfectie van de heilige, de zelfloze werker en de mens van spirituele kennis.

Maar, om deze verandering zijn wijdeste totaliteit en diepste volledigheid te laten bereiken, moet het bewustzijn zijn centrum verplaatsen en zijn statische en dynamische positie van de oppervlakte naar het innerlijke wezen; daar moeten we de fundatie vinden voor ons denken, leven en actie. Want om buiten te staan aan onze oppervlakte en te ontvangen van ons innerlijke wezen en zijn aanduidingen te volgen is geen voldoende transformatie; men moet ophouden om een oppervlakte persoonlijkheid te zijn en de innerlijke Persoon worden, de Purusha. Maar dit is moeilijk, ten eerste, omdat de uiterlijke natuur de beweging tegenwerkt en vasthoudt aan haar normale gewende houding en uiterlijk vorm gegeven manier van bestaan en bovendien omdat er een lange weg is van de oppervlakte naar de diepten, waarin de psychische entiteit gesluierd is voor ons, en deze tussenbeidenkomende ruimte gevuld is met een subliminale natuur en natuurbewegingen, die allen op geen enkele manier gunstig zijn voor de completering van de inwaartse beweging. De uiterlijke natuur moet een verandering van houding ondergaan, een verstilling, een zuivering en fijne mutatie van haar substantie en energie, waardoor de vele obstakels in haar verfijnen, wegvallen of anders verdwijnen; het wordt dan mogelijk om door de diepten te gaan van ons wezen en van de diepten, die zo bereikt worden, kan een

nieuw bewustzijn gevormd worden, zowel achter het uitwendige zelf als er in, dat de diepten verbindt met het oppervlak. Er moet een bewustzijn in ons opgroeien of zich manifesteren, dat meer en meer open is voor het diepere en hogere wezen, meer en meer bloot gelegd voor het kosmische Zelf en Vermogen en voor wat naar beneden komt van de Transcendentie, gedraaid naar een hogere Vrede, doordringbaar voor een groter licht, kracht en extase, een bewustzijn, dat uitgaat boven de kleine persoonlijkheid en het beperkte licht en ervaring voorbijgaat van het oppervlakte denkvermogen, de beperkte kracht en aspiratie van het normale levensbewustzijn, de duistere en beperkte ontvankelijkheid van het lichaam.

Zelfs voor de verstillende zuivering van de uiterlijke natuur geëffectueerd is of voordat het voldoende is, kan men nog de muur afbreken, die ons innerlijke wezen afschermt van ons uiterlijke gewaarzijn door een sterke kracht van roep en aspiratie, een onstuimige wil of hevige inspanning of een effectieve discipline of effectief proces; maar dit kan een premature beweging zijn en is niet zonder zijn serieuze gevaren. In het naar binnengaan zou men zichzelf kunnen vinden in het midden van een chaos van onbekende en supernormale ervaringen, waartoe men geen sleutel heeft of een druk van subliminale of kosmische krachten, onderbewust, mentaal, vitaal, subtiel-fysiek, die meer dan nodig het wezen beïnvloeden of chaotisch aandrijven, hem omcirkelen in een grot van duisternis, of hem laten dwalen in een wildernis van begoocheling, verlokking, deceptie, of hem drukken in een duister strijdperk, vol van geheime en verraderlijke en misleidende of open en heftige tegenstellingen; wezens en stemmen en invloeden kunnen verschijnen aan het innerlijke besef en visie en gehoor, die claimen, dat zij het Goddelijke Wezen zijn of Zijn Boodschappers of Vermogens en Godheden van het Licht of gidsen van het pad naar realisatie, terwijl zij in waarheid van een zeer moeilijk karakter zijn. Als er teveel egoïsme is in de natuur van de zoeker of een sterke passie of een excessieve ambitie, ijdelheid of een andere dominerende zwakheid, of een duisternis van het denkvermogen of een wankelende wil of een zwakheid van de levenskracht of een wankelbaarheid er in of wens voor balans, wordt hij waarschijnlijk gegrepen door deze tekortkomingen en wordt hij gefrustreerd of wijkt hij af, misleid, van de ware weg van het innerlijke leven en

zoekt hij in valse paden of wordt dwalend achtergelaten in een tussenliggende chaos van ervaringen en faalt om zijn weg te vinden naar de ware realisatie. Deze gevaren zijn welbekend aan een voorbije spirituele ervaring en zijn tegemoet getreden door de oplegging van de noodzaak van initiatie, van discipline, van methoden van zuivering en testen door beproeving, van een volledige onderwerping aan de aanwijzingen van de pad-vinder of pad-leider, iemand, die de Waarheid gerealiseerd heeft en zelf het licht, de ervaring bezit en in staat is om ermee te communiceren, een gids, die sterk is om bij de hand te nemen en over de moeilijke overgangen te dragen zowel als om te instrueren en de weg te wijzen. Maar zelfs zo zijn de gevaren er en kunnen alleen teboven gekomen worden als er een volledige oprechtheid is of er opgroeit, een wil voor zuiverheid, een bereidheid voor gehoorzaamheid aan de Waarheid, voor overgave aan de Hoogste, een bereidheid om het beperkende en zelfaffirmerend ego te verliezen of te onderwerpen aan een goddelijk juk. Deze dingen zijn het teken, dat de ware wil voor realisatie, voor conversie van het bewustzijn, voor transformatie er is, het noodzakelijke stadium van de evolutie is bereikt: in die conditie kunnen de defecten van de natuur, die behoren bij het menselijke wezen geen permanent obstakel zijn voor de verandering van de mentale naar de spirituele status; het proces kan nooit volledig gemakkelijk zijn, maar de weg is open gemaakt en uitvoerbaar.

Een effectieve weg, die vaak gebruikt wordt, om deze toegang te vergemakkelijken in het innerlijke zelf, is de scheiding van de Purusha, het bewuste wezen, van de Prakriti, de geformuleerde natuur. Wanneer men afstand neemt van het denkvermogen en zijn activiteiten, zodat zij stil vallen door de wil of doorgaan als een oppervlaktebeweging, waarvan men de onthechte en belangeloze getuige is, wordt het uiteindelijk mogelijk om zichzelf te realiseren als het innerlijke Zelf van het denkvermogen, het ware en zuivere mentale wezen, de Purusha; door op gelijke wijze afstand te nemen van de levensactiviteiten is het mogelijk om zichzelf te realiseren als het innerlijke Zelf van het leven, het ware en zuivere vitale wezen, de Purusha; er is zelfs een Zelf van het lichaam, waarvan, door afstand te nemen van het lichaam en haar eisen en activiteiten en binnen te

gaan in een stilte van fysiek bewustzijn, terwijl men de actie van haar energie bekijkt, het mogelijk is om gewaar te worden, een waar en zuiver fysiek wezen, de Purusha. Zo wordt het ook mogelijk, door opvolgend of samen afstand te nemen van al deze activiteiten van de natuur, om zijn innerlijke wezen te realiseren als het stille onpersoonlijke zelf, de getuige Purusha. Dit zal leiden naar een spirituele realisatie en bevrijding, maar zal niet noodzakelijk een transformatie tot stand brengen; want de Purusha, die tevreden is om vrij en zichzelf te zijn, kan de Natuur, de Prakriti achterlaten, om haar opgehoopte impuls uit te putten door een niet ondersteunde actie, een mechanische continuering, die niet vernieuwd en versterkt of verlevendigd en geprolongeerd wordt door zijn consent en deze weigering te gebruiken als een middel van terugtrekking van alle natuur. De Purusha moet niet alleen de getuige worden, maar de kenner en de bron, de meester van alle denken en actie, en dit kan alleen gedeeltelijk gedaan worden, zolang als men op het mentale niveau blijft of nog de gewone instrumentatie moet gebruiken van het denkvermogen, leven en lichaam. Een zekere meesterschap kan inderdaad alleen verkregen worden, maar meesterschap is geen transformatie; de verandering, die erdoor gemaakt wordt, kan niet voldoende zijn om integraal te zijn: want dat is essentieel om terug te gaan, voorbij het denkvermogenwezen, het levenwezen, het lichaamwezen, nog dieper naar binnen naar de psychische entiteit, het meest innerlijke en diepzinnigste in ons --- of anders open voor de superbewuste hoogste domeinen. Voor deze penetratie in de lumineuze crypte van de ziel moet men door al de tussenbeide komende vitale substantie gaan naar het psychische centrum in ons, hoe lang, vervelend of moeilijk het proces ook mag zijn. De methode van onthechting van de hardnekkigheid van alle mentale en vitale en fysieke claims en roepingen en impulsen, een concentratie in het hart, soberheid, zelfzuivering en weigering van de oude mentale bewegingen en levensbewegingen, weigering van het ego van verlangen, weigering van valse behoeften en valse gewoonten, zijn allemaal nuttige hulpmiddelen voor deze moeilijke overgang: maar de sterkste, meest centrale weg is om al zulke of andere methoden te funderen op een zelf-offering en overgave van onszelf en onze delen van de natuur aan het Goddelijke Wezen,

de Ishwara. Een strikte gehoorzaamheid aan de wijze en intuïtieve leiding van een Gids is ook normaal en noodzakelijk voor allen, behalve enkele begaafde zoekers.

Terwijl de korst van de uiterlijke natuur kraakt, terwijl de muren van de innerlijke scheiding afbreken, komt het innerlijke licht door, het innerlijke vuur brandt in het hart, de substantie van de natuur en het materiaal van het bewustzijn verfijnen naar een grotere subtiliteit en zuiverheid, en de diepere psychische ervaringen, degene, die niet enkel van een innerlijk mentaal of innerlijk vitaal karakter zijn, worden mogelijk in deze subtielere, zuiverdere, fijnere substantie; de ziel begint zichzelf te ontsluiten, de psychische entiteit bereikt zijn volle statuur. De ziel, de psychische entiteit, manifesteert zich dan als het centrale wezen, dat het denkvermogen en het leven en het lichaam ophoudt en alle andere vermogens en functies van de Geest ondersteunt; hij neemt zijn grotere functie op als de gids en heerser van de natuur. Een begeleiding, een bestuur begint vanaf vanbinnen, die elke beweging blootstelt aan het licht van de Waarheid, afslaat, wat vals is, duister, tegengesteld aan de goddelijke realisatie: ieder gebied van het wezen, iedere hoekje en hoek ervan, iedere beweging, formatie, richting, inclinatie van denken, wil, emotie, sensatie, actie, reactie, beweging, dispositie, neiging, verlangen, gewoonte van het bewuste of onderbewuste fysieke, zelfs het meest besloten, gecamoufleerde, stomme, verborgene, wordt opgelicht met het foutloze psychische licht, hun verwarringen verdreven, hun verwarringen ontward, hun duisterheden, decepties, zelfdecepties precies aangewezen en verwijderd; alles wordt gezuiverd, rechtgezet, de hele natuur geharmoniseerd, gemoduleerd in de psychische sleutel, in de spirituele orde gezet. Dit proces kan snel zijn of traag, overeenkomstig de hoeveelheid duisternis en weerstand, die nog achtergelaten zijn in de natuur, maar het gaat onwankelbaar door, zolang het niet volledig is. Als een uiteindelijk resultaat wordt het hele bewuste wezen volmaakt geschikt gemaakt voor spirituele ervaring van iedere soort, gericht naar spirituele waarheid van denken, voelen, besef, actie, afgestemd op de juiste respons, bevrijd van de duisternis en koppigheid van de tamasische inertie, de troebelheden en onstuimigheden en onzuiverheden van de rajasische passie en rusteloze ongeharmoniseerde beweging, de verlichte

onbuigzaamheden en satvische beperkingen of houdingsbalansen van een geconstrueerd evenwicht, die het karakter zijn van de Onwetendheid.

Dit is het eerste resultaat, maar het tweede is een vrije instroom van alle soorten spirituele ervaring, ervaring van het Zelf, ervaring van de Ishwara en de Goddelijke Shakti, ervaring van een kosmisch bewustzijn, een directe aanraking met kosmische krachten en met occulte bewegingen van de universele Natuur, een psychische sympathie en eenheid en innerlijke communicatie en onderlinge veranderingen van alle soorten met andere wezens en met de Natuur, verlichtingen van het denkvermogen door kennis, verlichtingen van het hart door liefde en devotie en spirituele vreugde en extase, verlichtingen van het besef en het lichaam door hogere ervaring, verlichtingen van de dynamische handeling in de waarheid en de grootheid van een gezuiverd denkvermogen en hart en ziel, de zekerheden van het goddelijke licht en begeleiding, de vreugde en het vermogen van de goddelijke kracht, die werkt in de wil en het gedrag. Deze ervaringen zijn het resultaat van een opening naar buiten van het innerlijke en meest innerlijke wezen en natuur; want dan komt het vermogen van de ziel in het spel van het foutloze, inherente bewustzijn, haar visie, haar aanraking op dingen, die superieur is aan enige mentale cognitie; er is daar, ingeboren in het psychische bewustzijn in haar zuivere werking, een onmiddellijk besef van de wereld en haar wezens, een direct innerlijk contact met hen en een direct contact met het Zelf en met het Goddelijke, --- een directe kennis, een direct zicht op de Waarheid en op alle waarheden, een directe doordringende spirituele emotie en gevoel, een directe intuïtie van juiste wil en juiste actie, een vermogen om een orde te beheersen en te creëren van het wezen, niet door de aanrakingen van het oppervlakkige zelf, maar van vanbinnen, van de innerlijke waarheid van het zelf en dingen en de occulte werkelijkheden van de Natuur.

Sommige van deze ervaringen kunnen komen door een opening van het innerlijke mentale en vitale wezen, het innerlijke en grotere en subtielere denkvermogen en hart en leven in ons, zonder enige volle verschijning van de ziel, de psychische entiteit, omdat daar ook een vermogen is van direct contact van bewustzijn: maar de ervaring zou dan van een vermengd karakter kunnen zijn;

want er zou niet alleen een verschijning kunnen zijn van de subliminale kennis, maar van de subliminale onwetendheid. Een onvoldoende expansie van het wezen, een beperking door het mentale idee, door een nauwe en selectieve emotie of door de vorm van het temperament, zodat er alleen een onvolmaakte zelfcreatie en actie zou zijn en niet de vrije zielverschijning, zou gemakkelijk kunnen gebeuren. In de afwezigheid van enige of van een volledige psychische verschijning, ervaringen van zekere soorten, ervaringen van een grotere kennis en kracht, een voorbijgaan aan de gewone beperkingen, zou kunnen leiden naar een vergroot ego en zelfs, in plaats van een opbloei van wat goddelijk of spiritueel is, een stroming naar boven kunnen brengen van het titanische en demonische, of zou vertegenwoordigen en vermogens binnen kunnen roepen, die, ofschoon niet van dit desastreuze type, van een krachtig, maar inferieur kosmisch karakter zijn. Maar het bewind en begeleiding van de ziel brengt in alle ervaring de tendens van licht, van integratie, van harmonie en intieme juistheid, die ingeboren is in de psychische essentie. Een psychische of, wijder gesproken, een psychespirituele transformatie van deze soort zou al een enorme verandering zijn van onze mentale menselijke natuur.

Maar al deze verandering en al deze ervaring, ofschoon psychisch en spiritueel in essentie en karakter, zou nog in zijn delen van levenseffectuering op het mentale, vitale en fysieke niveau zijn; zijn dynamische spirituele uitkomst⁶³ zou een opbloei zijn van de ziel in het denkvermogen en leven en lichaam, maar in handeling en vorm zou het omschreven worden binnen de beperkingen --- hoe vergroot, verheven en verfijnd ook --- van een inferieure instrumentatie. Het zou een gereflecteerde en gemodificeerde manifestatie zijn van dingen, wiens volle werkelijkheid, intensiteit, grootheid, eenheid en diversiteit van de waarheid en vermogen en heerlijkheid boven ons zijn, boven het denkvermogen en daarom boven enige perfectie, binnen de eigen formule van ons denkvermogen, van de fundaties of superstructuur van onze huidige natuur. Een hoogste spirituele

⁶³ *De psychische en de spirituele opening met hun ervaringen en consequenties kan weg leiden van het leven of naar een Nirvana, maar zij zijn hier enkel beschouwd als stappen in een transformatie van de natuur.*

transformatie moet tussenbeide komen bij de psychische en psychespirituele verandering; de psychische beweging inwaarts naar het innerlijke wezen, het Zelf of de Goddelijkheid in ons moet gecompleteerd worden door een opening opwaarts naar een allerhoogste spirituele status of een hoger bestaan. Dit kan gedaan worden door onze opening naar wat boven ons is, door een opstijging van het bewustzijn naar de gebieden van de bovenmentale en supramentale natuur, waarin het besef van het Zelf en de Geest voor altijd ontsluit is en permanent en waarin de zelflumineuze instrumentatie van het Zelf en de Geest niet beperkt of verdeeld is, zoals in onze mentale natuur, levensnatuur, lichaamsnatuur. Dit maakt de psychische verandering ook mogelijk; want zoals hij ons opent naar het kosmische bewustzijn, dat nu voor ons verborgen is door veel muren van beperkende individualiteit, zo opent hij ons ook naar wat nu superbewust is voor onze normaliteit, omdat hij verborgen voor ons is door een sterk, hard en helder deksel van het denkvermogen, --- het denkvermogen, dat beperkend, verdelend en scheidend is. Het deksel wordt dunner, wordt doorgesneden, breekt uiteen of opent en verdwijnt onder de druk van de psychespirituele verandering en de natuurlijke drang van het nieuwe gespiritualiseerde bewustzijn naar dat, waarvan zij hier een uitdrukking is. Deze bewerkstelling van een opening en haar consequenties zou helemaal niet plaats kunnen vinden, als er alleen een partiele psychische verschijning is, die tevreden is met de ervaring van de Goddelijke Werkelijkheid in de normale gradaties van het gespiritualiseerde denkvermogen: maar als er enig ontwaken is naar het bestaan van deze hogere supernormale niveaus, dan kan een aspiratie naar hen het deksel breken of er een kloof in aanbrengen. Dit kan lang gebeuren voor de psychespirituele verandering volledig is of zelfs voor het goed begonnen is of ver voortgegaan, omdat de psychische persoonlijkheid gewaar geworden is en een gretige concentratie heeft naar het superbewuste. Een vroege verlichting van boven of een scheuring van het bovenste vlies kan komen als een uitkomst van aspiratie of een of andere innerlijk bereidheid, of het kan zelfs ongeroepen komen of niet geroepen door enig bewust deel van het denkvermogen, --- misschien door een geheime subliminale noodzaak of door een actie of druk van de hogere niveaus, door iets, dat gevoeld wordt als de aanraking van het Goddelijke Wezen, de aanraking van de Geest, ---

en zijn resultaten kunnen uitzonderlijk krachtig zijn. Maar als het naar voren gebracht wordt door een premature druk van beneden, kan hij vergezeld worden door de moeilijkheden en gevaren, die afwezig zijn, wanneer de volle psychische verschijning aan deze eerste admissie voorafgaat naar de superieure gebieden van onze spirituele evolutie. De keuze, echter, ligt niet altijd bij onze wil, want de werkingen van de spirituele evolutie in ons zijn zeer gevarieerd, en volgens de lijn, die zij gevolgd heeft, wordt de ommekeer genomen in iedere kritische fase door de actie van de Bewustzijn-Kracht in zijn drang naar een hogere zelfmanifestatie en formatie van ons bestaan.

Wanneer de spleet in het deksel van het denkvermogen gemaakt is, is, wat gebeurt, een opening van visie naar iets boven ons of een oprijzen ernaar of een neerdaling van zijn vermogens in ons wezen. Wat we zien door de opening van de visie is een Oneindig boven ons, een eeuwige Aanwezigheid of een oneindig Bestaan, een oneindigheid van bewustzijn, een oneindigheid van zaligheid, --- een grenzeloos Zelf, een grenzeloos Licht, een grenzeloos Vermogen, een grenzeloze Extase. Het kan zijn, dat voor een lange tijd alles, wat verkregen is, de toevallige of frequente of constante visie ervan is en een verlangen en aspiratie, maar zonder iets verders, omdat, ofschoon iets in het denkvermogen, hart of ander deel van het wezen geopend is voor deze ervaring, de lagere natuur als een geheel te zwaar is en vooralsnog te duister voor meer. Maar er kan, in plaats van dit eerste wijde gewaarzijn van beneden of er aan opvolgend, een opstijging zijn van het denkvermogen naar hoogten erboven: de natuur van deze hoogten zouden we niet kunnen kennen of helder onderscheiden, maar een of andere consequentie van de opstijging wordt gevoeld; er is vaak ook een gewaarzijn van oneindige opstijging en terugkeer, maar geen verslag of vertaling van die hogere toestand. Dit komt, omdat hij superbewust is geweest voor het denkvermogen en daarom is het denkvermogen, wanneer hij er naar opstijgt, eerst niet in staat is om daar zijn vermogen te behouden van bewuste onderscheiding en definiërende ervaring. Maar, wanneer dit vermogen begint te ontwaken en handelen, wanneer het denkvermogen door gradaties bewust wordt in wat voor hem superbewust was, dan begint er een kennis en ervaring van de superieure vlakken van bestaan. De

ervaring is in overeenstemming met dat, wat naar ons gebracht is door de eerste opening van visie: het denkvermogen rijst naar een hoger vlak van het pure Zelf, stil, kalm, niet beperkbaar; of hij rijst in de regionen van Licht of van Gelukzaligheid, of in vlakken, waar hij een oneindig Vermogen voelt of een goddelijke Aanwezigheid of het contact ervaart van een goddelijke Liefde of Schoonheid of de atmosfeer van een wijdere of grotere en lumineuze Kennis. In de terugkeer blijft de spirituele indruk; maar het mentale verslag is vaak wazig en blijft als een vage of een fragmentarische herinnering; het lagere bewustzijn, vanwaar de opstijging plaatsvond, valt terug naar wat zij was, met alleen de toevoeging van een niet behouden of een herinnerde, maar niet langer dynamische ervaring. Na verloop van tijd wordt de opstijging gemaakt met de wil en het bewustzijn brengt enig gewin terug of enig behoud het van haar tijdelijke verblijf in deze hogere landen van de Geest. Deze opstijgingen vinden voor velen plaats in trance, maar zijn volmaakt mogelijk in een concentratie van het wakende bewustzijn of, waar dat bewustzijn voldoende psychisch geworden is, op ieder niet geconcentreerd moment door een opwaartse aantrekking of affiniteit. Maar deze twee types van contact met het superbewuste zijn, ofschoon zij krachtig verlichtend, extatisch of bevrijdend kunnen zijn, op zichzelf onvoldoende effectief: voor de volle spirituele transformatie is meer nodig, een permanente opstijging van het lagere in het hogere bewustzijn en een doeltreffende permanente neerdaling van de hogere in de lagere natuur.

Dit is de derde beweging, de neerdaling, die essentieel is om de permanente opstijging te brengen, een toenemende instroom van boven, een ervaring van ontvangst en behoud van de neerdalende Geest of zijn vermogens en elementen van bewustzijn. Deze ervaring van de neerdaling kan plaatsvinden als een resultaat van de andere twee bewegingen of automatisch voor een van beide gebeurd is, door een plotselinge spleet in het deksel of een doorsijpelen, een naar beneden stroming of een instroming. Een licht daalt neer en raakt het lagere wezen, het denkvermogen, het leven of het lichaam aan of omsluit hen of doordringt hen; of een tegenwoordigheid of een vermogen of een stroom van kennis giet golven of stromen naar binnen, of er is een vloed van zaligheid of een

plotselinge extase; het contact met het superbewuste is gevestigd. Want zulke ervaringen herhalen zichzelf, totdat zij normaal worden, bekend en goed begrepen, openbarend van hun inhouden en hun betekenis, die eerst besloten zouden kunnen zijn en gewikkeld in geheimhouding door het beeld van bedekkende ervaring. Want een kennis van vanboven begint neer te dalen, frequent, constant, dan onafgebroken, en zich te manifesteren in kalmte of stilte van het denkvermogen; intuïties en inspiraties, openbaringen, geboren uit een groter zicht, een hogere waarheid en wijsheid, komen het wezen binnen, een lumineuze, intuïtieve discriminatie werkt, die alle donkerheid van het begrip verdrijft of duizelingwekkende verwarringen, zet alles op orde; een nieuw bewustzijn begint zich te vormen, het denkvermogen van een hoge wijde zelfbestaande denkende kennis of een verlicht of een intuïtief of een bovenmentaal bewustzijn met nieuwe krachten van denken of inzicht en een groter vermogen van directe spirituele realisatie, wat meer dan denken is of inzicht, een groter worden in de spirituele substantie van ons huidige wezen; het hart en het besef worden subtiel, intens, groot om al het bestaan te omarmen, om God te zien, om het Eeuwige te voelen en horen en aan te raken, om een diepere en meer dichtbij eenheid van het zelf en de wereld te maken in een transcendente realisatie. Andere beslissende ervaringen, andere veranderingen van bewustzijn bepalen zichzelf, die gevolgtrekkingen zijn en gevolgen van deze fundamentele verandering. Er kan geen grens vastgemaakt worden aan deze revolutie; want zij is in haar natuur een invasie van het Oneindige.

Dit, beetje bij beetje bewerkstelligd of in een opeenvolging van grote en snelle definitieve ervaringen, is het proces van de spirituele transformatie. Zij volbrengt zichzelf en culmineert in een opwaartse, vaak herhaalde opstijging, waardoor het bewustzijn zich uiteindelijk vastzet op een hoger vlak en van daar het denkvermogen, leven en lichaam ziet en bestuurt; zij volbrengt zichzelf ook in een toenemende neerdaling van de vermogens van het hogere bewustzijn en kennis, die meer en meer het hele normale bewustzijn en kennis worden. Een licht en vermogen, een kennis en kracht worden gevoeld, die eerst bezit nemen van het denkvermogen en hem hervormen, naderhand van het leven deel en dat

hervormen, uiteindelijk van het kleine fysieke bewustzijn en het niet langer klein laten, maar wijd en plastisch en zelfs oneindig. Want dit nieuwe bewustzijn heeft zelf de natuur van oneindigheid: het brengt ons het blijvende spirituele besef en gewaarzijn van het Oneindige en Eeuwige met een grote uitgestrektheid van de natuur en een afbreken van haar beperkingen; onsterfelijkheid wordt niet langer een geloof of een ervaring, maar een normaal zelfgewaarzijn; de dichtbij aanwezigheid van het Goddelijke Wezen, zijn heersen over de wereld en over ons zelf en zijn natuurlijke leden, zijn kracht, die in ons werkt en overal, de vrede van het oneindige, de vreugde van het Oneindige zijn nu concreet en constant in het wezen; in alle schouwspelen en vormen ziet men het Eeuwige, de Werkelijkheid, in alle geluiden hoort men het, in alle aanraken voelt men het; er is niets anders dan zijn vormen en persoonlijkheden en manifestaties; de vreugde of adoratie van het hart, de omarming van het hele bestaan, de eenheid van de geest zijn blijvende werkelijkheden. Het bewustzijn van het mentale schepsel is aan het veranderen of is al geheel veranderd in het bewustzijn van het spirituele wezen. Dit is de tweede van de drie transformaties; vereniging van het gemanifesteerde bestaan met wat er boven is, is de middelste stap van de drie, de beslissende transitie van de spiritueel evoluerende natuur.

Wanneer de geest vanaf het begin zeker kon verblijven op de superieure hoogten en omgaan met een blanke en maagdelijke substantie van het denkvermogen en materie, dan zou een spirituele transformatie snel kunnen zijn, zelfs gemakkelijk: maar het actuele proces van de Natuur is moeilijker, de logica van haar beweging meer veelvoudig, verdraaid, slingerend, veelomvattend; zij herkent alle data van de taak, die zij zichzelf gegeven heeft en is niet tevreden met een summiere overwinning over haar eigen complexiteiten. Ieder deel van ons wezen moet in zijn eigen natuur en karakter genomen worden, met alle vormen en geschriften uit het verleden er nog in: ieder kleinste deel en beweging moet ofwel vernietigd worden en vervangen, wanneer zij ongeschikt is, of, wanneer zij capabel is, veranderd in de waarheid van het hogere wezen. Wanneer de psychische verandering volledig is, dan kan dit gedaan worden door een pijnloos proces, ofschoon het programma nog lang moet zijn en nauwgezet en de

voortgang opzettelijk; maar anders moet men tevreden zijn met een partieel resultaat of, wanneer iemands eigen nauwgezetheid van perfectie of honger van de geest onverzadigbaar is, toestemming geven aan een moeilijke, vaak pijnlijke en ogenschijnlijk oneindige actie. Want gewoonlijk rijst het bewustzijn niet naar de hoogten, behalve in de hoogste momenten; zij blijft op het mentale niveau en ontvangt neerdalingen van boven, soms een enkele neerdaling van een of ander spiritueel vermogen, dat blijft en het wezen vormt in iets, dat predominerend spiritueel is, of een opeenvolging van neerdalingen, die in haar meer en meer van de spirituele status en dynamiek brengt: maar, tenzij men kan leven op het hoogste bereikte hoogte, kan er niet de volledige en meer integrale verandering zijn. Als de psychische mutatie niet plaats gevonden heeft, als er een prematuur naar beneden trekken van de hogere Krachten geweest is, kan hun contact te sterk zijn voor het besmette en onzuivere materiaal van de Natuur en haar onmiddellijk lot zou dat kunnen zijn van de ongebakken kruik van de Veda, die niet de goddelijke Soma Wijn kon houden; of de neerdalende invloed kan zich terugtrekken of verspild worden, omdat de natuur haar niet kan bevatten of behouden. Weer kan, wanneer het het Vermogen is, dat neerdaalt, het egoïstische denkvermogen of vitale het proberen vast te pakken voor hun eigen gebruik en een vergroot ego of een jagen naar vermogens en zelfvergrotende meesterschappen het betreuenswaardige resultaat kunnen zijn. De neerdalende Ananda kan niet behouden worden, wanneer er teveel seksuele onzuiverheid is, die een bedwelmend of degraderend mengsel creëert: het Vermogen trekt zich terug, wanneer er ambitie, ijdelheid is of een ander agressieve vorm van het lagere zelf, het Licht, als er een hechting is aan duisternis of aan enige vorm van Onwetendheid, de Aanwezigheid, als de kamer van het hart niet zuiver gemaakt is. Of een of andere ongoddelijke Kracht kan proberen grip te krijgen, niet op het Vermogen zelf, want dat trekt zich terug, maar op het resultaat van de kracht, die hij achterlaat in het instrument en hem gebruikt voor de doeleinden van de Tegenstander. Zelfs, wanneer geen van deze meer desastreuze fouten of missers plaats zou vinden, zouden nog de talrijke fouten van ontvangst of de onvolmaaktheden van het vat de transformatie belemmeren. Het Vermogen moet met intervallen komen en in de tussentijd werken achter de sluier of zichzelf

gedurende lange perioden terughouden van duistere assimilatie of voorbereiding van de recalcitrante delen van de Natuur; het Licht moet werken in duisternis of semi-duisternis op de regionen in ons, die nog in de Nacht zijn. Op ieder moment kan het werk gestopt worden, persoonlijk voor dit leven, omdat de natuur niet meer in staat is om te ontvangen en assimileren, --- want zij heeft de huidige limieten bereikt van haar capaciteit, --- of, omdat het denkvermogen klaar kan zijn, maar het vitale, wanneer zij tegenover een keuze komt te staan tussen het oude leven en het nieuwe, weigert, of, wanneer het vitale accepteert, kan het lichaam blijken te zwak te zijn, ongeschikt en besmet voor de noodzakelijke verandering van haar bewustzijn en haar dynamische transformatie.

Bovendien dwingt de noodzaak van het gescheiden uitwerken van de verandering in ieder deel van het wezen in zijn eigen natuur en karakter het bewustzijn om in ieder om beurten neer te dalen en daar te handelen in overeenstemming met zijn toestand en zijn mogelijkheid. Als het werk van vanboven gedaan werd, van een of andere spirituele hoogte, zou er een sublimatie kunnen zijn of verheffing of de creatie van een nieuwe structuur, gedwongen door de loutere kracht van de invloed van vanboven: maar deze verandering zou niet geaccepteerd kunnen worden als ingeboren in zichzelf door het lagere wezen; het zou geen totale groei zijn, een integrale evolutie, maar een partiele en opgelegde formatie, die sommige delen van het wezen beïnvloedt of bevrijdt, maar anderen onderdrukt of hen laat, zoals ze waren; een schepping van buiten de normale natuur, door oplegging aan haar, zou alleen duurzaam kunnen zijn in zijn totaliteit zolang er een onderhoud zou zijn van de scheppende invloed. Een neerdaling van het bewustzijn in de lagere niveaus is daarom noodzakelijk, maar op deze manier is het ook moeilijk om het volle vermogen van het hogere principe uit te werken; er is een modificatie, verdunning, vermindering, die een imperfectie ophoudt en beperking in de resultaten: het licht van een grotere kennis komt naar beneden, maar wordt beneveld en gemodificeerd, zijn betekenis verkeerd geïnterpreteerd of zijn waarheid vermengd met mentale en vitale fouten, of de kracht, het vermogen om zichzelf te vervullen, is niet evenredig met zijn licht. Een licht en vermogen van het Bovenmentale, die in hun eigen volle recht werken in

hun eigen sfeer, is een ding, hetzelfde licht, dat werkt in de duisternis van het fysieke bewustzijn en onder haar condities is iets, dat nogal verschillend is en, dankzij de besmetting en mengsel, ver inferieur in zijn kennis en kracht en resultaten. Een verminkt vermogen, een gedeeltelijk effect of verhinderde beweging is de consequentie.

Dit is inderdaad de reden van de langzame en moeilijke verschijning van de Bewustzijn-Kracht in de Natuur: want het Denkvermogen en het Leven moeten neerdalen in de Materie en zichzelf aanpassen aan haar condities; veranderd en verminderd door de duisternis en onwillige inertie van de substantie en kracht, waarin zij werken, zijn zij niet in staat om een volledige transformatie te maken van hun materiaal in een geschikt instrument en een veranderde substantie, die hun werkelijk en ingeboren vermogen openbaren. Het Levensbewustzijn is niet in staat om de grootheid en gelukzaligheid te effectueren van haar machtige of mooie impulsen in het materiële bestaan; haar impuls faalt haar, haar kracht van effectuering is inferieur aan de waarheid van haar concepties, de vorm verraadt de Levensintuïtie er in, die zij probeert weer te geven in termen van het Levenswezen. Het Denkvermogen is niet in staat om zijn hoge ideeën te bereiken in het medium van het Leven of de Materie zonder deducties en compromissen, die hen van hun goddelijkheid beroven; zijn helderheden van kennis en wil komen niet overeen met zijn kracht om deze inferieure substantie te vormen om hem te gehoorzamen en uit te drukken: aan de andere kant worden zijn eigen vermogens beïnvloed, zijn wil wordt verdeeld, zijn kennis verward en beneveld met de troebelheden van het leven en het onbegrip van de Materie. Noch het Leven, noch het Denkvermogen slaagt in de omzetting of vervolmaking van het materiële bestaan, omdat zij hun eigen volle kracht niet kunnen bereiken onder deze omstandigheden; zij moeten een hoger vermogen aanroepen om hen te bevrijden en vervullen. Maar de hogere spiritueel-mentale vermogens ondergaan ook dezelfde belemmering, wanneer zij neerdalen in het Leven en de Materie; zij kunnen veel meer doen, veel lumineuze verandering verwerven, maar de modificatie, de beperking, de ongelijkheid tussen het bewustzijn, dat binnenkomt en de kracht van effectuering, die zij kan mentaal kan maken en materialiseren,

zijn er constant en het resultaat is een verminderde schepping. De verandering, die gemaakt wordt, is vaak extraordinaïr, er is zelfs iets, dat lijkt op een totale conversie en omkering van de toestand van bewustzijn en een verheffing van haar bewegingen, maar is niet dynamisch absoluut.

Alleen het Supramentale kan zo neerdalen zonder zijn volledige vermogen van actie te verliezen; want zijn actie is altijd intrinsiek en automatisch, zijn wil en kennis identiek en het resultaat evenredig: zijn natuur is een zelfverwervend Waarheidsbewustzijn en, wanneer hij zichzelf beperkt of zijn werking, is het door keuze en intentie, niet door dwang; in de beperkingen kiest hij zijn actie en de resultaten van zijn actie zijn harmonieus en onvermijdelijk. Het Bovenmentale is weer, zoals het Denkvermogen, een verdelend principe, en zijn karakteristieke werking is de uitwerking in een onafhankelijke formatie van een geselecteerde harmonie; zijn globale actie stelt hem inderdaad in staat om een harmonie te creëren, die geheel en volmaakt is in zichzelf of zijn harmonieën te verenigen of samen te smelten, te synthetiseren; maar hij is verplicht, terwijl hij werkt onder de beperkingen van het Denkvermogen, Leven en Materie, om het te doen in secties en hun samengaan. Zijn tendens van totaliteit wordt belemmerd door zijn selectieve tendens, die geaccentueerd wordt door de natuur van het mentale en levensmateriaal, waarin hij hier werkt; wat hij kan bereiken, is gescheiden spirituele creatie, ieder volmaakt in zichzelf, maar niet de integrale kennis en haar manifestatie. Door deze reden en door de vermindering van zijn ingeboren licht en vermogen is hij niet in staat om volledig te doen, wat noodzakelijk is en met een groter vermogen inroepen, de supramentale kracht, om haar te bevrijden en te vervullen. Zoals de psychische verandering het spirituele moet aanroepen om hem te completeren, zo moet de eerste spirituele verandering de supramentale transformatie aanroepen om hem te completeren. Want al deze stappen voorwaarts zijn, zoals deze voor hen, overgankelijk; de hele radicale verandering in de evolutie van een basis van Onwetendheid naar een basis van Kennis kan alleen komen door de interventie van het supramentale Vermogen en zijn directe actie in het aardebestaan.

Dit moet dan de natuur zijn van de derde en uiteindelijke transformatie, die de overgang beëindigt van de ziel door de Onwetendheid en zijn bewustzijn, zijn leven, zijn vermogen en vorm van manifestatie baseert op een volledige en volledig effectieve zelfkennis. Het Waarheid-Bewustzijn, dat de evolutionaire Natuur klaar vindt, moet neerdalen in haar en haar in staat stellen om het supramentale principe in haar te bevrijden; zo moet het supramentale en spirituele wezen gecreëerd worden als de eerste ongesluierde manifestatie van de waarheid van het Zelf en de Geest in het materiële universum.

HOOFDSTUK XXVI

De Opstijging naar het Supramentale

Meesters van het Waarheid-Licht, die de Waarheid laten groeien door de Waarheid.

Rig Veda⁶⁴

Drie vermogens van Spraak, die het Licht van voren dragen, . . . een drievoudig huis van vrede, een drievoudige weg van het Licht.

Rig Veda⁶⁵

Vier andere werelden van schoonheid scheidt hij als zijn vorm, wanneer hij gegroeid is door de Waarheden.

Rig Veda⁶⁶

Hij is als ziener geboren met het denkvermogen van onderscheiding; een nakomeling van de Waarheid, een geboorte, ingezet binnen de heimelijkheid, half opgekomen in manifestatie.

Rig Veda⁶⁷

In het bezit van een uitgestrekte geïnspireerde wijsheid, scheppers van het Licht, bewuste alleskenners, die groeien in de Waarheid.

Rig Veda⁶⁸

Terwijl we het hogere Licht behielden voorbij de duisternis, kwamen we bij

⁶⁴ I. 23. 5.

⁶⁵ VII. 101. 1,2.

⁶⁶ IX. 70. 1.

⁶⁷ IX. 68. 5.

⁶⁸ X. 66. 1.

DE PSYCHISCHE transformatie en de eerste stadia van de spirituele transformatie bevinden zich ruim binnen onze conceptie; hun vervolmaking zou de vervolmaking, heelheid, voltooide eenheid zijn van een kennis en ervaring, die al deel is van gerealiseerde dingen, ofschoon alleen door een klein aantal menselijke wezens. Maar de supramentale verandering brengt ons in zijn proces in minder onderzochte regionen; hij initieert een visie van hoogten van bewustzijn, die inderdaad even gezien zijn en bezocht, maar nog ontdekt moeten worden en in hun volledigheid in kaart gebracht. De hoogste van deze pieken of verhoogde plateaus van bewustzijn, het supramentale, ligt ver voorbij de mogelijkheid van enig bevredigend mentaal schema of kaart ervan of enige grip van mentaal zien en beschrijving. Het zou moeilijk zijn voor de normale onverlichte of ongetransformeerde mentale voorstelling om iets uit te drukken of binnen te gaan, in iets, dat gebaseerd is op een zodanig verschillend bewustzijn met een radicaal verschillend gewaarzijn van dingen; zelf als zij gezien werden of ontvangen door een of andere verlichting of opening van visie, zou een andere taal dan de arme abstracte uitdrukkingen, die gebruikt worden door ons denkvermogen, nodig zouden zijn om hen te vertalen in termen, waarbij hun werkelijkheid helemaal begrijpbaar zou worden voor ons. Zoals de hoogtepunten van het menselijke denkvermogen voorbij de dierlijke perceptie liggen, zo liggen de bewegingen van het Supramentale voorbij de gewone menselijke mentale voorstelling; alleen, wanneer we al een ervaring hebben gehad van een hoger tussenliggend bewustzijn, zouden enige termen, die het supramentale wezen proberen te beschrijven, een ware betekenis over kunnen brengen op onze intelligentie; want dan kunnen we, als we iets ervaren hebben, dat lijkt op wat beschreven wordt, een ontoereikende taal vertalen in een beeld van wat we weten. Wanneer het denkvermogen niet kan binnengaan in de natuur van het Supramentale, kan hij voorwaarts kijken door deze hoge en lichtende toenaderingen en een of andere gereflecteerde impressie van de Waarheid, het

⁶⁹ I.50.10.

Juiste, de Uitgestrektheid opvangen, die het aangeboren koninkrijk is van de vrije Geest.

Maar zelfs wat gezegd kan worden over dit tussenliggende bewustzijn moet noodzakelijkerwijze onvoldoende zijn; alleen zekere abstracte gemeenheden kunnen geopperd worden, die zouden kunnen dienen als initieel licht van begeleiding. De enige in staat stellende omstandigheid hier is, dat, hoe verschillend in samenstelling en principe ook, het hogere bewustzijn nog steeds, in haar evolutionaire vorm, in wat we er hier eerst van kunnen bereiken, een allerhoogste ontwikkeling van elementen is, die al aanwezig zijn in het onze in een hoe dan ook rudimentaire en verminderde uitbeelding en vermogen van henzelf. Het is ook een behulpzaam feit, dat de logica van het proces van de evolutionaire Natuur voortgaat, hogelijk veranderd in sommige regels van haar werkingen, maar essentieel hetzelfde, in de opstijging van de hoogste hoogten als in de lagere aanvagen; op die manier kunnen we tot op zekere hoogte de lijnen van haar allerhoogste procedure ontdekken en volgen. Want we hebben iets gezien van de natuur en de wet van de overgang van het intellectuele naar het spirituele denkvermogen; vanaf dat bereikte startpunt kunnen we beginnen de doorgang te traceren naar een hogere dynamische gradatie van het nieuwe bewustzijn en de verdere overgang van het spirituele denkvermogen naar het Supramentale. De aanwijzingen moeten noodzakelijkerwijze erg onvolmaakt zijn, want alleen enige initiële representaties van abstract en algemeen karakter kunnen bereikt worden door de methode van metafysisch onderzoek: de ware kennis en beschrijving moeten overgelaten worden aan de taal van mysticus en de beelden, onmiddellijk levendiger en diepzinniger, van een onmiddellijke en concrete ervaring.

De overgang naar het Supramentale via het Bovenmentale is een doorgang van de Natuur, zoals we haar kennen, naar de Supernatuur. Juist door dat feit is het onmogelijk voor enige inspanning van hoofdzakelijk het Denkvermogen om het te bereiken; onze onbeholpen persoonlijke aspiratie en inspanning kunnen het niet bereiken: onze inspanning behoort tot het inferieure vermogen van de Natuur; een vermogen van de Onwetendheid kan door zijn eigen kracht of karakteristiek of beschikbare methode niet bereiken, wat voorbij zijn eigen domein van de

Natuur ligt. Alle voorgaande opstijgingen zijn bewerkstelligd door een geheime Bewustzijn-Kracht, die eerst in Onbewustheid werkte en dan in Onwetendheid; hij heeft gewerkt door een verschijning van zijn verwikkelde vermogens naar de oppervlakte, vermogens, besloten achter de sluier en superieur aan de voorbije formulering van de Natuur, maar op dezelfde wijze is er een drang nodig van dezelfde superieure vermogens, die al geformuleerd zijn in hun volle natuurlijke kracht op hun eigen niveaus; deze superieure niveaus scheppen hun eigen fundatie in onze subliminale delen en zijn vandaar uit in staat om het evolutionaire proces aan de oppervlakte te beïnvloeden. Het Bovenmentale en Supramentale zijn ook verwikkeld en verborgen in aarde-Natuur, maar zij hebben geen formaties op de toegankelijke niveaus van ons subliminale innerlijke bewustzijn; er is vooralsnog geen bovenmentaal wezen of georganiseerde bovenmentale natuur, geen supramentaal wezen of georganiseerde supramentale natuur, die ofwel handelen aan de oppervlakte of in onze normale subliminale delen: want deze grotere vermogens van bewustzijn zijn superbewust voor het niveau van onze onwetendheid. Om de verwikkelde principes van het Bovenmentale en Supramentale tevoorschijn te laten komen uit hun gesluierde heimelijkheid, moeten het wezen en de vermogens van het Superbewuste in ons neerdalen en ons omhoogtillen en zichzelf formuleren in ons wezen en onze vermogens; deze neerdaling is een *sine qua non* van de overgang en de transformatie.

Het is inderdaad voorstelbaar, dat, zonder de neerdaling, door een geheime druk van boven, door een lange evolutie, onze aardse Natuur zou kunnen slagen om een hecht contact binnen te gaan met de hogere, nu superbewuste vlakten en een formatie van het subliminale Bovenmentale plaats zou kunnen hebben achter de sluier; als een resultaat zou een langzame verschijning van het bewustzijn, dat geschikt is voor deze vlakken, kunnen ontwaken aan onze oppervlakte. Het is voorstelbaar, dat er op deze manier een ras van mentale wezens zou kunnen verschijnen, die niet denken en handelen door het intellect of de redenerende en reflecterende intelligentie, of niet hoofdzakelijk erdoor, maar door een intuïtieve geestesgesteldheid, die de eerste stap zou zijn van een opstijgende verandering;

dit zou gevolgd kunnen worden door een over-mentaliteit, die ons naar de grenzen zou brengen, waar voorbij het Supramentale ligt of de goddelijke Gnosis. Maar dit proces zou onvermijdelijk een lange en zware inspanning van de Natuur zijn. Er is ook een mogelijkheid, dat, wat bereikt zou worden, alleen een onvolmaakte superieure mentaliteit zou zijn; de nieuwe hogere elementen zouden het bewustzijn sterk kunnen domineren, maar zij zouden nog steeds onderworpen zijn aan een verandering van hun handeling door het principe van een inferieure mentaliteit: er zou een grotere uitgebreide en lichtende kennis zijn, een kennisname van een hogere orde; maar hij zou nog een mengsel ondergaan, dat hem blootstelt aan de wet van de Onwetendheid, zoals het Denkvermogen de beperking ondergaat door de wet van Leven en Materie. Voor een werkelijke transformatie moet er een directe en ongesluierde tussenkomst zijn van boven; er zou ook een totale onderwerping een overgave noodzakelijk zijn van het lagere bewustzijn, een ophouden van haar aandrang, een wil erin om de afgescheiden wet van handeling volledig te vernietigen door transformatie en alle rechten te verliezen over ons wezen. Wanneer deze twee voorwaarden zelfs nu bereikt kunnen worden door een bewuste roep en wil in de geest en een deelname van ons gehele gemanifesteerde en innerlijke wezen in zijn verandering en opheffing, dan kan de evolutie, de transformatie plaats hebben door een betrekkelijk snelle bewuste verandering; de supramentale Bewustzijn-Kracht van boven en de ontwikkelende Bewustzijn-Kracht van achter de sluier, die handelen op het ontwaakte gewaarzijn en wil van het mentale menselijke wezen, zouden door hun verenigde vermogen de gewichtige overgang bewerkstelligen. Er zou geen verdere behoefte zijn aan een langzame evolutie, die vele millennia telt voor iedere stap, de weifelende en moeilijke evolutie, in het verleden uitgewerkt door de Natuur, in de onbewuste schepselen van de Onwetendheid.

De eerste voorwaarde van deze verandering is, dat de mentale Mens, die we nu zijn, innerlijk gewaar zou moeten worden en in bezit van zijn eigen diepere wet van het wezen en zijn processen; hij moet het psychische en innerlijk mentale wezen worden, dat meester is over zijn energieën, niet langer slaaf van de bewegingen van de lagere Prakriti, het controleren, met zekerheid gezeten in een

vrije harmonie met een hogere wet van de Natuur. Een toenemende controle van het individu over zijn eigen handeling van de natuur, een meer en meer bewuste deelname in de handeling van de universele Natuur, is een gemarkeerd karakter, het is inderdaad een logisch gevolg van het evolutionaire principe en proces. Alle handeling, alle mentale, vitale, lichamelijke handelingen in de wereld zijn de werking van een universele Energie, een Bewustzijn-Kracht, die het vermogen is van de Kosmische Geest, die de kosmische en individuele waarheid van dingen uitwerkt. Maar, omdat dit creatieve Bewustzijn in de Materie een masker van onbewustheid aanneemt en de oppervlakte verschijning opzet van een blinde universele Kracht, die een plan of organisatie van dingen uitvoert zonder dat hij lijkt te weten, wat hij doet, is het eerste resultaat verwant aan deze verschijning; het is een fenomeen van een onbewuste fysieke individualisatie, geen schepping van wezens, maar van objecten. Dit zijn gevormde bestaansvormen met hun eigen kwaliteiten, eigenschappen, vermogen van zijn, karakter van zijn; maar het plan van de Natuur in hen en organisatie van hen moet mechanisch uitgewerkt worden zonder enig begin van deelname, initiatie of bewust gewaarzijn in het individuele object, dat tevoorschijn komt als het eerste domme resultaat en onbeziend veld van haar handeling en schepping. In het dierlijke leven begint de Kracht langzaam bewust te worden aan de oppervlakte en de vorm naar voren te brengen, niet langer van een object, maar van een individueel wezen; maar dit onvolmaakte bewuste individu werkt, ofschoon hij deelneemt, gewaarwordt, voelt, alleen uit, wat de Kracht in hem doet zonder enige heldere intelligentie of observatie van wat gedaan wordt; hij schijnt geen andere keuze te hebben of wil dan wat aan hem opgelegd wordt door zijn gevormde natuur. In het menselijke denkvermogen is er de eerste verschijning van een observerende intelligentie, die beschouwt wat gedaan wordt en van een wil en keuze, die bewust zijn geworden; maar het bewustzijn is nog beperkt en oppervlakkig: de kennis is ook beperkt en onvolmaakt, het is gedeeltelijke intelligentie, een half begrip, grijpen en empirisch in een groot deel of, wanneer rationeel, dan rationeel door constructies, theorieën en formules. Er is vooralsnog geen lichtend zien, dat dingen kent door een directe grip en hen arrangeert met een spontane precisie volgens het zien, in overeenstemming met het schema van hun inherente waarheid; ofschoon er een

zeker element is van instinct en intuïtie en inzicht, dat enig begin heeft van dit vermogen, is het normale karakter van de menselijke intelligentie een onderzoekende rede of reflectief denken, dat observeert, veronderstelt, afleidtconcludeert, door arbeid een geconstrueerde waarheid bereikt, een geconstrueerd schema van kennis, een opzettelijk gearrangeerde handeling van eigen makelij. Of eerder is dit, wat hij streeft te zijn en gedeeltelijk is; want zijn kennis en wil worden voortdurend binnengedrongen, verduisterd of gefrustreerd door krachten van het wezen, die halfblinde instrumenten zijn van het mechanisme van de Natuur.

Dit is klaarblijkelijk niet het uiterste, waartoe het bewustzijn in staat is, niet haar laatste evolutie en haar hoogste toppunt. Een grotere en meer intieme intuïtie moet mogelijk zijn, die het hart van dingen zou binnengaan, in lichtende identiteit zijn met bewegingen van de Natuur, aan het wezen een heldere controle verzekeren over zijn leven of tenminste een harmonie met zijn universum. Alleen een vrij en totaal intuïtief bewustzijn zou in staat zijn dingen te zien en te grijpen door direct contact en doordringende visie of een spontane waarheidsgewaarwording, die geboren wordt uit een onderliggende eenheid of identiteit en een handeling van de Natuur arrangeren volgens de waarheid van de Natuur. Dit zou een werkelijke deelname zijn door het individu in de werking van de individuele Bewustzijn-Kracht; de individuele Purusha zou de meester worden van zijn eigen uitvoerende energie en tegelijkertijd een bewuste partner, vertegenwoordiger, instrument van de Kosmische Geest in de werking van de universele Energie: de universele Energie zou door hem werken, maar hij zou ook door haar werken en de harmonie van de intuïtieve waarheid zou deze dubbele werking een enkele handeling maken. Een groeiende bewuste deelname van deze hogere en meer intieme soort moet een begeleiding zijn van de overgang van onze huidige toestand van het wezen naar een toestand van de Supernatuur.

Een harmonieuze andere wereld, waarin een intuïtieve mentale intelligentie van deze soort en zijn controle de regel zou zijn, is voorstelbaar; maar in ons vlak van zijn zou, dankzij de oorspronkelijke intentie en voorbije geschiedenis van het evolutionaire plan, een zodanige regel en controle met moeite gestabiliseerd

worden en het is niet waarschijnlijk, dat het volledig, beslissend en definitief zou kunnen zijn. Want een intuïtieve geestesgesteldheid, die tussenbeide komt in een gemengd mentaal, vitaal, lichamenlijk bewustzijn zou normaal gedwongen worden een mengsel te ondergaan met de inferieure substantie van bewustzijn, die al ontwikkeld is; om erop te handelen, moet zij er binnengaan en, door er binnen te gaan, zou zij er in verstrikt raken, er door doordrongen worden, aangedaan door het scheidende en gedeeltelijke karakter van de handeling van ons denkvermogen en de beperking en beperkte kracht van de Onwetendheid. De handeling van intuïtieve intelligentie is intens en lichtend genoeg om door te dringen en te veranderen, maar niet groot en geheel genoeg om in zichzelf de massa van Onwetendheid en Onbewustheid op te slokken en op te heffen; zij zou geen volledige transformatie kunnen bewerkstelligen van het hele bewustzijn in haar eigen substantie en vermogen. Toch is er, zelfs in onze huidige toestand, een soort deelname en onze normale intelligentie is voldoende ontwaakt om de universele Bewustzijn-Kracht er door te laten werken en de intelligentie en wil toe te staan een zekere hoeveelheid van sturing uit te voeren van de innerlijke en uiterlijke omstandigheid, genoeg op de tast te zoeken en op ieder moment, gevolgd door fouten, alleen in staat tot een beperkt effect en vermogen, niet evenredig met de grotere totaliteit van haar uitgestrekte handelingen. In de evolutie naar de Supernatuur zou dit initiële, vermogen van bewuste deelname in de universele werking vergroten in het individu naar een meer en meer intieme en uitgebreide visie van haar werkingen in zichzelf, een gevoelige perceptie van de baan, die zij nam, een groeiend begrip of het intuïtieve idee van de methoden, die gevolgd moesten worden voor een snellere en bewustere zelfevolutie. Wanneer zijn innerlijke psychische en verborgen innerlijke mentale wezen meer naar voren zouden komen, dan zou er een versterkt vermogen van keuze, van goedkeuring zijn, en begin van authentieke, vrije wil, die meer en meer effectief zou worden. Maar deze vrije wil zou grotendeels in relatie staan tot zijn eigen werkingen van de Natuur; het zou alleen een vrijere, vollere en meer onmiddellijk waarnemende controle zijn van de bewegingen van zijn eigen wezen: zelfs daar zou hij in het begin niet volledig vrij kunnen zijn, zolang als hij gevangen zou zijn in de beperkingen, gecreëerd door zijn eigen formaties of bestreden door

onvolmaaktheid als gevolg van een mengsel van het oude en het nieuwe bewustzijn. Toch zou er een toenemend meesterschap en kennis zijn en een opening naar een hoger wezen en een hogere natuur.

Onze notie van een vrije wil is geschikt om getint te worden met het excessieve individualisme van het menselijke ego en het beeld aan te nemen van een onafhankelijke wil, die handelt op zijn eigen geïsoleerde verantwoording, in een volledige vrijheid zonder enige andere determinatie dan zijn eigen keuze en enkele ongerelateerde beweging. Dit idee ontkent het feit, dat ons natuurlijke wezen deel is van de kosmische Natuur en ons spirituele wezen alleen bestaat door de allerhoogste Transcendentie. Ons totale wezen kan alleen opstijgen uit de onderwerping aan het feit van de huidige Natuur door een identificatie met een grotere Waarheid en een grotere Natuur. De wil van het individu, zelfs, wanneer volledig vrij, zou niet kunnen handelen in een geïsoleerde onafhankelijkheid, omdat het individuele wezen en natuur besloten zijn in het universele Wezen en Natuur en afhankelijk van de alles overstemmende Transcendentie. Er zou inderdaad in de opstijging een duale lijn kunnen zijn. Op een lijn zou het wezen kunnen voelen en zich gedragen als een onafhankelijk zelfbestaan, dat zich verenigt met haar eigen onpersoonlijke Werkelijkheid; zij zou, zo zelf-ontvangen, handelen met grote kracht, want deze handeling zou ofwel nog binnen een vergroot frame van haar verleden en haar huidige zelfformatie zijn van vermogen van de Natuur of anders zou zij de kosmische of allerhoogste Kracht zijn, die er in handelde en er zou geen persoonlijke initiatie van handeling, geen besef daarom van individuele, vrije wil zijn, maar alleen van een onpersoonlijke, kosmische en allerhoogste Wil of Energie als haar werk. Op de andere lijn zou het wezen zich een spiritueel instrument voelen en zo handelen als een vermogen van het Allerhoogste Wezen, alleen in zijn werken beperkt door de potenties van de Supernatuur, die zonder verbindingen zijn of enige beperking, behalve haar eigen Waarheid en zelfwet, en door de Wil in haar. Maar in ieder geval zou er, als de voorwaarde van een vrijheid van de controle van een mechanische handeling van de Natuurkrachten, een onderwerping zijn aan een groter bewuster Vermogen of

een berustende eenheid van het individuele wezen met zijn bedoeling en beweging in zijn eigen en in het wereldbestaan.

Want de handeling van een nieuw vermogen van zijn in een hoger gebied van bewustzijn zou, zelfs in zijn controle op de uiterlijke Natuur, buitengewoon effectief zijn, maar alleen door zijn licht van visie en een consequente harmonie of identificatie met de kosmische en transcendente Wil; want, wanneer hij een instrument wordt van een hoger, in plaats van een lager Vermogen, wordt de wil van het wezen vrij van een mechanisch determinisme door handeling en proces van kosmische Mentale Energie, Levensenergie, Materie-Energie en een onwetende onderwerping aan de aandrang van deze inferieure Natuur. Een vermogen van initiatie, zelfs een individueel overzien van wereldkrachten zou er kunnen zijn; maar het zou een instrumentele initiatie zijn, een gedelegeerd overzien: de keuze van het individu zou de sanctie ontvangen van het Oneindige, omdat het zelf een uitdrukking was van een of andere waarheid van het Oneindige. Zo zou de individualiteit krachtiger en krachtiger worden en effectiever in proportie, zoals hij zichzelf realiseerde al een centrum en formatie van het universele en transcendente Wezen en de Natuur. Want terwijl de progressie van de verandering voortging, zou de energie van het bevrijde individu niet langer de beperkte energie zijn van het denkvermogen, leven en lichaam, waarmee hij begon; het wezen zou --- op dezelfde manier als er in hem zou verschijnen en in hem neerdalen, hem in zich opnemen --- verschijnen in een groter licht van Bewustzijn en het opnemen en in een grotere actie van Kracht: zijn natuurlijke bestaan zou de instrumentatie zijn van een superieur Vermogen, een bovenmentale en supramentale Bewustzijn-Kracht, het vermogen van de oorspronkelijke Goddelijke Shakti. Alle processen van de evolutie zouden gevoeld worden als de actie van een allerhoogst en universeel Bewustzijn, een allerhoogste en universele Kracht, die werkt in wat hij ook kiest, op welk niveau ook, binnen welke zelfbepaalde limieten ook, een bewuste werking van het transcendente en kosmische Wezen, de actie van de almachtige en alwetende Wereld-Moeder, die het wezen opheft in zichzelf, in haar Supernatuur. In plaats van de Natuur van Onwetendheid met het individu als haar meest nabije veld en

onbewuste of halfbewuste instrument, zou er een Supernatuur zijn van de goddelijke Gnosis en de individuele ziel zou haar bewuste, open en vrije veld en instrument zijn, een deelnemer in haar actie, gewaar van zijn doeleinde en proces, gewaar ook van zijn eigen grotere Zelf, de universele, de transcendente Werkelijkheid, en van zijn eigen Persoon als niet beperkbaar een met dat en toch een individueel wezen van Haar wezen, een instrument en een spiritueel centrum.

Een eerste opening naar deze participatie in een actie van de Supernatuur is een conditie van de ommekeer naar de laatste, de supramentale transformatie: want deze transformatie is de completering van een overgang van de duistere harmonie van een blind automatisme, waarmee de Natuur vertrekt naar de lumineuze authentieke spontaniteit, de onfeilbare beweging van de zelfbestaande waarheid van de Geest. De evolutie begint met het automatisme van de Materie en van een lager leven, waarin alles impliciet gehoorzaamt aan de drive van de Natuur, mechanisch haar wet van zijn vervult en daarom er in slaagt om een harmonie te onderhouden van haar beperkte type van bestaan en actie; zij gaat voort door de zwangere verwarring van het denkvermogen en leven van een mensheid, die gedreven wordt door deze inferieure Natuur, maar die strijdt om te ontsnappen uit haar beperkingen, om haar te beheersen en te sturen en te gebruiken; zij verschijnt in een grotere spontane harmonie en automatische zelfvervullende actie, die gefundeerd is op de spirituele Waarheid van dingen. In deze hogere toestand zal het bewustzijn die Waarheid zien en de lijn volgen van haar energieën met een volledige kennis, met een sterke participatie en instrumenteel meesterschap, een volledige heerlijkheid in actie en bestaan. Er zal een lumineuze en genoten perfectie van eenheid zijn met alles, in plaats van een blinde en geleden onderwerping van het individu aan het universele, en op ieder moment zal de actie van het universele in het individu en van het individu in het universele verlicht worden en beheerst door het bestuur van de transcendente Supernatuur.

Maar deze hoogste conditie is moeilijk en moest evident lang duren om tot stand gebracht te worden; want de participatie en instemming van de Purusha in de transitie is niet voldoende, er moet ook een instemming en participatie zijn van

de Prakriti. Niet alleen het centrale denken en de wil moeten verstillen, maar alle delen van ons wezen moeten instemmen met en zich overgeven aan de wet van de spirituele Waarheid; allen moeten leren het bestuur te gehoorzamen van het bewuste Goddelijke Vermogen in de leden. Er zijn obstinate moeilijkheden in ons wezen, die geboren zijn uit zijn evolutionaire constitutie, die strijden tegen deze instemming. Want sommige van deze delen zijn nog onderworpen aan het onbewuste en onderbewuste en aan het lagere automatisme van gewoonte of de zogenaamde wet van de natuur, --- de mechanische gewoonte van het denkvermogen, gewoonte van leven, gewoonte van instinct, gewoonte van persoonlijkheid, gewoonte van karakter, de diep doordrongen mentale, vitale, fysieke behoeften, impulsen, verlangens van de natuurlijke mens, de oude werkingen van allerlei soorten, die daar zo diep geworteld zijn, dat het zou lijken, alsof we zouden moeten graven in onmetelijke fundaties om hen er uit te krijgen: deze delen weigeren om hun respons op te geven aan de lagere wet, die gefundeerd is in het Onbewuste; zij zenden continu naar het bewuste denkvermogen en leven de oude reacties en proberen hen daar opnieuw te affirmeren als de eeuwige regel van de Natuur. Andere delen van het wezen zijn minder obscuur en mechanisch en geworteld in onbewustheid, maar allen zijn onvolmaakt en gehecht aan hun onvolmaaktheid en hebben hun eigen obstinate reacties; het vitale deel is getrouwd met de wet van zelfaffirmatie en verlangen, het denkvermogen is gehecht aan zijn eigen gevormde bewegingen, en beiden zijn vrijwillig gehoorzaam aan de inferieure wet van de Onwetendheid. En toch zijn de wet van participatie en de wet van overgave imperatief; bij iedere stap van de transitie is de toestemming van de Purusha nodig en er moet ook toestemming zijn van ieder deel van de natuur aan de actie van het hogere vermogen voor haar verandering. Er moet dan een bewuste zelfrichting zijn van het mentale wezen in ons naar deze verandering, deze vervanging van de Supernatuur voor de oude natuur, deze transcendentie. De regel van bewuste gehoorzaamheid aan de hogere waarheid van de geest, de overgave van het hele wezen aan het licht en vermogen, die komen van de Supernatuur, is een tweede conditie, die langzaam bewerkstelligt moet worden en met moeite door het wezen zelf voor de supramentale transformatie helemaal mogelijk kan worden.

Hieruit volgt, dat de psychische en de spirituele transformatie vergevorderd moet zijn, zelfs zo volledig als mogelijk, voordat er enig begin kan zijn van de derde en volkomen supramentale verandering; want alleen door deze dubbele transmutatie kan de zelfwil van de Onwetendheid volledig veranderd worden in een spirituele gehoorzaamheid aan de hervormende waarheid en wil van het grotere Bewustzijn van het Oneindige. Een lang, moeilijk stadium van constante inspanning, energie, soberheid van de persoonlijke wil, *tapasyā*, moet gewoonlijk doortrokken worden, voor een meer beslissend stadium bereikt kan worden, waarin een toestand van zelfgave van het hele wezen aan het Allerhoogste Wezen en de Allerhoogste Natuur volledig en absoluut kan worden. Er moet een voorlopig stadium zijn van zoeken en inspanning met een centraal offeren of zelfgave van het hart en ziel en denkvermogen aan de Hoogste en een later indirect stadium van een volledig bewust vertrouwen van zijn grotere Vermogen, die de persoonlijk inspanning helpt; dit integrale vertrouwen moet weer groeien in een uiteindelijk compleet afstand doen van zichzelf in ieder deel en iedere beweging aan de werking van de hogere Waarheid in de natuur. De volledigheid van dit afstand doen kan alleen komen, wanneer de psychische verandering volledig is geweest of de spirituele transformatie een zeer hoge toestand van verkrijging heeft bereikt. Want het impliceert een opgave door het denkvermogen van al zijn vormen, ideeën, mentale formaties, van alle opinie, van al zijn gewoonten van intellectuele observatie en beoordeling om eerst vervangen te worden door een intuïtieve en dan door een bovenmentale of supramentale werking, die de actie inhuldigt van een direct Waarheidbewustzijn, Waarheidzicht, Waarheidonderscheiding, een nieuw bewustzijn, dat in al haar wegen nogal vreemd is voor de huidige natuur van ons denkvermogen. Er is ook een overeenkomstige opgave vereist door het vitale van haar gekoesterde verlangens, emoties, gevoelens, impulsen, groeven van gewaarwording, het krachtige mechanisme van actie en reactie, dat vervangen moet worden door een lumineuze, verlangenvrije, vrije en toch automatische zelfbepalende kracht, de kracht van een gecentraliseerde universele en onpersoonlijke kennis, vermogen, heerlijkheid, waarvan het leven een instrument moet worden en een opvallende realisatie, maar waarvan zij op het moment geen flauw vermoeden heeft en geen

beseft van haar grotere vreugde en kracht van vervulling. Ons fysieke deel moet haar instincten, behoeften, blinde conservatieve hechtingen, gesetelde groeven van de natuur, haar twijfels en ongeloof opgeven in alles, wat voorbij haar ligt, haar geloof in de onvermijdelijkheid van de gefixeerde werkingen van het fysieke denkvermogen, het fysieke leven en het lichaam, zodat zij vervangen zouden kunnen worden door een nieuw vermogen, dat zijn eigen grote wet en werking vestigt in de vorm en kracht van de Materie. Zelfs het onbewuste en onderbewuste moeten bewust in ons worden, ontvankelijk voor het hogere licht, niet langer obstructief voor de vervullende actie van de Bewustzijn-Kracht, maar meer en meer een vorm en lagere basis van de Geest. Deze dingen kunnen niet gedaan worden, zolang als of het denkvermogen of het leven of het fysieke bewustzijn de leidende vermogens zijn van het wezen of enige dominantie hebben. De toelating van een zodanige verandering kan alleen tot stand gebracht worden door een volle verschijning van de ziel en het innerlijke wezen, de dominantie van de psychische of spirituele wil en een lange werking van hun licht en vermogen op de delen van het wezen, een psychische en spirituele hervorming van de hele natuur.

Een unificatie van het volledige wezen door een afbraak van de muur tussen de innerlijke en uiterlijke natuur, --- een verplaatsing van de positie en centralisatie van het bewustzijn van het uiterlijke naar het innerlijke zelf, een ferme fundatie op deze nieuwe basis, een gewoonteactie van dit innerlijke zelf en zijn wil en visie en een opening omhoog van het individu naar het kosmische bewustzijn, --- is een andere noodzakelijke conditie voor de supramentale verandering. Het zou als een hersenschim zijn om te hopen, dat het allerhoogste Waarheidbewustzijn zichzelf kan vestigen in de nauwe formulering van ons oppervlakte denkvermogen en hart en leven, hoe ook gekeerd naar spiritualiteit. Alle innerlijke centra moeten opengebarsten zijn en hun capaciteiten bevrijd in actie; de psychische entiteit moet ontsluitend zijn en in controle. Wanneer deze eerste verandering, die het wezen vestigt in het innerlijke en het grotere, een Yogisch, in plaats van een gewoon bewustzijn, niet gedaan is, dan is de grotere transmutatie onmogelijk. Bovendien moet het individu zich voldoende universeel

gemaakt hebben, hij moet zijn individuele denkvermogen opnieuw gegoten hebben in de grenzeloosheid van een kosmische geestesgesteldheid, zijn individuele leven vergroot en verlevendigd in het onmiddellijke besef en de directe ervaring van de dynamische beweging van het universele leven, de communicaties van zijn lichaam naar boven geopend met de krachten van de universele Natuur, voordat hij in staat kan zijn tot een verandering, die de huidige kosmische formulering transcendeert en hem verheft voorbij de lagere hemisfeer van universaliteit in een bewustzijn, dat behoort bij haar spirituele bovenste hemisfeer. Bovendien moet hij al gewaar worden van wat nu voor hem superbewust is; hij moet al een wezen zijn, dat bewust is van het hogere spirituele Licht, Vermogen, Kennis, Ananda, doordrongen door zijn neerdalende invloeden, nieuw gemaakt door een spirituele verandering. Het is mogelijk voor de spirituele opening om plaats te vinden en voor zijn actie om door te gaan, voordat het psychische ver gevorderd is of compleet; want de spirituele invloed van boven kan de psychische transmutatie ontwakken, helpen en completeren: alles, wat nodig is, is, dat er voldoende stress zou zijn van de psychische entiteit voor de spirituele opening om plaats te vinden. Maar de derde, de supramentale verandering, laat geen enkele premature neerdaling toe van het hoogste Licht; want hij kan alleen beginnen, wanneer de supramentale Kracht direct begint te handelen, en dat doet hij niet, wanneer de natuur niet klaar is. Want er is een te grote ongelijkheid tussen het vermogen van de allerhoogste Kracht en de capaciteit van de gewone natuur; de inferieure natuur zou ofwel niet in staat zijn om het te dragen, of, wanneer zij het draagt, niet in staat om te antwoorden en ontvangen, wanneer zij ontvangt, niet in staat het te assimileren. Totdat de Natuur klaar is, moet de supramentale Kracht indirect werken; hij brengt het tussenliggende vermogen van het Bovenmentale of Intuïtie naar voren, of hij werkt door een modificatie van zichzelf, waarvoor het al halfgetransformeerde wezen geheel of gedeeltelijk ontvankelijk kan zijn.

De spirituele evolutie gehoorzaamt de logica van een successief ontvouwen; zij kan een nieuwe beslissende hoofdstap alleen nemen, wanneer de vorige hoofdstap voldoende veroverd is: zelfs, wanneer zekere kleine stadia verzwolgen

kunnen worden of overgesprongen door een snelle en bruuske opstijging, moet het bewustzijn terugkeren om zichzelf te verzekeren, dat de grond, die overgegaan is, voldoende geannexeerd is aan de nieuwe conditie. Het is waar, dat de verovering van de Geest de executie veronderstelt in een leven of enkele levens van een proces, dat in de gewone loop van de Natuur een langzame en onzekere procedure zou inhouden van eeuwen of zelfs millennia: maar dit is een kwestie van de snelheid, waarmee de stappen zijn genomen; een grotere en geconcentreerde snelheid elimineert de stappen zelf niet of de noodzaak van hun overwinning. De toegenomen snelheid is alleen mogelijk, omdat de bewuste participatie van het innerlijke wezen er is en het vermogen van de Supernatuur is al aan het werk in de halfgetransformeerde lagere natuur, zodat de stappen, die anders tentatief genomen hadden kunnen worden in de nacht van het Onbewuste of de Onwetendheid nu genomen kunnen worden in een toenemend licht en vermogen van Kennis. De eerste obscure materiële beweging van de evolutionaire Kracht wordt gemarkeerd door een eeuwige geleidelijkheid; de beweging van de levensvoortgang gaat langzaam door, maar nog met een snellere stap, het is geconcentreerd in het beeld van eeuwigheden; het denkvermogen kan de langzame bedaardheid van de Tijd verder comprimeren en grote passen maken van de eeuwen; maar, wanneer de bewuste Geest tussenbeide komt, wordt een allerhoogst geconcentreerde pas van evolutionaire snelheid mogelijk. Toch kan een verwikkelde snelheid van het evolutionaire proces, dat de stadia verzwelgt, alleen binnenkomen, wanneer het vermogen van de bewuste Geest het veld heeft voorbereid en de supramentale Kracht begonnen is om zijn directe invloed te gebruiken. Alle transformaties van de Natuur dragen inderdaad de verschijning van een wonder, maar het is een wonder met een methode: haar grootste stappen worden genomen over een verzekerde grond, haar snelste sprongen komen van een basis, die veiligheid en zekerheid geeft aan de evolutionaire saltos; een geheime al wijsheid bestuurt alles in haar, zelfs de stappen en processen, die het meest onverklaarbaar zijn.

Deze wet van de procedure van de Natuur brengt de noodzaak van een gradatie binnen in het laatste overgankelijke proces, een klimmen van graden,

een ontvouwen van hogere en hogere toestanden, die ons leiden van het gespiritualiseerde denkvermogen naar het Supramentale, --- een steile passage, die niet anders volbracht zou kunnen worden. Er zijn boven ons, zoals we gezien hebben, opvolgende toestanden, niveaus van gegradeerde vermogens van het wezen, die uitsteken boven ons normale denkvermogen, verborgen in onze eigen superbewuste delen, hogere gebieden van het Denkvermogen, graden van spiritueel bewustzijn en ervaring; zonder hen zouden er geen verbindingen zijn, geen behulpzame tussenbeide komende ruimten om de immense opstijging mogelijk te maken. Inderdaad vanuit deze hogere bronnen handelt het geheime spirituele Vermogen op het wezen en brengt door zijn druk de psychische transformatie tot stand of de spirituele verandering; maar in de vroege stadia van onze groei is deze actie niet klaarblijkelijk, het blijft occult en ongrijpbaar. Wat eerst noodzakelijk is, is, dat de zuivere aanraking van de spirituele kracht tussenbeide moet komen in de mentale natuur: die ontwakende druk moet zichzelf stempelen op het denkvermogen en het hart en het leven en hen hun opwaartse oriëntatie geven; een subtiel licht of een groot transmuterend vermogen moet hun bewegingen zuiveren, verfijnen en verheffen en hen overdekken met een hoger bewustzijn, dat niet behoort bij hun eigen normale capaciteit en karakter. Dit kan gedaan worden van vanbinnen door een onzichtbare actie door de psychische entiteit en de psychische persoonlijkheid; een bewust gevoelde neerdaling van vanboven is niet onmisbaar. De aanwezigheid van de Geest is er in ieder levend wezen, op ieder niveau, in alle dingen, en omdat hij er is, kan de ervaring van Sachchidananda, van het zuivere spirituele bestaan en bewustzijn, van de heerlijkheid van een goddelijke aanwezigheid, dichtbijheid, contact verkregen worden door het denkvermogen of het hart of het levensbesef of zelfs door het fysieke bewustzijn; wanneer de innerlijke deuren voldoende opengegooid zijn, kan het licht van het heiligdom de meest nabije en de verste kamers overdekken van het uiterlijke wezen. De noodzakelijke ommekeer of verandering kan ook tot stand gebracht worden door de occulte neerdaling van de spirituele kracht van vanboven, waarin de instroom, de invloed, de spirituele consequentie gevoeld wordt, maar de hogere bron onbekend is en het actuele gevoel van een neerdaling er niet is. Een bewustzijn, dat zo aangeraakt wordt,

kan zo verheven worden, dat het wezen zich keert naar een onmiddellijke eenheid met het Zelf of met het Goddelijke door vertrek uit de evolutie en, wanneer dat gesanctioneerd is, komt geen vraag van gradatie of stappen of methode tussenbeide, de scheuring met de Natuur kan beslissend zijn: want de wet van vertrek is, wanneer zij mogelijk gemaakt is, niet of hoeft niet hetzelfde te zijn als de wet van de evolutionaire transformatie en perfectie; het is of kan een sprong zijn, een snelle of onmiddellijke uitbraak uit de bindingen, --- de spirituele evasie is verzekerd en haar enige blijvende sanctie is de voorbestemde val van het lichaam. Maar, wanneer de transformatie van het aardeleven bedoeld is, moet de eerste aanraking van de spiritualisatie gevolgd worden door een ontwaken naar de hogere bronnen en energieën, een zoeken naar hen en een vergroting en een verhoging van het wezen in hun karakteristieke status en een conversie van het bewustzijn naar hun grotere wet en dynamische natuur. Deze verandering moet stap voor stap gaan, totdat de trap van de opstijging getranscendeerd is en er een verschijning is naar die grootste wijd open ruimten, waarover de Veda spreekt, de ingeboren ruimtes van een bewustzijn, dat allerhoogst lumineus en oneindig is.

Want hier is er hetzelfde proces van evolutie als in de rest van de beweging van de Natuur; er is een verhoging en een verwijding van het bewustzijn, een opstijging naar een nieuw niveau en een opname van de lagere niveaus, een aanname en een nieuwe integratie van het bestaan door een superieur vermogen van het Wezen, dat zijn eigen manier van actie oplegt en zijn karakter en kracht van substantie-energie aan zoveel, als hij kan bereiken van de voorgaand geëvolueerde delen van de natuur. De eis van integratie wordt op dit hoogste stadium van de werkingen van de Natuur een punt van kardinale belangrijkheid. In de lagere graden van de opstijging blijft de nieuwe aanname, de integratie in een hoger principe van bewustzijn onvolledig: het denkvermogen kan het leven en de materie niet geheel mentaal maken; er zijn aanzienlijke delen van het levenswezen en het lichaam, die blijven in de werkelijkheid van het submentale en het onderbewuste of onbewuste. Dit is een serieus obstakel voor de inspanning van het denkvermogen naar de perfectie van de natuur; want het voortgezette deel van het submentale, het onderbewuste en onbewuste in het

bestuur van de activiteiten, door het binnenbrengen van een andere wet dan die van het mentale wezen, stelt het bewuste vitale en het fysieke bewustzijn in staat ook de wet te weigeren, die aan hen opgelegd wordt door het denkvermogen en hun eigen impulsen en instincten te volgen in strijd met de mentale rede en de rationele wil van de ontwikkelde intelligentie. Dit maakt het moeilijk voor het denkvermogen om voorbij zichzelf te gaan, om zijn eigen niveau te boven te gaan en de natuur te spiritualiseren; want, wat hij zelfs niet volledig bewust kan maken, niet zeker mentaal maken en rationaliseren, kan hij niet spiritualiseren, omdat spiritualisatie een grotere en moeilijkere integratie is. Ongetwijfeld kan hij, door de spirituele kracht in te roepen, een invloed vestigen en een voorlopige verandering in sommige delen van de natuur, speciaal in het denkende denkvermogen zelf en in het hart, dat het dichtste bij zijn eigen gebied ligt: maar deze verandering is niet vaak een totale perfectie, zelfs binnen beperkingen en wat hij verkrijgt, is zeldzaam en moeilijk. Het spirituele bewustzijn, dat het denkvermogen gebruikt, stelt een inferieur middel tewerk en, zelfs, ofschoon hij een goddelijk licht binnenbrengt in het denkvermogen, een goddelijke zuiverheid, passie, geestdrift in het hart of een spirituele wet oplegt aan het leven, moet dit nieuwe bewustzijn werken binnen de beperkingen; voor het grootste deel kan zij alleen de lagere actie van het leven van het leven reguleren of checken en rigoureus het lichaam controleren, maar deze leden, zelfs wanneer zij verfijnd zijn of beheerst, ontvangen niet hun spirituele vervulling of ondergaan geen perfectie en transformatie. Daarvoor is het noodzakelijk om een hoger dynamisch principe binnen te brengen, dat ingeboren is in het spirituele bewustzijn en waardoor zij daarom kan handelen in haar eigen wet en vollediger natuurlijk licht en vermogen en hen opleggen aan de leden.

Maar zelfs deze interventie van een nieuw dynamisch principe en deze krachtige oplegging kan lang nemen om te slagen; want de lagere delen van het wezen hebben hun eigen rechten en, als zij waarlijk getransformeerd moeten worden, dan moeten zij gedwongen worden om in te stemmen met hun eigen transformatie. Dit is moeilijk om tot stand te brengen, omdat de natuurlijke neiging van ieder deel van ons is om zijn eigen zelfwet te prefereren, zijn dharma,

hoe inferieur ook, boven een superieure wet of dharma, die hij niet voelt als zijn eigen; hij houdt vast aan zijn eigen bewustzijn of onbewustzijn, zijn eigen impulsen en reacties, zijn eigen verlevendiging van het wezen, zijn eigen weg van de heerlijkheid van het bestaan. Hij houdt aan hen allen obstinater vast, als die weg een contradictie van heerlijkheid zou zijn, een weg van duisternis en smart en pijn en lijden; want ook dat heeft zijn eigen perverse en tegengestelde smaak, *rasa*, gekregen, zijn plezier van duisternis en smart, zijn sadistische of masochistische interesse in pijn en lijden. Zelfs als dit deel van ons wezen betere dingen zoekt, is hij vaak verplicht om het slechtste te volgen, omdat zij zijn eigen zijn, natuurlijk voor zijn energie, natuurlijk voor zijn substantie. Een volledige en radicale verandering kan alleen tot stand gebracht worden door hardnekkig een spiritueel licht binnen te brengen en intieme ervaring van de spirituele waarheid, vermogen, zaligheid in de recalcitrante elementen, totdat zij ook erkennen, dat hun eigen weg van vervulling daar ligt, dat zij zelf een verminderd vermogen zijn van de Geest en door deze nieuwe manier van het wezen hun eigen waarheid en integrale natuur kunnen ontdekken. Deze verlichting wordt constant tegengewerkt door de Krachten van de lagere natuur en nog meer door de tegenwerkende Krachten, die leven en heersen door de onvolmaaktheden van de wereld en hun formidabele fundatie neergelegd hebben op de zwarte rots van het Onbewuste.

Een onmisbare stap naar het overkomen van deze moeilijkheid is de opening naar boven van het innerlijke wezen en zijn centra van actie; want daar begint de taak, die het denkvermogen niet kon volbrengen, mogelijk te worden. Het innerlijke denkvermogen, het innerlijke levensbewustzijn en levensdenkvermogen, het subtiel-fysieke bewustzijn en haar subtiel-fysieke geestesgesteldheid creëren, wanneer zij eenmaal bevrijd zijn in actie, een groter, fijner, een groter bemiddelend bewustzijn, dat in staat is om te communiceren met het universele en met wat boven hen is, in staat ook om te brengen, dat zij hun vermogen kunnen dragen in het hele gebied van het wezen, in het submentale, in het onderbewuste denkvermogen, in het onderbewuste leven, zelfs in het onderbewuste van het lichaam: zij kunnen, ofschoon niet volledig verlichten, toch

tot op zekere hoogte openen, doordringen, werken op de fundamentele Onbewustheid. Het spirituele Licht, Vermogen, Kennis, Heerlijkheid van vanboven kunnen dan neerdalen voorbij het denkvermogen en het hart, die altijd het makkelijkste te bereiken zijn en te verlichten; terwijl zij de hele natuur van top tot teen in bezit nemen, kunnen zij het leven en lichaam vollediger binnendringen en door een nog diepzinnigere impact de fundaties schudden van het Onbewustzijn. Maar zelfs deze grotere mentalisering en vitalisering van vanbinnen is een nog inferieure verlichting: zij kan verminderen, maar zij komt niet af van de Onwetendheid; zij valt aan en dwingt zich terug te trekken, maar zij kan de vermogens en krachten niet teboven komen, die het subtiele en geheime bewind van het Onbewustzijn onderhouden. De spirituele krachten, die handelen door deze grotere mentalisering en vitalisering kunnen een hoger licht, sterkte en vreugde tot stand brengen; maar de volle spiritualisatie, de volledigste nieuwe integratie van bewustzijn, is in dit stadium nog onmogelijk. Wanneer het meest innerlijke wezen, het psychische, de leiding neemt, dan kan inderdaad een diepere mutatie, geen mentale, de neerdaling van spirituele kracht effectiever maken; want de totaliteit van het bewuste wezen zal een voorlopige zielverandering ondergaan hebben, die het denkvermogen, leven, lichaam bevrijdt van de valstrik van hun eigen onvolmaaktheden en onzuiverheden. Op dit punt kan een grotere spirituele dynamisering, de werking van de hogere vermogens van het spirituele Denkvermogen en Bovenmentale, volledig tussenbeide komen: zij zouden inderdaad hun werk eerder gestart kunnen hebben, ofschoon alleen als invloeden; maar onder de nieuwe condities kunnen zij het centrale wezen opheffen naar hun eigen niveau en de laatste nieuwe integratie beginnen van de natuur. Deze hogere vermogens werken al in het menselijke niet gespiritualiseerde denkvermogen, maar indirect en in een fragmentarische en verminderde actie; zij worden veranderd in substantie en vermogen van het denkvermogen, voordat zij kunnen werken, en die substantie en dat vermogen worden verlicht en geïntensifieerd in hun vibraties, geëxalteerd en tot extase gebracht in enige van hun bewegingen door deze binnenkomst, maar niet getransformeerd. Maar, wanneer de spiritualisatie begint en, omdat haar grotere resultaten zichzelf manifesteren, --- stilte van het denkvermogen, de toelating van

ons wezen in het kosmische bewustzijn, het Nirvana van het kleine ego in het besef van het universele zelf, het contact met de Goddelijke Werkelijkheid, --- kunnen de interventies van de hogere dynamiek en onze openheid voor hen toenemen, kunnen zij een voller, directer, karakteristieker vermogen aannemen van hun werking, en deze voortgang duurt voort, totdat een of andere volledige en rijpe actie van hen mogelijk is. Dan begint de ommekeer van de spirituele naar de supramentale transformatie; want de verhoging van het bewustzijn naar hogere en hogere niveaus bouwt in ons de gradatie van de opstijging naar het Supramentale, die moeilijke en allerhoogste overgang.

Er moet niet verondersteld worden, dat de omstandigheden en de lijnen van transitie hetzelfde zouden zijn voor allen, want hier gaan we binnen in het domein van het Oneindige: maar, omdat er achter hen allen de eenheid van een fundamentele waarheid is, kan van een nauwkeurig onderzoek van een gegeven lijn van opstijging verwacht worden om een licht te werpen op het principe van alle opstijgende mogelijkheden; een zodanig nauwkeurig onderzoek van een lijn is alles, wat gepoogd kan worden. Deze lijn is, zoals alles moet zijn, bestuurd door de natuurlijke configuratie van de trap van opstijging: er zijn er in veel stappen, want het is een onophoudelijke gradatie en er is nergens een opening; maar, vanuit het gezichtspunt van de opstijging van het bewustzijn van ons denkvermogen opwaarts door een rijzende reeks van dynamische vermogens, waardoor zij zichzelf kan sublimeren, kan de gradatie opgelost worden in een trap van vier hoofdopstijging, ieder met zijn hoge niveau van vervulling. Deze gradaties zouden in het kort beschreven kunnen worden als een serie sublimeringen van het bewustzijn door het Hoger Denkvermogen, Verlichte Denkvermogen en Intuïtie naar het Bovenmentale en er voorbij; er is een opvolging van zelftransmutaties op het hoogtepunt, waar het Supramentale of de Goddelijke Gnosis ligt. Al deze graden zijn gnostisch in hun principe en vermogen; want zelfs aan het begin beginnen we te gaan van een bewustzijn, dat gebaseerd is op een oorspronkelijk Onbewustzijn en handelt in een algemene Onwetendheid of in een gemengde Kennis-Onwetendheid naar een bewustzijn, dat gebaseerd is op een geheime zelfbestaande Kennis en eerst handelde op en inspireerde door dat licht

en vermogen en toen zelf veranderde in die substantie en deze nieuwe instrumentatie volledig gebruikte. In zichzelf zijn deze graden de graden van energiesubstantie van de Geest: want er moet niet verondersteld worden, dat, omdat we hen onderscheiden overeenkomstig hun leidende karakter, middel en potentie van kennis, zij hoofdzakelijk een methode zijn of manier van kennen of een faculteit of vermogen van cognitie; zij zijn domeinen van het wezen, graden van de substantie en energie van het spirituele wezen, velden van bestaan, die ieder een niveau van de universele Bewustzijn-Kracht zijn, die zichzelf samenstelt en organiseert in een hogere status. Wanneer de vermogens van enige graad volledig in ons neerdalen, worden niet alleen ons denken en kennis beïnvloed, --- de substantie en juist de kern van ons wezen en bewustzijn, al zijn toestanden en activiteiten worden aangeraakt en doordrongen en kunnen hervormd worden en volledig veranderd. Ieder stadium van deze opstijging is daarom een algemene, wanneer geen totale, conversie van het wezen in een nieuw licht en vermogen van een groter bestaan.

De gradatie zelf hangt fundamenteel af van een hogere of een lagere substantie, potentie, intensiteit van vibraties van het wezen, van zijn zelfgewaarzijn, van zijn heerlijkheid van bestaan, van zijn kracht van bestaan. Het bewustzijn wordt, terwijl we neerdalen op de schaal, meer en meer verminderd en besmet, --- dicht inderdaad door haar grovere ruwheid, maar, terwijl die ruwheid van bestaan de substantie van de Onwetendheid verdicht, laat zij minder en minder substantie van licht toe; zij wordt dun in zuivere substantie van bewustzijn en gereduceerd in vermogen van bewustzijn, dun in licht, dun en zwak in capaciteit van heerlijkheid; zij moet haar toevlucht nemen tot een ruwere dichtheid van haar verminderd substantie en tot een krachtige uitgave van haar duisterdere kracht om iets te bereiken, maar deze krachtigheid van inspanning en werk is geen teken van sterkte, maar van zwakheid. Wanneer we, aan de andere kant, opstijgen, verschijnt een fijnere, maar veel sterkere en meer waarlijke en spiritueel concrete substantie, een grotere lichtsterkte en potente substantie van bewustzijn, een subtielere, lieflijkere, zuiverdere en krachtigere extatische energie van heerlijkheid. In de afdaling van deze hogere graden op ons,

komen dit grotere licht, deze grotere kracht, essentie van het wezen en bewustzijn, energie van heerlijkheid het denkvermogen, leven, lichaam binnen, veranderen en herstellen hun verminderde en besmette en niet capabele substantie, zetten haar om in haar eigen hogere en sterkere dynamiek van de Geest en intrinsieke vorm en kracht van de werkelijkheid. Dit kan gebeuren, omdat alles fundamenteel dezelfde substantie is, hetzelfde bewustzijn, dezelfde kracht, maar in verschillende vormen en vermogens en graden van zichzelf: een opname van het lagere door het hogere is daarvoor een mogelijkheid en, behalve voor onze tweede natuur van onbewustheid, een spiritueel natuurlijke beweging; wat naar voren gebracht werd van de superieure toestand, wordt omsloten en opgenomen in zijn groter wezen en essentie.

Onze eerste beslissende stap uit onze menselijke intelligentie, onze normale geestesgesteldheid, is een opstijging in het hogere Denkvermogen, een denkvermogen, dat niet langer van gemengd licht en duisternis is of halflicht, maar een grote helderheid van Geest. Zijn basissubstantie is een unitaristisch besef van het wezen met een krachtige veelvoudige verlevendiging, die in staat is tot de formatie van een veelvoudigheid van aspecten van kennis, wegen van actie, vormen en betekenissen van worden, van alles, waarvan er een spontane inherente kennis is. Het is daarom een vermogen, dat voortgekomen is uit het Bovenmentale, --- maar met het Supramentale als zijn uiteindelijke oorsprong, --- zoals al deze grotere vermogens er uit zijn voortgekomen: maar zijn speciale karakter, zijn activiteit van bewustzijn worden gedomineerd door het Denken; het is een lumineus gedachtementale, een denkvermogen van Geestgeboren conceptuele kennis. Een al-gewaarzijn, dat verschijnt uit de oorspronkelijke identiteit, dat de waarheden draagt, die de identiteit in zichzelf behield, snel ontvangt, dat zegevierend, veelvoudig, formulerend en door het zelfvermogen van het Idee effectief zijn concepties realiseert, is het karakter van dit grotere denkvermogen van kennis. Deze soort cognitie is de laatste, die tevoorschijn komt uit de oorspronkelijke spirituele identiteit voor de initiatie van een gescheiden kennis, basis van de Onwetendheid; het is daarom het eerste, dat ons ontmoet, wanneer we opstijgen van het ontvangende en redenerende denkvermogen, ons

best georganiseerde kennisvermogen van de Onwetendheid, in de werkelijkheden van de Geest: het is inderdaad de spirituele ouder van onze conceptuele mentale ideevorming, en het is natuurlijk, dat dit leidende vermogen van onze geestesgesteldheid, wanneer hij voorbij zichzelf gaat, zou overgaan in zijn onmiddellijke bron.

Maar hier in dit grotere Denken is er geen behoefte aan een zoeken en zelfkritische beredenering, geen logische beweging stap voor stap naar een conclusie, geen mechanisme van uitdrukkelijke of geïmpliceerde deducties en afleidingen, geen opbouw of opzettelijke aaneenschakeling van idee met idee om een geordende som of uitkomst van kennis te bereiken; want deze hinkende actie van onze rede is een beweging van Onwetendheid, die naar kennis zoekt, die verplicht is om zijn stappen te beschermen tegen fouten, om een selectieve mentale structuur op te zetten voor zijn tijdelijke schuilplaats en het te baseren op fundaties, die al gelegd zijn en zorgvuldig gelegd, maar nooit vast zijn, omdat hij niet ondersteund wordt op een grond van ingeboren waarheid, maar opgelegd op een oorspronkelijke bodem van onwetendheid. Er is hier ook niet die andere manier van ons denkvermogen op zijn hevigst en snelst, een snel gevaarlijk voorvoelen en inzicht, een spel van zoeklicht van de intelligentie, die doordringt in het weinig bekende of onbekende. Dit hogere bewustzijn is een Kennis, die zichzelf formuleert op een basis van zelfbestaand algewaarszijn en manifestatie van een of ander deel van zijn integraliteit, een harmonie van zijn betekenissen in gedachtevorm gezet. Zij kan zich vrijelijk uitdrukken in enkele ideeën, maar haar meest karakteristieke beweging is een massa ideevorming, een systeem of totaliteit van waarheid-zien in een enkele blik; de relaties van idee met idee, van waarheid met waarheid zijn niet gevestigd door logica, maar bestaan eerder en verschijnen al zelfgezien in het integrale geheel. Er is een initiatie in vormen van een altijd aanwezige, maar tot nu toe inactieve kennis, geen systeem van conclusies van premissen of data; dit denken is een zelfopenbaring van eeuwige Wijsheid, geen verkregen kennis. Grote aspecten van waarheid komen in het zicht, waarin het opstijgende Denkvermogen, wanneer hij het kiest, kan verblijven met genoegdoening en, na zijn eerdere manier, in hen leven als in een structuur;

maar, wanneer voortgang gemaakt moet worden, kunnen deze structuren voortdurend uitbreiden in een grotere structuur of verscheidene van hen combineren zichzelf in een voorlopig groter geheel op de weg naar een nog niet verkregen integraliteit. Aan het eind is er een grote totaliteit van waarheid, die gekend wordt en ervaren, maar nog een totaliteit, die capabel is tot een oneindige vergroting, omdat er geen eind is aan de aspecten van kennis, *nāstyanto vistarasya me*.

Dit is het Hogere Denkvermogen in zijn aspect van cognitie; maar er is ook het aspect van wil, van dynamische effectuering van de Waarheid: hier vinden we, dat dit grotere, meer briljante Denkvermogen altijd werkt op de rest van het wezen, de mentale wil, het hart en haar gevoelens, het leven, het lichaam, door het vermogen van denken, door de ideekracht. Hij probeert te zuiveren door kennis, te bevrijden door kennis, te creëren door het ingeboren vermogen van kennis. Het idee wordt in het hart gebracht of het leven als een kracht, die geaccepteerd moet worden en uitgewerkt; het hart en het leven worden bewust van het idee en antwoorden op zijn dynamiek en hun substantie begint zichzelf te modificeren in die betekenis, zodat de gevoelens en acties de vibraties worden van deze hogere wijsheid, ermee geïnformeerd worden, gevuld met de emotie en het besef ervan: de wil en de levensimpulsen worden op gelijk wijze opgeladen met zijn vermogen en zijn drang tot zelfeffectuering; zelfs in het lichaam werkt het idee, zodat, bijvoorbeeld, het potende denken en de potente wil van gezondheid zijn geloof in ziekte en zijn instemming met ziekte vervangt, of het idee⁷⁰ van sterkte roept de substantie, vermogen, beweging, vibratie van sterkte binnen; het idee genereert de kracht en vorm, die passen bij het idee en legt hen op aan onze substantie van het Denkvermogen, Leven of Materie. Op deze manier gaan de eerste werking voort; hij laadt het hele wezen op met een nieuw en superieur bewustzijn, legt een fundatie van verandering, bereidt hem voor op een allerhoogste waarheid van bestaan.

⁷⁰ *Het woord, dat het idee uitdrukt, heeft hetzelfde vermogen, wanneer zij geladen is met de spirituele kracht; dat is de beredeneerde uiteenzetting van het Indiase gebruik van de mantra.*

Er moet hier benadrukt worden, dat, om een natuurlijke misvatting te voorkomen, die gemakkelijk kan opkomen, dat, wanneer het superieure vermogen van de hogere krachten eerst waargenomen en ervaren wordt, deze hogere krachten in hun neerdaling niet onmiddellijk al-krachtig zijn, zoals zij natuurlijk zouden zijn in hun eigen vlak van actie en in hun eigen medium. In de evolutie in de Materie moeten zij binnengaan in een vreemd en inferieur medium en er op inwerken; zij worden daar geconfronteerd met de onbekwaamheden van ons denkvermogen en leven en lichaam, ontmoeten de onontvankelijkheid of blinde weigering van de Onwetendheid, ervaren de negatie en obstructie van het Onbewuste. Op hun eigen niveau werken zij op een basis van lumineus bewustzijn en lumineuze substantie van het wezen en zijn automatisch effectief; maar hier worden zij geconfronteerd met een reeds en sterk geformeerde fundatie van Onwetendheid, --- niet alleen de volledige onwetendheid van de Materie, maar de gemodificeerde onwetendheid van het denkvermogen en het hart en het leven. Dus moet hier het hogere Idee, dat neerdaalt in de ontwikkelde mentale intelligentie, zelfs de versperring te boven komen van een massa of systeem van gevormde ideeën, die behoren bij de Kennis-Onwetendheid en de wil tot hardnekkigheid en zelfrealisatie van deze ideeën; want alle ideeën zijn krachten en hebben een vormende of zelfeffectieve faculteit, die groter of minder is in overeenstemming met de condities, --- zelfs reduceerbaar tot nul in de praktijk, wanneer zij om moeten gaan met onbewuste Materie, maar nog potentieel. Er is zo een kant en klaar vermogen van weerstand, die tegenover de effecten staat of hen vermindert van het neerdalende Licht, een weerstand, die gelijk zou kunnen staan met een weigering, een weigering van het Licht, of de vorm aannemen van een poging om het licht te benadelen, onderwerpen, ingenieus modificeren of aanpassen of pervers te deformereren om haar aan te passen aan de vooroordelen van de Onwetendheid. Wanneer de vooroordelen of reeds gevormde ideeën weggezonden zijn en ontnomen van hun recht op volhardendheid, hebben zij nog het recht op wederkeer, van vanbuiten, van hun overwicht in het universele Denkvermogen, of zij zouden zich neerwaarts kunnen terugtrekken in de vitale, fysieke of onderbewuste delen en vandaar herrijzen bij de geringste gelegenheid om hun verloren domein weer in bezit te nemen: want de evolutionaire Natuur

moet dit recht van volharing geven aan dingen, die eenmaal door haar zijn gevestigd, om voldoende vastigheid te brengen en stevigheid aan haar stappen. Het is, bovendien, de natuur en claim van iedere Kracht in de manifestatie om te zijn, te overleven, zichzelf te effectueren, waar dan ook mogelijk en zolang als mogelijk en daarom wordt alles in een wereld van Onwetendheid niet alleen verkregen door een gecompliceerdheid, maar door een botsing en strijd en wederzijdse vermenging van Krachten. Maar voor deze hoogste evolutie is het essentieel, dat alle vermenging van de Onwetendheid met Kennis vernietigd zou moeten worden; een actie en evolutie door strijd van krachten moet vervangen worden door een actie en evolutie door een harmonie van krachten: maar dit stadium kan alleen bereikt worden door een laatste strijd en een teboven komen van de vermogens van Onwetendheid door de Vermogens van Licht en Kennis. In de lagere niveaus van het wezen, in het hart en het leven en het lichaam, gebeurt hetzelfde fenomeen weer en op een meer intense schaal; want hier moeten geen ideeën ontmoet worden, maar emoties, verlangens, impulsen, sensaties, vitale behoeften en gewoonten van de lagere Natuur; deze zijn, omdat zij minder bewust zijn dan ideeën, blinder in hun respons en zijn obstinater zelfassertief: allen hebben hetzelfde of een groter vermogen van weerstand en wederkeer, of nemen toevlucht in de omgevende universele Natuur of in onze eigen lagere niveaus of in een zaadtoestand in het onderbewuste en hebben vandaar het vermogen van een nieuwe invasie of herleving. Dit vermogen van volharding, wederkeer, weerstand van gevestigde dingen in de Natuur is altijd het grote obstakel, dat de evolutionaire Kracht moet ontmoeten, die hij inderdaad zelf gecreëerd heeft om een te snelle transmutatie te voorkomen, zelfs, wanneer die transmutatie zijn eigen uiteindelijke intentie is in dingen.

Dit obstakel zal er zijn, --- zelf, ofschoon het progressief zal verminderen, --- in ieder stadium van deze grote opstijging. Om helemaal een adequate toegang en kracht van werking toe te staan aan het hogere Licht, is het noodzakelijk om een vermogen te verkrijgen voor stilte van de natuur, om een gecontroleerde passiviteit samen te stellen, te verstillen, te drukken of zelfs een volledige stilte op het denkvermogen en hart, leven en lichaam: maar op gelijke wijze is een

voortgezette oppositie, open en gevoeld in de Kracht van de universele Onwetendheid of subliminaal en obscuur in de substantie-energie van het makelei van het denkvermogen van het individu, zijn vorm van leven, zijn lichaam van Materie, een occulte weerstand of een opstand of nieuwe affirmatie van de gecontroleerde of onderdrukte energieën van de onwetende natuur, altijd mogelijk en, als iets in het wezen met hen instemt, kunnen zij dominantie hernemen. Een eerder gevestigde psychische controle is zeer wenselijk, omdat dat een algemene responsiviteit creëert en de opstand verhindert van de lagere delen tegen het Licht of hun instemming met de claims van de Onwetendheid. Een voorlopige spirituele transformatie zal ook de grip van de Onwetendheid reduceren; maar geen van deze invloeden elimineert helemaal haar obstructie en beperking: want deze voorlopige veranderingen brengen geen integraal bewustzijn en integrale kennis; de oorspronkelijke basis van de Onwetendheid, die past bij het Onbewuste zal er nog zijn, nodig op iedere ommekeer om veranderd, verlicht, verminderd te worden in zijn omvang en in zijn kracht van reactie. Het vermogen van het spirituele Hogere Denkvermogen en zijn ideekracht, gemodificeerd en verminderd, als hij moet zijn door zijn binnenkomst in onze geestesgesteldheid, is niet voldoende om al deze obstakels weg te vegen en het gnostische wezen te creëren, maar hij kan een eerste verandering maken, een modificatie, die een hogere opstijging zal bekwamen en een krachtigere neerdaling en verder een integratie voorbereiden van het wezen in een grotere Kracht van bewustzijn en kennis.

Deze grotere Kracht is die van het Verlichte Denkvermogen, een Denkvermogen, dat niet langer van het hogere Denken is, maar van spiritueel licht. Hier maakt de helderheid van de spirituele intelligentie, zijn kalme daglicht, plaats voor of onderwerpt zich aan een intense luister, een pracht en verlichting van de Geest: een spel van lichtflitsen van spirituele waarheid en vermogen breekt vanaf boven door in het bewustzijn en voegt aan de kalme en wijde verlichting en de uitgestrekte neerdaling van vrede, die de actie karakteriseren en vergezellen van het grotere conceptueel-spirituele principe, een vlamme hartstocht van realisatie toe en een verrukte extase van kennis. Een neerstroming

van binnenwaarts zichtbaar Licht omsluit zeer gewoonlijk deze actie; want er moet opgemerkt worden, dat, in tegenstelling met onze normale concepties, licht niet hoofdzakelijk een materiële creatie is en het besef of visie van licht, dat de innerlijke verlichting vergezelt, is niet hoofdzakelijk een subjectief visueel beeld of een symbolisch fenomeen: licht is primair een spirituele manifestatie van de verlichtende en creatieve Goddelijke Werkelijkheid; materieel licht is een opvolgende vertegenwoordiging of conversie er van in Materie voor de doeleinden van de materiële Energie. Er is ook in deze neerdaling de aankomst van een grotere dynamische, een gouden drive, een lichtend “enthousiasme” van de innerlijke kracht en het vermogen, dat het betrekkelijk langzame en opzettelijke proces van het Hogere Denkvermogen vervangt door een snelle, soms een heftig, haast een gewelddadige impuls van een snelle transformatie.

Het Verlichte Denkvermogen werkt niet primair door het denken, maar door visie; denken is hier alleen een ondergeschikte beweging, dat het zicht uitdrukt. Het menselijke denkvermogen, dat hoofdzakelijk steunt op het denken, vat dat op als het hoogste of het hoofdproces van kennis, maar in de spirituele orde is denken een secundair en geen onmisbaar proces. In zijn vorm van verbaal denken kan het bijna beschreven worden als een concessie, die gemaakt is door de Kennis aan de Onwetendheid, omdat die Onwetendheid niet capabel is om de waarheid geheel helder en begrijpelijk te maken voor zichzelf in haar hele omvang en veelvoudige implicaties, behalve door de verhelderende precisie van significante geluiden; hij kan niet zonder dit hulpmiddel om ideeën een exacte omtrek te geven en een expressief lichaam. Maar het is evident, dat dit een hulpmiddel is, een machinerie; denken in zichzelf, in zijn oorsprong op de hogere niveaus van bewustzijn, is een perceptie, een cognitief grijpen van het object of van een of andere waarheid van dingen, dat een krachtig, maar nog een klein en secundair resultaat is van een spirituele visie, een betrekkelijk externe en oppervlakkige beschouwing van het zelf op het zelf, het subject op zichzelf of iets van zichzelf als object: want alles daar is een diversiteit en veelvoudigheid van het zelf. In het denkvermogen is er een oppervlakterespons van perceptie op het contact van een geobserveerd en ontdekt object, feit of waarheid en een

opvolgende conceptuele formulering ervan; maar in het spirituele licht is er een diepere waarnemende respons juist van substantie van bewustzijn en een omvattende formulering in die substantie, een exact beeld of openbarend beeldmerk in de substantie van het wezen, --- niets meer, geen verbale vertegenwoordiging is nodig voor de precisie en volledigheid van deze gedachtekennis. Het Denken creëert een representatief beeld van de Waarheid; hij biedt dat aan het denkvermogen aan als een middel om de Waarheid te behouden en haar een object van de kennis te maken; maar het lichaam zelf van de Waarheid is gevangen en exact gehouden in het zonlicht van een dieper spiritueel zicht, waaraan het representatieve beeld dat door het denken gecreëerd wordt, secundair is en afgeleid, krachtig voor communicatie van kennis, maar niet onmisbaar voor de ontvangst of bezit van kennis.

Een bewustzijn, dat voortgaat door zicht, het bewustzijn van de ziener, is een groter vermogen voor kennis dan het bewustzijn van de denker. Het perceptuele vermogen van het innerlijke zicht is groter en directer dan het perceptuele vermogen van het denken: het is een spiritueel besef, dat iets grijpt van de substantie van de Waarheid en niet alleen haar beeld; maar hij omlijnt het beeld ook en vangt tegelijkertijd de betekenis van het beeld, en hij kan haar belichamen met een fijnere en forsere openbarende omtrek en een groter begrip en vermogen van totaliteit dan de gedachteconceptie aankan. Zoals het Hogere Denkvermogen een nog groter bewustzijn tot stand brengt in het wezen door het spirituele idee en zijn vermogen van waarheid, zo brengt het Verlicht Denkvermogen een nog groter bewustzijn door een Waarheid Zicht en een Waarheid Licht en zijn ziend en vattend vermogen. Hij kan een krachtigere en dynamischere integratie bewerkstelligen; hij verlicht het gedachtementale met een directe innerlijke visie en inspiratie, brengt een spiritueel zicht in het hart en een spiritueel licht en energie in haar voelen en emotie, verleent aan de levenskracht een spirituele aandrang, een waarheid inspiratie, die de actie verlevendigt en de levensbewegingen verheft; hij giet in het besef een direct en totaal vermogen van spirituele gewaarwording, zodat ons vitale en fysieke wezen met het Goddelijke in alle dingen contact kan maken, en concreet ontmoeten, bijna zo intens als het

denkvermogen en emotie het kunnen bevatten en waarnemen en voelen; hij werpt op het fysieke denkvermogen een transformerend licht, dat zijn beperkingen, zijn conservatieve inertie verbreekt, zijn nauwe gedachtevermogen vervangt en zijn twijfels door het zicht en giet lichtheid en bewustzijn juist in de cellen van het lichaam. In de transformatie door het Hogere Denkvermogen zou de spirituele wijze en denker zijn totale en dynamische vervulling vinden; in de transformatie door het Verlichte Mentale zou er een gelijksoortige vervulling zijn voor de ziener, de verlichte mysticus, degene, in wie de ziel leeft in een visie en in een direct besef en ervaring: want van deze hogere bronnen ontvangen zij hun licht en om naar dat licht op te stijgen en daar te leven, zou hun opstijging zijn naar hun ingeboren koninkrijk.

Maar deze twee stadia van de opstijging genieten hun autoriteit en kunnen hun eigen verenigde volledigheid alleen krijgen door een verwijzing naar een derde niveau; want van de hogere toppunten, waar het intuïtieve wezen verblijft, leiden zij de kennis af, die zij veranderen in denken en zicht en brengen zij naar ons naar beneden voor de transmutatie van het denkvermogen. Intuïtie is een vermogen van bewustzijn, dichterbij en intiemer tot de oorspronkelijke kennis door identiteit; want er is altijd iets, dat er direct uitspringt uit een besloten identiteit. Wanneer het bewustzijn van het subject het bewustzijn in het object ontmoet, haar penetreert en ziet, voelt of vibreert met de waarheid van dat, waarmee zij contact heeft, springt de intuïtie er uit als een vonk of lichtflits van de schok van de ontmoeting; of, wanneer het bewustzijn, zelf zonder enige zodanige ontmoeting, in zichzelf kijkt en direct en intiem de waarheid voelt of de waarheden, die er zijn of zo contact heeft met de verborgen krachten achter de verschijningen, dan is er ook een uitbraak van een intuïtief licht; of, wanneer het bewustzijn weer de Allerhoogste Werkelijkheid ontmoet of de spirituele werkelijkheid van dingen en wezens en er een contactuele eenheid mee heeft, dan wordt de vonk, de flits of de gloed van intieme waarheidperceptie verlicht in haar diepten. Deze nabije perceptie is meer dan zicht, meer dan conceptie: het is het resultaat van een penetrerende en openbarende aanraking, die zicht in zich draagt en conceptie als een deel van zichzelf of als zijn natuurlijke consequentie.

Een besloten of sluimerende identiteit, die zichzelf nog niet herontdekt, herinnert nog zijn eigen inhouden of brengt hen over door de intuïtie en intimiteit van zijn zelfgevoel en zelfvisie van dingen, zijn licht van waarheid, zijn overweldigende en automatische zekerheid.

In het menselijke denkvermogen is de intuïtie dezelfde zodanige waarheidherinnering of waarheidoverdracht, of een zodanige openbarende flits of gloed, die doorbreekt in een grote massa van onwetendheid of door een sluier van onwetendheid: maar we hebben gezien, dat het daar onderhavig is aan een binnendringend mengsel of een mentale bedekking of een interceptie en vervanging; er is ook een veelvoudige mogelijkheid van verkeerde interpretatie, die in de weg komt van de zuiverheid en volheid van zijn actie. Bovendien zijn er ogenschijnlijke intuïties op alle niveaus van het wezen, die eerder communicaties zijn dan intuïties, en deze hebben een zeer gevarieerde herkomst, waarde en karakter. De infrarationele “mysticus”, zo gestileerd, --- want om een ware mysticus te zijn, is het niet voldoende om de rede te weigeren en te vertrouwen op de bronnen van denken of actie, waarvan men geen begrip heeft, --- wordt vaak geïnspireerd door zodanige communicaties op het vitale niveau van een donkere en gevaarlijke bron. In deze omstandigheden zijn we gedreven om hoofdzakelijk te vertrouwen op de rede en zijn bewogen om de suggesties te controleren van de intuïtie --- of de pseudo-intuïtie, die het meer frequente fenomeen is, --- door de observerende en discriminerende intelligentie; want we voelen in ons intellectuele deel, dat we anders niet zeker kunnen zijn, wat het ware ding is en wat het gemengde of vervalste artikel is of het valse substituut. Maar dit houdt op grote schaal geen rekening voor ons met het nut van de intuïtie: want de rede is in dit gebied geen betrouwbare arbiter, omdat zijn methoden verschillend, tentatief, onzeker zijn, een intellectueel zoeken; zelfs, ofschoon hij zelf werkelijk vertrouwd op een gecamoufleerde intuïtie voor zijn conclusies, --- want zonder die hulp zou hij zijn loop niet kunnen kiezen of enig verzekerd vinden kunnen bereiken, --- hij verbergt zijn afhankelijkheid voor zichzelf onder het proces van een beredeneerde conclusie of een geverifieerde veronderstelling. Een intuïtie, gepasseerd in een gerechtelijk herziening door de rede, houdt op een intuïtie te zijn en kan alleen de

autoriteit hebben van de rede, waarvoor er geen innerlijke bron is van directe zekerheid. Maar zelfs als het denkvermogen predominant een intuïtief denkvermogen werd, dat vertrouwd op zijn deel van de hogere faculteit, dan zou de coördinatie van zijn cognities en zijn gescheiden activiteiten, --- want in het denkvermogen zouden deze altijd geschikt zijn om te verschijnen als een serie van onvolmaakt verbonden flitsen, --- moeilijk blijven, zolang als deze nieuwe geestesgesteldheid geen bewuste liaison heeft met zijn suprarationele bron of een zelfverheffende toegang naar een hoger vlak van bewustzijn, waarin een intuïtieve actie zuiver en ingeboren is.

Intuïtie is altijd een kant of straal of uitsprong van een superieur licht; het is in ons een projecterend blad, kant of punt van een ver weg supermentaal licht, dat binnengaat in en gemodificeerd wordt door een of ander tussenliggende waarheidmentale substantie boven ons en, zo gemodificeerd, weer binnengaat in en zeer veel verblind wordt door ons gewone of onwetende denkvermogen substantie; maar op dat hogere niveau, waarvoor hij ingeboren is, is zijn licht onvermengd en daarom volledig en zuiver waarheidsgetrouw, en zijn stralen worden niet gescheiden, maar verbonden of bijeengebracht in een spel van golven van wat bijna in het Sanskriet poëtische beeld een zee of massa van “stabiele lichtflitsen” genoemd kan worden. Wanneer deze oorspronkelijke of ingeboren Intuïtie in ons begint neer te dalen in antwoord op een opstijging van ons bewustzijn naar zijn niveau of als een resultaat van ons vinden van een heldere manier van communicatie ermee, kan hij doorgaan om te komen als een spel van weerlichtflitsen, geïsoleerd of in constante actie; maar in dit stadium wordt de beoordeling van de rede nogal niet toepasbaar, hij kan alleen handelen als een waarnemer of griffier, die de meer lumineuze aanduidingen, beoordelingen en discriminaties begrijpt of vastlegt van het hogere vermogen. Om een geïsoleerde intuïtie te completeren of te verifiëren of zijn natuur, zijn toepassing, zijn beperkingen te onderscheiden, moet het ontvangende bewustzijn vertrouwen op een andere completerende intuïtie of in staat zijn om een bijeengebrachte intuïtie naar beneden te roepen, die in staat is om alles op zijn plaats te zetten. Want, als het proces van de verandering eenmaal begonnen is, is een volledige transmutatie

van de substantie en activiteiten van het denkvermogen in substantie, vorm en vermogen van intuïtie imperatief; tot dan, zolang als het proces van bewustzijn afhangt van de lagere intelligentie, die dient en helpt of de intuïtie gebruikt, kan het resultaat alleen een overleving zijn van de gemengde Kennis-Onwetendheid, die verheven of bevrijd wordt door een hoger licht en kracht, die in zijn delen van Kennis handelt.

Intuïtie heeft een viervoudig vermogen. Een vermogen van openbarende waarheid- zien, een vermogen van inspiratie of waarheidhoren, een vermogen van waarheidsaanraking of onmiddellijk vatten van betekenis, dat verwant is aan de gewone natuur van zijn interventie in onze mentale intelligentie, een vermogen van ware en automatische discriminatie van de geordende en exacte relatie van waarheid naar waarheid, --- deze zijn de viervoudige potenties van Intuïtie. Intuïtie kan daarom alle actie van de rede uitvoeren --- inbegrepen de functie van de logische intelligentie, wat het uitwerken is van de juiste relatie van dingen en de juiste relatie van idee met idee, --- maar door zijn eigen superieure proces en met stappen, die niet falen of haperen. Hij neemt niet alleen het denkvermogen van denken op en transformeert hem in zijn eigen eigen substantie, maar het hart en het leven en het besef en het fysieke bewustzijn: al deze hebben reeds hun eigen bijzondere vermogen van Intuïtie, die afgeleid zijn van het verborgen Licht; het zuivere vermogen, dat neerdaalt van vanboven, kan hen allen aannemen in zichzelf en aan deze diepere hartpercepties en levenspercepties en het voorvoelen van het lichaam een grotere integraliteit en perfectie verlenen. Hij kan zo het hele bewustzijn veranderen in de substantie van de intuïtie; want hij brengt zijn eigen grote stralende beweging in de wil, in de gevoelens en emoties, de levensimpulsen, de actie van besef en gewaarwording, juist de werking van het lichaambewustzijn; hij hervormt hen in het licht en vermogen van waarheid en verlicht hun kennis en hun onwetendheid. Een zekere integratie kan zo plaatsvinden, maar of het een totale integratie is, moet afhangen van de omvang, waarin het nieuwe licht in staat is om het onderbewuste op te nemen en het fundamentele Onbewuste te doordringen. Hier zouden het intuïtieve licht en vermogen gehinderd kunnen worden in hun taak, omdat het de kant is van een gedelegeerd en gemodificeerd

Supramentale, maar brengt niet de hele massa of lichaam tot stand van de identiteit kennis. De basis van het Onbewustzijn in onze natuur is te uitgestrekt, diep en solide om helemaal doordrongen te worden, naar het licht gekeerd, getransformeerd door een inferieur vermogen van de Waarheidnatuur.

De volgende stap van de opstijging brengt ons naar het Bovenmentale; de intuïtieve verandering kan alleen een introductie zijn naar deze hogere spirituele opening. Maar we hebben gezien, dat het Bovenmentale, zelfs, wanneer hij selectief is en niet totaal in zijn actie, nog een vermogen is van kosmisch bewustzijn, een principe van globale kennis, dat in zich een gedelegeerd licht draagt van de supramentale Ggnosis. Daarom kan er alleen door opening in het kosmische bewustzijn de bovenmentale opstijging en neerdaling volledig mogelijk gemaakt worden: een hoge en intense individuele opening opwaarts is niet voldoende, --- aan de verticale opstijging naar het hoogste Licht moet een uitgestrekte horizontale uitbreiding toegevoegd worden van het bewustzijn in een of andere totaliteit van de Geest. Op zijn minst moet het innerlijke wezen al door zijn diepere en wijdere gewaarzijn het oppervlakte denkvermogen vervangen hebben en zijn beperkte uitkijk en geleerd hebben om te leven in een grote universaliteit; want anders zullen de bovenmentale kijk op dingen en de bovenmentale dynamiek geen ruimte hebben om te bewegen in hun dynamische werkingen en hen bewerkstelligen. Wanneer het Bovenmentale neerdaalt, wordt de predominantie van het centraliserende egobesef volledig onderworpen, verloren in de grootheid van het wezen en uiteindelijk vernietigd; een wijde kosmische perceptie en gevoel van een grenzeloos universeel zelf en beweging vervangt het: veel bewegingen, die eerder egocentrisch waren, zouden nog door kunnen gaan, maar zij gebeuren als stromen of rimpels in de kosmische wijdheid. Het denken lijkt voor het grootste deel niet langer individueel in het lichaam voort te komen of in de persoon, maar manifesteert zich van vanboven of komt binnen op de kosmische mentale golven: al het innerlijke individuele zicht of intelligentie van dingen is nu een openbaring of verlichting van wat gezien is of begrepen, maar de bron van de openbaring is niet in iemands afgescheiden zelf, maar in de universele kennis; de gevoelens, emoties, gewaarwordingen worden op gelijke

wijze gevoeld als golven van dezelfde kosmische immensiteit, die doorbreekt op het subtiële en grove lichaam en eraan beantwoord in soort door het individuele centrum van de universaliteit; want het lichaam is alleen een kleine ondersteuning of zelfs minder, een punt van relatie, voor de actie van een uitgestrekte kosmische instrumentatie. In deze grenzeloze grootheid zou niet alleen het gescheiden ego, maar al het besef van individualiteit, zelfs van een onderworpen of instrumentele individualiteit, volledig verdwijnen; het kosmische bestaan, het kosmische bewustzijn, de kosmische heerlijkheid, het spel van kosmische krachten blijven alleen over: wanneer de heerlijkheid of het centrum van de Kracht gevoeld wordt in wat het persoonlijk denkvermogen, leven of lichaam was, is het niet met het besef van persoonlijkheid, maar als een veld van manifestatie, en dit besef van de heerlijkheid of de actie van de Kracht zijn niet begrensd tot de persoon of het lichaam, maar kunnen gevoeld worden op alle punten in een onbeperkt bewustzijn van eenheid, dat overal doordringt.

Maar er kunnen veel formuleringen zijn van bovenmentaal bewustzijn en ervaring; want het Bovenmentale heeft een grote plasticiteit en is een veld van veelvoudige mogelijkheden. In plaats van een ongecentreerde en ongeplaatste diffusie, zou er een besef kunnen zijn van het universum in zichzelf of als zichzelf: maar ook daar is dit zelf niet het ego; het is een uitbreiding van een vrij en zuiver essentieel zelfbewustzijn of het is een identificatie met het Al, --- de uitbreiding of de identificatie, die een kosmisch wezen samenstelt, een universeel individu. In een toestand van het kosmische bewustzijn is er een individu, dat besloten is in de kosmos, maar zichzelf met alles er in identificeert, met de dingen en de wezens, met het denken en zintuig, de vreugde en het verdriet van anderen; in een andere toestand is er een opneming van wezens in zichzelf en een werkelijkheid van hun leven als deel van iemands eigen wezen. Vaak is er geen bestuur over of leiding aan de immense beweging, maar een vrij spel van de universele Natuur, waaraan wat het persoonlijke wezen was, antwoordt met een passieve acceptatie of een dynamische identiteit, terwijl de geest nog vrij blijft en ongestoord door enige binding aan de reacties van deze passiviteit of deze universele en onpersoonlijke identificatie en sympathie. Maar met een sterke

invloed of volle actie van het Bovenmentale kan een zeer integraal besef van leiding, een volledige ondersteuning of overstemmende aanwezigheid en richting van het kosmische Zelf of de Ishwara binnenkomen en normaal worden; of er kan een speciaal centrum geopenbaard worden of gecreëerd, dat het fysieke instrument overtreft en domineert, individueel in het feit van bestaan, maar onpersoonlijk in gevoel en erkend door een vrije cognitie als iets instrumenteel aan de actie van een Transcendent en Universeel Wezen. In de transitie naar het Supramentale neigt deze centraliserende actie naar de ontdekking van een waar individu, dat het dode ego vervangt, een wezen, dat in zijn essentie een is met het allerhoogste Zelf, een met het universum in uitbreiding en toch een kosmisch centrum en omtrek van de gespecialiseerde actie van het Oneindige.

Dit zijn de eerste algemene resultaten en creëren de normale fundatie van het bovenmentale bewustzijn in het geëvolueerde spirituele wezen, maar zijn variëteiten en ontwikkelingen zijn ontelbaar. Het bewustzijn, dat zo handelt, wordt ervaren als een bewustzijn van Licht en Waarheid, een vermogen, kracht, actie vol van Licht en Waarheid, een esthetiek en gewaarwording van schoonheid en heerlijkheid, die universeel en veelvoudig zijn in detail, een verlichting in het geheel en in alle dingen, in de ene beweging en alle bewegingen, met een constante uitbreiding en spel van mogelijkheden, dat oneindig is, zelfs in zijn veelvoudigheid van bepalingen eindeloos en onbepaalbaar. Wanneer het vermogen van een ordenende bovenmentale Gnosis tussenbeide komt, dan is er een kosmische structuur van het bewustzijn en actie, maar dit is niet zoals de rigide mentale structuren; zij is plastisch, organisch, iets, dat kan groeien en ontwikkelen en uitstrekken in het oneindige. Alle spirituele ervaringen worden opgenomen en worden gewoon en normaal voor de nieuwe natuur; alle essentiële ervaringen, die behoren bij het denkvermogen, leven, lichaam, worden opgenomen en gespiritualiseerd, omgevormd en gevoeld als vormen van het bewustzijn, heerlijkheid, vermogen van het oneindige bestaan. Intuïtie, verlicht zicht en denken vergroten zichzelf; hun substantie neemt een grotere vastheid, massa, energie, hun beweging is veelomvattender, globaler, veelzijdiger, wijder en potenter in zijn waarheidskracht: de hele natuur, kennis, esthetiek, sympathie,

gevoel, dynamiek wordt algemener, alles begrijpend, alles omarmend, kosmisch, oneindig.

De bovenmentale verandering is de uiteindelijke voltooiende beweging van de dynamische spirituele transformatie; het is de hoogst mogelijke statusdynamiek van de Geest in het spiritueel-mentale vlak. Hij neemt alles op, dat in de drie stappen beneden hem is en heft hun karakteristieke werkingen op naar hun hoogste en grootste vermogen, terwijl hij aan hen een universele wijdsheid van bewustzijn en kracht toevoegt, een harmonieus concert van kennis, een veelvoudigere heerlijkheid van het wezen. Maar er zijn zekere redenen, die oprijzen uit zijn eigen karakteristieke status en vermogen, die voorkomen, dat hij de uiteindelijke mogelijkheid is van de spirituele evolutie. Het is een vermogen, ofschoon het hoogste vermogen, van de lagere hemisfeer; ofschoon zijn basis een kosmische eenheid is, is zijn actie een actie van verdeling en interactie, een actie, die zijn plaats inneemt in het spel van de veelvoudigheid. Zijn spel is, zoals als dat van het Denkvermogen, een spel van mogelijkheden; ofschoon hij niet handelt in de Onwetendheid, maar met de kennis van de waarheid van deze mogelijkheden, werkt hij ze toch uit door hun eigen onafhankelijke evolutie van hun vermogens. Hij handelt in iedere kosmische formule in overeenstemming met de fundamentele betekenis van die formule en is geen vermogen voor een dynamische transcendentie. Hier in het aardeleven moet hij werken op een kosmische formule, wiens basis de totale onwetendheid is, die resulteert uit de scheiding van het Denkvermogen, Leven en Materie van hun eigen bron en allerhoogste oorsprong. Het Bovenmentale kan die verdeling overbruggen tot op het punt, waarop het gescheiden Denkvermogen het Bovenmentale binnengaat en deel wordt van zijn actie; hij kan het individuele denkvermogen verenigen met het kosmische denkvermogen op zijn hoogste niveau, het individuele zelf gelijkstellen met het kosmische zelf en aan de natuur een actie geven van universaliteit; maar hij kan het Denkvermogen niet leiden voorbij zichzelf, en in deze wereld van oorspronkelijke Onwetendheid kan hij het Transcendente niet dynamiseren: want alleen het Supramentale is de allerhoogste zelfbepalende waarheidsactie en het directe vermogen van manifestatie van die Transcendentie. Wanneer de actie van

de evolutionaire Natuur hier eindigde, dan zou het Bovenmentale, dat het bewustzijn gedragen heeft tot het punt van een uitgestrekte verlichte universaliteit en een georganiseerd spel van dit wijde en potente spirituele gewaarzijn van volslagen bestaan, krachtbewustzijn en heerlijkheid, alleen verder kunnen gaan door een opening van de poorten van de Geest in de bovenste hemisfeer en een wil om de ziel in staat te stellen om te vertrekken uit de kosmische formatie in de Transcendentie.

In de aardse evolutie zelf zou de bovenmentale neerdaling niet in staat zijn om het Onbewuste geheel te transformeren; alles wat hij zou kunnen doen, zou de transformatie zijn in ieder mens, die hij aanraakte, van het hele bewuste wezen, innerlijk en uiterlijk, persoonlijk en universeel onpersoonlijk, in zijn eigen substantie en dat opleggen aan de Onwetendheid, die hij verlicht naar kosmische waarheid en kennis. Maar een basis van Onwetendheid zou blijven; het zou zijn, alsof een zon en zijn systeem naar buiten zou schijnen in een oorspronkelijke duisternis van Ruimte en alles zou verlichten, zover als zijn stralen konden reiken, zodat alles dat in het licht verbleef, zou voelen, alsof er helemaal geen duisternis was in hun ervaring van bestaan. Maar buiten die sfeer of uitbreiding van ervaring zou de oorspronkelijke duisternis er nog steeds zijn en zou, omdat alle dingen mogelijk zijn in een bovenmentale structuur, het eiland van licht weer binnen kunnen dringen, dat gecreëerd is in zijn koninkrijk. Bovendien zou, omdat het Bovenmentale omgaat met verschillende mogelijkheden, zijn natuurlijke actie zijn om de aparte mogelijkheid te ontwikkelen van een of meer of talrijke dynamische spirituele formuleringen tot hun allerhoogste of verscheidene mogelijkheden samen combineren of harmoniseren; maar dit zou een creatie zijn of een aantal creaties in de oorspronkelijke aardse schepping, ieder volledig in zijn gescheiden bestaan. Het geëvolueerde spirituele individu zou er zijn, er zou ook een spirituele gemeenschap of gemeenschappen kunnen evolueren in dezelfde wereld als mentale mens en het vitale wezen van het dier, maar ieder zou zijn onafhankelijke bestaan uitwerken in een losse relatie binnen de aardse formule. Het allerhoogste vermogen van het principe van eenheid, dat alle diversiteiten in zichzelf opneemt en hen controleert als delen van de eenheid, dat

de wet moet zijn van het nieuwe evolutionaire bewustzijn, zou er vooralsnog niet zijn. Ook zou er door zoveel evolutie geen zekerheid zijn tegen de neerwaartse trek of gravitatie van het Onbewustzijn, dat alle formaties oplost, die het leven en het denkvermogen er in bouwen, alle dingen verzwelgt, die er uit oprijzen of aan haar opgelegd zijn en hen uiteen laat vallen in hun oorspronkelijke materie. De bevrijding van deze trek van het Onbewustzijn en een verzekerde basis van een continue goddelijke of gnostische evolutie zou alleen verkregen worden door een neerdaling van het Supramentale in de aardse formule, terwijl hij in haar de allerhoogste wet en licht en dynamiek van de Geest brengt en haar doordringt en het onbewustzijn transformeert van de materiële basis. Een laatste transitie van het Bovenmentale naar het Supramentale en een neerdaling van het Supramentale moet daarom tussenbeide komen in dit stadium van de evolutionaire Natuur.

Het Bovenmentale en zijn gedelegeerde vermogens, die het denkvermogen en het leven en het lichaam doordringen, die afhankelijk zijn van het denkvermogen, zouden allen onderhevig zijn aan vergrotend proces; bij iedere stap van dit proces zou een groter vermogen en een hogere intensiteit van gnosis, die steeds minder vermengd is met de losse, verspreide, verminderende en afzwakkende substantie van het denkvermogen, zichzelf kunnen vestigen: maar alle gnosis is in zijn oorsprong vermogen van het supramentale, zodat dit een steeds grotere instroom zou betekenen van een half gesluierd en indirect supramentaal licht en vermogen in de natuur. Dit zou doorgaan, totdat het punt bereikt was, waarop het Bovenmentale zelf zou beginnen om getransformeerd te worden in het Supramentale; het supramentale bewustzijn en de supramentale kracht zouden de transformatie direct in hun eigen handen nemen, aan het aardse denkvermogen, leven, lichamelijke wezen hun eigen spirituele waarheid en goddelijkheid openbaren en uiteindelijk in de hele natuur de volmaakte kennis, het volmaakte vermogen en de volmaakte betekenis gieten van het supramentale bestaan. De ziel zou voorbij de grenzen gaan van de Onwetendheid en de oorspronkelijke lijn passeren van zijn vertrek uit de allerhoogste Kennis: hij zou binnengaan in de integraliteit van de supramentale gnosis; de neerdaling van het

gnostische Licht zou een volledige transformatie van de Onwetendheid bewerkstelligen.

Dit of iets groter gepland op deze lijnen zou beschouwd kunnen worden als de schematische, logische of ideale rekenschap van de spirituele transformatie, een structurele kaart van de opstijging naar het supramentale hoogtepunt, gezien als een opvolging van gescheiden stappen, ieder bewerkstelligd voor de overgang naar de volgende aanvangt. Het zou zijn, alsof de ziel, die een georganiseerde natuurlijke individualiteit naar voren brengt, een reiziger was, die de graden van het bewustzijn bestijgt, die uitgesneden zijn in de universele Natuur, terwijl ieder opstijging het volledig draagt als een definitief geheel, als een apart lichaam van het bewuste wezen, van een toestand van zijn bestaan naar de volgende in volgorde. Dit is in zoverre correct, dat een voldoende integratie van een toestand volledig moet zijn, voordat een opstijging naar het volgende hogere station volledig zeker kan zijn: deze duidelijke volgorde zou ook de loop kunnen zijn, die gevolgd is door enkelen, zelfs in de vroege stadia van deze evolutie, en het zou ook een normaal proces kunnen worden, nadat de hele trap-vlucht van de evolutie gebouwd is en veilig gemaakt. Maar de evolutionaire Natuur is geen logische serie van gescheiden segmenten; het is een totaliteit van opstijgende vermogens van het wezen, die elkaar wederzijds doordringen en in elkaar grijpen en in hun actie op elkaar een wederzijdse modificatie uitvoeren. Wanneer het hogere neerdaalt in het lagere bewustzijn, verandert zij het lagere, maar wordt er ook door gemodificeerd en verminderd; wanneer het lagere opstijgt, wordt zij gesublimeerd, maar kwalificeert tegelijkertijd de sublimerende substantie en het sublimerende vermogen. Deze interactie creëert aan overvloedig aantal verschillende tussenliggende en aaneengeschakelde graden van de kracht en het bewustzijn van het wezen, maar het maakt het ook moeilijk om een volledige integratie tot stand te brengen van alle vermogens onder de volle controle van enig vermogen. Door deze reden is er niet werkelijk een serie van eenvoudige kant en klare en opvolgende stadia in de evolutie van het individu; er is in de plaats een complexiteit en een gedeeltelijk bepaalde, gedeeltelijk verwarde veelomvattendheid van de beweging. De ziel zou nog omschreven kunnen worden als een reiziger en

klimmer, die vooruit drukt naar zijn hoge doel door stap na stap, waarvan hij ieder op moet bouwen als een geheel, maar regelmatig weer af moet dalen om te herbouwen en zich zeker te maken van de ondersteunende trap, zodat hij niet onder hem af zou brokkelen: maar de evolutie van het hele bewustzijn heeft eerder een beweging van een opstijgende oceaans van de Natuur; het kan vergeleken worden met een tij of een bestijgende stroom, waarvan de leidende periferie de hogere graden van een klif of een heuvel raakt, terwijl de rest nog beneden is. In ieder stadium kunnen de hogere delen van de natuur voorlopig, maar onvolledig georganiseerd worden in het nieuwe bewustzijn, terwijl de lagere in een toestand zijn van flux of formatie, terwijl zij gedeeltelijk bewegen op de oude manier, ofschoon zij beïnvloed worden en beginnen te veranderen, gedeeltelijk behoren bij een nieuw soort, maar nog onvolmaakt verkregen en nog niet vast in de verandering. Een ander beeld kan dat zijn van een leger, dat vooruit gaat in colonnes, die nieuwe grond annexeren, terwijl het hoofdlichaam nog achterblijft in een territorium, dat overlopen is, maar te groot om werkelijk in bezit genomen te worden, zodat er regelmatig halt gehouden moet worden en gedeeltelijk teruggekeerd naar de doortrokken gebieden voor consolidatie en verzekering van de grip op het in bezit genomen land en assimilatie van haar volk. Een snelle verovering zou mogelijk kunnen zijn, maar het zou van de natuur zijn van een belegering of een dominantie, gevestigd in een vreemd land; het zou niet de aanname, totale assimilatie, integratie zijn, die nodig is voor een volledige supramentale verandering.

Dit brengt zekere consequenties met zich mee, die de heldere opvolgingen modificeren van de evolutie en voorkomen, dat zij de schoon bepaalde en vast opgestelde loop volgt, die onze logische intelligentie eist van de Natuur, maar zelden van haar krijgt. Zoals het Leven en het Denkvermogen beginnen te verschijnen, wanneer de organisatie van de Materie voldoende is om hen toe te laten, maar de complexere en volmaaktere organisatie van de Materie komt met de evolutie van het Leven en het Denkvermogen, zoals het Denkvermogen verschijnt, wanneer het Leven voldoende georganiseerd is om een ontwikkelde vibratie van het bewustzijn toe te laten, maar het leven haar volle organisatie en

ontwikkeling alleen ontvangt, nadat het Denkvermogen op haar kan handelen, zoals de spirituele evolutie begint, wanneer de mens als Denkvermogen in staat is tot de bewegingen van spiritualiteit, maar het Denkvermogen ook opstijgt naar zijn eigen hoogste perfectie door de groei van de intensiteiten en lichtgevende vermogens van de Geest, zo is het met deze hogere evolutie van de opstijgende vermogens van de Geest. Zo gauw als er een voldoende spirituele ontwikkeling is, iets van intuïtie, verlichting van het wezen, beginnen de bewegingen van de hogere spirituele graden van het Bewustzijn zich te manifesteren, --- soms een, soms de andere of allemaal samen, en zij wachten niet op ieder vermogen in de serie om zichzelf te completeren voor een hoger vermogen in actie komt. Een bovenmentaal licht en vermogen kan neerdalen op een of andere manier, een partiele vorm van zichzelf creëren in het wezen en een leidend deel nemen of toezicht houden of tussenbeide komen, terwijl het intuïtieve en verlichtende Denkvermogen en het hogere Denkvermogen nog onvolledig zijn; deze zouden dan in het geheel blijven, samenwerken met het grotere Vermogen, vaak er door doordrongen of er door gesublimeerd of er in opstijgen om een grotere of bovenmentale Intuïtie te vormen, een grotere of bovenmentale Verlichting, een groter of bovenmentaal spiritueel Denken. Deze ingewikkelde actie vindt plaats, omdat ieder neerdalend vermogen door zijn intensiteit en druk op de natuur en verheffend effect het wezen al capabel maakt voor een nog hogere invasie, voordat het vroegere vermogen zelf volledig is in zijn zelfformatie; maar het gebeurt ook, omdat het werk van aanname en transformatie van de lagere natuur met moeilijkheid gedaan kan worden, wanneer een steeds hogere interventie niet plaats vindt. De Verlichting en het hogere Denken hebben de hulp nodig van de Intuïtie, de Intuïtie heeft de hulp nodig van het Bovenmentale om te strijden tegen de duisternis of de onwetendheid, waarin zij werken en om hen hun eigen volheid te geven. Toch is het uiteindelijk niet mogelijk voor de bovenmentale status en integratie om volledig te zijn, totdat het Hogere Denkvermogen en het Verlichte Denkvermogen geïntegreerd zijn en opgenomen in de Intuïtie en de Intuïtie zelf vervolgens geïntegreerd en opgenomen in de Intuïtie en de Intuïtie zelf in vervolgens opgenomen in de alles vergrotende en alles sublimerende

bovenmentale energie. De wet van gradatie moet zelfs bevredigd worden in de complexiteit van het proces van de evolutionaire Natuur.

Een verdere oorzaak van de complexiteit komt omhoog uit de behoefte van integratie zelf; want het proces is niet alleen een opstijging van de ziel naar een hogere status, maar een neerdaling van het hogere bewustzijn, dat zo verkregen is om de inferieure natuur op te nemen en te transformeren. Maar deze natuur heeft een dichtheid van voorgaande formatie, die de neerdaling tegenwerkt en tegenhoudt; zelfs, wanneer het hogere vermogen de barrière gebroken heeft en is neergedaald en aan het werk is, hebben we gezien, dat de natuur van de Onwetendheid weerstand biedt aan en de werking tegenhoudt, dat zij ofwel streeft om de transformatie helemaal te weigeren of het nieuwe vermogen probeert te modificeren in een of andere conformiteit met haar eigen werkingen, of zich er zelfs op werpt om hem te grijpen en te degraderen en te onderwerpen aan haar eigen manier van actie en lager doeleinde. Gewoonlijk dalen de hogere vermogens, in hun taak van aanname en assimilatie van deze moeilijke substantie van de Natuur, eerst neer in het denkvermogen en nemen de mentale centra in bezit, omdat deze het meest nabij zijn tot zichzelf in intelligentie en kennisvermogen; als zij eerst neerdalen in het hart of in het vitale wezen van kracht en gewaarwording, zoals zij soms doen, omdat deze in sommige individuen meer open blijken te zijn, en hen eerst roepen, zijn de resultaten meer vermengd en dubieus, onvolmaakt en onzeker, dan, wanneer dingen gebeuren in de logische volgorde. Maar, zelfs in zijn normale werking, wanneer hij het wezen deel voor deel opneemt in de natuurlijke orde van neerdaling, is het neerdalende vermogen niet in staat om een volledige in bezit name en transformatie van ieder tot stand te brengen, voordat hij verder gaat. Hij kan alleen een algemene en onvolledige in bezit name bewerkstelligen, zodat de werkingen van ieder nog gedeeltelijk van de nieuwe hogere blijven, gedeeltelijk of een vermengde, gedeeltelijk van de oude onveranderde lagere orde. Het hele denkvermogen in zijn hele gebied kan niet onmiddellijk omgevormd worden, want de mentale centra zijn geen gebied, dat geïsoleerd is van de rest van het wezen; de mentale actie is doordrongen door de actie van de vitale en fysieke delen, en in deze delen zelf zijn lagere formaties van

het denkvermogen, een vitaal denkvermogen, een fysiek denkvermogen, en deze moeten veranderd worden, voordat er een volledige transformatie kan zijn van het mentale wezen. Het hogere transformerende vermogen moet daarom neerdalen, zo gauw als het kan zijn en zonder te wachten op een integrale mentale verandering, in het hart om zo de emotionele natuur in bezit te nemen en te veranderen, en naderhand in de inferieure vitale centra om de hele vitale en kinetische en zintuiglijke natuur in bezit te nemen en te veranderen en, uiteindelijk, in de fysieke centra om zo de hele fysieke natuur in bezit te nemen en te veranderen. Maar zelf deze uiteindelijkheid is niet uiteindelijk, want er zijn nog de onderbewuste delen en de onbewuste fundatie over. De moeilijkheid, de wederzijds verweven actie van deze vermogens en delen van het wezen is zo groot, dat bijna gezegd kan worden, dat in deze verandering niets bewerkstelligd is, voordat alles bewerkstelligd is. Er is een vloed en een eb, de krachten van de oude natuur trekken zich terug en nemen weer gedeeltelijk hun oude heerschappijen, bewerkstelligen een langzame terugtrekking met achterliggende acties en geven aanvallen en agressies terug, de hogere instroom, die iedere keer meer veroverd territorium in bezit neemt, maar onvolmaakt zeker is van soevereiniteit, zolang als er iets overgebleven is, dat geen deel geworden is van zijn lumineuze regime.

Een derde complexiteit wordt tot stand gebracht door het vermogen van het bewustzijn om in meer dan een status tegelijkertijd te leven; er wordt speciaal een moeilijkheid gecreëerd door verdeling van ons wezen in een innerlijke en een uiterlijk of oppervlaktenatuur en de verdere ingewikkeldheid van een geheim omgevingsbewust of milieu bewustzijn, waarin onze ongeziene verbindingen worden bepaald met de wereld buiten ons. In de spirituele opening ontvangt en assimileert het ontwaakte innerlijke wezen de hogere invloeden kant-en-klaar en neemt de hogere natuur aan; het externe oppervlakte zelf, dat vollediger gevormd is door de krachten van de Onwetendheid en Onbewustheid, is langzamer om te ontwaken, langzamer om te ontvangen, langzamer om te assimileren. Er is daarom een lang stadium, waarin het innerlijke wezen voldoende is getransformeerd, maar het uiterlijke nog verward is in een gemengde en moeilijke beweging van onvolmaakte verandering. Deze ongelijkheid herhaalt

zichzelf in iedere stap van de opstijging; want in iedere verandering volgt het innerlijke wezen gemakkelijker, de uiterlijke hinkt erna, terughoudend of anders onbekwaam ondanks hun aspiratie en verlangen: dit noodzaakt een constant herhaald werk van aanname, aanpassing, oriëntatie, een werk, dat geproduceerd wordt in altijd nieuwe termen, maar altijd hetzelfde principe. Maar zelfs, wanneer de uiterlijke en de innerlijke natuur van het individu verenigd worden in een harmonieus spiritueel bewustzijn, blijft dat nog meer externe, maar occulte deel van hem, waarin zijn wezen zich vermengt met het wezen van de buitenwereld en waardoor de buitenwereld zijn bewustzijn binnendringt, een veld van onvolmaaktheid. Er is noodzakelijkerwijze een interactie hier tussen ongelijke invloeden: de innerlijke spirituele invloed wordt ontmoet door nogal tegengestelde invloeden, die sterk zijn in hun controle van de huidige wereldorde; het nieuwe spirituele bewustzijn moet de schok dragen van de dominante en gevestigde niet gespiritualiseerde vermogens van de Onwetendheid. Dit creëert een moeilijkheid, die van kapitaal belang is in alle stadia van de spirituele evolutie en haar drang naar de verandering van de natuur.

Een subjectieve spiritualiteit kan gevestigd worden, die interactie weigert of minimaliseert met de wereld of tevreden is om getuige te zijn van haar actie en haar binnendringende invloeden terug te werpen of weg te werpen zonder enige reactie naar hen toe te staan of hun binnendringing toe te staan: maar als de innerlijke spiritualiteit geobjectiveerd moet worden in een vrije wereldactie, wanneer het individu zichzelf moet projecteren in de wereld en in zekere zijn de wereld in hem op moet nemen, kan dit niet dynamisch gedaan worden zonder de wereldinvloeden te ontvangen door zijn eigen omgevingsbewuste en milieu wezen. Het spirituele innerlijke bewustzijn moet dan omgaan met deze invloeden op een zodanige manier, dat, zo gauw als zij naderbij komen of binnenkomen, zij ofwel vernietigd worden en zonder resultaat of getransformeerd worden juist door hun binnenkomst in zijn eigen modus en substantie. Of hij kan hen forceren om de spirituele invloed te ontvangen en terug te keren met een transformerend vermogen op de wereld, waar zij vandaan komen, want een zodanige aandrang op de lagere universele Natuur is deel van een volmaakte spirituele actie. Maar

daarvoor moet het omgevingsbewuste of milieuwezen zo doordrongen zijn van het spirituele licht en de spirituele substantie, dat niets er binnen kan gaan zonder deze transformatie te ondergaan: de binnendringende externe invloeden hoeven helemaal niet hun lager gewaarzijn, hun lager zicht, hun lagere dynamiek binnen te brengen. Maar dit is een moeilijke perfectie, omdat gewoonlijk ons omgevingsbewustzijn niet geheel ons eigen gevormde en gerealiseerde zelf is, maar onszelf plus de externe wereldnatuur. Het is om deze reden altijd gemakkelijker om de innerlijke zelfvoldoende delen te spiritualiseren, dan de uiterlijke actie te transformeren; een vervolmaking van introspectieve, inwonende of subjectieve spiritualiteit, die zich afzijdig houdt van de wereld of zelfbeschermd ertegen is, is gemakkelijker dan een perfectie van de hele natuur in een dynamische, kinetische spiritualiteit, die geobjectiveerd is in het leven, de wereld omarmt, meester is van zijn omgeving, soeverein in zijn interactie met de wereldnatuur. Maar, omdat de integrale transformatie volledig het dynamische wezen moet omarmen en in hem het leven moet opnemen van de actie en het wereldzelf buiten ons, wordt deze vollediger verandering geëist door de evoluerende natuur.

De essentiële moeilijkheid komt van het feit, dat de substantie van ons normale wezen gevormd is uit het Onbewuste. Onze onwetendheid is een groei van kennis in een substantie van het wezen, dat onwetend is; het bewustzijn, dat hij ontwikkelt, de kennis, die hij vestigt, worden altijd achtervolgd, doordrongen, omsloten door deze onwetendheid. Deze substantie van onwetendheid moet getransformeerd worden in een substantie van superbewustzijn, een substantie, waarin het bewustzijn en een spiritueel gewaarzijn er altijd zijn, zelfs, wanneer zij niet actief zijn, niet uitgedrukt, niet in een vorm van kennis gezet. Tot dat gedaan is, dringt de onwetendheid binnen of omsluit of verzwelgt en absorbeert zelfs alles, dat er in binnenkomt in zijn vergeetachtige duisternis; hij dwingt het neerdalende licht te compromitteren met het mindere licht, dat zij binnengaat: er is een mengsel, een vermindering en besmetting van zichzelf, een vermindering, een modificatie, een onvolledige authenticiteit van zijn waarheid en vermogen. Of de onwetendheid beperkt tenminste zijn waarheid en omgeeft zijn kracht,

segmenteert zijn toepasbaarheid en zijn gebied; zijn waarheid van principe is versperd van een volle waarheid van individuele realisatie of van een verkregen waarheid van kosmische praktijk. Zo kan een liefde als een wet van het leven zich praktisch affirmeren als een innerlijk actief principe; maar, tenzij zij de hele substantie van het wezen in bezit neemt, kan het volledige individuele gevoel en de volledige individuele actie niet gevormd worden door de wet van de liefde: zelfs, wanneer zij vervolmaakt is in het individu, kan zij unilateraal en niet effectief gegeven worden door de algemene onwetendheid, die er blind voor is en vijandig, of zij wordt gedwongen om haar gebied van kosmische toepassing te beperken. Een volle actie in harmonie met een nieuwe wet van het wezen is altijd moeilijk in de menselijke natuur; want in de substantie van het Onbewustzijn is er een zelfbeschermende wet van blinde imperatieve Noodzaak, die het spel beperkt van de mogelijkheden, die er uit tevoorschijn komen of er in binnengaan en houdt hen tegen om hun vrije actie en resultaat te vestigen of de intensiteit te realiseren van hun eigen absolute. Een gemengd, relatief, gekromd en verminderd spel is alles, dat aan hen is toegestaan: anders zouden zij het raamwerk van het Onbewuste uitwissen en gewelddadig verstoren, zonder effectief de basis van de wereldorde te veranderen; want geen van hen hebben in hun mentale of vitale spel het goddelijke vermogen om dit donkere oorspronkelijke principe te vervangen en een volledige nieuwe wereldorde te organiseren.

Een transformatie van de menselijke natuur kan alleen verkregen worden, wanneer de substantie van het wezen zo doordrongen is van het spirituele principe, dat al zijn bewegingen een spontane dynamiek zijn en een geharmoniseerd proces van de Geest. Maar zelfs, wanneer de hogere vermogens en hun intensiteiten binnengaan in de substantie van het Onbewustzijn, dan worden zij tegemoet getreden door deze blinde tegengestelde Noodzaak en worden onderworpen aan deze beperkende en verminderende wet van de onwetende substantie. Zij gaat hen tegen met haar sterke titels van een gevestigde en onverbiddelijke Wet, treedt altijd de claim van het leven tegemoet met de wet van de dood, de vraag van Licht met de noodzaak van een ontlasting van schaduw en een achtergrond van duisternis, de soevereiniteit en vrijheid en dynamiek van de

Geest met zijn eigen kracht van aanpassing door beperking, demarcatie door onvermogen, fundatie van energie op rust van een oorspronkelijke Inertie. Er is een occulte waarheid achter zijn negaties, die alleen het Supramentale met zijn verzoening van tegengestelden in de oorspronkelijke Werkelijkheid kan opnemen en zo de pragmatische oplossing van het enigma kan ontdekken. Alleen de supramentale Kracht kan volledig deze moeilijkheid teboven komen van de fundamentele Onwetendheid; want met hem komt een tegengestelde en lumineuze imperatieve Noodzaak binnen, die onder alle dingen ligt en de oorspronkelijke en uiteindelijke zelfbepalende waarheidskracht is van het zelfbestaande Oneindige. Deze grotere lumineuze spirituele Noodzaak en zijn soevereine imperatief kan alleen vervangen of volledig doordringen, in zichzelf transformeren, en zo de blinde Ananke vervangen van het Onbewustzijn.

Een supramentale verandering van de hele substantie van het wezen vindt plaats en daarom noodzakelijkerwijze van al zijn karakters, vermogens, bewegingen plaatsvinden, wanneer het verwickelde Supramentale in de Natuur tevoorschijn komt om het supramentale licht en het vermogen te ontmoeten en zich ermee te verenigen, die neerdalen uit de Supernatuur. Het individu moet het instrument zijn en het eerste veld van de transformatie; maar een geïsoleerde individuele transformatie is niet genoeg en zou niet geheel uitvoerbaar kunnen zijn. Zelfs, wanneer het verkregen wordt, zal de individuele verandering alleen een permanente en kosmische betekenis hebben, wanneer het individu een centrum wordt en een teken voor de vestiging van de supramentale Bewustzijn-Kracht als een openlijk werkend vermogen in de aardse werkingen van de Natuur, --- op dezelfde manier, waarop het denkende Mentale gevestigd is door de menselijke evolutie als een openlijk werkend vermogen in het Leven en de Materie. Dit zou de verschijning betekenen in de evolutie van een gnostisch wezen of Purusha en een gnostische Prakriti, een gnostische Natuur. Er moet een verschijnende supramentale Bewustzijn-Kracht zijn, die bevrijd en actief is binnen het aardse geheel en een georganiseerde supramentale instrumentatie van de Geest in het leven en het lichaam, --- want het lichaamsbewustzijn moet ook voldoende ontwaakt zijn om een geschikt instrument te zijn van de werkingen van de nieuwe

supramentale Kracht en zijn nieuwe orde. Tot dan zou enige tussenliggende verandering alleen partieel en onzeker kunnen zijn; een bovenmentale of intuïtieve instrumentatie van de Natuur zou ontwikkeld kunnen worden, maar het zou een lumineuze formatie kunnen zijn, die opgelegd wordt aan een fundamentele en milieu Onbewustzijn. Wanneer een supramentaal principe en zijn kosmische werking eenmaal permanent gevestigd zouden zijn op hun eigen basis, dan zouden de tussenbeide komende vermogens van het Bovenmentale en spirituele Denkvermogen zich verzekerd er op kunnen baseren en hun eigen perfectie bereiken; zij zouden in het aardebestaan een hiërarchie worden van toestanden van het bewustzijn, die opstijgen uit het Denkvermogen en het fysieke leven naar het allerhoogste spirituele niveau. Het Denkvermogen en de mentale mensheid zouden blijven als een stap in de spirituele evolutie; maar andere graden erboven zouden daar gevormd worden en toegankelijk waardoor het belichaamde mentale wezen, terwijl hij gereed werd, zou kunnen klimmen naar de gnosis en veranderen in een belichaamd supramentaal en spiritueel wezen. Op deze basis zou het principe van een goddelijk leven in de aardse Natuur gemanifesteerd worden; zelfs de wereld van onwetendheid en onbewustheid zou haar eigen ondergedompelde geheim kunnen ontdekken en in iedere lagere graad zijn goddelijke betekenis beginnen te realiseren.

HOOFDSTUK XXVII

Het Gnostische Wezen

Een volmaakt pad van de Waarheid is tot aanschijn gekomen voor onze reis naar de andere kust voorbij de duisternis.

Rig Veda⁷¹

O Waarheidsbewustzijn, wees bewust van de Waarheid, klief de vele stromen uit van de Waarheid.

Rig Veda⁷²

O Vlam, O Wijn, je kracht is bewust geworden, je hebt het Ene Licht ontdekt voor de velen.

Rig Veda⁷³

Zuiver-wit en tweevoudig in haar grootheid volgt zij effectief, zoals iemand, die weet, het pad van de Waarheid en vermindert haar richtingen niet.

Rig Veda⁷⁴

Door de Waarheid behouden zij de Waarheid, die alles behoudt, in het Vermogen van het Offer in de allerhoogste ether.

Rig Veda⁷⁵

O Onsterfelijke, gij zijt geboren in sterfelijken in de wet van de Waarheid, van Onsterfelijkheid, van Schoonheid. . . . Geboren uit de

⁷¹ I. 46. 11.

⁷² V. 12. 2.

⁷³ I. 93. 4.

⁷⁴ V. 80.4.

⁷⁵ V.15. 2.

*Waarheid groeit hij door de Waarheid,
--- een Koning, een Godheid, de
Waarheid, de Uitgestrektheid.*

Rig Veda⁷⁶

WANNEER WE in ons denken de lijn bereiken, waarbij de evolutie van het Denkvermogen naar het Bovenmentale overgaat in een evolutie van het Bovenmentale in het Supramentale, staan we oog in oog met een moeilijkheid, die bijna een onmogelijkheid inhoudt. Want we worden bewogen om te zoeken naar een of ander precies idee, een of andere duidelijke mentale beschrijving van het supramentale of gnostische bestaan, waarvan de evolutionaire Natuur in de Onwetendheid werkzaam is; maar door overschrijding van deze extreme lijn van het gesublimeerde Denkvermogen stapt het bewustzijn uit de sfeer, overtreft de karakteristieke handeling en ontsnapt uit de greep van de mentale voorstelling en kennis. Het is inderdaad duidelijk, dat de supramentale natuur een volmaakte integratie moet zijn en vervulling van de spirituele natuur en ervaring: het zou ook in zichzelf, juist door het karakter van het universele principe, hoewel het niet beperkt zou zijn tot die verandering, een totale spiritualisatie van de wereldse Natuur bevatten; onze wereldervaring zou in deze stap van onze evolutie worden opgenomen en door een transformatie van haar delen van goddelijkheid, een creatieve weigering van haar onvolmaaktheden en vermommingen, een of andere goddelijke waarheid en overvloed bereiken. Maar dit zijn algemene formuleringen en geven ons geen nauwkeurig idee van de verandering. Onze normale waarneming of voorstelling of formulering van spirituele dingen en wereldse dingen is mentaal, maar bij de gnostische verandering kruist de evolutie een lijn, voorbij welke er een allerhoogste en radicale omkering is van bewustzijn en de standaarden en vormen van mentale kennisname niet langer voldoende zijn: het is moeilijk voor het mentale denken om de supramentale natuur te begrijpen en te beschrijven.

De mentale natuur en het mentale denken zijn gebaseerd op een bewustzijn van het eindige; de supramentale natuur is in haar diepere kern een bewustzijn en vermogen van het Oneindige. De Supramentale Natuur ziet alles vanuit het

⁷⁶ IX. 110.4; 108. 8.

standpunt van eenheid en beschouwt alle dingen, zelfs de grootste veelvoudigheid en verscheidenheid, zelfs wat voor het denkvermogen de grootste tegenstellingen zijn, in het licht van die eenheid; haar wil, ideeën, gevoelens, gewaarwording zijn gemaakt van het materiaal van eenheid, haar handelingen gaan voort op die basis. De mentale Natuur, daarentegen, denkt, ziet, wil, voelt, wordt gewaar met verdeling als een startpunt en heeft alleen een opgebouwd begrip van eenheid; zelfs, wanneer hij eenheid ervaart, moet hij handelen vanuit de eenheid op een basis van beperking en verschil. Maar het supramentale, het goddelijke leven is een leven van essentiële, spontane en inherente eenheid. Het is onmogelijk voor het denkvermogen om in detail te voorspellen wat de supramentale verandering moet zijn in zijn delen van levenshandeling en buitenwaarts gedrag of er voor vast te leggen, welke vormen hij zal scheppen voor het individuele of collectieve bestaan. Want het denkvermogen handelt door intellectuele regel of werktuig of door beredeneerde keuze van de wil of door de mentale impuls of in gehoorzaamheid aan de levensimpuls; maar de supramentale natuur handelt niet door het mentale idee of regel of door onderwerping aan enige inferieure impuls: ieder van haar stappen wordt gedicteerd door een ingeboren spirituele visie, een veelomvattende en nauwkeurige penetratie in de waarheid van allen en de waarheid van ieder ding; zij handelt altijd overeenkomstig de inherente werkelijkheid, niet door het mentale idee, niet overeenkomstig een opgelegde wet van gedrag of een opbouwend denken of waarnemende vindingrijkheid. Haar beweging is kalm, in bezit van zichzelf, spontaan, plooibaar; zij komt natuurlijk en onvermijdelijk omhoog uit een harmonische identiteit van de waarheid, die gevoeld wordt juist in de substantie van het bewuste wezen, een spirituele substantie, die universeel is en daarom intiem een met alles, wat besloten is in haar kennisname van het bestaan. Een mentale beschrijving van de supramentale natuur zou zich alleen uit kunnen drukken, ofwel in frasen, die te abstract zijn, ofwel in mentale beelden, die het zouden kunnen veranderen in iets nogal verschillend van haar werkelijkheid. Het zou daarom niet mogelijk lijken, voor het denkvermogen om te anticiperen of aan te geven, wat een supramentaal wezen is of hoe hij zal handelen; want hier kunnen mentale ideeën en formuleringen niets beslissen of enige nauwkeurige definitie of determinatie

bereiken, omdat zij niet dicht genoeg liggen bij de wet en zelfvisie van de supramentale natuur. Tegelijkertijd kunnen zekere gevolgtrekkingen gemaakt worden juist van het feit van dit verschil van natuur, dat tenminste geldig zouden kunnen zijn voor een algemene beschrijving van de overgang van het Bovenmentale naar het Supramentale of voor ons vaag een idee samenstellen van de eerste status van het evolutionaire supramentale bestaan.

Deze overgang is het stadium, waarin de supramentale gnosis de leiding over kan nemen van de evolutie van het Bovenmentale en de eerste fundaties bouwen van zijn eigen karakteristieke manifestatie en ongesluisde activiteiten; hij moet daarom gekenmerkt worden door een beslissende, maar lang voorbereide overgang van een evolutie in de Onwetendheid naar een altijd voortgaande evolutie in de Kennis. Het zal geen plotselinge openbaring en bewerkstelling zijn van het absolute Supramentale en het supramentale wezen, zoals zij op hun eigen niveau zijn, de snelle apocalyps van een waarheidsbewust bestaan, altijd zelf-ervuld en volledig in zelf-kennis; het zal het fenomeen zijn van het supramentale wezen, dat neerdaalt in een wereld van evolutionaire wording en zichzelf daar vormt, de vermogens ontvouwt van de gnosis binnen het aardse bestaan. Dit is inderdaad het principe van al het aardse zijn; want het proces van het aardebestaan is het spel van een oneindige Werkelijkheid, die zichzelf eerst verbergt in een opvolging van duistere beperkte, ondoorschijnende en onvolledige halfbeelden, die door hun onvolmaaktheid en karakter van vermomming de waarheid verstoren, van waaruit zij werken, maar naderhand meer en meer halflichtende beelden van zichzelf bereiken, die, als er eenmaal een supramentale neerdaling is, een ware voortgaande openbaring kunnen worden. De neerdaling van het oorspronkelijke Supramentale, de aanname van het evolutionaire Supramentale is een stap, die de supramentale gnosis heel goed kan ondernemen en volbrengen zonder zijn eigen essentiële karakter te veranderen. Het kan de formule aannemen van een waarheid-bewust bestaan, dat gefundeerd is in een inherente zelfkennis, maar tegelijkertijd in zichzelf een mentale natuur en natuur van leven en materieel lichaam opneemt. Want het Supramentale heeft als Waarheid-Bewustzijn van het Oneindige in zijn dynamische principe het

oneindige vermogen van een vrije zelfbepaling. Hij kan alle kennis in zichzelf behouden en toch alleen in formulering naar voren brengen, wat nodig is in ieder stadium van een evolutie; hij formuleert wat dan ook in overeenstemming is met de Goddelijke Wil in manifestatie en de waarheid van het ding, dat gemanifesteerd moet worden. Door dit vermogen is hij in staat zijn kennis terug te houden, zijn eigen karakter en wet van handeling te verbergen en het Bovenmentale te manifesteren en onder het Bovenmentale een wereld van onwetendheid, waarin het wezen aan de oppervlakte niet wenst te kennen en zichzelf zelfs onder de controle plaatst van een doordringende Onwetendheid. Maar in dit nieuwe stadium zal de sluier, die zo is opgelegd, opgetild worden; de evolutie zal bij iedere stap bewegen in het vermogen van het Waarheid-Bewustzijn en haar voortgaande determinaties zullen gemaakt worden door een bewuste Kennis en niet in de vormen van Onwetendheid of Onbewustheid.

Zoals er zich op aarde een mentaal Bewustzijn en Vermogen gevestigd heeft, dat een ras van mentale wezens vormt en in zichzelf alles van de aardse natuur opneemt, dat klaar is om te veranderen, zo zal er nu op aarde een gnostisch Bewustzijn en Vermogen gevestigd worden, dat een ras van gnostische, spirituele wezens zal vormen en in zichzelf alles van de aardse natuur zal opnemen, dat klaar is voor deze nieuwe transformatie. Zij zal progressief ook in zichzelf van boven, van haar eigen domein van volmaakt licht en vermogen en schoonheid, alles ontvangen, dat klaar is om neer te dalen uit dat domein in het aardse wezen. Want de evolutie ging in het verleden voort door de omhoogstroming in ieder kritiek stadium van een besloten Vermogen van zijn involutie in de Onwetendheid, maar ook door een neerdaling van boven, van zijn eigen niveau van dat Vermogen, dat al reeds zelf-gerealiseerd is in zijn eigen hogere natuurlijke gebied. In al deze voorafgaande stadia is er een verdeling geweest tussen het oppervlakte-zelf en het bewustzijn en het subliminale zelf en bewustzijn; de oppervlakte werd hoofdzakelijk gevormd onder de druk van de naar boven stromende kracht van beneden door de Onbewuste, die een langzaam tevoorschijn komende formule ontwikkelde van een besloten kracht van de Geest, het subliminale gedeeltelijk op deze manier, maar hoofdzakelijk door een

simultane instroom van de grootheid van dezelfde kracht van boven: een mentaal of een vitaal wezen daalde neer in de vitale delen en vormde daar vanuit zijn geheime verblijfplaats een mentale of een vitale persoonlijkheid aan de oppervlakte. Maar voordat de supramentale verandering kan beginnen, moet de sluier tussen de subliminale en oppervlakte delen al neergehaald zijn; de instroming, de neerdaling zal in het volledige bewustzijn zijn als een geheel, het zal niet gedeeltelijk plaatsvinden achter een sluier; het proces zal niet langer een besloten, duistere en dubbelzinnige procedure zijn, maar een open bewust gevoelde opbloei en gevolgd door het hele wezen in zijn omvorming. In andere opzichten zal het proces hetzelfde zijn, --- een supramentale binnenstroming van boven, de neerdaling van een gnostisch wezen in de natuur en een verschijning van de besloten supramentale kracht van beneden; de instroom en de ontsluiting tussen hen zal verwijderen wat overgebleven is van de natuur van de Onwetendheid. De overheersing van het Onbewuste zal verdwijnen: want het Onbewuste zal veranderd worden door de uitbarsting van het grotere geheime Bewustzijn er in, het verborgen Licht in wat zij altijd was in werkelijkheid, een zee van geheim Superbewustzijn. Een eerste formatie van een gnostisch bewustzijn en natuur zal het gevolg zijn.

De schepping van een supramentaal wezen, natuur, leven op aarde zal niet het enige resultaat zijn van deze evolutie; zij zal ook de vervulling met zich dragen van de stappen, die er toe geleid hebben: want zij zal het Bovenmentale, de Intuïtie en de andere gradaties van de spirituele natuurkracht bevestigen in het bezit van de aardse geboorte en een ras van gnostische wezens vestigen en een hiërarchie, een schijnende ladder van opstijgende gradaties en opeenvolgende samenstellende formaties van het gnostische licht en vermogen in de aardenatuur. Want de beschrijving van de gnosis is van toepassing op al het bewustzijn, dat gebaseerd is op Waarheid van zijn en niet op Onbekendheid of Onwetendheid. Al het leven en levende wezens, die gereed zijn om te stijgen voorbij de mentale onwetendheid, maar nog niet gereed voor de supramentale hoogte, zouden in een soort echelon of een schaal met overlappende graden hun verzekerde basis, hun tussenliggende stappen van zelfformatie, hun uitdrukking

van gerealiseerde bekwaamheid van spiritueel bestaan vinden op de weg naar de allerhoogste Werkelijkheid. Maar ook van de aanwezigheid van het bevrijde en nu soevereine supramentale licht en kracht aan het hoofd van de evolutionaire Natuur zou verwacht kunnen worden, dat zij hun gevolgen zullen hebben in de hele evolutie. Een invloed, een beslissende spanning zou het leven van de lagere evolutionaire stadia beïnvloeden; iets van het licht, iets van de kracht zou naar beneden binnendringen en het verborgen Waarheid-Vermogen overal in de Natuur ontwakken naar een grotere handeling. Een dominant principe van harmonie zou zich opleggen aan het leven van de Onwetendheid; de disharmonie, het blinde zoeken, de botsing van de strijd, de abnormale wederwaardigheden van overdrijving en onderdrukking en onvaste balans van nietsziende krachten, die aan het werk zijn in hun mengsel en conflict, zouden de invloed voelen en plaats maken voor een meer ordelijke gang en harmonische stappen van de ontwikkeling van zijn, een meer openbare opstelling van voortgaand leven en bewustzijn, een betere levensorde. Een vrijer spel van intuïtie en sympathie en begrip zou het menselijke leven binnengaan, een duidelijker gevoel van waarheid van het zelf en dingen en een meer verlichte omgang met de mogelijkheden en moeilijkheden van bestaan. In plaats van een voortdurende onderling vermengde en verwarde strijd tussen de groei van het Bewustzijn en het vermogen van Onbewustheid, tussen de krachten van licht en de krachten van duisternis, zou de evolutie een gegradeerde voortgang worden van minder licht naar groter licht; in ieder stadium ervan zouden de bewuste wezens, die bij dat stadium behoren, beantwoorden aan de innerlijke Bewustzijn-Kracht en hun eigen wet van kosmische Natuur uitbreiden naar de mogelijkheid van een hogere gradatie van die Natuur. Dit is tenminste een sterke mogelijkheid en zou voorzien kunnen worden als het natuurlijke gevolg van de directe handeling van het Supramentale op de evolutie. Deze interventie zou het evolutionaire principe niet annuleren, want het Supramentale heeft het vermogen om zijn kracht van kennis terug te houden of in reserve te houden, zowel als het vermogen om het in volledige of gedeeltelijke handeling te brengen; maar hij zou het moeilijke en bedroefde proces van de evolutionaire verschijning harmoniseren, bedaren, vergemakkelijken, kalmeren en tot grote hoogte hedoniseren.

Er is iets in de natuur van het Supramentale zelf, dat dit grote resultaat onvermijdelijk zou maken. Hij is in zijn fundatie een unitaristisch en integraliserend en harmonisch bewustzijn en in zijn neerdaling en evolutionaire uitwerking van de diversiteit van het Oneindige zou hij zijn unitaristische trend, zijn drang tot integralisatie en zijn harmonische invloed niet verliezen. Het Bovenmentale volgt diversiteiten en uiteenlopende mogelijkheden op hun eigen lijnen van divergentie: hij kan tegenstellingen toestaan en disharmonie, maar hij maakt hen elementen van een kosmisch geheel, zodat zij gedwongen worden, hoe onopzettelijk ook en ondanks henzelf, om hun aandeel te leveren aan zijn heelijkheid. Of we zouden kunnen zeggen, dat hij tegenstellingen accepteert en zelfs aanmoedigt, maar hen verplicht elkaars bestaan te ondersteunen, zodat er uiteenlopende wegen van zijn en bewustzijn en ervaring zouden kunnen zijn, die weggeleiden van de Ene en van elkaar, maar zich zelf nog steeds onderhouden op de Eenheid en ieder weer terug kunnen leiden op hun eigen pad naar eenheid. Dat is zelfs de geheime betekenis van onze eigen wereld van Onwetendheid, die werkt vanuit de Onbewustheid, maar met de onderliggende kosmiciteit van het bovenmentale principe. Maar het individuele wezen in een zodanige schepping bezit dit geheime principe in kennis niet en baseert zijn handeling er niet op. Een bovenmentaal wezen zou hier dit geheim waarnemen; maar hij zou nog steeds op zijn eigen lijnen van de Natuur werken en wil en actie, Swabhava, Swadharma, volgens de inspiratie, de dynamische controle of de innerlijke leiding van de Geest of de Godheid in hem en de rest overlaten aan hun eigen lijn in het geheel: een bovenmentale schepping van kennis in de Onwetendheid zou daarom iets zijn, dat afgescheiden is van de omringende wereld van Onwetendheid en ervan beschermd door de lichtende omcirkelende en afscheidende muur van zijn eigen principe. Het supramentale gnostische wezen, daarentegen, zou niet alleen zijn hele leven baseren op intiem besef en effectieve realisatie van harmonische eenheid in zijn eigen innerlijke en uiterlijke leven of groepsleven, maar zou ook een harmonische eenheid scheppen met de nog overlevende mentale wereld, zelfs als die wereld helemaal een wereld van Onwetendheid bleef. Want het gnostische bewustzijn in hem zou de ontwikkelende waarheid en het principe van harmonie, verborgen in de formaties van Onwetendheid, waarnemen en naar buiten

brenge; het zou natuurlijk zijn voor zijn gevoel van integraliteit en het zou in zijn vermogen zijn om hen te verbinden met de ware orde met zijn eigen gnostische principe en de ontwikkelende waarheid en harmonie van zijn eigen grotere levenscreatie. Dat zou onmogelijk kunnen zijn zonder een aanzienlijke verandering in het leven van de wereld, maar een zodanige verandering zou de natuurlijke consequentie zijn van de verschijning van een nieuw Vermogen in de Natuur en zijn universele invloed. In de verschijning van het gnostische wezen zou de hoop gelegen zijn van een meer harmonieuze evolutionaire orde in de aardse Natuur.

Een supramentaal of gnostisch ras zou geen ras zijn, dat gemaakt is volgens een enkel type, gevormd in een enkel vast patroon, want de wet van het Supramentale is eenheid, vervuld in verscheidenheid, en daarom zou er een oneindige verscheidenheid zijn in de manifestatie van het gnostische bewustzijn, ofschoon dat bewustzijn nog steeds een zou zijn in haar basis, in haar samenstelling, en haar alles openbarende en alles verenigende orde. Het is evident, dat de drievoudige status van het Supramentale zichzelf zou reproduceren als een principe in deze nieuwe manifestatie: beneden hem en nog tot hem behorend zouden de gradaties van de bovenmentale en intuïtieve gnosis zijn met de zielen, die deze gradaties van opstijgend bewustzijn hadden gerealiseerd; er zouden ook op het hoogtepunt, terwijl de evolutie in Kennis verder ging, individuele wezens zijn, die voorbij een supramentale formulering zouden stijgen en reiken van de hoogste hoogte van het Supramentale naar de toppunten van unitaristische zelfrealisatie in het lichaam, die de laatste en allerhoogste staat moet zijn van de epifanie van de Schepping. Maar in het supramentale ras zelf, in de variatie van haar gradaties, zouden de individuen niet gevormd worden volgens een enkel type van individualiteit, ieder zou verschillend zijn van de ander, een unieke formatie van het Wezen, ofschoon een met de gehele rest in fundatie van het zelf en gewaarwording van eenheid en in het principe van zijn wezen. Alleen over dit algemene principe van het supramentale bestaan kunnen we pogen een idee te vormen, hoe verminderd ook door de beperkingen van het mentale denken en mentale taal. Een meer levendig

beeld van het gnostische wezen kan alleen het Supramentale maken; voor het denkvermogen zijn alleen enige abstracte omlijnningen ervan mogelijk.

De gnosis is het effectieve principe van de Geest; een hoogste dynamiek van spiritueel bestaan. Het gnostische individu zou de voltooiing zijn van de spirituele mens, zijn hele manier van zijn, denken, leven, handelen zou beheerst worden door het vermogen van een uitgestrekte universele spiritualiteit. Alle drie-eenheden van de Geest zouden werkelijk zijn voor zijn zelf-gewaarzijn en gerealiseerd in zijn innerlijk leven. Zijn gehele bestaan zou versmolten worden in eenheid met het transcendente en universele Zelf en Geest; al zijn handeling zou ontspringen uit het allerhoogste Zelf, het goddelijk bestuur van de Natuur van de Geest en eraan gehoorzamen. Al het leven zou voor hem de gewaarwording hebben van het Bewuste Wezen, de Purusha van binnen, dat zijn zelfuitdrukking in de Natuur vindt; zijn leven en al haar gedachten, gevoelens, handelingen zouden voor hem gevuld zijn met die betekenis en gebouwd op die fundatie van zijn werkelijkheid. Hij zou de aanwezigheid voelen van het Goddelijke in ieder centrum van zijn bewustzijn, in iedere vibratie van zijn levenskracht, in iedere cel van zijn lichaam. In alle werkingen van zijn kracht van Natuur zou hij gewaar zijn van de werkingen van de allerhoogste Wereld-Moeder, de Supernatuur; hij zou zijn natuurlijke wezen zien als de wording en manifestatie van het vermogen van de Wereld-Moeder. In dit bewustzijn zou hij leven en handelen in een totale transcendente vrijheid, een volledige vreugde van de Geest, een totale identiteit met het kosmische Zelf en een spontane sympathie met alles in het universum. Alle wezens zouden voor hem zijn eigen zelf zijn, alle wegen en vermogens van bewustzijn zouden gevoeld worden als de wegen en vermogens van zijn eigen universaliteit. Maar in die inclusieve universaliteit zou er geen binding zijn aan inferieure krachten, geen vervorming van zijn eigen hoogste waarheid, want deze waarheid zou alle waarheid van dingen omsluiten en ieder op zijn eigen plaats houden, in een relatie van gevarieerde harmonie, --- hij zou geen enkele verwarring, botsing, schending van begrenzingen, enige verstoring van de verschillende harmonieën toestaan, die de totale harmonie samenstellen. Zijn eigen leven en het wereldleven zouden voor hem als een volmaakt kunstwerk zijn;

het zou als de schepping zijn van een kosmisch en spontaan genie, dat onfeilbaar is in zijn uitwerking van een veelvoudige orde. Het gnostische individu zou in de wereld zijn en van de wereld, maar hij zou er ook bovenuit gaan in zijn bewustzijn en leven in zijn Zelf van transcendentie erboven; hij zou universeel zijn, maar vrij in het universum, individueel, maar niet beperkt door een afscheidende individualiteit. De ware Persoon is geen geïsoleerde entiteit, zijn individualiteit is universeel; want hij individualiseert het universum: het is tegelijkertijd een goddelijk tevoorschijn komen in een spirituele sfeer van transcendente oneindigheid, zoals een hoog toppunt voorbij de wolken; want hij individualiseert de goddelijke Transcendentie.

De drie vermogens, die zich presenteren aan ons leven als de drie sleutels naar haar mysterie, zijn de individuele, de kosmische entiteit en de Werkelijkheid, die in beiden en voorbij hen aanwezig is. Deze drie geheimen van bestaan zouden in het leven van het supramentale wezen een verenigde vervulling van hun harmonie vinden. Hij zal het vervolmaakte en volledige individu zijn, dat vervuld is in de voldoening van zijn groei en zelfuitdrukking; want al zijn elementen zouden gedragen worden naar een hoogste gradatie en geïntegreerd in een of andere veelomvattende grootheid. We streven naar volledigheid en harmonie; we lijden innerlijk het meest onder een onvolmaaktheid en onvermogen of een disharmonie van onze natuur. Maar dit komt door onze onvolledigheid van zijn, onze onvolmaakte zelfkennis, ons onvolmaakte bezit van ons zelf en onze natuur. Een volledige zelfkennis in alle dingen en op alle momenten is de gift van de supramentale gnosis en ermee een volledig zelfmeesterschap, niet hoofdzakelijk in de betekenis van controle over de Natuur, maar in de betekenis van een vermogen van volmaakte zelfuitdrukking in de Natuur. Welke kennis van het zelf er ook zou zijn, zou volmaakt belichaamd worden in de wil van het zelf, de wil zou volmaakt belichaamd worden in de handeling van het zelf; het resultaat zou de volledige dynamische zelfformulering van het zelf zijn in zijn eigen natuur. In de lagere gradaties van het gnostische wezen zou een beperking zijn van zelfuitdrukking volgens de variëteit van de natuur, een beperkte vervolmaking om een of andere kant, element of gecombineerde harmonie te formuleren van elementen van een of

andere Goddelijke Totaliteit, een beperkte selectie van vermogens van het kosmische beeld van de oneindige veelvoudige Ene. Maar in het supramentale wezen zou deze noodzaak van beperking voor vervolmaking verdwijnen; de verscheidenheid zou niet verzekerd zijn door beperking, maar door een verscheidenheid in het vermogen en schakering van de Supernatuur; hetzelfde geheel van zijn en hetzelfde geheel van de natuur zouden zichzelf uitdrukken op een oneindige diverse wijze; want ieder wezen zou een nieuwe volledigheid, harmonie, zelfvergelijking zijn van het Ene Wezen. Wat naar voren uitgedrukt zou worden of op enig moment achtergehouden, zou niet afhangen van vermogen of onvermogen, maar van de dynamische zelfkeuze van de Geest, zijn heerlijkheid van zelfuitdrukking, van de waarheid van wil en vreugde van het Goddelijke van zichzelf in het individu en, daaraan ondergeschikt, van de waarheid van de dingen, die gedaan moesten worden door het individu heen in de harmonie van de totaliteit. Want het volledige individu is het kosmische individu, omdat alleen, wanneer we het universum in onszelf hebben opgenomen, --- en het transcenderen, --- onze individualiteit volledig kan zijn.

Het supramentale wezen in zijn kosmische bewustzijn, dat alles ziet en voelt als zichzelf, zou op die manier handelen; hij zou handelen in een universeel gewaarzijn en een harmonie van zijn individuele zelf met het totale zelf, van zijn individuele wil met de totale wil, van zijn individuele handeling met de totale handeling. Want we lijden het meest in ons uiterlijke leven en haar reacties op ons innerlijke leven van de onvolmaaktheid van onze relaties met de wereld, onze onwetendheid van anderen, onze disharmonie met het geheel van dingen, onze onbekwaamheid om onze eis aan de wereld gelijk te maken aan de eis van de wereld naar ons. Er is een conflict, --- een conflict, waaruit geen uiteindelijke uitweg lijkt te zijn, behalve een ontsnapping aan zowel de wereld als het zelf, --- tussen onze zelfbevestiging en een wereld, waaraan we die bevestiging moeten opleggen, een wereld, die te groot voor ons lijkt en die onverschillig voorbij lijkt te gaan aan onze ziel, denkvermogen, leven, lichaam in de zwenking van haar koers naar haar doel. De relatie van onze koers en doel tot die van de wereld is niet duidelijk voor ons en om ons ermee te harmoniseren, moeten we ons ofwel eraan

opleggen en het aan ons onderdanig maken of onszelf onderdrukken en eraan onderdanig worden of anders om een moeilijke balans in te sluiten tussen deze twee noodzakelijkheden van de relatie tussen de individuele persoonlijke bestemming en het kosmische geheel en haar verborgen doeleinde. Maar voor een supramentaal wezen, dat leeft in een kosmisch bewustzijn, zou de moeilijkheid niet bestaan, omdat hij geen ego heeft; zijn kosmische individualiteit zou de kosmische krachten kennen en hun beweging en hun betekenis als deel van hemzelf en het Waarheid-Bewustzijn in hem zou de juiste relatie zien bij iedere stap en de dynamisch juiste uitdrukking vinden van die relatie.

Want in feite zijn zowel het individu als het universum gelijktijdige en wederzijds gerelateerde uitdrukkingen van hetzelfde transcendente Wezen; zelfs, ofschoon er in de Onwetendheid en onder haar wet een verkeerde afstemming en conflict is, moet er toch een juiste relatie zijn, een vergelijking, die door alles bereikt wordt, maar die gemist wordt door de blindheid van ons ego, onze poging om het ego te bevestigen en niet het Zelf, een in allen. Het supramentale bewustzijn heeft die waarheid van relatie in zichzelf als haar natuurlijke recht en privilege, omdat het Supramentale de kosmische relaties bepaalt en de relaties van het individu met het universum, hen vrijelijk bepaalt en soeverein als een vermogen van de Transcendentie. In het mentale wezen zouden zelfs de druk van het kosmische bewustzijn, die het ego overweldigt en een gewaarzijn van de transcendentie Werkelijkheid niet uit zichzelf een dynamische oplossing tot stand brengen; want er zou nog een onverenigbaarheid zijn tussen zijn bevrijde spirituele geestesgesteldheid en het duistere leven van de kosmische Onwetendheid, waarvoor het denkvermogen niet het vermogen heeft om het op te lossen of te boven te komen. Maar in het supramentale wezen zou, niet alleen statisch bewust, maar volledig dynamisch en handelend in het scheppende licht en vermogen van de Transcendentie, het supramentale licht, het waarheidslicht, *rtam jyotih*, dat vermogen hebben. Want er zou eenheid zijn met het kosmische zelf, maar geen binding aan de Onwetendheid van de kosmische Natuur in haar lagere formulering; er zou aan de andere kant een vermogen zijn om te handelen in het licht van de Waarheid op die Onwetendheid. Een grote universaliteit van

zelfuitdrukking, een grote harmonische universaliteit van wereld-zijn zou juist het teken zijn van de supramentale Persoon in zijn gnostische natuur.

Het bestaan van het supramentale wezen zou het spel zijn van een veelvoudig en veelvoudig manifesterend waarheidsvermogen van een-bestaan en een-bewustzijn voor de heerlijkheid van een-bestaan. Heerlijkheid van de manifestatie van de Geest in zijn waarheid van zijn zou de betekenis zijn van het gnostische leven. Al haar bewegingen zouden een formulering zijn van de waarheid van de Geest, maar ook van de vreugde van de Geest, --- een bevestiging van spiritueel bestaan, een bevestiging van spiritueel bewustzijn, een bevestiging van spirituele heerlijkheid van zijn. Maar dit zou niet zijn, wat de zelfbevestiging in ons neigt te zijn, ondanks de onderliggende eenheid, iets egocentrisch, afscheidends, tegengesteld of onverschillig of onvoldoende levend voor de zelfbevestiging van anderen of hun eis aan het bestaan. Een in het zelf met allen zal het supramentale wezen de heerlijkheid van zelfmanifestatie van de Geest in zichzelf zoeken, maar op gelijke wijze de heerlijkheid van het Goddelijke in allen: hij zal kosmische vreugde hebben en zal een vermogen zijn om de zaligheid van de Geest, de vreugde van zijn naar anderen te brengen; want hun vreugde zal deel zijn van zijn eigen vreugde van bestaan. Bezig zijn met het goede van alle wezens, de vreugde en het verdriet van anderen zijn eigen maken werd beschreven als een teken van de bevrijde en vervulde spirituele mens. Het supramentale wezen zal daarom, daarvoor, geen noodzaak hebben voor een altruïstische zelfterugtrekking, omdat deze bezigheid heel dicht bij zijn zelfvervulling ligt, de vervulling van de Ene in allen, en er zal geen tegenstelling zijn of strijd tussen zijn eigen goede en het goede van anderen: noch zal hij enige noodzaak hebben om enige universele sympathie te verkrijgen door zichzelf te onderwerpen aan de vreugde en het verdriet van schepsels in de Onwetendheid; zijn kosmische sympathie zal deel zijn van zijn ingeboren waarheid van zijn en niet afhankelijk van een persoonlijke deelname in de mindere vreugde en het verdriet; hij zal transcenderen, wat hij omarmt en in die transcendentie zal zijn vermogen zijn. Zijn gevoel van universaliteit, zijn handeling van universaliteit zal altijd een spontane toestand zijn en een natuurlijke beweging, een automatische

uitdrukking van de Waarheid, een handeling van de vreugde van het zelfbestaan van de Geest. Er kan geen plaats in zijn voor beperkt zelf of verlangen of de voldoening of frustratie van het beperkte zelf of verlangen of de voldoening of frustratie van het beperkte zelf of de voldoening of frustratie van verlangen, geen plaats voor het relatieve en afhankelijke geluk en verdriet, dat onze beperkte natuur bezoekt en teistert; want deze dingen behoren bij het ego en de Onwetendheid, niet bij de vrijheid en waarheid van de Geest.

Het gnostische wezen heeft de wil van handeling, maar ook de kennis van wat gewild moet worden en het vermogen om zijn kennis te bewerkstelligen; hij zal niet geleid worden vanuit de onwetendheid om te doen, wat niet gedaan moet worden. Bovendien is zijn handeling niet het zoeken naar de vrucht of resultaat; zijn vreugde in zijn en doen in zuivere staat van Geest, in zuivere handeling van Geest, in zuivere zaligheid van Geest. Zoals zijn statische bewustzijn alles in zichzelf zal bevatten en daarom altijd zelfvervuld moet zijn, zo zal zijn dynamiek van bewustzijn in iedere stap en iedere handeling een spirituele vrijheid en zelfvervulling vinden. Alles zal gezien worden in zijn relatie met het geheel, zodat iedere stap lichtend zal zijn en vreugdevol en bevredigend in zichzelf, omdat ieder in vereniging is met een lichtende volledigheid. Dit bewustzijn, dit leven in de spirituele totaliteit en handelen eruit, een bevredigde totaliteit in essentie van zijn en een bevredigde totaliteit in de dynamische beweging van zijn, de gewaarwording van de relaties van die totaliteit, die iedere stap vergezelt, is inderdaad juist het merkteken van een supramentaal bewustzijn en onderscheidt het van de gedesintegreerde, onwetende, opvolgende stappen van ons bewustzijn in de Onwetendheid. Het gnostische bestaan en heerlijkheid van bestaan is een universeel en totaal zijn en heerlijkheid, en de aanwezigheid van die totaliteit en universaliteit zal er aanwezig zijn in iedere afgescheiden beweging: in elke zal geen gedeeltelijke ervaring zijn van het zelf of een gedeeltelijk stuk van zijn vreugde, maar de gewaarwording van de hele beweging van een integraal wezen en de aanwezigheid van zijn volledige en integrale zaligheid van zijn, Ananda. De kennis van het gnostische wezen, zelfgerealiseerd in handeling, zal geen denkbeeldige handeling zijn, maar het Werkelijk-Idee van het Supramentale, de

instrumentatie van een essentieel licht van Bewustzijn; het zal het zelflicht zijn van alle werkelijkheid van zijn en zichzelf voortdurend beginnen uit te gieten en iedere bijzondere handeling en activiteit vullen met de zuivere en gehele heerlijkheid van haar zelfbestaan. Voor een oneindig bewustzijn met haar kennis door identiteit is er in iedere onderscheiding de vreugde en ervaring van de Gelijke, in iedere eindigheid wordt het Oneindige gevoeld.

Een evolutie van gnostisch bewustzijn brengt met zich een transformatie van ons wereldbewustzijn en wereldhandeling: want zij neemt in het nieuwe vermogen van gewaarwording niet alleen het innerlijk bestaan op, maar ons uiterlijke wezen en ons wereldwezen; er is een opnieuw maken van beiden, een integratie van hen in de gewaarwording en vermogen van het spirituele bestaan. Er moet over ons in de verandering onmiddellijk een ommekeer en weigering komen van onze huidige manier van bestaan en een vervulling van haar innerlijke trend en neiging. Want we staan nu tussen deze twee termen, een uiterlijke wereld van Leven en Materie, die ons gemaakt heeft en een opnieuw maken van de wereld door onszelf op de manier van een ontwikkelende Geest. Onze huidige manier van leven is onmiddellijk een onderwerping aan de Levenskracht en Materie en een strijd met Leven en Materie. In haar eerste verschijning creëert een uiterlijk bestaan door onze reactie erop een innerlijk of mentaal bestaan; als we onszelf al helemaal vormen, is het in de meeste mensen minder door de bewuste druk van een vrije ziel of intelligentie van binnenuit dan door een respons op onze omgeving en de wereld-Natuur, die op ons handelt: maar we bewegen in de ontwikkeling van ons bewuste wezen naar een innerlijk bestaan, dat door haar kennis en vermogen haar eigen uiterlijke vorm van leven en zelfuitdrukkende omgeving van leven creëert. In de gnostische natuur zal deze beweging zich voltooid hebben; de natuur van leven zal een tot stand gebracht innerlijk bestaan zijn, wiens licht en vermogen volmaakte belichaming zal nemen in het uiterlijke leven. Het gnostische wezen zal de wereld van Leven en Materie opnemen, maar hij zal het wenden naar en aanpassen aan zijn eigen waarheid en doel van het bestaan; hij zal het leven zelf vormen naar zijn eigen spirituele beeld en hij zal in staat zijn om dat te doen, omdat hij het geheim heeft van een spirituele schepping en in gemeenschap en in

eenheid is met de Schepper in hem. Dit zal eerst effectief zijn in de vorming van zijn eigen innerlijke en uiterlijke individuele bestaan, maar hetzelfde vermogen en principe zal werken in ieder algemeen gnostisch leven; de relaties van gnostisch wezen met gnostisch wezen zal de uitdrukking zijn van hun ene gnostische zelf en supernatuur, die het hele algemene bestaan vormt in een aanmerkelijk vermogen en vorm van zichzelf.

In al het spirituele leven is het innerlijke leven het eerst belangrijke; de spirituele mens leeft altijd van binnen en in een wereld van Onwetendheid, die weigert te veranderen, moet hij op een bepaalde manier ervan gescheiden zijn en zijn innerlijk leven beschermen tegen de binnendringing en invloed van de duistere krachten van Onwetendheid; hij is buiten de wereld, zelfs, wanneer hij er in is; wanneer hij er op handelt, is het vanuit het fort van zijn innerlijke spirituele wezen, waar hij in het meest innerlijke heiligdom een is met het Allerhoogste Bestaan of de ziel en God zijn alleen samen. Het gnostische leven zal een innerlijk leven zijn, waarin de antinomie van het innerlijke en het uiterlijke, het zelf en de wereld genezen zal zijn en voorbijgegaan. Het gnostische wezen zal inderdaad een meest innerlijk bestaan hebben, waarin hij alleen is met God, een met de Eeuwige, zelfgedompeld in de diepten van het Oneindige in vereniging met zijn hoogten en zijn lichtende afgronden van heimelijkheid; niets zal in staat zijn om diepten te bestormen of binnen te dringen of hem naar beneden te brengen van de hoogten, noch de inhoud van de wereld, noch zijn handeling, noch alles wat zich om hem heen bevindt. Dit is het transcendentieaspect van het spirituele leven en het is noodzakelijk voor de vrijheid van de Geest; want anders zou de identiteit in de Natuur met de wereld een bindende beperking zijn en geen vrije identiteit. Maar op hetzelfde moment zal Godliefde en de heerlijkheid van God de uitdrukking van het hart zijn van die innerlijke vereniging en eenheid en die heerlijkheid en liefde zullen zichzelf uitbreiden om alle bestaan te omhelzen. De vrede van God van binnen zal uitgebreid worden in de gnostische ervaring van het universum naar een universele kalmte van gelijkheid, niet hoofdzakelijk passief, maar dynamisch, een kalmte van vrijheid in eenheid, die alles domineert, dat zij ontmoet, alles kalmeert, dat er binnenkomt, haar wet van vrede oplegt aan

de relaties van het supramentale wezen met de wereld, waarin hij leeft. In al zijn handelingen zal de innerlijke eenheid, de innerlijke vereniging hem begeleiden en zijn relaties met anderen binnengaan, die voor hem geen anderen zijn, maar zelve van zichzelf in het ene bestaan, zijn eigen universele bestaan. Deze houding en vrijheid in de Geest zal hem in staat stellen al het leven in zichzelf op te nemen, terwijl hij nog het spirituele zelf blijft en om zelfs de wereld van Onwetendheid te omarmen zonder zelf de Onwetendheid binnen te gaan.

Want zijn ervaring van kosmisch bestaan zal door haar vorm van natuur en door een geïndividualiseerde centrering dat van iemand zijn, die leeft in het universum, maar tegelijkertijd, door zelfdiffusie en uitbreiding in eenheid, dat van iemand, die het universum en al haar wezens in zich draagt. Deze uitgebreide staat van zijn zal niet alleen een uitbreiding in eenheid van het zelf zijn of een uitbreiding in voorgesteld idee en visie, maar een uitbreiding van eenheid in het hart, in gewaarwording, in een concreet fysiek bewustzijn. Hij zal het kosmische bewustzijn, gewaarwording, gevoel hebben, waardoor al het objectieve leven deel zal worden van zijn subjectieve bestaan en waardoor hij het Goddelijke zal realiseren, waarnemen, voelen, zien en horen in alle vormen; alle vormen en bewegingen zullen worden gerealiseerd, waargenomen, gezien, gehoord en gevoeld, alsof zij plaats gevonden hebben binnen zijn eigen uitgebreide zelf van zijn. De wereld zal niet alleen verbonden zijn met zijn uiterlijke leven, maar met zijn innerlijke leven. Hij zal de wereld niet alleen ontmoeten in haar uiterlijke vorm door een uitwendig contact; hij zal inwendig in contact zijn met het innerlijk zelf van dingen en wezens; hij zal bewust hun innerlijke, zowel als hun uiterlijke reacties ontmoeten; hij zal gewaar zijn van dat in hen, waarvan zij zelf niet gewaar zijn, op allen handelen met een innerlijk begrip; allen tegemoet treden met een volmaakte sympathie en gewaarwording van eenheid, maar ook een onafhankelijkheid, die niet overmeesterd wordt door enig contact. Zijn handeling naar de wereld zal merendeels een innerlijke handeling zijn door het vermogen van de Geest, door de spiritueel-supramentale idee-kracht, die zichzelf formuleert in de wereld, door het geheime ongesproken woord, door het vermogen van het hart, door de dynamische levenskracht, door het omsluitende en doordringende

vermogen van het zelf, dat een is met alle dingen; de uiterlijk uitgedrukte en zichtbare handeling zal alleen een franje zijn, een laatste projectie van deze uitgebreidere enkele totaliteit van handeling.

Tegelijkertijd zal het universele innerlijke leven van het individu niet beperkt zijn tot een innerlijk, indringend en inclusief contact met de fysieke wereld alleen: het zal er voorbij uitbreiden door de volledige realisatie van de natuurlijke verbinding van het subliminale innerlijke wezen met andere niveaus van zijn; een kennis van hun vermogens en invloeden zal een normaal element geworden zijn van de innerlijke ervaring en de gebeurtenissen van deze wereld zullen niet alleen gezien worden in hun uitwendige aspect, maar ook in het licht van alles, wat geheim is achter de fysieke en aardse schepping en beweging. Een gnostisch wezen zal niet alleen een waarheidsbewuste controle bezitten van het gerealiseerde vermogen van de Geest over zijn fysieke wereld, maar ook het volle vermogen van de mentale en vitale niveaus en het gebruik van hun grotere krachten voor de vervolmaking van het fysieke bestaan. Deze grotere kennis en een wijdere greep op alle bestaan zal het vermogen van de instrumentatie van het gnostische wezen op zijn omgeving en op de wereld van de fysieke Natuur enorm vergroten.

In het Zelf-Bestaan, waarvan het Supramentale het dynamische Waarheid-Bewustzijn is, kan er geen doel van zijn zijn, behalve te zijn, geen doel van bewustzijn, behalve bewust te zijn van zijn, geen doel van heerlijkheid van zijn anders dan haar heerlijkheid; alles is een zelfbestaande en zelftoereikende Eeuwigheid. Manifestatie, in wording, heeft in haar oorspronkelijke supramentale beweging hetzelfde karakter; zij onderhoudt in een zelfbestaand en zelftoereikend ritme een handeling van zijn, dat zichzelf ziet als een veelvoudig worden, een handeling van bewustzijn, die de vorm aanneemt van een veelvoudige zelfkennis, een handeling van kracht van bewust bestaan, dat bestaat voor de glorie en schoonheid van haar eigen veelvoudige vermogen van zijn, een handeling van heerlijkheid, die ontelbare vormen van heerlijkheid aanneemt. Het bestaan en bewustzijn van het supramentale wezen hier in de Materie zal fundamenteel dezelfde natuur hebben, maar met onderdanige karakters, die het verschil

markeren tussen het Supramentale op zijn eigen vlak en het Supramentale, dat werkt in zijn gemanifesteerde vermogen in het aarde-bestaan. Want hier zal een ontwikkelend zijn zijn, een ontwikkelend bewustzijn, een ontwikkelende heerlijkheid van bestaan. Het gnostische wezen zal verschijnen als het teken van een evolutie van het bewustzijn van de Onwetendheid naar het bewustzijn van Sachchidananda. In de Onwetendheid is men hoofdzakelijk om te groeien, te weten en te doen of meer precies om naar iets te groeien, om door kennis iets te bereiken, om iets gedaan te krijgen. Onvolmaakt hebben we geen voldoening van ons wezen, we moeten noodzakelijkerwijze streven met arbeid en moeilijkheid om naar iets te groeien, wat we niet zijn; onwetend en belast met een bewustzijn van onze onwetendheid moeten we iets bereiken, waarbij we kunnen voelen, dat we weten; gebonden door onbekwaamheid moeten we jagen naar kracht en vermogen; gekweld door een bewustzijn van lijden moeten we proberen iets gedaan te krijgen, waarbij we wat plezier verkrijgen of beslag leggen op een of andere bevredigende werkelijkheid van leven. Het onderhoud van het bestaan is inderdaad onze eerste bezigheid en noodzaak, maar is alleen een beginpunt; want het hoofdzakelijke onderhoud van een onvolmaakt bestaan, geschakeerd met lijden, kan niet toereikend zijn als een doel van ons wezen; de instinctieve wil van bestaan, het plezier van bestaan, dat alles is, wat de Onwetendheid kan maken uit het geheime onderliggende Vermogen en Ananda, moet aangevuld worden met de noodzaak om te doen en te worden. Maar wat te doen en wat te worden is ons niet duidelijk bekend; we krijgen zoveel kennis als we kunnen, zoveel vermogen, kracht, zuiverheid, vrede als we kunnen, zoveel heerlijkheid, als we kunnen, worden, wat we kunnen. Maar onze doelen en onze inspanningen naar hun succes en het weinige, dat we kunnen behouden als onze aanwinsten veranderen in netwerken, waardoor we gebonden zijn; deze dingen worden voor ons de objecten van het leven: onze zielen kennen en onze zelden zijn, wat de fundatie moet zijn van de ware manier van zijn, is een geheim, dat ons ontsnapt bij onze vooringenomenheid met een uitwendig leren, een uitwendige constructie van kennis, de aanwinst van een uitwendige handeling, een uitwendige heerlijkheid en plezier. De spirituele mens is iemand, die zijn ziel heeft ontdekt: hij heeft zijn zelf ontdekt en leeft erin, is er bewust van, heeft er de vreugde van; hij heeft niets

uitwendig nodig voor de volledigheid van zijn bestaan. Het gnostische wezen, dat start vanuit deze nieuwe basis, neemt onze onwetende wording op en verandert het in een lichtend worden van kennis en een gerealiseerd vermogen van zijn. Daarom zal hij alles, wat onze poging is om te zijn in de Onwetendheid, vervullen in de Kennis. Alle kennis zal hij veranderen in een manifestatie van zelfkennis van zijn, alle vermogen en handeling in een vermogen en handeling van de zelfkracht van zijn, alle heerlijkheid in een universele heerlijkheid van zelfbestaan. Gehechtheid en binding zullen wegvallen, omdat bij iedere stap en in ieder ding er volledige voldoening van zelfbestaan zal zijn, het licht van bewustzijn, dat zichzelf vervult, de extase van heerlijkheid van bestaan, die zichzelf vindt. Ieder stadium van de evolutie in de kennis zal een ontvouwen zijn van dit vermogen en wil van het wezen en deze vreugde om te zijn, een vrije wording, die ondersteund wordt door de gewaarwording van Oneindigheid, de zaligheid van het Brahman, de lichtende bekrachtiging van de Transcendentie.

De supramentale transformatie, de supramentale evolutie moet met zich een verhoging dragen van denkvermogen, leven en lichaam uit henzelf naar een grotere manier van zijn, waarin hun eigen manieren en vermogen, niet onderdrukt of vernietigd, maar vervolmaakt en vervuld zouden zijn door de zelfovertreffing. Want in de Onwetendheid zijn alle paden de paden van de Geest, die zichzelf blind zoekt of met een groeiend licht; het gnostische wezen en leven zou de zelfontdekking van de Geest zijn en zijn zien en bereiken van doelen van al deze paden, maar op een grotere manier van zijn eigen geopenbaarde en bewuste waarheid van wezen. Het Denkvermogen zoekt naar licht, naar kennis, --- naar kennis van de ene waarheid, die alle ondersteunt, een essentiële waarheid van het zelf en dingen, maar ook van alle waarheid van verscheidenheid van die eenheid, al haar detail, omstandigheid, veelvoudige manier van handeling, vorm, wet van beweging en gebeurtenis, gevarieerde manifestatie en schepping; voor het denkende mentale is de vreugde van bestaan ontdekking en de binnendringing van het mysterie van schepping, die komt met kennis. De gnostische verandering zal dit vervullen in een uitvoerige maatregel; maar hij zal er een nieuw karakter aangeven. Hij zal niet handelen door de ontdekking van het onbekende, maar

door het tot stand brengen van het bekende; alles zal het vinden zijn “van het zelf door het zelf in het zelf” Want het zelf van het gnostische wezen zal niet het mentale ego zijn, maar de Geest, die een in allen is; hij zal de wereld zien als een universum van de Geest. Het vinden van de ene waarheid, die aan de basis van alle dingen ligt, zal de Gelijke zijn, die overal identiteit en identieke waarheid ontdekt en ook het vermogen en werkingen en werkingen en relaties van die identiteit ontdekt. De openbaring van het detail, de omstandigheid, de overvloedige wegen en vormen van de manifestatie zal de ontsluiting zijn van de eindeloze overvloed van waarheden van die identiteit, haar vormen en vermogens van het zelf, haar bijzondere veelvuldigheid en veelvoudigheid van vorm, die haar eenheid oneindig naar buiten brengt. Deze kennis zal voortgaan door identificatie met alles, door alles binnen te gaan, door een contact, dat een sprong van zelfontdekking en een vlam van erkenning met zich meebrengt, een grotere en zekerdere intuïtie van waarheid dan het denkvermogen kan bereiken; er zal ook een intuïtie zijn van de middelen van belichaming en gebruik van de geziene waarheid, een werkende intuïtie van haar dynamische processen, een directe intieme gewaarwording, die het leven en de fysieke zintuigen begeleidt bij iedere stap van hun handeling en dienst aan de Geest, wanneer zij moeten worden ingeroepen als de instrumenten voor de bewerkstelling van het proces in Leven en Materie.

Een vervanging van intellectueel zoeken door supramentale identiteit en gnostische intuïtie van de inhouden van identiteit, een alomtegenwoordigheid van de Geest met zijn licht, dat het hele proces van kennis en zijn hele gebruik binnendringt, --- zodat er een integratie is tussen de kenner, kennis en het gekende, tussen het werkende bewustzijn, de instrumentatie en het gedane, terwijl het enkele zelf de hele geïntegreerde beweging overziet en zichzelf er intiem in vervuld, er een foutloze eenheid van zelfbewerkstelling van maakt, --- zal het karakter zijn van iedere gnostische beweging van kennis en handeling van kennis. Het denkvermogen, dat observeert en redeneert, werkt om zichzelf los te maken en objectief en waarlijk te zien, wat hij moet weten; hij probeert het te kennen als niet-zelf, onafhankelijke ander-werkelijkheid, niet aangedaan door het

proces van persoonlijk denken of door enige tegenwoordigheid van het zelf: het gnostische bewustzijn zal onmiddellijk haar object intiem en precies kennen door een begrijpende en doordringende identificatie ermee. Zij zal uitgaan boven wat zij moet weten, maar zal het in zichzelf omsluiten; zij zal het object kennen als deel van zichzelf, zoals zij enig deel of beweging van haar eigen wezen zou kunnen kennen zonder enige vernauwing van zichzelf door de identificatie of verstrikking van haar denken erin om zo gebonden of beperkt te zijn in kennis. Er zal de intimiteit, nauwkeurigheid, volheid zijn van onmiddellijke, innerlijke kennis, maar niet de misleiding van het persoonlijke denkvermogen, waardoor we voortdurend fouten maken, omdat het bewustzijn dat zal zijn van een universeel en niet van een beperkt en egogebonden persoon. Zij zal voortgaan naar alle kennis, geen waarheid tegenover waarheid zetten om te zien, welke zal blijven en welke zal overleven, maar de ene waarheid met de andere aanvullen in het licht van de ene Waarheid, waarvan alle aspecten zijn. Alle idee en visie en waarneming zal het karakter hebben van een innerlijk zien, een intieme uitgebreide zelfwaarneming, een grote zelfintegrerende kennis, een ondeelbaar geheel, dat zichzelf uitwerkt bij het licht, dat werkt op licht in een zelfuitvoerende harmonie van waarheid-zijn. Er zal een ontvouwen zijn, niet als een levering van licht uit duisternis, maar als een levering van licht uit zichzelf; want als een ontwikkelend supramentaal Bewustzijn een deel van haar inhoud van zelfgewaarszijn terughoudt in zichzelf, doet zij dit niet als een stap of door een handeling van Onwetendheid, maar als de beweging van opzettelijk naar buiten brengen van haar tijdloze kennis in een proces van Tijd-manifestatie. Een zelfverlichting, een openbaring van licht uit licht zal de methode zijn van kennisname van deze evolutionaire supramentale Natuur.

Zoals het denkvermogen naar licht zoekt, naar de ontdekking van kennis en naar de meesterschap door kennis, zo zoekt het leven naar de ontwikkeling van haar eigen kracht en naar meesterschap door kracht: haar zoektocht is naar groei, vermogens, overwinning, bezit, bevrediging, schepping, vreugde, liefde, schoonheid; haar vreugde van bestaan is in een voortdurende zelfuitdrukking, ontwikkeling, uiteenlopende veelvoudigheid van handeling, schepping, genieting,

een overvloedige en sterke intensiteit van zichzelf en haar vermogen. De gnostische evolutie zal dat optillen naar haar hoogste en volste uitdrukking, maar zij zal niet handelen voor het vermogen, bevrediging, genieting van het mentale of vitale ego, voor zijn nauwe bezit van zichzelf en zijn gretige ambitieuze greep op anderen en op dingen of voor zijn grotere zelfbevestiging en vergrote belichaming; want op die manier kan er geen spirituele volheid en vervolmaking komen. Het gnostische leven zal bestaan en handelen voor het Goddelijke in zichzelf en in de wereld, voor het Goddelijke in allen; het toenemende bezit van het individuele zijn en de wereld door de Goddelijke Tegenwoordigheid, Licht, Vermogen, Liefde, Heerlijkheid, Schoonheid zal de manier van leven zijn voor het gnostische wezen. In de meer en meer volmaakte bevrediging van die groeiende manifestatie zal de bevrediging van het individu liggen: zijn vermogen zal de instrumentatie van het vermogen van de Supranatuur zijn om dat grotere leven en natuur tot stand te brengen en uit te breiden; wat de overwinning en het avontuur daar ook zullen zijn, zullen er alleen daarvoor zijn en niet voor het bewind van enig individueel of gezamenlijk ego. Liefde zal voor hem het contact, ontmoeting, vereniging van zelf met zelf, van geest met geest zijn, een unificatie van het wezen, een vermogen van vreugde en intimiteit en dichtheid van ziel tot ziel, van de Ene met de Ene, een vreugde van identiteit en de gevolgen van een diverse identiteit. Deze vreugde van een intieme zelfopenbarende diversiteit van de Ene, de veelvoudige vereniging van de Ene en een gelukkige interactie in de identiteit zal voor hem de volle geopenbaarde gewaarwording van het leven zijn. Schepping, esthetisch of dynamisch, mentale schepping, levensschepping, materiële schepping zal voor hem dezelfde gewaarwording hebben. Het zal de schepping zijn van significante vormen van de Eeuwige Kracht, Licht, Schoonheid, Werkelijkheid, --- de schoonheid en waarheid van zijn vermogens en kwaliteiten, de schoonheid en waarheid van zijn geest, zijn vormeloze schoonheid van het zelf en essentie.

Als een consequentie van de totale verandering en omkering van bewustzijn, die een nieuwe relatie van Geest met Denkvermogen en Leven en Materie vestigt en een nieuwe betekenis en vervolmaking in de relatie, zal er een omkering, een vervolmakende, nieuwe betekenis zijn, ook van de relaties tussen de geest en het

lichaam, die hij bewoont. In onze huidige manier van leven drukt de ziel zichzelf uit, zo goed als hij kan of zo slecht als hij moet, door middel van het denkvermogen en de vitaliteit of staat vaker het denkvermogen en de vitaliteit toe om te handelen met zijn ondersteuning: het lichaam is het instrument van deze handeling. Maar het lichaam beperkt en bepaalt, zelfs bij gehoorzaamheid, de zelfuitdrukking van het denkvermogen en leven door de beperkte mogelijkheden en het verkregen karakter van haar eigen fysieke instrumentatie; zij heeft naast een wet van haar eigen handeling een beweging en wil of kracht of aandrang van beweging van haar eigen onderbewuste of half tevoorschijn gekomen bewuste vermogen van zijn, die zij alleen gedeeltelijk, --- en zelfs in dat deel meer door een indirecte dan door een directe of, wanneer direct, dan meer door een onderbewuste, dan door een gewilde en bewuste handeling, --- beïnvloeden of veranderen. Maar in de gnostische manier van zijn en leven moet de wil van de Geest direct de bewegingen en wet van het lichaam regelen en bepalen. Want de wet van het lichaam stijgt op uit het onderbewuste of onbewuste: maar in het gnostische wezen zal het onderbewuste bewust worden en onderworpen aan de supramentale controle, doordrongen met zijn licht en handeling; de basis van onbewustheid met haar duisternis en dubbelzinnigheid, haar obstructie of trage antwoorden zullen getransformeerd zijn in een lager of ondersteunend suprabewustzijn door de supramentale verschijning. Zelfs al in het gerealiseerde hogere mentale wezen en in het intuïtieve en bovenmentale wezen zal het lichaam voldoende bewust worden zijn om te antwoorden op de invloed van het Idee en de Wil-Kracht, zodat de handeling van het denkvermogen op de fysieke delen, die rudimentair is, chaotisch en over het algemeen onvrijwillig in ons, een aanmerkelijke potentie ontwikkeld zal hebben: maar in het supramentale wezen zal het bewustzijn met het Werkelijk-Idee alles beheersen. Dit Werkelijk-Idee is een waarheidsperceptie, die zelfeffectief is; want het is het idee en de wil van de Geest in directe handeling en veroorzaakt een beweging van substantie van zijn, die zich onvermijdelijk moet bewerkstelligen in de toestand en handeling van zijn. Deze dynamische, onweerstaanbare, spirituele werkelijkheid van het Waarheid-Bewustzijn in de hoogste gradatie van zichzelf zal hier bewust gegroeid zijn en bewust competent in het ontwikkelde gnostische wezen: hij zal niet handelen als

nu, gesluierd in klaarblijkelijke onbewustheid en zelfbeperkt door de wet van mechanisme, maar als de soevereine Werkelijkheid in zelfbepoeststellende handeling. Dit zal het bestaan regeren met een totale kennis en vermogen en in zijn regel de functionering en handeling van het lichaam omvatten. Het lichaam zal door het vermogen van het spirituele bewustzijn veranderd worden in een waar en juist en volmaakt ontvankelijk instrument van de Geest.

Deze nieuwe relatie van de Geest en het lichaam veronderstelt, --- en maakt mogelijk, --- een vrije acceptatie van het geheel van de materiële Natuur in plaats van een weigering; de terugtrekking van haar, de weigering van alle identificatie of acceptatie, die de eerste normale noodzaak is van het spirituele bewustzijn voor haar bevrijding is niet langer een vereiste. Stoppen met geïdentificeerd zijn met het lichaam, zichzelf scheiden van het lichaamsbewustzijn is een erkende en noodzakelijke stap, ofwel naar een spirituele bevrijding ofwel naar spirituele vervolmaking en meesterschap over de Natuur. Maar, wanneer de losmaking eenmaal bewerkstelligd is, kan de neerdaling van het spirituele licht en de kracht naar binnen komen en ook het lichaam opnemen en er kan een nieuwe bevrijde en soevereine acceptatie van de materiële Natuur zijn. Dat is inderdaad alleen mogelijk, als er een veranderde vereniging is van de Geest met de Materie, een controle, een omkering van de huidige balans van interactie, die de fysieke Natuur toestaat om de Geest te sluieren en haar eigen dominantie te bevestigen. In het licht van een grotere kennis kan de Materie ook gezien worden als Brahman, een zelf-energie, naar voren gebracht door Brahman, een vorm en substantie van Brahman; gewaar van het geheime bewustzijn in de materiële substantie, zeker in deze grotere kennis, kan het gnostische licht en vermogen zich verenigen met Materie, zogenoemd, en haar accepteren als een instrument van spirituele manifestatie. Zelfs een zekere eerbied voor de Materie en een sacramentele houding in alle omgang ermee is mogelijk. Zoals in de Gita over de handeling van voedsel gesproken wordt als een materieel sacrament, een offer, een aanbidding van Brahman aan Brahman door Brahman, zo kan ook het gnostisch bewustzijn en gewaarwording alle handelingen beschouwen van de Geest met de Materie. De Geest heeft zichzelf Materie gemaakt om zichzelf daar te

plaatsen als een instrument voor het welzijn en de vreugde, *yogakṣema*, van geschapen wezens, voor een zelfoffering van de universele fysieke nuttigheid en dienst. Het gnostische wezen, dat de Materie gebruikt, maar het gebruikt zonder materiële en vitale hechting of verlangen, zal voelen, dat hij de Geest in deze vorm voor zichzelf gebruikt, met zijn toestemming en sanctie voor zijn eigen doel. Er zal in hem een zeker respect zijn voor fysieke dingen, een gewaarzijn van het verborgen bewustzijn in hem, van haar domme wil van nuttigheid en dienst, een aanbidding van het Goddelijke, het Brahman in wat hij gebruikt, een zorg voor een volmaakt en foutloos gebruik van zijn goddelijk materiaal, van een waar ritme, geordende harmonie, schoonheid in het leven van Materie, in het gebruik van Materie.

Als een resultaat van deze nieuwe relatie tussen de Geest en het lichaam zal de gnostische evolutie de spiritualisatie, vervolmaking en vervulling bewerkstelligen van het fysieke wezen; zij zal dit doen voor het lichaam als voor het denkvermogen als voor het leven. Buiten deze duisternis, zwakheden en beperkingen, die deze verandering te boven zal komen, is het lichaamsbewustzijn een geduldige dienaar en kan in haar grote reserve van mogelijkheden een potent instrument zijn van het individuele leven en zij vraagt weinig voor haar eigen rekening: zij streeft naar duurzaamheid, gezondheid, kracht, fysieke vervolmaking, lichamelijk geluk, bevrijding van lijden, gemak. Deze eisen zijn in zichzelf niet onacceptabel, gemeen of ongeoorloofd, want zij brengen in de termen van de Materie de vervolmaking van vorm en substantie, het vermogen en de heerlijkheid, die de natuurlijke uitstroming zou zijn, de expressieve manifestatie van de Geest. Wanneer de gnostische Kracht kan handelen in het lichaam, kunnen deze dingen tot stand worden gebracht; want hun tegengestelden komen van een druk van uitwendige krachten op het fysieke denkvermogen, op het zenuw en het materiële leven, op het lichaamsorganisme, van een onwetendheid, die niet weet, hoe zij deze krachten moet ontmoeten en niet in staat is om hen juist te ontmoeten of met vermogen en vanuit een of andere duisternis het materiaal van het fysieke bewustzijn binnendringt en haar reacties verstoort, dat op hen reageert op een verkeerde manier. Een supramentaal, zelfhandelend,

zelfbepaaldstellend gewaarzijn en kennis, die deze onwetendheid vervangt, zal de verduisterde en bedorven intuïtieve instincten in het lichaam bevrijden en herstellen en hen verlichten en aanvullen met een grotere bewuste handeling. Deze verandering zou een juiste fysieke waarneming van dingen instellen en onderhouden, een juiste relatie en juiste reactie op objecten en energieën, een juist ritme van het denkvermogen, zenuwen en organisme. Zij zou in het lichaam een hoger spiritueel vermogen brengen en een grotere levenskracht, verenigd met de universele levenskracht en in staat om er een lichtende harmonie met de materiële Natuur op aan te trekken en de uitgestrekte en kalme aanraking van de eeuwige rust, die er haar goddelijke kracht en gemak aan kan geven. Bovenal, --- want dit is de meest noodzakelijke en fundamentele verandering, --- zal zij het hele wezen overstroomd met een allerhoogste energie van Bewustzijn-Kracht, die met zichzelf alle krachten van bestaan zou ontmoeten, assimileren of harmoniseren, die het lichaam omringen of erop drukken.

De onvolledigheid en zwakheid van de Bewustzijn-Kracht, die gemanifesteerd is in het mentale, vitale en fysieke wezen, zijn onvermogen om de contacten van de universele energie, die er op gegoten wordt, te ontvangen of weigeren door wil, of, bij ontvangst, te assimileren of harmoniseren, is de oorzaak van pijn en lijden. In de materiële werkelijkheid begint de Natuur met volledige ongevoeligheid en het is een opmerkelijk feit, dat noch een vergelijkbare ongevoeligheid, noch een onvoldoende gevoeligheid, of, vaker, een grotere duurzaamheid en hardheid voor lijden gevonden wordt in het begin van het leven, in het dier, in de primitieve of minder ontwikkelde mens; terwijl het menselijk wezen groeit in evolutie, groeit hij in gevoeligheid en lijdt heviger in denkvermogen, leven en lichaam. Want de groei in bewustzijn wordt niet voldoende ondersteund door een groei in kracht; het lichaam wordt subtieler, fijner bekwaam, maar minder solide efficiënt in haar uitwendige energie: de mens moet zijn wil inroepen, zijn mentale vermogen om zijn zenuwwezen te dynamiseren, verbeteren en regelen, haar forceren tot de inspannende taken, die hij eist van zijn instrumenten, haar harden tegen lijden en rampen. In de spirituele opstijging nemen dit vermogen van het bewustzijn en haar wil over de instrumenten, de controle van de geest en het innerlijk

denkvermogen over de uiterlijke mentaliteiten het zenuwwezen en het lichaam enorm toe; een rustige en wijde gelijkmoedigheid van de geest voor alle schokken en contacten komt naar binnen en wordt de gebruikelijke houding en dit kan overgaan van het denkvermogen naar de vitale delen en daar ook een immense en duurzame grootheid van kracht en vrede vestigen, zelfs in het lichaam kan deze toestand zich vormen en inwendig de schokken tegemoet gaan van verdriet en pijn en alle soorten lijden. Zelfs een vermogen van gewilde fysieke ongevoeligheid kan tussenbeide komen of een vermogen van mentale scheiding van alle schok en verwonding kan verkregen worden, wat laat zien, dat de gewone reacties en de zwakke onderwerping van het lichamelijke zelf aan de normale gewoonten van antwoord van de materiële Natuur, niet verplicht of onveranderbaar zijn. Van nog meer betekenis is het vermogen, dat komt op het niveau van het spirituele Denkvermogen of Bovenmentale om de vibraties van pijn te veranderen in vibraties van Ananda: zelfs, als dit alleen tot een bepaald punt zou gaan, laat dit de mogelijkheid zien van een totale ommekeer van de gewone regel van het reagerende bewustzijn; het kan ook geassocieerd worden met een vermogen van zelfbescherming, die de schokken afweert, die moeilijker om te vormen zijn of te doorstaan. De gnostische evolutie moet in een bepaald stadium een volledigheid tot stand brengen van dit vermogen van zelfbescherming, die de eis van het lichaam zal vervullen voor immuniteit en sereniteit van haar wezen en voor bevrijding van lijden en er in een vermogen bouwen voor de volledige heerlijkheid van bestaan. Een spirituele Ananda kan in het lichaam vloeien en cellen en weefsel overstromen; een lumineuze materialisatie van deze hogere Ananda zou uit zichzelf een volledige transformatie naar voren kunnen brengen van de onvoldoende en nadelige gevoeligheden van de fysieke Natuur.

Er is heimelijk een aspiratie, een vraag naar de allerhoogste en volledige heerlijkheid van bestaan daar in de hele schepping van ons wezen, maar hij is vermomd door de scheiding van onze delen van de natuur en hun verschillende aandrang, en verduisterd door hun onbekwaamheid om iets meer te bevatten of bemachtigen dan een oppervlakkig plezier. In het lichaamsbewustzijn neemt deze eis vorm als een behoefte aan lichamenlijk geluk, in onze levensdelen als een

smachten naar levensgeluk, een hevig vibrerend antwoord op veel soorten vreugde en verrukking en op alle verrassing van voldoening; in het denkvermogen vormt hij zich in een bereidwillige ontvangst van alle vormen van mentale heerlijkheid; op een hoger niveau wordt het duidelijk in de roep van het spirituele denkvermogen om vrede en goddelijke extase. Deze trend is gebaseerd in de waarheid van het wezen; want Ananda is juist de essentie van Brahman, het is de allerhoogste natuur van de alomtegenwoordige Werkelijkheid. Het Supramentale zelf komt in de neerdalende gradaties van de manifestatie tevoorschijn uit Ananda en gaat in de evolutionaire opstijging op in Ananda. Hij is inderdaad niet opgegaan in de gewaarwording van zijn, uitgeroeid of vernietigd, maar is er inherent in, niet te onderscheiden van het zelf van gewaarzijn en de zelfbewerkstellende kracht van de Zaligheid van Zijn. In de involutionaire neerdaling, zowel als in evolutionaire terugkeer wordt het Supramentale ondersteund door de oorspronkelijke Heerlijkheid van Bestaan en draagt dat in zich in al zijn handelingen als hun ondersteunende essentie, want Bewustzijn, zouden we kunnen zeggen, is zijn ondersteunende vermogen in de Geest, maar Ananda is de spirituele matrix, waaruit hij manifesteert en de onderhoudende bron, waarin hij de ziel terugdraagt bij zijn terugkeer naar de toestand van de Geest. Een supramentale manifestatie zou in haar opstijging als volgende consequentie en hoogtepunt van zelfresultaat een manifestatie van de Zaligheid van Brahman hebben: de evolutie van het wezen van gnosis zou gevolgd worden door de evolutie van wezen van zaligheid; een belichaming van gnostisch bestaan zou als haar consequentie een belichaming van zaligmakend bestaan hebben. Altijd zou er in het wezen van de gnosis, in het leven van de gnosis een of ander vermogen van de Ananda zijn als een onscheidbare en doordringende betekenis van supramentale zelfervaring. Bij de bevrijding van de ziel uit de Onwetendheid is de eerste fundatie vrede, kalmte, de stilte en rust van het Eeuwige en Oneindige; maar een volkomen vermogen en grotere formatie van de spirituele opstijging neemt deze vrede van bevrijding op in de zaligheid van een volmaakte ervaring en realisatie van de eeuwige zaligheid, de zaligheid van het Eeuwige en Oneindige. Deze Ananda zou inherent zijn in het gnostische bewustzijn als een universele heerlijkheid en zou groeien met de evolutie van de gnostische natuur.

De extase is gehouden voor een lagere en voorbijgaande overgang, de vrede van de Allerhoogste is de allerhoogste realisatie, de volkomen volhardende realisatie. Dit kan waar zijn op het niveau van het spirituele denkvermogen: daar is de eerste gevoelde extase inderdaad gewoonlijk een spirituele verrukking, maar het kan vermengd zijn en is dat inderdaad met een allerhoogst geluk van de vitale delen, die opgenomen zijn door de Geest; er is een verrukking, uitbundige vreugde, opwinding, een hoogste intensiteit van de vreugde van het hart en de zuivere innerlijke zielsensatie, die een uitstekende doorgang kan zijn of een optillende kracht, maar het is niet de uiteindelijke permanente fundatie. Maar in de hoogste opstijgingen van spirituele zaligheid is niet deze heftige exaltatie en opwinding; in plaats daarvan is er niet beperkbare intensiteit van deelname in een eeuwige extase, die gebaseerd is op een eeuwig Bestaan en daarom op een zaligvolle rust van eeuwige vrede. Vrede en extase houden op verschillend te zijn en worden een. Het Supramentale, dat alle verschillen verzoent en versmelt, zowel als alle tegenstellingen, brengt deze eenheid naar buiten; een wijde kalmte en een diepe zaligheid van albestaan bevinden zich tussen de eerste stappen van zelfrealisatie, maar deze kalmte en deze zaligheid komen samen op, als een toestand, in een toenemende intensiteit en bereiken het toppunt in de eeuwige extase, de zaligheid, die het Oneindige is. In iedere toestand van het gnostische bewustzijn zou er altijd tot op zekere hoogte deze fundamentele en spiritueel bewuste heerlijkheid van bestaan zijn in de gehele diepte van het wezen; maar ook alle bewegingen van de Natuur zouden er mee doordrongen zijn en alle acties en reacties van het leven en lichaam: niemand zou aan de wet van Ananda kunnen ontsnappen. Zelfs voor de gnostische verandering kan er een begin zijn van deze fundamentele extase van zijn, vertaald in een veelvoudige schoonheid en heerlijkheid. In het denkvermogen vertaalt zij zich in een kalme en intense heerlijkheid van spirituele waarneming en visie en kennis, in het hart in een wijde of diepe of gepassioneerde heerlijkheid van universele vereniging en liefde en sympathie en de vreugde van wezens en de vreugde van dingen. In de wil en vitale delen wordt zij gevoeld als de energie van heerlijkheid van een goddelijk levensvermogen in actie of zaligheid van zintuigen, die de Ene overal waarnemen en ontmoeten, die als hun normale esthetiek van dingen een universele

schoonheid waarnemen en een geheime harmonie van schepping, waarvan ons denkvermogen alleen onvolmaakte schijnsels of een zeldzaam supernormaal gevoel kan opvangen. In het lichaam openbaart zij zichzelf als een extase, die er in stroomt uit de hoogten van de Geest en de vrede en zaligheid van een zuiver en gespiritualiseerd lichamelijk bestaan. Een universele schoonheid en glorie van zijn begint zich te manifesteren, alle voorwerpen openbaren verborgen lijnen, vibraties, vermogens, harmonische betekenissen, verborgen voor het normale denkvermogen en de fysieke gewaarwording. In het universele fenomeen wordt de eeuwige Ananda geopenbaard.

Dit zijn de eerste hoofdresultaten van de spirituele transformatie, die als een noodzakelijke consequentie volgen van de natuur van het Supramentale. Maar, wanneer er niet alleen een vervolmaking moet zijn van het innerlijke bestaan, van het bewustzijn, van een innerlijke heerlijkheid van bestaan, maar een vervolmaking van leven en handeling, presenteren zich twee andere vragen vanuit ons mentale gezichtspunt, die voor ons menselijke denken over ons leven en haar dynamiek een aanmerkelijk, zelfs een eerste belang hebben. Eerst is er de plaats van de persoonlijkheid in het gnostische wezen, --- of de toestand, de opbouw van het wezen nogal anders zal zijn dan wat we ervaren als de vorm en leven van de persoon of gelijkvormig. Als er een persoonlijkheid is en hij is op enigerlei wijze verantwoordelijk voor zijn acties, dan komt er vervolgens de vraag tussenbeide van de plaats van het ethische element en zijn vervolmaking en vervulling in de gnostische natuur. Gewoonlijk is in de gewone gewaarwording het afgescheiden ego ons zelf en als het ego moet verdwijnen in een transcendentiaal of universeel Bewustzijn, moet het persoonlijke leven en de handeling ophouden; want als het individuele verdwijnt, kan er alleen een onpersoonlijk bewustzijn zijn, een kosmisch zelf: maar als het individu helemaal vernietigd is, kan er geen vraag over persoonlijkheid of verantwoordelijkheid of ethische vervolmaking naar boven komen. Volgens een andere lijn van ideeën blijft de spirituele persoon, maar dan bevrijd, gezuiverd, vervolmaakt in natuur in een hemels bestaan. Maar we zijn hier nog op aarde en toch wordt verondersteld, dat de egopersoonlijkheid vernietigd is en vervangen door een geuniversaliseerd spiritueel individu, dat het

centrum en vermogen is van het transcendente Wezen. Er kan afgeleid worden, dat dit gnostische of supramentale individu een zelf is zonder persoonlijkheid, een onpersoonlijk Purusha. Er zouden veel gnostische individuen kunnen zijn, maar er zou geen persoonlijkheid zijn, alles zou hetzelfde zijn in wezen en natuur. Dit zou weer het idee scheppen van een leegte of leemte van zuiver zijn, waaruit een handeling en een functie van ervarend bewustzijn zou opstijgen, maar zonder een constructie van onderscheiden persoonlijkheid, zoals we dat nu waarnemen en beschouwen als onszelf aan onze oppervlakte. Maar dit zou eerder een mentale dan een supramentale oplossing zijn van het probleem van een spirituele individualiteit, die het ego overleeft en vasthoudt in ervaring. In het supramentale bewustzijn zijn persoonlijkheid en onpersoonlijkheid geen tegengestelde principes; zij zijn onscheidbare aspecten van een en dezelfde werkelijkheid. Deze werkelijkheid is niet het ego, maar het wezen, dat onpersoonlijk is en universeel in zijn materiaal van de natuur, maar die er een expressieve persoonlijkheid uit vormt, die zijn vorm van zelf is in de veranderingen van de Natuur.

Onpersoonlijkheid is in zijn bron iets, dat fundamenteel en universeel is; het is een bestaan, een kracht, een bewustzijn, dat verscheidene vormen aanneemt van zijn wezen en energie; iedere zodanige vorm van energie, kwaliteit, vermogen of kracht, ofschoon in zichzelf algemeen, onpersoonlijk en universeel, wordt door het individuele wezen genomen als materiaal voor de opbouw van zijn persoonlijkheid. Dus onpersoonlijkheid is in de oorspronkelijke, ongedifferentieerde waarheid van dingen de zuivere substantie van de natuur van het Wezen, de Persoon; in de dynamische waarheid van dingen differentieert hij zijn vermogens en leent ze uit om door hun variaties de manifestatie van de persoonlijkheid samen te stellen. Liefde is de natuur van de minnaar, moed de natuur van de krijger, liefde en moed zijn onpersoonlijke en universele krachten of formuleringen van de kosmische Kracht, zij zijn de vermogens van de Geest van zijn universele wezen en natuur. De Persoon is het Wezen, dat ondersteunt, wat zo onpersoonlijk is, het in zichzelf behoudt als het zijne, zijn natuur van het zelf; hij is de minnaar en de krijger. We noemen de persoonlijkheid van de Persoon zijn uitdrukking in de natuurtoestand en natuurhandeling, --- hij, die

zelf in zijn zelfbestaan is, oorspronkelijk en uiteindelijk veel meer dan dat; hij brengt de vorm van zichzelf naar voren als zijn gemanifesteerde reeds ontwikkelde natuurlijke wezen of zelf in de natuur. In het gevormde beperkte individu is het zijn persoonlijke uitdrukking van wat het onpersoonlijke is, zijn persoonlijke toewijzing ervan, zouden we kunnen zeggen, zodat hij een materiaal heeft, waarmee hij een veelbetekenend beeld van zichzelf kan bouwen in de manifestatie. In zijn vormloze onbeperkte zelf, zijn werkelijke wezen, de ware Persoon of Purusha, is hij niet dat, maar bevat hij in zichzelf grenzeloze en universele mogelijkheden, maar hij geeft aan hen, als het goddelijke individu, zijn eigen draai in de manifestatie, zodat ieder onder de Velen een uniek zelf is van het ene Goddelijke. Het Goddelijke, de Eeuwige, drukt zichzelf uit als bestaan, bewustzijn, zaligheid, wijsheid, kennis, liefde, schoonheid en we kunnen aan hem denken als deze onpersoonlijke en universele vermogens van zichzelf, hen beschouwen als de natuur van het Goddelijke en Eeuwige; we kunnen zeggen, dat God Liefde is, dat God Wijsheid is, dat God Waarheid of Juistheid is: maar hij is zelf geen onpersoonlijke toestand of abstractie van toestanden of kwaliteiten; hij is het Wezen, tegelijkertijd absoluut, universeel en individueel. Als we er vanuit deze basis naar kijken, is er zeer duidelijk geen oppositie tegen, geen onverenigbaarheid van, geen onmogelijkheid voor een co-existentie of een eenheidsbestaan van de Onpersoonlijke en de Persoon; zij zijn elkaar, leven in elkaar, smelten in elkaar, en toch kunnen zij op zekere manier verschijnen alsof zij de verschillende einden, zijden, keerzijde en tegengestelden zijn van dezelfde Werkelijkheid. Het gnostische wezen heeft de natuur van het Goddelijke en herhaalt daarom in zichzelf dit natuurlijke mysterie van het bestaan.

Een supramentaal, gnostisch individu zal een spiritueel Persoon zijn, maar geen persoonlijkheid in de betekenis van een patroon van zijn, dat uitgetekend wordt door een gevestigde combinatie van vaste kwaliteiten, een bepaald karakter; hij kan dat niet zijn, omdat hij een bewuste uitdrukking is van het universele en transcendente. Maar zijn wezen kan ook geen grillige onpersoonlijke stroom zijn, die willekeurige golven van gevarieerde vorm, golven van persoonlijkheid opgooit, terwijl hij door de Tijd stroomt. Iets dergelijks zou gevoeld

kunnen worden in mensen, die geen sterke centraliserende Persoon hebben in hun diepten, maar die handelen vanuit een soort verwarde veelpersoonlijkheid, volgens welk element ook, dat prominent in hen wordt op dat moment; maar het gnostisch bewustzijn is een bewustzijn van harmonie en zelfkennis en zelfmeesterschap en zou niet een zodanige wanorde presenteren. Er zijn inderdaad variërende opvattingen over wat de persoonlijkheid samenstelt en wat het karakter samenstelt. In een opvatting wordt de persoonlijkheid beschouwd als een vaste structuur van herkenbare kwaliteiten, die een vermogen van zijn uitdrukken; maar een ander idee onderscheidt persoonlijkheid en karakter, persoonlijkheid als een stroom van zelfuitdrukkend of gevoelig en reagerend wezen, karakter als een gevormde vastheid van de structuur van de Natuur. Maar de stroom van de natuur en de vastheid van de natuur zijn twee aspecten van zijn, waarvan noch een van beiden, noch inderdaad beiden samen een definitie kunnen zijn van de persoonlijkheid. Want in alle mensen is een dubbel element, de ongevormde doch beperkte stroom van zijn of Natuur, waaruit de persoonlijkheid gevormd is en de persoonlijke formatie uit die stroom. De formatie kan rigide worden en verharden of zij kan voldoende plooibaar blijven om voortdurend te veranderen en te ontwikkelen; maar zij ontwikkelt uit een vormende stroom door een verandering of vergroting of hervorming van de persoonlijkheid, niet zoals gewoonlijk door een vernietiging van de formatie, die al gemaakt is en de vervanging door een nieuwe vorm van zijn, --- dit kan alleen gebeuren in een ongewone ommekeer of een supranormale omzetting. Maar buiten deze stroom en deze vastheid is er ook een derde en verborgen element, de Persoon erachter, waarvan de persoonlijkheid een zelfuitdrukking is; de Persoon brengt de persoonlijkheid naar voren als zijn rol, karakter, *persona*, in het huidige bedrijf van zijn lange drama van het gemanifesteerde bestaan. Maar de Persoon is groter dan zijn persoonlijkheid en het kan gebeuren, dat deze innerlijke grootheid overloopt in de oppervlakkige formatie; het resultaat is een zelfuitdrukking van het zijn, die niet langer omschreven kan worden door vaste kwaliteiten, gewoonlijkheden van stemming, precieze gelaatstrekken of aangegeven door enige structurele beperkingen. Maar noch is zij hoofdzakelijk een niet te onderscheiden, nogal amorfe en ongrijpbare stroom: ofschoon haar

handelingen van de natuur gekarakteriseerd kunnen worden, maar zij zelf niet, kan zij onscheidbaar gevoeld worden, in haar handeling gevolgd worden, zij kan herkend worden, ofschoon zij niet gemakkelijk omschreven kan worden; want zij is eerder een vermogen van zijn dan een structuur. De gewone beperkte persoonlijkheid kan gegrepen worden door een beschrijving van de karakters, die gestempeld zijn op zijn leven en denken en handeling, zijn erg definitieve oppervlaktebouwwerk en uitdrukking van het zelf; zelfs als we zouden missen, wat dan ook niet zo uitgedrukt was, zou dat weinig afbreuk lijken te doen aan de algemene toereikendheid van ons begrip, omdat het element, dat gemist is, gewoonlijk weinig meer is dan een amorf ruw materiaal, deel van de stroom, dat niet gebruikt wordt om een veelbetekenend deel van de persoonlijkheid te vormen. Maar een dergelijke beschrijving zou erbarmelijk en ontoereikend zijn om de Persoon uit te drukken, wanneer zijn Vermogen van het Zelf van binnen zijn verborgen demonische kracht meer ruimschoots manifesteert en naar voren brengt in de oppervlakesamenstelling en het leven. We voelen onszelf in de tegenwoordigheid van een licht van bewustzijn, een potentieel, een zee van energie, kunnen zijn vrije golven van handeling en kwaliteit onderscheiden en beschrijven, maar zichzelf niet vastzetten; en toch is er een impressie van persoonlijkheid, een tegenwoordigheid van een krachtig wezen, een sterk, hoog of prachtig herkenbaar Iemand, een Persoon, geen beperkt schepsel van de Natuur, maar een Zelf of Ziel, een Purusha. Het gnostische Individu zou een zodanige innerlijke ontsluitende Persoon zijn, die zowel diepte inneemt, --- niet langer zelfverborgen, --- als het oppervlak in een verenigd zelfgevoel; hij zou geen oppervlaktepersoonlijkheid zijn, die gedeeltelijk een groter geheim wezen uitdrukt, hij zou niet de golf zijn, maar de oceaan: hij zou de Purusha zijn, het innerlijke zelfgeopenbaarde bewuste Bestaan, en zou geen behoefte hebben aan een uitgesneden expressief masker of *persona*.

Dit zou dan de natuur zijn van de gnostische Persoon, een oneindig en universeel wezen, dat zijn eeuwige zelf openbaart, --- of aan onze mentale onwetendheid suggereert, --- door de veelbetekende vorm en expressief vermogen van een individuele en tijdelijke zelfmanifestatie. Maar de individuele

natuurmanifestatie, of hij nu sterk en onderscheiden is in omlijning, of veelvoudig en veranderlijk, maar nog harmonisch, zou er zijn als een aanwijzing van het wezen, niet als het hele wezen: dat zou er achter gevoeld worden, herkenbaar, maar ondefinieerbaar, oneindig. Het bewustzijn van de gnostische Persoon zou ook een oneindig bewustzijn zijn, dat vormen opgooit van zelfuitdrukking, maar altijd gewaar van zijn ongebonden oneindigheid en universaliteit in die het vermogen en gewaarzijn overbrengt van zijn oneindigheid en universaliteit, zelfs in de eindigheid van de uitdrukking, --- waarbij hij bovendien niet gebonden zou zijn in de volgende beweging van verdere zelfopenbaring. Maar dit zou nog steeds geen ongeregelde onherkenbare stroom zijn, maar een proces van zelfopenbaring, die de inherente waarheid zichtbaar maakt van zijn vermogens van bestaan volgens de harmonische wet, die natuurlijk is voor alle manifestatie van het Oneindige.

Het hele karakter van het leven en handeling van het gnostische wezen zou zelfbepaald oprijzen uit deze natuur van zijn gnostische individualiteit. Er zou er in geen afgescheiden probleem kunnen zijn van een ethische of enige overeenkomstige inhoud, enig conflict van goed of kwaad. Er zou inderdaad helemaal geen probleem kunnen zijn, want problemen zijn scheppingen van mentale onwetendheid, die naar kennis zoekt en zij kunnen niet bestaan in een bewustzijn, waarin kennis zelfgeboren opkomt en de handeling zelfgeboren is uit de kennis, uit een voorbestaande waarheid van een bewust en zelfgewaard wezen. Een essentiële en universele spirituele waarheid van het wezen, dat zichzelf manifesteert, zichzelf vrijelijk vervult in zijn eigen natuur en zelfbewerkstellend bewustzijn, een waarheid van het wezen, een in allen, zelfs in een oneindige diversiteit van zijn waarheid en die maakt, dat allen zich een voelen, zou ook juist in zijn natuur een essentieel en universeel goede zijn, dat zichzelf manifesteert, zichzelf vervult in zijn eigen natuur en zelfverwerkend bewustzijn, een waarheid van het goede, een in allen en voor allen, zelfs in een oneindige diversiteit van zijn goede. De zuiverheid van het eeuwige Zelf-bestaan zou zichzelf gieten in alle handelingen en alle dingen zuiver maken en houden; er zou geen onwetendheid zijn, die leidt naar een verkeerde wil en valsheid van de stappen, geen scheidend

egoïsme, opgelegd door zijn onwetendheid en afgescheiden tegengestelde zal iemand zelf schaden of anderen schaden, zelfgedreven naar een verkeerde omgang met iemands eigen ziel, denkvermogen, leven of lichaam of een verkeerde omgang met de ziel, denkvermogen, leven en lichaam van anderen, wat de praktische betekenis is van al het menselijk kwaad. Boven deugd en zonde, goed en kwaad uitstijgen is een essentieel deel van het Vedantische idee van bevrijding en er is in deze correlatie zelf- evidente volgorde. Want bevrijding betekent een verschijning in de ware spirituele natuur van het wezen, waar alle handeling de automatische zelfuitdrukking is van die waarheid en er kan niets anders zijn. In de onvolmaaktheid en het conflict van onze leden is er een inspanning om een juiste gedragscode te bereiken en het te beschouwen; dat is ethiek, deugd, verdienste, *punya*, het andere doen is zonde, gebrek, *pāpa*. Het ethische denkvermogen verklaart een wet van liefde, een wet van rechtvaardigheid, een wet van waarheid, wetten zonder getal, moeilijk te beschouwen, moeilijk te verzoenen. Maar als eenheid met anderen, eenheid met de waarheid reeds de essentie is van de gerealiseerde spirituele natuur, is er geen behoefte aan een wet van waarheid of liefde, --- de wet, de standaard moet nu aan ons opgelegd worden, omdat er in ons natuurlijke wezen een tegengestelde kracht is van afscheiding, een mogelijkheid van antagonisme, een kracht van disharmonie, onwil, strijd. Alle ethiek is een constructie van het goede in de Natuur, die getroffen is door kwaad, door de vermogens van duisternis, geboren uit de Onwetendheid, juist zoals het uitgedrukt wordt in wordt in de oude legende van de Vedanta. Maar waar alles zelfbepaald wordt door de waarheid van bewustzijn en waarheid van het wezen, kan geen standaard zijn, geen strijd om het te beschouwen, geen deugd of verdienste, geen zonde of gebrek van de natuur. Het vermogen van liefde, van waarheid, van juiste wil zal er zijn, niet als een wet, die mentaal opgebouwd is, maar juist als de substantie en samenstelling van de natuur en door de integratie van het wezen, noodzakelijkerwijze, ook juist de materie en samenstellende natuur van de handeling. De groei in deze natuur van ons ware wezen, een natuur van spirituele waarheid en eenheid, is de bevrijding, verkregen door een evolutie van het spirituele wezen: de gnostische evolutie geeft ons de volledige dynamiek van die terugkeer naar onszelf. Als dit gedaan wordt, verdwijnt de

behoefte van standaarden van deugd, dharmas; er is de wet en zelforde van de vrijheid van de Geest, er kan geen opgelegde of opgebouwde wet van gedrag, dharma, zijn. Alles wordt een zelfstroming van spirituele zelfnatuur, Swadharna of Swabhava.

Hier raken we de kern van het dynamische verschil tussen het leven in de mentale onwetendheid en het leven in het gnostische wezen en natuur. Het is het verschil tussen een integraal volledig bewust wezen, dat volledig in bezit is van zijn eigen waarheid van bestaan en die waarheid uitwerkt in zijn eigen vrijheid, vrij van alle opgebouwde wetten, terwijl zijn leven nog een vervulling is van alle ware wetten van wording in hun essentie van bedoeling en een onwetend zelfverdeeld bestaan, dat naar haar eigen waarheid zoekt en probeert haar bevindingen op te bouwen tot wetten en haar leven op te bouwen volgens een patroon, dat zo gemaakt is. Alle ware wet is de juiste beweging en het proces van een werkelijkheid, een energie of vermogen van het wezen in actie, dat zijn eigen inherente beweging vervult, die zelfbesloten is in zijn eigen waarheid van bestaan. Deze wet kan onbewust zijn en zijn werking mechanisch lijken, --- dat is het karakter of tenminste de verschijning van de wet in de materiële Natuur: het kan een bewuste energie zijn, die vrijelijk bepaald is in zijn actie door het bewustzijn in het wezen, dat gewaar is van zijn eigen noodzakelijkheid van de waarheid, gewaar van zijn plooibare mogelijkheden van zelfuitdrukking van die waarheid, altijd gewaar in het geheel en op ieder moment in het detail van de actualiteiten, die hij moet realiseren; dit is het beeld van de wet van de Geest. Een totale vrijheid van de Geest, een totale zelfbestaande orde, die zichzelf schept, zichzelf bewerkstelligt, zichzelf verzekert in zijn eigen natuurlijke en onvermijdelijke beweging, is het karakter van deze dynamiek van de gnostische Supernatuur.

Op het hoogtepunt van zijn bevindt zich het Absolute, met zijn absolute vrijheid van oneindigheid, maar ook zijn absolute waarheid van zichzelf en het vermogen van de waarheid van het wezen; deze twee dingen herhalen zich in het leven van de Geest in de Supernatuur. Alle handeling daar is de handeling van het allerhoogste Zelf, de allerhoogste Ishwara in de waarheid van de Supernatuur. De waarheid van het wezen van het zelf en de waarheid van de wil van de

Ishwara, een met die waarheid, --- een twee-ene werkelijkheid, --- drukt zichzelf tegelijkertijd uit in ieder individueel gnostisch wezen, volgens zijn supernatuur. De vrijheid van het gnostische individu is de vrijheid van zijn geest om dynamisch de waarheid van zijn wezen te vervullen en het vermogen van zijn energieën in het leven; maar dit is synoniem aan een totale gehoorzaamheid van zijn natuur aan de waarheid van het Zelf, gemanifesteerd in zijn bestaan en aan de wil van het Goddelijke in hem en allen. Deze Al-wil is een in ieder gnostisch individu en in vele gnostische individuen en in het bewuste Al, dat hen in zichzelf behoudt en bevat; hij is bewust van zichzelf in ieder gnostisch wezen en is daar een met zijn eigen wil en tegelijkertijd is hij bewust van dezelfde Wil, hetzelfde Zelf en Energie, die op verschillende manieren actief zijn in allen. Een zodanig gnostisch bewustzijn en gnostische wil, gewaar van hun eenheid in vele gnostische individuen, gewaar van hun harmonische totaliteit en de betekenis en ontmoetingsplaats van hun diversiteiten, moeten een symfonische beweging verzekeren, een beweging van eenheid, harmonie, wederkerigheid in de actie van het geheel. Hij verzekert tegelijkertijd in het individu een eenheid en symfonische harmonie van alle vermogens en bewegingen van zijn wezen. Alle energieën van wezen zoeken hun zelfuitdrukking en op hun hoogst zoeken zij hun absolute; dit vinden zij in het allerhoogste Zelf en zij vinden tegelijkertijd hun allerhoogste eenheid, harmonie en wederkerigheid van verenigde en algemene zelfuitdrukking in haar alziende en al-verenigende dynamische vermogen van zelfbepaling en zelfbewerkstelling, de supermentale gnosis. Een afgescheiden zelfbestaand wezen zou overhoop kunnen liggen met andere afgescheiden wezens, in strijd met het universele Al, waarin zij samen bestaan in een toestand van tegenstelling met enige allerhoogste Waarheid, die haar uitdrukking wilde in het universum; dat gebeurt met het individu in de Onwetendheid, omdat hij zijn standpunt inneemt in het bewustzijn van een afgescheiden individualiteit. Er kan een overeenkomstig conflict, disharmonie, ongelijkheid zijn tussen de waarheden, de energieën, kwaliteiten, vermogens, vormen van zijn, die als afgescheiden krachten handelen in het individu en in het universum. Een wereld vol conflict, een conflict in onszelf, een conflict van het individu met de wereld om hem heen zijn normale en onvermijdelijke kenmerken van het afgescheiden bewustzijn van de

Onwetendheid en ons slecht geharmoniseerde bestaan. Maar dit kan niet gebeuren in het gnostische bewustzijn, omdat daar ieder zijn volledige zelf vindt en allen hun eigen waarheid vinden en de harmonie van hun verschillende bewegingen in wat hun overtreft en waar zij de uitdrukking van zijn. Daarom is er in het gnostische leven een volledige harmonie tussen de vrije zelfuitdrukking van het wezen en zijn automatische gehoorzaamheid aan de inherente wet van de allerhoogste en universele Waarheid van dingen. Deze zijn voor hem verbonden zijden van de ene Waarheid; zijn eigen allerhoogste waarheid van het wezen, die zichzelf uitwerkt in de gehele verenigde waarheid van zichzelf en dingen in een Supernatuur. Er is ook een volledige harmonie tussen de vele en verschillende vermogens van het wezen en hun handeling; want zelfs diegenen, die tegenstrijdig zijn in hun blijkbare beweging en in onze mentale ervaring van hen het conflict lijken binnen te gaan, passen zichzelf en hun handeling natuurlijk in elkaar, omdat ieder zijn zelfwaarheid heeft en zijn waarheid van relatie met anderen en dit is zelf-gevonden en zelfgevormd in de gnostische Supernatuur.

In de supramentale gnostische natuur zal daarom geen behoefte zijn aan de mentale rigide manier en harde stijl van orde, een beperkende standaardisatie, een oplegging van een vaste set principes, de aandrang van het leven naar een systeem of patroon, dat alleen geldig is, omdat het voorgesteld is door het denkvermogen als de ene juiste waarheid van zijn en gedrag. Want een zodanige standaard kan in zichzelf niet het geheel van het leven omsluiten en een zodanige structuur kan het niet in zichzelf opnemen, noch kan hij zich vrijelijk aanpassen aan de druk van het Al-leven of aan de behoeften van de evolutionaire Kracht; hij moet aan zichzelf ontsnappen of ontsnappen aan zijn zelfopgebouwde beperkingen door zijn eigen dood, door desintegratie of door een intens conflict en revolutionaire verstoring. Het denkvermogen moet dus zijn beperkte regel en manier van leven selecteren, omdat hij zelf gebonden is en beperkt in visie en capaciteit; maar het gnostisch wezen neemt in zichzelf het hele leven en bestaan op, vervuld, omgezet in de harmonische zelfuitdrukking van een enorme Waarheid, een en divers, oneindig een, oneindig veelvoudig. De kennis en handeling van het gnostische wezen zou de wijdsheid hebben en plooibaarheid van

een oneindige vrijheid. Deze kennis zou zijn objecten aanpakken, zover als zij in de grootheid het geheel ging; hij zou alleen gebonden zijn door de integrale waarheid van het geheel en de volledige en meest innerlijke waarheid van het object, maar niet door het gevormde idee of de vaste mentale symbolen, waardoor het denkvermogen gevangen is en gehouden en in hen opgesloten, om zo de vrijheid van zijn kennis te verliezen. De volledige activiteit zou ook ontbonden worden door een verplichting van onplooibare heerschappij of door de verplichting van een voorbije toestand of handeling of door zijn dwingend gevolg, Karma; hij zou de opeenvolgende, maar zelfbegeleide en zelfontwikkellende plooibaarheid hebben van het Oneindige, dat direct handelt op zijn eigen eindigheden. Deze beweging zal geen flux of chaos creëren, maar een bevrijde en harmonische Waarheidsuitdrukking; er zou een vrije zelfbepaling zijn van het spirituele wezen in een plooibare totaal bewuste natuur.

In het bewustzijn van het Oneindige breekt individualiteit niet op, noch begrenst hij de kosmiciteit, kosmiciteit spreekt transcendentie niet tegen. Het gnostische wezen, dat leeft in het bewustzijn van het Oneindige, zal zijn eigen zelfmanifestatie scheppen als een individu, maar hij zal dit doen als een centrum van een grotere universaliteit en toch tegelijkertijd als een centrum van transcendentie. Al zijn handeling van een universeel individu zou in harmonie zijn met de kosmische handeling, maar tengevolge van zijn transcendentie zou deze niet beperkt worden door een tijdelijke inferieure formulering of de barmhartigheid van enige of iedere kosmische kracht. Zijn universaliteit zou zelfs de Onwetendheid om hem heen omarmen in haar grotere zelf, maar, terwijl hij er innig bewust van is, zou hij er niet door beïnvloed worden: hij zou de grotere wet volgen van zijn transcendente individualiteit en haar gnostische waarheid uitdrukken in zijn eigen manier van zijn en handeling. Zijn leven zou een vrije harmonische uitdrukking zijn van het zelf; maar, omdat zijn hoogste zelf een zou zijn met het wezen van de Ishwara, zou een natuurlijke goddelijke overheersing van zijn zelfuitdrukking door de Ishwara, door zijn hoogste zelf en door de Supernatuur, zijn eigen allerhoogste natuur, automatisch in de kennis, het leven, de handeling een grotere en ongebonden, maar volmaakte orde brengen. De

gehoorzaamheid van zijn individuele natuur aan de Ishwara en de Supernatuur zou een natuurlijke overeenstemming zijn en inderdaad juist de toestand van de vrijheid van het zelf, omdat het een gehoorzaamheid zou zijn aan zijn eigen allerhoogste wezen, een antwoord aan de Bron van al zijn bestaan. De individuele natuur zou niets iets afgescheiden zijn, zij zou een stroom zijn van de Supernatuur. Alle antinomie van de Purusha en de Prakriti, die curieuze verdeling en onbalans van de Ziel en de Natuur, die de Onwetendheid teisteren, zouden totaal verwijderd worden, want de natuur zou de uitstroming zijn van de zelfkracht van de Persoon en de Persoon zou de uitstroming zijn van de allerhoogste Natuur, het supramentale vermogen van het wezen van de Ishwara. Deze allerhoogste waarheid van zijn wezen, een oneindig harmonieus principe zou de orde scheppen van zijn spirituele vrijheid, een authentieke, automatische en plooibare orde.

In het lagere bestaan is de orde automatisch, de binding van de Natuur is volledig, haar groef vast en imperatief: de kosmische Bewustzijn-Kracht ontwikkelt een patroon van de Natuur en haar gewoonlijke vorm of vaste routine van handeling en verplicht het infrarationele wezen om te leven en handelen volgens het patroon en in de vorm of routine, die voor hem gemaakt zijn. Het denkvermogen in de mens begint met dit vooropgestelde patroon en de routine, maar, terwijl hij ontwikkelt, vergroot hij het ontwerp en zet de vorm uit en probeert deze vaste onbewuste of halfbewuste wet van automatisme te vervangen door orde, gebaseerd op ideeën en betekenissen en geaccepteerde levensmotieven, of hij probeert een intelligente standaardisatie en een raamwerk, bepaald door een rationeel doel, nut en gemak. Er is niets, dat werkelijk bindend of permanent is in de kennisstructuren van de mens of zijn levensstructuren; maar toch kan hij niet anders dan standaarden van denken, kennis, persoonlijkheid, leven, gedrag scheppen en meer of minder bewust of volledig zijn bestaan op hen baseren of op zijn minst zijn best doen om zijn leven te structureren in het denkbeeldige kader van zijn gekozen of geaccepteerde dharmas. Bij de overgang naar het spirituele leven is het allerhoogste hooggehouden ideaal aan de andere kant geen wet, maar vrijheid in de Geest; de Geest breekt door alle formules om zichzelf te vinden en

wanneer er nog rekening mee gehouden moet worden in uitdrukking, moet hij de vrijheid bereiken van een vrije en ware, in plaats van een oppervlakkige uitdrukking, een ware en spontane spirituele orde. “Geef alle dharmas, alle standaards en regels van zijn en handeling op, en neem alleen toevlucht in Mij”, is de hoogste regel van het hoogste bestaan, die voorgehouden wordt door het Goddelijke Wezen aan de zoeker. Bij het zoeken naar deze vrijheid, bij de bevrijding van de opgebouwde wet naar de wet van het zelf en de geest, bij het afgooien van de mentale controle om deze te vervangen door de controle van de spirituele Werkelijkheid, een opgave van de lagere opgebouwde waarheid van het denkvermogen voor de hogere essentiële waarheid van zijn, is het mogelijk om door een toestand te gaan, waarin innerlijke vrijheid is, maar een gebrek aan uiterlijke orde, --- een handeling in de stroom van de natuur, zoals een kind of inert zoals een blad, dat passief ligt of gedreven door de wind of zelfs onsamenhangend of extravagant in uiterlijk voorkomen. Het is ook mogelijk een tijdelijk geordende spirituele uitdrukking van het zelf te bereiken, die voldoende is voor het stadium, dat men voor een tijd of in dit leven kan bereiken; of het kan een persoonlijke orde van zelfuitdrukking zijn, die geldig is voor de norm van wat men al gerealiseerd heeft van de spirituele waarheid, maar die naderhand vrijelijk verandert door de kracht van de spiritualiteit om de nog grotere waarheid uit te drukken, die men nog gaat realiseren. Maar het supramentale gnostische wezen staat in een bewustzijn, waarin kennis zelf bestaand is en zichzelf manifesteert volgens de orde, die zelfbepaald is door de Wil van het Oneindige in de Supernatuur. Deze zelfbepaling volgens een zelfbestaande kennis vervangt het automatisme van de Natuur en de standaarden van het Denkvermogen door de spontaniteit van een Waarheid, die zelfgewaar en zelfhandelend is juist in de kern van het bestaan.

In het gnostische wezen zou deze zelfbepalende kennis, die vrijelijk gehoorzaam is aan zelfwaarheid en de totale waarheid van het Wezen, juist de wet van zijn bestaan zijn. In hem worden Kennis en Wil een en kunnen niet in conflict zijn; de Waarheid van geest en leven worden een en kunnen niet in strijd met elkaar zijn: in de zelf-bewerkstelling van zijn wezen kan er geen strijd zijn of

ongelijkheid of afwijking zijn tussen de geest en de leden. De twee principes van vrijheid en orde, die zich in het denkvermogen en leven voortdurend vertegenwoordigen als tegengestelden of onverenigbaren, ofschoon zij dat niet hoeven te zijn als de vrijheid bewaakt wordt door kennis en orde, gebaseerd op de waarheid van het wezen, zijn in het supramentale bewustzijn aangeboren voor elkaar en zelfs fundamenteel een. Dit komt, omdat beiden onscheidbare aspecten zijn van de innerlijke spirituele waarheid en daarom zijn hun bepaalden een; zij zijn inherent in elkaar, want zij komen op uit een identiteit en vallen daarom in de handeling samen in een natuurlijke identiteit. Het gnostische wezen voelt op geen enkele manier of gradatie, dat er inbreuk gemaakt wordt op zijn vrijheid door de noodzakelijke orde van zijn gedachten of handelingen, omdat die orde intrinsiek is en spontaan; hij voelt, dat zowel zijn vrijheid als de orde van zijn vrijheid een waarheid zijn van zijn wezen. Zijn vrijheid van kennis is geen vrijheid om valsheid en fouten te volgen, want hij hoeft niet, zoals het denkvermogen, door de mogelijkheid van fouten te gaan om te weten, --- in tegendeel, elke zodanige afwijking zou een vertrek zijn vanaf zijn overvloed van het gnostische zelf, het zou een vermindering zijn van zijn zelfwaarheid en vreemd en verwondend voor zijn wezen; want zijn vrijheid is een vrijheid van het licht, niet van duisternis. Zijn vrijheid van handeling is geen licentie om te handelen vanuit verkeerde wil of de impulsen van de Onwetendheid, want dat zou ook vreemd zijn voor zijn wezen, een beperking en vermindering ervan, geen bevrijding. Een drang naar vervulling van valsheid of verkeerde wil zou door hem niet als een beweging naar vrijheid gevoeld worden, maar als een geweld, aangedaan aan de vrijheid van de Geest, een invasie en belasting, een inbreuk op zijn Supernatuur, een tirannie van een of andere vreemde Natuur.

Een supramentaal bewustzijn moet fundamenteel een Waarheid-Bewustzijn zijn, een onmiddellijk en inherent gewaarzijn van de waarheid van het wezen en de waarheid van dingen; het is een vermogen van het Oneindige, dat zijn eindigheden kent en uitwerkt, een vermogen van het Universele, dat zijn eenheid en detail, zijn kosmiciteit en zijn individualiteiten kent en uitwerkt; hij zou, zelf in het bezit van de Waarheid, niet naar de Waarheid hoeven te zoeken of lijden

onder de verantwoordelijkheid het te moeten missen, zoals het denkvermogen door de Onwetendheid. Het ontwikkelde gnostische wezen zou binnengegaan zijn in dit Waarheid-Bewustzijn van het Oneindige en Universele en die zouden voor hem en in hem al zijn individuele zien en handelen bepalen. De zijne zou een bewustzijn zijn van een universele identiteit en een eruit voortvloeiende of eerder inherente Waarheid-Kennis, Waarheid-Visie, Waarheid-Gevoel, Waarheid-Wil, Waarheid-Aanvoelen en Waarheid-Dynamiek van handeling, dat impliciet is in zijn identiteit met de Ene of spontaan oprijst uit zijn identiteit met het Al. Zijn leven zou een beweging zijn in de stappen van een spirituele vrijheid en grootheid, die de wet van het mentale idee en de wet van de vitale en fysieke behoefte en verlangen en de aandrang van het omringende leven vervangt; zijn leven en handeling zou door niets anders gebonden zijn dan de Goddelijke Wijsheid en Wil, die op hem en in hem handelt overeenkomstig hun Waarheid-Bewustzijn. Men zou kunnen verwachten, dat een afwezigheid van een opgelegde opbouw van een wet het leven leidt van de menselijke onwetendheid, door de afgescheidenheid van het menselijke ego en zijn kleinheid, de noodzaak, die hij voelt om inbreuk te maken op ander leven en het te bezitten en te gebruiken, tot een chaos van conflict, losbandigheid en egoïstische wanorde; maar dit zou niet kunnen bestaan in het leven van het gnostische wezen. Want in het gnostische Waarheid-Bewustzijn van een supramentaal wezen moet er noodzakelijkerwijze een waarheid van relatie zijn van alle delen en bewegingen van het wezen, --- ofwel het wezen van het individu of het wezen van enige gnostische collectiviteit, --- een spontane en lichtende eenheid en heelheid in alle bewegingen van het bewustzijn en alle actie van het leven. Er zou geen strijd kunnen zijn van de leden; want niet alleen het kennis- en wilbewustzijn, maar het hartbewustzijn en levensbewustzijn en het lichaambewustzijn, die in ons de emotionele, vitale of fysieke delen van de natuur zijn, zouden besloten zijn in deze geïntegreerde harmonie van heelheid en eenheid. In onze taal zouden we kunnen zeggen, dat de supramentale kennis-wil van het gnostische wezen een volmaakte controle zouden hebben over het denkvermogen, hart, leven en lichaam; maar deze beschrijving zou alleen van toepassing zijn op het overgangsstadium, toen de Supernatuur deze leden omvormde naar zijn eigen natuur; als deze omzetting eenmaal gereed is, zou er

geen noodzaak zijn voor controle, want alles zou een verenigd bewustzijn zijn en zou daarom handelen als een geheel in een spontane integraliteit en eenheid.

In een gnostisch wezen zou er geen conflict kunnen zijn tussen zelfaffirmatie van het ego en een controle van het superego; want, omdat in zijn handeling van het leven het gnostische individu onmiddellijk zichzelf uit zou drukken, zijn waarheid van het wezen, en de Goddelijke Wil uitwerken, omdat hij het Goddelijke als zijn ware zelf zou kennen en de bron en samensteller van zijn spirituele individualiteit, zouden deze twee bronnen van zijn gedrag niet alleen gelijktijdig zijn in een enkele handeling, maar zij zouden een en dezelfde drijfkracht zijn. Dit aandrijvende vermogen zou in iedere omstandigheid handelen volgens de waarheid van de omstandigheid, met ieder wezen volgens zijn behoefte, natuur, relatie, in iedere gebeurtenis volgens de vraag van de Goddelijke Wil voor die gebeurtenis; want hier is alles het resultaat van een complexiteit en nauwe verbinding van vele krachten van een Kracht en het gnostische bewustzijn en de Waarheid-Wil zouden de waarheid zien van deze krachten, van iedere en allen bij elkaar en de noodzakelijke impact naar voren brengen of interventie op het complex van krachten om uit te voeren, wat gewild was om gedaan te worden door zichzelf, dat en niet meer. Als consequentie van de Identiteit, die overal aanwezig is, alles regelt en alle diversiteiten harmoniseert, zou er geen spel zijn van een afscheidend ego, dat gekeerd is naar zijn eigen afgescheiden zelfaffirmatie; de wil van het zelf van het gnostisch wezen zou een zijn met de wil van de Ishwara, het zou geen afscheidende en tegengestelde zelfwil zijn. Hij zou de vreugde hebben van handeling en resultaat, maar zou vrij zijn van alle ego-claim, gehechtheid aan handeling of vraag naar resultaat; hij zou doen, wat hij zag, dat gedaan moest worden en bewogen zijn om het te doen. In de mentale natuur kan oppositie zijn en ongelijkheid tussen zelfinspanning en gehoorzaamheid aan de Hogere Wil, want daar ziet het zelf of de klaarblijkelijke persoon zichzelf als verschillend van het allerhoogste Wezen, Wil of Persoon; maar hier is de persoon het wezen van het Wezen en de oppositie of ongelijkheid komt niet naar boven. De handeling van de persoon is de handeling van de Ishwara in

de persoon, van de Ene in de velen en er kan geen reden zijn voor een afscheidende verklaring van zelfwil of trots van onafhankelijkheid.

Op dit feit, dat de Goddelijke Kennis en Kracht, de allerhoogste Supernatuur zou handelen door het gnostische wezen met zijn volledige deelname, is de vrijheid van het gnostische wezen gefundeerd; deze eenheid geeft hem zijn vrijheid. De vrijheid van wet, de morele wet inclusief, zo dikwijls bevestigd door het spirituele wezen, is gebaseerd op deze eenheid van zijn wil met de wil van de Eeuwige. Alle mentale standaarden zouden verdwijnen, omdat alle noodzaak voor hen zou wegvallen; de hogere authentieke wet van identiteit met het Goddelijke Zelf en identiteit met alle wezens zou hen vervangen hebben. Er zou geen kwestie zijn van zelfzuchtigheid of altruïsme, van zichzelf of van anderen, omdat allen gezien en gevoeld worden als ene zelf en alleen wat de allerhoogste Waarheid en Goede besliste, zou gedaan worden. Er zou in de handeling een doordringend gevoel zijn van een zelfbestaande universele liefde, sympathie, eenheid, maar het gevoel zou in de handeling binnendringen, hem kleuren en bewegen, maar niet hem alleen domineren en bepalen: zij zou niet voor zichzelf staan in tegenstelling met de grotere waarheid van dingen of een persoonlijk aangezet vertrek dicteren uit de goddelijk gewilde ware beweging. Deze oppositie en dit vertrek kunnen gebeuren in de Onwetendheid, waar liefde of enig ander sterk principe van de natuur gescheiden kan worden van wijsheid, gelijk zij gescheiden kan worden van vermogen; maar in de supramentale gnosis zijn alle vermogens dicht bij elkaar en handelen als een. In de gnostische persoon zou de Waarheid-Kennis leiden en bepalen en alle andere krachten van het wezen zouden overeenstemmen in de handeling: er zou geen plaats zijn voor disharmonie of conflict tussen de vermogens van de natuur. In alle handeling is een imperatief van het bestaan, dat zoekt vervuld te worden; een waarheid van het wezen, die nog niet gemanifesteerd is, moet nog gemanifesteerd worden, of een waarheid, die zich manifesteert, moet ontwikkeld worden en verkregen en vervolmaakt in manifestatie of, wanneer al verkregen, zijn heerlijkheid van zijn en zelfbepaling te nemen. In het halflicht en half vermogen van de Onwetendheid is het imperatief geheim of alleen half geopenbaard en de drang naar vervulling is een onvolmaakte, strijdende,

gedeeltelijk gefrustreerde beweging: maar in het gnostische wezen en leven zouden de imperatieven van het wezen van binnen gevoeld worden, dichtbij waargenomen en in handeling gebracht; er zou een vrij spel zijn van hun mogelijkheden; er zou een actualisatie zijn in overeenstemming met de waarheid van de omstandigheid en de intentie van de Supernatuur. Dit alles zou gezien worden in de kennis en zichzelf ontwikkelen in de handeling; er zou geen onzeker gevecht of kwelling zijn van de krachten aan het werk; een disharmonie van het wezen, een tegengestelde werking van het bewustzijn zou geen plaats hebben: de oplegging van een uitwendige standaardisatie van gemechaniseerde wet zou volledig overbodig zijn, waar deze inherentie is van de waarheid en haar spontane werking in de handeling van de natuur. Een harmonische handeling, een uitwerking van het goddelijke motief, een uitvoering van de imperatieve waarheid van dingen zou de wet zijn en natuurlijke dynamiek van het hele bestaan.

Een kennis door identiteit, die de vermogens gebruikt van het geïntegreerde wezen voor rijkdom van instrumentatie zou het principe zijn van het supramentale leven. In de andere gradaties van het gnostische wezen zou, ofschoon een waarheid van het spirituele wezen en bewustzijn zichzelf zou vervullen, de instrumentatie van verschillende orde zijn. Een hoger mentaal wezen zou handelen door de waarheid van denken, de waarheid van het idee en dat in de levenshandeling volbrengen; maar in de supramentale gnosis is denken een afgeleide beweging, het is een formulering van de waarheidsvisie en niet de bepalende of belangrijkste drijvende kracht; het zou meer een instrument zijn voor uitdrukking van kennis dan voor het bereiken van kennis en van handeling, --- of het zou alleen tussenbeide komen in handeling als een doordringend punt van het lichaam van identiteitswil en identiteitskennis. Dus ook in het verlichte gnostische wezen zouden waarheidsvisie en in het intuïtieve gnostische wezen een direct waarheidscontact en aanvoelend waarheidsgevoel de hoofdbron van handeling zijn. In het Bovenmentale zou een begrijpend onmiddellijk vatten van de waarheid van dingen en het principe van zijn van ieder ding en al zijn dynamische consequenties een grotere wijdheid van gnostische visie en denken ontstaan en verzamelen en een fundatie creëren van kennis en handeling; deze

wijdheid van zijn en zien en doen zou het gevarieerde resultaat zijn van een onderliggend identiteitsbewustzijn, maar de identiteit zelf zou niet op de voorgrond staan als juist het materiaal van het bewustzijn of juist de kracht van de handeling. Maar in de supramentale gnosis zou al dit lichtende onmiddellijke vatten van de waarheid van dingen, waarheidsaanvoelen, waarheidsvisie, waarheidsdenken teruggaan in zijn bron van identiteitsbewustzijn en blijven bestaan als een enkel lichaam van zijn kennis. Het identiteitsbewustzijn zou alles leiden en bevatten; zij zou zich manifesteren als een gewaarzijn juist in de kern van de substantie van het wezen, terwijl zij haar inherente zelfvervullende kracht naar voren brengt en zichzelf dynamisch bepaalt in vorm van bewustzijn en in vorm van handeling. Dit inherente gewaarzijn is de oorsprong en het principe van de werking van de supramentale gnosis; het zou voldoende kunnen zijn in zichzelf zonder behoefte om iets te formuleren of het te belichamen; maar het spel van verlichte visie, het spel van stralend denken, het spel van alle andere bewegingen van het spirituele bewustzijn zou niet afwezig zijn; er zou een vrije instrumentatie van hen zijn voor hun eigen briljante functioneren, voor een goddelijke rijkdom en verscheidenheid, voor een veelvoudige heerlijkheid van zelfmanifestatie, voor de vreugde van de vermogens van het Oneindige. In de tussenliggende stadia of gradaties van de gnosis zou er een manifestatie kunnen zijn van verscheidene en afgescheiden uitdrukkingen van de aspecten van het goddelijke Wezen en Natuur, een ziel en leven van liefde, een ziel en leven van goddelijk licht en kennis, een ziel en leven van goddelijk vermogen en soevereine handeling en schepping en ontelbare andere vormen van goddelijk leven; op de supramentale hoogte zou alles opgenomen worden in een veelvoudige eenheid, een allerhoogste integratie van wezen en leven. Een vervulling van het wezen in een lichtende en zaligvolle integratie van zijn toestanden en vermogens en hun bevredigende dynamische handeling zou de betekenis zijn van het gnostische bestaan.

Alle supramentale gnosis is een tweevoudig Waarheidsbewustzijn, een bewustzijn van inherente zelfkennis en, door identiteit van het zelf en wereld, van intieme wereldkennis; deze kennis is het criterium, het karakteristieke vermogen van de gnosis. Maar dit is niet een zuiver ideeachtige kennis, het is geen

bewustzijn, dat observeert, ideeën vormt, ze probeert uit te voeren; het is een essentieel licht van bewustzijn, het zelflicht van alle werkelijkheden van zijn en worden, de zelfwaarheid van het wezen, dat bepaalt, formuleert en zichzelf bewerkstelligt. Het object van de manifestatie is te zijn, niet te weten; kennis is alleen de instrumentatie van een werkend bewustzijn van het wezen. Dit zou het gnostische leven op aarde zijn, een manifestatie of spel van een waarheidsbewust wezen, dat gegroeid is, gewaar van zichzelf in alle dingen, niet langer verloren tot bewustzijn van zichzelf, niet langer ondergedompeld in een zelfvergetelheid of een halfvergetelheid van zijn werkelijke bestaan, veroorzaakt door de absorptie in vorm en handeling, maar die vorm en handeling gebruikt met een geleverd spiritueel vermogen voor zijn vrije en volmaakte zelfuitdrukking, niet langer op zoek naar zijn eigen verloren of vergeten of gesluierde en verborgen betekenis of betekenissen, niet langer gebonden, maar verlost van onbewustheid en onwetendheid, gewaar van zijn eigen waarheden en vermogens, die vrijelijk in een beweging altijd in overeenstemming en in tune in ieder detail met zijn allerhoogste en universele Werkelijkheid zijn manifestatie bepaalt, het spel van zijn substantie, het spel van zijn bewustzijn, het spel van zijn kracht van bestaan, het spel van zijn heerlijkheid van bestaan.

In de gnostische evolutie zou een grote diversiteit bestaan in de houding, toestand, geharmoniseerde werkingen van bewustzijn en kracht en heerlijkheid van bestaan. Er zou natuurlijk in de tijd vele gradaties verschijnen van de verdere opstijging van het evoluerende Supramentale naar zijn eigen toppunten; maar in alles zou er een algemene basis en een algemeen principe zijn. In de manifestatie zou de Geest, het Wezen, terwijl hij zich helemaal kent, niet gebonden zijn om alles van zichzelf naar voren te brengen in de werkelijke voorkant van de formatie en handeling, die zijn onmiddellijke vermogen en graad van zelfuitdrukking is; hij zou een frontale zelfuitdrukking naar voren kunnen brengen en de hele rest van zichzelf terughouden in een onuitgedrukte heerlijkheid van het zelfwezen. Dat Al erachter en zijn heerlijkheid zouden zichzelf terugvinden aan de voorkant, zichzelf erin kennen, behouden en de uitdrukking, de manifestatie overdekken met zijn eigen tegenwoordigheid en gevoel van totaliteit en oneindigheid. Deze frontale

formatie met de hele rest erachter en gehouden in het vermogen van het wezen erin zou een handeling van zelfkennis zijn, geen handeling van Onwetendheid, het zou een lumineuze zelfuitdrukking zijn van het Superbewustzijn en geen opwerping van het Onbewuste. Een grote geharmoniseerde variatie zou zo een element zijn in de schoonheid en volledigheid van de evolutie van het gnostische bewustzijn en bestaan. Zelfs in de omgang met het denkvermogen van onwetendheid er omheen, als in de omgang met de nog lagere gradaties van de gnostische evolutie, zou het supramentale leven dit ingeboren vermogen en deze beweging van zijn Waarheid van het wezen gebruiken: hij zou in het licht van die integrale Werkelijkheid zijn eigen waarheid van het wezen relateren met de waarheid van het wezen, dat zich achter de Onwetendheid bevindt; hij zou alle relaties baseren op de algemene spirituele eenheid, het gemanifesteerde verschil accepteren en harmoniseren. Het gnostische Licht zou de juiste relatie en handeling of reactie verzekeren van ieder op ieder in iedere omstandigheid; het gnostische vermogen of de gnostische invloed zou altijd een symfonische bewerkstelling bevestigen, de juiste relatie verzekeren van het meer ontwikkelde en minder ontwikkelde leven en door zijn invloed een grotere harmonie opleggen aan het lagere bestaan.

Dit zou de natuur zijn van het wezen, leven en handeling van het gnostische individu, zo ver als we de evolutie kunnen volgen met onze mentale opvatting tot dat punt, waar zij tevoorschijn zal komen uit het Bovenmentale en de grens kruisen naar de supramentale gnosis. Deze natuur van de gnosis zou klaarblijkelijk alle relaties bepalen van het leven of groepsleven van gnostische wezen; want een gnostische collectiviteit zou een collectief zielsvermogen zijn van Waarheidsbewustzijn, op dezelfde manier als het gnostische individu een individueel zielsvermogen er van zou zijn: zij zou dezelfde integratie van leven hebben en van handeling in vereniging, dezelfde gerealiseerde en bewuste eenheid van zijn, dezelfde spontaniteit, intiem eenheidsgevoel, een en wederzijdse waarheidsvisie en waarheidsgevoel van het zelf en elkaar, dezelfde waarheidshandeling in de relatie van ieder met ieder en allen met allen; deze collectiviteit zou niet zijn en handelen als een mechanisch, maar als een

spiritueel geheel. Een vergelijkbare onvermijdelijkheid van de vereniging van vrijheid en orde zou de wet zijn van het collectieve leven; het zou een vrijheid zijn van het diverse spel van de Oneindigheid in goddelijke zielen, een orde van de bewuste eenheid van zielen, die de wet is van de supramentale Oneindigheid. Onze mentale weergave van eenheid brengt er de regel van gelijkheid in; een volledige eenheid, tot stand gebracht door de mentale rede, drijft naar een grondige standaardisatie als zijn ene effectieve middel, --- alleen kleine schaduwen van differentiatie zouden toegestaan worden om te werken: maar de grootste rijkdom van verscheidenheid in de zelfuitdrukking van eenheid zou de wet zijn van het gnostische leven. In het gnostische bewustzijn zou verschil niet leiden tot disharmonie, maar tot een spontane natuurlijke aanpassing, een gewaarwording van aanvullende overvloed, een rijke veelzijdige uitvoering van het ding, dat collectief gekend, gedaan, uitgewerkt moet worden in het leven. Want de moeilijkheid in het denkvermogen en het leven is geschapen door het ego, door scheiding van gehelen in onderdelen, die figureren als tegengestelden, opposities, ongelijkheden: alles, waarin zij scheiden van elkaar, wordt gemakkelijk gevoeld, bevestigd en benadrukt; dat, waarin zij bij elkaar komen, wat hun afwijkingen ook bij elkaar houdt, wordt grotendeels gemist of met moeite gevonden; alles moet gedaan worden door een te bovenkomen of een aanpassing van een verschil door een gemaakte eenheid. Er is inderdaad een onderliggend principe van eenheid en de Natuur staat op haar verschijning in een constructie van eenheid; want zij is collectief en gemeenschappelijk zowel als individueel en egoïstisch en heeft haar instrumentatie van associatievermogen, sympathieën, algemene behoeften, interesses, attracties, affiniteiten, zowel als haar ruwere middelen van vereniging: maar haar secundaire opgelegde en te prominente basis van het egoleven en egonatuur overdekt de eenheid en beïnvloedt al haar constructies met onvolmaaktheid en onzekerheid. Een verder moeilijkheid wordt geschapen door de afwezigheid of eerder de onvolmaaktheid van de intuïtie en onmiddellijk innerlijk contact, die ieder een gescheiden wezen maken, dat gedwongen wordt met moeite het wezen en de natuur van anderen te leren kennen om begrip te bereiken en wederkerigheid en harmonie van buitenaf in plaats van vanbinnen door een onmiddellijk gewaarzijn en grip, zodat alle mentale en vitale uitwisseling

verhinderd wordt, gegeven met een egotint of gedoemd tot onvolmaaktheid en onvolledigheid door de sluier van wederzijdse onwetendheid. In het collectieve gnostische leven zou de integrerende waarheidsgewaarwording, de overeenstemmende eenheid van de gnostische natuur, alle divergenties in zichzelf dragen als haar overvloed en een veelvoudig denken, handeling, gevoel veranderen in de eenheid van een lichtend levensgeheel. Dit zou het evidente principe zijn, het onvermijdelijke resultaat juist van het karakter van het Waarheidsbewustzijn en haar dynamische realisatie van de spirituele eenheid van al het zijn. Deze realisatie, de sleutel tot de vervolmaking van het leven, moeilijk om te bereiken op het mentale vlak, moeilijk zelfs, wanneer gerealiseerd, om te dynamiseren of organiseren, zou natuurlijk dynamisch zijn, spontaan zelfgeorganiseerd in alle gnostische schepping en gnostisch leven.

Zoveel is makkelijk te begrijpen, als we de gnostische wezens beschouwen alsof zij hun eigen leven leven zonder enig contact met een leven van de Onwetendheid. Maar juist door het feit van evolutie hier zou de gnostische manifestatie een omstandigheid zijn, ofschoon een beslissende omstandigheid, in het geheel: er zou een continuatie zijn van de lagere graden van het bewustzijn en het leven, sommige, die de manifestatie in de Onwetendheid onderhouden, sommige, die middelen tussen dit en de manifestatie in de gnosis; deze twee vormen van zijn en leven zouden ofwel naast elkaar bestaan of wederzijds binnendringen. In beide gevallen zou het gnostische principe verwacht kunnen worden, wanneer niet onmiddellijk, toch uiteindelijk om het geheel te domineren. De hogere spiritueel-mentale gradaties zouden in aanraking zijn met het supramentale principe, dat hen nu openlijk ondersteund en hen tezamen houdt en bevrijd zouden worden uit de eens omsluitende greep van de Onwetendheid en Onbewustheid. Als manifestaties van de waarheid van het wezen, ofschoon in een gekwalificeerde en veranderde graad, zouden zij al hun licht en energie betrekken uit de supramentale gnosis en zouden in grote mate in contact zijn met zijn instrumentele vermogens; zij zouden zelf bewuste drijfvermogens van de Geest zijn en ofschoon nog niet in hun volle kracht van hun volledige gerealiseerde spirituele substantie, zouden zij niet onderworpen zijn aan een mindere

instrumentatie, die gefragmenteerd, misleid, verminderd, verduisterd is door de substantie van de Onwetendheid. Alle Onwetendheid, die naar boven komt of het bovenmentale, het intuïtieve, het verlichte of hogere mentale binnengaat, zou ophouden onwetendheid te zijn; zij zou het licht binnengaan, in dat licht de waarheid realiseren, die zij bedekt had met haar duisternis en een bevrijding, transmutatie, een nieuwe staat van bewustzijn en zijn ondergaan, die haar zou assimileren naar deze hogere toestanden en haar voorbereiden voor de supramentale staat. Tegelijkertijd zou het verwickelde principe van de gnosis, dat nu handelt als een open, naar boven gekomen en voortdurend dynamische kracht en niet langer als een besloten vermogen met een geheime oorspronkelijkheid of een gesluierde ondersteuning van dingen of een onregelmatige tussenkomst als zijn enige functie, in staat zijn om iets van zijn wet van harmonie op te leggen aan de nog bestaande Onbewustheid en Onwetendheid. Want het geheime gnostische vermogen, in hem besloten, zou handelen met een grotere kracht van zijn ondersteuning en oorspronkelijkheid, een vrijere en krachtigere interventie; de wezens van de Onwetendheid, die beïnvloed worden door het licht van de gnosis door hun associatie met gnostische wezens en door de ontwikkelde en effectieve aanwezigheid van het supramentale Wezen en Vermogen in de aardennatuur, zouden bewuster zijn en ontvankelijker. In het ongetransformeerde deel van de mensheid zelf zou er heel goed een nieuwe en grotere orde van mentale menselijke wezens kunnen opkomen; want het onmiddellijk intuïtieve of gedeeltelijk intuïtieve, maar nog niet gnostische mentale wezen, het onmiddellijk of gedeeltelijk verlichte mentale wezen, het mentale wezen in onmiddellijke of gedeeltelijke gemeenschap met het hoger denken niveau zou tevoorschijn komen: deze zouden meer en meer talrijk worden, meer en meer ontwikkeld en zeker in hun type en zouden zelf kunnen bestaan als een gevormd ras van hogere mensheid, die de minder ontwikkelden opwaarts leiden in een ware broederschap, die geboren wordt uit het gewaarzijn van de manifestatie van de Ene Goddelijke in alle wezens. Op deze manier zou de voltooiing van het hoogste ook een mindere voltooiing betekenen in haar eigen gradatie van wat nog beneden moet blijven. Aan het hogere uiteinde van de evolutie zouden de opstijgende gebieden en hoogtepunten van het Supramentale beginnen op te stijgen naar een

of andere allerhoogste manifestatie van het zuivere spirituele bestaan, bewustzijn en heerlijkheid van het wezen van Sachchidananda.

Een vraag zou kunnen opkomen of de gnostische ommekeer, de overgang naar de gnostische evolutie en er voorbij, niet vroeger of later de verdwijning zou betekenen van de evolutie uit het Onbewuste, omdat de reden van dat duister begin van dingen hier zou verdwijnen. Dit hangt af van de verdere vraag of de beweging tussen het Superbewustzijn en het Onbewuste als de twee polen van bestaan een volhardende wet is van de materiële manifestatie of alleen een tijdsomstandigheid. De latere veronderstelling is moeilijk te accepteren door de enorme kracht van doordringendheid en duurzaamheid, waarmee de onbewuste fundatie is gelegd van het hele materiële universum. Een volledige omkering of eliminatie van het eerste evolutionaire principe zou de gelijktijdige manifestatie betekenen van het heimelijk verwickelde bewustzijn in ieder deel van dit uitgestrekte universele Onbewuste; een verandering in een bijzondere lijn van de Natuur, zoals de aardelijn zou niet een zodanig aldoordringend effect kunnen hebben: de manifestatie in de aardenatuur heeft zijn eigen curve en de voltooiing van die curve is alles wat we moeten beschouwen. Hier zou zoveel geriskeerd kunnen worden, dat in het uiteindelijke resultaat van de openbarende schepping of reproductie van de hogere hemisfeer van het bewuste wezen in de lagere drieheid de evolutie hier, ofschoon zij hetzelfde blijft in haar gradaties en stadia, onderworpen zou worden aan de wet van harmonie, de wet van eenheid in verscheidenheid en van verscheidenheid, die eenheid uitwerkt; het zou niet langer een evolutie door strijd zijn; het zou een harmonieuze ontwikkeling worden van stadium naar stadium, van minder naar meer licht, van type naar hoger type van het vermogen en schoonheid van een zelfontvouwend bestaan. Het zou alleen anders zijn als om een of andere reden de wet van strijd en lijden nog noodzakelijk bleef voor de uitwerking van die geheimzinnige mogelijkheid in het Oneindige, wiens principe aan de basis ligt van de onderdompeling in het Onbewuste. Maar voor de aardenatuur zou het lijken alsof deze noodzaak uitgeput zou kunnen worden als de supramentale gnosis eenmaal tevoorschijn gekomen is uit het Onbewuste. Een verandering zou beginnen bij zijn vaste

verschijning; deze verandering zou voltooid worden als de supramentale evolutie volledig zou worden en opsteeg in de grote volheid van een allerhoogste manifestatie van het Bestaan-Bewustzijn-Heerlijkheid, Sachchidananda.

HOOFDSTUK XXVIII

Het Goddelijk Leven

O ziende Vlam, gij draagt de mens van de slinkse wegen naar de blijvende waarheid en de kennis.

Rig Veda⁷⁷

Ik zuiver aarde en hemel door de Waarheid.

Rig Veda⁷⁸

Zijn extase zet in iemand, die het bevat, de twee geboorten in beweging, de menselijke zelfuitdrukking en de goddelijke en beweegt tussen hen in.

Rig Veda⁷⁹

Mogen de onoverwinnelijke stralen van zijn intuïtie er zijn om onsterfelijkheid te zoeken, waarbij beide geboorten doordrongen worden, want door hen brengt hij in een beweging menselijke sterkten en goddelijke dingen in werking.

Rig Veda⁸⁰

Laat iedereen uw wil accepteren, omdat u een levende god bent, geboren van de droge boom, dat zij goddelijkheid mogen verkrijgen en door de snelheid van uw bewegingen mogen reiken naar het bezit van Waarheid en Onsterfelijkheid.

Rig Veda⁸¹

⁷⁷ I. 31. 6.

⁷⁸ I. 133. 1.

⁷⁹ IX. 86. 42.

⁸⁰ IX. 70. 3.

⁸¹ I. 68.2.

ONZE INSPANNING is de ontdekking geweest van wat de werkelijkheid en belangrijkheid is van ons bestaan als bewuste wezens in het materiële universum en in welke richting en hoe ver die belangrijkheid, eenmaal ontdekt, ons leidt, naar welke menselijke of goddelijke toekomst. Ons bestaan hier kan inderdaad een onbelangrijke gril van de Materie zelf zijn of van een of andere Energie, die Materie opbouwt, of het kan een onverklaarbare gril van de Geest zijn. Of ons bestaan kan, aan de andere kant, een willekeurige fantasie zijn van een suprakosmische Schepper. In dat geval heeft het geen essentiële betekenis, --- totaal geen betekenis, wanneer Materie of een onbewuste Energie de fantasiebouwer is, want dan is het op zijn best de verdwaalde beschrijving van een rondolende spiraal van Kans of de harde boog van een blinde Noodzakelijkheid; het kan alleen een illusoire belangrijkheid hebben, die verdwijnt in nietsheid als het een vergissing is van de Geest. Een bewuste Schepper zou inderdaad een betekenis hebben kunnen aanbrenge in ons bestaan, maar die moet ontdekt worden door een openbaring van zijn wil en is niet zelf-besloten in de zelf-natuur van dingen en daar te ontdekken. Maar wanneer er een zelfbestaande Werkelijkheid is, waarvan ons bestaan hier een resultaat is, dan moet er een waarheid zijn van die Werkelijkheid, die zich manifesteert, zichzelf uitwerkt, hier ontwikkelt en dat zal de belangrijkheid zijn van ons eigen zijn en leven. Wat die Werkelijkheid ook mag zijn, het is iets, dat zichzelf het aspect heeft opgelegd van een worden in de Tijd, --- een ondeelbaar worden, want ons heden en onze toekomst dragen in zichzelf, getransformeerd, veranderd, het verleden, dat hen gecreëerd heeft en het verleden en heden bevatten reeds en bevatten nu in zich, onzichtbaar voor ons, omdat dit nog niet gemanifesteerd is, onontwikkeld, hun eigen transformatie naar de nog niet gecreëerde toekomst. De belangrijkheid van ons bestaan hier bepaalt onze bestemming: die bestemming is iets, dat al in ons bestaat als een noodzaak en een potentie, de noodzaak van het geheim van ons wezen en naar voren komende werkelijkheid, een waarheid van haar potenties, die uitgewerkt wordt; beiden, ofschoon nog niet gerealiseerd, zijn zelfs nu besloten in wat zich al gemanifesteerd heeft. Wanneer er een Wezen in wording is, een Werkelijkheid van

bestaan, die zich ontrolt in de Tijd, wat dat Wezen, die werkelijkheid heimelijk is, is wat we moeten worden en zo te worden is de belangrijkheid van ons leven.

Bewustzijn en leven moeten de hoofdwoorden zijn voor wat op die manier uitgewerkt wordt in Tijd; want zonder hen zouden Materie en de wereld van Materie een betekenisloos fenomeen zijn, iets, wat alleen maar gebeurd is door Kans of door een onbewuste Noodzaak. Maar bewustzijn, zoals het is, leven, zoals het is, kan niet het hele geheim zijn; want beiden zijn zeer duidelijk iets, dat nog niet af is en nog in proces. In ons is bewustzijn Denkvermogen en ons denkvermogen is onwetend en onvolmaakt, een tussenliggend vermogen, dat naar iets voorbij zichzelf gegroeid is en nog steeds groeit: er waren lagere niveaus van bewustzijn, die voor hem kwamen en waaruit hij opgestegen is; er moeten zeer evident hogere niveaus zijn, waar hij zelf naar opstijgt. Voor ons denkende, redenerende, reflecterende denkvermogen was er een bewustzijn, dat niet dacht, maar levend en gevoelig was en daarvoor was er het onderbewustzijn en het onbewustzijn; na ons of in onze nog onontwikkelde zelden wacht er waarschijnlijk een groter bewustzijn, zelf-verlichtend, niet afhankelijk van constructieve gedachten: ons onvolmaakt en onwetend gedachtenmentale is zeker niet het laatste woord van bewustzijn, haar laatste mogelijkheid. Want de essentie van bewustzijn is het vermogen om bewust van zichzelf te zijn en van haar objecten en in haar ware natuur moet dit vermogen direct, zelfvervuld en volledig zijn: wanneer zij in ons indirect, onvolledig, onvervuld is in haar werkingen, afhankelijk van gecreëerde instrumenten, is dat, omdat bewustzijn hier tevoorschijn komt uit een oorspronkelijk gesluierd Onbewustzijn en nog belast is met en omsloten door het eerste Niet-Weten, dat geschikt is voor het Onbewuste; maar hij moet het vermogen hebben volledig tevoorschijn te komen; zijn bestemming moet de ontwikkeling zijn naar zijn eigen vervolmaking, die zijn werkelijke natuur is. Zijn ware natuur is volledig bewust te zijn van zijn objecten en van deze objecten is de eerste het zelf, het wezen, dat hier zijn bewustzijn ontwikkelt en de rest zien we als het niet-zelf, --- maar, wanneer bestaan ondeelbaar is, moet dat ook in werkelijkheid het zelf zijn: de bestemming van het ontwikkelende bewustzijn moet dan zijn om volmaakt te worden in haar

gewaarzijn, totaal bewust van het zelf en al-bewust. Deze volmaakte en natuurlijke conditie van het bewustzijn is voor ons een superbewustzijn, een stadium, dat voorbij ons ligt en waarin ons denkvermogen, wanneer het plotseling daartoe getransformeerd zou worden, eerst niet zou kunnen functioneren; maar naar dat superbewustzijn moet ons bewuste wezen zich ontwikkelen. Maar deze evolutie van ons bewustzijn naar een superbewustzijn of allerhoogste van zichzelf is alleen mogelijk, wanneer het Onbewuste, dat hier onze basis is, zelf werkelijk een verweekeld Superbewustzijn is; want wat er moet komen in de wording van de Werkelijkheid in ons, moet er al in besloten of geheim zijn in haar begin. We kunnen een zodanig besloten Wezen of Vermogen duidelijk voorstellen als de Onbewuste, wanneer we deze materiële creatie van een onbewuste Energie van dichtbij bekijken en het naar buiten zien werken met vreemde constructie en oneindig werktuig, het werk van een enorme besloten Intelligentie en we zien ook, dat we zelf iets zijn van die Intelligentie, die zich ontvouwt uit zijn involutie, een tevoorschijnkomend bewustzijn, waarvan de verschijning niet onderweg kan stoppen totdat de Beslotene zich ontwikkeld heeft en zichzelf geopenbaard heeft als een allerhoogste geheel zelfbewuste en albewuste Intelligentie. Hieraan hebben we de naam Supramentale of Gnosis gegeven. Want dat moet klaarblijkelijk het bewustzijn zijn van de Werkelijkheid, het Wezen, de Geest, die in ons geheim is en hier langzaam manifesteert; vanuit dat Wezen zijn wij de gewordenen en we moeten groeien in zijn natuur.

Wanneer bewustzijn het centrale geheim is, is leven de buitenwaartse indicatie, het effectieve vermogen van zijn in Materie; want dat bevrijdt het bewustzijn en geeft het zijn vorm of belichaming van kracht en zijn bewerkstelling in materiële handeling. Wanneer een of andere openbaring of bewerkstelling van zichzelf in Materie het uiteindelijke doel is van het ontwikkelende Wezen bij zijn geboorte, is het leven het uitwendige en dynamische teken en aanwijzing van die openbaring en bewerkstelling. Maar ook het leven, zoals het nu is, is onvolmaakt en in ontwikkeling; zij ontwikkelt door groei van bewustzijn, net zo als bewustzijn groeit door grotere organisatie en vervolmaking van het leven; een groter bewustzijn betekent een groter leven. De mens, het

mentale wezen, heeft een onvolmaakt leven, omdat het denkvermogen niet het eerste en hoogste vermogen van bewustzijn van het Wezen is; zelfs als het denkvermogen vervolmaakt werd, zou er nog iets zijn, dat nog gerealiseerd moet worden, dat nog niet gemanifesteerd is. Want wat besloten is en tevoorschijn komt, is geen Denkvermogen, maar een Geest en het denkvermogen is niet de ingeboren dynamiek van het bewustzijn van de Geest; het Supramentale, het licht van de Gnosis, is zijn ingeboren dynamiek. Wanneer dan het leven een manifestatie van de Geest moet worden, moet de manifestatie van een spiritueel wezen in ons en het goddelijke leven van een vervolmaakt bewustzijn in een supramentaal en gnostisch vermogen van het spirituele wezen de geheime last en intentie van de evolutionaire Natuur zijn.

Al het spirituele leven is in principe een groei naar goddelijk leven. Het is moeilijk de grens vast te leggen, waar het mentale ophoudt en het goddelijke leven begint, want de twee projecteren in elkaar en er is een lange ruimte van wederzijds vermengd bestaan. Een groot gedeelte van deze tussenruimte, --- wanneer de spirituele drang niet geheel afkeert van de aarde of de wereld, --- kan gezien worden als het proces van een hoger leven in de maak. Als het denkvermogen en het leven verlicht worden door het licht van de Geest, nemen zij iets van de goddelijkheid aan of reflecteren het, de geheime grotere Werkelijkheid en dit moet toenemen tot de tussenruimte overgestoken is en het hele bestaan verenigd is in het volle licht en het vermogen van het spirituele principe. Maar voor de volledige en volmaakte vervulling van de evolutionaire drang moet deze verlichting en verandering het hele wezen, leven en lichaam opnemen en herscheppen, het moet niet alleen een innerlijke ervaring van het Goddelijke zijn, maar een hervorming van zowel het innerlijke als het uiterlijke bestaan door zijn vermogen, het moet niet alleen vorm aannemen in het leven van het individu, maar als een collectief leven van gnostische wezens, gevestigd als een hoogste vermogen en vorm van de wording van de Geest in de aardennatuur. Om dit mogelijk te maken moet de spirituele entiteit in ons zijn eigen geïntegreerde vervolmaking ontwikkeld hebben, niet alleen van de innerlijke staat van het wezen, maar van het uitgaande vermogen van het wezen en hij moet met die

vervolmaking en als noodzaak van zijn volledige handeling zijn eigen dynamiek en instrumentatie van het uiterlijke bestaan ontwikkeld hebben.

Er kan ongetwijfeld een innerlijk spiritueel leven zijn, een hemels koninkrijk, in ons, dat niet afhankelijk is van enige uiterlijke manifestatie of instrumentatie of formule van het uitwendige wezen. Het innerlijke leven heeft een allerhoogste spirituele belangrijkheid en het uiterlijke heeft alleen een waarde, zover als het expressief is voor de innerlijke status. Echter de mens van spirituele realisatie leeft en handelt en gedraagt zich op alle manieren van zijn wezen en handeling, zoals gezegd in de Gita, "hij leeft en beweegt in Mij"; hij verblijft in het Goddelijke, hij heeft het spirituele bestaan gerealiseerd. De spirituele mens, die leeft in de gewaarwording van het spirituele zelf, in de realisatie van het Goddelijke in hem en overal, zou inwendig een goddelijk leven leven en haar reflectie ervan zou vallen op zijn uitwendige handelingen van bestaan, zelfs als zij niet voorbijgaan, --- of niet voorbij lijken te gaan, --- aan de gewone instrumentatie van het menselijke denken en de menselijke handeling in deze wereld van de aarde-natuur. Dit is de eerste waarheid en essentie van de materie; maar toch, vanuit het gezichtspunt van een spirituele evolutie, zou dit alleen een individuele bevrijding en vervolmaking zijn in een onveranderde omgeving van bestaan: want voor een grotere dynamische verandering in de aarde-natuur zelf, moet een spirituele verandering van het hele principe en instrumentatie van leven en handeling, de verschijning van een nieuwe orde van wezens en een nieuw aardeleven overwogen worden in ons idee over totale vervulling, de goddelijke kwestie. De gnostische verandering veronderstelt hier een eerste belangrijkheid; alles, dat voorafgaat, kan opgevat worden als een opbouw en een voorbereiding van deze veranderende omkering van de hele natuur. Want de gnostische manier van dynamisch leven moet het vervulde goddelijke leven op aarde zijn, een manier van leven, die de hogere instrumenten ontwikkelt van wereldkennis en wereldhandeling voor de dynamisering van het bewustzijn in het fysieke bestaan en die de waarden van een wereld van materiële Natuur opneemt en transformeert.

Maar de hele fundatie van het gnostische leven moet juist door haar natuur altijd inwendig zijn en niet uitwendig. In het leven van de Geest is het de Geest, de Innerlijke Werkelijkheid, die het denkvermogen, het vitale leven en het lichaam heeft opgebouwd en ze gebruikt als zijn instrumentatie; het denken, gevoel en handeling bestaan niet voor zichzelf, zij zijn geen object, maar het middel; zij dienen om de gemanifesteerde goddelijke Werkelijkheid in ons uit te drukken: anders is, zonder deze innerlijkheid, deze spirituele oorsprong, in een te uiterlijk gericht bewustzijn of alleen door uiterlijke middelen, geen groter of goddelijker leven mogelijk. In ons huidige leven van Natuur, in ons uiterlijk gerichte, oppervlakkige bestaan, lijkt de wereld ons te creëren; maar bij de ommekeer naar het spirituele leven moeten wij onszelf en onze wereld creëren. Bij deze nieuwe formule van creatie wordt het innerlijke leven van het eerste belang en de rest kan alleen haar uitdrukking en uitkomst zijn. Dit wordt inderdaad aangeduid door onze eigen inspanningen naar volmaaktheid, de vervolmaking van onze eigen ziel en denkvermogen en leven en de vervolmaking van het leven van het ras. Want ons is een wereld gegeven, die duister, onwetend, materieel, onvolmaakt is en ons uiterlijk bewuste wezen is zelf gecreëerd door de energieën, de druk, de vormende operaties van deze enorme sprakeloze duisternis, door fysieke geboorte, door de omgeving, door een training door de inwerkingen en schokken van het leven; en toch zijn we vagelijk bewust van iets, dat in ons aanwezig is of probeert te zijn; iets anders, dan wat op die manier gemaakt is, een zelfbestaande Geest, zelfbepalend, die de natuur aanzet tot de schepping van een beeld van zijn eigen verborgen vervolmaking of Idee van vervolmaking. Er is iets, dat in ons groeit als antwoord op deze vraag, dat streeft om een beeld te worden van een goddelijk iets, en dat wordt aangezet om ook in de wereld buiten te werken, die hij gekregen heeft en haar ook te herscheppen naar dat grotere beeld, in het beeld van zijn eigen spirituele en mentale en vitale groei, om ook onze wereld iets te maken, dat gecreëerd is volgens ons eigen denkvermogen en zelfbegrijpende geest, iets nieuw, harmonieus, volmaakt.

Maar ons denkvermogen is duister, gedeeld in haar noties, misleid door tegengestelde oppervlakte verschijningen, verdeeld tussen verscheidene

mogelijkheden; zij wordt geleid in drie verschillende richtingen, aan ieder waarvan zij een exclusieve voorkeur kan geven. Ons denkvermogen, in zijn zoektocht naar wat er moet zijn, keert zich tot een concentratie op onze eigen spirituele groei en vervolmaking, op ons eigen individuele wezen en innerlijke leven, of hij keert zich tot een concentratie op een individuele ontwikkeling van onze oppervlakte natuur, op de vervolmaking van ons denken en uiterlijke dynamiek of praktische handeling in de wereld, op een of ander idealisme van onze persoonlijke realisatie met de wereld om ons heen; of hij keert zich tot een concentratie op de uiterlijke wereld zelf; op haar beter maken, meer passend bij onze ideeën en temperament of tot onze conceptie van wat zou moeten zijn. Aan de ene kant is er de roep van ons spirituele wezen, dat ons ware zelf is, een transcendente werkelijkheid, een wezen van het goddelijke Wezen, niet gecreëerd door de wereld, in staat in zichzelf te leven, uit de wereld op te stijgen naar transcendentie; aan de andere kant is er de eis van de wereld om ons heen, die een kosmische vorm is, een formulering van het Goddelijke Wezen, een vermogen van de Werkelijkheid in vermomming. Ook is er de verdeelde of dubbele vraag van ons wezen van de Natuur, die gesitueerd is tussen deze twee termen, van hen afhankelijk is en hen verbindt; want zij is klaarblijkelijk gemaakt door de wereld en toch, omdat haar ware schepper zich in onszelf bevindt en de wereldinstrumentatie, die haar lijkt te maken, alleen de eerste gebruikte middelen zijn, is zij werkelijk een vorm, een vermomde manifestatie van een groter spiritueel wezen in ons. Deze vraag bemiddelt tussen onze zorg over een binnenwaartse vervolmaking of spirituele bevrijding en onze zorg over de uiterlijke wereld en haar formatie staat op een gelukkiger relatie tussen de twee termen en creëert het ideaal van een beter individu in een betere wereld. Maar de Werkelijkheid moet in ons gevonden worden en de bron en fundatie van een vervolmaakt leven; geen uitwendige formatie kan haar vervangen; het ware zelf moet van binnen gerealiseerd worden, wanneer er een waar leven gerealiseerd moet worden in de wereld en de Natuur.

Bij de groei naar een goddelijk leven moet de Geest onze eerste zorg zijn; totdat we het geopenbaard en ontwikkeld hebben in onszelf uit zijn mentale, vitale en fysieke wikkels en vermommingen, hem met geduld gehaald hebben uit ons eigen

lichaam, zoals de Upanishads het uitdrukken, totdat we in onszelf een innerlijk leven van de Geest opgebouwd hebben, is het voor de hand liggend, dat geen uiterlijk goddelijk leven mogelijk is. Tenzij we inderdaad een mentale of vitale godheid waarnemen of er zou zijn, --- maar zelfs dan moet het individuele mentale wezen of het wezen van vermogen en vitale kracht in ons groeien naar een vorm van die godheid voor ons leven goddelijk kan zijn op die inferieure manier, het leven van een infraspitueel supermens, mentale halfgod of vitale Titaan, Deva of Asura. Dit innerlijke leven moet, wanneer het eenmaal geschapen is om ons hele oppervlaktewezen, ons denken, gevoel, handeling in de wereld om te vormen in een volmaakt vermogen van dat innerlijke leven, onze andere bezorgdheid zijn. Alleen, wanneer we op die diepere en grotere manier leven in onze dynamische gedeelten, kan er een kracht zijn om een groter leven te creëren of kan de wereld herschapen worden of in een of ander vermogen of vervolmaking van Denkvermogen en Leven of het vermogen en vervolmaking van de Geest. Een vervolmaakte menselijke wereld kan niet geschapen worden door mensen of samengesteld door mensen, die zelf onvolmaakt zijn. Zelfs als onze handelingen nauwgezet geregeld worden door onderwijs of wet of sociale of politieke machinerie, zal een gereguleerd patroon van denkvermogens, een gefabriceerd patroon van levens, een gecultiveerd gedragspatroon verkregen worden; maar een aanpassing van deze soort kan niet veranderen, kan de mens van binnen niet herscheppen, zij kan geen volmaakte ziel of een volmaakt denkend mens of een volmaakt of groeiend levend wezen uitkerven of uitsnijden. Want de ziel en het denkvermogen en leven zijn vermogens van het wezen en kunnen groeien, maar kunnen niet uitgesneden of gemaakt worden; een uiterlijk proces of formatie kan de ziel en denkvermogen en leven ondersteunen of uitdrukken, maar kan hen niet scheppen of ontwikkelen. Men kan inderdaad het wezen helpen te groeien, niet door een poging om te maken, maar door er stimulerende invloeden op te werpen of door aan haar zijn krachten van de ziel of denkvermogen of leven te lenen; maar zelfs dan moet de groei nog steeds vanuit haar binnenste komen, van daaruit bepalen, wat van deze krachten en invloeden gemaakt zal worden en niet van buitenaf. Dit is de eerste waarheid, die ons scheppend vuur en aspiratie dienen te leren, anders is al onze menselijke inspanning gedoemd om in een

nutteloze cirkel te raken en kan alleen eindigen in een succes, dat een schoonschijnende mislukking is.

De gehele arbeid van de kracht van de Natuur is te zijn of iets te worden, iets tot stand te brengen; weten, voelen, doen zijn ondergeschikte energieën, die waardevol zijn, omdat zij het wezen helpen in zijn gedeeltelijke zelfrealisatie om uit te drukken, wat hij is, en zij helpen hem ook bij zijn drang om nog meer het nog niet gerealiseerde uit te drukken, dat hij moet zijn. Maar kennis, denken, handeling, --- of zij nu religieus, ethisch, politiek, sociaal, economisch, te benutten of hedonistisch zijn, of zij nu een mentale, vitale of fysieke vorm of bestaansconstructie zijn, --- kunnen niet de essentie of levensonderwerp zijn; zij zijn alleen activiteiten van de vermogens van het wezen of de vermogens van zijn worden, dynamische vermogens van zichzelf, scheppingen van de belichaamde Geest, zijn middel om te ontdekken of te formuleren, wat hij zoekt te zijn. De neiging van het fysieke denkvermogen van de mens is het anders te zien en om de ware methode van dingen ondersteboven te keren, omdat hij de oppervlakkige krachten of verschijningen van de Natuur als essentieel of fundamenteel beschouwt; hij aanvaardt hun schepping door een zichtbaar en uitwendig proces als de essentie van haar handeling en ziet niet, dat het alleen een secundaire verschijning is en een groter geheim proces bedekt: want het verborgen proces van de Natuur is het openbaren van het wezen door het naar buiten brengen van zijn vermogens en vormen, haar uitwendige druk is alleen een middel om het verwickeld wezen te ontwaken tot de noodzaak van deze evolutie, van deze zelfformatie. Wanneer het spirituele stadium van haar evolutie bereikt is, moet dit verborgen proces het hele proces worden; het is van kardinaal belang om door de sluier van krachten te komen en bij hun geheime hoofdbron te komen, die de Geest zelf is. Een ding, dat gedaan moet worden, is onszelf te worden; maar het ware onszelf is dat, wat in ons is en de voorwaarde van dit hoogste wezen, dat ons ware en goddelijke wezen is, is het overschrijden van ons uiterlijke zelf van lichaam, leven en denkvermogen om zelf geopenbaard en actief te worden. Alleen door innerlijk te groeien en innerlijk te leven, kunnen we dat vinden; als dat eenmaal gedaan is, dan is de schepping van daaruit van het spirituele of

goddelijke denkvermogen, leven en lichaam en door deze instrumentatie de aankomst bij de schepping van een wereld, die de ware omgeving zal zijn van een goddelijk Leven, --- het uiteindelijke onderwerp, dat de Kracht van de Natuur voor ons heeft neergezet. Dit is dan de eerste noodzaak, dat het individu, ieder individu, de Geest zal ontdekken, de goddelijke werkelijkheid in hem en dat uitdrukken in heel zijn wezen en leven. Een goddelijk leven moet eerst en bijna geheel een innerlijk leven zijn; want, omdat het uiterlijke de uitdrukking moet zijn van wat vanbinnen is, kan er geen goddelijkheid zijn in het uiterlijke bestaan, wanneer er geen vergoddelijking is van het innerlijk wezen. De Goddelijkheid in de mens verblijft gesluierd in zijn spirituele centrum; er kan niet zoiets zijn als zelfovertreffing voor de mens of een hogere issue van zijn bestaan, wanneer er in hem geen werkelijkheid is van een eeuwig Zelf en eeuwige Geest.

Het doel van de Natuur in ons is te zijn en volledig te zijn; maar volledig zijn is volledig bewust zijn van zijn wezen: onbewustheid, half bewustzijn of gebrekkig bewustzijn is een toestand van zijn, niet in bezit van zichzelf; het is bestaan, maar geen volheid van zijn. Volledig en integraal gewaarzijn van zichzelf en van alle waarheid van zijn wezen is de noodzakelijke voorwaarde voor het ware bezit van het bestaan. Dit zelfgewaarszijn wordt bedoeld met spirituele kennis: de essentie van spirituele kennis is een intrinsiek zelfbestaand bewustzijn; al haar handeling van kennis, inderdaad al haar soort handelingen moeten dat bewustzijn zijn, dat zichzelf formuleert. Alle andere kennis is bewustzijn, dat zichzelf niet kent en dat streeft naar de terugkeer naar haar eigen gewaarzijn van zichzelf en haar inhouden; het is zelf-onwetendheid, die werkt om zich terug te transformeren naar zelf-kennis.

Maar, omdat bewustzijn in zichzelf de kracht van bestaan draagt, is volledig zijn ook de intrinsieke en integrale kracht van zijn wezen hebben; in bezit komen van al zijn kracht van het zelf en van al zijn gebruik. Hoofdzakelijk zijn zonder bezit van de kracht van zijn wezen of met een halve kracht of gebrekkige kracht ervan, is een verminkt of verminderd bestaan; men bestaat, maar het is geen volheid van zijn. Het is inderdaad mogelijk om alleen te bestaan in een toestand met de kracht van het wezen zelf-verzameld en onbeweegbaar in het zelf; maar

zelfs zo is zijn in dynamiek, alsook in toestand de integraliteit van het bestaan: vermogen van het zelf is het teken van goddelijkheid van het zelf, --- een krachteloze Geest is geen Geest. Maar, omdat het spirituele bewustzijn intrinsiek is en zelfbestaand, moet ook deze kracht van ons spirituele wezen intrinsiek, automatisch in handeling, zelfbestaand en zelfvervullend zijn. Welk instrumentarium zij gebruikt, moet deel van zichzelf zijn; zelfs ieder uitwendig instrumentarium, dat zij gebruikt, moet deel gemaakt zijn van zichzelf en expressief voor haar wezen. De kracht van het wezen in bewuste handeling is wil; en wat ook de bewuste wil is van de Geest, zijn wil van zijn of worden, dat alles moet het bestaan harmonisch kunnen vervullen. Welke handeling of energie van handeling dan ook deze soevereiniteit niet heeft of geen meester is over de handelingsmachinerie, draagt door dat defect in zich het teken van een onvolmaaktheid van kracht van het wezen of een verdeling of onbruikbaar makende segmentatie van het bewustzijn, van een onvolledigheid in de manifestatie van het wezen.

Ten slotte is volledig zijn volledige heerlijkheid van zijn hebben. Zijn zonder heerlijkheid van zijn, zonder volledige heerlijkheid van zichzelf en alle dingen is iets neutraal of verminderd; het is bestaan, maar geen volheid van zijn. Deze verrukking moet ook intrinsiek, zelfbestaand, automatisch zijn; zij kan niet afhankelijk zijn van dingen buiten zichzelf; waar zij ook verrukt van is, maakt deel uit van zichzelf, heeft de vreugde ervan als deel van haar universaliteit. Alle misnoegen, alle pijn en lijden zijn een teken van onvolmaaktheid, van onvolledigheid; zij ontstaan uit een verdeling van het zijn, een onvolledigheid van bewustzijn van het zijn, een onvolledigheid van de kracht van het zijn. Volledig worden in zijn, in bewustzijn van zijn, in kracht van zijn, in verrukking van zijn en leven in deze geïntegreerde volledigheid is het goddelijke leven.

Maar, nogmaals, volledig zijn is universeel zijn. Zijn binnen de beperking van een klein beperkt ego is bestaan, maar het is een onvolmaakt bestaan; juist in zijn natuur is het leven in een onvolledig bewustzijn een onvolledige kracht en heerlijkheid van bestaan. Het is minder zijn dan zichzelf en het brengt een onvermijdelijke onderwerping aan onwetendheid, zwakheid en lijden; of zelfs,

wanneer zij door een of andere goddelijke samenstelling van de natuur deze dingen kan uitsluiten, zou zij moeten leven in een beperkt werkveld van het bestaan, een beperkt bewustzijn en vermogen en vreugde van het bestaan. Al het zijn is een en volledig zijn, is alles zijn, dat is. Zijn in het zijn van allen en allen omsluiten in zijn eigen zijn, bewust zijn van het bewustzijn van allen, geïntegreerd zijn in kracht met de universele kracht, alle handeling en ervaring in zichzelf dragen en voelen als zijn eigen handeling en ervaring, alle zelve voelen als zijn eigen zelf, alle heerlijkheid van zijn als zijn eigen heerlijkheid van zijn voelen is een noodzakelijke voorwaarde van het integrale goddelijke leven.

Maar om zo universeel te zijn in de volheid en vrijheid van zijn universaliteit, moet men ook transcendentaal zijn. De spirituele volheid van het wezen is eeuwigheid; wanneer iemand het bewustzijn niet heeft van tijdloos eeuwig zijn, wanneer iemand afhankelijk is van het lichaam of het belichaamde denkvermogen of het belichaamde leven, of afhankelijk van deze wereld of die wereld of van deze conditie van zijn of die conditie van zijn, is dat niet de werkelijkheid van het zelf, niet de volheid van ons spirituele bestaan. Wanneer men alleen leeft als een lichamelijk zelf of alleen lichamelijk is, dan is men een kortstondig schepsel, onderworpen aan de dood en het verlangen en de pijn en het lijden en de achteruitgang en decadentie. De transcendentie, de uitstijging boven het lichamelijke bewustzijn, niet vastgehouden worden in het lichaam of door het lichaam, het lichaam alleen houden als een instrument, een kleine buitenwaartse formatie van het zelf, is een eerste voorwaarde voor goddelijk leven. Geen denkvermogen te zijn, onderworpen aan onwetendheid en beperking van bewustzijn, de transcendentie van het denkvermogen en hem behandelen als instrument, hem controleren als een oppervlakkige formatie van het zelf, is een tweede voorwaarde. Zijn door het zelf en de Geest, niet afhankelijk van het leven, niet ermee geïdentificeerd zijn, haar transcenderen en haar controleren en gebruiken als een uitdrukking en instrument van het Zelf, is de derde voorwaarde. Zelfs het lichamelijke leven bezit haar eigen volledige wezen niet op haar eigen manier, wanneer het bewustzijn het lichaam niet overstijgt en haar fysieke eenheid niet voelt met al het materiële bestaan; het vitale leven bezit haar

eigen volle leven niet op haar eigen manier, wanneer het bewustzijn niet uitstijgt boven het beperkte spel van een individuele vitaliteit en het universele leven als haar eigen voelt en haar eenheid met alle leven. De geestesgesteldheid is geen vol bewust bestaan of handeling op zijn eigen manier, wanneer men de individuele mentale beperkingen niet overstijgt en een eenheid voelt met het universele Denkvermogen en met alle denkvermogens en zijn integraliteit van bewustzijn geniet, dat vervuld is in hun weelde van verschil. Maar men moet niet alleen de individuele formule transcenderen, maar ook de formule van het universum, want alleen zo kan of het individuele of het universele bestaan haar eigen wezen vinden en een volmaakte harmonisatie; beiden zijn in hun uiterlijke formulering onvolledige termen van de Transcendentie, maar zij zijn dat in hun essentie en alleen door bewust te worden van die essentie, kan het individuele bewustzijn of het universele bewustzijn tot haar eigen volheid en vrijheid van werkelijkheid komen. Anders kan het individu onderworpen blijven aan de kosmische beweging en zijn reacties en beperkingen en zijn totale spirituele vrijheid missen. Hij moet binnengaan in de allerhoogste goddelijke Werkelijkheid, zijn eenheid ermee voelen, erin leven, haar zelschepping zijn: zijn totale denkvermogen, leven, lichamelijke moeten omgezet worden in termen van haar Supernatuur; al zijn gedachten, gevoelens, handelingen, moeten erdoor bepaald worden en haar zijn, haar zelfformatie. Dit alles kan alleen volledig in hem worden, wanneer hij geëvolueerd is uit de Onwetendheid naar de Kennis en door de Kennis naar het allerhoogste Bewustzijn en haar dynamiek en allerhoogste verrukking van bestaan; maar enige wezenlijkheid van deze dingen en hun toereikende instrumenten kan komen met de eerste spirituele verandering en uitmonden in het leven van de gnostische Supernatuur.

Deze dingen zijn onmogelijk zonder een naar binnen gericht leven; zij kunnen niet bereikt worden door in een uiterlijk bewustzijn te blijven, dat altijd naar buiten gericht is, alleen of hoofdzakelijk actief aan en vanuit het oppervlak. Het individuele wezen moet zichzelf vinden, zijn ware bestaan; hij kan dit alleen doen door naar binnen te gaan, door innerlijk en van binnenuit te leven: want het uitwendige of uiterlijke bewustzijn of leven, dat van de innerlijke Geest

gescheiden is, is het veld van de Onwetendheid; zij kan alleen boven zichzelf uitstijgen en de Onwetendheid overstijgen door de opening naar de grootheid van een innerlijk zelf en leven. Als er een wezen van transcendentie in ons is, moet zij er zijn in ons geheime zelf: aan de oppervlakte is er alleen een kortstondig wezen van de Natuur, gemaakt door beperking en omstandigheid. Wanneer er in ons een zelf is, dat in staat is tot grootheid en universaliteit, in staat is een kosmisch bewustzijn binnen te gaan, moet dat ook in ons innerlijk wezen zijn; het uiterlijke bewustzijn is een fysiek bewustzijn, gebonden aan haar individuele beperkingen door het drievoudige koord van denkvermogen, leven en lichaam; een of andere uiterlijke poging tot universaliteit kan alleen resulteren in of een vergroting van het ego of in een wegcijferen van de persoonlijkheid door zijn vernietiging in de massa of onderwerping aan de massa. Alleen door innerlijke groei, beweging en handeling kan het individu vrijelijk en effectief zijn wezen universaliseren en transcenderen. Voor het goddelijke leven moet er een verplaatsing zijn van het centrum en onmiddellijke bron van dynamische effectuering van het wezen van buiten naar binnen; want de ziel is daar gevestigd, maar hij is versluierd of half versluierd en ons onmiddellijke wezen en bron van handeling is voor het moment aan de oppervlakte. In de mens, zegt de Upanishad, heeft de Zelfbestaande de deuren van bewustzijn naar buiten uitgehakt, maar enkelen kijken naar binnen en deze zien en kennen de Geest en ontwikkelen het spirituele wezen. Dus de eerste noodzaak voor transformatie van de natuur en voor het goddelijke leven is in onszelf te kijken en te zien en binnen te gaan in onszelf en innerlijk te leven.

Deze beweging van naar binnen gaan en van binnen leven is een moeilijke taak om op te leggen aan het normale bewustzijn van het menselijke leven; er is echter geen andere manier om het zelf te vinden. De materialistische denker, die een tegenstelling opstelt tussen de extroverte en de introverte, houdt de extroverte instelling vast om als enige veiligheid te accepteren; naar binnen gaan is binnen gaan in de duisternis of leegheid of de balans van het bewustzijn verliezen en morbide worden, een zodanig innerlijk leven, zoals iemand kan creëren, wordt van buitenaf gemaakt en de gezondheid ervan wordt alleen verzekerd door een strikte rekenschap op haar gezonde en verzorgende uiterlijke bronnen, --- de

balans van het persoonlijke denkvermogen en leven kan alleen verzekerd worden door een sterke ondersteuning van de uiterlijke werkelijkheid, want de materiële wereld is de enige fundamentele werkelijkheid. Dit kan waar zijn voor de fysieke mens, de geboren extrovert, die zichzelf een schepsel van de uitwendige Natuur voelt; door haar gemaakt en afhankelijk van haar, zou hij zichzelf verliezen, als hij naar binnen ging: voor hem is er geen innerlijk wezen, geen innerlijk leven. Maar de introvert van deze onderscheiding heeft ook geen innerlijk leven; hij is geen ziener van het ware innerlijke zelf en van innerlijke dingen, maar de kleine mentale mens, die oppervlakkig in zichzelf kijkt en daar niet zijn spirituele zelf ziet, maar zijn levensego, zijn denkego en ongezond betrokken raakt bij de bewegingen van dat meelijwekkende dwergschepsel. Het idee of de ervaring van een innerlijke duisternis bij het naar binnen kijken is een eerste reactie van een geestesgesteldheid, die altijd aan de oppervlakte heeft geleefd en geen innerlijk gerealiseerd bestaan heeft; het is alleen een gemaakte innerlijke ervaring, die afhankelijk is van de uiterlijke wereld voor de materialen van haar wezen. Maar voor degenen, in wiens samenstelling het vermogen van een meer innerlijk leven naar binnen is gegaan, brengt de beweging van naar binnen gaan en van binnen leven geen duisternis of saaie leegheid, maar een vergroting, een nieuwe stroom ervaring, een grotere visie, een grotere capaciteit, een uitgebreid leven, oneindig meer werkelijk en gevarieerd, dan de eerste nietigheid van het leven, voor zichzelf gemaakt door onze normale fysieke mensheid, een vreugde van zijn, die groter is en rijker dan enige heerlijkheid van bestaan, die de uiterlijke vitale mens of de oppervlakkige mentale mens kunnen verkrijgen door hun dynamische vitale kracht en handeling of subtiliteit en uitbreiding van het mentale bestaan. Een stilte, een binnengaan in een wijde of zelfs immense of oneindige leegheid is een deel van de innerlijke spirituele ervaring; voor deze stilte en leegte heeft het fysieke denkvermogen een zekere angst, het kleine oppervlakkig actieve denkende of vitale denkvermogen vermindert ervan en heeft er een afkeer van, --- want hij verwacht de stilte met het mentale of vitale onvermogen en de leegte met stilstand of niet-bestaan: maar deze stilte is de stilte van de Geest, die de voorwaarde is voor een grotere kennis, vermogen en zaligheid en deze leegheid is het leegmaken van de beker van ons natuurlijke wezen, een bevrijding van haar troebele

inhouden, zodat zij gevuld kan worden met de wijn van God, het is niet de toegang tot niet-bestaan, maar tot een groter bestaan, zelfs, wanneer het wezen zich naar stilstand keert, is het geen stilstand in het niet-bestaan, maar in een of andere uitgestrekte onuitspreekbaarheid van het spirituele wezen of de onderdompeling in het onmededeelbare superbewustzijn van het Absolute.

In feite is deze inwaartse ommekeer en beweging geen gevangenzetting in het persoonlijke zelf, het is de eerste stap naar een ware universaliteit; het brengt ons de waarheid van ons uiterlijke, zowel als de waarheid van ons innerlijke bestaan. Want dit innerlijke leven kan zichzelf uitbreiden en het universele leven omhelzen, zij kan het leven van allen aanraken, doordringen en omsluiten met een veel grotere werkelijkheid en dynamische kracht, dan in ons oppervlaktebewustzijn hoe dan ook mogelijk is. Onze uiterste universalisatie aan het oppervlak is een arme en manke inspanning, --- het is een constructie, een schijnvertoning en niet het werkelijke: want in het oppervlaktebewustzijn zijn we gebonden aan de scheiding van het bewustzijn van anderen en dragen we de veren van het ego. Daar wordt juist onze onbaatzuchtigheid meestal een subtiel vorm van zelfzucht of verandert in een grote affirmatie van ons ego; tevreden met onze altruïstische houding zien we niet, dat het een sluier is voor de misleiding van ons individuele zelf, onze ideeën, onze mentale en vitale persoonlijkheid, onze noodzaak van egovergroting over anderen, die we opnemen in onze uitgebreide invloedssfeer. Zover als wij er werkelijk in slagen voor anderen te leven, wordt dit gedaan door een innerlijke spirituele kracht van liefde en sympathie, maar het vermogen en werkveld van effectiviteit van deze kracht in ons zijn klein, de psychische beweging, die het aanzet is onvolledig, haar handeling vaak onwetend, omdat er contact is van het denkvermogen en het hart, maar ons wezen omhelst het wezen van anderen niet als onszelf. Een uitwendige eenheid met anderen moet altijd een uitwendige samenhang zijn en een associatie van uitwendige levens met een kleiner innerlijk resultaat; het denkvermogen en het hart bevestigen hun bewegingen aan dit gemeenschappelijke leven en de wezens, die we daar ontmoeten; maar het gemeenschappelijke leven blijft de fundatie, --- de innerlijke opgebouwde eenheid of zoveel ervan als kan doorzetten, ondanks

gezamenlijke onwetendheid en tegenstrijdig egoïsme, conflict van denkvermogens, conflict van harten, conflict van vitale temperamenten, conflict van belangen, is een gedeeltelijke en onzekere bovenbouw. Het spirituele bewustzijn, het spirituele leven draaien dit principe van opbouw om, zij baseert haar handeling in het gezamenlijke leven op een innerlijke ervaring en omvatting van anderen in ons eigen wezen, een innerlijk besef en werkelijkheid van eenheid. Het spirituele individu handelt vanuit dat besef van eenheid, dat hem onmiddellijk en direct de waarneming geeft van de vraag van het zelf van een ander zelf, de noodzaak van het leven, het goede, het werk van liefde en sympathie, dat werkelijk gedaan kan worden. Een realisatie van spirituele eenheid, een dynamisering van het intieme bewustzijn van een zijn, van een zelf in alle wezens, kan alleen de handeling van het goddelijke leven funderen en besturen door haar waarheid.

In het gnostische of goddelijke wezen, in het gnostische leven, zal er een intiem en volledig bewustzijn zijn van het zelf van anderen, een bewustzijn van hun denkvermogen, leven en fysieke wezen, die gevoeld worden alsof zij van zichzelf zijn. Het gnostische wezen zal niet uit een oppervlakte sentiment van liefde en sympathie of enig vergelijkbaar gevoel handelen, maar vanuit dit intieme wederzijdse bewustzijn, deze intieme eenheid. Al zijn actie in de wereld zal verlicht worden door een waarheid van visie van wat gedaan moet worden, een besef van de wil van de Goddelijke Werkelijkheid in hem, die ook de Goddelijke Werkelijkheid in anderen is en het zal gedaan worden voor het Goddelijke in anderen en het Goddelijke in allen, voor de effectuering van de waarheid van het doeleinde van het Al, zoals gezien in het licht van het hoogste Bewustzijn en op de manier en met de stappen, waardoor het geëffectueerd moet worden in het vermogen van de Supernatuur. Het gnostische wezen vindt zichzelf niet alleen in zijn eigen vervulling, die de vervulling van het Goddelijke Wezen en Wil is in hem, maar in de vervulling van anderen; zijn universele individualiteit effectueert zich in de beweging van het Al in alle wezens naar een groter worden. Hij ziet overal een goddelijke werking; wat van hem uitgaat in de som van die goddelijke werking, vanuit het innerlijke Licht, Wil en Kracht, die in hem werkt, is zijn handeling. Er is geen scheidend ego in hem om iets te beginnen; de

Transcendente en Universele beweegt naar buiten door zijn geuniversaliseerde individualiteit naar de handeling van het universum. Omdat hij niet leeft voor een afgescheiden ego, leeft hij dus ook niet voor het doeleinde van enig ander collectief ego; hij leeft in en voor het Goddelijke in zichzelf, in en voor het Goddelijke in de collectiviteit; in en voor de Godheid in alle wezens. Deze universaliteit in handeling, georganiseerd door de allesziende Wil in de betekenis van de gerealiseerde eenheid van allen, is de wet van het goddelijke leven.

Deze spirituele vervulling dan van de drang tot individuele vervolmaking en een innerlijke volledigheid van het wezen, bedoelen we als eerste, wanneer we over een goddelijk leven spreken. Het is de eerste essentiële voorwaarde voor een vervolmaakt leven op aarde en we zijn daarom op de goede weg als we hoogste werkelijke individuele vervolmaking onze eerste allerhoogste zaak maken. De vervolmaking van de spirituele en pragmatische relatie van het individu met allen om hem heen is onze tweede bezorgdheid; de oplossing van dit tweede desideratum ligt in een volledige universaliteit en eenheid met al het leven op aarde, dat het andere concomitante resultaat is van de evolutie naar het gnostische bewustzijn en de gnostische natuur. Maar er blijft nog een derde desideratum, een nieuwe wereld, een verandering in het volledige leven van de mensheid of, ten minste, een nieuw vervolmaakt collectief leven in de aardennatuur. Dit roept om de verschijning, niet alleen van geïsoleerd ontwikkelde individuen, die handelen in de onontwikkelde massa, maar om veel gnostische individuen, die een nieuwe soort wezens vormen en een nieuw algemeen leven, superieur aan het huidige individuele en het algemene bestaan. Dit soort collectieve leven moet zich klaarblijkelijk samenstellen, gebaseerd op hetzelfde principe als het leven van het gnostische individu. In ons huidige menselijke bestaan bestaat een fysieke collectiviteit, die bijeen gehouden wordt door het algemene fysieke levensfeit en alles wat er uit oprijst, gemeenschap van belangen, een algemene civilisatie en cultuur, een algemene sociale wet, een gezamenlijke geestesgesteldheid, een economische associatie, de idealen, emoties, inspanningen van het collectieve ego met de draad van individuele banden en bindingen, die door het geheel lopen en helpen het bijeen te houden. Of, waar er

een verschil is in deze dingen, oppositie, conflict, wordt een praktische aanpassing of een georganiseerd compromis opgelegd door de noodzaak om samen te leven; er wordt een natuurlijke en opgebouwde orde opgesteld. Dit zou geen gnostische goddelijke manier van collectief leven zijn, want daarbij zou dat wat alles bij elkaar zou houden, niet het levensfeit zijn, dat een voldoende verenigd sociaal bewustzijn creëert, maar een algemeen bewustzijn, dat een algemeen leven bevestigt. Allen zullen verenigd zijn door de evolutie van het Waarheidsbewustzijn in hen: in de veranderde manier van zijn, die dit bewustzijn in hen zou veroorzaken, zullen zij zich voelen als belichamingen van een enkel zelf, zielen van een enkele Werkelijkheid; verlicht en gemotiveerd door een fundamentele eenheid van kennis, op gang gebracht door een fundamentele verenigde wil en gevoel, een leven, dat de spirituele Waarheid uitdrukt, zou door hen zijn haar eigen natuurlijke wordingsvormen vinden. Er zou orde zijn, want waarheid van eenheid schept haar eigen orde: er zou een levenswet of levenswetten kunnen zijn, maar deze zouden zelfbepaald zijn; zij zouden een uitdrukking zijn van de waarheid van een spiritueel verenigd wezen en de waarheid van een spiritueel verenigd leven. De hele formatie van het algemene bestaan zou een zelfopbouw zijn van de spirituele krachten, die zichzelf spontaan uit moeten werken in een zodanig leven: deze krachten zouden inwendig worden ontvangen door het innerlijke wezen en uitgedrukt of zelfuitgedrukt in een aangeboren harmonie of idee en handeling en doeleinde.

Een toenemende mechanisatie, een standaardisatie, bevestiging van allen in een algemene vorm om harmonie te verzekeren is de mentale methode, maar dat zou niet de wet zijn van dit leven. Er zou een aanzienlijke vrije verscheidenheid zijn tussen verschillende gnostische gemeenschappen: ieder zou zijn eigen levenslichaam van de geest creëren; er zou ook een aanzienlijke vrije verscheidenheid zijn in de zelfuitdrukking van de individuen van een enkele gemeenschap. Maar deze vrije verscheidenheid zou geen chaos zijn of enige wanorde creëren; want een verscheidenheid van een Waarheid van kennis en een Waarheid van leven zou een correlatie zijn en geen tegenstelling. In een gnostisch bewustzijn zou geen egoaandrang zijn van persoonlijke ideeën en geen druk of

luide aandrang van persoonlijke wil en interesse: in plaats daarvan zou er een verenigd besef zijn van een algemene Waarheid in vele vormen, een algemeen zelf in vele bewustzijnen en lichamen; er zou een universaliteit zijn en plooibaarheid, die de Ene zag en uitdrukte in vele figuren van zichzelf en de eenheid uitwerkte in alle diversiteiten als de inherente wet van het Waarheidsbewustzijn en haar natuurlijke waarheid. Een enkele Bewustzijnskracht, waarvan iedereen gewaar zou zijn en zichzelf zou zien als zijn instrumenten, zou door allen handelen en hun handelen samen harmoniseren. Het gnostische wezen zou een enkele meeklinkende Kracht van de Supernatuur voelen, die handelt in allen: hij zou zijn formatie in zichzelf accepteren en de kennis en het vermogen gehoorzamen of gebruiken, die hij hem geeft voor het goddelijke werk, maar hij zou geen aandrang of dwang hebben om het vermogen en de kennis in hem in te zetten tegen het vermogen en kennis van anderen of zichzelf bevestigen als een ego, dat tegen andere ego's streeft. Want het spirituele zelf heeft zijn eigen onvervreembare vreugde en overvloed, onschendbaar onder alle voorwaarden, zijn eigen oneindigheid van waarheid van wezen: dat zij altijd in volheid voelt, wat ook de uitwendige formulering is. De waarheid van de Geest van binnen zou niet afhangen van een bijzondere formatie; zij zou daarom geen behoefte hebben om te strijden voor een of andere bijzondere uitwendige formulering en zelfbevestiging: vormen zouden plooibaar uit zichzelf opkomen in geschikte relatie met andere formuleringen en ieder op hun eigen plaats in de hele formulering. De waarheid van gnostisch bewustzijn en wezen, die zichzelf vestigt, kan haar harmonie vinden met alle andere waarheid van wezen om zich heen. Een spiritueel of gnostisch wezen zou zijn harmonie voelen met het hele gnostische leven om hem heen, wat zijn positie in het geheel ook is. In overeenstemming met zijn plaats erin zou hij weten, hoe hij moet leiden of heersen, maar ook hoe zich te onderwerpen; beiden zouden voor hem een gelijke heerlijkheid zijn; want de Spirituele vrijheid kan, omdat zij eeuwig is, zelfbestaand en onvervreemdbaar is, evenveel gevoeld worden in dienst en vrijwillige onderwerping en aanpassing aan andere zelve als in vermogen en heersing. Een innerlijke spirituele vrijheid kan haar plaats accepteren in de waarheid van een spirituele hiërarchie, alsook in de waarheid, die er niet strijdig mee is, van een fundamentele spirituele gelijkheid.

Deze zelschikking van de Waarheid, een natuurlijke orde van de Geest, zou bestaan in een algemeen leven van verschillende graden en stadia van het ontwikkelende gnostische wezen. Eenheid is de basis van het gnostische bewustzijn, wederkerigheid het natuurlijke resultaat van haar onmiddellijke gewaarzijn van eenheid in verscheidenheid, harmonie het onvermijdelijke vermogen van de werking van haar kracht. Eenheid, wederkerigheid en harmonie moet daarom de onontkoombare wet zijn van een algemeen of collectief gnostisch leven. Welke vormen zij aan zou nemen zou afhangen van de wil van de evolutionaire manifestatie van de Supernatuur, maar dit zou haar algemene karakter en principe zijn.

De hele bedoeling en de inherente wet en noodzaak van de overgang van het zuivere mentale wezen en materiële wezen en leven naar het spirituele en supramentale wezen en leven is dat de bevrijding, vervolmaking, zelfvervulling, waar het wezen in de Onwetendheid naar zoekt, alleen bereikt kan worden door uit zijn huidige natuur van Onwetendheid te stappen naar de natuur van spirituele zelfkennis en wereldkennis. We spreken over deze grotere natuur als Supernatuur, omdat zij zich voorbij zijn actuele niveau van bewustzijn en vermogen bevindt; maar het is in feite zijn eigen ware natuur, waarvan hij de hoogte en volledigheid moet bereiken, wanneer hij zijn werkelijke zelf moet vinden en de hele mogelijkheid van het wezen. Wat er ook gebeurt in de Natuur, moet het resultaat van de Natuur zijn; de bewerkstelling van wat er in besloten ligt of inherent aan is, haar onvermijdelijke vrucht en gevolg. Wanneer onze natuur een fundamentele Onbewustheid en Onwetendheid is, die met moeite een onvolmaakte kennis, een onvolmaakte formulering van bewustzijn en wezen bereikt, moeten de resultaten in ons wezen, leven en handeling en schepping, zoals ze nu zijn, een voortdurende onvolmaaktheid en onzeker half resultaat, een onvolmaakte geestesgesteldheid, een onvolmaakt leven, een onvolmaakt fysiek bestaan zijn. We streven naar de bouw van kennissystemen en levenssystemen, waarmee we enige vervolmaking van ons bestaan, enige orde van juiste relaties, juist gebruik van het denkvermogen, juist gebruik en blijdschap en schoonheid in het leven, juist gebruik van het lichaam kunnen bereiken. Maar wat we bereiken,

is een gemaakte halve juistheid, vermengd met veel, dat fout is en niet mooi en ongelukkig; onze opeenvolgende constructies zijn blootgesteld aan destructie, decadentie, onderbreking van hun orde door de fouten in hen en omdat het denkvermogen en het leven niet voortdurend ergens kunnen rusten bij hun zoeken en we gaan over van hen naar anderen, die uiteindelijk niet meer succesvol en duurzaam zijn, zelfs als zij aan een of andere kant rijker kunnen zijn en voller of meer rationeel aannemelijk. Het kan niet anders zijn, omdat we niets kunnen construeren, dat verder gaat dan onze natuur; onvolmaakt kunnen we geen vervolmaking construeren, hoe prachtig de machinerieën, die onze mentale vindingrijkheid uitvindt, ook voor ons mogen lijken, hoe uitwendig effectief ook. Onwetend kunnen we geen systeem construeren van totaal ware en vruchtbare zelfkennis of wereldkennis: onze wetenschap is zelf een constructie; een massa formules en apparaten; meesterlijk in kennis van processen en in de schepping van geschikte machinerieën, maar onwetend van de fundaties van ons wezen en het wereldwezen; zij kan onze natuur niet vervolmaken en daarom ons leven niet vervolmaken.

Onze natuur, ons bewustzijn is die van wezens, die onwetend zijn van elkaar, gescheiden van elkaar, geworteld in een verdeeld ego, dat moet streven naar de vestiging van een of andere soort relatie tussen hun belichaamde onwetendheden; want de aandrang tot vereniging en krachten, die vereniging maken, zijn daar in de Natuur. Individuele en groepsharmonieën van een vergelijkbare en gekwalificeerde volledigheid worden gecreëerd, een sociale samenhang wordt bereikt; maar in de massa worden de relaties, die gevormd worden, voortdurend bedorven door onvolmaakte sympathie, onvolmaakt begrip, grove onbegrippen, strijd wanorde, ongelukkigheid. Het kan niet anders zijn, zolang er geen ware vereniging van bewustzijn is, gebaseerd op een natuur van zelfkennis, innerlijke wederzijdse kennis, innerlijke realisatie van eenheid, eendracht van onze innerlijke krachten van zijn en innerlijke krachten van leven. In ons sociale opbouw werken we aan de vestiging van enige benadering van eenheid, wederzijdsheid, harmonie, omdat er zonder deze dingen geen volmaakt sociaal leven kan zijn; maar wat we bouwen, is een geconstrueerde eenheid, een

associatie van belangen en ego's, bekrachtigd door wet en gewoonte en we leggen een oppervlakkige geconstrueerde orde op, waarin de interesses van sommigen de overhands hebben over de interesses van anderen en alleen een halfgeaccepteerde, halfopgelegde, halfnatuurlijke, halfoppervlakkige aanpassing houdt het sociale geheel in het bestaan. Tussen gemeenschap en gemeenschap is er een nog slechtere aanpassing met voortdurende wederkeer van strijd van collectief ego met collectief ego. Dit is het beste, wat we kunnen doen en al onze hardnekkige heraanpassingen van de sociale orde kunnen ons niets beters brengen dan een onvolmaakter levensstructuur.

Alleen wanneer onze natuur voorbij zichzelf ontwikkelt, wanneer zij een natuur van zelfkennis wordt, van wederzijds begrip, eenheid, een natuur van waar zijn en waar leven, kan het resultaat een vervolmaking zijn van onszelf en ons bestaan, een leven van waar zijn, een leven van eenheid, wederzijdsheid, harmonie, een leven van waar geluk, een harmonieus en prachtig leven. Wanneer onze natuur is gefixeerd in wat zij is, wat zij al geworden is, dan is er geen vervolmaking, geen werkelijk en duurzaam geluk mogelijk in het aardse leven; wij moeten het totaal niet zoeken en het beste doen met onze onvolmaaktheden of we moeten het ergens anders zoeken in een superaards hiernamaals, of we moeten al dat zoeken voorbijgaan en het leven transcenderen door een vernietiging van de natuur en het ego in een of ander Absolute, van waaruit dit vreemde en onbevredigende wezen van ons in het bestaan is gekomen. Maar, wanneer er in ons een spiritueel wezen is, dat naar buiten komt en onze huidige toestand alleen een onvolmaaktheid of half oprijzen is, wanneer het Onbewuste een startpunt is, dat in zichzelf de potentie bevat van een Superbewustzijn en Supernatuur, die moet ontwikkelen, een sluier van schijnbare Natuur, waarin het grotere bewustzijn besloten is en van waaruit zij zichzelf moet onvouwen, wanneer een evolutie van zijn de wet is, dan is wat we zoeken niet alleen mogelijk, maar deel van de eventuele noodzaak van dingen. Het is onze spirituele bestemming om die Supernatuur te manifesteren en te worden, --- want het is de natuur van ons ware zelf, ons nog verborgen, omdat hij nog onontwikkeld is, gehele wezen. Een natuur van de eenheid zal dan onvermijdelijk haar levensresultaat van eenheid,

wederzijdsheid en harmonie brengen. Een innerlijk leven, ontwaakt tot volledig bewustzijn en tot vol vermogen van bewustzijn, zal haar onvermijdelijke vrucht dragen in allen, die het hebben, zelfkennis, een vervolmaakt bestaan, de vreugde van een bevredigd wezen, het geluk van een vervulde natuur.

Een aangeboren karakter van het gnostische bewustzijn en de instrumentatie van de Supernatuur is een heelheid van inzicht en handeling, een eenheid van kennis met kennis, een verzoening van alles, dat tegengesteld lijkt in ons mentale zien en weten, een identiteit van Kennis en Wil, die handelen als een enkel vermogen in volmaakte vereniging met de waarheid van dingen; dit ingeboren karakter van de Supernatuur is de fundatie van de perfecte eenheid, wederzijdsheid en harmonie van haar handeling. In het mentale wezen is een disharmonie van haar geconstrueerde kennis met de werkelijke of gehele waarheid van dingen, zodat zelfs dat, wat er waar in is, vaak of uiteindelijk niet effectief of alleen gedeeltelijk effectief is. Onze ontdekkingen van de waarheid worden omvergeworpen, onze gepassioneerde bewerkstelling van de waarheid wordt gefrustreerd; vaak wordt het resultaat van onze handeling deel van een schema, dat we niet bedoelden voor een doeleinde, waarvan wij de legitimiteit niet zouden erkennen of de waarheid van het idee wordt bedrogen door de werkelijke uitkomst van haar pragmatische succes. Zelfs, wanneer er een succesvolle realisatie is van het idee, moet, omdat het idee nog onvolledig is, een afgezonderde constructie van het denkvermogen, afgescheiden van de ene en gehele waarheid van dingen, haar succes vroeger of later eindigen in desillusie en een nieuwe inspanning. De disharmonie van ons zien en onze noties met de ware waarheid en de gehele waarheid van dingen, de gedeeltelijkheid en oppervlakkigheid van de bedrieglijke constructies van ons denkvermogen is de oorzaak van onze frustratie. Maar er is niet alleen een disharmonie van kennis met kennis, maar van wil met wil en van kennis met wil in hetzelfde wezen; een verdeling en disharmonie tussen hen, zodat, waar kennis rijp is of voldoende, er een of andere wil in het wezen tegenover staat of de wil ontbreekt; waar de wil krachtig, heftig of ferm of krachtig effectief, ontbreekt de kennis, die het begeleidt naar haar juiste gebruik. Allerlei soorten wanhoop en verkeerde aanpassing en

onvolledigheid van onze kennis, wil, vermogen, uitvoerende kracht en handelen komen voortdurend tussenbeide in onze handeling, onze uitwerking van het leven en zijn een overvloedige bron van onvolmaaktheid en ondoeltreffendheid. Deze wanordes, defecten en disharmonieën zijn normaal voor een toestand en energie van Onwetendheid en kunnen alleen opgelost worden door een groter licht dan dat van de natuur van het denkvermogen of de natuur van het leven. Een identiteit en authenticiteit en een harmonie van waarheid met waarheid zijn het ingeboren karakter van al het gnostische zien en handelen; wanneer het denkvermogen groeit in de gnosis, ons mentale zien en handelen opgetild wordt in het gnostische licht of bezocht en erdoor geregeld, begint zij deel te nemen aan dit karakter en moet zelfs, wanneer nog beperkt en binnen grenzen, veel meer volmaakt worden en effectief binnen deze grenzen: de oorzaken van ons onvermogen en frustratie zouden beginnen te verminderen en verdwijnen. Maar ook een groter bestaan zal het denkvermogen binnengaan met de potenties van een groter bewustzijn en een grotere kracht, een uitbrengen van nieuwe vermogens van wezen. Kennis is vermogen en handeling van bewustzijn, Wil is bewust vermogen en bewuste handeling van kracht van het wezen; beiden zullen in het gnostische wezen grotere luister bereiken dan welke dan ook, die we nu kennen, een hogere graad van henzelf, een rijker instrumentarium: want waar ook een toename van bewustzijn is, daar is een toename van de potentiële kracht en het werkelijke vermogen van bestaan.

Deze correlatie is in de aardse formulering van Kennis en Vermogen niet geheel duidelijk, want daar is het bewustzijn zelf besloten in een oorspronkelijke Onwetendheid en de natuurlijke kracht en ritme van haar vermogens worden in hun verschijnen verminderd en verstoord door de wanordes en de sluiers van de Onwetendheid. Daar is de Onbewuste, de oorspronkelijke potente en automatisch effectieve Kracht, het bewuste denkvermogen is alleen een kleine werkende vertegenwoordiger; maar dat komt, omdat het bewuste denkvermogen in ons een beperkte individuele handeling heeft en de Onbewuste een immense handeling is van een universeel besloten Bewustzijn; de kosmische Kracht, gemaskeerd als een materiële Energie, verbergt voor ons zicht, door zijn aanhoudende

materialiteit van het proces, het verborgen feit, dat de werking van het Onbewuste in werkelijkheid de uitdrukking is van een uitgestrekt universeel Leven, een gesluierd universeel Denkvermogen, een bedekte Gnosis en zonder deze oorspronkelijkheden van zichzelf kan hij geen vermogen van handelen hebben, geen organiserende samenhang. Levenskracht lijkt ook in de materiële wereld meer dynamisch te zijn en effectief dan het Denkvermogen; ons Denkvermogen is vrij en volledig krachtig in het idee en kennismening: haar kracht van handelen, haar vermogen van uitvoering buiten dit mentale veld is verplicht om te werken met Leven en Materie als instrumenten en, onder de voorwaarden, die Leven en Materie hem opleggen, is ons Denkvermogen gehinderd en half doelmatig. Maar ondanks dat zien we, dat de Natuurkracht in het mentale wezen veel krachtiger is om met zichzelf om te gaan en met het leven en met de materie dan de Natuurkracht in het dier; de grotere kracht van bewustzijn en kennis, de grotere naar buiten getreden kracht van zijn en wil vormen deze superioriteit. In het menselijke leven zelf lijkt de vitale mens een sterke dynamiek van handelen te hebben dan de mentale mens door zijn superioriteit in kinetische levenskracht: de intellectueel neigt effectief te zijn in het denken, maar ineffectief in vermogen over de wereld, terwijl de kinetische vitale mens van handeling het leven domineert. Maar zijn gebruik van het Denkvermogen stelt hem in staat een volledige exploitatie te bereiken van deze superioriteit en de mentale mens is uiteindelijk in staat door zijn vermogen van kennis, zijn wetenschap, het meesterschap van bestaan ver uit te breiden voorbij wat het Leven in de Materie zou kunnen bewerkstelligen door haar eigen bemiddelingen of wat de vitale mens zou kunnen bewerkstelligen door zijn levenskracht en levensinstinct, zonder die toename van effectieve kennis. Een immens groter vermogen over het bestaan en over de Natuur moet komen, wanneer een nog groter bewustzijn naar buiten komt en de gehinderde operaties van de mentale Energie vervangt in onze te geïndividualiseerde en beperkte kracht van bestaan.

Een zekere fundamentele onderwerping van het Denkvermogen aan het Leven en de Materie en een aanvaarding van deze onderwerping, een onvermogen om de

wet van het Denkvermogen onmiddellijk dominant te maken en door zijn vermogens de blindere wet en operaties van deze mindere krachten van zijn te modificeren, blijft zelfs midden in onze grootste mentale meesterschap over het zelf en dingen: maar deze beperking is niet onoverkomelijk. Het is het belang van occulte kennis, dat het ons laat zien, --- en een dynamische kracht van spirituele kennis brengt ons hetzelfde bewijs, --- dat deze onderwerping van het Denkvermogen aan de Materie, of van de Geest aan een mindere wet van het Leven, niet is, wat het eerst lijkt te zijn, een fundamentele toestand van dingen, een onschendbare en onveranderbare regel van de Natuur. De grootste, meest gewichtige natuurlijke ontdekking, die de mens kan doen, is, dat het Denkvermogen en nog meer de kracht van de Geest op veel geprobeerde en ongeprobeerde manieren en in alle richtingen, --- door zijn eigen natuur en directe vermogen en niet alleen door apparaten en uitvindingen, zoals de superieure materiële instrumentatie, ontdekt door de fysieke Wetenschap, --- het Leven en de Materie te boven kan komen en regelen. In de evolutie van de gnostische supernatuur zou dit directe vermogen van bewustzijn, deze directe handeling van de kracht van het wezen, haar vrije meesterschap en controle over Leven en Materie, in vervulling gaan en hun toppunt bereiken. Want de grotere kennis van het gnostische wezen zou niet hoofdzakelijk een uitwendig verkregen of geleerde kennis zijn, maar het resultaat van een evolutie van bewustzijn en van een kracht van bewustzijn, een nieuwe dynamisering van het wezen. Als consequentie zou hij ontwaken voor veel dingen en ze bezitten, een heldere en volledige kennis van het zelf, een directe kennis van anderen, een directe kennis van verborgen krachten, een directe kennis van het verborgen mechanisme van Denkvermogen en Leven en Materie, die voorbij onze huidige verworvenheden liggen. Deze nieuwe kennis en handeling van kennis zouden gebaseerd worden op een onmiddellijk intuïtief bewustzijn van dingen en een onmiddellijke intuïtieve controle over dingen; een werkzaam inzicht, nu supernormaal voor ons, zou de normale werking van dit bewustzijn zijn en een integrale verzekerde doelmatigheid, zowel in de massa van handeling, als in haar detail, zou de uitkomst van de verandering zijn. Want het gnostische wezen zou in harmonie en gemeenschap zijn met de Bewustzijn- Kracht, die aan de wortel van alles ligt: zijn

visie en zijn wil zou het kanaal zijn van het supramentale Werkelijk-Idee, de zelfeffectieve Waarheid-Kracht; zijn actie zou een vrije manifestatie zijn van het vermogen en de werkingen van de Wortelkracht van het bestaan, de kracht van een allesbepalende, bewuste Geest, wiens formuleringen van bewustzijn onvermijdelijk uitwerken in het Denkvermogen, Leven en Materie. Het ontwikkelende, gnostische wezen, dat handelt in het licht en het vermogen van de supramentale kennis, zou meer en meer meester zijn over zichzelf, meester over de krachten van bewustzijn, meester over de energieën van de Natuur, meester over zijn instrumentarium van Leven en Materie. In de mindere toestand, de tussenliggende stadia of formaties van de ontwikkelende, gnostische natuur zou dit vermogen niet in haar volledigheid aanwezig zijn: maar het zou er zijn in enige graad van haar handelingen; beginnend en toenemend met de toename van de schaal, zou het een natuurlijk bijverschijnsel zijn van bewustzijn en kennis.

Een nieuw vermogen en vermogens van bewustzijn zouden dan een onvermijdelijk gevolg zijn van een evolutie van Bewustzijn-Kracht, die het Denkvermogen voorbijgaat naar een superieur cognitief en dynamisch principe. In hun essentiële natuur moeten deze nieuwe vermogens het karakter hebben van een controle van het Denkvermogen over Leven en Materie, van de bewuste Levenswil en Levenskracht over Materie, van de geest over het denkvermogen, leven en materie; zij zouden ook het karakter hebben van een afbreken van de barrières tussen ziel en ziel, denkvermogen en denkvermogen, leven en leven: een zodanige verandering zou onmisbaar zijn voor het instrumentarium van het gnostische leven. Want een totaal gnostische of goddelijke leefwijze zou niet alleen het individuele leven van het wezen omvatten, maar het leven van anderen, een gemaakt met het individu in een algemeen verenigend bewustzijn. Een zodanig leven moet als haar belangrijkste samenstellende vermogen een spontane en aangeboren, geen geconstrueerde, eenheid en harmonie hebben; dit kan alleen komen door een grotere identiteit van zijn en bewustzijn tussen individu en individu, verenigd in hun spirituele substantie, die zich voelen als zelf en zelf van een zelfbestaan, handelend in een grotere eenheid scheppende kracht van kennis, een groter vermogen van het wezen. Er moet een innerlijke en directe en

wederzijdse kennis zijn, gebaseerd op een bewustzijn van eenheid en identiteit, een bewustzijn van elkaars wezen, denken, gevoel, innerlijke en uiterlijke bewegingen, een bewuste communicatie van denkvermogen met denkvermogen, van hart met hart, een bewuste impact van leven op leven, een bewuste uitwisseling van krachten van zijn met krachten van zijn; bij enige afwezigheid of tekortkoming van deze vermogens en hun intieme licht zou er geen werkelijke of volledige eenheid zijn of een werkelijke en volledige natuurlijke inpassing van het denken, gevoel, innerlijke en uiterlijke bewegingen van het wezen van ieder individu met die van de individuen om hem heen. Een groeiende basis en structuur van bewust eenheidsgevoel, zouden we kunnen zeggen, zou het karakter kunnen zijn van dit meer ontwikkelde leven.

Harmonie is de natuurlijke regel van de Geest, het is een inherente wet en spontaan gevolg van eenheid in veelheid, van eenheid in verscheidenheid, van een gevarieerde manifestatie van eenheid. In een zuivere en onbeschreven eenheid zou inderdaad een geen plaats zijn voor harmonie, want er is niets om te harmoniseren; in een volledige en overheersende verscheidenheid moet of disharmonie zijn of een bijeenpassen van verschillen, een gemaakte harmonie. Maar bij een gnostische eenheid in veelheid zou de harmonie er zijn als een spontane uitdrukking van de eenheid en deze spontane uitdrukking vooronderstelt een wederkerigheid van bewustzijn, gewaar van ander bewustzijn door een direct innerlijk contact en uitwisseling. In het infra-rationele leven wordt harmonie beveiligd door een instinctieve eenheid van de natuur en eenheid van handelen van de natuur, een instinctieve communicatie, een instinctief of direct vitaal- intuïtief zintuiglijk begrip, waarmee de individuen van een dierlijke of insectengemeenschap in staat zijn om samen te werken. In menselijk leven wordt dit vervangen door begrip door middel van zintuiglijke kennis en mentale gewaarwording en communicatie van ideeën door spraak, maar de middelen, die gebruikt moeten worden, zijn onvolmaakt en de harmonie en samenwerking onvolledig. In een gnostisch leven, een leven van superintellect en supernatuur zou een zelfbewuste, spirituele eenheid van zijn en een spirituele bewuste gemeenschap en uitwisseling van de natuur de diepere en overvloedige wortel van

begrip zijn: dit grotere leven zou nieuwe en superieure middelen en vermogens ontwikkeld hebben van verenigend bewustzijn binnenwaarts met bewustzijn; intimiteit van bewustzijn, dat binnenwaarts en direct communiceert met bewustzijn, denken met denken, visie met visie, gevoel met gevoel, leven met leven, lichaamsgewaarszijn met lichaamsgewaarszijn, zou haar natuurlijke basisinstrumentarium zijn. Al deze nieuwe vermogens die de oude buitenwaartse instrumenten opnemen en hen gebruiken als onderdanige middelen met een veel groter vermogen en voor meer bedoeling, zouden in dienst worden gebracht van de zelfexpressie van de Geest in een diepgaande eenheid van wezen en leven.

Een evolutie van ingeboren en latente, maar nog onontwikkelde vermogens van bewustzijn wordt niet beschouwd als geoorloofd door het moderne denkvermogen, omdat deze onze huidige formulering van de Natuur te boven gaan en voor onze onwetende vooropgezette meningen, die gebaseerd zijn op een beperkte ervaring, lijken zij te behoren tot het supernatuurlijke, tot het wonderbaarlijke en verborgene; want zij overschrijden de bekende handeling van materiële Energie, die men nu gewoonlijk accepteert als de enige oorzaak en vorm van dingen en de enige instrumentatie van de Wereld-Kracht. Een menselijke werking van wonderen door het bewuste wezen, dat een instrumentarium van materiële krachten ontdekt en ontwikkelt, die voorbij gaan aan alles, wat de Natuur zelf georganiseerd heeft, wordt geaccepteerd als een natuurlijk feit en een bijna onbeperkt vooruitzicht van ons bestaan; een ontwaken, een ontdekking, een instrumentarium van vermogens van bewustzijn en van spirituele, mentale en levenskrachten, die wat dan ook, dat de Natuur of de mens vooralsnog georganiseerd heeft, te boven gaat, wordt niet toegestaan als mogelijk. Maar er zou niets bovennatuurlijks of wonderbaarlijks zijn aan een zodanige evolutie, behalve zover als een supernatuur of superieure natuur aan de onze zou zijn, net zoals de menselijke natuur een supernatuur of een superieure natuur is ten opzichte van die van de dierlijke, plantaardige of materiële voorwerpen. Ons denkvermogen en zijn vermogens, ons gebruik van het intellect, onze mentale intuïtie en inzicht, spraak, mogelijkheden van filosofische, wetenschappelijke en esthetischer ontdekking van de waarheden en potenties van zijn en een controle

over haar krachten zijn een evolutie, die plaats heeft gehad: toch zou het onmogelijk zijn als we onze standplaats zouden innemen bij het beperkte dierlijke bewustzijn en haar mogelijkheden; want daar is niets om een zodanige wonderbaarlijke vooruitgang te garanderen. Maar toch zijn er vage initiële manifestaties, rudimentaire elementen en tegengehouden mogelijkheden in het dier, voor wie ons intellect en intelligentie met hun buitengewone ontwikkelingen staan voor een onvoorstelbare reis vanuit een arm en weinig belovend punt van vertrek. De rudimenten van spirituele vermogens, die behoren bij de gnostische Supernatuur, zijn daar op dezelfde wijze zelfs in onze gewone samenstelling, maar alleen nu en dan en schaars actief. Het is niet irrationaal om te veronderstellen, dat in dit veel hogere stadium van evolutie een overeenkomstige, maar grotere vooruitgang, die begint bij deze rudimentaire aanvagen, zou kunnen leiden naar een andere immense ontwikkeling en vertrekpunt.

Bij een mystieke ervaring, --- wanneer er een opening is van de innerlijke centra, of op andere manieren, spontaan of door wil of inspanning of juist in de loop van de spirituele groei, --- is het bekend geweest, dat nieuwe vermogens van bewustzijn ontwikkelen; zij presenteren zichzelf, alsof zij een automatische consequentie zijn van een of andere innerlijke opening of in antwoord op een roep in het wezen, in een zodanige mate, dat men het noodzakelijk vond om de zoeker aan te raden deze vermogens niet na te jagen, hen niet te accepteren of te gebruiken. Deze weigering is logisch voor diegenen, die zich willen terugtrekken uit het leven, want alle aanvaarding van een groter vermogen zouden het leven binden of een last zijn op de blote en zuivere aandrang naar bevrijding. Een onverschilligheid voor alle andere doelen en zaken is natuurlijk voor de Godgeliefde, die God zoekt voor Zichzelf en niet voor een vermogen of enige andere ondergeschikte aantrekking; het najagen van deze aanlokkelijke, maar vaak gevaarlijke krachten zou een afwijking zijn van zijn doel. Een gelijkwaardige weigering is een noodzakelijke zelfbeperking en een spirituele discipline voor de onvolwassen zoeker, omdat zulke vermogens een groot, zelfs een dodelijk gevaar kunnen zijn; want hun supernormaliteit kan in hem eenvoudig een abnormale overdrijving van het ego voeden. Vermogen op zich zou gevreesd kunnen worden

als een verleiding door de aspirant naar vervolmaking, omdat vermogen zowel kan vernederen als opheffen; niets is meer vatbaar voor misbruik. Maar, wanneer nieuwe capaciteiten komen als een onvermijdelijk resultaat van de groei naar een groter bewustzijn en een groter leven en die groei deel is juist van het diepere doel van het spirituele wezen in ons, dan werkt deze slagboom niet; want een groei van het wezen naar de Supernatuur en zijn leven in de Supernatuur kan niet plaatsvinden of volledig zijn zonder daarmee een groter vermogen van bewustzijn te brengen en een groter vermogen van leven en de spontane ontwikkeling van een instrumentarium van kennis en kracht, dat normaal is voor die Supernatuur. Er is niets in deze toekomstige evolutie van het wezen, dat beschouwd kan worden als irrationeel of ongelooflijk; er is niets abnormaal of wonderbaarlijk in: het zou de noodzakelijke loop van de evolutie van bewustzijn en haar krachten zijn in de overgang van de mentale naar de gnostische of supramentale formulering van ons bestaan. Deze handeling van de krachten van de Supernatuur zou een natuurlijke, normale en spontane eenvoudige werking zijn van het nieuwe hogere en grotere bewustzijn, waarin het wezen binnengaat in de loop van zijn zelfevolutie; het gnostische wezen, dat het gnostische leven accepteert, zou de vermogens van dit grotere bewustzijn ontwikkelen en gebruiken, zoals de mens de vermogens van zijn mentale natuur ontwikkelt en gebruikt.

Het is duidelijk, dat een zodanige toename van het vermogen of de vermogens van bewustzijn niet alleen normaal zou zijn, maar onmisbaar voor een groter en meer volmaakt leven. Het menselijke leven met haar gedeeltelijke harmonie, in zover als dit niet onderhouden wordt door de oplegging van een gevestigde wet en orde aan de samenstellende individuen door een gedeeltelijk willen, gedeeltelijk teweeggebrachte, gedeeltelijk geforceerde of onvermijdelijke aanvaarding, berust op de overeenkomst van de verlichte of geïnteresseerde elementen in hun denkvermogen, hart, levensgevoel, een instemming voor een samengesteld lichaam van algemene ideeën, verlangens, vitale bevredigingen, doelen van bestaan. Maar er is in de massa van samenstellende individuen een onvolmaakt begrip en kennis van de ideeën, levensdoelen, levensmotieven, die zij

geaccepteerd hebben, een onvolmaakt vermogen in hun uitvoering, een onvolmaakte wil om hen altijd onaangetaast te houden, hen volledig uit te dragen of het leven naar een grotere vervolmaking te brengen; er is een element van strijd en disharmonie, een massa onderdrukte en onvervulde verlangens en gefrustreerde willen, een kokend onderdrukt ongenoegen of een ontwaakte en uitbarstende ontevredenheid van ongelijk bevredigde interesses; nieuwe ideeën, levensmotieven breken naar binnen en kunnen niet gecorreleerd worden zonder ontredde en verstoring; levenskrachten zijn aan het werk in menselijke wezens en hun omgeving, die in strijd zijn met de harmonie, die geconstrueerd is en er is geen vol vermogen om de disharmonie en de ontwrichting te boven te komen, die gecreëerd zijn door een botsende diversiteit van het denkvermogen en het leven en door de aanval van ontwrichtende krachten in de universele Natuur. Wat ontbreekt, is een spirituele kennis en spiritueel vermogen, een vermogen van het zelf, een vermogen, geboren uit vereniging met anderen, een vermogen over de omgevende en binnendringende wereldkrachten; een volledig gezien en volledig toegerust vermogen van effectuering van kennis; deze capaciteiten, die in ons missen of defect zijn, die behoren tot juist de substantie van het gnostische wezen, want zij zijn inherent aan het licht en de dynamiek van de gnostische natuur.

Maar behalve de onvolmaakte aanpassing van de denkvermogens, harten, levens van de samenstellende individuen in een menselijke gemeenschap, worden het denkvermogen en het leven van het individu zelf in beweging gebracht door krachten die niet in overeenstemming met elkaar zijn; onze pogingen om hen overeen te laten stemmen zijn onvolmaakt en nog meer onvolmaakt is onze kracht om elk van hen te brengen tot integrale en bevredigende uitvoering in het leven. Dus is de wet van liefde en sympathie natuurlijk voor ons bewustzijn; terwijl wij groeien in de Geest, neem zijn vraag aan ons toe: maar er is ook de vraag van het intellect, de druk van de vitale kracht en zijn impulsen in ons, de claim en druk van veel andere elementen, die niet overeenstemmen met de wet van liefde en sympathie, noch weten we, hoe we hen allemaal moeten inpassen in de hele wet van het bestaan of hen ofwel juist en helemaal effectief of noodzakelijk te

vertolken. Om hen harmonieus en actief vruchtbaar te maken in het gehele wezen en gehele leven, moeten we groeien naar een meer volledige spirituele natuur; we moeten, door die groei, leven in het licht en kracht van een hoger en groter en meer integraal bewustzijn, waarvan kennis en vermogen, liefde en sympathie en spel van levenswil allen natuurlijk zijn en altijd aanwezige geharmoniseerde elementen; we moeten bewegen en handelen in een licht van Waarheid, dat intuïtief en spontaan datgene ziet, wat gedaan moet worden en de manier om het te doen en zij vervult zichzelf intuïtief en spontaan in de handeling en de kracht, --- terwijl we de complexiteit van onze krachten van zijn opnemen in die intuïtieve spontaniteit van hun waarheid, in haar eenvoudige spirituele en allerhoogste normaliteit, de complexiteit van onze krachten van het wezen en alle stappen van de Natuur overgieten met hun geharmoniseerde werkelijkheden.

Het zou duidelijk moeten zijn, dat geen gerationaliseerd samenrapen of ingenieusiteit van mentale constructie deze complexiteit kan overeenstemmen of harmoniseren; alleen de intuïtie en de zelfkennis van een ontwaakte Geest kunnen het doen. Dat zou de natuur zijn van het ontwikkelde supramentale wezen en zijn bestaan; zijn spirituele inzicht en gevoel zouden alle krachten van het wezen opnemen in een verenigd bewustzijn en hen in een normaliteit van geharmoniseerde handeling brengen: want deze harmonie en overeenstemming zijn de ware normaliteit van de Geest; het gebrek aan overeenstemming, de disharmonie van ons leven en natuur is er abnormaal voor, ofschoon het normaal is voor ons leven van de Onwetendheid. Omdat het, inderdaad, niet normaal is voor de Geest, is een kennis in ons ontevreden en streeft naar een grotere harmonie in ons bestaan. Deze harmonie en overeenstemming van het hele wezen, die natuurlijk is voor het gnostische individu, zou op gelijke wijze natuurlijk zijn voor een gemeenschap van gnostische wezens; want zij zou rusten op een vereniging van zelf met zelf in het licht van een algemeen en wederzijds zelfgewaarzijn. Het is waar, dat er in het totale aardse bestaan, waarvan het gnostische leven een deel zou zijn, er in nog steeds een leven zou doorgaan, dat behoort tot een minder ontwikkelde orde; het intuïtieve en gnostische leven zou moeten passen in dit totale bestaan en erin zoveel van haar eigen wet van eenheid

en harmonie brengen als mogelijke is. De wet van spontane harmonie zou hier niet van toepassing kunnen lijken, omdat de relatie van het gnostische leven met het onwetende leven om zich heen niet gebaseerd zou zijn op een wederzijdigheid van zelfkennis en een gewaarwording van een wezen en algemeen bewustzijn; het zou een relatie zijn van handeling vanuit kennis tot handeling vanuit onwetendheid. Maar deze moeilijkheid hoeft niet zo groot te zijn, als het nu voor ons lijkt; want de gnostische kennis zou in zich een volmaakt begrip dragen van het bewustzijn van de Onwetendheid en het zou daarom niet onmogelijk zijn voor een verzekerd gnostisch leven om haar bestaan te harmoniseren met dat van al het minder ontwikkelde leven, dat met haar bestaat in de natuur van de aarde.

Wanneer dit onze evolutionaire bestemming is, blijft er voor ons te zien, waar we staan bij dit tijdsgewricht in de evolutionaire vooruitgang, --- een vooruitgang, die eerder cyclisch is geweest of spiraalvormig, dan in een rechte lijn of die tenminste gereisd heeft volgens een zeer heen en weer gaande slingerende boog van voortgang, --- en wat voor vooruitzicht er is voor enige ommekeer naar een beslissende stap in de nabije toekomst. In onze menselijke aspiratie naar een persoonlijke vervolmaking en de vervolmaking van het ras worden de schaduwen van de elementen van de toekomstige evolutie vooruitgeworpen en nagestreefd, maar in een verwarring van halfverlichte kennis; er is een disharmonie tussen de noodzakelijke elementen, een tegengestelde nadruk, een verkwisting van rudimentaire, onbevredigende en slecht overeenstemmende oplossingen. Deze schommeling tussen de drie principiële hoofdbezigheden van ons idealisme, --- de volledige enkelvoudige ontwikkeling van het menselijke wezen in zichzelf, de vervolmakingmogelijkheid van het individu, een volledige ontwikkeling van het collectieve wezen, de vervolmakingmogelijkheid van de maatschappij en, meer in praktische zin beperkt, de volmaakte of best mogelijke relatie van individu met individu en maatschappij en van gemeenschap met gemeenschap. Er wordt soms een exclusieve en dominante nadruk gelegd op het individu, soms op de gemeenschap of de maatschappij, soms op een juiste en gebalanceerde relatie tussen het individu en het gemeenschappelijke menselijke geheel. Een idee ondersteunt het groeiende leven, vrijheid of vervolmaking van het menselijke

individu als het ware onderwerp van ons bestaan, --- of het ideaal nu een hoofdzakelijk een vrije zelfexpressie is van het persoonlijke wezen of een zelfbestuurd geheel van volledig denkvermogen, mooi en voldoende leven en een volmaakt lichaam of een spirituele vervolmaking en bevrijding. In deze beschouwing is de maatschappij er alleen als een veld van handeling en groei voor de individuele mens en dient haar functie het beste, wanneer zij zo veel mogelijk wijde ruimte, voldoende middelen, een voldoende vrijheid of begeleiding van ontwikkeling geeft aan zijn denken, zijn handeling, zijn groei, zijn mogelijkheid tot volheid van zijn. Een tegengesteld idee geeft het collectieve leven de eerste of enige belangrijkheid; het bestaan, de groei van het ras is alles, het individu moet leven voor de maatschappij of voor de mensheid of zelfs, dat hij alleen een cel is van de maatschappij, hij heeft geen ander belang van of doel bij de geboorte, geen andere betekenis van zijn tegenwoordigheid in de Natuur, geen andere functie. Of er wordt aan vastgehouden, dat de natie, de maatschappij, de gemeenschap een collectief wezen is, die haar ziel openbaart in haar cultuur, levensvermogen, idealen, instituten, al haar wegen van zelfexpressie; het individuele leven moet zichzelf gieten in de vorm van cultuur, dat vermogen van leven dienen, toestemmen om alleen te bestaan als een instrument voor het onderhoud en de efficiëntie van het collectieve bestaan. Bij een ander idee ligt de vervolmaking van de mens in zijn ethische en sociale relaties met andere mensen; hij is een sociaal wezen en moet leven voor de maatschappij, voor anderen, voor zijn nut voor het ras, de maatschappij is er ook voor dienst aan allen, om hen de juiste relatie, onderwijs, training, economische mogelijkheid, juiste vorm van leven te geven. In de oude culturen werd de grootste nadruk gelegd op de gemeenschap en het inpassen van het individu in de gemeenschap, maar er groeide ook een idee van het volmaakte individu, in het oude India was het idee van het spirituele individu dominant, maar de maatschappij was van uitzonderlijk belang, omdat het individu er in en door haar vormende invloed door de sociale status moest gaan van het fysieke, vitale, mentale wezen met zijn bevrediging van interesse, verlangen, najagen van kennis en juist leven, voordat hij geschiktheid kon bereiken voor een meer ware zelfrealisatie en een vrij spiritueel bestaan. In huidige tijden is de hele nadruk verplaatst naar het leven

van het ras, naar een zoektocht naar de volmaakte maatschappij, en later naar een concentratie op de juiste organisatie en wetenschappelijke mechanisatie van het leven van de mensheid als een geheel; het individu neigt nu meer te worden beschouwd als een lid van de collectiviteit, een eenheid van het ras, wiens bestaan ondergeschikt moet zijn aan de algemene strevingen en totale interesses van de georganiseerde gemeenschap en veel minder of totaal niet als een mentaal en spiritueel wezen met zijn eigen recht en vermogen van bestaan. Deze tendens heeft haar eigen hoogtepunt nog niet overal bereikt, maar overal neemt zij overhand toe en leidt naar dominantie.

Zodoende wordt in de wisselvalligheden van het menselijke denken het individu aan de andere kant bewogen of uitgenodigd om zijn eigen zelfbevestiging, zijn eigen ontwikkeling van denkvermogen en leven en lichaam, zijn eigen spirituele vervolmaking te ontdekken en na te jagen; aan de andere kant wordt een beroep op hem gedaan om zichzelf in de schaduw te stellen en ondergeschikt te maken en de ideeën, idealen, willen, instincten, interesses van de gemeenschap te accepteren als van zichzelf. Hij wordt door de Natuur bewogen om voor zichzelf te leven en door iets, diep in zichzelf, zijn individualiteit te bevestigen; hij wordt door de maatschappij en door een zeker mentaal idealisme geroepen om te leven voor de mensheid of voor het grotere goed van de gemeenschap. Het principe van het zelf en zijn interesse wordt tegemoetgekomen of bestreden door het principe van altruïsme. De Staat zet zijn godheid op en eist zijn gehoorzaamheid, overgave, onderwerping, zelfopoffering; het individu moet tegen deze exorbitante eis de rechten van zijn idealen, zijn ideeën, zijn persoonlijkheid, zijn bewustzijn bevestigen. Het is duidelijk, dat dit gehele conflict van normen een tasten is van de mentale Onwetendheid van de mens, die zijn weg probeert te vinden en verschillende kanten van de Waarheid grijpt, maar niet in staat door haar wens naar integraliteit in kennis om hen samen te harmoniseren. Een verenigende en harmoniserende kennis alleen kan de weg vinden, maar die kennis hoort bij een dieper principe van ons wezen, waarvoor eenheid en integraliteit ingeboren zijn. Alleen door dat in onszelf te vinden, kunnen we het probleem van ons bestaan

oplossen en daarmee het probleem van de ware weg van individueel en gemeenschappelijk leven.

Er is een Werkelijkheid, een waarheid van al het bestaan, die groter is en meer blijvend dan al haar formaties en manifestaties; vinden van die waarheid en Werkelijkheid en er in leven, verkrijgen van de meest volmaakte manifestatie en formatie mogelijk er van, moet het geheim zijn van vervolmaking, of van het individu of van het gemeenschappelijk zijn. Deze Werkelijkheid is aanwezig in ieder ding en geeft aan ieder van haar formaties haar vermogen van zijn en waarde van zijn. Het universum is een manifestatie van de Werkelijkheid en er is een waarheid van universeel bestaan, een Vermogen van kosmisch zijn, een al-zelf of wereldgeest. De mensheid is een formatie of manifestatie van de Werkelijkheid in het universum en er is een waarheid en zelf van de mensheid, een menselijke geest, een bestemming van menselijk leven. De gemeenschap is een formatie de Werkelijkheid, een manifestatie van de geest van de mens en er is een waarheid, een zelf, een vermogen van het collectieve wezen. Het individu is een formatie van de Werkelijkheid en er is een waarheid van het individu, een individueel zelf, ziel of geest, die zichzelf uitdrukt door het individuele denkvermogen, leven en lichaam en zichzelf ook kan uitdrukken in iets, dat voorbij het denkvermogen, leven en lichaam uitgaat, iets, dat zelfs boven de mensheid uitgaat. Want onze mensheid is niet het geheel van de Werkelijkheid of haar best mogelijke zelfformatie of zelfuitdrukking --- de Werkelijkheid heeft, voordat de mens bestond, een infra-menselijke formatie en zelfcreatie aangenomen en kan na hem of in hem een supra-menselijke formatie en zelfcreatie aannemen. Het individu is als geest of wezen niet besloten binnen zijn mensheid; hij is minder dan mens geweest, hij kan meer dan mens worden. Het universum vindt zichzelf door hem, zoals hij zichzelf vindt in het universum, maar hij is in staat om meer dan het universum te worden, omdat hij het voorbij kan gaan en in zichzelf en in haar en voorbij haar iets kan binnengaan, dat absoluut is. Hij zit niet opgesloten in de gemeenschap; ofschoon zijn denkvermogen en leven, op een bepaalde manier, deel zijn van het gemeenschappelijke denkvermogen en leven, is er iets in hem, dat aan hen

voorbij kan gaan. De gemeenschap bestaat door het individu, want haar denkvermogen en leven en lichaam zijn samengesteld uit het denkvermogen en leven en lichaam van haar samenstellende individuen; wanneer dat vernietigd of uiteengehaald zou worden, zou haar eigen bestaan vernietigd en uiteengehaald worden, ofschoon enige geest of vermogen van haar zich opnieuw zou vormen in andere individuen: maar het individu is niet hoofdzakelijk een cel van het collectieve bestaan; hij zou niet ophouden te bestaan, wanneer hij gescheiden wordt van of verbannen wordt uit de collectieve massa. Want de gezamenlijkheid, de gemeenschap is zelfs niet het geheel van de mensheid en is de wereld niet; het individu kan ergens anders in de mensheid bestaan en zichzelf vinden of alleen in de wereld. Wanneer de gemeenschap een leven heeft, dat dat van de individuen domineert, die haar samenstellen, stelt zij niet hun hele leven samen. Wanneer zij haar wezen heeft, dat probeert zichzelf te vestigen door het leven van de individuen, heeft het individu ook zelf een wezen, dat hij probeert te bevestigen in het leven van de gemeenschap. Maar hij is er niet aan gebonden, hij kan zichzelf bevestigen in ander maatschappelijk leven of, wanneer hij sterk genoeg is, in een nomadisch bestaan of kluizenaarsbestaan, waar, als hij geen volledig materieel leven kan nastreven of verkrijgen, hij spiritueel kan bestaan en zijn eigen werkelijkheid kan vinden en zijn inwonende zelf van zijn.

Het individu is inderdaad de sleutel van de evolutionaire beweging; want het individu vindt zichzelf, wordt bewust van de Werkelijkheid. De beweging van de collectiviteit is een grotendeels onderbewuste massabeweging; zij moet zichzelf formuleren en uitdrukken door de individuen om bewust te worden: haar algemene massabewustzijn is altijd minder ontwikkeld dan het bewustzijn van haar meest ontwikkelde individuen en zij gaat zover vooruit als zij hun indruk accepteert of ontwikkelt, die zij ontwikkelen. Het individu is niet zijn hoogste trouw verontschuldigd, zowel aan de Staat, die een machine is of aan de gemeenschap, die een deel van het leven is en niet het gehele leven, hij moet trouw zijn aan de Waarheid, het Zelf, de Geest, de Godheid, die in hem is en in allen; niet om zich te onderwerpen of zich te verliezen in de massa, maar die waarheid van zijn in zichzelf te vinden en uit te drukken en de gemeenschap en

de mensheid te helpen bij haar zoeken naar haar eigen waarheid en volheid van zijn moet het werkelijke onderwerp van zijn bestaan zijn. Maar de omvang, tot waar het vermogen van het individuele leven of de spirituele Werkelijkheid in haar werkzaam wordt, hangt af van zijn eigen ontwikkeling: zolang als hij onontwikkeld is, moet hij zich op veel manieren zijn onontwikkelde zelf onderwerpen aan dat wat groter dan hem is. Terwijl hij ontwikkelt, beweegt hij naar een spirituele vrijheid, maar deze vrijheid is niet totaal afgescheiden van het al-bestaan; zij is er solidair mee, omdat dat ook het Zelf is, dezelfde Geest. Terwijl hij beweegt naar spirituele vrijheid, beweegt hij ook naar spirituele eenheid. De spiritueel gerealiseerde, de bevrijde mens, is vooringenomen, zegt de Gita, met het goede van alle wezens. Buddha, die de weg naar Nirvana ontdekt, moet terugkeren om die weg te openen voor diegenen, die nog onder de begoocheling zijn van hun opbouwende in plaats van hun werkelijke wezen,--- of niet-wezen zijn. Vivekenanda, aangetrokken door het Absolute, voelt ook de roep van de vermomde Godheid in de mensheid en het meest de roep van de gevallen en lijdenden, de roep van het zelf naar het zelf in het duistere lichaam van het universum. Voor het ontwaakte individu moet de realisatie van zijn waarheid van zijn en zijn innerlijke bevrijding en vervolmaking zijn hoofdzakelijke zoektocht zijn, --- ten eerste, omdat dat de roep van de Geest in hem is, maar ook, omdat alleen door bevrijding en vervolmaking en realisatie van de waarheid van zijn de mens een waarheid van leven kan bereiken. Een vervolmaakte gemeenschap kan ook alleen bestaan door de vervolmaking van haar individuen en vervolmaking kan alleen komen door de ontdekking en bevestiging in het leven van ieder van zijn eigen spirituele wezen en de ontdekking door allen van hun spirituele eenheid en resulterende levenseenheid. Er kan geen werkelijke vervolmaking zijn voor ons, behalve door ons innerlijke zelf en de waarheid van spiritueel bestaan, die alle waarheid van het instrumentele bestaan in zich opneemt en er eenheid, integratie en harmonie aan geeft. Omdat onze enige werkelijke vrijheid de ontdekking en bevrijding van de spirituele Werkelijkheid in ons is, is ons enige middel van ware vervolmaking de soevereiniteit en zelfbewerkstelling van de spirituele Werkelijkheid in alle elementen van onze natuur.

Onze natuur is complex en we moeten een sleutel vinden voor een of andere volmaakte eenheid en volheid van haar complexiteit. Haar eerste evolutionaire basis is het materiële leven; de Natuur begon ermee en de mens moet er ook mee beginnen; hij moet eerst zijn materiële en vitale bestaan bevestigen. Maar als hij daar mee stopt, kan er geen evolutie voor hem zijn; zijn volgende en grotere betrokkenheid moet het vinden van zichzelf zijn als een mentaal wezen in een materieel leven, --- zowel individueel als sociaal, --- zo vervolmaakt als mogelijk. Dit was de richting, die het Hellenistische idee gaf aan de Europese beschaving en de Romeinen versterkten het, --- of verzwakten het, --- met het ideaal van georganiseerd vermogen, de cultus van de rede, de interpretatie van het leven door een intellectuele gedachte, kritisch, utilitaristisch, organiserend en constructief, de besturing van het leven door de Wetenschap zijn de laatste uitkomst van deze inspiratie. Maar in de oude tijden was het hogere creatieve en dynamische element het najagen van een ideale waarheid, goedheid en schoonheid en de vorming van denkvermogen, leven en lichaam in volmaaktheid en harmonie door dit ideaal. Voorbij en boven deze betrokkenheid ontwaakt, zodra het denkvermogen voldoende is ontwikkeld, daar in de mens de spirituele betrokkenheid, de ontdekking van het zelf en de diepste waarheid van zijn en de vrijlating van het denkvermogen en het leven van de mens naar de waarheid van de Geest, haar vervolmaking door het vermogen van de Geest, de solidariteit, eenheid, wederkerigheid van alle wezens in de Geest. Dit was het Oosterse ideaal, gedragen door het Boeddhisme en andere oude disciplines naar de kusten van Azië en Egypte en vandaar door het Christendom gegoten in Europa. Maar deze motieven, die een tijd brandden als zwakke fakkels in de verwarring en duisternis, gecreëerd door de barbaarse vloed, die naar boven gekomen was uit oude beschavingen, werden opzijgezet door de moderne geest, die een ander licht gevonden heeft, het licht van de Wetenschap. Waar de moderne geest naar gezocht heeft, is het economische sociale ultimatum, --- een ideale materiële organisatie van civilisatie en comfort, het gebruik van de rede en de wetenschap en het onderwijs voor de generalisatie van een utilitaristische rationaliteit, die het individu een vervolmaakt sociaal wezen zal maken in een vervolmaakte economische maatschappij. Wat overbleef van het spirituele ideaal, was, --- voor

een tijd, --- een gementaliseerde en gemoraliseerde menslievendheid, bevrijd van alle religieuze kleuring en een sociale ethiek, die al voldoende werd geacht om de plaats in te nemen van een religieuze en individuele ethiek. Tot daar had het ras gereikt, toen het zichzelf voorwaarts gehaast vond door haar eigen momentum in een chaos en een subjectieve chaos van haar leven, waarin alle ontvangen waarden omvergeworpen werden en alle vaste grond leek te verdwijnen onder haar sociale organisatie, haar gedrag en haar cultuur.

Want dit ideaal, deze bewuste nadruk op het materiële en economische leven was in feite een geciviliseerde ommekeer naar de eerste toestand van de mens, zijn vroegere barbaarse toestand en haar betrokkenheid met leven en materie, een spirituele achteruitgang met de hulpmiddelen van het denkvermogen van een ontwikkelde mensheid en een volledig ontwikkelde Wetenschap tot haar beschikking. Als een element in de totale complexiteit van het menselijke leven heeft deze nadruk op een vervolmaakt, economisch en materieel bestaan haar plaats in het geheel: als een enkele of overheersende nadruk is het voor de mensheid zelf, voor de evolutie zelf vol gevaar. Het eerste gevaar is een opleving van de oude vitale en materiële primitieve barbaar in een geciviliseerde vorm, de middelen, die de Wetenschap tot onze beschikking heeft gesteld, elimineren het gevaar van de omverwerping en vernietiging van een afgeleefde beschaving door sterke primitieve mensen, maar het is de opleving van de barbaar in onszelf, in de geciviliseerde mens, dat het gevaar is en we zien dit overal om ons heen. Want dat zal zeker komen als er geen hoog en krachtig mentaal en moreel ideaal is, dat de vitale en fysieke mens in ons controleert en omhoog tilt en geen spiritueel ideaal, dat hem bevrijdt van zichzelf naar zijn innerlijke wezen. Zelfs, wanneer aan deze terugval ontkomen is, is er een ander gevaar, --- want een stilstand van de evolutionaire aandrang, een kristallisatie in een stabiel comfortabel gemechaniseerd sociaal leven zonder ideaal of uitzicht is een andere mogelijke uitkomst. De rede zelf kan het ras niet langer onderhouden in haar vooruitgang; hij kan dat alleen doen, wanneer hij een middelaar is tussen het leven en het lichaam en iets hoger en groter in hem; want de innerlijke spirituele noodzaak, de druk van datgene, wat nog niet gerealiseerd is in hem, onderhoudt in hem,

wanneer hij eenmaal het denkvermogen bereikt heeft, de evolutionaire nadruk, het spirituele streven onderhoudt. Vanaf daar gezien moet hij of terugvallen en helemaal opnieuw beginnen of verdwijnen, zoals andere vormen van leven voor hem als een evolutionaire mislukking door onvermogen om de evolutionaire drang te onderhouden of te dienen. Op zijn best blijft hij vastzitten in een of andere soort tussenliggende symbolische vervolmaking, zoals andere dierlijke soorten, terwijl de Natuur haar weg vervolgt voorbij hem naar een grotere schepping.

De mensheid ondergaat op dit moment een evolutionaire crisis, waarin een keuze van haar bestemming verborgen ligt: want er is een fase bereikt, waarin het menselijke denkvermogen in zekere richtingen een enorme ontwikkeling bereikt heeft, terwijl hij zich in andere richtingen tegengehouden en verbijsterd vindt en niet langer zijn weg kan vinden. Een structuur van uitwendig leven is opgezet door het altijd actieve denkvermogen en de levenswil van de mens, een structuur van een niet hanteerbare grootheid en complexiteit voor de dienst aan zijn mentale, vitale en fysieke claims en aandringen, een complexe, politieke, sociale, administratieve, economische, culturele machinerie, een georganiseerd, collectief middel voor zijn intellectuele, zintuiglijke, esthetische en materiële bevrediging. De mens heeft een systeem van civilisatie geschapen, dat te groot geworden is om te gebruiken en te hanteren voor zijn beperkte mentale capaciteit en begrip en zijn nog meer beperkte spirituele en morele capaciteit, een te gevaarlijke dienstknecht van zijn blunderende ego en zijn begeertes. Want geen groter ziend denkvermogen, geen intuïtieve ziel van kennis is al naar zijn oppervlakte van bewustzijn gekomen, die deze basis volheid van het leven een voorwaarde kon maken voor de vrije groei van iets dat er aan voorbij ging. Deze nieuwe volheid van het leven zou, door haar vermogen voor een bevrijding uit de onophoudelijke onbevredigde nadruk van zijn economische en lichamelijke behoeftes, een gelegenheid kunnen zijn voor het volledige streven naar andere en grotere doelen, die het materiële bestaan voorbijgaan voor de ontdekking van een hogere waarheid en goedheid en schoonheid, voor de ontdekking van een grotere en goddelijkere geest, die tussenbeide zou komen en het leven gebruiken voor een hogere vervolmaking van het wezen: maar in plaats daarvan wordt zij gebruikt

voor de vermenigvuldiging van nieuwe wensen en een agressieve uitbreiding van het collectieve ego. Tegelijkertijd heeft de Wetenschap vele potenties van de Universele Kracht tot zijn beschikking gesteld en heeft het leven van de mensheid materieel een gemaakt; maar datgene, dat de universele Kracht gebruikt, is een klein menselijk individueel of gemeenschappelijk ego met niets universeels in zijn licht van kennis of zijn bewegingen, geen innerlijk gevoel of vermogen, dat in deze fysieke samentrekking van de menselijke wereld een ware levenseenheid, een mentale eenheid of een spirituele eenheid zou creëren. Al, wat er is, is een chaos van botsende mentale ideeën, aandringen van individuele en collectieve fysieke wensen en noden, vitale eisen en begeerten, impulsen van een onwetende levensdrang, hunkeringen en roepen voor levensbevrediging van individuen, klassen, naties, een rijke schimmel van politieke en sociale en economische kwakzalvers en noties, een dwingende mengelmoes van slogans en panaceeën, waarvoor de mensen bereid zijn om te onderdrukken en onderdrukt te worden, te doden en gedood te worden, om hen de een of andere manier op te leggen door de enorme en te formidabele middelen, die tot zijn beschikking zijn gekomen, in het geloof, dat dit zijn weg is naar een of ander ideaal. De evolutie van het menselijke denkvermogen en leven moet noodzakelijkerwijze leiden naar een toenemende universaliteit; maar op de basis van het ego en het splijtende en verdelende denkvermogen kan deze opening naar het universele alleen een enorme voortwoekering creëren van onharmonische ideeën en impulsen, een golf van enorme vermogens en verlangens, een chaotische massa van niet geassimileerd en door elkaar gemengd mentaal, vitaal en fysiek materiaal van een groter bestaan, dat, omdat het niet opgenomen wordt door een creatief harmoniserend licht van de Geest, moet wentelen in een geuniversaliseerde verwarring en disharmonie, waaruit het onmogelijk is om een groter harmonisch leven te bouwen. De mens heeft in het verleden het leven geharmoniseerd door georganiseerde begripsvorming en beperking; hij heeft samenlevingen gecreëerd, gebaseerd op vaste ideeën en vaste gewoonten, een vast cultureel systeem of een organisch levenssysteem, ieder met haar eigen orde; het werpen van al deze in de smeltkroes van een meer en meer vermengend leven en een binnengieten van altijd nieuwe ideeën en motieven en feiten en mogelijkheden roepen om een

nieuw, een groter bewustzijn om de toenemende potenties van bestaan te ontmoeten en beheersen en om hen te harmoniseren. Rede en Wetenschap kunnen alleen helpen door standaardisering, door alles te plaatsen in een oppervlakkig opgestelde en gemechaniseerde eenheid van materieel leven. Een groter totaal-zijn, totaal-kennis, totaal-vermogen is benodigd om alles samen te smelten in een grotere eenheid van totaal-leven.

Een leven van eenheid, wederkerigheid en harmonie, dat geboren wordt uit een diepere en wijdere waarheid van ons wezen is de enige waarheid van leven, die de onvolmaakte mentale constructies van het verleden succesvol kunnen vervangen, die een combinatie waren van associatie en gereguleerd conflict, een aanpassing van ego's en belangen, gegroepeerd of in elkaar verbonden om een samenleving te vormen, een consolidatie door algemene levensmotieven, een vereniging door behoefte en de druk van strijd met uitwendige krachten. Naar een zodanige verandering en een zodanige hervorming van leven is de mensheid blind begonnen te zoeken, nu meer en meer met een gevoel, dat juist haar bestaan afhangt van het vinden van de weg. De evolutie van het Denkvermogen, die werkt op het Leven, heeft een organisatie ontwikkeld van de activiteit van het Denkvermogen en gebruik van de Materie, die niet langer ondersteund kan worden door de menselijke bekwaamheid zonder een inwendige verandering. Een aanpassing van de egocentrische menselijke individualiteit, zelfs afscheidend in associatie, naar een systeem van leven, dat eenheid vereist, volmaakte wederkerigheid, harmonie, is noodzakelijk. Maar, omdat de last, die gelegd is op de mensheid, te groot is voor de huidige kleinheid van de menselijke persoonlijkheid en zijn onbeduidende denkvermogen en kleine levensinstincten, omdat hij de noodzakelijke veranderingen niet kan bewerkstelligen, omdat hij deze nieuwe apparatuur en organisatie gebruikt om het oude infra-spirituele en infra-rationele levenszelf te dienen, lijkt de bestemming van het ras gevaarlijk, alsof ongeduldig en ondanks zichzelf, onder de aandrang van het vitale ego, in beslag genomen door kolossale krachten, die op dezelfde schaal zijn als de enorme mechanische organisatie van leven en wetenschappelijke kennis, die hij ontwikkeld heeft, een schaal, die te groot is voor zijn rede en wil om te

behandelen, in de richting te gaan van een voortgezette verwarring en gevaarlijke crisis en duisternis van een gewelddadige verschuivende onzekerheid. Zelfs als dat een voorbijgaande fase of verschijning blijkt te zijn en een tolereerbare structurele aanpassing is gevonden, die de mensheid in staat stelt om minder catastrofaal door te gaan op haar onzekere reis, kan dit alleen een uitstel zijn. Want het probleem is fundamenteel en door het evolutionair te plaatsen, confronteert de Natuur zichzelf in de mens met een kritische keuze, die eens opgelost moet worden op de ware manier, wanneer het ras het einddoel moet bereiken of zelfs overleven. Dit evolutionaire streven dringt aan op een ontwikkeling van de kosmische Kracht in het aardse leven, die een groter mentaal en vitaal wezen nodig heeft om hem te ondersteunen, een wijder Denkvermogen, een grotere, wijdere, meer bewuste, gelijkgezinde Leven-Ziel, Anima, en die heeft weer een ontsluiting nodig van de ondersteunende Ziel en het spirituele Zelf van binnen, om hem te onderhouden.

Een rationele en wetenschappelijke formule van het vitalistische en materialistische menselijke wezen en zijn leven, een zoektocht naar een vervolmaakte economische maatschappij en de democratische cultus van de gemiddelde mens zijn alles, wat het moderne denkvermogen ons presenteert in deze crisis als een licht voor zijn oplossing. Wat ook de waarheid is, die deze ideeën ondersteunt, dit is duidelijk niet genoeg om de behoefte van de mensheid te lenigen, die uitgezonden is om voorbij zichzelf te ontwikkelen of, hoe dan ook, wanneer zij moet leven, op enige snelheid ver voorbij iets moet ontwikkelen, dat zij tegenwoordig is. Een levensinstinct in het ras en in de gemiddelde mens zelf heeft de ontoereikendheid gevoeld en heeft aangedrongen tot een omkering van waarden of een ontdekking van nieuwe waarden en een overdracht van het leven naar een nieuwe fundatie. Dit heeft de vorm aangenomen van een poging om een simpele en kant en klare basis te vinden van eenheid, wederkerigheid, harmonie voor het algemene leven, om het op te leggen door een onderdrukking van de concurrerende botsing van ego's en zo een leven van identiteit te bereiken voor de gemeenschap in plaats van een leven van verschil. Maar om deze wenselijke eindpunten te realiseren, zijn de aangenomen middelen de gedwongen en

succesvolle materialisatie van enkele beperkte ideeën of slogans geweest, die op de troon geplaatst werden met uitsluiting van al het andere denken, de onderdrukking van het denkvermogen van het individu, een gemechaniseerde samendrukking van de elementen van het leven, een gemechaniseerde eenheid en drang van de levenskracht, een dwang van de mens door de Staat, de vervanging van het individuele door het gezamenlijke ego. Het gezamenlijke ego wordt geïdealiseerd als de ziel van de natie, het ras, de gemeenschap; maar dit is een kolossale en kan blijken een fatale fout te zijn. Een geforceerde en opgelegde eenstemmigheid van het denkvermogen, leven, handeling, die verhoogd wordt tot de hoogste spanning onder de aandrang van iets, waarvan gedacht wordt, dat het groter is, de gezamenlijke ziel, het gezamenlijke leven, is de gevonden formule. Maar dit duistere, gezamenlijke wezen is niet de ziel of zelf van de gemeenschap, het is een levenskracht, die opstijgt uit het onderbewuste en, wanneer het licht van begeleiding door de rede eraan onthouden wordt, alleen gedreven kan worden door duistere, massieve krachten, die krachtig zijn, maar gevaarlijk voor het ras, omdat zij vreemd zijn aan de bewuste evolutie, waarvan de mens de behouder en drager is. De evolutionaire Natuur heeft de mensheid niet naar deze richting gewezen; dit is een ommekeer naar iets, dat zij achter zich had gelaten.

Een andere oplossing, die geprobeerd is, berust nog op de materialistische rede en een verenigde organisatie van het economische leven van het ras; maar de methode, die toegepast wordt, is hetzelfde, een geforceerde samendrukking en opgelegde eensgezindheid van denkvermogen en leven en een mechanische organisatie van het gemeenschappelijke bestaan. Een eensgezindheid van deze soort kan alleen onderhouden worden door een samendrukking van alle vrijheid van denken en leven en dat moet ofwel de efficiënte stabiliteit van een termietencivilisatie brengen of een opdroging van de veren van leven en een snelle of langzame decadentie. Door de groei van bewustzijn kan de collectieve ziel en zijn leven gewaarworden van zichzelf en ontwikkelen; het vrije spel van denkvermogen en leven is essentieel voor de groei van bewustzijn; want het denkvermogen en het leven zijn de enige instrumenten van de ziel tot een hogere instrumentatie zich ontwikkelt ; zij moeten niet gehinderd worden in hun actie of

rigide, onplooibaar en niet vooruitgaand gemaakt worden. De moeilijkheden of wanordes, veroorzaakt door de groei van het individuele denkvermogen en leven, kunnen niet op gezonde wijze verwijderd worden door de onderdrukking van het individu; de ware genezing kan alleen bereikt worden door zijn progressie naar een groter bewustzijn, waarin hij vervuld en vervolmaakt wordt.

Een alternatieve oplossing is de ontwikkeling van een verlichte rede en wil van de normale mens, die zijn toestemming verleent aan een nieuw gesocialiseerd leven, waarin hij zijn ego zal onderwerpen ter wille van de juiste opstelling van het leven van de gemeenschap. Wanneer we onderzoeken, hoe deze radicale verandering tot stand gebracht moet worden, lijken twee middelen aangeraden te worden, het middel van een grotere en betere mentale kennis, juiste ideeën, juiste informatie, juiste training van het sociale en burgerlijke individu en het middel van een nieuwe sociale machinerie, die alles zal oplossen door de magie van de sociale machine, die de mensheid in een beter patroon snijdt. Maar in ervaring is het nog niet gevonden, waar dan ook eens op gehoopt zou kunnen zijn, dat opleiding en intellectuele training door zichzelf de mens kan veranderen; het levert het menselijke individu en collectieve ego alleen betere informatie en een efficiëntere machinerie voor hun zelfbevestiging, maar laat het hetzelfde onveranderde menselijke ego. Noch kan het menselijke denkvermogen en leven in vervolmaking gesneden worden, --- zelfs in wat gedacht is vervolmaking te zijn, een gemaakte vervanging, --- door enige soort sociale machinerie; materie kan zo gesneden worden, denken kan zo gesneden worden, maar in ons menselijke bestaan zijn materie en denken alleen instrumenten voor de ziel en de levenskracht. Machinerie kan de ziel en levenskracht niet vormen in gestandaardiseerde vormen; hij kan ze hoogstens in bedwang houden, de ziel en het denkvermogen inert maken en stationair en de buitenwaartse handeling van het leven reguleren; maar, wanneer dit effectief gedaan moet worden, zijn dwang en samendrukking van het denkvermogen en leven onmisbaar en dat voorspelt weer ofwel niet progressieve stabiliteit of decadentie. Het redenerende Denkvermogen met zijn logische doelmatigheid heeft geen andere manier om het betere te verkrijgen van de dubbelzinnige en complexe bewegingen van de Natuur

dan een regulering en mechanisatie van denkvermogen en leven. Wanneer dat gedaan wordt, zal de ziel van de mensheid, ofwel zijn vrijheid en groei terug moeten krijgen door een opstand en vernietiging van de machine, in wiens greep hij gegoten is, of ontsnappen door terugtrekking in zichzelf en een weigering van leven. De ware uitweg van de mens is de ontdekking van zijn ziel en zijn zelfkracht en zijn instrumentatie en zowel de mechanisatie van het denkvermogen er door vervangen als de onwetendheid en wanorde van de levensnatuur. Maar er zou weinig ruimte zijn en vrijheid voor een zodanige beweging van zelfontdekking en zelfbepoering in een dichtbij gereguleerd en gemechaniseerd sociaal bestaan.

Er is de mogelijkheid, dat in de ommezwaai van een mechanistisch idee van leven en maatschappij het menselijk denkvermogen toevlucht zou kunnen in een terugkeer naar het religieuze idee en een maatschappij, bestuurd en gesanctioneerd door religie. Maar georganiseerde religie, ofschoon zij een middel kan leveren van innerlijke verhoging voor het individu en in zich of achter zich de weg kan behouden voor zijn opening naar de spirituele ervaring, heeft het menselijke leven en maatschappij niet veranderd; zij kon dit niet doen, omdat zij in de besturende maatschappij een compromis moest maken met de lagere delen van het leven en niet kon staan op de innerlijke verandering van het hele wezen; zij kon alleen staan op een gelovige toewijding, een formele aanvaarding van haar ethische normen en een inschikkelijkheid voor instituut, ceremonie en ritueel. Religie, die zo opgevat wordt, kan een religieusethische kleur geven of oppervlakkige tint, --- soms, wanneer zij een sterke kern van innerlijke ervaring behoudt, kan zij tot zeker opzicht een onvolledige spirituele tendens generaliseren; maar zij transformeert het ras niet, zij kan geen nieuw principe van menselijk bestaan creëren. Alleen een totale spirituele richting, die gegeven wordt aan het leven en de hele natuur kan de mensheid voorbij zichzelf tillen. Een andere mogelijke opvatting, verwant aan de religieuze oplossing is de begeleiding van de maatschappij door mensen van spirituele verworvenheid, de broederschap of eenheid van allen in het geloof of in de discipline, de spiritualisatie van het leven en maatschappij door de opname van de oude machinerie van het leven in

een zodanige vereniging of de uitvinding van een nieuwe machinerie. Dit is ook eerder geprobeerd zonder succes; het was het oorspronkelijke baserende idee van meer dan een religie: maar het menselijke ego en de vitale natuur waren te sterk voor een religieus idee, dat werkt op het denkvermogen en door het denkvermogen om zijn weerstand te boven te komen. Alleen de volledige verschijning van de ziel, de volledige neerdaling van het aangeboren licht en vermogen van de Geest en de consequente vervanging of transformatie en verhoging van onze onvoldoende mentale en vitale natuur door een spirituele en supramentale Supernatuur kan dit evolutionaire wonder bewerkstelligen.

Op het eerste gezicht zou deze aandrang tot een radicale verandering van de natuur alle hoop van de mensheid lijken weg te zetten naar een verre evolutionaire toekomst; want de transcendentie van onze normale menselijke natuur, een transcendentie van ons mentale, vitale en fysieke wezen, heeft de verschijning van een inspanning, die te hoog en moeilijk is en momenteel voor de mens, zoals hij is, onmogelijk. Zelfs, als het zo zou zijn, zou het nog de enige mogelijkheid blijven voor de transmutatie van het leven; want de hoop op een ware verandering van het menselijke leven zonder verandering van de menselijke natuur is een irrationele en onspirituele stelling; het is de vraag naar iets onnatuurlijks en onwerklijks, een onmogelijk wonder. Maar, wat vereist is voor deze verandering, is niet iets helemaal ver weg, vreemd voor ons bestaan en radicaal onmogelijk; want wat ontwikkeld moet worden, is daar in ons wezen en niet iets erbuiten: waartoe de evolutionaire Natuur aandringt, is een ontwaken tot de kennis van het zelf, de ontdekking van het zelf, de manifestatie van het zelf en geest in ons en de bevrijding van zijn zelfkennis, zijn zelfvermogen, zijn aangeboren zelfinstrumentatie. Het is, daarnaast, een stap, waarvoor de hele evolutie een voorbereiding is geweest en die dichterbij gebracht is bij iedere crisis van menselijke bestemming, wanneer de mentale en vitale evolutie van het wezen een punt aanraakt, waar het intellect en de vitale kracht een of ander toppunt van spanning bereiken en er een behoefte is voor hen ofwel om in een te storten, om terug te zinken in een verdoving van nederlaag of een rust van niet progressieve stilte of hun weg te scheuren door de sluier, waar zij tegen spannen.

Het is noodzakelijk, dat er een wending in de mensheid zou moeten zijn, die gevoeld wordt door enkelen of velen, naar de visie van deze verandering, een gevoel van haar imperatieve noodzaak, het gevoel van haar mogelijkheid, de wil om het mogelijk te maken in henzelf en de weg te vinden. Die trend is niet afwezig en hij moet toenemen met de spanning van de crisis in de menselijke wereldbestemming; de noodzaak van een ontsnapping of een oplossing, het gevoel, dat er geen andere oplossing is dan de spirituele kan alleen maar groeien en meer imperatief worden onder de urgentie van de kritische omstandigheid. Op die roep in het wezen moet altijd een of ander antwoord zijn in de Goddelijke Werkelijkheid en in de Natuur.

Het antwoord kan, inderdaad, alleen individueel zijn; het kan resulteren in een vermenigvuldiging van gespiritualiseerde individuen of zelfs, voorstelbaar, ofschoon niet waarschijnlijk, een gnostisch individu of individuen, geïsoleerd in de ongespiritualiseerde massa van de mensheid. Zulke geïsoleerde gerealiseerde wezens moeten ofwel zichzelf terugtrekken in hun geheime goddelijke koninkrijk en zichzelf beschermen in een spirituele eenzaamheid of handelen vanuit hun innerlijke licht op de mensheid voor dat weinige, dat voorbereid kan worden in zulke omstandigheden voor een gelukkigere toekomst. De innerlijke verandering kan alleen vorm aan beginnen te nemen in een collectieve vorm als het gnostische individu anderen vindt, die hetzelfde soort innerlijke leven hebben als hijzelf en een groep met hem kunnen vormen met zijn eigen autonome bestaan of anders een afgescheiden gemeenschap of orde van wezen zijn, met zijn eigen innerlijke levenswet. Deze behoefte aan een afgescheiden leven met zijn eigen levensregel, aangepast aan het innerlijke vermogen of bewegende kracht van het spirituele bestaan en de creatie ervoor van haar aangeboren atmosfeer, heeft zich uitgedrukt in het verleden in de vorming van het kloosterleven of in pogingen van verschillende soorten tot een nieuw afgescheiden gezamenlijk zelfbestuurd leven en anders in hun principe dan het gewone menselijke leven. Het kloosterleven is in haar natuur een associatie van ander-wereldlijke zoekers, mensen, wiens hele poging het vinden en realiseren is in zichzelf van de spirituele werkelijkheid en die hun algemene bestaan vormen door levensregels, die hen helpen bij die

inspanning. Het is over het algemeen geen inspanning om een nieuwe levensformatie te creëren, die de gewone maatschappij zal overtreffen en een nieuwe wereldorde scheppen. Een religie zou dat eventuele vooruitzicht voor zich kunnen houden of een eerste benadering er toe pogen, of een mentaal idealisme zou dezelfde inspanning kunnen maken. Maar deze pogingen zijn altijd te boven gekomen door de vasthoudende onbewustheid en onwetendheid van onze menselijke vitale natuur: want die natuur is een obstakel, die geen hoofdzakelijk idealisme of onvolledige spirituele aspiratie kan veranderen in haar recalcitrante massa of voortdurend domineren. Ofwel de inspanning faalt door haar eigen onvolmaaktheid, of zij wordt binnengedrongen door de onvolmaaktheid van de wereld van buiten en zinkt van de stralende hoogte van zijn aspiratie naar iets vermengd en inferieur op het gewone menselijke niveau. Een algemeen spiritueel leven, dat bedoeld is om het spirituele wezen uit te drukken en niet het mentale, vitale en fysieke wezen, moet gefundeerd worden op en zichzelf onderhouden door grotere waarden dan de mentale, vitale en fysieke waarden van de gewone menselijke maatschappij; als het niet op die manier gefundeerd is, zal het hoofdzakelijk de normale menselijke maatschappij zijn met een verschil. Een totaal nieuw bewustzijn in veel individuen, dat hun hele wezen transformeert, dat hun hele mentale, vitale en fysieke natuur-zelf transformeert, is noodzakelijk voor de verschijning van het nieuwe leven; alleen een zodanige transformatie van de natuur van het algemene denkvermogen, leven en lichaam kan een nieuw, waardevol, collectief bestaan tot aanschijn brengen. Het evolutionaire streven moet niet hoofdzakelijk neigen om een nieuw type mentale wezens te scheppen, maar een andere orde van wezens, die hun hele bestaan omhoog gebracht hebben van onze huidige gementaliseerde dierlijkheid naar een groter spiritueel niveau van de aardenatuur.

Iedere zodanige volledige transformatie van het aardeleven in een aantal menselijke wezens kan zich niet helemaal ineens vestigen; zelfs, wanneer het keerpunt bereikt wordt, de beslissende lijn gekruist, zou het nieuwe leven in haar aanvangen een periode moeten doorgaan van beproeving en moeilijke ontwikkeling. Een algemene verandering van het oude bewustzijn, dat het hele

leven opneemt in het spirituele principe, zou de eerste noodzakelijke stap zijn; de voorbereiding hiervoor zou lang kunnen zijn en de transformatie zelf, eenmaal begonnen, voortgaan in stadia. In het individu kan het na een bepaald punt snel zijn en zichzelf zelf effectueren door een gebonden, een evolutionaire sprong; maar een individuele transformatie zou niet de schepping zijn van een nieuw type wezens of een nieuw collectief leven. Men kan zich een aantal individuen voorstellen, die afgescheiden ontwikkelen, midden in het oude leven en dan samen komen om de nucleus te vestigen van het nieuwe bestaan. Maar het is niet waarschijnlijk, dat de Natuur op deze manier zou werken en het zou moeilijk zijn voor het individu om een volledige verandering te bereiken, terwijl hij nog omsloten is door het leven van de lagere natuur. In een bepaald stadium zou het noodzakelijk kunnen zijn om het eeuwenoude werktuig te volgen van de afgescheiden gemeenschap, maar met een dubbel doel, eerst om een zekere atmosfeer te geven, een plaats en leven apart, waarin het bewustzijn van het individu zich zou kunnen concentreren op haar evolutie in de omgeving, waarin alles gekeerd wordt naar en gericht op de ene inspanning en vervolgens, wanneer dingen klaar zouden zijn, in deze omgeving en deze spirituele atmosfeer het nieuwe leven formuleren en ontwikkelen. Het zou kunnen, dat in een zodanige concentratie van inspanning van inspanning alle moeilijkheden van de verandering zich zouden presenteren met een geconcentreerde kracht; want iedere zoeker, die in zichzelf de mogelijkheden draagt, maar ook de onvolmaaktheden van een wereld, die getransformeerd moet worden, zou niet alleen zijn capaciteiten inbrengen, maar zijn moeilijkheden en de tegenwerkingen van de oudere natuur en samen gemengd in de beperkte cirkel van een klein en besloten algemeen leven, kunnen deze een aanmerkelijk toegenomen kracht van obstructie aannemen, die de neiging zou hebben om het toegenomen vermogen en concentratie van de krachten, die de evolutie maken, op te heffen. Deze moeilijkheid heeft in het verleden alle inspanningen gebroken van de mentale mens om iets beters, waars en harmonieuzer te ontwikkelen dan het gewone mentale en vitale leven. Maar, als de Natuur klaar is en haar evolutionaire beslissing genomen heeft of, wanneer het vermogen van de Geest, die neerdaalt van de hogere niveaus, voldoende sterk is, zou de moeilijkheid te boven gekomen

kunnen worden en een eerste evolutionaire formatie of formaties zouden mogelijk zijn.

Maar, wanneer een totale afhankelijkheid van het begeleidende Licht en Wil en een lichtende uitdrukking van de waarheid van de Geest in het leven de wet moeten zijn, zou dat een gnostische wereld lijken te vooronderstellen, een wereld, waarin het bewustzijn van al haar wezens gefundeerd was op deze basis; daar kan begrepen worden, dat de levensuitwisseling van gnostische individuen in een gnostische gemeenschap of gemeenschappen juist door zijn natuur een begripvol en harmonieus proces zou kunnen zijn. Maar hier zou er in werkelijkheid een leven van gnostische wezens zijn, dat voortgaat binnen of naast het leven van wezens in de Onwetendheid, dat probeert er in of er uit tevoorschijn te komen, en toch zou de wet van de twee levens tegengesteld lijken te zijn en elkaar aan te vallen. Een volledige uitsluiting of afscheiding van het leven van een spirituele gemeenschap van het leven van Onwetendheid zou zich dan op lijken te dringen; want anders zou een compromis tussen twee levens noodzakelijk zijn en met het compromis een gevaar van besmetting of onvolledigheid van het grotere bestaan; twee verschillende en onverenigbare principes van bestaan zouden met elkaar in contact zijn en zelfs ofschoon de grotere de mindere zou beïnvloeden, zou het kleinere leven ook zijn effect hebben op het grotere, omdat zulke wederzijdse beïnvloeding de wet is van alle nabijheid en uitwisseling. Men kan zich zelfs afvragen, of conflict en botsing niet de eerste regel van hun relatie zou zijn, omdat in het leven van Onwetendheid de formidabele invloed van die krachten van de Duisternis aanwezig en actief zijn, ondersteuners van kwaad en geweld, wiens interesse het is om alle hogere Licht te besmetten of vernietigen, dat binnengaat in het menselijke bestaan. Een oppositie en intolerantie of zelfs een vervolging van alles, wat nieuw is of probeert te stijgen boven of weg te breken uit de gevestigde orde van de menselijke Onwetendheid of wanneer het zegeviert, een binnendringen van de lagere krachten er in, een aanvaarding door de wereld, die gevaarlijker is dan haar oppositie en ten slotte een uitroeiing, een verlaging of besmetting van het nieuwe principe van leven zijn het regelmatige fenomeen geweest van het verleden: die oppositie zou nog gewelddadiger kunnen zijn en een

frustratie zou nog waarschijnlijker kunnen zijn, wanneer een radicaal nieuw licht of nieuw vermogen de aarde zou opeisen voor zijn erfgoed. Maar men moet voorstellen, dat het nieuwe en meer volledige licht ook een nieuw en vollediger vermogen zou brengen. Het zou niet noodzakelijk voor haar kunnen zijn om totaal afgescheiden te zijn; zij zou zich kunnen vestigen in vele eilanden en vandaar uit door het oude leven verspreiden; er op haar oude invloeden en filtraties werpen, ervan verkrijgen, er een hulp en verlichting naar toe brengen, die een nieuwe aspiratie in de mensheid na een tijd zou beginnen te begrijpen en verwelkomen.

Maar dit zijn klaarblijkelijk problemen van de overgang, van de evolutie voor de volle en zegevierende omkering van de manifesterende Kracht heeft plaatsgehad en het leven van het gnostische wezen zoveel, als dat van het mentale wezen, een gevestigde deel wordt van de aardse wereldorde. Wanneer we veronderstellen, dat het gnostische bewustzijn in het aardeleven gevestigd moet worden, dan zou het vermogen en de kennis, die zij ter beschikking heeft, veel groter zijn dan het vermogen en kennis van de mentale mens en het leven van een gemeenschap van gnostische wezens, wanneer verondersteld als afgescheiden, zou zo veilig zijn tegen de aanval als het georganiseerde leven van de mens tegen enige aanval door een lagere soort. Maar, zoals deze kennis juist het principe van de gnostische natuur een lichtende eenheid zou verzekeren in het algemene leven van gnostische wezens, zou het ook voldoende zijn om een dominerende harmonie en voldoening te verzekeren tussen de twee types van leven. De invloed van het supramentale principe op aarde zou vallen op het leven van Onwetendheid en harmonie er aan opleggen binnen haar beperkingen. Het is voorstelbaar, dat het gnostische leven gescheiden zou zijn, maar zou zeker binnen haar grenzen zoveel van het menselijke leven toelaten, als gekeerd was naar spiritualiteit en voortgaand naar de hoogten; de rest zou zich hoofdzakelijk organiseren op het mentale principe en op de oude fundaties, maar, geholpen en beïnvloed door een herkenbare grotere kennis, zou het waarschijnlijk zijn om zo te doen langs lijnen van een vollediger harmonisatie, waartoe de menselijke collectiviteit nog niet in staat is. Hier kan het denkvermogen echter ook alleen waarschijnlijkheden en mogelijkheden voorstellen; het supramentale principe in

de Supranatuur zou zelf de balans van een nieuwe wereldorde bepalen in overeenstemming met de waarheid van dingen.

Een gnostische Supernatuur transcendeert alle waarden van onze normale onwetende Natuur; onze standaarden en waarden zijn gecreëerd door onwetendheid en kunnen daarom het leven van de Supernatuur niet bepalen. Tegelijkertijd is onze huidige natuur een derivaat van de Supernatuur en is geen zuivere onwetendheid, maar een halve kennis; daarom is het redelijk om te veronderstellen, dat, welke spirituele waarheid er ook is in of achter haar standaarden en waarden, deze weer zal verschijnen in het hogere leven, niet als standaarden, maar als getransformeerde elementen, die opgetild zijn uit de onwetendheid en verheven in de ware harmonie van een meer lichtend bestaan. Wanneer het geuniversaliseerde spirituele individu de beperkte persoonlijkheid, het ego, verliest, wanneer hij rijst voorbij het denkvermogen naar een vollediger kennis in de Supernatuur, moeten de strijdige idealen van het denkvermogen van hem wegvallen, maar wat achter hen waar is, zal blijven in het leven van de Supernatuur. Het gnostische bewustzijn is een bewustzijn, waarin alle tegenstellingen weggevallen zijn of in elkaar versmolten in een hoger licht van zien en zijn, in een verenigde zelfkennis en wereldkennis. Het gnostische wezen zal de idealen en standaarden van het denkvermogen niet accepteren; hij zal niet bewogen worden om voor zichzelf te leven, voor zijn ego, of voor de mensheid of voor anderen of voor de gemeenschap of voor de Staat; want hij zal gewaarzijn van iets groter dan deze halfwaarheden, van de Goddelijke Werkelijkheid, en hij zal daarvoor leven, voor haar wil in zichzelf en in allen, in een geest van de grote universaliteit, in het licht van de wil van de Transcendentie. Om dezelfde reden kan er geen conflict zijn tussen zelfbevestiging en altruïsme in het gnostische leven, want het zelf van het gnostische wezen is een met het zelf van allen, --- geen conflict tussen het ideaal van het individualisme en het collectieve ideaal, want beiden zijn termen van een grotere Werkelijkheid en alleen zover als een van beiden de Werkelijkheid uitdrukt of hun vervulling de wil van de Werkelijkheid dient, kunnen zij een waarde hebben voor zijn geest. Maar tegelijkertijd zal wat waar is in de mentale idealen en onduidelijk in hen uitgebeeld, vervuld worden in

zijn bestaan; want, terwijl zijn bewustzijn de menselijke waarden overtreft, zodat hij de mensheid of de gemeenschap of de Staat of anderen of zichzelf niet in de plaats van God kan stellen, zal de bevestiging van het Goddelijke in zichzelf en een gewaarwording van het Goddelijke in anderen en de gewaarwording van de eenheid met mensheid, met andere wezens, met de hele wereld door de Goddelijkheid in hen en een aanwijzing naar een grotere en betere bevestiging van de groeiende Werkelijkheid in hen, deel zijn van zijn levenshandeling. Maar wat hij zal doen, zal beslist worden door de Waarheid van de Kennis en Wil in hem, een volledige en oneindige Waarheid, die niet gebonden is door enige enkele mentale wet of standaard, maar handelt met vrijheid in de hele werkelijkheid, met respect voor iedere waarheid in zijn plaats en met duidelijke kennis van de krachten, die aan het werk zijn en de intentie in het manifesterende Goddelijke Streven bij iedere stap van kosmische evolutie en in iedere gebeurtenis en omstandigheid.

Al het leven moet voor het bereikte spirituele of gnostische bewustzijn de manifestatie zijn van de gerealiseerde waarheid van de Geest; alleen wat zichzelf kan transformeren en zijn eigen spirituele zelf kan vinden in die grotere Waarheid en zichzelf kan versmelten in haar harmonie, kan een levensacceptatie verleend worden. Wat op die manier zal overleven kan het denkvermogen niet bepalen, want de supramentale gnosis zal zelf zijn eigen waarheid naar beneden brengen en die waarheid zal wat dan ook van zichzelf opnemen, dat naar voren is gebracht in onze idealen en realisaties van denkvermogen, leven en lichaam. De vormen, die hij aangenomen heeft, kunnen misschien niet overleven, want zij zijn klaarblijkelijk niet geschikt zonder verandering of vervanging in het nieuwe bestaan; maar wat werkelijk is en in hen verblijft of zelfs in hun vormen zal de transformatie ondergaan, die noodzakelijk is voor overleving. Veel van wat gewoon is voor het menselijke leven, zou verdwijnen. In het licht van de gnosis kunnen de vele mentale Idolen, gemaakte principes en systemen, tegenstrijdige idealen, die de mens gecreëerd heeft in alle domeinen van zijn denkvermogen en leven, geen acceptatie of ontzag gebieden; alleen de waarheid, wanneer aanwezig, die deze schoonschijnende beelden omsluit, zou een verandering van binnenkomst

kunnen hebben als elementen van een harmonie, die gefundeerd is op een veel
wijdere basis. Het is duidelijk, dat in een leven, dat bestuurd wordt door het
gnostische bewustzijn, oorlog met zijn geest van tegenstand en vijandschap, zijn
wreedheid, destructie en onwetend geweld, politieke strijd met zijn voortdurend
conflict, veelvuldige onderdrukking, oneerlijkheden, verdorvenheden, zelfzuchtige
belangen, zijn onwetendheid, onzinnigheid en verwarring geen grond van bestaan
zouden kunnen hebben. De kunsten en nijverheden zouden bestaan, niet voor
enig inferieur mentaal en vitaal amusement, vrijetijdsbesteding en ontspannende
opwinding of plezier, maar als uitdrukkingen en middelen van de waarheid van
de Geest, en de schoonheid en heerlijkheid van bestaan. Leven en het lichaam
zouden niet langer tirannieke meesters zijn, die negentiende van het bestaan
opeisen voor hun genoegdoening, maar middelen en vermogens voor de
uitdrukking van de Geest. Tegelijkertijd zouden, omdat de materie en het lichaam
geaccepteerd zijn, de controle en juist gebruik van fysieke dingen een deel zijn
van het gerealiseerde leven van de Geest in de manifestatie in de aardenatuur.

Het wordt haast universeel verondersteld, dat spiritueel leven
noodzakelijkerwijze een leven moet zijn van ascetische zinnigheid, een
wegdrukken van alles, wat niet absoluut noodzakelijk is voor het basisonderhoud
van het lichaam; en dit is geldig voor een spiritueel leven, dat in haar natuur en
bedoeling een leven van terugtrekking uit het leven is. Zelfs buiten dat ideaal zou
gedacht kunnen worden, dat de spirituele ommekeer altijd gericht moet zijn op
een extreme eenvoudigheid, want al het andere zou een leven zijn van vitaal
verlangen en fysieke zelfverwennerij. Maar, vanuit een wijder standpunt is deze
mentale standaard gebaseerd op de wet van de Onwetendheid, waarvan begeerte
het motief is; om de Onwetendheid te boven te komen, het ego te schrappen, kan
een totale weigering, niet alleen van verlangen, maar van alle dingen, die
verlangen kunnen bevredigen, tussenbeide komen als een geldig principe. Maar
deze standaard of enige mentale standaard kan niet absoluut zijn, noch kan zij
bindend zijn, als een wet voor het bewustzijn, dat boven het verlangen uitgerezen
is; een volledige zuiverheid en zelfmeesterschap zouden juist in de kern van haar
natuur zijn en dat zou hetzelfde zijn in armoede en in rijkdom: want, wanneer zij

door beiden tot wankelen gebracht of bezoedeld kan worden, zou zij niet werkelijk of niet volledig zijn. De enige regel van het gnostische leven zou de zelfuitdrukking zijn van de Geest, de wil van het Goddelijke Wezen; die wil, die zelfuitdrukking zou kunnen manifesteren door extreme eenvoudigheid of door extreme complexiteit en overvloed of in hun natuurlijke evenwicht, --- want schoonheid en overvloed, een verborgen lieflijkheid en gelach in dingen, een zonneshijn en blijheid van leven zijn ook vermogens en uitdrukkingen van de Geest. In alle richtingen zou de Geest van binnen, die de wet van de Natuur bepaalt, het raamwerk van het leven bepalen en haar detail en omstandigheid. In alles zou hetzelfde plastische principe zijn, een rigide standaardisatie, hoe noodzakelijk ook voor de opstelling van dingen van het denkvermogen, niet de wet kunnen zijn van een spiritueel leven. Een grote verscheidenheid en vrijheid van zelfuitdrukking, gebaseerd op een onderliggende eenheid zou best kunnen manifesteren; maar overal zou er harmonie zijn en waarheid van orde.

Een leven van gnostische wezens, dat de evolutie naar een hogere supramentale status draagt, zou toepasselijk gekarakteriseerd kunnen worden als een goddelijk leven; want het zou een leven zijn in het Goddelijke, een leven van aanvangen van een spiritueel goddelijk licht en vermogen en vreugde, gemanifesteerd in de materiële Natuur. Dat zou, omdat het het mentale menselijke niveau voorbij gaat, beschreven kunnen worden als een leven van een spirituele en supramentale supermensheid. Maar dit moet niet verward worden met verleden en huidige ideeën van supermensheid; want supermensheid in het mentale idee bestaat uit een overtreffen van het normale menselijke niveau, niet in soort, maar in gradatie van dezelfde soort, door een vergrote persoonlijkheid, een vergroot en overdreven ego, een toegenomen vermogen van het denkvermogen, een toegenomen vermogen van vitale kracht, een verfijnde of dichte en massieve overdrijving van de krachten van de menselijke Onwetendheid; zij draagt ook, gewoonlijk in zich besloten, het idee van een krachtige dominantie over de mensheid door de supermens. Dat zou een supermensheid betekenen van het Nietzscheaanse type, het zou op zijn ergst de heerschappij zijn van het “blonde beest” of het donkere beest of enig ander beest,

een ommekeer naar barbaarse kracht en meedogenloosheid en kracht: maar dit zou geen evolutie zijn, het zou een terugkeer zijn naar een oud energiek barbarisme. Of het zou de verschijning aanduiden van de Rakshasa of Asura uit een gespannen inspanning van de mensheid om zichzelf voorbij te gaan en te transcenderen, maar in de verkeerde richting. Een gewelddadig en turbulent overdreven ego, dat zichzelf bevredigt met een uitzonderlijk tirannieke of ordeloze kracht van zelfvervulling, zou het type Rakshasische supermensheid zijn: maar de reus, de boeman, of de verslinder van de wereld, de Rakshasa, ofschoon hij nog overleeft, behoort in de geest tot het verleden; een grotere verschijning van dat type zou ook een achterwaartse evolutie zijn. Een machtige vertoning van een overweldigende kracht, een zelfbezittende, zelfbehoudende, het kan zelfs een ascetische zelfbeperkte mentale capaciteit en levensvermogen zijn, sterk, kalm of koud of formidabel in verzamelde hevigheid, subtiel, dominerend, een onmiddellijke sublimatie van het mentale en vitale ego, is het type van de Asura. Maar de aarde heeft genoeg van deze soort gehad in haar verleden en zijn herhaling ervan kan alleen de oude lijnen voortzetten; zij kan geen werkelijk nut voor haar toekomst krijgen, geen vermogen van zelfoverstijging, van de Titaan, van de Asura: zelfs een groot of supernormaal vermogen er in zou haar alleen kunnen dragen naar grotere cirkels van haar oude omgang. Maar, wat tevoorschijn moet komen, is iets veel moeilijker, en veel eenvoudiger; het is een zelfgerealiseerd wezen, een opbouw van het spirituele zelf, een intensiteit en aandrang van de ziel en de levering en heerschappij van zijn licht en vermogen en schoonheid, --- geen egoïstische supermensheid, die zich meester maakt van een mentale en vitale dominantie over de mensheid, maar de heerschappij van de Geest over zijn eigen instrumenten, zijn bezit van zichzelf en zijn bezit van leven in het vermogen van de Geest, een nieuw bewustzijn, waarin de mensheid zich zal vinden in haar eigen zelfovertreffen en zelfvervulling door de openbaring van de goddelijkheid, die er in streeft naar geboorte. Dit is de enige ware supermensheid en de enige werkelijke mogelijkheid van een stap voorwaarts in de evolutionaire Natuur.

Deze nieuwe toestand zou inderdaad een ommekeer zijn van de huidige wet van menselijk bewustzijn en leven, want het zou hele principe omkeren van het leven van de Onwetendheid. Voor de smaak van de Onwetendheid, haar verrassing en avontuur, zou men kunnen zeggen, is de ziel neergedaald in de Onbewustheid en heeft de vermomming van de Materie aangenomen, voor het avontuur en de vreugde van de schepping en ontdekking, een avontuur van de Geest, een avontuur van het Denkvermogen en Leven en de gevaarlijke verrassingen van hun werking in de Materie, voor de ontdekking en verovering van het nieuwe en onbekende; dit alles stelt de onderneming van het leven samen en dit alles, zo lijkt het, zou ophouden met het ophouden van de Onwetendheid. Het leven van de mens is opgemaakt uit het licht en de duisternis, de winsten en verliezen, de moeilijkheden en gevaren, de plezieren en pijnen van de Onwetendheid, een spel van kleuren, dat beweegt op een grond van algemene neutraliteit van Materie, die als haar basis de onwetendheid en ongevoeligheid van het Onbewuste heeft. Voor het normale levenswezen zou een bestaan zonder de reacties van succes en frustratie, vitale vreugde en verdriet, gevaar en passie, plezier en pijn, de wederwaardigheden en onzekerheden van lot en strijd en gevecht en inspanning, een vreugde van nieuwheid en verrassing en schepping, die zichzelf in het onbekende projecteert, leeg lijken te zijn van verscheidenheid en daarom leeg van vitale smaak. Ieder leven, dat aan deze dingen voorbijgaat, neigt er aan te verschijnen als iets zonder kenmerken en leeg of gegoten in het beeld van een onveranderbare gelijkheid; het beeld van het menselijke denkvermogen van de hemel is de onophoudelijke herhaling van een eeuwig monotoon. Maar dit is een misvatting; want een binnengaan in het gnostische bewustzijn zou een binnengaan zijn in de Oneindigheid. Het zou een zelschepping zijn, die de Oneindigheid oneindig in de vorm van zijn brengt en het belang van de Oneindigheid is veel groter en veelvoudiger, zowel als meer onvernietigbaar heerlijk dan het belang van het eindige. De evolutie in de Kennis zou een mooiere en glorieuzere manifestatie zijn met meer perspectieven, die zich altijd en meer intensief ontvouwen in alle opzichten dan enige evolutie zou kunnen zijn in de Onwetendheid. De heerlijkheid van de Geest is altijd nieuw, de vormen van schoonheid, die hij aanneemt, ontelbaar, zijn godheid altijd jong en

de smaak van heerlijkheid, *rasa*, van de Oneindigheid eeuwig en onuitputtelijk. De gnostische manifestatie van het leven zou voller en vruchtbaarder zijn en haar belang levendiger dan het creatieve belang van de Onwetendheid; het zou een groter en gelukkiger voortdurend wonder zijn.

Wanneer er een evolutie is in de materiële Natuur en als het een evolutie is van zijn met bewustzijn en leven als haar twee sleutelwoorden en vermogens, dan moet deze volheid van zijn, volheid van bewustzijn, volheid van leven, het doel zijn van ontwikkeling, waarnaar we neigen en die zich zal manifesteren in een eerder of later stadium van onze bestemming. Het Zelf, de Geest, de Werkelijkheid, die zichzelf ontsluit uit de eerste onbewustheid van leven en materie, zou zijn volledige waarheid van zijn en bewustzijn ontwikkelen in dat leven en die materie. Hij zou naar zichzelf terugkeren, --- of, als zijn eind als individu de terugkeer naar het Absolute is, zou hij die terugkeer ook kunnen maken, --- niet door een frustratie van het leven, maar door een spirituele volledigheid van zichzelf in het leven. Onze evolutie in de Onwetendheid met haar geschakeerde vreugde en pijn van zelfontdekking en wereldontdekking, haar half-ervullingen, haar voortduren vinden en verliezen, is alleen onze eerste toestand. Zij moet onvermijdelijk leiden naar een evolutie in de Kennis, een zelf-vinden en zelf-ontvouwen van de Geest een zelfopenbaring van de Goddelijkheid in dingen, in dat ware vermogen van zichzelf in de Natuur, die voor ons nog een Supernatuur is.

HET EINDE

BIBLIOGRAFISCHE NOTITIE

Het Goddelijk Leven (The Life Divine) verscheen eerst in het maandelijks tijdschrift Arya, waarvan haar tweeënvijftig oorspronkelijke hoofdstukken werden gepubliceerd in vierenvijftig afleveringen tussen augustus 1914 en januari 1919. In 1939 en 1940 veranderde en vergrootte Sri Aurobindo deze hoofdstukken als voorbereiding op de publicatie van het werk in boekvorm door het Arya Publishing House, Calcutta. De achtentwintig hoofdstukken, die Boek Een vormen, dat gepubliceerd werd in November 1939 als "Volume I", omvat de eerste zevenentwintig hoofdstukken van de Arya (met dezelfde titels en in dezelfde volgorde) en, als toevoeging, een achtentwintigste hoofdstuk, dat helemaal nieuw is. Met uitzondering van Hoofdstuk XIX en Hoofdstuk XXIII, die beiden belangrijke toevoegingen en veranderingen verkregen, was de verandering van de Hoofdstukken van Boek Een beperkt tot de verandering en toevoeging van leestekens, woorden of korte passages.

De eerste editie van Boek Twee "opnieuw ingedeeld en vergroot" werd gepubliceerd in Juli 1940 als "Volume II". in twee delen, apart gebonden. Tussen haar achtentwintig Hoofdstukken waren er twaalf inbegrepen, die volledig nieuw waren: Hoofdstukken I, II, V, VI, X, XIV, XXIII, XXIV, XXV, XXVI, XXVII and XXVIII. Van de overblijvende zestien Hoofdstukken waren elf hoofdstukken in overeenstemming met de Arya hoofdstukken, namelijk Hoofdstukken III, IV, VII, VIII, IX, XI, XII, XIII, XVII, XIX en XX.: desalniettemin werden allen substantieel veranderd en verscheidene hebben nieuwe titels gekregen. Hoofdstukken XV, XVI, XVIII, XXI en XXII bevatten enig materiaal uit de Arya, maar veel ervan was volledig nieuw. Hoofdstukken XVIII en XXI warden zo grondig veranderd dat zij als nieuw beschouwd kunnen worden.

Het Arya Publishing House publiceerde een tweede editie van Boek Een als "Volume I" in 1943 en een tweede editie van Boek Twee, Deel I en II, samengebonden, als "Volume II" in 1944. Deze tweede edities bevatten enige kleine correcties en veranderingen van de schrijver. Een derde editie van alleen Boek Een werd gepubliceerd als "Volume I" door de Arya Publishing House in 1947.

De eerste Amerikaanse editie van The Life Divine werd gepubliceerd in 1949 door de Sri Aurobindo Library, New York. Een tweede impressie van deze editie werd uitgegeven door dezelfde uitgever in 1951 en een derde impressie door de India Library Society, New York, in 1965. In al deze impressies werden de twee boeken gecombineerd in een enkel volume en werd een uitgebreide inhoud geleverd.

Het Sri Aurobindo International Centre of Education, Pondicherry, publiceerde twee impressies van de vierde Indiase editie van The Life Divine, beiden volledig in een volume, in 1955 and 1960. De vijfde editie werd gepubliceerd door de Sri Aurobindo Ashram, Pondicherry in 1970. Drie impressies werden dat jaar uitgegeven. De eerste maakten deel uit van de luxe editie van de Sri Aurobindo Birth Centenary Library. Boek Een en Boek Twee Deel I, die in Volume 18 gevat waren en Boek Twee Deel I, die in Volume 19 van de set gevat waren. De tweede editie stelde de overeenkomstige volumes samen van de Centenary Edition, een facsimile reproductie van de luxe editie. De derde editie werd op gelijke wijze gereproduceerd in twee volumes, maar in gereduceerd formaat. De vierde impressie (1973) was identiek aan de derde, behalve dat het een glossaria bevatte van Sanskriet termen en twee appendices. De vijfde en zesde impressie (1977 en 1980) bevatten enkele correcties van typografische en redactionele fouten en bevatten ook een nieuwe index en glossaria. De vijfde impressie bestond uit twee, de zesde als een.

De zevende impressie (1982) was, zoals de vijf voorafgaande impressies gereproduceerd als een foto-offset van de vijfde editie (1970), de luxe Centenary Edition. Het bevatte voor de eerste keer een aantal kleine correcties, die door de schrijver gemaakt waren in zijn kopie van de 1940 editie. De huidige editie is identiek aan de zevende.